

AUTORI
- PROF. ED. ANGHEL LAURA MARIA
- PROF. LIXANDRU IOANA IULIANA
- PROF. ED. DIȚA IRIS IONELIA
- PROF. ITIN. ARICIU ANITA CONSTANȚA
- PROF. ED. COMERZAN CRISTINA MARIA

COORDONATOR
- PROF. ITIN. ENE SANDA MONICA

GHID DE BUNE PRACTICI

GHID DEDICAT
SIMPOZIONULUI NAȚIONAL
„TENDINȚE MODERNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL
ȘI SPECIAL INTEGRAT”

2023

VĂLENII DE MUNTE

AUTORI

PROF. ED. ANGHEL LAURA MARIA, PROF. LIXANDRU IOANA IULIANA, PROF. ED. DIȚA IRIS IONELIA , PROF. ITIN. ARICIU ANITA CONSTANȚA, PROF. ED. COMERZAN CRISTINA MARIA

COORDONATOR - PROF. ITIN. ENE SANDA MONICA

GHID DE BUNE PRACTICI

GHID DEDICAT SIMPOZIONULUI NAȚIONAL „TENDINȚE MODERNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT”

ISBN 978-973-0-39049-0

VĂLENII DE MUNTE

2023

GHID DEDICAT

SIMPOZIONULUI NAȚIONAL „TENDINȚE MODERNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT”

2023

Centrul Școlar de Educație Incluzivă,
Orașul Vălenii de Munte
Str.Berceni, nr. 42A,
Tel/Fax: 0244281949
e-mail: scspec.valenii@gmail.com
Site : www.cseivaleniidemunte.ro

Autorul fiecărui articol răspunde de corectitudinea și originalitatea conținutului.

Mulțumim tuturor colaboratorilor !

CUPRINS

EVALUAREA- COMPONENTĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT.....9

EVALUAREA PROGRESULUI ŞCOLAR ÎNREGISTRAT DE ELEVIII CU CES ÎN SISTEM ONLINE13

ADAPTAREA CURRICULARA PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE 18

PROIECT DIDACTIC 22

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ/TRANSDISCIPLINARĂ – DIN PERSPECTIVA POST PANDEMICĂ PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR ÎN ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVI 27

EDUCAȚIA ON-LINE ȘI COPILUL CU CES.....29

ABORDĂRI INTER ȘI TRANSDISCIPLINARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL POST COVID: SINGAPORE, CANADA ȘI AUSTRALIA 33

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ - PROCES DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A ACTIVITĂŢII DIDACTICE.....38

METODE PEDAGOGICE PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR DE ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVII CU C.E.S. 43

NEVOILE COPILULUI CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE (C.E.S.).....46

FAMILIA PENTRU SPRIJINIREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI – IMPLICARE, PARTICIPARE52

METODE MODERNE ABORDATE ÎN INTEGRAREA EDUCATIVĂ A COPIILOR CU NEVOI EDUCAȚIONALE SPECIALE 55

METODE ACTIVE UTILIZATE ÎN PREDARE – ÎNVĂŢARE ŞI EVALUARE ÎN VEDEREA INTEGRĂRII COPIILOR CU C.E.S. 57

ŞANSA COPIILOR CU CES LA O LUME MAI BUNĂ.....61

MODALITĂŢI DE STIMULARE A CREATIVITĂŢII PRIN METODE ACTIVE: PREDAREA ÎN ECHIPĂ 65

MODALITĂȚI ȘI STRATEGII DE STIMULARE A MOTIVAȚIEI ÎNVĂȚĂRII LA ELEVUL CU CES69

TERAPIA PRIN ARTĂ ÎN PROCESUL INSTRUCTIV- EDUCATIV ONLINE.....71

PROIECT EDUCAȚIONAL ”CITIM, ÎNVĂȚĂM, CREȘTEM ÎMPREUNĂ” 76

PROVOCĂRI ȘI DISPUTE ALE INTEGRĂRII COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ 83

REDUCEREA PIERDERILOR ÎN ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVI ÎN PERIOADA POST PANDEMICĂ 85

ROLUL ACTIVITĂȚILOR TRANSDISCIPLINARE PENTRU COPII CU CES 88

ABORDĂRI PRACTICE ASUPRA PERFECȚIONĂRII CADRELOR DIDACTICE ÎN CONTEXTUL PREDĂRII ONLINE 93

SCHIMBUL DE BUNE PRACTICI –ABORDĂRI MODERNE A TERAPIILOR ȘI PROGRAMELOR DE INTERVENȚIE PRIN INTERMEDIUL PROIECTELOR EDUCAȚIONALE.....97

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE – MODALITĂȚI DE OPTIMIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV – EDUCATIV ÎN PERIOADA ONLINE.....100

FOLOSIREA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI COMUNICĂRII ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE 102

MEDIUL VIRTUAL DE ÎNVĂȚARE – UN BENEFICIU AL PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV PENTRU ELEVII CU CES 106

ŞCOALA ON-LINE PENTRU COPIII CU CES 110

REALIZAREA INCLUZIUNII SOCIALE 113

TEHNICI ȘI METODE DE LUCRU CU COPIII CU CES 116

EDUCATIA INCLUZIVA SI COPIII CU CERINTE EDUCATIONALE SPECIALE.....119

INTEGRAREA COPIILOR CU C.E.S ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ 125

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE UTILIZĂRII TEHNOLOGIILOR MODERNE ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL DESFFĂȘURAT CU COPIII CU CES 126

IERTAREA ȘI IUBIREA – TREPTE SPRE SUFLETUL COPILULUI 130

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE IN ŞCOLILE DE MASA.....135

RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ DESCHISĂ.....140

REMEDIEREA ACTIVITĂȚII ȘCOLARE A ELEVILOR CU CES.....144

TENDINȚE MODERNE ÎN EDUCAȚIA SPECIALĂ 147

ACCEPTAREA DIVERSITĂŢII.....150

PRINCIPII ÎN LUCRUL CU COPII CU CES.....154

INTEGRAREA RESURSELOR DIGITALE ÎN ACTIVITATEA CU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE 158

INTERDISCIPLINARITATEA DIN PERSPECTIVĂ POST-PANDEMICĂ PENTRU REMEDIEREA ÎNVĂȚĂRII 164

UTILIZAREA EHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR (TIC) PENTRU FACILITAREA INTEGRĂRII COPIILORCU CES.....167

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ/TRANSDISCIPLINARĂ DIN PERSPECTIVA POST PANDEMICĂ PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR ÎN ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVI 171

APLICAȚII LITERARE INCLUZIVE 177

ACTIVITATEA COPIILOR ÎN CENTRELE DE INTERES, ÎNTRE ORGANIZARE ȘI SATISFACȚIA NEVOILOR DE JOC 180

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A CALCULATORULUI ÎN PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE A ELEVILOR CU CES.....185

ONLINE, O NOUĂ METODĂ DE RECUPERARE A MINȚILOR APARTE, UNNOUCONTEXT DE ÎNVĂȚARE 189

STUDIU DE CAZ.....194

DEZVOLTAREA POTENȚIALULUI CREATIV LA ELEVII CU CES PRIN ACTIVITĂȚI PRACTICE SI METODE INTERACTIVE 197

METODE ȘI MIJLOACE DE INVESTIGATIE PSIHOPEDAGOGICA A ELEVILOR CU CERINȚE SPECIALE 201

INTERDISCIPLINARITATEA ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE.....204

EDUCAȚIA ÎN PANDEMIE 207

METODE UTILIZATE ÎN PREDAREA- ÎNVĂȚAREA TRANSDISCIPLINARĂ 210

PLAN DE INTERVENȚIE 212

ABORDARE INTERDISCIPLINARĂ/TRANSDISCIPLINARĂ PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR DE ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVII CU CES 216

INTEGRAREA ÎN ȘCOLILE DE MASĂ A COPIILOR CU CES.....222

EDUCABILII CU CES - O PROVOCARE PENTRU EDUCAȚIE.....229

ELEVII CU NEVOI SPECIALE.....233

ELEVUL CU CES - STRATEGII MODERNE PENTRU RECUPERARE ȘI INTEGRARE.....235

ÎMPREUNĂ PENTRU UN VIITOR MAI BUN! 238

ADAPTAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LA CONDIȚIILE ACTUALE PRIN IMPLEMENTAREA TEHNOLOGIILOR INOVATIVE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LA CONDIȚIILE ACTUALEPRIN IMPLEMENTAREA TEHNOLOGIEI.....242

CREȘTEREA GRADULUI DE ACCESIBILIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV – EDUCATIV –ÎNVĂȚAREA PRIN TEHNOLOGIE ÎN LUCRUL CU ELEVII CU CES 245

STUDIU DE CAZ-P.T.C. 250

ACCESIBILITATEA LA EDUCAȚIEV A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALEA 253

COPILUL ȘI MOTRICITATEA 257

UN SALT URIAȘ 261

MODELE ALE INTERVENȚIEI TIMPURII ASUPRA COPIILOR CU CERUNȚE EDUCATIVE SPECIALE 264

PRACTICI EDUCAȚIONALE DE INTEGRARE ȘI INCLUZIUNE 270

EFICIENTIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV –EDUCATIV PRIN UTILIZAREA STRATEGIILOR DIDACTICE 273

REVIZUIREA UNOR POLITICI FOCALIZATE PE GRUPURILE CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE 275

METODE DIDACTICE ȘI JOCURI CREATIVEPENTRU O ȘCOALĂ INCLUZIVĂ 280

FIȘĂ DE LUCRU – CLASA A V-A SUBSTANTIVUL (ELEVI CU CES) 283

STRATEGII DE OPTIMIZARE A ÎNVĂȚĂRII ONLINE LA ELEVII CU CES 285

INTERDISCIPLINARITATEA ÎN ȘTIINȚELE TEHNICE 289

MAȘINUȚA TIT - TIT 292

INTERDISCIPLINARITATEA- O NECESITATE 294

PERIOADA POSTPANDEMICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ 299

INTERDISCIPLINARITATEA ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ 302

ȘCOALA ONLINE –REORGANIZAREA ȘI ACCESIBILIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV – EDUCATIV 306

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ PRIN TERAIE OCUPAȚIONALĂ 310

PARTICULARITĂȚILE PSIHOLOGICE SPECIFICE ADOLESCENȚEI ÎN ACTIVITATEA DE PREDARE 323

STRATEGII ȘI METODE EDUCAȚIONALE PRIVIND INTEGRAREA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU CES 328

MODALITĂȚI DE ACCESIBILIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV -EDUCATIV ON LINE DESFĂȘURAT CU ELEVII CU CES 332

TRANSDISCIPLINARITATEA ÎN ÎNVĂȚAREA COPIILOR CU CES 335

TEHNICI DE INTERVENȚIE EDUCAȚIONALĂ LA COPIII CU C.E.S 337

UTILIZAREA APLICAȚIILOR INTERACTIVE ÎN VEDEREA CREȘTERII GRADULUI DE ACCESIBILIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV 342

METODA PROIECTLUI O ABORDAREA TRANSDISCIPLINARĂ PRIVIND RECUPERAREA PIERDERILOR ÎNREGISTRATE DE ELEVI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL 345

ÎNVĂȚAREA INTERDISCIPLINARĂ 348

PANDEMIA ȘI ELEVII CU CES 352

OPTIMIZARE PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE-EVALUARE PRIN METODA PROIECTULUI 354

PROIECT DIDACTIC 359

DIGITALIZAREA ÎN CONTEXT EDUCAȚIONAL 369

INTERDISCIPLINARITATEA CA MODALITATE DE ÎNLESNIRE A DEZVOLTĂRII COPILULUI CU C.E.S. 371

PROIECT DE ACTIVITATE DICACTICĂ 374

RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ DIGITALĂ 379

EVALUAREA PROGRESULUI ȘCOLAR ÎNREGISTRAT DE ELEVIII CU CES ÎN SISTEM ONLINE 387

IMPORTANȚĂ ACTULUI LEXIC SI GRAFIC ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ 391

MODALITATI DE ABORDARE A CONȚINUTURILOR NOILOR PROGRAME DIN INVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL (ORDINUL NR.3702 /2021) 393

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ 397

PROIECT DIDACTIC 402

PROIECT DE ACTIVITATE 412

PROIECT DE ACTIVITATE 416

PROIECT DE ACTIVITATE 419

PROIECT DE ACTIVITATE 423

PROIECT DE LECȚIE 430

PROIECT DE ACTIVITATE 437

PROIECT DIDACTIC-CES-BIOLOGIE 441

DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN EDUCAȚIE 446

MODEL PLANIFICARE ADAPTATA LA LIMBA ENGLEZA PENTRU ELEVII CU C.E.S. 450

STRATEGII DIDACTICE ÎN EDUCAȚIA INTEGRATĂ 452

INTEGRAREA CURRICULARĂ – PREMISĂ A ÎNVĂȚĂRII DURABILE 455

STIMULAREA SENZORIALA SI METODE MODERN LA COPII CU CES 458

METODA PROIECTLUI O ABORDAREA TRANSDISCIPLINARĂ PRIVIND RECUPERAREA PIERDERILOR ÎNREGISTRATE DE ELEVI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL 463

TEHNICI DE INTERVENȚIE EDUCAȚIONALĂ LA COPIII CU C.E.S 466

ACTIVITATEA ONLINE DESFĂŞURATĂ CU COPIII CU CES 471

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A SOFTURILOR EDUCAȚIONALE/ 474

UTILIZAREA CALCULATORULUI ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE 478

TEATRUL ȘI POVEȘTILE LA ELEVII CU DEFICIENȚE MINTALE SEVERE 481

METODE DE PREDARE ONLINE LA ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE 484

ADAPTAREA MEDIULUI EDUCAȚIONAL PENTRU ASIGURAREA SUCCESULUI INCLUZIUNII EDUCAȚIONALE A COPIILOR CU CERINȚE SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ - STUDIU DE CAZ 489

DEMERSURI DE PROIECTARE A EDUCAȚIEI DIFERENȚIATE 492

EVALUARE INIȚIALĂ - ABILITĂȚI DE COMUNICARE ȘI LIMBAJ 497

ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI COVID-19 500

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ LA COPIII CU CES ÎN PERIOADA POST-PANDEMICĂ .. 506

RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ 509

METODE ACCESIBILE IN PREDAREA ON-LINE LA COPIII CU CES 511

ROLUL TIC ÎN ACCESIBILIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV ON-LINE DESFĂȘURAT CU ELEVII CU CES 514

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE - IZVOR DE DEZVOLTARE SOCIO EMOTIONALA 520

INTEGRAREA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU ADHD 523

ACTIVITATEA DE PREVENȚIE A ABANDONULUI ȘCOLAR 527

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI 531

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ COPIII CU ADHD 535

PROVOCĂRILE ȘCOLII ONLINE- SECȚIUNEA 2 539

FAMILIA PENTRU SPRIJINIREA COPIILOR CU DIZABILITĂŢI – IMPLICARE, PARTICIPARE542

STRATEGII PEDAGOGICE ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE A LIMBII FRANCEZE, CU PROBLEME DE COMPORTAMENT, DE ATENȚIE, INTEGRAȚI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ545

METODE MODERNE UTILIZATE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV PENTRU ELEVII CU CES 548

STRATEGII ȘI FORME DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES.....552

VOLUNTARIATUL - O ACTIVITATE DEMNĂ DE A FI PRACTICATĂ ȘI SPRIJINITĂ ÎN ȘCOALĂ554

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ.....556

EVALUAREA- COMPONENTĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Toader Otilia
Şcoala Gimnazială, Gura Vitioarei

O componentă esenţială a procesului instructiv/educativ, a triadei instruire-predare-evaluare, având ca scop cunoaşterea efectelor activităţii desfăşurate, în vederea optimizarii ei, pe baza colectării, organizării şi interpretării rezultatelor obţinute prin intermediul instrumentelor este evaluarea.

Rolul evaluării este să depisteze limitele învăţării, greşeli, lacune, nivel prea scăzut de cunoştinţe, dificultăţi în interpretarea şi aplicarea cunoştinţelor, pentru depăşirea acestora şi realizarea progresului şcolar.

Metodologia evaluării de proces (a rezultatelor şcolare) presupune răspunsuri la urmatoarele întrebări:

a) Pe cine evaluăm ?

-toţi elevii, ca grup;

-elevii luaţi individual;

-un anumit grup (de vârstă);

b) Când?

-de câteva ori pe an, la diferite date;

-la date fixe;

-continuu;

c) Prin ce mijloace ?

-probe scrise, orale, practice

-observaţia directă în clasă;

-referate, proiecte, teme pentru acasă;

-portofolii ;

d) Pentru cine ?

-elevi, părinţi;

-profesori, factori de decizie;

-instituţii care vor angaja viitori absolvenţi;

e) In funcţie de ce ?

-obiective curriculare;

-standarde şi criterii de evaluare formativ-educativă;

Evaluarea poate fi : continuă sau periodică.

Se realizează :

-la începutul programului de instruire ;

-pe parcurs ;

-secvenţial ;

-în final ;

Evaluatorul urmărește următoarele aspecte:

- Informaţiile care privesc nivelul de cunoştinţe şi competenţe al elevilor, permiţând formularea aprecierilor;
- Aprecieri, estimari ale situaţiei prezente sau prognoze ale celei viitoare;
- Decizii care privesc modalităţi de acţiune ;

Etapele evaluării sunt:

a) precizarea domeniului de aprecieri:

-volumul de cunoştinţe;

-înţelegerea şi interpretarea cunoştinţelor;

-aplicaţii ale informaţiilor însuşite;

-abilităţi intelectuale de ordin general ;

b)descrierea informaţiilor necesare şi depistarea celor disponibile pentru formularea aprecierilor ;

c)stabilirea graficului şi modului de obţinere a informaţiilor necesare ;

d)alegerea instrumentelor de colectare a informaţiilor şi analiza lor ;

e)elaborarea aprecierilor şi luarea deciziilor concretizate în calificative, note şi măsuri de acţiune

Modalităţile de realizare a evaluării se structurează în funcţie de momentul aplicării, în:

- Evaluare iniţială
- Evaluare continuă (formativă)
- Evaluare cumulativă (sumativă,globală)

Evaluarea cumulativă este într-un fel , o evaluare de bilanţ.Ea se caracterizează prin :

-un caracter normativ, permiţând compararea performanţelor elevilor cu obiectivele generale ale disciplinei şi cu nivelul de pregătire al elevilor la începutul programului ;

-se realizează la intervale mari de timp (la finalul unui capitol, curs, an şcolar, ciclu de învăţământ), determinând aprecieri finale asupra rezulttelor şcolare

-are efecte reduse asupra ameliorarii procesului de învăţare ;

-măsurarea se realizează prin sondaj în randul elevilor şi asupra materiei parcurse ;

-urmăreşte ierarhizarea elevilor după performanţele obţinute ;

-rezultatele acestei evaluări pot fi utilizate de organele de decizie pentru formularea unor măsuri privind organizarea şi desfăşurarea procesului instructiv-educativ.

Metode tradiţionale de evaluare: -probe scrise
-probe orale
-probe practice

Fiecare din aceste metode tradiţionale are avantaje şi dezavantaje.Din acest motiv , ele trebuie combinate într-un mod optim.

Metode alternative de evaluare :

-observarea sistematică a comportamentului elevului prin :

- fişe de evaluare/autoevaluare
- liste de control/verificare
- scări de clasificare

-investigaţia;

-proiectul;

-referatul;

-portofoliul o modalitate de evaluare cu spectrul larg, permiţând strângerea unui material bogat şi variat despre progresul şcolar al elevului utilizând o varietate de metode şi tehnici de evaluare;

-autoevaluarea este o tehnică corelată cu instrumentele de evaluare prezentate mai sus, permiţând elevului o cunoaştere a performanţelor proprii

Metodele alternative ofera profesorului informaţii suplimentare despre activitatea şi nivelul de achiziţii al elevului.Acestea completează datele furnizate de metodele tradiţionale.

În evaluarea de astăzi , indiferent de tipul ei folosim **itemii.**

Din punct de vedere al obiectivităţii în notare, itemii se clasifica în :

- itemi obiectivi ;
- itemi semiobiectivi ;
- itemi subiectivi ;

Itemii obiectivi : reprezintă componente ale testelor de progres, în special ale celor standardizate. Aceştia se clasifica la rândul lor în:

- itemi cu alegere duala :da/nu ; adevarat/fals; corect/greşit; bine/rău;
- itemi cu alegere multiplă : elevul trebuie să aleagă varianta corecta din cele enumerate ;
- itemi de tip pereche : solicită recunoaşterea unor corespondenţe, unor asocieri între elementele a două coloane astfel încât să se obţină afirmaţii adevarate ;
- itemi de completare : permit verificarea însuşirii unor definiţii, axiome,formule, prin completarea în spaţiul liber a părţii omise ;
- itemi cu răspuns scurt :se formulează ca întrebare directă şi răspunsul se constituie sub forma unei propoziţii, cuvânt, număr, simbol;

Itemi semiobiectivi : presupun ca răspunsul elevului să fie limitat ca spaţiu, formă, conţinut, prin structura enunţului sau întrebării. Aceştia se prezintă sub forma unor întrebări cu răspuns structurat, elevul îşi orientează răspunsul în funcţie de întrebările şi subîntrebările puse de profesor.

Itemii subiectivi : sunt cel mai frecvent utilizaţi în sistemul de evaluare tradiţional fiind relativ uşor de construit şi testează obiective care vizează originalitatea şi caracterul personal al răspunsului.

Pentru ca rezultatele evaluării să aibă semnificaţie pentru evaluatori, evaluaţi , instituţii şi societate, instrumentele de evaluare au următoarele calităţi :

- Validitatea- calitatea unei probe de evaluare de a măsura exact ceea ce este destinat să măsoare;
- Fidelitatea-calitatea unei probe de evaluare de a da rezultate constante în cursul aplicării ei succesive ;
- Obiectivitatea –gradul de concordanţă între aprecierile făcute de evaluatori independenţi, în ceea ce priveşte un răspuns “bun”pentru fiecare dintre itemii unei probe
- Aplicabilitatea –calitatea unei probe de evaluare de a fi administrată şi interpretată cu uşurinţă

- Standarde curriculare de evaluare(=curriculum atins)

cadru-capacităţi

- Obiective (devin criterii de evaluare) de referinţă-subcapacităţi operaţionale-itemi de evaluare

- Programe (şcolară şi de examen)
- Conţinuturi (a se asigura validitatea de conţinut= elementele semnificative ale curriculum-ului)
- Efectul backwash(contracurent) : negativ
  pozitiv

Important este că urmărind toate aceste obiective, profesorul poate aprecia şi nota orice contribuţie pozitivă a elevului şi observa multiplele aspecte ale implicării acestuia în procesul instructiv-educativ, precum şi caracteristicile acestui proces în vederea ameliorarii lui şi realizarii progresului şcolar în funcţie de posibilităţile fiecarui elev, de interesele şi preocupările sale, de cerinţele progamelor şcolare şi ale societăţii.

EVALUAREA PROGRESULUI ŞCOLAR ÎNREGISTRAT DE ELEVIII CU CES ÎN SISTEM ONLINE

prof.Toma MihaelaCentrul Şcolar pentru Incluzivă Târgu Neamţ

Potrivit lui Gherguţ,(2013),principiile-cheie ale incluziunii sunt următoarele: principiul drepturilor egale,unicităţii şi individualizării, diversităţii,accesului şi participării şi altele: principiul dezvoltării, incluziunii,dezinstituţionalizării şi normalizării.În scopul asigurării eficienței tehnologiilor și materialelor folosite în activități individuale sau de grup este esenţială aplicarea unor principii de bază, , dar și principii specifice,pentru incluziunea copiilor cu CES.

Darii,(2017),constată că în asistența copiilor cu CES trebuie folosite strategii educaționale adaptate prin adecvarea acestora conform nevoilor copiilor, să anticipeze şi să observe impactul utilizării unei anumite metode/procedeu în lucrul cu copilul şi să stabilească care sunt cele mai eficiente, pentru a le folosi în cadrul activităților de incluziune educațională. Metodele aplicate în procesul instructive-educativ la nivel general,dar şi nivel particular,sunt cele triate pentru asistența individualizată a copiilor cu CES, trebuie să fie utile,să aibă la bază o cunoaştere aprofundată a particularităților de dezvoltare a copilului, să fie îndreptate spre garantarea progresului în era tehnologiilor informaționale,din ce în ce mai mult se folosesc metodele educaționale moderne, prin accesarea variatelor procedee de utilizare a tehnologiilor informaționale de comunicare (TIC).Copiii cu CES reclamă atitudini distincte, individualizate,conform cărora tehnologiile întrebuinţate în constituirea și desfăşurarea propriu- zisă a procesului educațional se vor fundamenta pe următoarele abordări: învățarea interactivă; negocierea obiectivelor; demonstrația, aplicația și conexiunea inversă; evaluarea continuă ca răspuns al învățării; sprijin pentru elevi și profesori (conform pachetului de resurse UNESCO “cerințe speciale în clasă”, 1993).Adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare și de management al clasei de elevi în care sunt integraţi copii cu ces,presupune un cumul de schimbări a strategiilor didactice,adaptarea procesului educațional la cerințele educaționale speciale ale copilului și a comportamentului didactic.Implementarea în practică a educației incluzive presupune înțelegerea faptului că rolul profesorului este acela de a facilita procesul de învățare pentru fiecare elev și de a fi un sprijinitor activ al acestora.[6]

Procesul de învăţământ este un proces de predare-învăţare-evaluare a activităţii didactice.Procesul de predare pentru a-şi săvârşi obiectivele,cadrul didactic trebuie să aibă în

vedere următoarele aspecte :designul predării,să utilizeze metode specifice şi suporturi de învăţare pentru elevii cu dificultăţi şi pentru cei cu cerinţe speciale,programele educaţionale sa fie însoţite de asistenţă complementară,să se realizeze un mediu de învăţare favorabil pentru toţi,formarea unui climat de respect şi acceptare a diferenţelor,utilizarea unor modalităţi flexibile de grupare a elevilor pentru activităţile didactice, pe baza nevoilor de învăţare şi în acord cu tipul de sprijin educaţional de care elevii au nevoie în vederea dezvoltării propriului potenţial.În procesul de învăţare,trebuie luate în considerare următoarele :implicarea activă a elevilor în procesul de învăţare, în ritm şi la nivele de dificultate accesibile,revelarea cunoştinţelor în predarea noilor conţinuturi,folosirea simulării, studiilor de caz şi a problematizării,inserarea feedback-ului constructiv şi informativ în legătură cu intervenţia şi achiziţiile învăţării, tratarea egală a tuturor elevilor, crearea unui cadru prielnic de colaborare şi lucru în echipă,redactarea unor sarcini de lucru adaptate,implementarea unor experienţecare să încurajeze empatia, înţelegerea şi respectul reciproc între elevi.Cel de-al treilea element din procesul de învăţământ este evaluarea şi trebuie să vizeze următoarele:evaluarea să fie sistematică şi continuă, integrată în actul predării actuală, să fie reală în conţinut şi în performanţele preconizate; să aibă întâietate evaluarea de progres (achiziţiile individuale),progresia învăţării să se facă remarcată prin standarde şi descriptori de performanţă,elevii să se autoaprecieze,dar şi pe colegii lor.

Metoda de evaluare este un făgaş prin care pune la dispoziţie elevilor şansa de a dovedi nivelul de acumulare a cunoştinţelor,formarea diferitelor capacităţi utilizate în practică prin diverse instrumente corespunzătoare obiectivului de evaluare propus.

Metodele pot fi clasificate în două mari categorii:metodele tradiţionale si metode complementare.Din categoria metodelor tradiţionale de evaluare fac parte:probele orale,probele scrise şi probele practice.

Autoevaluarea - formele existente işi găsesc o completare oportună în evaluarea de sine, în străduinţa de autoevaluare al fiecărui elev (dar şi al profesorului).Autoevaluarea este benefică,întrucât contribuie la cunoaşterea de sine (autocunoaşterea) şi progresul conştiinţei de sine (autoconştiinţei), două elemente primează,se îmbină şi acţionează Eul concret.

Calităţile primordiale ale unui instrument de evaluare sunt:validitatea, fidelitatea, obiectivitatea şi aplicabilitatea.Utilizarea testelor ca important instrument de evaluare în procesul şcolar poate fi prevăzut şi un potenţial risc în momentul în care în proiectarea acestora nu se ţine cont de calităţile acestora, calităţi absolute necesare în condiţiile în care se doreşte realizarea unei evaluări optime.[4]

Metode de evaluare tradiţionale îmbogăţite în mediul virtual:portofoliul,proiectul,autoevaluarea şi evaluarea colegială(interevaluarea),jurnalul reflexiv etc.,atât pentru învăţământul preuniversitar,cât şi pentru învăţământul superior.

Portofoliile digitale sau electronice sunt caracterizate prin generozitatea spaţiului şi a modalităţilor de exprimare,dInamism,oportunităţi collaborative suplimentare în cazul utilizării platformelor şi a resurselor online,susţinerea proceselor de reflecţie care pot determina schimbări în comportamentele de învăţare ale elevilor şi ale studenţilor,orientându-i spre autoreglare.

În cazul elevilor cu CES,optăm deseori pentru o astfel de metodă de evaluare,în contextul epidemiologic actual,în care se regăsesc fişele de lucru rezolvate,diferite teste de evaluare,lucrări artistic-plastice cu care au participat la concursuri online.Proiectul se referă la corelaţia dintre activităţile şcolare cu situaţii din viaţa reală ce poate fi combinat cu autoevaluarea,evaluarea colegială şi jurnalul reflexiv.[2]

Ceobanu,(2016) identifică fenomenul de E-learning global (Învăţarea electronică)şi termenii de ”democratizare”digitală ,dar şi „segregare” digitală;activităţile devin mai flexibile şi adaptabile,sunt expuse prin intermediul internetului;creşte nivelul de interactivitate,se dezvoltă elementele de multimedia on-line(apar baze de date ce includ obiecte cognitivist-constructiviste constituie baza dezvoltării cursurilor on-line;modelul e-learning este adoptat pe scară largă de mediul academic şi cel de business). În cazul copiilor cu deficienţe fizice şi senzoriale, învăţarea asistată de calculator determină creşterea independenţei în învăţare; în special copiii cu dificultăţi severe în învăţare pot beneficia de folosirea computerului în grupuri mici (adesea cu ajutorul adultului), astfel încât competenţele sociale şi abilităţile de comunicare să poată fi dezvoltate/consolidate.[3]

Referinţe bibliografice:

1.Ceobanu C.Învăţarea în mediul virtual-Ghid de utilizare a calculatorului în educaţie.Iaşi:Editura Polirom,2016.

2.Ceobanu C.,Cucoş C.,Istrate O.,Pânişoară I.O. Educaţia digitală. Iaşi:Editura Polirom,2020.

3.Gherguţ A. Sinteze de psihopedagogie specială-Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice.ediţia a III-a Iaşi:Editura Polirom,2013.

4.Nemţanu C.,Gherguţ A. Psihopedagogie specială-Ghid practic pentru învăţământul deschis la distanţă,Iaşi:Editura Polirom, 2000.

5.Vogler J. Evaluarea în învăţământul preuniversitar.Iaşi:Editura Polirom,2000.

6. Darii L. Particularităţile activităţii cadrelor didactice privind incluziunea copiilor cu CES în mediul şcolar.Chişinău:Studia Universitatis Moldaviae,2017.

ADAPTAREA CURRICULARA PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. inv. prescolar: Filip Gabriela
Apreutesei Alexandra
G.P.P ”Lumea Copiilor”, Topoloveni

Educaţia integrată se referă la includerea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu cerinţe educative speciale CES, pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate a personalităţii acestora.

Trebuie să pornim de la ideea că şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. Unii înţeleg prin şanse egale crearea unor condiţii identice: programe comune, manuale etc. Dar sistemul şcolar care asigură aceleaşi condiţii de instruire pentru toţi elevii reprezintă o inegalitate, deoarece ei nu profită în acelaşi fel de aceste condiţii.

A asigura şanse egale tuturor elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale. Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze clar, într-un mod diferenţiat.

Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte. Desigur, acest deziderat cere timp, efort, cadre didactice calificate, instruite în mod special, profesori de sprijini prezenți și motivați, muncă în ecipă interdisciplinară – pedagog, consilier școlar, psiholog, cadru didactic.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat iar pe de alta parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată /adaptabilă particularităţilor respectivilor elevi.

Din păcate, în cazul fenomenului CES, realitatea din teren nu face decât să ne arate, nu doar că există o prăpastie între politici educaționale și implementarea lor, ci mai mult, dimensiunea foarte serioasă a acestei prăpăstii.

Cerinţele educative speciale CES constituie o sintagmă relativ recent apărută care defineşte cerinţele specifice faţă de educaţie ale copilului derivate sau nu dintr-o deficienţă. Cerinţele educative speciale reies din particularităţile individuale de dezvoltare, învăţare,relaţionare cu mediul, din experienţele anterioare ale copilului, din problemele sociale şi de existenţă ale lor.

Problematica ridicată de cerinţele educative speciale poate fi temporară sau ele pot fi pentru totdeauna, apărând la etapele cele mai timpurii ale dezvoltării şi la toate nivelurile sistemului de educaţie.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţă problematica situaţiei în care un copil cu handicap trebuie integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care acel copil este integrat.

Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o coexistenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente între ei. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup, în ciuda deficienţelor sale.

Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi-consideraţi normali, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Experienţa din practica altor ţări ne arată că integrarea fiecărui copil cu handicap este o problema care trebuie serios studiată, alcătuindu-se un proiect individual de integrare, care să prevadă toate măsurile pentru reuşita acestei acţiuni. În vederea alcătuirii proiectului individual de integrare, cadrul didactic trebuie să fie sprijinit atât de medic, psiholog şi logoped cât şi de cadrul didactic de sprijin, adică de o echipă și nicidecum de un singur om.

Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat şi adaptat de recuperare care să dezvolte potenţialul fizic şi psihic pe care acesta îl are.

Integrarea urmăreşte valorificarea la maxim a tuturor abilităților copilului alcătuindu-se un proiect individual de integrare, care să prevadă toate măsurile impuse pentru reuşita acestei acţiuni. Prin integrare se realizează şi o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv -emoţionale corespunzătoare.

Raportul relaţiei socializare, integrare, incluziune are în vedere implicaţiile practice, teoretice ce privesc evoluţia sistemului de organizare a educaţiei speciale şi a pregătirii copiilor pentru integrarea şi incluziunile în activităţi profesionale şi în colectivităţile sociale normale .

Se încadrează în categoria CES

- copiii cu dificultăţi motorii, sindrom Down, dificultăţi de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenţie şi hiperactivitate (ADHD), dar şi cei care trec, pur şi simplu, printr-o perioadă mai grea (abandon familial, abuzuri,tulburări psiho-emoționale care dizabilitează formarea normală a personalității copilului).

- Interesant este că fac parte din aceeaşi categorie şi copiii supradotaţi, care au nevoie tot timpul de provocări pentru a-şi menţine interesul faţă de şcoală.

Munca diferenţiată şi programul pedagogic personalizat pentru copiii cu CES constă în primul rând, în stabilirea unor obiective şi a unui program, diferite de cele folosite pentru restul clasei şi adaptate în funcţie de necesităţile şi dificultăţile copilului.

Obiectivele didactice şi conţinuturile de învăţare care urmează să fie parcurse de către fiecare copil cu CES ar trebui să fie stabilite de către profesorul de sprijin şi profesorul specialist, în egală măsură. Întreaga intervenţie asupra copiilor din învăţământul integrat presupune, de fapt,o muncă în echipă: profesor specialist, profesor de sprijin, logoped, profesor consilier, părinţi.

Rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine învăţătorul clasei, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevii cu CES. Acesta - ideal,ar trebui :

v să-şi îmbogăţească pregătirea pedagogică cu elemente care să-i faciliteze includerea optimă în clasă a elevilor cu CES şi asigurarea de şanse egale pentru aceştia la instrucţie şi educaţie;

v să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea şi reprogramarea periodică a conţinuturilor învăţării pentru fiecare elev;

v să coopereze în parteneriat cu profesorul de sprijin şi cu ceilalţi membri ai echipei educaţionale, dar mai ales cu familia elevului ;

v să participe la elaborarea programului pedagogic individualizat pentru fiecare elev cu CES şi să ţină evidenţa rutei curriculare a acestuia.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu dizabilităţi acţionează în urma unei reflecţii îndelungate. Un punct important al intervenţiei cadrelor didactice îl reprezintă colaborarea cu părinţii şi consilierea acestora, implicarea lor directă în lucrul efectiv cu copiii, nu doar în calitate de observatori ci şi de participanţi activi.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Curriculum-ului poate fi definit ca fiind programul de activităţi şcolare în integralitatea sa, care se concretizează în planul de învăţământ, programa şcolară, manualele şcolare, îndrumătoarele metodice, obiectivele şi modurile comportamentale ce conduc la realizarea obiectivelor, metodele şi mijloacele de predare-învăţare, ce dezvoltă modurile de evaluare coerentă și corectă a rezultatelor.

În planul dezvoltării curriculare pentru elevii cu deficienţă, are loc o mişcare în sensuri diferite faţă de curriculum-ul general pentru elevii valizi.

Pe de o parte curriculum-ul acestora se restrânge, iar pe de altă parte se amplifică prin introducerea unor activităţi suplimentare individualizate, destinate compensării şi recuperării stării de deficienţă.

Spre exemplu, în cazul elevilor cu deficienţă mintală, planul de învăţământ se reduce, atât din punct de vedere al numărului de discipline de studiu, cât şi din punct de vedere al conţinutului informaţional, ce urmează a fi însuşit în fiecare capitol în parte.

În schimb, creşte numărul de activităţi individuale suplimentare, în care urmează să fie inclus elevul cu deficienţă mintală, în scopul recuperării acestuia pe partea deficitului cognitiv înregistrat.

În concluzie, raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat și validat identitar ca individ. Astfel, elevii vor fi motivați în a participa la procesul de învăţământ după posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Bibliografie:

- Doru-Vlad Popovici (coord.) si Raluca Matei. Terapie ocupationala pentru persoane cu deficienţă. Edit.MUNTENIA, Constanta, 2005.
- Ecclesa, J.S., Harold, R.D. Family involvement in children's and adolescents' schooling. În A. Bloom J.F.
- Dunn (Eds.), Family-school links: How do they affect educational outcomes?, 1996.
- Educaţia incluzivă. Seria de ghiduri, realizată de WYG International Ltd. - echipa de asistenţă tehnică aMinisterului Educaţiei şi Cercetării, România, pentru implementarea proiectului Phare 2003, Acces laeducaţie pentru grupuri dezavantajate. Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 2007.
- Educaţia integrată a copiilor cu handicap, Verza, E. şi Păun, E., coordonatori, UNICEF şi RENINCO, 1998.

PROIECT DIDACTIC

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău
Prof. Dioșteanu Mariana

CLASA: a II-a

DISCIPLINA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Ludoterapie

ARIA CURRICULARĂ: Terapie Educațională Complexă și Integrată (TECI)

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Stimularea autocunoaşterii, cunoaşterii celorlalţi şi a mediului înconjurător

TITLUL LECȚIEI: „De-a mama" – joc de imitație

TIPUL LECȚIEI: mixtă

CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE : 10 elevi dintre care 8 cu deficiență severă

OBIECTIVE CADRU :

1. Stimularea autocunoaşterii, cunoaşterii celorlalţi şi a mediului înconjurător

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ :

1.1 Explorarea senzorială (vizuală,auditivă, gustativă, olfactivă, tactil-kinestezică) a obiectelor, fiinţelor

1.2 Formarea şi dezvoltarea psihomotricităţii

1.3 Cunoaşterea şi operarea cu elementele familiare din mediul înconjurător

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- Obiective cognitive :
  - OC1: Să recunoască activitățile pe care le desfășoară mama
  - OC2: Să spună corect numele mamei
  - OC3: Să urmeze corect pașii pentru a realiza formula magică

- Obiective afective :
  - OA1: să participe voluntar la activitate
  - OA2: să coopereze cu profesorul la realizarea sarcinilor activității

- Obiective psiho-motorii :
  - OP1: să mențină poziția corporală corespunzătoare activității
  - OP2: să imite activitatea mamei din imagini

Resurse :

1. Bibliografice :
   - Programa școlara I-X - Stimulare cognitivă
   - http://ismb.edu.ro/documente/diverse/2017/GHID_DEF_final.pdf
   - Imagini de pe twinkl.ro
2. Metodologie :
   - Metode și procedee : Conversația, explicația, demonstrația, jocul didactic.
   - Mijloace didactice : platforma google classroom, papusa,imagini, power point ,mătură, fier de călcat, oală, lingură de lemn ,fișă de lucru, apă,făină, sare, colorant alimentar.
   - Forme și tehnici de evaluare : evaluarea comportamenului copiilor, evaluare pe bază de întrebări, fișă de lucru.
   - Forme de organizare : individuală, frontală.

3. Umane : elevii clasei a II-a , părinții și profesorul clasei a II-a.
4. Spațiale: platforma google classroom .
5. Temporale: 20 de minute

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Nr. crt.	**Etapele lecţiei**	**Durată**	**Ob. op.**	**Conţinuturile învăţării**		**Strategii didactice**			**Evaluare**
				Activitatea profesorului educator	**Activitatea elevilor**	**Metode şi procedee**	**Mijloace de învăţământ**	**Forme de organizare**	
1.	**Moment organizatoric**	1 minut	OA1 OP1	Aștept elevii să se logheze pe platforma google classroom, apoi solicit elevilor să pregătească materialele necesare pentru lecție.	Elevii intră online pe platforma google classroom Și pregătesc materialele necesare pentru lecție.	Conversația	Platforma google classroom	Frontală Individuală	Evaluarea comporta-mentului elevilor
2.	**Captarea atenţiei**	1 minut	OA1	Prezint elevilor o păpușă și îi solicit să îmi spună ce văd.	Elevii răspund: O femeie cu un bebeluș în	Conversația	Păpușă cu bebeluș în burtă	Frontală Individuală	Evaluare pe bază de întrebăr

Nr. crt.	Etapele lecţiei	Durată	Ob. op.	Conţinuturile învăţării		Strategii didactice			Evaluare
				Activitatea profesorului educator	Activitatea elevilor	Metode şi procedee	Mijloace de învăţământ	Forme de organizare	
					burtă - MAMA				i
3.	**Anunţarea titlului lecţiei şi a obiectivelor**	1 minut		Astăzi ne vom juca De-a mama . Vom privi câteva imagini si vom discuta pe baza lor, apoi la finalul lecției vom pregăti o surpriza pentru mame.	Elevii ascultă cu atenție profesorul și se pregătesc de lecție.	Conversația	Imagini	Frontală	Evaluarea comporta-mentului elevilor
4.	**Dirijarea învățării**	10 minute	OC2 OP2 OA2	Discuție pe baza imaginilor : 1. Bebelușul din burta mamei 2. Mama hrănește bebelușul 3. Mama face baie la bebeluș 4.Mama citește povești înainte de culcare 5.Mama îmbracă copilul 6.Mama ajută copilul lovit 7. Mama face de mâncare 8. Mama face curat 9. Mama primește flori.	Elevii participă la jocul propus de profesor și imită mama: 1.Arată locul unde este bebelușul 2.Hrănesc bebelușul 3.Fac baie la bebeluș 4.Pun bebelușul la somn 5.Îmbracă bebelușul 6.Ajută copilul lovit 7.Fac de mancare 8. Fac curat	Conversația Jocul didactic Explicația Demonstrația	Power point Jucăria preferată Haine pentru a îmbrăca jucăria Plasture Oală lingură de lemn Fier de călcat Tricou	Frontală	Evaluarea comporta-mentului elevilor
5.	**Fixarea cunoștințelor**	1 minut	OC1	Întreb copiii despre mamele lor . 1.Cum se numește mama? 2. Cum face mama când este fericită? – joc de imitație (emoții)	Elevii răspund la întrebare apoi imită mama când este : 1. Fericită 2. Nerv	Joc didactic	Emoții	Frontală Individuală	Evaluare pe bază de întrebări

Nr. crt.	Etapele lecţiei	Durată	Ob. op.	Conţinuturile învăţării		Strategii didactice			Evaluare
				Activitatea profesorului educator	Activitatea elevilor	Metode şi procedee	Mijloace de învăţământ	Forme de organizare	
				3. Cum face mama când este nervoasă?	oasă				
6.	**Asigurarea feed-backului şi obţinerea performanţei**	5 minute	OC3	Voi folosi o pictură pufoasă cu praf de copt . Pentru a picta această floare avem nevoie de o formulă magică. Această formulă magică le va face pe mame, fericite . Spun elevilor să își aducă baghetele pe care le-am realizat împreună la o lecție anterioară. Explic modul de realizare al culorii : -o lingură de făină - o lingură de sare, -3 linguri de apă -colorant alimentar - dragostea mamei (un pupic de la mama) Amestecăm toate ingredientele apoi lucrăm la fișa de lucru.	Elevii pregătesc fișă de lucru și culorile pentru acest tip de pictură, apoi se apucă de lucru . Cât timp amestecă culorile elevii rostesc o formulă magică, iar rezultatul apare la final . După ce o pun la cuptorul cu microunde, elevii arată lucrările finale profesorului, apoi o dăruiesc mamelor .	Conversația Explicația Demonstrația	Fișă de lucru Făină Apă Sare Colorant alimentar	Frontală Individuală	Fișă de lucru
7.	**Evaluarea activităţii**	1 minut	OC2	Adresez întrebări despre lecție : 1.Despre cine am	Elevii răspund: 1.Astazi am	Conversația Explicația		Frontală	Evaluare pe bază de

Nr. crt.	Etapele lecţiei	Durată	Ob. op.	Conţinuturile învăţării		Strategii didactice			Evaluare
				Activitatea profesorului educator	Activitatea elevilor	Metode şi procedee	Mijloace de învăţământ	Forme de organizare	
				vorbit astăzi? 2.Cum am ajutat-o astăzi pe mama?	vorbit despre mama. 2.Astăzi am ajutat-o la facut curat,la călcat.				întrebări .

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ/TRANSDISCIPLINARĂ – DIN PERSPECTIVA POST PANDEMICĂ PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR ÎN ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVI

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău
Prof. Mihăescu Anca

Pandemia COVID-19 a adus provocări majore în sistemul educațional, generând pierderi semnificative în procesul de învățare al elevilor. Pentru a reduce impactul negativ al pandemiei asupra educației, abordarea interdisciplinară/transdisciplinară poate fi o soluție eficientă.

Abordarea interdisciplinară implică colaborarea între mai multe discipline, în timp ce abordarea transdisciplinară implică integrarea disciplinelor într-o abordare holistică a problemei. Ambele abordări pot fi utile în reducerea pierderilor înregistrate de elevi în timpul pandemiei.

Iată câteva moduri în care abordarea interdisciplinară/transdisciplinară poate fi aplicată în acest context:

1. Colaborare între profesori: Profesorii pot colabora pentru a crea materiale de învățare integrate care să permită elevilor să facă conexiuni între diferite discipline. De exemplu, profesorii de matematică și științe pot colabora pentru a dezvolta materiale care să le permită elevilor să aplice concepte matematice în înțelegerea științelor.
2. Integrarea tehnologiei: Tehnologia poate fi utilizată pentru a integra mai multe discipline și pentru a crea experiențe de învățare interactive. De exemplu, profesorii pot utiliza simulări și jocuri educaționale care implică mai multe discipline pentru a ajuta elevii să înțeleagă mai bine subiectele.
3. Abordare holistică a problemei: Pentru a aborda pierderile de învățare înregistrate de elevi în timpul pandemiei, profesorii pot folosi o abordare holistică a problemei, care implică integrarea diferitelor discipline și abordarea problemelor într-un mod mai larg. De exemplu, profesorii pot aborda pandemia ca o problemă care implică atât știința, cât și economia, istoria, psihologia și alte discipline.

4. Abordare holistică a problemei: Pentru a aborda pierderile de învățare înregistrate de elevi în timpul pandemiei, profesorii pot folosi o abordare holistică a problemei, care implică integrarea diferitelor discipline și abordarea problemelor într-un mod mai larg. De exemplu, profesorii pot aborda pandemia ca o problemă care implică atât știința, cât și economia, istoria, psihologia și alte discipline.
5. Dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă: Pentru a ajuta elevii să-și îmbunătățească abilitățile de gândire critică și creativă, profesorii pot utiliza o abordare transdisciplinară care le permite elevilor să abordeze problemele într-un mod holistic și să aplice abilitățile de gândire critică și creativă în diferite domenii.

Există mai multe comunicări științifice care abordează tema abordării interdisciplinare /transdisciplinare din perspectiva post-pandemică pentru reducerea pierderilor de învățare înregistrate de elevi. Iată câteva exemple:

1. "Promovarea abordării interdisciplinare în învățarea post-pandemică: o perspectivă internațională" de Matthew R. Kay și Mark K. Smith. Acest articol analizează modul în care abordarea interdisciplinară poate fi utilizată pentru a îmbunătăți învățarea post-pandemică și oferă exemple din mai multe țări.
2. "Abordarea transdisciplinară pentru învățarea post-pandemică: o revizuire sistematică" de Mei Liu și Jihua Chen. Această lucrare efectuează o revizuire sistematică a literaturii existente privind abordarea transdisciplinară în învățarea post-pandemică și analizează impactul acesteia asupra învățării elevilor.
3. "Abordarea interdisciplinară în învățarea post-pandemică: cazul școlii primare din Australia de Vest" de Angela Evangelinou-Yiannakis, Fiona Lilley și Maryam Malekian. Această lucrare descrie experiența unei școli primare din Australia de Vest care a implementat o abordare interdisciplinară pentru a reduce pierderile de învățare înregistrate în urma pandemiei COVID-19.

În concluzie, abordarea interdisciplinară/transdisciplinară poate fi o modalitate eficientă de a reduce pierderile de învățare înregistrate de elevi în timpul pandemiei COVID-19. Prin colaborarea între profesori, integrarea tehnologiei, abordarea holistică a problemelor și dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă, elevii pot beneficia de o experiență de învățare mai integrată și mai eficientă.

EDUCAȚIA ON-LINE ȘI COPILUL CU CES

Prof.psihopedagog Vrânceanu Lenuța

CSEI NR.1 Bacău

Prin introducerea tehnologiilor digitale în educație, se lărgeşte universul de cunoaştere, informare şi comunicare în rândul educaţilor. Schimbările socio-economice, dezvoltarea ştiinţifică accelerată, expansiunea utilizării tehnologiei moderne, produc schimbări la nivelul sistemului de învăţământ. Introducerea noilor tehnologii informatice şi comunicaţionale în aproape toate domeniile societăţii contemporane a condus la informatizarea învăţământului. Ce presupune această informatizare? În primul rând dotarea şcolilor cu echipamentele necesare, apoi proiectarea unei game largi de softuri tematice, reprofesionalizarea cadrelor didactice într-o viziune centrată pe elev și într-un final constituirea premiselor unei reţele informatizate ca suport al unui management modern. Astfel tehnologiile informației și comunicării pot deveni sisteme de suport în procesul educațional.

Literatura pedagogică delimitează trei etape ale informatizării învăţământului: 1. În prima etapă, calculatorul a intrat în şcoală ca virtual facilitator educaţional, în continuarea retroproiectorului, magnetofonului şi s-a impus ca disciplină distinctă, cu statut obligatoriu sau opţional, în planul de învăţământ; 2. În a doua etapă, calculatorul este valorificat ca resursă educaţională cu potenţial mare în toate ariile curriculare şi încep demersurile de conştientizare a educaţilor şi profesorilor în legătură cu avantajele valorificării didactice a calculatorului; 3. În a treia etapă, calculatorul este valorificat ca „sistem de învăţare" care va determina modificări în definirea obiectivelor educaţionale, reorganizarea conţinuturilor educaţionale în manieră interdisciplinară, integrată, modulară, adaptarea metodologică a continuum-ul predare-învăţare-evaluare, reinterpretarea relaţiei profesor-elev, redimensionarea competenţelor profesorului (Creţu, 2000, pg.262.) Aceste trei etape se complementează reciproc atât din punct de vedere teoretic, cât şi practic-aplicativ.

Particularizând la nivelul educaţiei copiilor cu C.E.S., se poate afirma că instruirea asistată de calculator are rol semnificativ de suport în comunicare şi sprijin în învăţare. Pentru copiii cu deficienţe, calculatorul poate fi considerat nefolositor în procesul instructiv educativ, însă performanţele înregistrate în ultimii ani în sfera informaticii au permis adaptarea computerelor

şi implicit a programelor astfel încât să poată fi folosite şi de către copiii/ elevii/ tinerii cu CES.

Evoluția constantă a tehnologiei și contextual pandemic prezent atrage după sine nevoia „urgentă” a cadrelor didactice de a se familiariza cu cele mai recente tendințe. Se poate ca acest „sistem de învățare suport” să suplinească prezența fizică a profesorului? Putem afirmă că „învățarea online” conduce la un progres cognitiv, emoțional sau social?

Dacă în şcoala tradiţională profesorul era privit ca fiind o autoritate care deţinea adevărul şi împărtăşea acest adevăr elevilor prin intermediul procesului de predare clasic, „şcoala modernă” vede în profesor o sursă de experienţă pentru copii. Dascălul este „partener în procesul de învățare al copilului, între ei existând un schimb reciproc de cunoștințe” (Gandini, apud Hewett, 2001, p. 97), ghid și facilitator „provocând ocazii de a descoperi” (Edwars, apud Hewett, 2001, p. 97), constructivist al propriei învățări, dar și al copilului, „încurajând încercările copilului de explorare, de descoperire, de angajare în dialog cu ceilalți copii, de inițiativă” (Joița, apud Sălăvăstru, 2009, p. 148).

Indiferent dacă vorbim de un context educațional online sau context formal fizic, profesorul are responsabilitatea de a susţine cu încredere actul educativ al fiecărui copil, de a se interesa în permanenţă de eforturile sale, de a achiziţiona cunoştinţele necesare, de a recepţiona şi de a retransmite imediat cunoştinţele pentru a corecta eventualele omisiuni şi deformări ce pot apărea în răspunsurile/ rezultatele elevilor.

Copilul este o ființă complexă, deosebită și individuală, care coexistă prin relațiile pe care le construiește cu adulții, copiii și mediul exterior. Părintele și profesorul au responsabilitatea morală de a proteja sănătatea fizică, psihică a copilului prin crearea unui mediu prietenos, activ, creativ și critic, un loc de îngrijire și învățare viabil, dezvoltându-i astfel sentimentul că este în siguranță alături de ei, de a-i oferi repere foarte precise în timp și spatiu care pot ajuta la observarea, investigarea și înțelegerea lumii înconjurătoare, plecând de la nevoile și interesele copilului. De asemenea, alături de părinte și profesor, copilul trăiește experiențe noi, senzatii și emoții noi, diverse și intense, se relaxează, se joacă, se îmbogățește spiritual, cognitiv, moral, își dezvoltă abilități intra și interpersonale. A crește, a fi îngrijit și educat într-un mediu fizic securizant, într-un mediu stimulant din punct de vedere cognitiv și socio-afectiv este unul dintre dezideratele care ne dorim, noi, profesorii, ne dorim să fundamenteze întreg procesul terapeutic-recuperator al copilului.

Ne dorim ca prin intermediul activităților de învățare desfășurate exclusiv în mod online să asigurăm șanse egale si reale de participare la îngrijire și educație pentru fiecare copil în parte, prin adaptarea și diferențierea procesului instructiv-educativ la nivelul intereselor cognitive, la posibilităţile aptitudinale, la ritmul şi stilul de învăţare şi respectarea caracteristicilor individuale de dezvoltare şi învăţare a copilului.

Din proprie perspectivă și experiență, „învățarea online” nu poate suplini rolul cadrului didactic la clasă, nu poate avea efecte pozitive asupra dezvoltării socio-emoționale a copilului. Este important pentru copil să participe activ la activități, noi (profesorul și părintele) oferindu-i un mediu de îngrijire și învățare cald, plin de schimburi reciproce și experiențe noi, provocându-l la activități care presupun cooperare și colaborare, observând și încurajând comportamentul bun, oferindu-i sentimentul încrederii în oameni și permițându-i să-și manifeste bucuria pentru succesul obținut în activități.

Din punct de vedere al limitelor utilizării calculatorului în activitatea la clasă, se poate spune că acestea se referă la: lipsa de resurse tehnologice- lipsa calculatorului sau a altor dispozitive necesare pentru organizarea în condiţii optime a procesului de învăţământ sub această formă de asistare, rezistenţa cadrelor didactice faţă de ultimele noutăţi în materie de tehnologie informaţională, lipsa de abilităţi sau abilităţi neexersate de utilizare a tehnologiilor informaţionale, în general şi a calculatorului, în special, abilitare care necesită eforturi din partea profesorilor.

Acest tip de „învățare online” sau „învățare la distanță” poate constitui o formă de abordare educațională complementară școlii tradiționale… această formulă poate constitui un prim pas spre ceea ce putem numi școala viitorului. Școala viitorului poate constitui un mediu în care fiecare copil are acces la tehnologiile de sprijin și este susținut în procesul educațional de către cadrul didactic. Cadrul didactic poate asigura un nivel înalt de individualizare a procesului instructiv-educativ, poate crea situaţii educaţionale diferite, utilizând tehnologiile asistive, în funcţie de particularităţile de vârstă şi psihoindividuale ale copiilor. De asemenea cadrul didactic poate contribui la dezvoltarea în rândul copiilor a competenţei de a explora, selecta, sistematiza şi stoca informaţiile primite pe cale vizuală, la stimularea capacităţii creative şi a abilităţilor de rezolvarea a problemelor, la stimularea interesului faţă de nou eliminând riscul ca elevul să se plictisească sau ca activitatea să intre în rutină.

Orice formă ar lua, educația constituie axul central al personalității copilului și are ca specificitate formarea și valorificarea capacităților cognitive, abilităților socio-emoționale.

Bibliografie

Crețu, C. (2000). Teoria curriculumului. Iași: Editura Universităţii „Al.I.Cuza”.
Hewet, V.M. (2001). Early Childhood Education Journal.
Sălăvăstru, D. (2009). Psihologia educației. Iași: Editura Polirom.

ABORDĂRI INTER ȘI TRANSDISCIPLINARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL POST COVID: SINGAPORE, CANADA ȘI AUSTRALIA

Autor: prof. Formagiu Adrian
Liceul Tehnologic Economic „N. Iorga" din Pașcani

Anul 2020 a fost unul marcat de pandemia de Covid-19, care a avut un impact major asupra sistemului de învățământ la nivel global. În România, elevii au fost nevoiți să facă față unei tranziții rapide și neașteptate către învățarea online, ceea ce a dus la o serie de probleme și provocări. Unul dintre cele mai mari obstacole a fost pierderea de învățare înregistrată de elevi în urma trecerii la un astfel de învățământ. Acest lucru a pus în evidență necesitatea unei abordări interdisciplinare / transdisciplinare pentru a îmbunătăți calitatea procesului de învățare și pentru a reduce pierderile de învățare înregistrate de elevi.

În acest context, prezentul articol își propune să exploreze trei exemple de bune practici în abordarea interdisciplinară / transdisciplinară, care au fost implementate în perioada post-Covid în diferite țări ca: Singapore – proiectul „Global Perspectives", Canada – proiectul „Integrated Curriculum Project" și Australia – proiectul „Artful STEM: Arts Integration in Elementary School Science, Mathematics, and Technology Education"

Proiectul „Global Perspectives" (Perspective globale) a fost implementat în școlile primare din Singapore cu scopul de a dezvolta la elevi competențe interdisciplinare și transdisciplinare prin abordarea unor subiecte globale. Această abordare a implicat colaborarea între mai multe discipline, cu accentul pus pe înțelegerea subiectelor globale din multiple perspective, prin intermediul cărora elevii au fost încurajați să ia în considerare și să exploreze dimensiuni diferite, astfel încât să dobândească o înțelegere mai complexă a lumii din jurul lor. De asemenea, proiectul a avut ca scop dezvoltarea gândirii critice, creativității și a spiritului inovator, prin încurajarea copiilor să gândească în afara cadrului școlar și să-și dezvolte propria perspectivă asupra subiectelor abordate (Chong și Yap, 2019, pp. 44-58).

În cadrul proiectului implementat la clasa a patra, timp de patru săptămâni, elevii au fost împărțiți în grupuri și li s-au dat sarcini de cercetare legate de probleme globale, cum ar fi

schimbările climatice, diversitatea culturală, migrația, sărăcia etc. Pentru a aborda aceste probleme, elevii au folosit abilitățile și cunoștințele din mai multe discipline, cum ar fi limba engleză, matematica, geografia și științele sociale. În plus, au fost implicați și în proiecte practice care să contribuie la abordarea acestor probleme globale, cum ar fi colectarea de fonduri pentru organizații caritabile sau organizarea de campanii de sensibilizare (Li, 2019, pp. 561-574).

Un exemplu de activitate realizată în cadrul proiectului a fost „The Great Exchange", în care elevii au fost încurajați să studieze și să compare cultura, istoria și geografia diferitelor țări pentru a înțelege mai bine diversitatea culturală și pentru a dezvolta competențe de cercetare și comunicare. Această activitate a fost concepută pentru a ajuta elevii să înțeleagă cât de importante sunt învățarea și cunoașterea altor culturi și moduri de viață în lumea globalizată de astăzi. Prin implicarea în această activitate, elevii și-au dezvoltat abilități esențiale de gândire critică, creativitate și colaborare, care sunt necesare pentru a aborda probleme complexe și a lua decizii informate. În plus, proiectul i-a ajutat pe elevi să dobândească o conștiință globală și o responsabilitate socială, permițându-le să devină cetățeni activi și implicați în lumea din jurul lor.

Abordarea interdisciplinară și transdisciplinară a problemelor globale, după modelul proiectului din Singapore, poate fi implementată cu succes și în învățământul din România. Conform teoriei pedagogice a învățării integrate, abordarea interdisciplinară a unor astfel de subiecte permite elevilor să își dezvolte o înțelegere complexă, ceea ce contribuie la dezvoltarea gândirii critice și creativității. De asemenea, teoria învățării bazate pe proiect sugerează că astfel de activități practice, care implică colaborarea și rezolvarea de probleme, pot fi foarte eficiente în dezvoltarea competențelor interdisciplinare și transdisciplinare la elevi (Wiggins și McTighe, 2005).

O posibilă recomandarea pentru un proiect educațional în România ar putea lua în calcul schimbările climatice, prin implicarea mai multor discipline, cum ar fi biologia, geografia, științele sociale, limba engleză și matematica. Astfel, elevii ar putea înțelege mai bine problemele de mediu și ar putea fi încurajați să ia măsuri pentru a contribui la soluționarea acestora. În acest sens, recomandările făcute de UNESCO în ceea ce privește educația globală pot fi luate în considerare, în special cele legate de abordarea interdisciplinară și de implicarea elevilor în proiecte practice care să contribuie la soluționarea problemelor globale (UNESCO, 2014).

De asemenea, un alt exemplu de proiect similar este reprezentat de programul PISA (Programul internațional de evaluare a elevilor) al OCDE, care promovează dezvoltarea competențelor interdisciplinare și transdisciplinare, prin abordarea unor probleme complexe și globale. Astfel de proiecte pot contribui la dezvoltarea unei conștiințe globale la elevi, precum și la dezvoltarea abilităților necesare pentru a deveni cetățeni responsabili și implicați în rezolvarea problemelor globale (OECD, PISA, 2018).

Proiectul „Integrated Curriculum Project" (Curriculum integrat) a fost implementat la Școala Elementară Sir William Osler din Vancouver, Canada. Acesta a avut ca obiectiv abordarea interdisciplinară și integrarea materiilor în scopul de a oferi o experiență de învățare mai completă și relevantă pentru elevi. Abordarea a fost bazată pe teoria și practica că elevii învață mai bine prin activități care implică mai multe subiecte, ceea ce permite dezvoltarea unui set mai amplu de abilități și competențe. Curriculumul integrat a permis elevilor să înțeleagă legăturile dintre subiecte și să aplice abilitățile și cunoștințele dobândite în contexte diferite. Mai mult decât atât, elevii au dezvoltat abilități precum gândirea critică, creativitatea și rezolvarea de probleme, într-un mod mai natural și integrat în procesul de învățare (Dobson,1995).

Practic, elevii au fost implicați în proiecte care au adus împreună mai multe discipline, cum ar fi științele, matematica, literatura și artele vizuale. De exemplu, o activitate a constat în construirea unui model al sistemului solar, care necesită atât cunoștințe de matematică și științe, cât și de literatură și arte vizuale pentru a crea o prezentare vizuală a proiectului. O altă activitate s-a referit la un grup de elevi care au lucrat la un proiect prin care să îi ajute să înțeleagă mai bine conceptele de biologie, chimie și fizică într-un mod integrat, prin crearea unui mini-laborator la clasă, unde au putut să experimenteze și să aplice cunoștințele din cele trei discipline. Proiectul a avut un impact pozitiv asupra elevilor, aceștia manifestând interes crescut pentru învățare și abilități mai bune de colaborare și comunicare.

Proiectul „Integrated Curriculum Project" poate fi considerat un exemplu inspirațional și pentru școlile și profesorii din România care doresc să implementeze o astfel de abordare integrată și interdisciplinară. În lumina cercetărilor din domeniul educației, abordarea interdisciplinară și integrarea materiilor sunt considerate modalități eficiente de a îmbunătăți calitatea învățării și de a crește interesul elevilor pentru subiecte diferite. Această metodă pedagogică se bazează pe teoria că învățarea este mai eficientă și mai completă atunci când subiectele sunt abordate în contexte mai largi și într-un mod care implică mai multe perspective (Perkins, 2009).

Prin urmare, recomandările pentru școlile din România ar trebui să includă abordării interdisciplinare și integrarea materiilor prin proiecte care implică mai multe discipline, precum și dezvoltarea abilităților de colaborare și comunicare prin organizarea de proiecte în grupuri mici de elevi. În plus, ar trebui să fie create condiții care să permită o atmosferă pozitivă și suportivă pentru elevi, astfel încât aceștia să se simtă confortabil în a explora diferite subiecte și discipline (Marshall, K, 2012).

Proiectul „Artful STEM: Arts Integration in Elementary School Science, Mathematics, and Technology Education" (Integrarea disciplinei artei vizuale în învățarea STEM) a fost implementat într-o școală primară din Australia. Acesta a avut ca obiectiv integrarea artelor vizuale în învățarea pentru a îmbunătăți calitatea educației și a spori interesul elevilor pentru domeniile STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics).

În cadrul acestui proiect, elevii au participat la lecții care combină activități artistice și științifice, precum construirea de mașini care funcționează cu energie solară și crearea de modele de organisme vii. Profesorii au integrat arta vizuală în lecțiile de matematică, științe și tehnologie, utilizând pictura, desenul și modelajul pentru a ilustra conceptele abstracte (Bequette și Bequette, 2014, pp. 45-52). Rezultatele proiectului au arătat îmbunătățiri semnificative în performanța elevilor în materiile STEM și o creștere a interesului și angajamentului lor în aceste domenii.

Posibilele recomandări pentru aplicarea proiectului în România ar putea include integrarea artei vizuale în lecțiile STEM pentru a crea o experiență de învățare mai atractivă și interesantă pentru elevi. Această abordare se bazează pe teoria că implicarea mai multor abilități și perspective poate îmbunătăți procesul de învățare. În acest sens, activitățile ar putea include desenarea de modele matematice sau științifice, pictarea de organe și sisteme ale corpului uman sau crearea de modele de mașini și structuri tehnologice. Pentru a putea integra cu succes activitățile artistice în lecțiile STEM, este important ca profesorii să aibă cunoștințe solide în ambele domenii și să fie pregătiți pentru a implementa această abordare. De asemenea, este important să se asigure că elevii au acces la materiale și instrumente adecvate pentru a-și exprima creativitatea în moduri multiple și diverse (Bequette și Bequette, 2013).

În concluzie, este evident că abordarea interdisciplinară / transdisciplinară poate aduce beneficii semnificative în dezvoltarea copiilor din România și în pregătirea lor pentru succesul în viață. O astfel de abordare poate îmbunătăți abilitățile cognitive, sociale și emoționale ale elevilor, făcându-i mai pregătiți pentru provocările și oportunitățile din lumea reală. În acest

sens, este important ca educația timpurie să fie însoțită de astfel de modele de bune practici care să promoveze abordarea integrată și sănătoasă a diferitelor discipline. În plus, este vital ca profesorii să fie instruiți în astfel de metode și să poată aplica abordarea interdisciplinară în mod adecvat. În același timp, autoritățile, cadrele didactice și părinții trebuie să colaboreze pentru a promova aceste modele și pentru a asigura succesul copiilor din România. O educație integrată și transdisciplinară poate oferi copiilor un start de succes în viață și poate contribui la construirea unui sistem educațional mai eficient și mai eficace pentru viitorul țării.

Bibliografie:

1. Bequette, J. W. și Bequette, M. B. (2013). *STEM Education: Incorporating art and design into STEM education*. In Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference.
2. Bequette, J. W. și Bequette, M. B. (2014). *Artful STEM: Arts Integration in Elementary School Science, Mathematics, and Technology Education*. International Journal of Education in Mathematics, Science and Technology, 2(1).
3. Chong, D. și Yap, S. F. (2019). *The Impact of a Global Perspectives Programme on Primary School Students' Cross-Curricular Learning and Cognitive Flexibility*. Journal of Research in Childhood Education, 33(1).
4. Dobson, T. (1995). *The Integrated Curriculum Project at Sir William Osler Elementary School*. Vancouver, BC: Vancouver School Board.
5. Li, W. (2019). *Embedding global perspectives in primary education: A case study of a Singapore primary school*. Asia Pacific Journal of Education, 39(4).
6. Marshall, K. (2012). Sir William Osler Elementary: A case study of integrated curriculum. Retrieved from http://www.tandfonline.com/
7. Perkins, D. N. (2009). *Making learning whole: How seven principles of teaching can transform education*. John Wiley & Sons.
8. Wiggins, G. și McTighe, J. (2005). *Understanding by design* (2nd ed.). Association for Supervision and Curriculum Development.

Webografie:

1. Artful STEM integration in elementary school Australia - https://www.acer.org/gb.
2. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2018). PISA 2018 global competence framework. OECD Publishing - https://www.oecd.org/pisa/.
3. Singapore University of Social Sciences - https://www.suss.edu.sg/.

4. Școala Elementară Sir William Osler din Vancouver, Canada - https://www.vsb.bc.ca/sir-william-osler.
5. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (2014). Global citizenship education: Topics and learning objectives. UNESCO Publishing - https://www.unesco.org/en/publications.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ - PROCES DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A ACTIVITĂŢII DIDACTICE

Profesor itinerant, Taradaciuc Ala
Școala Profesională Specială „Sfântul Stelian" Botoşani, jud. Botoşani

Profesor, Taradaciuc Niculai
Școala Profesională „Gheorghe Burac" Vlăsinești, jud. Botoșani

„Educaţia numai atunci este eficace, când tratează pe fiecare conform cu natura sa şi când dă fiecăruia hrana mintală de care are nevoie"(P.Ştefănescu-Goangă)

„Principiul fundamental al şcolii incluzive este acela că toţi copiii trebuie să înveţe împreună, oriunde este posibil acest lucru, iar diferenţele care pot exista între ei sau dificultăţile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanţă. În cadrul şcolilor incluzive, variatele necesităţi ale elevilor trebuie recunoscute şi trebuie căutată o soluţie pentru fiecare dintre ele, ţinând cont de stilurile şi de ritmurile diferite de învăţare. De asemenea, cu ajutorul unui curriculum adecvat, al unei bune organizări, al unor tehnici de predare, al folosirii resurselor şi al unor parteneriate cu comunităţile lor se va crea un sistem de învăţământ de calitate. Trebuie să existe o susţinere continuă şi servicii necesare satisfacerii nevoilor speciale prezente în fiecare şcoală.

Investigând universul fiinţei umane ne confruntăm cu o mare diversitate, care constă în aceea că, suntem puşi în situaţia de a căuta mereu noi soluţii la problemele ridicate de copiii clasei. Aceştia au nevoie de o abordare personalizată referitoare la încercările pe care le iniţiem în educaţia lor. Orice copil se confruntă, în anumite cazuri, cu o situaţie specială care necesită din partea adultului o intervenţie specializată . Principiul fundamental al educaţiei incluzive constă într-un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi şi constituie un deziderat şi o realitate care are din ce în ce mai mulţi adepţi şi se concretizează în experienţă.

Educaţia incluzivă urmăreşte o modalitate instituţionalizată de şcolarizare a copiilor cu dizabilităţi, dar şi a altor copii cu cerinţe educative speciale în şcoli şi clase obişnuite. "Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare , având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi".

Pentru a avea cu adevărat o şcoală incluzivă care să funcţioneze, este necesară pregătirea acesteia, sunt necesare condiţii materiale, care să permită un învăţământ cât mai diversificat şi adaptat diferitelor cerinţe speciale: profesori intineranţi, mobilier, posibilităţi

de modelare a programului zilnic,tehnici speciale de predare, adaptare curriculară individualizată, etc.

Un alt element important este participarea tuturor copiilor la programul educativ. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, dar fiecare poate avea un loc, un rol şi o valoare. Acest lucru trebuie făcut de la vârstele mici, în prima experienţă a vieţii „de grup" la care participă copiii, prin modificarea modalităţilor de lucru şi prin schimbarea normelor, a regulilor, printr-o nouă strategie, prin lipsă de prejudecăţi sau stereotipuri, pentru a facilita participarea deplină la activităţi a tuturor copiilor.

Noţiunea de CES desemnează necesităţile educaţionale complementare obiectivelor generale ale educaţiei şcolare, necesităţi care solicită o şcolarizare adaptată particularităţilor individuale şi/sau caracteristice unei deficienţe (ori tulburări de învăţare), precum şi o intervenţie specifică, prin reabilitare/recuperare corespunzătoare.

CES exprimă o necesitate evidentă de a se acorda anumitor copii o atenţie şi o asistenţă educaţională suplimentară (un anumit fel de discriminare pozitivă), fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea şanselor, de acces şi participare şcolară şi socială. Educaţia cerinţelor speciale se referă la adaptarea, completarea şi flexibilizarea educaţiei pentru anumiţi copii, în vederea egalizării şanselor de participare şi integrare.

Sensul iniţial al dificultăţilor/tulburărilor de învăţare se referă la tulburări cu dominantă psihomotorie, psihoafectivă (fără deviaţii semnificative ale comportamentului), la ritm lent de învăţare, la tulburările instrumentale (deficienţe minore de ordin perceptiv ori cognitiv). Un sens mai larg încearcă relativizarea şi - într-un fel - estomparea utilizării unor termeni ce pot traumatiza şi stigmatiza, (deficienţa, incapacitatea, handicapul etc.) încercând relevarea consecinţelor acestora asupra învăţării, deci convertirea lor în limbaj psihopedagogic.

Educaţia (şcoala) incluzivă exprimă extinderea scopului şi a organizării şcolii obişnuite (transformarea acesteia) pentru a putea răspunde unei diversităţi mai mari de copii, în speţă copiilor marginalizaţi, defavorizaţi şi / sau excluşi de la educaţie. Adeziunea la educaţia/şcoala incluzivă pune în evidenţă necesitatea dezvoltării şcolii, pregătirea şi schimbarea de ansamblu a acesteia pentru a primi şi a satisface corespunzător participarea copiilor cu dizabilităţi, dar şi a altor grupuri marginalizate, în medii şcolare obişnuite, ca elemente componente ale diversităţii umane, cu diferenţele ei specifice.

Incluzivitatea educaţiei are ca obiectiv principal adaptarea şcolii la cerinţele speciale de învăţare ale copiilor şi la diversitatea copiilor dintr-o comunitate, ceea ce presupune reforma şi dezvoltarea de ansamblu a şcolii.

Orice educator care-şi centrează activitatea pe copil nu uită că:

- fiecare copil este important pentru societate
- fiecare copil are nevoi sociale
- fiecare copil are particularităţi specifice
- fiecare copil este unic
- diferiţi între ei, copiii sunt egali în drepturi şi învăţând împreună, copiii învaţă să trăiască împreună

Acest nou tip de educaţie, flexibilă, adaptată necesităţilor persoanelor cu C.E.S. presupune o detaşare de normativitatea educaţiei tradiţionale, nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice , ci pe „aplicarea inspirată, originală, creativă, în orice caz, într-o nouă manieră, a unor metode şi mijloace vechi, preexistente, acceptându-se chiar modificarea acestora".

În esenţa lor, strategiile educaţiei integrate sunt „strategii de micro-grup,activ-participative ,cooperative,colaborative, parteneriale, implicante, organizative şi socializante". Acestea, datorită atributelor lor, sunt adaptabile, putând fi cu uşurinţă multiplicate sau diversificate pentru a acoperi situaţiile noi. Aceste atribute caracterizează şi învăţarea, care trebuie să se realizeze în grupuri mici, să fie cooperativă, partenerială, activ-participativă, să se desfăşoare într-un mediu relaxant, plăcut .

Educaţia incluzivă este cea mai bună soluţie pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor. Ea nu trebuie tratată ca subiect aparte ci ca o nouă abordare a dezvoltării sistemului şcolar.

Astfel cadrele didactice vor adopta noi metode de a preda o lecţie atât pentru cei cu nevoi speciale, cât şi pentru ceilalţi. Toţi elevii clasei vor avea de câştigat ; ei pot acum învăţa din lecţie cum să se ajute între ei. Faptul ca ei socializează în şcoală le permite să deprinda unul de la altul abilităţi de comunicare şi de interacţiune.

Educatorul trebuie să se plieze după fiecare caz, să-şi flexibilizeze demersul didactic pentru a satisface cerinţele educative ale fiecărui elev luat în parte şi ale tuturor la un loc.

Bibliografie :

1. Cucoş, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iaşi, 2006;
2. UNICEF, Cerinţe speciale în clasă: Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor, Reprezentanţa specială UNICEF pentru România, Bucureşti, 1995;

3. Ungureanu, Dorel, Educaţia integrată şi şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000;
4. Vrăşmaş, Traian, Învăţământul integrat şi /sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2000.

METODE PEDAGOGICE PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR DE ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVII CU C.E.S.

Liliana Nacev, Profesor psihopedagog,
Liceul Teoretic Special "Iris", Timişoara

La nivel mondial, perturbarea sistemelor de învățământ, a dus la înregistrarea unui număr de milioane de copiii care au pierdut acumularea unor cunoștințe semnificative pe care le-ar fi deprins dacă ar fi fost prezenți în sala de clasă, copiii cei mai vulnerabili, cu dificultăţi de învăţare și de vârste mici înregistrând cele mai mari pierderi.

Pur și simplu asistăm la un nivel aproape insurmontabil al pierderilor legate de școlarizarea copiilor din cauza situației pandemice.

Din ce în ce mai multe dovezi arată că pandemia a generat niveluri crescute de anxietate și depresie în rândul copiilor și tinerilor, unele studii arătând că fetele, adolescenții și cei care trăiesc în mediul rural au șanse mai mari să se confrunte cu astfel de probleme.

Vom analiza în continuare câteva metodele pegagogice care pot reduce pierderile de învățare suferite în perioada pandemică la elevii cu C.E.S.

Ceea ce îi deosebeşte pe toţi elevii cu C.E.S este caracterul unic al deficienţei. Dacă este adevărat că aceşti elevi pot fi grupaţi după caracteristici comune, bazate pe cerinţele educative speciale, este la fel de adevărat că fiecare elev nu se încadrează perfect într-o anumită categorie. De exemplu, elevii care au o deficienţă mintală nu au cu toţii aceleaşi aptitudini intelectuale, deficienţii auditiv nu au toţi aceeaşi incapacitate, la fel ca şi deficienţii de vedere, cei handicapaţi psihic, iar elevii surzi nu au toţi aceleaşi aptitudini şi cerinţe educative speciale, în afară de asta, diferenţele ce se remarcă de obicei la majoritatea elevilor cu CES sunt atât de mari, încât profesorii nu pot stabili criterii ferme pentru fiecare categorie de dificultăţi „clasice".

Pe de altă parte, se constată că mulţi elevi au eşecuri şcolare, fără a răspunde criteriilor unora sau altora dintre categoriile tradiţionale. Aceşti elevi nu pot prelucra anumite tipuri de informaţii, ceea ce determină diverse dificultăţi: lipsa organizării, socializare dificilă, predispunere la accidente, adaptare dificilă la schimbări, hiperactivitate sau chiar letargie, lipsa atenţiei. Deşi au aptitudini în unele domenii, aceşti elevi nu evoluează în altele. Ei au randament inegal şi deseori nu pot fi încadraţi în clase obişnuite. Expresia dificultăţi de învăţare se referă la un grup foarte eterogen de elevi. Studii recente relevă că acestea se pot împărţi în trei categorii, în funcţie de dificultăţile de percepţie vizual-spaţială, de limbaj şi de atenţie.

Iată şi alte caracteristici ale elevilor cu CES:

• Le lipseşte deseori maturitatea şi au un comportament narcisist şi egocentric.

• Deseori, ei sunt speriaţi de şcoală, dar colegii îi pot ajuta să depăşească această frică.

• Este posibil să înţeleagă informaţiile, dar sunt incapabili să răspundă ia întrebări.

• Uneori sunt copleşiţi de sarcinile pe care trebuie să le execute.

METODE PEDAGOGICE PARTICULARE

A. Metode multisenzoriale

Pentru activităţile următoare, în cursul primelor şedinţe, elevul lucrează cu două cuvinte sau cu două litere speciale. Profesorul va verifica munca acestuia în cursul şedinţelor următoare. Dacă elevul poate citi şi scrie aceste litere sau cuvinte din memorie, se adaugă încă două, până când elevul va putea citi şi scrie într-o secvenţă trei, patru sau mai multe litere sau cuvinte.

1. Elevul copiază un cuvânt sau o literă. Apoi foloseşte o bucată de plastilină pentru a o modela. Când a terminat, o va indica cu degetul arătător de la mâna cu care scrie, pronunţând numele literei cu voce tare. Dacă are de făcut un cuvânt, va indica şi va numi mai întâi fiecare literă şi apoi cuvântul întreg.

2. Se scrie un cuvânt sau o literă pe tablă, între linii de ghidare. Elevul va indica fiecare literă şi apoi întregul cuvânt, în timp ce le citeşte cu voce tare.

3. Se trasează cu degetul conturul literelor sau al cuvintelor pe spatele copilului, între omoplaţi. Se repetă fiecare literă de cinci sau şase ori, în timp ce copilul încearcă să le recunoască. El le scrie imediat pe o foaie, pronunţându-le cu voce tare. Dacă elevul are dificultăţi, trebuie ajutat, amintindu-i cum au fost trasate liniile pe spatele său.

În general, educarea trebuie să ţină seama de următoarele elemente:

- înţelegerea codului de simbolizare a unui sunet printr-un semn grafic;
- corectarea problemelor de percepţie auditivă;
- corectarea problemelor de organizare spaţio-temporală;
- formarea deprinderilor pentru a citi.

De asemenea, trebuie cunoscut faptul că analiza unui cuvânt presupune două niveluri:

• analiza fonetică (corespondenţa dintre foneme şi grafeme);

• analiza morfologică (studiul părţilor cuvântului: silabe, sufixe şi prefixe, terminaţii verbale).

B. Îmbunătăţirea vocabularului receptiv şi expresiv

Activităţile din această categorie se pot integra la învăţarea cititului sau a scrisului, după caz. Vocabularul folosit trebuie să fie cunoscut de către elevi.

1. Elevul ascultă un cuvânt şi face o asociaţie de idei, de exemplu: acru (oţet, lămâie etc.).

   Se vor stimula răspunsuri cât mai diverse.

2. Pe masă se aşază 10-12 obiecte pe care elevul trebuie să le grupeze după categorii. Categoriile pot fi stabilite de elev sau de profesor (de exemplu: materiale, culori etc.).

3. Elevul ascultă un cuvânt şi caută un sinonim, de exemplu: bun şi blând.

4. Elevul ascultă o propoziţie, i se cere să înlocuiască cu un sinonim un cuvânt principal,

dându-i-se să aleagă dintre 2-3 cuvinte (de ex: bun - blând, puternic, curajos).

5. Elevul ascultă două propoziţii şi va spune dacă acestea au acelaşi sens. Exemplu: soţia i-a spus soţului; doamna i-a explicat domnului.

6. Elevul ascultă două propoziţii ce conţin un cuvânt cu dublă semnificaţie, apoi spune dacă acesta are acelaşi sens în ambele propoziţii. Se poate discuta asupra semnificaţiei acestor cuvinte. Exemplu: lui îi plac stelele de cinema; ea a văzut stele pâlpâind.

C. Sistematizarea vocabularului

Activităţile de mai jos se pot efectua cu ajutorul cuvintelor scrise sau cu imagini.

1. Pe o foaie se enumera câteva categorii (jocuri, animale, flori), cu sau fără imagini de ajutor. Elevul ascultă sau citeşte cuvinte ce fac parte din aceste categorii şi le grupează.

2. Elevul ascultă un grup de cuvinte, cum ar fi: fotbal, păpuşă, farfurie, tenis, şi indică pe cele care fac parte din categoria sporturi.

3. Elevul ascultă un grup de cuvinte, cum ar fi: câine, pisică, şoarece, măr, şi alege pe cel care nu face parte din aceeaşi categorie.

Bibliografie:

Asociația Reninco România, Ghid de predare-învățare pentru copii cu cerinte educative speciale, Editura MarLink, Bucureşti, 2000

NEVOILE COPILULUI CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE (C.E.S.)

STUDIU DE CAZ

G.P.P. ,,Prichindel" – Suceava
Prof. Marinela DUTCOVICI
Prof. Simona PAMPARĂU

I. Date personale

1. Numele şi prenumele O. Angelo
2. Locul şi data naşterii Suceava 22.03.2014
3. Domiciliu

II. Date privind starea de sănătate:

1. Caracteristici ale dezvoltării fizice
   - este bine dezvoltat din punct de vedere fizic
2. Îmbolnăviri:

a. anterioare intrării în grădiniţă
   -

b. pe parcursul şcolarizării
   - pneumonii repetate

3. deficienţe, nevoi speciale (senzoriale, motorii)
   - dislalie complexă(poliformă)

Angelo pronunţă foarte greu sunetele (în majoritate), ceea ce îi dă o stare de timiditate acum la grupa mijlocie, iar la grupa mică se manifesta mai agresiv, datorită incapacităţii de a se exprima.

STABILIREA NEVOILOR SPECIFICE

- Nevoia de pronunţare corectă a sunetelor pentru a fi la fel ca şi ceilalţi copii;

- ❖ Nevoia de exprimare corectă (în propoziţii) pentru a putea să-şi exprime ideile, să povestească, pentru a putea să se înţeleagă cu cei din jurul său;
- ❖ Nevoia de socializare, de integrare într-un grup pentru a stabili relaţii de prietenie cu ceilalţi copii (pentru că Angelo nu are prieteni foarte mulţi), poate a nu se considera „altfel";
- ❖ Nevoia de comunicare – legată de celelalte nevoi, pentru că trebuie să-şi învingă timiditatea şi să comunice prin cuvânt, pentru a fi înţeles mai bine;
- ❖ Nevoia de a învăţa – o bună exprimare şi comunicare este legată de capacităţile intelectuale ale lui Angelo, care şi le poate dovedi în mare parte şi printr-un limbaj corespunzător;
- ❖ Nevoia de afecţiune - Angelo are nevoie să fie iubit, în ciuda tulburării pe care o are;
- ❖ Nevoia de o imagine de sine mai bună pentru a-şi învinge reţinerea a de orice activitate, timiditatea, de a căpăta încredere în forţele proprii şi a participa, astfel, activ la orice activitate realizată în grădiniţă, dar şi în familie

PLAN DE INTERVENŢII

(obiective de realizat de către copil şi acţiuni ce trebuie urmate pentru realizarea obiectivelor)

În realizarea acestui plan educatoarea trebuie să pună accent pe continuitatea activităţilor de la grădiniţa în familie şi pe o implicare mai are a familiei în realizarea obiectivelor.

Obiectiv I – să pronunţe corect sunetele;

Activităţi specifice

- ❖ Exerciţii pentru gimnastica buzelor
- ridicarea buzei superioare, buza de jos rămânând pe loc;
- lăsarea pronunţată în jos a buzei inferioare;
- sugerea buzelor pe rând, apoi una sub alta;
- se fac buzele trompă, se mişcă la dreapta, la stânga şi se rotesc; etc.
- ❖ Exerciţii pentru gimnastica obrajilor
- suptul obrajilor printre măsele;
- rânjetul: buzele se întind puternic în părţi, în sus, odată cu comprimarea obrajilor şi dezvelirea dinţilor;

- umflarea obrajilor, pe rând;
- în timpul acestor exerciţii se pot pronunţa sunetele: *s, z, b, ,m, , etc.*

❖ Gimnastica limbii:

- scoaterea limbii din gură, în foră de lopată în poziţie orizontală şi strângerea ei între dinţi;
- scoaterea mult din gură a limbii şi apoi introducerea ei în fundul gurii cât ai mult şi cu vârful ridicat şi făcut ghem;
- cu limba scoasă şi gura puţin deschisă copilul va duce vârful limbii în sus, spre nas, în jos spre barbă, la dreapta, la stânga;
- lipirea limbii de cerul gurii şi desprinderea ei cu zgomot.

❖ Gimnastica maxilarelor:

- închiderea şi deschiderea gurii cu putere, ajutându-se de mâini;
- după ce se va deschide suficient, se va pronunţa sunetul *„c”*
- cu limba bine sprijinită în spatele dinţilor incisivi inferiori, se va apăsa puternic maxilarul, apoi se va împinge înainte în sus, se va trage înapoi.

❖ Jocuri exerciţiu:

„Sforăitul calului ”, „Oprim calul”
„Bate gongul” „Căţelul mârâie”
„Fă ca mine” „Copilul tremură”
„Păsărica zboară” „Creanga se rupe”
„Cântă ca mine”.

❖ Exerciţii de pronunţare a sunetelor *„r”, „l”, „s”, „z”, „ş”,„j”, „c”, „b”, „m”* .

❖ Exerciţii – frământări de limbă

Ex. „Rică nu ştia să zică rămurică”, „Un pitic”

❖ Exerciţii pentru corectarea auzului fonematic

„Chemăm pisica”, „Zi ca mine”, „Să nu speriem păsările”, „Ce ai auzit?”

❖ Imitarea onomatopeelor

❖ Jocuri, exerciţii de emitere

„Şuieră ca mine”,
„Cine şuieră mai tare”, etc.

❖ Exerciţii cu logopedul săptămânal

❖ Aceste exerciţii se pot face în orice moment liber al educatoarei (în special dimineaţa) şi la începutul activităţilor de dezvoltare şi educare a limbajului.

Obiectiv II – să se exprime corect în propoziţii;

Obiectiv III – să povestească în propoziţii scurte;

Activităţi specifice acestor obiective

- Jocuri didactice (denumire de obiecte, pronunţarea cuvintelor)

  „Ce este”, „Cine trimite cadoul”

  „Cine a venit” „Cine face aşa”

  „Ce ne-a adus Moş Crăciun?”, etc.

- Jocuri didactice (formulare de propoziţii)

  „Spune ce face?” „Repetă după mine”

  „Completează ce lipseşte”

- Jocuri didactice (despărţire în silabe)

  „Jocul silabelor”

  „Câte silabe are?”, etc.

- Jocuri – exerciţiu – citire de imagini

  „Hai să spunem o poveste”

  „Ce vezi în imagine?”

  „Ce obiect este acesta?”

  „Să citim imaginile din această carte”

- Activităţi de lectura după imagini cu teme diferite

  Ex. „Familia mea”, „La magazin”, „O plimbare cu trenul”, etc.

- Activităţi de convorbire cu teme diferite

  Ex. „Cine e prietenul tău”, „Cu ţi-ai petrecut vacanţa”, „Ce ştii despre …”

- Activităţi de memorizare cu teme diferite

  „Florile îi sunt surori” „Prietenii curăţeniei”, etc.

- Corectarea pronunţiei într-un mod obişnuit, în orice moment al zilei, pentru a nu-l stresa în legătură cu tulburarea sa.

Obiectiv IV – să relaţioneze cu ceilalţi copii; integrându-se mai bine în grupă

Activităţi specifice

- Participarea la jocuri de rol („De-a familia”, „De-a grădiniţa”, „De-a doctorul”, „De-a trenul”, etc.) în care să aibă un rol principal
- Participarea la activitatea „Şi noi muncim”

  - lucru în echipă (de serviciu pe săptămână)

- Participarea ca ajutor al educatoarei la toate activităţile grupei, transmiterea de sarcini copiilor;
- Participarea la Jocuri de construcţii;
- Realizarea de activităţi pe subgrupe, punându-se accent pe munca în echipă şi responsabilizarea membrilor;
    - Discuţii ale educatoarei cu ceilalţi copii din grupă pentru a-i face să-l înţeleagă pe Angelo şi să nu-l evite în cadrul jocurilor;
- Activităţi cu toată grupa pentru a responsabiliza copiii în respectarea regulilor;
- Folosirea salutului şi a formulelor de politeţe cu orice prilej.

Obiectiv V – să comunice cu toţi cei din jurul său;

<u>Activităţi specifice</u>

- Discuţii libere cu orice subiect care îl interesează;
- Jocuri exerciţiu

  „Jocul întrebărilor" „Dacă aş fi", etc.

  – desfăşurate în cadrul „Întâlniri de dimineaţă"
- Activităţi alese care să-i pună pe copii în situaţia de a-şi exprima în public o părere, de a cânta în public;
    - Discuţii cu Angelo şi cu familia sa, povestind ceea ce a făcut la cămin;
- Activităţi în care educatoarea să-l încurajeze să povestească, să comunice cu cei din jur.

Obiectiv VI – să precizeze sensul cuvintelor;

Obiectiv VII – să caracterizeze fenomene, obiecte, fiinţe, plante, animale, folosind cuvintele corespunzătoare;

- Activităţile din grădiniţa, care cer copilului o bună cunoaştere a limbii române, o folosire corespunzătoare a cuvintelor; (observări, ştiinţă, alfabetizare, artă);
- Folosirea corespunzătoare a cuvintelor care definesc noţiuni, categorii de obiecte

  Ex. – jocuri didactice

  „Spune cum este?", „Ce face copilul",

  „Roata legumelor, a fructelor", etc. – acest lucru făcându-se în orice moment al zilei şi nu neapărat planificat
- Verbalizarea oricărei acţiuni făcute.

Obiectiv VIII – să manifeste încredere în forţele proprii, în cei din jur (familie, cadre didactice), realizând că este iubit şi nu este vina lui pentru această tulburare de vorbire;

- Discuţii ale educatoarei cu copilul pentru a-l convinge, să se exprime liber, să se manifeste firesc şi să persevereze în a exersa pronunţia sunetelor şi a cuvintelor;
    - Convorbiri cu Angelo pentru a-l convinge să nu-i fie frică să vorbească şi să comunice ce doreşte, să întrebe dacă vrea să ştie ceva;
    - Discuţii cu copiii din grupă pentru a avea un comportament apropiat faţă de Angelo, să vorbească cu el, să-l corecteze fără a-i crea disconfort afectiv;
- Discuţii cu familia pentru a continua activităţile din cămin, repetând cu el orice cuvânt, vorbind clar tot timpul;
    - Activităţi în care Angelo să aibă rolul principal, să conducă un joc, să coordoneze activitatea de la un centru.

<u>Reguli ale comportamentului educatoarei pentru reuşita planului de intervenţie</u>

- Să promoveze permanent spiritul de echipă;
    - Să-l încurajeze pe Angelo în tot ceea ce face;
- Să ofere o definire realistă a succesului şi eşecului;
    - Să-l recompenseze pe Angelo pentru fiecare succes şi să fie alături de el la un eşec;
- Să insiste că exerciţiile de logopedie să fie făcute în continuare şi de specialist;
- Să evite pedepsele;
    - Să-l corecteze permanent, fără a insista foarte mult, ajutându-l pe Angelo să treacă mai repede peste această corectare;
- Să vorbească clar şi rar tot timpul;
    - Să-i arate şi să-i dovedească lui Angelo că este iubit şi apreciat în fiecare moment petrecut la cămin;
- Să ţină cont de abilităţile copilului : cognitive, afective, interactive.

Bibliografie :

Albu A., Albu C., Asistenţa psihopedagogică şi medicală a copilului deficient fizic, Ed.Polirom, Iaşi, 2000

Băban, A., Consiliere psihopedagogică. Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie şi consiliere, Cluj-Napoca, 2001

Stănciulescu E., Sociologia educaţiei familiale (volumul I şi II), Ed.Polirom, 2002

Popescu G, Plesa O., Handicap, readaptare, integrare, Ed. Pro Humanitate, Bucureşti, 1998

Verza E, Paun E., Educaţia integrată a copiilor, Unicef, 1998

Weihs T. J., "Copilul cu nevoi speciale", Ed Triade, Cluj Napoca, 1998

www.părinţi.r

FAMILIA PENTRU SPRIJINIREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI – IMPLICARE, PARTICIPARE

Prof. dr. Sevastia DICU
CȘEI Băbeni, Vâlcea

Părinţii sunt parteneri in educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copilul lor, ei furnizând informaţiii despre specificul dizabilităţii școlarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează şi despre factorii de influenţă negative care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stresuri, stimuli negativi, care determină inhibarea/izolarea copiilor etc.). Ei sunt persoanele care cunosc cel mai bine copilul şi constituie o bună sursă de consultanţă pentru cei care lucrează cu copiii lor (cadre didactice, specialişti –medici, kinetoterapeuţi, defectologi, ergoterapeuţi etc.) şi sunt principalii susţinători ai copilului.

Părinţii trebuie să se implice în activitatea copilului în afara casei şi să-i încurajeze şi pe ceilalţi părinţi să se alăture.

Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copilului sunt fundamentale pentru reuşita participării la școală.

Știu că fiecare părinte se întreabă, dacă face suficient pentru copilul său, apropos de învățare și progresul lui școlar. Mai ales că trăiești aici, în România, unde școala nu îți dă nicio garanție pentru învățare temeinică.

Cunosc 6 tipuri de părinți pentru sistemul românesc. Cred că este important să știi cine ești, ce vrei, cum îți vezi viața și copilul - ca să nu ajungi să te întrebi cu frică, de atâtea ori, dacă este suficient ce faci. Sau să îți alegi conștient unul din rolurile următoare, fără permanente semne de întrebare despre ce ar fi mai nimerit să faci. Copiii au, mai degrabă, nevoie de constanță și claritate, decât de veșnicele noastre lamentări.

În România, în 17 de ani la catedră, eu m-am întâlnit cu următoarele roluri, apropos de gradul de implicare sau sprijin pe care îl dau părinții pe traseul școlar al copilului lor.

1. Părintele copilului meditat. Este părintele care urmărește formal ce se întâmplă la școală sau în mintea copilului lui. Dar care se asigură că înaintea momentelor-cheie, de trecere la un alt nivel școlar, copilul este meditat cum trebuie. Strict pentru examen, diplomă și ieșirea din sistem cu capul pe linia de plutire.

2. Părintele copilului judecat. Este părintele care rămâne atent la ce se întâmplă la școală și care se implică la teme și în verificarea progresului școlar. El are tendința de a-și împinge copilul de la spate cu grijă, dar și multă cicăleală și nemulțumire, cu jocuri de putere, mustruluiri și judecăți de tot felul despre ziua de mâine și ratare. Este părintele care merge cu sistemul, urmărind să țină pasul cu cerințele examenelor, speriat la rându-i și activat de propriile amintiri neplăcute la școală.

3. Părintele copilului antrenat. Este părintele care se asigură că traseul școlar e completat de activități extracurriculare care îi antrenează dezvoltarea și pe alte planuri. Părintele care urmărește atent ce se întâmplă la școală și care găsește resurse umane suplimentare pentru copilul său, în afara ofertei școlare - sport, arte, muzică, matematici distractive, cursuri și ateliere IT etc. Este părintele care vede hibele sistemului și care caută dezvoltarea minții copilului său, dincolo de cerințele examenelor. E tipul de head-hunter, iar învățarea copilului lui e un fel de firmă pe care o administrează uneori inspirat, alteori exagerat.

4. Părintele copilului performant. Este cel care propune un traseu paralel școlii, de tip concursuri și olimpiade, cu pregătiri separate, dincolo de programă, cu multă muncă și disciplină, în grupuri de lucru cu profesori care se ocupă de performanță. Este părintele care cultivă acest traseu de mic, asigurându-se că viața școlară înseamnă salt direct pe o linie de competențe extraordinare, capabile să depășească cerințele examenelor obișnuite.

5. Părintele copilului debarcat. Este părintele care alege să părăsească școala tradițională, căutând alternative liberale, școli umbrelă sau home schooling. Este părintele care crede în alegerile și interesele de moment ale copilului, care pune mai presus de examene și algoritmii de supraviețuire școlară, starea emoțională a copilului.

6. Părintele copilului abandonat sistemului. Părintele care nu poate, nu își permite, nu știe cum să se intereseze de viața școlară a copilului său. Aici sunt cei mai mulți dintre copiii ai căror familii se luptă din punct de vedere economic, mental și social - un procent uriaș de copii care merg la școală fără ca nimeni să fie cu adevărat responsabil pentru ce progres fac ei.

Fiecare dintre aceste roluri este jucat și în funcție de copil.

Le-am enumerat pentru că astea sunt în România, acum. Și pentru că cred că părinții tineri, aflați la început de drum, trebuie puși în gardă. Ei trebuie să aleagă conștient un rol, pentru că veșnica nesiguranță sau neliniște despre cine ar trebui să fie ei pentru copiii lor este mai dăunătoare în sine decât oricare dintre modelele de mai sus. (cu excepția modelului 6).

Copiii care au ambiție și care nu dau înapoi în fața unei provocări școlare trebuie să-și fi crescut această energie cumva. Sigur nu sunt așa fiindcă părinții lor i-au povățuit bine.

Toți părinții știu să dea povețe bune, să explice, să ceară, să arate pe unde e calea.

Ei trebuie să fi avut parte și de altceva. Ca să ai reziliență trebuie să te fi contaminat de starea de spirit a cuiva care merge înainte în ciuda greutăților. Trebuie să fi fost martorul acestei forțe - să o fi mirosit în aer, să o fi simțit în gesturi, cuvinte, atitudine. Motivația nu vine din nevoia de a fi mai bun, mai puternic, mai performant. Nu vine din ambiție. Nici din decizie.

Motivația vine din percepția de sine. Modelul cu care ne identificăm este energia care ne trage înainte/ înapoi sau care ne ține pe loc.

Modelele copiilor sunt, la început, părinții și educatorii lor. Ei trebuie să emane energie, direcție, chef de a face lucruri, de a urma un plan, un program, o țintă.

Școala și reușita fiecărui copil în clasă depind în mare măsură de percepția de sine a profesorilor și a copiilor. Cu cine se identifică ei? Ce energie îi caracterizează? Cum se simte ea? Cum se simt fizic pasiunea, curajul, perseverența? Ce stări trăiește corpul când mintea e concentrată, eficientă și agilă? Copiii ajung să aibă aceste ”stări” nu din povețe. Ci duplicându-le în oglindă de la adulții din jur.

Văd zilnic copii furați de partea superficială a culturii Instagram sau Tik Tok. Gesturi și expresii copiate, o fațadă jucată anume în rolurile sociale, îndoială mare despre propriul corp și disperarea de a aparține grupurilor conduse de ”experții” liberi pe telefoane. Cum rămânem și noi, părinții lor, încă influenceri ai vieților lor? Cum ne asigurăm că i-am dotat deja cu un filtru înțelept pentru toate celelalte filtre comerciale?

METODE MODERNE ABORDATE ÎN INTEGRAREA EDUCATIVĂ A COPIILOR CU NEVOI EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Pescaru Raluca
Grădinița cu Program Prelungir Nr. 8 Târgu-Jiu

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilități senzoriale, intelectuale, de limbaj, psiho-comportamentale, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială și pedagogică. Principiul de bază al acestei tendințe este acela de a adapta școala și educația la diversitatea tipurilor și a posibilităților de învățare, la interesele și abilitățile de care aceștia dispun.

Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesita o evaluare și o abordare personalizată. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în același timp și anumite necesități, particulare. Analizând particularitățile specifice procesului de învațare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, se ajunge la concluzia ca una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor cât și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

În scopul eficientizării procesului de învățare pentru elevii cu CES sunt invocate câteva repere fundamentale:

- învățarea interactivă care presupune folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și pe interacțiunea dintre cadre didactice, cadre didactice si elevi;

- elaborarea în comun a obiectivelor învățării (educator – elev) deoarece fiecare participant la actul învățării are ideile, experiențele și interesele personale de care trebuie să se țină seama în proiectarea activităților didactice;

- demonstrația, aplicația și feedbeckul – orice proces de învățare (mai ales în cazul elevilor cu CES) este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existând și un feedbeck continuu de-a lungul întregului proces;

- modalitățile de sprijin în actul învățării – elevii cu CES au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învățare atât în timpul activităților desfășurate în clasă, cât și la activitățile din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști, cu familiile elevilor.

Metodele si procedeele de predare-învățare trebuie să fie selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevilor (vârsta, nivelul dezvoltarii psihice, tipul și gradul deficiențelor/ tulburărilor, tipul de percepție al elevilor – analitic sau sintetic, stilul de lucru al educatorului.

Bibliografie :

1. Ghergut, A., *Sinteze de psihopedagogie speciala*, Editura Polirom, 2005;
2. Popescu, E., Pleșa, O.(coord) "Handicap, retardare, integrare", Bucuresti, Pro Humanita, 1998;

Stanica, I., Popa, M., *Psihopedagogie speciala*, Editura Pro Humanitas – Bucuresti,2001.

METODE ACTIVE UTILIZATE ÎN PREDARE – ÎNVĂŢARE ŞI EVALUARE ÎN VEDEREA INTEGRĂRII COPIILOR CU C.E.S.

Profesor înv. Primar DĂNĂILĂ VASILICA
Şcoala Gimnazială NR 39 ”NICOLAE TONITZA” CONSTANTA

În Legea învăţământului se prevede dreptul la educaţie, la toate nivelurile şi toate formele, indiferent de gen, naţionalitate, religie sau afiliere politică şi indiferent de statutul social sau economic pentru toţi cetăţenii României.

Pedagogia modernă a schimbat perspectiva generală asupra şcolii şi a funcţiei şi a finalităţilor acesteia, copiii fiind mai mult valorizaţi, educaţia fiind centrată pe elev.

Învăţământul special este o parte componentă a sistemului de învăţământ românesc şi oferă tuturor programe educaţionale potrivite nevoilor lor de dezvoltare. În ţara noastră, copiii cu dizabilităţi pot fi înscrişi în învăţământul special sau în învaţământul de masă. În şcolile de masă pot fi integraţi copii cu deficienţe medii, dificultăţi de învăţare şi tulburări de limbaj, tulburări socio-afective sau de comportament. Aceşti copii au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare, pentru a nu fi marginalizaţi sau excluşi.

Copiii cu cerinţe educative speciale, integraţi în şcolile de masă au nevoie de profesor de sprijin/itinerant, psiholog, consilieri şcolari, medici. Grupurile de lucru pot fi între 3-7 copii, coordonate de un profesor de sprijin care păstrează o legătură strânsă cu profesorii de la clasă, cu dirigintele clasei şi chiar cu părinţii copiilor..

Profesorul de sprijin, împreună cu psihologul şcolii şi profesorii care predau la clasă alcătuieşte programul de intervenţie personalizat, în funcţie de preferinţele şi de dificultăţile copilului, precizează modalităţile de lucru pentru anumite capitole, lecţii, propune modalităţi de lucru pe anumite secvenţe de învăţare în care copiii au dificultăţi, caută să dezvolte copiilor motivaţia pentru învăţare.

Ghidul metodologic este un instrument de lucru pentru acest profesor, care detaliază conţinutul programei şcolare, pe care o adaptează conform nevoilor. Curriculumul general este simplificat pentru a putea fi parcurs de elevii cu C.E.S., iar strategiile didactice utilizate pentru integrarea acestor copii sunt şi ele modificate.

Profesorul trebuie să cunoască şi să utilizeze strategii didactice care să identifice şi să sprijine rezolvarea dificultăţilor de învăţare în clasă, dar să-l şi implice pe elev în procesul de învăţare, urmărindu-se astfel dezvoltarea gandirii şi stimularea creativităţii şi a interesului pentru învăţare. Nu se poate lucra diferenţiat cu elevii dacă profesorul nu cunoaşte foarte bine copiii, atât sub aspectul dezvoltaării lor fizice cât şi al dezvoltării psihice.

În proiectarea activităţilor educative, metodele active de grup stimulează şi dezvoltă foarte mult învăţarea prin cooperare, facilitează comunicarea, colaborarea şi relaţionarea între elevi, luarea deciziei, autonomie personală formarea opinniilor şi înţelegerea corectă a realităţii. Aplicarea metodelor activ participative duce la o învăţare mai activă şi cu rezultate evidente, pregătind copiii de a fi capabili să ia decizii în rezolvarea unor situaţii neobişnuite.

Dintre metodele activ-participative care se utilizează cu succes în predarea – învăţarea şi evaluarea noţiunilor şcolare la diferite discipline pot fi amintite: jocul didactic, metoda mozaic, metoda KWL „Ştiu- Vreau să ştiu – Am învăţat”, instruirea programată, metoda Starbursting şi altele.

Jocul didactic este o metodă care constă în plasarea elevilor într-o activitate ludică cu caracter de instruire. Învăţarea care implică jocul devine plăcută şi atrăgătoare, se face într-o atmosferă de bună dispoziţie şi destindere. Indiferent de tipul său, jocul didactic trebuie să îndeplinească anumite cerinţe:

- Să aibă precizate obiectivele pedagogice;
- Să fie raţional integrat în sistemul muncii educative;
- Să dozeze gradul de dificultate implicat (în funcţie de particularităţile de vârstă şi intelectuale ale copiilor);
- Să fie dozate din punct de vedere calitativ.

Activităţile ludice cu valenţe instructive pot fi extrem de variate. Ele trebuie să fie folosite pentru a dinamiza activitatea de predare-învăţare şi pot fi îmbinate cu alte metode, în funcţie de particularităţile intelectuale şi de vârstă ale elevilor şi de tipul de lecţie.

Metoda KWL – Know, Want to Know, Learn - Ştiu – Vreau să ştiu – Am învăţat – este metodă ce activează elevii şi îi face conştienţi de procesul învăţării şi oferă elevilor posibilitatea de a-şi verifica nivelul cunoştinţelor.

Prin acest exerciţiu se încurajează participarea fiecărui elev prin conştientizarea eventualelor lacune şi prin motivarea acoperirii acetora, se stimulează atenţia şi gândirea.

Etapele metodei:

- Anunţarea temei de către profesor.
- Se cere elevilor să inventarieze ideile pe care consideră că le deţin cu privire la subiectul ce va urma. Aceste idei vor fi notate în rubrica „ Ştiu" a tabelului;
- Ei vor nota ideile despre care au îndoieli sau ceea ce ar dori să ştie în legătură cu tema respectivă. Aceste idei sunt notate în rubrica „Vreau să ştiu".
- Profesorul va propune apoi studierea unui text şi fixarea unor cunoştinţe, iar ideile nou-asimilate le notează în rubrica „ Am învăţat".
- După rezolvarea sarcinii de lucru elevii vor folosi noţiunile înscriseîn fiecare coloană pentru a demonstra nivelul actual al cunoştinţelor.

Instruirea programată se realizează cu ajutorul calculatorului, prin lecţii, teste interactive şi softuri educaţionale. Softurile educaţionale trebuie să fie compatibile cu nevoile şi preferinţele ludice ale copiilor cu C.E.S. şi să fie centrate pe elev.

Metoda Starbursting (engl. „star" = stea; engl. „ burst" = a exploda), este o metodă nouă de dezvoltare a creativităţii. Scopul metodei este de a obţine cât mai multe întrebări şi astfel cât Mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativităţii individuale şi de grup. Organizată în grup, metoda Starbursting facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări.

Modul de procedare este simplu. Se scrie problema a cărei soluţie trebuie „descoperită" pe o foaie, apoi se înşiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun puct de plecare îl constituie cele de tipul: Ce?, Când?, Cum?, Cum?, De ce? – unele întrebări ducând la altele din ce în ce mai complexe care necesită o concentrare tot mai mare.

Metodele activ-participative constituie nu numai la educaţia elevului ci şi la socializarea sa, ducând la o învăţare mai activă, cu rezultate pozitive.

Procesul de integrare a copiilor cu C.E.S. în învăţământul de masă poate fi uşurat prin utilizarea de către profesor a unor strategii didactice care să-i dezvolte elevului abilităţi, deprinderi şi priceperi care să-i modifice comportamentul.

Bibliografie:

Ungureanu, Dorel, *Educaţia integrată şi Şcoala inclusivă,* Editura de Vest, Timişoara, 2000.

Verza, Emil, *Psihopedagogia integrării şi normalizării*, în Revista de educaţie specială, nr. 1 /1992.

Anucuţa, Partenie, *Pedagogie pentru studenţi şi cadre didactice*, Editura Eurostampa, Timişoara, 1999.

ŞANSA COPIILOR CU CES LA O LUME MAI BUNĂ

Prof. Mîţu Lenuţa
Grădiniţa nr. 245, Sector 5, Bucureşti

Din categoria copiilor cu CES fac parte atat copiii cu deficienţe propriu-zise ,cum ar fi copiii cu deficienţe senzoriale ,cu deficienţe mintale ,cu handicap asociat dar si copiii care nu au deficienţe ,dar prezinta manifestări de inadaptare la exigentele grădiniţei ,a scolii,a societăţii.

Este greu să iubeşti un copil cu probleme ,un copil care are un handicap ce-l face diferit de noi ceilalti,care ne consideram perfecţi ,normali,frumoşi?Este greu să iubeşti un copil cu cerinţe educative speciale si să-l faci să se integreze în învăţământul de masă ? Poate ,dar nu imposibil.Astfel este necesară elaborarea unor strategii ,un mod de viaţă care înseamnă a trai împreună a accepta sau a-i primi printre noi pe cei care ni se par foarte diferiţi ,ciudaţi sau bizari.

Copiii cu CES se adaptează greu la relatiile interpersonale,de aceea părintii trebuie să joace rolul de mediator între copii si persoanele străine.Totuşi ,sunt părinţi care refuză să ţină cont de dificultaţile unui copil cu CES.Alţii,din contră ,sunt hiperprotectivi.

Părinţii echilibraţi ,cei care privesc cu realism situaţia în care se află copilul lor ,sunt cei care pot ajuta copilul cu handicap să se integreze in învăţământul de masa .Nu este de ajuns o primire calduroasă din partea educatoarei sau a colectivului de copii,ci trebuie ca acel copil care suferă de un handicap sa fie conştient de ceea ce are ,de ceea ce poate

dobandi.Nu trebuie să lupte să fie la fel cu ceilalti din jur.Este de ajuns să fie el insuşi să facă ceea ce poate el sa facă.(Nu trebuie să ceri unui orb să coase sau unui schiop să sara coarda).

Pentru copiii hiperactivi ,perioada de adaptare în colectivitate este mai mare decat cu handicapuri fizice.De multe ori ,ei si chiar părinţii lor nu realizează cu ceea ce se confruntă.Este ,,activ'' ,este ,,agitat ''.,,se aseamană cu tata'' sunt cele mai dese afirmatii întâlnite.Părinţii acestor copii au o reacţie de negare a problemelor .Ei consideră copilul ,,la fel ca ceilalţi''şi-i cer rezultate asemănătoare colegilor lui.De multe ori apar eşecuri demoralizatoare ,iar de vina este educatoarea ,învăţătoarea.iar mai târziu profesorii.

Nu putem spune că numărul copiilor cu CES a crescut ,creşterea numărului acestora se datorează desfiinţării şcolilor speciale.În favoarea integrării in şcolile de masă a copiilor cu deficienţe şi alte cerinţe educative speciale ,acţionează şi cadrul didactic de sprijin(CDS).Dar in cele din urmă se ajunge tot la teama de reacţie a comunităţii (SUNTEM O SCOALĂ SPECIALĂ?).Ne-am confruntat cu aceasta problemă şi a trebuit să organizăm cursuri pentru părinţi după metoda ,, EDUCĂM AŞA'',pentru a se inţelege ca toţi copiii au dreptul la educaţie şi ,,ceilalţi '' copii nu sunt un pericol pentru copiii lor.

Perioada preşcolară este una din perioadele de intense dezvoltare psihica.Copilul parcurge in perioada preşcolară şi contradicţii legate de modalităţi mai simple şi primitive de satifacere a trebuinţelor şi cerinţelor implicate în trebuinţele noi şi în modalităţi mai complexe şi civilizate de a fi satisfacute.Cea mai contribuantă activitate în formarea personalităţii copilului rămâne activitatea de joc.Cel mai intens joc proiectiv il reprezintă ,,jocul de-a familia'',importanţa sa deosebita rezultând şi din faptul că familia este scena principală de viaţa a copilului şi totodata nucleul social în care se condensează si reflecte in mod sensibil intreaga viata socială.Variabilitatea mare a acestui tip de joc se datoreaza faptului că familia oferă experienţa cea mai nuanţată şi trăita intens de către copii.Jocul ,,de-a familia''oglindeşte habitudinile,atmosfera,stilul de comunicare şi afecţiune din familie ,responsabilităţile certe asumate de membrii acesteia ,dar si tensiunile ce se consumă în familie ,evenimentele ce o traversează ,incluzând totodată şi o importantă latura diagnosticată.

Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-şi exprima liber capacităţile şi gândurile.Prin joc,copilul obtine informaţii despre lumea înconjurătoare ,intră in contact cu oamenii si-i invaţă să se orienteze în spaţiu şi în timp.In grădinită ,jocul se desfasoară mai ales in grup ,asigurându-se astfel socializarea.din acest motiv copiii cu handicap trebuie inscrişi la gradinită alaturi de copii sanatosi.Copiii sunt curioşi ,dar sunt simpli şi deschişi ,iar ei vor accepta usor un coleg cu probleme de sănătate.Educatoarea se va confrunta cu o situatie nouă.Programul ei va fi mai incărcat (mai ales în cazul în care are la grupă copii cu

ADHD,unde jocurile trebuie să fie cât mai variate ,sau copii cu tulburări psihice ,care trebuie ţinuti permanent sub observaţie),totuşi cu un numar nu foarte mare de copii la grupă se poate descurca cu succes.

Multe educatoare se plang că nu pot avea performante cu astfel de copii.Dar ce performanţă mai mare pot avea ,decât să integrezi un copil cu handicap in societate.Este mai mare performanţa să obţii o diploma sau un premiu cu un copil supradotat?Cu acest copil pe care natura şi Dumnezeu l-au dotat cu de toate nu trebuie să munceşti foarte mult,trebuie doar sa-i scoti în evidenţă ceea ce are el mai bun.Cu un copil cu CES trebuie de multe ori o munca titanică ,dar mulţumirea sufletească este net superioara muncii depuse.NOI am avut in grupă doi copii cu ADHD ,unul era certificat si de un medic psihiatru iar la celălalt copil părinţii nu acceptau sub nici o forma faptul că al lor copil are un comportament un pic ,,diferit''.Ne-am confruntat cu multe probleme deoarece cei doi copii se comportau ,,diferit'',unul era impulsiv,violent (ADHD-HI) iar celălalt era uşor distras de stimuli irelevanţi(ADHD-I).iar cei doi copii intrau permanent in conflict,aveau o repulsie unul impotriva celuilalt..Am discutat separat cu fiecare dar nici unul nu a reusit să ne enumere motivele pentru care nu se suportă.Am ajuns ,în timp, la concluzia că această înverşunare era alimentată de familiile celor doi copii considerând că ,,copie ''din comportament unul de la celalalt.Am fost foarte afectate deoarece ne-am asteptat la această reacţie din partea celorlalţi părinti din clasă şi nu din partea lor ,deoarece copiii lor erau ,,problema clasei"" Astfel am iniţiat o serie de activităţi unde au participat toţi părinţii copiilor scoţând in evidenţă faptul că trebuie să învăţăm să ne acceptam unul pe altul. În faţa legii suntem egali,avem aceleaşi drepturi ,beneficiem de aceleaşi servicii publice ,avem drepturi egale în educatie,sănătate,cetăţenie,locuinţă,etc..PRINCIPIUL FUNDAMENTAL AL GRĂDINIŢEI(SCOLILOR)ESTE CĂ TOŢI COPIII TREBUIE SĂ ÎNVEŢE ÎMPREUNĂ ,INDIFERENT DE DIFICULTĂŢILE PE CARE ACEŞTIA LE POT AVEA SAU DE DIFERENŢELE CARE POT EXISTA ÎNTRE EI.Pentru schimbarea modului in care sunt percepuţi aceşti copii este necesară toleranţa şi acceptarea acestora ca fiinte umane,iar in gradiniţă fiecare poate avea un loc,un rol şi o valoare.

Deşi am întâmpinat multe greutăţi si datorită numărului mare de copii la clasa şi datorită faptului că nu toţi copiii si părinţii erau pregătiţi să-i accepte necondiţionat pe ,,ceilalţi '' la sfârşitul anului şcolar am fost multumite de rezultate.

În cadrul unui grup de preăcolari in care se afla unul sau doi copii hiperactivi ,aceştia ajung sa distrugă armonia grupei respective,provacând in permanenţă conflicte.Aceştia ,trebuie să

fie responsabilizaţi mai mult faţă de ceilalţi copii,astfel îşi vor consuma energia într-un mod constructiv dându-le posibilitatea să-si dezvolte increderea in propriul ,,EU''.

Deoarece aveam în grupă doi copii hiperactivi am întocmit un plan de activităţi pentru a nu fi afectati şi ceilalti copii şi anume:

-am adaptat mediul clasei

-am alcătuit şi comunicat clar regulamentul clasei ,personalizat pentru copiii cu ADHD

-copiii cu adhd au fost aşezaţi cat mai aproape de masa noastră

-am evitat să dăm mai multe instrucţiuni în acelaşi timp

-am recompensat copiii de fiecare data când au colaborat cu noi

-.am organizat cursurile ,,EDUCĂM AŞA'' cu părinţii din clasa unde au participat şi părinţii celor doi copii şi foarte multe întâlniri cu aceştia .

STUDIU DE CAZ

ME, băiat în vârstă de 6 ani, provine dintr-o familie alcatuită doar din mamă, tata părăsindu-i când băiatul avea doar doi ani şi jumătate. Cu toate acestea copilul nu duce lipsă de nimic, fiind înconjurat cu dragoste de mamă, de bunici şi unchi, dar prezintă tulburări de comportament, este impulsiv, neastâmpărat, incapabil de concentrare, trece uşor de la o activitate la alta. Mama a fost cu el la medic şi a fost diagnosticat ca fiind un copil hiperactiv.

ME are un comportament impusiv în sala de grupă, în timpul activităţilor este atent doar câteva minute după care este agitate si neastâmpărat şi îşi deranjează colegii. Posedă o imaginaţie creatoare, spirit de obsevaţie, fantezie, reuşind să compună poveşti, să relateze întâmplări din viaţa lui.

În urma observărilor repetate şi a cunoaşterii in particular a copilului, având şi sprijinul părinţilor s-a încercat corectarea cu multa blândeţe, căldură,răbdare a comportamentului acestui copil prin folosirea de strategii şi metode educaţionale:

- Antrenându-l în diferite ocazii şi mai ales în timpul activităţilor, sub pretextul că el este ajutorul educatoarei şi împreună trebuie să asigurăm liniştea în sala de grupă sau ss urmărim copiii la activităţi.
- Scoaterea în evidenţă ori de câte ori este nevoie a faptelor bune, compararea cu faptele rele şi prezentarea consecinţelor lor.
- Evidenţierea calităţilor acestui copil şi încurajarea progresului în activitatea personală.

Acordând o atenţie aparte acestui copil, împreună cu familia, psihologul grădiniţei, copiii din grupă, suntem convinse ca având rabdare, credinţă, iubire şi speranţă îl vom ajuta să se integreze mai bine in colectiv şi până la sfârşitul anului şcolar să se rezolve într-o mare parte prblemele comportamentale pentru a putea fi apt să meargă la şcoală.

Bibliografie :

1. Colette Sauve – Copilul hiperavtiv- hiperactivitatea şi deficitul de atenţie, editura House of Guides, Bucureşti 2006.
2. Dopfner, Şchurmann, Lehmkuhl- Copilul hiperactiv şi încăpăţânat, editura RTS, Cluj 2000
3. Meg Schneider – Educaţia copilului meu în 25 de tehnici, editura Humanitas 2006.

MODALITĂŢI DE STIMULARE A CREATIVITĂŢII PRIN METODE ACTIVE: PREDAREA ÎN ECHIPĂ

GRĂDINARU SILVIA -PROF. ÎNV. PRIMAR
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 MOȚĂȚEI

Conceptul actual de calitatea vieții are un caracter complex și multidimensional, bazându-se pe recunoașterea faptului că îmbunătățirea calității vieții, atât la nivel social, cât și personal presupune progrese în toate domeniile.

Învăţarea prin cooperare presupune o dinamică şi un activism susţinut continuu de eforturile participanţilor. Etapele strategiei de muncă în echipă presupun considerarea factorilor favorizanţi şi defavorizanţi ai rezolvării de probleme în colectiv.

O primă etapă are în vedere constituirea grupului de lucru. Membrii acestuia trebuie să îndeplinească anumite calităţi pentru a facilita soluţionarea problemei puse în discuţie: să fie toleranţi faţă de părerile colegilor, să deţină optime abilităţi de comunicare a ceea ce doresc să transmită, să nu fie egoişti, să acorde ajutor şi să primească ajutor atunci când au nevoie.

A doua etapă se concretizează atunci când elevii se confruntă cu situaţia de rezolvat şi sunt stimulaţi să lucreze împreună pentru a o rezolva. În această etapă are loc familiarizarea cu elementele problemei, analiza acestora şi stabilirea priorităţilor şi a responsabilităţilor.

A treia etapă este destinată reflecţiilor, incubaţiei şi tatonărilor. Este faza documentării şi a cercetării care se poate întinde pe o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp.

A patra etapă este rezervată dezbaterilor colective, când sunt confruntate ideile, sunt analizate erorile şi punctele forte.

Calitatea învăţării prin cooperare depinde – în concepţia Muşatei Bocoş – de „calitatea dezbaterii democratice instaurate între elevi prin dubla exigenţă a rigorii intelectuale şi a eticii comunicaţionale (a asculta şi a respecta partenerul, a căuta să-i înţelegi opiniile, modul de a gândi, a avea nevoie de păreri şi puncte de vedere diverse pentru a-şi construi propria gândire).” (2002, p.218)

A cincea etapă se referă la structurarea demersurilor către finalul dezbaterii cu obţinerea concluziilor şi cu soluţionarea problemei. Are loc integrarea noilor achiziţii în sistemul celor existente prin restructurarea celor existente în lumina celor nou dobândite.

Strategiile didactice interactive care au la bază desfăşurarea învăţării prin cooperare oferă elevilor ocazia de a-şi concretiza nevoia de a lucra împreună, într-un climat colegial de întrajutorare şi de sprijin reciproc. Grupul dă posibilitatea testării ideilor, revizuirii opiniilor şi dezvoltării inteligenţei interpersonale. Lucrul în echipă acoperă neajunsurile învăţării individualizate, accordând o importanţă considerabilă dimensiunii sociale, prin desfăşurarea proceselor interpersonale.

Cooperarea asigură o relaţie deschisă între parteneri, dezvoltă atitudini şi comportamente bazate pe încredere, favorizând formarea atitudinii pozitive faţă de învăţare şi faţă de şcoală. Munca în echipă are efecte semnificative asupra pesonalităţii elevilor/studenţilor, prezenţa partenerilor de interacţiune constituind un stimulent intellectual şi un declanşator al schimbului de opinii şi informaţii. Soluţiile emise pot suferi în cadrul grupului îmbunătăţiri şi ajustări, analiza critică dezvoltând capacităţile autoevaluative ale participanţilor. Productivitatea sporită pe unitatea de timp, apreciată prin numărul de dificultăţi rezolvate, şi după gradul lor de complexitate recomandă folosirea strategiile de învăţare prin cooperare în clasă. La acest fapt se adaugă şi calitatea mai bună a răspunsurilor, instalarea unui climat motivant de lucru, caracterizat print-o tensiune crescută pentru finalizarea sarcinii comune.

Învăţarea prin cooperare valorizează schimburile intelectuale şi verbale şi mizează pe o logică a învăţării care ţine cont de opiniile celorlalţi. Învăţarea prin cooperare solicită efort intelectual şi practic atât din partea elevilor cât şi din partea profesorului care coordonează bunul mers al activităţii. Utilizând strategia învăţării prin cooperare, profesorul trebuie să deţină următoarele competenţe:

- competenţa energizantă: are în vedere capacitatea profesorului de a-i face pe elevi să dorească să se implice în activitate, în rezolvarea problemei date. Elevii trebuie încurajaţi şi stimulaţi să nu se oprească la prima soluţie descoperită, ci să se antreneze în căutarea de soluţii alternative;

- competenţa ludică: se referă la capacitatea profesorului de a răspunde jocului elevilor săi prin joc, favorizând integrarea elementelor ludice în activitatea de învăţare pentru a o face mai atractivă şi pentru a întreţine efortul intelectual şi fizic al elevilor;

- competenţa organizatorică: are în vedere abilitatea cadrului didactic de a organiza colectivul în echipe de lucru, de a menţine şi a impune respectarea regulilor care privesc învăţarea prin cooperare, în grup. Totodată, profesorul este cel care poate interveni în situaţii limită, în situaţii de criză, aplanând conflictele şi favorizând continuarea activităţii pe direcţia dorită. El menţine legătura dintre intervenţiile participanţilor şi subiectul discuţiei, evitând devierile;

- competenţa interrelaţională: ce presupune disponibilităţi de comunicare cu elevii săi, menită să dezvolte şi la aceştia abilităţile sociale necesare integrării optime în colectiv. Toleranţa şi deschiderea fată de nou, precum şi încurajarea originalităţii răspunsurilor copiilor, va avea ca efect crearea de disponibilităţi asemănătoare elevilor săi în relaţiile cu ceilalţi.

Alături de aceste competenţe nu trebuie neglijate cele necesare şi specifice tuturor cadrelor didactice:

- competenţele ştiinţifice, care se referă la corectitudinea ştiinţifică, la calitatea, structurarea, logic internă şi transpoziţia didactică a conţinuturilor care vor contribui la atingerea obiectivelor stabilite şi la dezvoltarea la elevi a structurilor operatorii, afective, motivaţionale, volitive şi acţionale;

- competenţele psihopedagogice şi metodice princare se asigură eficienţa psihopedagogică a demersurilor instructiv-educative, logica didactică, profesorul mediind legătura elevului cu obiectul de învăţământ;

- competenţele manageriale şi psihosociale ce ţin de managementul educaţional şi de organizarea relaţiilor sociale în clasa de elevi; Rolurile profesorului se redimensionează şi

capătă noi valenţe, depăşind optica tradiţională prin care el era doar un furnizor de informaţii. În organizarea învăţării prin cooperare el devine un coparticipant, alături de elev la activităţile desfăşurate. El însoţeşte şi încadrează elevul pe drumul către cunoaştere.. Profesorii trebuie să înţeleagă copilul (ce e în adâncul sufletului său, ce-şi doreşte, ce-i place şi ce poate să facă) şi, pe această bază, să prescrie un „reţetar" de metode de abordare cât mai potrivite, benefice pentru dezvoltarea şi desăvârşirea sa personală. Nu elevii trebuie să se adapteze la şcoală, ci şcoala trebuie să se adapteze la copii. Lumea se află într-o continuă schimbare; şcoala trebuie să se schimbe şi ea. Într-o şcoală dezirabilă, atât elevii cât şi cadrele didactice îşi doresc ca activităţile să fie plăcute, învăţarea să fie utilă, cunoştinţele interesante, iar lecţiile să fie organizate folosind un evantai metodologic bogat şi distractiv. Aşa cum afirma G.Berger, „cei mai buni discipoli ai unui profesor nu sunt cei care repetă lecţiile după el, ci cei cărora le-a trezit entuziasmul, le-a fertilizat neliniştea, le-a dezvoltat forţele pentru a-i face să meargă singuri pe drumurile lor." (1973, p.32)

Opiniile acestora reprezintă nişte "ferestre" deschise spre propriile lor raţionamente, ilustrative pentru felul cum gândesc şi înţeleg lumea. Acordându-le şansa de a-şi exprima părerile, profesorul stimulează încrederea în propriile forţe ale elevilor.

Bibliografie:

• Bocoş Muşata, 2002,Instruire interactivă. Repere pentru reflecţie şi acţiune, Editura Presa Universitară Clujeană;

• Oprea Crenguţa-L., 2003, Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Editura Universităţii din Bucureşti;

• Oprea Crenguţa-L., 2009, Strategii didactice interactive, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., ed. a IV-

MODALITĂȚI ȘI STRATEGII DE STIMULARE A MOTIVAȚIEI ÎNVĂȚĂRII LA ELEVUL CU CES

Prof. Iurea Mihaela, Liceul Tehnologic „Victor Frunză”,
Râmnicu Sărat, jud. Buzău

Dificultăţi de învăţare - acest concept acoperă o gamă largă de manifestări, reprezentând un termen generic şi se referă la tulburări datorate unor disfuncţii la nivelul sistemului nervos central exprimate prin dificultăţi în achiziţionarea, utilizarea şi înţelegerea limbajului vorbirii, scrierii, citirii, utilizarea unor abilităţi matematice, abilităţi sociale. Cauzele care determină apariţiile dificultăţilor de învăţare la copii pot fi biologice, fiziologice, psihologice, ambientale, de mediu sau necunoscute.

În activitatea de corectare şi recuperare a dificultăţilor de învăţare se desfăşoară o serie de activităţi de diferenţiere prin individualizare şi personalizare, instrucţie şi remediere, corectare, intervenţie specifică sau specializată, individualizată sau personalizează. Planificarea activităţilor începe prin proiectarea intervenţiei de sprijin specializat în dificultăţile de învăţare, fiind structurată şi organizată dinamic. Planul întocmit constituie un instrument de organizare a activităţilor ce urmează a fi desfăşurate în vederea rezolvării problemelor de învăţare a copilului. Acest plan este conceput pe combinarea elementelor de psihologie, pedagogie şi sociologie, urmărind eficienţa acţiunilor de remediere, compensare şi corectare, identifică problemele, cauzele, orientează intervenţii, concepe instrumentele specifice de predare, evaluare, corectare, recuperare, remediere, bazându-se pe o instruire diferenţiată.

Sunt stabilite metodele necesare pentru desfăşurarea intervenţiei, mijloacele folosite în activitate, dar şi alţi factori implicaţi în atingerea obiectivelor propuse: părinţi, alţi elevi, întreaga clasă, profesori, psiholog.

Profesorul trebuie să cunoască şi să utilizeze o gamă variată de strategii didactice care să sprijine rezolvarea dificultăţilor de învăţare în clasă. Primul pas este identificarea punctelor forte şi talentelor copilului, să îl încurajeze să şi le dezvolte. Se au în vedere strategii de stimulare a motivaţiei învăţării prin antrenarea copilului astfel încât să ofere succesul unor activităţi la care acesta are probleme, sprijinirea copilului către progres, realizare, acordarea ajutorului în efectuarea temelor de lucru, ascultarea lui când doreşte să vorbească, sprijinirea în identificarea propriilor nevoi şi argumentarea rezolvării acestora. Un factor important în dezvoltarea şi remedierea lor este colaborarea profesorului cu specialişti (psiholog şcolar, consilier, psihopedagog, psihiatru), alte cadre didactice, formând echipe de lucru având

acelaşi scop, dar căutând soluţii în beneficiul elevului. Nu în ultimul rând şi părinţii au un rol decisiv pentru înlăturarea dificultăţilor de învăţare, oferindu-i copilului suport afectiv, colaborând cu cadrele didactice, implicându-se în activităţile zilnice şcolare şi extraşcolare ale acestuia.

Utilizarea metodelor de educare (învăţare eficientă) a copiilor prin stimularea motivaţiei învăţării, se stabilesc în funcţie de cerinţele educative ale elevului, de observaţiile stabilite anterior, de normarea activităţii şi de urmărirea progresului. Participarea la activităţile de grup care să atenueze caracterul competitiv existent într-o clasă, strategiile variind de la lucrul dirijat la activităţile libere, de la expunere ordonată a ideilor la discuţii libere, de la simulare a situaţiilor de viaţă (joc de rol), la analiza creatoare - învăţarea prin cooperare. Importantă este aprecierea copilului pentru unicitatea sa, calităţile sale speciale şi contribuţiile personale la activităţi.

O modalitate de a stimula motivaţia învăţării a unui copil cu CES este includerea

acestuia şi în activităţile desfăşurate în afara lecţiilor, atât în incinta şcolii (pauze, jocuri, activităţi sportive, cultural-artistice) cât şi în afara şcolii, activităţi realizate cu acelaşi grup şcolar.

Profesorul utilizează o gamă diversificată de strategii didactice care să sprijine rezolvarea dificultăţilor de învăţare la clasă, precum procurarea sau confecţionarea unui material de sprijin atunci când este nevoie, adaptarea materialului didactic folosit la fiecare temă, rezervarea unui timp necesar în fiecare oră pentru a evalua eficacitatea activităţilor de învăţare şi predare, crearea unui mediu stimulativ şi adecvat pentru toţi copiii, inclusiv pentru cei cu dificultăţi. Strategiile folosite în predare trebuie să fie eficiente, pe lângă o atentă supraveghere şi îndrumare, sarcinile sunt împărţite în etape mai mici, realizate, informaţii în scris care nu sunt complexe, extinse, repetarea şi consolidarea conceptelor şi informaţiilor, oportunităţi de a lucra în colaborare, perechi sau în grupuri mici, încurajare şi sprijin pentru a-i convinge să ceară ajutor atunci când au nevoie.

Motivaţia învăţării se referă la factorii care îl mobilizează pe elev la o activitate menită să conducă la asimilarea unor cunoştinţe, la formarea unor priceperi şi deprinderi. Facilitează procesul de învăţare prin crearea unei stări de pregătire pentru activitatea de învăţare.

Realizarea scopului propus este susţinut atât de profesori cât şi de părinţi. Fără o colaborare între aceşti factori, rezultatele nu vor fi cele scontate.

Motivaţia este crucială pentru învăţarea eficientă, determină implicarea într-un anumit tip de activitate sau comportament, fiind corelată cu emoţiile, imaginaţia şi tipul de înţelegere. În cazul copiilor cu CES, această motivaţie este atent direcţionată şi folosită. Se pune accentul pe o proiectarea activităţilor mai eficientă, individualizată şi personalizată, adaptarea strategiilor pentru a răspunde nevoilor educative. În această adaptare, profesorul poate folosi, ca resurse, colegii săi (lucrul în echipă de profesori) şi ceilalţi copii (se pot sprijini şi pot învăţa unii de la alţii). În cazul organizării clasei, lucrul în echipă îi ajută pe copiii cu dificultăţi de învăţare.

Făcând parte dintr-o echipă, elevii primesc sprijinul colegilor astfel fiindu-le mai uşor să rezolve sarcinile. Utilizarea unor mijloace didactice interactive diversificate este un prim pas în transmiterea şi receptarea mesajului, fixarea şi consolidarea noilor noţiuni. Metodele activ-participative care să-i atragă pe elevi, garantează reuşita unei lecţii. Jocul de rol, descoperirea, ciorchinele, pălăriile gânditoare, organizatorii grafici, aruncă mingea, scaunul autorului, brainstorming, frisco, sinectica, turul galeriei, cubul, mozaicul, piramida sunt câteva metode de a-i antrena pe copii. În stimularea motivaţiei pentru învăţare este importantă şi atitudinea şi comportamentul profesorului faţă de întreaga clasă şi faţă de copiii cu CES. Este

important ca profesorul să empatizeze cu aceşti copii, să le ofere sprijin şi să le faciliteze integrarea în colectiv, crearea unui climat propice poate contribui la dezvoltarea motivaţiei pentru învăţare.

Metodele interactive oferă un context constructiv de realizare a experienţelor de învăţare, într-o manieră atractivă, care îi implică pe elevi în studiu, îi expune unei mari diversităţi de opinii, pregătindu-i pentru rezolvarea unei situaţii problematice din viaţa cotidiană , dezvoltă capacităţile elevilor de a lucra împreună, grupul dând încredere, siguranţă, antrenare reciprocă a membrilor, reduce la minim fenomenul blocajului emoţional al creativităţii. Copiii cu CES pot avea unele disfuncţii în gândire, scriere, socotire, adaptare. Ţinând cont de capacitatea fiecăruia, nevoile şi trăsăturile proprii, de ritmul propriu de lucru, profesorul adaptează metodele şi strategiile de lucru la specificul fiecăruia, încercând să-l ajute pe copil să-şi depăşească problemele dar şi frica de eşec. Aceşti copii au nevoie de o învăţare multisenzorială care să-i facă să avanseze, de structurarea cunoaşterii şi orientare, organizarea informaţiei, însuşirea unor metode şi tehnici de învăţare, memorare, de redare a ideilor unui conţinut, construirea unei imagini pozitive despre sine prin participarea la activităţi de grup orientate spre valorizarea posibilităţilor fiecăruia şi pe un sistem de relaţii pozitive între profesor şi elev, între elevi, pentru a-şi depăşi dificultăţi.

Colaborarea între factorii importanţi în viaţa unui copil cu probleme (CES) este importantă pentru găsirea unor mijloace de acţiune pentru stimularea motivaţiei învăţării, pentru crearea unui microclimat în care aceştia să se simtă incluşi şi nu marginalizaţi, dovedind un progres multidirecţional, cu eforturi comune susţinute ale tuturor celor implicaţi.

Bibliografie

-Daunt P., Musu I., Vrăsmaş T., *Integrarea în comunitate a copiilor cu cerinţe educative speciale*, *Reprezentanţa UNICEF* în *România,*1996

-Moscovici, S., *Psihologia socială a relaţiilor cu celălalt*, Ed. Polirom, Iaşi, 1988

-Popenici, Ștefan (2009), *Motivaţia pentru învăţare: de ce ar trebui să le pese copiilor de ea şi ce putem face pentru asta*, Editura Didactica Publishing House, Bucureşti.

-Vrăsmaş Ecaterina, *Introducere în educaţia cerinţelor speciale*, Ed. Credis, Universitatea din Bucureşti, Bucureşti, 2004

TERAPIA PRIN ARTĂ ÎN PROCESUL INSTRUCTIV- EDUCATIV ONLINE

Profesor psihopedagogie specială Mutaffof Melania
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației

Art-terapia nu este văzută doar ca o metodă de psihoterapie sau o modalitate de relaxare , ci aceasta este și o metodă activă de stimulare multisnezorială cu impact asupra mai multor ramuri de dezvoltare și anume dezvoltarea abilităţilor de exprimare verbală şi nonverbală a dorinţelor, a sentimentelor, trăirilor,creşterea încrederii în propria persoană şi creşterea nivelului stimei de sine, rezolvarea unor probleme şi conflicte intra şi interpersonale depăşirea blocajelor emoţionale, îmbunătăţirea abilităţilor de autocunoaştere şi autoacceptare, dezvoltărea unor valori morale,dezvoltărea tuturor proceselor cognitive,dezvoltărea imaginaţiei şi creativităţii; eliberărea tensiuniii, stresului, frustrării şi sentimentelor negative,dezvoltarea abilităţilor sociale.(Mercea,A., 2013).

Prin desen şi pictură, copii cu CES îşi exprimă sentimentele, trăirile, nevoile, se exprimă pe sine însăşi şi îşi descoperă astfel identitatea. Pictura, ca şi desenul, este un joc, undialog între subiect şi terapeut, este un mijloc de comunicare.

Art-terapia vizual-plastică este o activitate care utilizează metode non-verbale, bazate pe creaţia plastică (desen, pictură, modelaj, colaj), având valenţe psiho-terapeutice, evidenţiate prin obiectivarea activităţii imaginative într-un produs de nuanţă artistică, sau prin receptarea si trăirea semnificaţiilor unor asemenea produse (Preda, 2003)

Calitatea vieţii copiilor cu CES poate fi asigurată prin: bunăstarea emoţională sau ale stării de bine, stima de sine , fericire , sentimentul de siguranţă și identităţii personale. E cunoscut faptul, că starea de bine este în strânsă legătură cu învățarea, dezvoltarea relațiilor de calitate cu cadrele didactice, părinții, colegii.

Psihopedagogii susțin, că una din trăsăturile cheie care promovează și încurajează starea de bine la copiii cu nevoi speciale este implementarea în activități a unor componente de ordin creativ: desen, pictură,colaj.

Din punct de vedere psihologic, „starea de bine” joacă un rol important în conturarea teoriei personalităţii, în determinarea direcţiei în care beneficiarul își poate atenua disfuncţionalitatea şi a-şi găsi împlinirea, şi sensul în adaptarea la cerinţele mediului educational și social.

Persoanele cu dizabilităţi au o satisfacţie în viaţă mai scăzută decât cele cu dezvoltare tipică, starea lor subiectivă de bine este afectată de sănătate, de circumstanţele de viaţă, de

„rămânerea în urmă”, datorită unui alt ritm de evoluţie, propriu şi inconfundabil. Dezvoltarea lor atipică, este greu de raportat la o anumită „schemă”, deoarece ei sunt diferiţi şi „unici” în acelaşi timp

Pentru a fi creativi, copiii trebuie să se simtă în siguranţă din punct de vedere psihoemoţional. Îndrăzneala de a face ceva diferit, sau într-un mod nou, este inima creativităţii. Copiii au nevoie de experienţe pozitive, de spaţiu personal pentru a fi singuri cu ei înşişi, de interacțiune cu alte persoane importante pentru ei din punct de vedere emoţional.

În esență, creativitatea înseamnă, să reordonezi informația pe care o ai despre o situație sau alta. Să gândești altfel. Creativitatea nu este doar pentru genii și artiști, ea reprezintă o componentă importantă a vieții noastre, o dovada a sănătății psihice și un continuu exercițiu de maturitate și dezvoltare

Strategiile de intervenție psihologică utilizate întru sporirea stării de bine la copii cu CES sunt axate pe elemente de creativitate: desen,picture, modelaj.

Activitățile creative precum coloratul, pictatul, îmbunătățesc sănătatea emoțională, aducând bucurie, entuziasm și relaxare.

Școlarii și preșcolarii de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației au realizat, în cadrul orelor online de abilități practice și educație plastică, sub îndrumarea profesorilor psihopedagogi , lucrări de pictură , colaj și desene pe diferite teme:„Toamna cea darnică”, „Iarna, „Vine, vine primăvara!”„Ziua copilului!”

Desfășurarea expozitiilor tematice au fost cuprinse în proiectele educaționale propuse în cadrul comisiei metodice la nivel primar și preșcolar.Elevii școlii noastre alături de părinți si frați au participat împreună la desfășurarea procesului instructive educative pe platforma educațională Classroom –Google for Education și grupul clasei de pe facebook. Pe cele doua platforme au avut loc expozitiile propuse.Elevii au primit diplome si diferite premii virtuale:jocuri.

Valoarea incontestabila a educatiei artistico-plastice consta în formarea atitudinii fundamentale pozitive a copilului față de lumea înconjurătoare și față de alți oameni.

Activitățile artistice sunt cele mai eficace în vederea cultivării acestei atitudini .

În cadrul acestor activități se dezvoltă:

- perceperea vizuală, forma principală de percepere a realității înconjuratoare
- memoria vizuală;

- gândirea imaginară, spațială, asociativă, artistică;
- sistemul ochi-creier-mînă, funcția emisferei drepte a creierului, structurii psihice ce stau la baza activității constructiv-artistice;
- imaginația și creativitatea plastică;
- sfera afectivă si sentimentele omului ce contribuie la stabilirea echilibrului psihologic

TERAPIA PRIN ARTĂ ÎN PROCESUL INSTRUCTIV- EDUCATIV ONLINE

Profesor psihopedagogie specială Mutaffof Melania
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației

Art-terapia nu este văzută doar ca o metodă de psihoterapie sau o modalitate de relaxare , ci aceasta este și o metodă activă de stimulare multisnezorială cu impact asupra mai multor ramuri de dezvoltare și anume dezvoltarea abilităţilor de exprimare verbală şi nonverbală a dorinţelor, a sentimentelor, trăirilor,creşterea încrederii în propria persoană şi creşterea nivelului stimei de sine, rezolvarea unor probleme şi conflicte intra şi interpersonale depăşirea blocajelor emoţionale, îmbunătăţirea abilităţilor de autocunoaştere şi autoacceptare, dezvoltărea unor valori morale,dezvoltărea tuturor proceselor cognitive,dezvoltărea imaginaţiei şi creativităţii; eliberărea tensiuniii, stresului, frustrării şi sentimentelor negative,dezvoltarea abilităţilor sociale.(Mercea,A., 2013).

Prin desen şi pictură, copii cu CES îşi exprimă sentimentele, trăirile, nevoile, se exprimă pe sine însăşi şi îşi descoperă astfel identitatea. Pictura, ca şi desenul, este un joc, undialog între subiect şi terapeut, este un mijloc de comunicare.

Art-terapia vizual-plastică este o activitate care utilizează metode non-verbale, bazate pe creaţia plastică (desen, pictură, modelaj, colaj), având valenţe psiho-terapeutice, evidenţiate prin obiectivarea activităţii imaginative într-un produs de nuanţă artistică, sau prin receptarea si trăirea semnificaţiilor unor asemenea produse (Preda, 2003)

Calitatea vieţii copiilor cu CES poate fi asigurată prin: bunăstarea emoţională sau ale stării de bine, stima de sine , fericire , sentimentul de siguranţă și identităţii personale. E cunoscut faptul, că starea de bine este în strânsă legătură cu învățarea, dezvoltarea relațiilor de calitate cu cadrele didactice, părinții, colegii.

Psihopedagogii susțin, că una din trăsăturile cheie care promovează și încurajează starea de bine la copiii cu nevoi speciale este implementarea în activități a unor componente de ordin creativ: desen, pictură,colaj.

Din punct de vedere psihologic, „starea de bine” joacă un rol important în conturarea teoriei personalităţii, în determinarea direcţiei în care beneficiarul își poate atenua disfuncţionalitatea şi a-şi găsi împlinirea, şi sensul în adaptarea la cerinţele mediului educational și social.

Persoanele cu dizabilităţi au o satisfacţie în viaţă mai scăzută decât cele cu dezvoltare tipică, starea lor subiectivă de bine este afectată de sănătate, de circumstanţele de viaţă, de „rămânerea în urmă”, datorită unui alt ritm de evoluţie, propriu şi inconfundabil. Dezvoltarea lor atipică, este greu de raportat la o anumită „schemă”, deoarece ei sunt diferiţi şi „unici” în acelaşi timp

Pentru a fi creativi, copiii trebuie să se simtă în siguranţă din punct de vedere psihoemoţional. Îndrăzneala de a face ceva diferit, sau într-un mod nou, este inima creativităţii. Copiii au nevoie de experienţe pozitive, de spaţiu personal pentru a fi singuri cu ei înşişi, de interacțiune cu alte persoane importante pentru ei din punct de vedere emoţional.

În esență, creativitatea înseamnă, să reordonezi informația pe care o ai despre o situație sau alta. Să gândești altfel. Creativitatea nu este doar pentru genii și artiști, ea reprezintă o componentă importantă a vieții noastre, o dovada a sănătății psihice și un continuu exercițiu de maturitate și dezvoltare

Strategiile de intervenție psihologică utilizate întru sporirea stării de bine la copii cu CES sunt axate pe elemente de creativitate: desen,picture, modelaj.

Activitățile creative precum coloratul, pictatul, îmbunătățesc sănătatea emoțională, aducând bucurie, entuziasm și relaxare.

Școlarii și preșcolarii de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmației au realizat, în cadrul orelor online de abilități practice și educație plastică, sub îndrumarea profesorilor psihopedagogi , lucrări de pictură , colaj și desene pe diferite teme:„Toamna cea darnică”, „Iarna, „Vine, vine primăvara!”„Ziua copilului!”

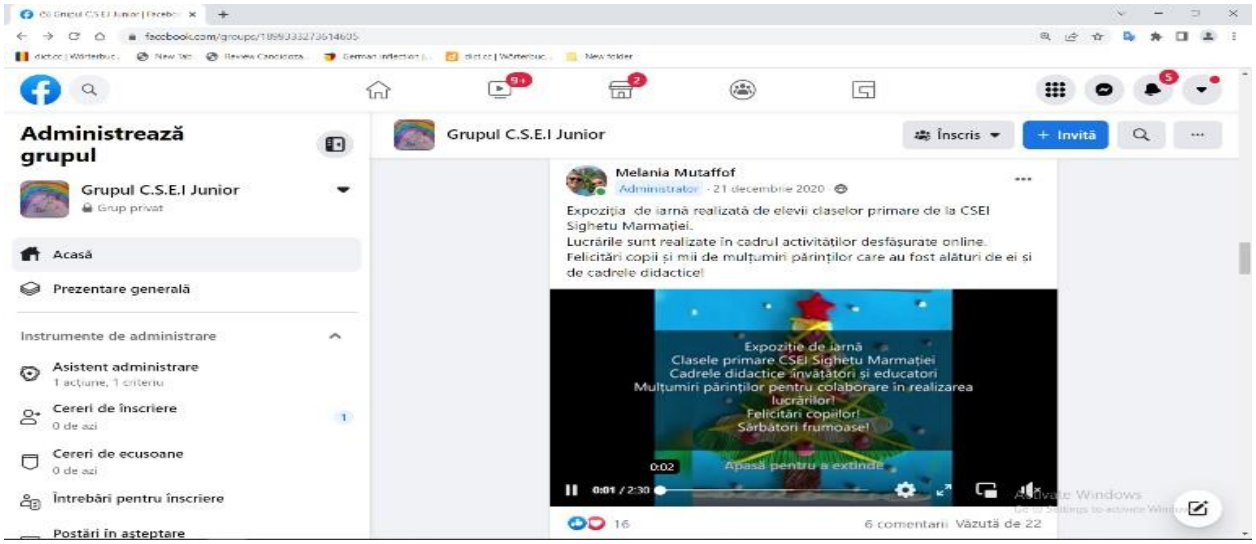
Desfășurarea expozitiilor tematice au fost cuprinse în proiectele educaționale propuse în cadrul comisiei metodice la nivel primar și preșcolar.Elevii școlii noastre alături de părinți si frați au participat împreună la desfășurarea procesului instructive educative pe platforma educațională Classroom –Google for Education și grupul clasei de pe facebook. Pe cele doua platforme au avut loc expozitiile propuse.Elevii au primit diplome si diferite premii virtuale:jocuri.

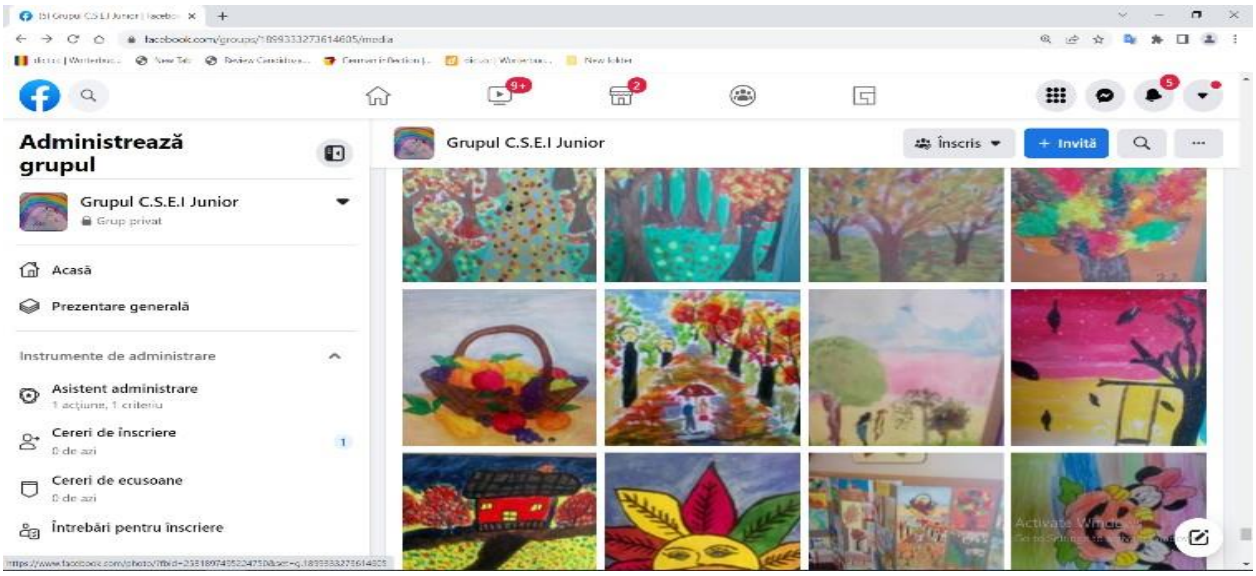
Valoarea incontestabila a educatiei artistico-plastice consta în formarea atitudinii fundamentale pozitive a copilului față de lumea înconjurătoare și față de alți oameni.

Activitățile artistice sunt cele mai eficace în vederea cultivării acestei atitudini .

În cadrul acestor activități se dezvoltă:

- perceperea vizuală, forma principală de percepere a realității înconjuratoare
- memoria vizuală;
- gândirea imaginară, spațială, asociativă, artistică;
- sistemul ochi-creier-mînă, funcția emisferei drepte a creierului, structurii psihice ce stau la baza activității constructiv-artistice;
- imaginația și creativitatea plastică;
- sfera afectivă si sentimentele omului ce contribuie la stabilirea echilibrului psihologic ;

concordanței dintre psihicul copilului de vîrsta școlară mica si specificul artisticului. Predominarea gândirii imaginare creează condiții favorabile pentru inițierea personalității în domeniul artelor.

Rezumat:

Din punct de vedere psihologic, „starea de bine” joacă un rol important în conturarea teoriei personalităţii, în determinarea direcţiei în care beneficiarul își poate atenua disfuncţionalitatea şi a-şi găsi împlinirea, şi sensul în adaptarea la cerinţele mediului educational și social.

Persoanele cu dizabilităţi au o satisfacţie în viaţă mai scăzută decât cele cu dezvoltare tipică, starea lor subiectivă de bine este afectată de sănătate, de circumstanţele de viaţă, de „rămânerea în urmă”, datorită unui alt ritm de evoluţie, propriu şi inconfundabil. Dezvoltarea

lor atipică, este greu de raportat la o anumită „schemă”, deoarece ei sunt diferiţi şi „unici” în acelaşi timp .

Elevii școlii noastre alături de părinți si frați au participat împreună la desfășurarea procesului instructive educative pe platforma educațională Classroom –Google for Education și grupul clasei de pe facebook. Pe cele doua platforme au avut loc expozitiile propuse.Elevii au primit diplome si diferite premii virtuale:jocuri interactive virtuale.

Bibliografie

Mercea,A. *Terapia prinarte ca metodă de recupare a adulților cu dizabilități intelectuale*. Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale. Coordonator Adrian Roșan.Departamentul de Psihopedagogie Specială 2013 pag 1-2;2013

Preda, V. Terapii prin mediere artistică, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca,2003

Roșan.A. Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție,Polirom,2015

https://www.terapie-prin-arta.ro/

PROIECT EDUCAȚIONAL ”Citim, învățăm, creștem împreună”

Prof. Panțiru Valentina
Școala Gimnazială ”Dimitrie Cantemir” Baia Mare

Tulburările specifice de învăţare reprezintă un grup de deficienţe caracterizate prin dezvoltarea inadecvată a capacităţii de însuşire a anumitor abilităţi academic. În majoritatea ţărilor există programe de mare amploare finanţate de stat, prin care se promovează lectura și care se adresează mai specific copiilor cu tulburări specifice de învățare (T.S.I). Cu o incidență între 5 și 15% din populația școlară, dificultățile de învățare sunt tulburări de dezvoltare care încep să se manifeste uneori de timpuriu și pot fi identificate mai ales la vârsta școlară mică. Ele conduc la abilități problematice, mai ales în domeniul achizițiilor academice, incluzând dificultăți la citit (lectură, comprehensiune), scris și matematică (conceptul de număr, calcul, rezvolvare de probleme etc.).

Înzestrarea tuturor copiilor cu abilităţile corespunzătoare pentru a putea citi şi înţelege textul citit a constituit unul dintre principalele obiective ale sistemelor europene de învăţământ, pe parcursul mai multor decenii. Elevii au nevoie să-şi consolideze competenţele de citire pentru a putea ”citi ca să înveţe“. În acest scop, ei au nevoie să-şi dezvolte abilităţile de recunoaştere a cuvintelor, să-şi îmbunătăţească fluenţa la citire şi viteza cu care pot citi texte similare. Elevii care nu progresează şi nu-şi dezvoltă aceste competenţe de bază pot avea dificultăţi în atingerea scopului final al citirii – înţelegerea a ceea ce citesc şi utilizareacititului ca pe un instrument de învăţare.

Dezvoltarea cunoştinţelor legate de vocabular constituie un element important pentru elevul care învaţă să citească. Este de aşteptat ca elevii care au un vocabular bogat să îşi îmbunătăţească abilităţile de a citi şi de a înţelege ce citesc, în timp ce aceia care nu au anumite cuvinte în vocabularul lor oral să nu poată înţelege cuvintele respective, atunci când apar în textele tipărite pe care le parcurg. Concluziile cercetărilor confirmă de asemenea importanţa vocabularului şi legătura sa cu înţelegerea textelor citite. Ar trebui remarcat, totodată, că dezvoltarea vocabularului este un proces continuu, care începe de la lipsa oricăror cunoştinţe despre semnificaţia cuvântului și continuă cu înţelegerea sensului său larg.

Procesul formării deprinderilor de citire și scriere este un proces complex, însușirea citit-scrisului, formarea deprinderilor de citire și scriere corectă constituind o condiție de bază a întregii munci instructiv-educative din școală.

În şcoala noastră am identificat elevi cu dificultăţi de învățare, principalele greutăţi

fiind legate de recunoaşterea, decodificarea şi înţelegerea cuvintelor citite, nedezvoltarea vocabularului, slaba componentă lingvistică şi prezenţa deficienţelor de exprimare.

Consider că toți elevii cu T.S.I. au nevoie de sprijin suplimentar din partea unui cadru didactic de specialitate care să le poată oferi instruire intensivă, individual sau în grupuri mici de lucru, activitate care va fi organizată şi sincronizată cu activitatea didactică desfăşurată la clasă.

Scopul urmărit în derularea proiectului a fost cultivarea interesului pentru lectură în vederea atenuării unor cauze care pot genera eşecul şcolar, formarea unui tânăr cu o cultură comunicaţională şi literară de bază, capabil să-şi utilizeze în mod eficient şi creativ capacităţile proprii.

Obiectivele generale:

- Stimularea interesului pentru lectură şi formarea unei gândiri autonome, reflexive, critice.
- Evidenţierea importanţei lecturii în dezvoltarea abilităţilor de comunicare şi formare a personalităţii.
- Conștientizarea necesității lecturii în dezvoltarea profesională și personală a elevilor.
- Eficientizarea procesului instructiv-educativ prin activități culturale-extracurriculare.

Obiective specifice:

- Receptarea mesajului oral

  Competențe: înţelege semnificaţia globală a mesajului oral; sesizează corectitudinea unui enunţ; distinge cuvintele şi sensul lor în propoziţie; distinge sunetele şi silabele unui cuvânt.

- Exprimarea orală

  Competenţe: pronunţă clar şi corect sunetele; desparte corect în silabe cuvintele; construieşte propoziţii corect gramatical; integrează cuvinte în enunţuri proprii; construieşte enunţuri logice.

- Receptarea mesajului scris

  Competenţe: identifică litere, grupuri de litere, silabe; sesizează semnificaţia textului cu ajutorul imaginii; citeşte în ritm propriu un text cunoscut.

- Exprimarea scrisă

  Competenţe: scrie corect litere, silabe, cuvinte; construieşte în scris propoziţii corecte; scrie un text corect, utilizând semnele de punctuaţie.

Grupul țintă a fost constituit din 23 de elevi cu T.S.I., iar durata proiectului a fost de un an școlar, cu o frecvență de o oră/săptămână.

Activitățile proiectului i-au antrenat pe elevi, iar aceștia, la rândul lor, și-au manifestat interesul și și-au exprimat dorința de a petrece mai mult timp în biblioteca școlară, locul de desfășurare a activităților. Iată câteva:

- Chestionar de diagnoză
- ”Biblioteca tărâmul poveștilor”
- ”Povestea mea preferată”
- ”Mica mea bibliotecă”
- ”Clubul de lectură”
- ”Și eu vreau să fiu erou de poveste!”
- Chestionar de evaluare

Ca metode și tehnici de lucru, am folosit observația, conversația, lectura ghidată, ateliere
de lucru, jocul de rol, exerciții de dicție, brainstormingul, chestionare etc.

Evaluarea proiectului s-a realizat prin: observație dirijată, monitorizarea progreselor făcute, fișe de lucru, probe orale și scrise. Astfel, ca urmare a implementării proiectului, conform rezultatelor obținute în urma centralizării chestioarelor de evaluare, am constatat că elevii și-au dezvoltat abilitățile de lectură, și-au format o atitudine pozitivă față de lectură și carte, în general, au înregistrat progrese semnificative în dezvoltarea limbajului și a aptitudinilor de comunicare și socializare. De asemenea, rezultatele școlare s-au îmbunătățit, elevii participând la activitățile școlare mult mai motivați, interesați și dornici să progreseze.

În ceea ce privește sustenabilitatea proiectului, vom continua monitorizarea progresului școlar la nivelul achizițiilor școlare, integrarea optimă în colectivele claselor, participarea activă la viața școlară, dar și creșterea stimei de sine și a autonomiei personale.

PROVOCĂRI ȘI DISPUTE ALE INTEGRĂRII COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof.Înv. Primar Pușcașu Gabriela
Școala Gimnazială Ing. Gheorghe Pănculescu,
Vălenii de Munte,jud. Prahova

Educaţia integrată se referă la includerea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu cerinţe educative speciale, pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate a personalităţii acestora.Când vorbim despre cerinţe educative speciale(CES) ne gândim la acele cerinţe sau nevoi specifice faţă de educaţie derivate sau nu dintr-o deficientă,iar

adaptarea curriculară înseamnă orice adaptare a conţinutului disciplinelor şcolare, precum şi adaptări în mediul de învăţare, în sfera evaluării şi adaptări ale unor mijloace folosite în procesul instructiv-educativ.

Elaborarea unei adaptări curriculare se poate realiza prin:

a) Extensiune - pentru elevii al căror potenţial intelectual nu este afectat, prin introducerea unor activităţi suplimentare de însuşire prin compensare a unor limbaje alternative de comunicare, activităţi de socializare şi preprofesionalizare.

b) Selectarea conţinuturilor din curriculum general pentru elevii din şcoala de masă şi renunţarea la acele conţinuturi ce nu pot fi înţelese de copiii cu CES

c) Accesibilizarea şi diversificarea componentelor curriculumului general prin introducerea elevilor cu CES la o serie de activităţi individuale, compensatorii, terapeutice, destinate recuperării acestora şi asigurarea participării la activităţile din învăţământul de masă.

Diferenţierea curriculară necesită astfel selecţionarea sarcinilor de învăţare după criteriul maturităţii intelectuale, ritmul de lucru şi nu după criteriul vârstei cronologice. Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv educativ la posibilităţile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul şi stilul de învăţare al elevului.

Copiii cu CES sunt adesea percepuți negativ de către unele cadre didactice care nu sunt bine informate sau nu au suficientă experienţă în abordarea copiilor cu CES. Şi în cazul specialiştilor bine informaţi şi cu o experienţă mai bogată în lucru cu copiii cu CES există o diferenţă de percepţie, care poate influenţa decisiv atitudinea faţă de integrarea acestora în şcoala de masă.

În ceea ce privește activitățile didactice destinate elevilor cu CES, se pot folosi metode precum povestirea, expunerea, explicația,descrierea, folosindu-se un limbaj adecvat, prezentarea trebuie să fie clară, concisă, ideile să fie sistematizate, să se recurgă la procedee si materiale intuitive, elevii trebuie antrenați prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii și pentru a interveni cu noi explicații. Elevii trebuie sprijiniți, încurajați printr-un ton calm, o stare binevoitoare a profesorului, o atitudine deschisă.

Trebuie să ţinem cont de nivelul clasei cu care lucrăm, de particularităţile de vârstă şi de înţelegere ale elevilor. Este foarte important să ne adaptăm stilul personal cu ritmul clasei, dar să nu uităm că sunt elevi care nu pot ţine acest ritm şi care au nevoie de ajutor specializat cum ar fi activitatea de sprjin.

Aceştia trebuie să lucreze după un curriculum adaptat/ flexibilizat, după fişe de lucru şi materiale diferenţiate/individualizate şi nu trebuie evaluați la acelaşi nivel cu restul clasei

Construirea unui parteneriat între cadrele didactice și profesorul itinerant se poate realiza în forme variate, în funcție de circumstanțele particulare și preferințele individuale. Multe lucruri depind de credibilitatea profesorului itinerant, de capacitatea lui demonstrată de a oferi sprijin și consiliere sau acolo unde este necesar, ajutor practic, direct. Cele două categorii de cadre didactice trebuie să formeze o echipă, în care să-și ofere sprijin reciproc, să-și împărtășească reciproc experiența și cunoștințele pentru a elabora strategii în favoarea copiilor cu CES (planificări adaptate, PIP, fișe de lucru, fișe de evaluare, etc).

Stabilirea obiectivelor constă în fixarea unor obiective concrete, pe termen lung sau scurt, exprimate într-o formă măsurabilă și cuantificabilă, pentru a permite o evaluare corespunzătoare.

Selectarea metodelor și activităților de intervenție se referă la alegerea unei game largi de metode și procedeee , din domeniile din care se realizează recuperarea copilului.

Stabilirea instituțiilor și echipelor interdisciplinare participante vizează atât selectarea sistemului de servicii care participă la recuperare, cât și categoriile de profesioniști implicați în această activitate.

Cooperarea cu familia elevului cu CES, precum și cu ceilalți membri ai comunității, care vin în contact cu copilul, este indispensabilă pentru asigurarea succesului programului de intervenție individual. În acest sens,este necesar ca între specialiști și familie să se realizeze relații de colaborare și coordonare reciprocă, în realizarea diverselor activități proiectate.

Succesul planurilor de intervenție este influențat esențial de vârsta la care se începe aplicarea lor Cu cât planul se realizează mai de timpuriu, dacă este posibil în fragedă copilărie , când copilul receptează mai ușor influențele externe, cu atât mai mari vor fi șansele

sale de realizare.

În concluzie, procesele de adaptare curriculară și proiectarea unor planuri sau programe de intervenție constituie modalități esențiale, prin care se dezvoltă personalitatea elevilor cu CES, asigurându-se, în acest mod, o adaptare la mediul social, care determină, în final, integrarea educațională și socială a elevului în societate.

Bibliografie:

Popovici Doru Vlad -Elemente de psihopedagogia integrării; Editura Pro Humanitate-București,1999

REDUCEREA PIERDERILOR ÎN ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVI ÎN PERIOADA POST PANDEMICĂ

Profesor Elena ILINA
Școala Gimnazială Nr. 1 Valea Danului, Argeș

Abordarea interdisciplinară se referă la colaborarea între două sau mai multe discipline pentru a aborda o problemă sau o temă comună. Aceasta implică integrarea abilităților, cunoștințelor și metodologiilor diferitelor discipline pentru a obține o înțelegere mai profundă și mai completă a subiectului de studiu. Abordarea interdisciplinară poate fi aplicată într-o varietate de domenii, inclusiv științele sociale, științele naturale, medicină și inginerie.

Pe de altă parte, abordarea transdisciplinară merge mai departe și implică colaborarea nu numai între discipline, ci și între experiențe, culturi și comunități diferite pentru a aborda probleme complexe și a obține o înțelegere globală a acestora. În abordarea transdisciplinară,

accentul se pune pe găsirea unor soluții la problemele complexe, care nu pot fi abordate prin intermediul unei singure discipline sau al unei singure perspective.

Ambele abordări, interdisciplinară și transdisciplinară, încurajează gândirea critică și creativă, precum și împărtășirea ideilor și a cunoștințelor între diferitele discipline și comunități. Ele au ca scop dezvoltarea unor soluții inovatoare și eficiente pentru a aborda problemele complexe și a promova progresul în diferite domenii.

Abordarea interdisciplinară/transdisciplinară poate fi extrem de importantă în contextul post-pandemic, deoarece pandemia de COVID-19 a avut un impact major asupra tuturor aspectelor vieții și a evidențiat multe probleme complexe și interdependente, care necesită o abordare integrată pentru a fi abordate și soluționate. *Învățătura trebuie să fie uneori un drum; întotdeuna un orizont.* (Nicolae Iorga)

De exemplu, sănătatea publică a devenit o problemă de primă importanță și necesită o abordare interdisciplinară care să includă medici, cercetători în sănătate publică, epidemiologi, ingineri, specialiști în comunicare și sociologi, printre alții. În plus, impactul economic și social al pandemiei a necesitat, de asemenea, o abordare transdisciplinară, care să includă economiști, sociologi, psihologi și alți experți care să abordeze problemele economice și sociale asociate cu pandemia.

În același timp, pandemia a evidențiat, de asemenea, legăturile strânse dintre mediu, sănătatea umană și biodiversitate, ceea ce necesită o abordare interdisciplinară care să includă specialiști în mediu, biologi și epidemiologi. Abordarea interdisciplinară/transdisciplinară ar putea fi folosită, de asemenea, pentru a dezvolta soluții inovatoare pentru a promova sănătatea mintală și bunăstarea, precum și pentru a aborda problemele de educație și tehnologie care au apărut în contextul pandemiei.

În general, abordarea interdisciplinară/transdisciplinară poate ajuta la dezvoltarea unor soluții mai eficiente și mai holistice pentru problemele complexe și interdependente, care au apărut în contextul pandemiei și pot continua să apară în viitor.

După pandemia COVID-19, este important să acordăm atenție reducerii pierderilor de învățare înregistrate de elevi. Iată câteva idei care ar putea ajuta la atenuarea acestor pierderi:

Asigurați-vă că elevii au acces la tehnologie și internet de înaltă viteză, astfel încât să poată participa la învățarea online fără întreruperi sau întârzieri.

Continuați să utilizați tehnologia și platformele online pentru a oferi elevilor resurse și feedback. Acestea pot fi folosite pentru a preda lecții, a distribui materiale de învățare, a oferi activități de evaluare și a urmări progresul elevilor. *Educația este pâinea sufletului.* (Giuseppe Mazzini)

Organizați sesiuni de învățare suplimentare și de recuperare pentru elevii care au nevoie de ajutor suplimentar. Acestea pot fi oferite online sau în persoană, în funcție de circumstanțe.

Folosiți strategii de învățare personalizate, care iau în considerare nevoile și stilurile de învățare individuale ale elevilor. Acestea pot include instrucțiuni individuale, tutoriale sau

activități interactive.

Asigurați-vă că programa de învățare este adaptată la situația actuală și la nevoile elevilor. Aceasta ar putea însemna reducerea conținutului pentru a permite mai mult timp pentru review și practică sau adaptarea curriculum-ului pentru a se concentra pe abilitățile și cunoștințele critice.

Lucrați împreună cu părinții și tutorii pentru a sprijini învățarea elevilor. Aceasta poate include furnizarea de resurse de învățare suplimentare acasă sau implicarea părinților în procesul de învățare online. *Cel care neglijează învățătura în tinerețe, pierde trecutul și este mort pentru viitor.* (Euripides)

Asigurați-vă că elevii primesc sprijinul emoțional de care au nevoie pentru a face față situației actuale. Aceasta poate include furnizarea de servicii de consiliere și sprijinul pentru sănătatea mentală.

În final, este important să recunoaștem că situația este dificilă pentru toți și că nu există o soluție perfectă. Prin îmbinarea diferitelor abordări și strategii, putem ajuta elevii să își continue învățarea și să își îndeplinească potențialul.

Abordarea interdisciplinară/transdisciplinară poate fi foarte utilă pentru a reduce pierderile de învățare înregistrate de elevi post pandemiei COVID-19. Aceste abordări se concentrează pe utilizarea unor perspective și metode de învățare multiple din diferite discipline pentru a aborda probleme complexe și pentru a promova o înțelegere mai profundă și mai integrată a subiectului.

Iată câteva exemple concrete de cum abordarea interdisciplinară/transdisciplinară poate fi aplicată pentru a ajuta elevii să își recupereze pierderile de învățare:

Abordarea interdisciplinară poate fi utilizată pentru a conecta subiecte diferite, cum ar fi științele și arte, pentru a ajuta elevii să facă conexiuni mai semnificative între subiecte și să își îmbunătățească înțelegerea globală.

Abordarea transdisciplinară poate fi folosită pentru a încuraja gândirea critică și creativă în rândul elevilor prin explorarea problemelor complexe care necesită o abordare integrată. Aceasta poate include utilizarea de jocuri de rol, proiecte și exerciții de grup care implică elevii în diferite discipline.

Abordarea interdisciplinară poate fi aplicată în mod specific în educația STEM, prin combinarea științelor, tehnologiei, ingineriei și matematicii într-un mod integrat. Această abordare poate ajuta la dezvoltarea gândirii critice și la înțelegerea aplicată a subiectelor.

Abordarea transdisciplinară poate fi utilizată pentru a aborda problemele de sănătate mintală post-pandemice, care au devenit mai acute în rândul elevilor. Aceasta poate include integrarea psihologiei, sociologiei și altor discipline care ajută la înțelegerea și tratarea problemelor de sănătate mintală. *Învățătura din constrângere nu e făcută să rămână, dar cea care pătrunde în suflet prin dragoste și bunăvoință, aceea rămâne acolo pentru totdeauna.* (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Abordarea interdisciplinară și transdisciplinară pot fi aplicate într-o gamă largă de contexte educaționale pentru a ajuta elevii să își recupereze pierderile de învățare înregistrate post-pandemie. Aceste abordări pot ajuta la crearea unei înțelegeri mai profunde și mai integrative a subiectelor, încurajarea gândirii critice și dezvoltarea abilităților necesare pentru a aborda problemele complexe ale lumii contemporane.

Bibliografie:

THOMPSON, Sara C., Alimentație și sănătate, Editura Aldo Press, București, 2013

WALKER, Ross, *Cele cinci trepte ale sănătății*, Editura Lifestyle Publishing, București, 2014

ROLUL ACTIVITĂȚILOR TRANSDISCIPLINARE PENTRU COPII CU CES

Prof.înv. primar LAZĂR EMILIA
Şcoala Gimnazială „Ion Luca Caragiale”
Loc: Brăila jud: Brăila

MOTTO: „O inimă înţelegătoare reprezintă totul la un profesor, şi nu o putem aprecia îndeajuns. Ne amintim cu stimă de profesorii excelenţi, dar cu recunoştinţă de cei care ne-au influenţat sufleteşte. Planul de învăţământ este o materie primă extrem de necesară, dar căldura reprezintă elementul vital pentru planta aflată în creştere şi pentru sufletul copilului”. (Carl Gustav Jung)

Întâlnim pretutindeni oameni cu deficiențe. Perceperea lor socială nu este întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, funcție de

cultură și de valorile promovate. Majoritatea copiilor cu dizabilități sunt discriminați și marginalizați, de aceea trebuie să ne imaginăm și să creăm împreună o lume în care fiecare copil să se bucure de drepturile pe care le are.

Ca ființă socială, omul este dependent de ceilalți oameni. Această dependență înseamnă, de fapt, ajutor, posibilitatea de a comunica și coopera. Acest lucru dă naștere la sentimentul de apartenență și solidaritate umană, precum și la sentimentul de securitate al individului.

Copilul diferit se adaptează greu la relațiile interpersonale, iar părinții trebuie să joace rolul de mediator între copil și persoanele străine. În alte situații, ei neagă tot ceea ce copilul observă în jurul său legat de propria deficiență, insistă pe răutatea și ipocrizia persoanelor din anturaj, cultivând la copil convingerea că lumea în care trăiește este rea.

Pe de altă parte, unii părinți refuză să țină cont de dificultățile sociale determinate de deficiență. În acest fel, ei îi împiedică pe copii să înțeleagă și să accepte toate aspectele legate de propria deficiență.

Datorită acestui rol suplimentar de mediator, reacțiile părinților în fața unui copil cu deficiență capătă o importanță majoră. Părinții reacționează prin supraprotecție, acceptare, negare sau respingere. Datorită acestui rol suplimentar de mediator, reacțiile părinților în fața unui copil cu deficiență capătă o importanță majoră. Părinții reacționează prin supraprotecție, acceptare, negare sau respingere.

Părinții echilibrați privesc situația cu realism. Ei ajung rapid în stadiul de acceptare, se maturizează și pornesc la acțiune. După ce cunosc situația reală a copilului, ei își organizează viața în așa fel încât să acorde atenție copilului cu nevoi speciale.

În funcție de diagnostic și de prognostic, părinții vor găsi resursele necesare pentru a acționa singuri sau cu ajutorul celorlalți membri ai familiei.

Școala este, de asemenea, un mediu important de socializare. Formele de integrare a copiilor cu CES pot fi următoarele:

• clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite;

• grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite;

• integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Integrarea școlară exprimă:

• atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează;

• condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile copilului;

• consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare;

• situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa;

• corespondență totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; • existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

În școală, copilul cu tulburări de comportament aparține, de obicei, grupului de elevi slabi sau indisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar și normele social-morale, fiind mereu sancționat de către educatori. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele și valorile comunității sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situația de a renunta la ajutorul societății cu instituțiile sale, trăind în familii-problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Evaluarea este un proces complex, continuu și dinamic, realizat cu scopul de a cunoaște în profunzime și de a estima din punct de vedere cantitativ și calitativ particularitățile dezvoltării, limitele și potențialul copilului cu CES.

Principiile evaluării sunt următoarele:

• evaluarea trebuie să fie subordonată interesului superior al copilului, în vederea creșterii nivelului de implicare activă în planul vieții individuale și sociale a acestuia;

• evaluarea trebuie axată pe potențialul real de dezvoltare al copilului; • evaluarea necesită o abordare complexă și completă a elementelor relevante (sănătate, nivel de instrucție și educație, grad de adaptare psihosocială, situație economică etc.), precum și a interacțiunii dintre acestea;

• evaluarea trebuie să fie unitară, să urmărească și să opereze cu aceleași obiective, criterii, metodologii pentru toți copiii, elevii și tinerii;

• evaluarea trebuie să aibă un caracter multidimensional, să determine nivelul actual de dezvoltare, pentru a oferi un prognostic și recomandări privind evoluția viitoare a copilului, în integralitatea sa;

• evaluarea presupune o muncă în echipă, cu participarea mai multor specialiști (psihologi, medici, pedagogi, profesori, educatori, sociologi, asistenți sociali, logopezi etc.);

• evaluarea se bazează pe un parteneriat autentic cu beneficiarii direcți ai acestei activități, respectiv copilul și persoanele care îl au în ocrotire.

Evaluarea copilului, elevului sau a tânărului poate fi:

• medicală;

• psihologică;

• educațională;

• socială.

Recunoscând faptul că orice proces de readaptare a unei persoane cu deficiențe ar trebui să țină cont de măsurile care favorizează autonomia sa personală și/sau asigură independența sa economică și integrarea sa socială cea mai completă posibil, trebuie incluse și dezvoltate programe de readaptare, măsuri individuale și colective care să favorizeze independența personală, care să-i permită să ducă o viață cât mai normală și completă posibil, ceea ce include dreptul de a fi diferit.

Activităţile transdisciplinare sunt activităţi care abordează o tema generală din perspectiva mai multor arii curriculare construind o imagine cât mai completă a temei respective.

Este tipul de activitate unde cunoştinţele şi capacităţile sunt transferate de la o arie curriculară la alta urmarindu-se atingerea obiectivelor tuturor ariilor curriculare într-un context integrat. Termenul poate fi asociat cu cel de activitate tematică.

Caracteristici ale activităţilor transdisciplinare şi argumente pentru integrarea lor în programul activităţilor zilnice :

Traverseaza barierele disciplinelor, aspecte ale curriculumului în asociaţii semnificative, concentrate pe arii mai largi. În activităţiile transdisciplinare învăţarea devine un proiect personal al elevului îndrumat, orientat, animat de către învăţător, care este managerul unor situaţii de invăţare.

- valoarea pedagogică a temelor transdisciplinare oferă elevilor posibilitatea de a se exprima pe ei înşişi.

- maximizează probabilitatea ca fiecare elev să înveţe în ritm propriu şi să fie evaluat în raport cu performanţa sa anterioară.

- ofera elevului posibilitatea de a se manifesta plenar în domeniile în care capacităţiile sale sunt cele mai evidente.

- situează elevul în miezul acţiunii, rezervându-i un rol activ şi principal: să imagineze, să construiască pe plan mental, investigheze, să exploreze, să creeze, să transpuna în practică, să găsească mijloace şi resurse de traducere în fapt a ceea ce a prefigurat etc.

- cultivă cooperarea şi nu competiţia

- pune elevii într-o situaţie autentică de rezolvare a unei sarcini concrete cu o finalitate reală.

În scopul sprijinirii copiilor în formarea personalităţii, o importanta contribuţie o are munca educatoarei începand de la varste mici. Ea poate ajuta copiii să se dezvolte in ritm propriu, să-şi fixeze scopuri, să realizeze ceea ce şi-au propus pe parcursul activităţilor desfăşurate.

Întrecerile, jocul,concursurile, sunt câteva dintre modalităţile de lucru cu preşcolarii ce contribuie la formarea comportamentelor adecvate vârstei dar şi la dezvoltarea unei imagini de sine corecte, a încrederii în propriile forţe şi capacităţi, a motivaţiei pentru învăţatre.

Prin intermediul intrecerilor sportive, se dezvoltă încrederea în sine, în forţele proprii, încrederea că vor rezolva sarcinile şi pot câştiga dacă îşi doresc acest lucru. Recompensele oferite au rolul de a dezvolta motivaţia câştigului, deci educatoarea trebuie să le aleagă cu grijă, cunoscând preferinţele majorităţii copiilor.

Jocul, cu toate formele lui, este considerat de preşcolari o recompensă. Dacă acesta se desfăşoară pe echipe, copii vor dorii întotdeauna să facă parte din echipa câştigătoare, să fie primii. Este suficient să fie în faţa clasei şi să fie felicitaţi pentru succesul obţinut prin aprecieri verbale, aplauze. Din acest motiv educatoarea are în vedere să sublinieze în finalul jocului că toţi copiii sunt câştigători, dar pe primul loc se află acela care a rezolvat cel mai bine cerinţele date. Orice recompensă, cât de neânsemnată, pentru adulţi, este pentru preşcolari un motiv de mândrie, constituind în acelaşi timp o modalitate prin care se dezvoltă motivaţia pentru învăţare. Copiii vor dorii să înveţe mai bine, să cunoască mai multe despre temele propuse, pentru a fi recompensaţi, felicitaţi în faţa clasei.

Concursurile între copiii de aceeaşi vârstă, între grupe sau grădiniţe, stimulează în cea mai mare masură dorinţa de a fi primii, voinţa de a fi câştigători. Atunci când primesc diplomele, aceştia se mândresc în faţa celorlalţi preşcolari, stârnind la aceştia dorinţa de a participa şi ei şi de a câştiga premii în cadrul concursurilor.

Prin urmare, motivaţia pentru învăţare se dezvolta de la cele mai mici vârste, mai întâi prin aprecierile verbale ale educatoarei asupra activităţii la clasă, apoi prin întreceri, jocuri, concursuri, toate acestea organizate cu scopul de a verifica capacităţi şi comportamente dobândite pe parcursul procesului educativ.

O condiţie a asigurării reuşitei şcolare ar fi continuitatea autentică între grădiniţă şi şcoală. Totuşi sunt numeroase distorsiuni în ce priveşte funcţionalitatea legăturii, care pot constitui surse de inadaptare a copilului. Unele activităţi ce par un lucru firesc pentru copiii din grădiniţă, la şcoala îşi modifică aspectul, devenind acţiuni programate, de muncă sistematică ce parcurg paşi specifici asimilării cunoştinţelor. Astfel că pregătirea copilului în scopul adaptării la cerinţele şcolii vizează structurarea întregii sale personalităţi, îndeosebi:

dezvoltarea fizică şi senzorială (adecvată cerinţelor activităţii de scriere); intelectual – cognitivă ; afectiv- motivaţională ; psiho- socială ; a trăsăturilor de voinţă.

Un rol deosebit de important în sensul îmbunătăţirii rezultatelor şcolare îl constituie promovarea unei relaţii educator- elevi, bazată pe încrederea în posibilităţile acestora, stimulare şi cooperare.

În concluzie, succesul are un rol mobilizator, conduce la dorinţa de a învaţa şi de a obţine rezultate bune, pe când insuccesul, dacă este întărit şi de aprecierile educatorului, poate descuraja, ducând la lipsa de interes faţă de actul educativ.

Bibliografie:

1. Gherguţ Alois-„Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice", Ed. Polirom, 2005 131

2. Gherguţ Alois, Neamţu Cristina- „Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învăţământul deschis la distanţă"

3. Hrekow Pete, Vasilescu Florentina – „Învăţământul incluziv: O şansă pentru toţi elevii!"

S.1Abordarea interdisciplinarä/transdisciplinarä - din perspectiva post pander-icä pentru reducerea pierderilor in invä!are inregistrate de elevi comunicări $iirtif:ce/ exemple de bună practicä/studii de caz

ABORDĂRI PRACTICE ASUPRA PERFECȚIONĂRII CADRELOR DIDACTICE ÎN CONTEXTUL PREDĂRII ONLINE

PROF. AIOANEI DENISSE
Prof. CROITORU ALINA
GPP PRICHINDEL SUCEAVA

Înțelegerea a ceea ce lipsește în literatura de predare online este esențială pentru a ajuta cercetătorii și practicienii să dezvolte programe și mecanisme de sprijin pentru profesorii care predau online. Această revizuire formulează o critică a standardelor precum și viziunea bazată pe competență de predare online din perspectiva teoriei de învățare transformatoare, în

scopul de a oferi o explorare alternativă a dezvoltării profesionale a predării online. Rolurile și competențele de predare online ale profesorilor ghidează dezvoltarea programelor de pregătire și formare a profesorilor, promovarea reflecției critice și integrarea tehnologiei în procesul de predare- învățare online (Baran et al., 2011). Profesorii trebuie să înțeleagă filozofiile educaționale, strategiile care promovează managementul clasei, care stau la baza învățării și, mai important, să aibă cunoștințe generale despre publicul țintă care sunt elevii. Toate acestea îi vor ajuta pe profesor să-și conducă predarea în mod eficient și în siguranță spre destinație (cursanți).

Principii de bună practică pentru învățarea online

Eficiența integrării tehnologiei în curriculum necesită efort, timp, angajament și nu în ultimul rând schimbarea credințelor cadrelor didactice (Clements, 1998).

Comunicarea mediată de tehnologie poate fi clasificată ca interacțiuni sincrone sau asincrone care apar utilizând procese diferite. Indiferent de metodele de comunicare, sincrone sau asincrone, utilizate de cadrele didactice, este necesar ca aceștia să țină cont de următoarele principii:

1. *Încurajarea contactului dintre elevi/studenți și profesori*

În predarea online, este necesar un nivel de interacțiune și dialog, care îi ajută pe elevi/studenți să învețe și să înțeleagă conținutul materialelor predate(Rollag 2010; Webb, Gill, și Poe, 2005). Cele mai multe instrumente de comunicare online încurajazează interacțiunea elev – profesor.

Tehnologiile sincrone pot oferi un nivel ridicat de contact care nu se limitează la audio/video, dar poate include emoticoane, text chat și alte forme de implicare imediată. Metodele asincrone ar fi forumuri de discuții, diferite tipuri de blog-uri, precum și text, video, audio, care să încurajeze contactul elev – profesor, chiar dacă acest contact este mai puțin imediat și tinde să apară intermitent, mai degrabă decât simultan, de obicei, pe o perioadă mai lungă decât o perioadă de clasă definită.

2. *Dezvoltarea cooperări între elevi*

Discutarea materialelor într-un grup oferă oportunități de interacțiune între elevi/studenți, permițând un schimb de idei care pot cultiva cooperarea între aceștia.

Atunci când dialogul este așteptat și încurajat într-o clasă, elevii vor profita de această așteptare și se vor baza pe argumentele și ideile celuilalt.

În mediul asincron,profesorul trebuie să proiecteze sarcina astfel încât elevii să citească și să răspundă la postările colegilor lor pentru a o finaliza cu succes. De asemenea, profesorul poate dori să monitorizeze postările pe parcursul perioadei de discuție, punând întrebări de urmărire și, de cele mai multe ori, îndrumând elevii să abordeze comentariile anterioare. În mediul sincron, elevii sunt prezenți simultan, ceea ce face mai puțin probabil ca aceștia să nu audă sau vedea comentariile colegilor lor, astfel încât profesorul să le solicite participarea la discuții.Există un număr n de tehnologii disponibile pentru educația online, dar uneori ele creează o mulțime de dificultăți. Aceste dificultăți și probleme asociate cu tehnologia modernă variază de la probleme cu instalarea, probleme de conectare, probleme cu audio și video etc.. Uneori elevii/studenții găsesc predarea on-line a fi plictisitoare.

Procesul de învățare nu își poate atinge întregul potențial până când cursanții nu practică ceea ce învață. Uneori, conținutul online este teoretic și nu permite elevilor/studenților să practice
și să învețe în mod eficient.

3. *Utilizarea tehnicilor de învățare activă*

Discuțiile, pe baza anumitor teme, întruchipează în mod inerent învățare activă, indiferent de metoda de comunicare utilizată. Fie în sala de clasă sau într-un mediu virtual, discuțiile necesită un nivel ridicat de implicare a elevilor, solicitându-le să rămână implicați în evoluția constantă a discuţie.

Elevii nu învață prea multe doar ascultând profesorii, aceștia trebuie să vorbească despre ceea ce învață, să coreleze cu experiențele trecute și să găsească aplicații în viața lor de zi cu zi. (Chickering & Gamson, 1987). Prin discuții interactive, un elev poate învăța să argumenteze eficient o anumită poziție și să apere această poziție.

Indiferent de mediu, online sau față în față, profesorul are responsabilitatea de a crea un mediu de învățare care îi provoacă pe elevi să să participe activ.

4. *Oferirea de feedback*

In clasa față în față, precum și in mediul online sincron, de fiecare dată când elevii participă la discuție, primesc feedback imediat cu privire la contribuția lor sub forma unor

comentarii, indiferent dacă profesorul sau un alt coleg este cel care răspunde. Acest feedback imediat permite elevilor să fie conștienți de cât de bune au fost comentariile lor în cadrul discuției. Deși discuțiile asincrone limitează gradul de feedback imediat, feedback-ul poate fi dat cu promptitudine, atât de către profesor și colegii s, sub formă de postări ulterioare.
În plus, într-un mediu online sincron, poate fi mai ușor pentru profesor să observe interacțiunea elevilor, fiind dificil pentru elevii să-și "ascundă" participarea și demonstrarea înțelegerii.

5. *Gestionarea timpului*

Pregătirea cursanților să-și folosească timpul cu înțelepciune pentru a ține pasul cu lecturile, evaluările și discuțiile sunt de o importanță critică pentru învățarea elevilor (Chickering & Erhmann, 1996; Chickering & Gamson, 1987).
Metodele asincrone de discuții le permit elevilor mai mult timp pentru a dezvolta un răspuns bine argumentat, în timp ce utilizarea metodele sincrone care au un ritm rapid, elevii pot fi mai înclinați să facă remarci "de pe manșetă" (Rollag, 2010).

6. *Comunicarea așteptărilor*

Profesorii trebuie șă le comunice elevilor ce așteptări au în privința răspunsurilor, acesția folosind un nivel ridicat de gândire critică și competențe comparative (Barnes et al., 1994). Elevii răspund pentru a demonstra profesorului și colegilor nu numai că înțeleg materiale de curs, dar pot oferi, de asemenea, argumente coerente pentru a sprijini concluziile. Utilizarea discuțiilor dă tonul unui nivel mai ridicat de interacțiunea, gândirea critică și evaluarea din partea elevilor.

7. *Respectarea modalităților de învățare*

De exemplu, elevii care sunt lenti în răspunsuri sau nu se simt încrezători pot beneficia de un format diferit. Unii elevi, în special, cei care sunt timizi sau introvertiți, simt o mare presiune atunci când este necesar să participe la o discuție față în față. În mediul online, atât instrumentele sincrone, cât și cele asincrone oferă acestor cursanți un tampon, între ei și restul clasei. Nevizibilă din punct de vedere fizic le poate oferi mai multă libertate de a se exprima fără multă presiune socială. Chiar și în setările sincrone ale clasei online, elevii sunt capabili

să se "ascundă" în spatele ecranului computerului lor, ceea ce oferă unor elevi încredere pentru a participa mai activ. Metodele de comunicare asincronă pot oferi o modalitate și mai bună de învățare pentru astfel de elevi (Rollag, 2010). Permiterea elevilor să selecteze o metodă dintr-o varietate de metode de comunicare ar putea satisface stilul lor personal de învățare (Watson & Sutton, 2012).

BIBLIOGRAFIE:

- Baran, E., Correia, A.-P., & Thompson, A. (2011). Transforming online teaching practice: Critical analysis of the literature on the roles and competencies of online teachers. *Distance Education*, *32*(3), 421–439. https://doi.org/10.1080/01587919.2011.610293
- Hrastinski, S. (2019). What Do We Mean by Blended Learning? *TechTrends*, *63*(5), 564–569. https://doi.org/10.1007/s11528-019-00375-5
- Rasheed, R. A., Kamsin, A., & Abdullah, N. A. (2020). Students and teachers' challenges of using technology in blended learning environments. *Proceedings of the 2020 the 3rd International Conference on Computers in Management and Business*, 195–200. https://doi.org/10.1145/3383845.3383875

SCHIMBUL DE BUNE PRACTICI –ABORDĂRI MODERNE A TERAPIILOR ȘI PROGRAMELOR DE INTERVENȚIE PRIN INTERMEDIUL PROIECTELOR EDUCAȚIONALE

Prof. Păduraru Georgeta
C.S.E.I.Nr.1 Bacău

Pentru a se integra mai bine în societate, copiii cu autism au nevoie ca educaţia şi terapia lor trebuie să fie susţinută şi specializată. Proiectul educaţional,,Un zâmbet pentru prietenul meu,, se înscrie în cadrul proiectelor din domeniul voluntariat. Problema de rezolvat este dezvoltarea competențelor studenţilor de a desfășura un proces educativ-terapeutic de calitate cu preșcolarii/elevii diagnosticați cu autism. Se manifestă nevoia de implicare a studenţilor voluntari în activităţi terapeutice care să contribuie la dezvoltarea pe toate planurile a copiilor diagnosticaţi cu TSA.

1.Titlul proiectului: „Un zâmbet pentru prietenul meu„ este un proiect educaţional prin care promovează schimbul de bune practici între instituţii care sunt preocupate de îmbunătățirea tehnicilor terapeutice în cazul elevilor diagnosticați cu autism.

2.Argument

Prin derularea acestui proiect educaţional se va realiza un schimb de bune practici între cadrele didactice din C.S.E.I Nr.1 Bacău şi studenţii participanţi la proiect în vederea derulării unor activități terapeutice cu preșcolarii/elevii diagnosticați cu autism.

3.Scopul proiectului

Scopul proiectului este promovarea unui schimb de bune practici între cadrele didactice din C.S.E.I Nr.1 Bacău şi studenţii implicaţi în proiect în vederea derulării unor activităti terapeutice cu preşcolarii/elevii diagnosticati cu autism, astfel fiind posibilă dezvoltarea competenţelor studenţilor de a desfăşura un proces terapeutic de calitate pentru integrarea socială a persoanelor cu autism.

4.Obiectivele proiectului:

-Informarea studenţilor şi cadrelor didactice despre tehnicile/strategiile de lucru utilizate în procesul educativ-terapeutic derulat cu preșcolarii/elevii diagnosticati cu autism;

-Promovarea exemplelor de bune practici identificate în activitatea didactică şi terapeutică desfăşurată cu preşcolarii/elevii diagnosticati cu autism;

-Formarea studenţilor pentru a utiliza procedee de lucru noi care să favorizeze comunicarea şi lucrul cu copilul autist;

-Implementarea unor noi procedee terapeutice ;

-Monitorizarea aplicării noilor procedee terapeutice şi înregistrarea progresului terapeutic;

-Dezvoltarea capacităţilor de comunicare şi interrelaţionare între parteneri;

-Diseminarea unor modele de bună practică identificate în cadrul proiectului.

5 .Parteneri:

-Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă Nr.1 Bacău

-Universitatea ,,Vasile Alecsandri,, Bacău -Facultatea de Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății

6. Definirea grupului țintă:

Beneficiari directi si indirecti

Beneficiari direcţi:

- preşcolari/elevi: 80
- studenţi: 20
-cadre didactice: 24

7.Activitățile proiectului:

Activitatea nr. 1

În ziua de 15 noiembrie 2022**,** cadrele didactice din C.S.E.I Nr.1 Bacău, profesorii şi studenţii din cadrul Universităţii,,Vasile Alecsanri,, Bacău, elevii şi părinţii implicaţi în proiect vor iniţia acţiuni de cunoaștere a copiilor diagnosticaţi cu T.S.A din cadrul C.S.E.I Nr.1 Bacău, mese rotunde în cadrul cărora se vor prezenta procedeele utilizate în vederea stimulării prin terapie a copiilor autiști. Participanţi la proiect vor împărtăşi impresiile referitoare la activitatea derulată. Coordonatorii proiectului vor consemna exemplele de bună practică identificate în cadrul activităţii derulate, impactul activităţii asupra participanţilor.

Activitatea nr. 2

În perioada 15 decembrie 2022- mai 2023**,** cadrele didactice din C.S.E.I Nr.1 Bacău, implicate în proiect şi reprezentanţii Universităţii ,,Vasile Alecsandri Bacău, vor organiza activităţi de informare a studenţilor și activități preactice de aplicare a tehnicilor terapeutice în cazul preşcolarilor/elevilor autiști. Cadrele didactice de la C.S.E.I Nr.1 Bacău şi studenţii vor implementa împreună, procedeele terapeutice specifice TSA. Se va monitoriza implementarea și se va consemna progresul înregistrat de fiecare preşcolar/elev.

Activitatea nr. 3

Evaluarea impactului proiectului

În ziua de 06 iunie 2023, se va organiza un focus-grup în cadrul căruia se va analiza impactul proiectului asupra instituţiilor partenere şi a comunităţii locale. Se vor formula concluziile finale referitoare la impactul proiectului asupra grupului ţintă şi asupra comunităţii.

8. Diseminare/mediatizare:

-schimburi de experienţă cu instituţii care nu au fost implicate în proiect;

-mese rotunde cu reprezentanţi ai mass-media şi ai unor ONG-uri în care vor fi prezentate rezultatele proiectului;

-articole în publicaţii ale şcolii sau realizate la nivel judeţean şi naţional.

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE – MODALITĂȚI DE OPTIMIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV – EDUCATIV ÎN PERIOADA ONLINE

Profesor psihopedagogie specială Ștefănoiu Daniela Liliana
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Sighetu-Marmației,Maramureș

Educaţia extracurriculară are un rol important în formarea personalităţii copiilor. Educaţia prin activităţile extracurriculare are ca scop identificarea aptitudinilor, talentelor, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Educaţia extracurrriculară îşi are rolul şi locul bine stabilit în formarea personalităţii copiilor. Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştinţe punându-i în contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură.

Scopul activităţilor extracurriculare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Activităţile extraşcolare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăţi de afirmare în mediul şcolar să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

Cele mai multe activități extracurriculare au fost întrerupte în primăvara anului 2020. Cu toate acestea, activitățile extracurriculare rămân foarte importante pentru sănătatea mentală și emoțională a copiilor. Ce activitati extracurriculare au fost disponibile pe timpul pandemiei? Răspunsul – activități extracurriculare în mediul online. Astfel la Centrul Școlar de Educație Incluzivă , Sighetu Marmației am desfășurat în sistem online, pe platforma Classroom a școlii diferite activități extracurriculare, serbări școlare, expoziții, etc.

Copilului îi crește optimismul, reziliența și sănătatea mintală pozitivă pentru a-l ajuta să treacă peste aceste restricții și schimbări care au avut loc din cauza pandemiei. Este foarte

important ca în aceasta perioada copiii să fie îndrumați spre a alege o cale pozitivă de creștere personală prin activități extracurriculare online.

Serbările, prin specificul lor de activitate extracurriculară, reprezintă un nesecat izvor de satisfacţii şi bucurii, creează bună dispoziţie şi favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic şi psihic. Importanţa lor educativă constă în conţinutul artistic prezentat, precum şi în atmosfera de sărbătoare ce se instalează cu acest prilej. Prin organizarea serbărilor dezvoltăm copiilor dragostea pentru frumos.

Serbările reprezintă un necesar izvor de satisfacţie, bucurii, crează buna dispoziţie. Amintesc unele din serbările organizate cu diferite ocazii cum sunt:„Vine, vine Moş Crăciun", „E ziua ta, mămico", „1 Iunie", serbarea de sfârşit de an, etc. La pregătirea şi realizarea serbărilor, copiii participă cu însufleţire şi dăruire, din dorinţa de a oferi spectatorilor momente de ţinută estetică, distracţie, satisfacţie, făcându-le viaţa mai frumoasă, mai plină de sens.

Orice serbare școlară este o sărbătoare, atât pentru copii cât și pentru profesorii lor și, nu în ultimul rând, pentru părinții copiilor. Serbările contribuie la stabilirea unei legături între cunoașterea artei și practicarea ei. Stimularea și educarea atenției și exersarea memoriei

constituie obiective importante care se realizează prin intermediul serbării. Intervenția la momentul oportun, cu rolul pe care îl are de îndeplinit fiecare elev și susținută de raportul afectiv motivațional contribuie la sporirea atenției.

Prin aceste activități am urmărit următoarele obiective educaționale:

- Dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului în funcție de ritmul propriu și de trebuințele sale, sprijinind formarea autonomă și creativă a acestuia.
- Dezvoltarea capacității de a dobândi cunoștințe, deprinderi, atitudini și conduite noi. Încurajarea explorărilor, exercițiilor, încercărilor și experimentărilor, ca experiențe autonome de învățare.
- Descoperirea de către fiecare copil a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive.
- Dezvoltarea capacității de comunicare și interrelaționare.
- Cultivarea spiritului de acceptare, cooperare, toleranță.
- Stimularea imaginației și a creativității.
- Încurajarea exprimării sentimentelor prin intermediul artei: desen, pictură, muzică, poezie.

Activităţile extracurriculare contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor şcolarilor, la organizarea raţională şi

plăcută a timpului lor liber.

Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună şi optimism, cu însufleţire şi dăruire, la astfel de activităţi. Potenţialul larg al activităţilor extracurriculare este generator de căutări şi soluţii variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginaţia, bucuria şi în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi laşi pe ei să te conducă spre acţiuni frumoase şi valoroase.

Bibliografie:

1. Cernea, Maria, *Contribuţia activităţilor extracurriculare la optimizarea procesului de învăţământ, în „Învăţământul primar“* , Ed. Discipol, Bucureşti, nr. 1 / 2000;
2. Toma, Claudia, *Primii artişti*, Bucureşti, Aramis, 2003;
3. http://www.scribd.com/doc/30799381/Activit%C4%83%C5%A3i-extracurriculare
4. http://www.didactic.ro/materiale-didactice/60594_rolul-activitatilor-extrascolare-in-procesul-instructiv-educativ

FOLOSIREA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI COMUNICĂRII ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Profesor învățământ primar Vlăşceanu Daniel
Şcoala Gimnazială „Traian Săvulescu”, Comuna Izvoarele

Începând cu martie 2020, ca urmare a deciziei Ministerului Educației și Cercetării de a suspenda cursurile față-în- față, sistemul de învățământ se orientează către practici noi de comunicare și de cooperare prin care să se asigure continuitatea învățării și funcționarea organizațională. Măsurile instituite prin starea de urgență ne relevă maniere diferite, câteodată inedite, de a fi și a acționa. Adulți și copii deopotrivă sunt în situația de a descoperi noi moduri de conectare socială și de continuare a activităților profesionale, sociale, culturale, ludice și de petrecere a timpului liber, în acest sens, utilizarea noilor tehnologii a luat o amploare de neimaginat. Toate aceste elemente au, cu siguranță, o zonă de evoluție și dezvoltare socială importantă, dar faptul că totul s-a întâmplat brusc „peste noapte” a pus societatea în fața unei provocări de o magnitudine pe care nu mai întâlnit-o până în prezent.

Tehnologia informației și comunicării este tot mai mult folosită în scop educațional prin mijloacele de prezentare, stocare și procesare a informației. Această tehnologie este deosebit de valoroasă în procesul de învățare a copiilor, și în mod deosebit a celor cu cerințe educaționale speciale (CES). De aceea, folosirea tehnologiei informatice este de mare importanță la acești copii reușind ca prin folosirea unei taste să indice o alegere, să exprime dorințe, necesități. În programele de studiu conținutul capacităților TIC se structurează pe diverse secțiuni, module (comunicarea și organizarea informațiilor, modelarea, tehnologia de măsură și control, aplicații și efecte) contribuind la formarea și dezvoltarea deprinderilor de lucru al elevilor. În procesul de învățare sunt remarcate o serie de avantaje ale sistemului TIC pentru copiii cu cerințe educaționale speciale ce permit copiilor să devină din spectator (folosirea computerului pentru stimulare senzorială), participant (interacțiunea cu mediul de învățare), iar apoi creator (modificarea mediului conform dorințelor, intereselor). Folosirea TIC nu este un scop în sine, ci un mijloc de a satisface anumite cerințe prin care procesul de învățare a copiilor cu CES devine din ce în ce mai personalizat, individualizat și eficient.

Educația în perspectiva noilor tehnologii a deschis noi direcții și orientări în procesul instructiv-educativ. Este necesar ca sistemul de învățământ tradițional să-și plieze formele și mijloacele de intervenție în concordanță cu cerințele economico-sociale actuale. Din practica școlară s-a observat că întotdeauna computerul poate fi un partener excelent de joc și un bun „educator”. Toate intervențiile sale, în funcție de varietatea programelor utilizate, de implicarea factorilor psiho-pedagogici, se reflectă în modelarea personalității copilului. De aceea, tehnologia informației și comunicării este tot mai mult folosită și în scop educațional prin mijloace de prezentare, stocare și procesare a informației. Multe din activitățile sugerate sunt strâns legate de folosirea computerului, această tehnologie fiind deosebit valoroasă în procesul de învățare a copiilor, și în mod deosebit a celor cu cerințe educaționale speciale (CES). De aceea, folosirea tehnologiei informatice este de mare importanță la acești copii reușind ca prin folosirea unei taste să indice o alegere, să exprime dorințe, necesități. Pe măsură ce se dezvoltă capacitățile unui copil cu dificultăți severe de învățare, acesta va beneficia din ce în ce mai mult de modalitățile de folosire a unui sistem informațional pentru a clarifica, experimenta sau dezvolta idei.

Datorită acestor considerente, se recomandă introducerea și folosirea tehnologiei informației și comunicării (TIC) în cadrul programelor de învățare, cu scopul de a susține predarea și însușirea cunoștințelor într-un context motivator și folosirea a acestei tehnologii în formarea și dezvoltarea deprinderilor de învățare.

Pentru a răspunde surselor nelimitate de informații este nevoie de a înțelege nu numai cum să folosim aceste surse informaționale, dar și a dezvolta capacitatea de organizare și discriminare a tipurilor de informații oferite. Utilizarea informației în cadrul învățării se referă la modul în care un elev reușește să adune, stocheze și să folosească informația într-o varietate de moduri. Informațiile din cărți sunt completate de aplicații multimedia, care, de exemplu, pe lângă simpla citire despre o călătorie, oferă și posibilitatea de a accesa, printr-un simplu click, imagini ale acelor locuri și, eventual însoțite de sunete ce redau mult mai veridic realitatea prezentată. Totuși, lărgirea oportunităților necesită o corectă selecție a informațiilor, iar tehnologia modernă oferă o varietate de mijloae de a stoca și organiza informația. Acestea pot fi sub forma unui album foto sau casetă video personală care ajută la învățarea în procesul de ordonare a cunoștințelor, contribuie la înregistrarea evoluției copilului în procesul de învățare prin crearea și folosirea unei baze de date complexe conținând texte, imagini și sunete. Astfel de informații sunt apoi accesate de către elevi utilizând unele taste sau un ecran sensibil. Pentru copii a fost creat un limbaj special de dialogare cu computerul ce contribuie la dezvoltarea proceselor de gândire și în același timp reușește să dirijeze actele de învățare, fiind un mediu prin care copilul poate să se exprime. Comunicarea prin intermediul computerului este posibilă și prin intermediul imaginilor audio-video, la început ajutat, apoi independent, copilul reușește să-și însușească deprinderile necesare de lucru, dobândește încredere în forțele proprii, iar ideile pe care le generează devin tot mai complexe.

Modelarea – acest element al capacității TIC este un mod predominant de folosire a tehnologiei pentru a crea sau experimenta o simulare a unei situații imaginare sau reale. Într-o astfel de lume a computerului, elevii pot explora obiecte, interacționa cu ceilalți și testa idei și propuneri într-un mediu complet sigur. Pentru copiii cu dificultăți severe și multiple de învățare, lumea modelată oferă oportunitatea de a aplica decizi și a găsi soluții posibile la diferite probleme într-un mediu controlat. Acest control este legat de un număr de opțiuni din care se alege informația pentru o decizie corectă, evidențiindu-se și efectele unei decizii greșite. De asemenea, elevii pot crea propria lor lume de explorat conform dorințelor și imaginației lor. Întrucât ritmul inovării tehnologice este relevant pentru momentul prezent, complexitatea și natura interactivă acestor modele reprezintă un nivel din ce în ce mai ridicat. Profesorii au început să exploreze unele dintre aceste posibilități cuprinse în „Realitatea virtuală”. Aceste simulări pot oferi copiilor oportunitatea de a explora aspecte ale lumii la care au acces, dar mai ales la aspecte ale lumii la care accesul le este interzis, din cauza imposibilității sau din motive practice. Astfel, computerul ajută copilul în procesul învățării

prin inițierea unor acțiuni, precum și prin participarea efectivă în căutarea unor soluții corecte, fiind un arbitru imparțial în evaluările comportamentelor și reacțiilor copilului.

Pe parcursul programelor de studiu, noțiunea de evaluare a eficienței TIC este deosebit de importantă, deoarece elevii trebuie să fie conștienți de punctele lor forte și cele slabe în procesul de învățare. În alegere opțiunii tehnice trebuie să analizăm cel mai bun mod de a prezenta cunoștințele, urmând a selecta varianta în funcție de argumentele pro și contra pentru fiecare opțiune. TIC este opțiunea cea mai adecvată atunci când permite accesul la aspectele sau la procesele greu accesibile în procesul învățării. Aceste tehnologii sunt de asemenea de preferat, când reduc timpul predării și însușirii cunoștințelor, permițând o înaltă eficiență și acurateţe în asimilarea și procesarea noilor informații.

Exemplele avantajului tehnologiei informatice includ folosirea pe scară largă a mijloacelor de comunicare ce permit unui copil cu cerințe educaționale speciale să inițieze o comunicare sau să scrie atunci când nu are această capacitate. Folosirea TIC în școli, pentru copiii cu dizabilități de învățare severe ar trebui să aibă un rol bine definit, TIC poate fi folosit pentru a ajuta învățarea copiilor în toate stadiile educației și recuperării și ar trebui să fie accesibile pe parcursul întregii lor vieți.

Folosirea TIC nu este un scop în sine, ci un mijloc de a satisface anumite cerințe prin care procesul de învățare devine din ce în ce mai personalizat, individualizat și eficient. Există o necesitate reală de a planifica eficient un curriculum TIC extins și echilibrat pentru a fi adecvat necesităților de dezvoltare și facilitare a accesului în societate a elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Bibliografie:

1. Tobolcea I., *Tehnici audio-vizuale moderne în terapia logonevrozei*, Editura Spada, Iași, 2001;

2. Tobolcea I., *Terapers – Computers in the Treatment of Personalised Speech Disorders*, vol. Modern Reasearch in Psychology Perspectives and Goals, Psihomedia, Sibiu, 2007;

MEDIUL VIRTUAL DE ÎNVĂȚARE – UN BENEFICIU AL PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV PENTRU ELEVII CU CES

Autor: Staicu Eugenia Viorica,Liceul tehnologic „Anghel Saligny”,Roșiori de Vede, jud. Teleorman

O premisă a e-learningului este aceea că socializarea este soluția pentru structurile educaționale colaborative din mediul online. Socializarea, pe de altă parte, constituie o componentă esențială în procesul de integrare a elevilor cu CES. Există variabile care pot influența predarea cunoștințelor în situații de învățare care folosesc mediile virtuale, cu scopul de a contribui la îmbunătățirea șituațiilor de învățare, folosind insrumentele online. O altă premisă este aceea că subiecții care folosesc mediile virtuale de învățare se simt mai încrezători, deschiși, creativi, înțelegând și dorind să participe la sesiunile de instruire pentru că sunt într-adevăr interesați de a învăța. Pe de altă parte, posibilitatea de a oferi tutoriale online permite ajungerea la un număr mai mare de elevi. Aceste sesiuni online pot fi stabilite pe o durată de timp și într-un spațiu virtual liber de constrângeri și care poate fi croit pentru a permite o mai eficientă participare din partea elevilor.

Având o rețea socială cu o reală relevanță pentru scopul educațional, având la îndemână instrumentele web, putem fi martori la o altă formă de învățare, bazată pe cercetare și învățare pe toată durata vieții. Acest concept are la bază motivația personală, din motive atât personale cât și profesionale, de a îmbunătăți incluziunea socială și dezvoltarea personală ca și competitivitatea și angajarea. Învățarea nu se limitează la sala de clasă; are loc în diversitate și varietate de situații cu experiență pe tot parcursul vieții într-o manieră susținută și continuă. Webul este mai mult decât o simplă căutare de informații și o caracteristică de contact social, este, de asemenea, un instrument de învățare care permite alte moduri de a construi și împărtăși cunoștințe. Prin urmare, profesorii au nevoie să schimbe strategiile de predare pentru a aborda nevoile de învățare ale studenților din era digitală, dezvoltarea și aprofundarea competențelor acestora. Aceste schimbări sunt legate de utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în contextele de învățare, în special prin utilizarea instrumentelor online și mediilor virtuale, evidențiind multi-utilizatorii mediilor virtuale. Potrivit raportului NMC Horizon Report Higher Education Edition, ”*aceste domenii sunt*

identificate ca fiind emergente"[1].

Mediile de învățare din zilele noastre depășesc clasa tradițională; studenții au oportunitatea de a se afla într-o constantă situație de învățare, folosind, de exemplu, tehnologiile, ca extinsă sală de clasă, unde „*toți participanții pot colabora în timp real, fie prin voce, video, imagine sau text"*[2]. Într-o clasă extinsă,aspecte precum posibilitatea colaborării, comunicării, împărtășirii și socializării sunt esențiale. Abilitatea de a socializa este asumată ca fiind cea mai importantă, fiind considerată un factor cheie pentru colaborare învățarea și construirea de cunoștințe.

În grade diferite, de la o țară la alta, resursele web au devenit atât de necesare în procesul educațional, întrucât noile tehnologii oferă o paletă variată de aplicații, care sunt îmbunătățite cu viteza cu care apar noi descoperiri în lumea tehnicii și care devin o alternativă din ce în ce mai preferată de utilizatori, întrucât "*aplicațiile web sunt mai complexe,*

[1] https://www.nmc.org/publication/nmc-horizon-report-2013-higher-education-edition/
[2] https://www.learntechlib.org/p/23803/

accesibile și variate, astfel încât cei care învață pot accesa de acasă resursele necesare, doar cu câteva click-uri"[3]

Având în vedere că evoluția rapidă din lumea tehnologiei și a comunicațiilor a condus la inserarea de noi nuanțe ale conceptului de învățământ și a modului clasic de a învăța, putem observa că ne aflăm în mijlocul unei revoluții în educație și că poziția actuală a profesorului , acela de intermediar al cunoașterii, pierde din forță. În ultimii ani, inclusiv în învățământul românesc, se vehiculează conceptul de metode de învățare centrate pe elev, metode care permit elevilor să-și aleagă conținuturile și mijloacele de învățare în funcție de propriile interese. Se poate afirma că învățământul tradițional devine depășit de vitaza cu care apar și devin accesibile noile tehnologii, care îi atrag pe elevii zilelor noastre și pe care ei le solicită , întrucât le facilitează accesul la un pachet complex de informații, la biblioteci online și pot chiar vizita virtual muzee de artă , de știință, centre de cercetare, pot chiar avea parte de experiențe inedite, prin lucrul cu simulatoare conectate la internet. De asemenea, evaluarea, o etapă atât de puțin dezirabilă de către elevi a procesului educațional, poate deveni atractivă cu ajutorul instrumentelor online. Integrarea abordărilor de învățare mixte facilitează dezvoltarea unor competențe, în special în ceea ce privește alfabetizarea digitală, dincolo de competențele fiecărui subiect sau curs.

Pe de altă parte, faptul că timpul petrecut în clasa tradițională este mai mic, devine un avantaj mai ales pentru anumite categorii de elevi, care nu mai sunt condiționați de prezența fizică într-un anumit loc și timp: amplasarea fizică a sălii de clasă și timpul

desfășurării lecției. Dintre aceste categorii de elevi îi amintim pe cei cu handicap locomotor, pe cei care trăiesc în comunități izolate și care locuiesc la zeci de kilometri distanță de școală, fiind nevoiți să înfrunte pericole ale naturii pentru a ajunge la școală (munți, deltă etc.), pe sportivii sau pe artiștii de performanță, care își petrec mare parte din timp în cantonamente, la competiții sau turnee. Nici condițiile economice ele unei categorii de elevi nu sunt de neglijat, existând acei copii, iclusiv în România, ai căror părinți nu pot susține financiar cheltuielile de deplasare de la localitatea de domiciliu la ea în care se află școala, iar în acest caz, o clasă virtuală ar veni în întâmpinarea nevoii de instruire a acestora, întrucât există programe sociale referitoare la achiziționarea de calculatoare , iar costurile conectării la internet sunt cu mult inferioare celor de transport. O altă categorie de elevi ar fi acei din forma de învățământ „seral" sau „învățământ la distanță", adulții care nu pot participa tot timpul la cursurile din clasa tradițională, fiind condiționați de prezența la servicu, care include

[3] http://www.elearning.ro/predare-si-invatare-cu-suportul-resurselor-web

în unele cazuri și plecarea peste hotare. În această situație, conexiunea la internet și un dispozitiv de comunicare (smartphone, tabletă sau laptop) facilitează accesul celui interesat să se instruiască la cursurile unei clase virtuale , pe care să le parcurgă fără a fi condiționat de prezența fizică într-un anumit loc, la un anumit moment. În mod evident, și evaluarea se poate desfășura tot online, fără ca acuratețea instrumentului de evaluare și rezultatele acestuia să aibă de suferit. Aceleași principii legate de flexibilitatea referitoare la timp și spațiu privește și categoria studenților.

Este evident că utilizarea mediului virtual 3D în educație joacă un rol important, deoarece permite, printre altele, ca diferite stiluri de învățare să fie utilizate în orice curs, pe orice temă. De asemenea, face posibil ca elevii să dezvolte abilități formale și competențe de socializare și colaborare dincolo de dezvoltarea competențelor digitale. Lumile virtuale permit puternice experiențe senzoriale, contexte și activități autentice pentru învățatea experențială, simularea jocurilor de rol, realizarea de scenarii complexe etc., cu oportuități pentru colaborare și co-creație care nu pot fi ușor de experimentat pe alte platforme.

În mentoratul online, este necesară existența unui model de moderator și de proiectant de cunoștințe care să permită gestionarea progresului elevilor ce frecventează cursurile ladistanță. Cercetătorul Gilly Salmon subliniază că in mentoringul online „*e-tivitățile sunt esențiale, ca activități de învățare reflexive desfățurate de studenți în mod individual și în grupuri"*[4].Salmon propune „Modelul în cinci pași", care oferă sfaturi practice și idei , atât pentru profesorii cu experiență în online, pe care îi numește „veterani", cât și pentru cei începători. Acest model în cinci pași reflectă un progres in cantitatea și calitatea

interacțiunii dintre elevi și profesorii lor. Rolul instructorului online este multidimensional și se schimbă la anumite momente, depinzând de nevoile elevilor și de condițiile/circumstanțele din fiecare clasă în parte. De aceea, profesorul trebuie să utilizeze cu discernământ strategiile de învățare, pentru a satisface eficient nevoile de învățare ale elevilor

[4] https://www.j-ets.net/ets/journals/5_4/muirhead_book_review.pdf

ȘCOALA ON-LINE PENTRU COPIII CU CES

Prof.Buhai Simona
CSEI NR.1 Bacău

Ca și profesor care a lucrat online cu copiii cu CES dintr-o școală Incluzivă, observațiile personale, ca specialist direct implicat, asupra efectelor pe care școala online le-a avut asupra copiilor cu CES sunt de părere că pentru copiii cu care lucrez eu a fost un an mai bun decât alți ani, pentru că, majoritatea, fiind un pic înclinați spre partea de tehnologie, s-au adaptat foarte repede la tot ce a însemnat școală online, îmbunătățirea observată a fost notabilă „mai ales pe planul expunerii, al platformelor.Eleva cu CES care m-a surprins cu jocuri create de ea folosind aplicații online. După ce lucram eu cu ea și puneam tot felul de activități de-ale mele educativ-instructive, îmi zicea: ok, acum, hai să îți arăt ce am făcut eu! Și erau joculețe făcute de ea. Îmi explica ea ce să aleg, personaje etc.

Comunicare mai bună

Am fost surprinsă și de îmbunătățirea abilităților de comunicare ale copiilor, o îmbunătățire clară și o evoluție clară, cel puțin în ceea ce privește comunicarea unu la unu.Pentru copiii cu care lucrez eu a fost un an mai bun decât alți ani. Eu eu am văzut, o îmbunătățire clară și o evoluție clară, cel puțin în ceea ce privește comunicarea unu la unu. Deci copiii cu care comunicam puțin mai greu sau erau puțin mai închiși, mai interiorizați, chiar s-au deschis foarte tare".În fața ecranului, din mediul lor de acasă, „copiii cu care comunicam puțin mai greu sau erau puțin mai închiși, mai interiorizați, s-au deschis foarte tare; am observat o capacitate de comunicare directă, mult mai bună, deci clar evoluată, un pas destul de mare înainte fată de ce era în anii anteriori".

Părinții au petrecut mai mult timp cu copiii

Familia a avut posibilitatea de a petrece mai mult timp cu cei mici, tind să cred că a fost aportul familiei foarte puternic, tot ce înseamnă mediul social, cumva, chiar dacă ai zice că s-a restrâns, pentru că nu mai e expus copilul la colegi, la copii, la cadre didactice, el cumva s-a concentrat altfel. Practic, timpul suplimentar petrecut de părinți cu copiii lor a determinat o evoluție mai bună a acestora atât cognitivă, cât și pe plan social, decât mediul școlar. Pur și simplu, chiar dacă sunt sigură că a fost foarte greu pentru părinți, cumva s-a creat o legătură și o structură mult mai solidă în familie și chiar în comunicarea asta, care să nu ceară foarte mult

de la copil; adică mai familială, colocviala, caldă, apropiată și copilul, cumva, a înflorit". Eu tind să cred că a fost aportul familiei foarte puternicDacă analizăm programa școlară și manualele înțesate de termeni complecși, precum și modalitățile de evaluare din sistem, rigide și neatractive pentru copii, putem concluziona că în România educația în mediul școlar este axată mai mult pe livrarea de informații și competiție între copii decât pe cultivarea relațiilor sociale și a colaborării, acestea fiind, în realitate, în sarcina familiei.În anul școlar 2020-2021 mulți părinți au stat acasă și au fost mult mai mult timp alături de copii. Prezența familiei acasă cu copilul a însemnat că „s-a revenit la rădăcini, copilul a fost într-un mediu mult mai sigur pentru el". De asemenea, am observat progrese mai mari în cazul copiilor ai căror părinți au fost implicați alături de copil în activitățile educaționale desfășurate online. Acolo unde a fost apropierea și implicarea s-a văzut clar un *boom*; asta pe tot ce înseamnă comunicare socială, deschidere, capacitate de a-și exprima gânduri, păreri, sentimente, pasiuni.

În realitate, educația românească nu este incluzivă

Școala românească oferă copiilor cu CES un profesor de sprijin cu care se văd o oră pe săptămână și un plan de intervenție personalizat, care este, în esență, un tabel cu programa școlară și cu ce se presupune că ar trebui să știe copilul până la sfârșitul anului școlar din lista de tematici specifice fiecărei materii.În mod ideal însă, în orice clasă unde este integrat un copil cu CES ar trebui să existe un profesor de sprijin. Acest cadru didactic special ar facilita interacțiunile educaționale ale copilului cu CES cu profesorii și colegii și ar contribui la rezolvarea situațiilor specifice care ar apărea la clasă. Acest lucru se întâmplă în cazuri rare, când părinții își permit să angajeze o persoană care să fie „umbra" copilului la școală (ca „*shadow*„), dar nu toate familiile pot plăti pe cineva, iar, în lipsa materialelor de predare adaptate, profesorilor le este aproape imposibil să își țină orele în așa fel încât și copilul cu CES să beneficieze. Profesorii dedicați fac eforturi să rămână în pauze cu copilul cu CES și să îi explice individual noțiunile necesare, iar ceilalți, pur și simplu, predau fără alte adaptări.

Toate aceste lipsuri sistemice și modul deficitar în care se face integrarea copiilor cu CES în școlile de masă se resimt mult mai acut în online.În cazul copiilor speciali, este destul de greu să reușești în ceea ce privește învățământul online, când mai sunt și integrați într-o clasă de alți douăzeci plus, să poți să îl ții acolo, să îi atragi atenția cumva, să îl simți și pe el activ, acolo… adică nu ai cum, e aproape imposibil.Alta ar fi situația dacă profesorii ar beneficia de materiale adaptate la foecare materie și de traininguri pentru deprinderea de metode de predare incluzive. În România materia școlară este și complexă, și aridă. Copiii nu sunt atrași de informațiile predate, pentru că ele sunt arareori contextualizate sau prezentate într-o

manieră care să trezească interesul copiilor. Dacă informațiile predate copiilor ar fi structurate diferit și prezentate în așa fel încât să aibă relevanță pentru ei, prin alinierea la preocupările vârstei lor, acestea ar deveni mai accesibile și pentru copiii cu CES.

REALIZAREA INCLUZIUNII SOCIALE
JOCURI

Prof. Ioniță IonelaTatiana
Şcoala Gimnazială nr. 308, Bucureşti

Educaţia integrată se referă la integrarea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu CES pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cat mai echilibrate a acestor categorii de copii. Educaţia integrată a copiilor cu CES urmăreşte dezvoltarea capacităţilor fizice şi psihice a acestora care să-i apropie cat mai mult de copii normali; a implementării unor programe cu character colectiv-recuperator, stimularea potenţialului restant ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcţii menite să suplinească pe cele deficitare, crearea climatului afectiv în vederea formării motivaţiei pentru activitate în general şi pentru învăţare în special, asigurarea unui progres continuu în achiziţia comunicării; formarea unor abilităţi de socializare şi relaţionare cu cei din jur; formarea de deprinderi cu caracter profesional şi de exercitare a unor activităţi cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative şi a însuşirilor pozitive ale personalităţilor care să faciliteze normalizarea deplină.

Aşadar, este mereu necesară identificarea celor mai bune metode pentru ca elevii cu CES să-şi menţină participarea activă la un nivel optim pentru ca, în cadrul lecţiei, să nu intervină plictiseala,modificarea conţinuturilor învăţării fiind un proces gradat şi anevoios, mai ales sub aspectul corelării instruirii cu restul elevilor clasei.

Ca şi în cazul celorlalte tipuri de activităţi, activitatile de educarea limbajului devin prilej de încercare de a dezvolta capacităţile de exprimare orală a copiilor cu CES. Educatoarea trebuie sa dovedească creativitate în conceperea unor materiale auxiliare care sa favorizeze o evoluţie favorabilă a copilului cu cerinţe educative speciale, să dezvoltare abilităţii de a constitui un portofoliu individual de intervenţie personalizată conform particularitaţilor psiho-individuale ale copiilor integraţi.

Reuşita activităţilor depinde de reuşita dublei abordări a instruirii în interiorul grupei si a relaţiei fundamentale dintre instruire si evaluare. Pentru ca activităţile să fie profitabile pentru toţi elevii, educatoare trebuie să găsească calea de mijloc în care instruirea şi evaluarea

să aibă atât character integrat, cât şi caracter diferenţiat, adaptat la particularităţile deficienţelor elevilor cu CES, participanţi la procesul educativ. Raporturile dascălului cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevii cu CES au mare nevoie de a dezvolta relaţii afective cu cei cu care intră în contact social, aspect care vizează calităţile etice şi morale ale dascălului, sub al cărui control se află limita relaţionării.

Grădiniţa reprezintă un prim mediu organizaţional cu care se confruntă copilul şi care exercită o influenţă profundă, cu rol facilitator pentru experienţele sociale ulterioare. Studiile de specialitate subliniază faptul că prin integrarea copilului într-un grup social, el dobândeşte abilităţi în a se raporta la ceilalţi membri ai grupului, cu care învaţă să stabilească relaţii eficiente şi este ajutat să rupă relaţiile de dependenţă faţă de părinţi, prin afirmarea capacităţilor de autoservire: a mânca, a se îmbrăca, a se încălţa, a se pieptăna, ceea ce îi conferă o altă libertate de acţiune.

In acest scop, educatoarea la clasa folosește o varietate de jocuri pentru a realiza o integrare cu succes a copiilor cu CES.

In prezent lucrez cu copii de grupă mare, grupă pe care o am cu continuitate.. Este o grupă omogenă, și de la începutul generației s-a prezentat un copil cu CES.
Preșcolarul prezintă o ușoară formă de autism, și i s-a recomandat includerea în învățământul de masă. Pentru ca acesta să aibă rezultate cat mai eficiente, merge la terapie și logopedie săptămanal și este prezent la grădiniță cat mai mult.
Preșcolarii de la grupă interacționează cu acesta și îi sunt alături, ajutandu-l de fiecare dată.

Ca și cadru didactic, atat eu cat și colega mea de la grupă, ne-am informat constant cu privire la actul educational și am realizat un plan de activități personalizat. Cu părinții avem o comunicare foarte bună iar aceștia se implică in tot ceea ce inseamnă grădiniță.
În acest sens, am conceput și jocuri prin care sa îl implicăm și să îi dezvoltăm aptitudini.
În continuare voi prezenta doua jocuri, pe care le-am desfășurat cu toată grupa de copii.

JOCUL ‘De-a călătoria’

Scopul: fixarea cunostintelor privind unele actiuni si deprinderi în legatura cu folosirea diferitelor mijloace de locomotie de către călători .Deprinderea copiilor să cedeze locul adulților.

Obiective de referintă:

-să execute corect în calitate de călător toate acțiunile implicate de călatoria cu mijloacele de locomotie în comun (să-și cumpere bilet de călătorie , să urce pe o anumită ușă și să

coboare pe alta, să-și perforeze biletul de călătorie, să se poarte politicos si disciplinat).

Resurse didactice: bani (de carton), bilete, compostor, geamantane.

Desfășurarea jocului

Cadrul didactic împreună cu copiii vor așeza scaunele imitând tramvaiul, autobuzul sau trenul (în compartimente si vagon).

Se vor fixa cele câteva roluri: casier, controlor, vatman (sofer, mecanic). Propunatorul va interpreta rolul de ghid pentru a da explicații cu privire la locurile pe unde trece în traseul fixat.

În desfășurarea fiecarui gen de călătorie se va urmari plasarea corecta a momentului și a locului de unde se cumpara biletele:

- la tramvai si autobuzele din oras, de la oricare ghiseu de bilete din statii;
- la autobuz, în cazul unei calatorii ce depaseste limitele localitatii, de la sofer, taxator sau de la casierul din autogara;
- la tren, la ghiseul de bilete din gara.

În cursul calatoriilor vor fi introduse unele activitati specifice:

- în tren: asezarea geamantanului, lectura revistelor, cartilor, luarea gustarii, prezentarea biletelor la control;
- în autobuz: lectura ziarului, a revistei.

Regulile de comportare vor fi reamintite fiecare la momentul potrivit. Se va insista în cazul calatoriei cu trenul ca sa nu coboare nici un copil în statiile intermediare, pentru a evita pierde- rea lui.

De asemenea, se va putea diversifica actiunea jocului introducând roluri diverse: ma- ma, tata, bunici. Se pot, de asemenea, în unele variante propune roluri de persoane care înso- tesc rudele la tren si în acest caz se pune accentul pe felul în care se face despartirea între cei care pleaca si cei care ramân, stimulând copiii sa-si interpreteze veridic rolul.

Orice varianta s-ar alege de catre propunator accentul trebuie pus pe relatiile care se stabilesc între cei care calatoresc si cei care fac parte din personalul de deservire a mijloacelor de locomotie.

JOCUL ‘Săculețul fermecat’

Scopul: Identificarea şi denumirea corectă a unor obiecte, în absenţa vederii, prin pipăit.

Obiective de referinţă:

să identifice şi să denumească corect fructele aflate în săculeţ, în absenţa vederii, prin pipăit.

Resurse didactice: mere, pere, nuci, prune, struguri, gutui, portocale, banane, mandarine, kiwi, lămâi, săculeţ, o basma sau un fular.

Desfăşurarea jocului

Propunătorul va arăta elevilor fructele pe care le va pune în săculeţ. El va lega la ochi câte un elev şi îi va cere să ia în mâna câte un fruct, să-l pipăie, să-l denumească şi apoi să-l scoată afară din săculeţ pentru a putea fi verificat de clasa dacă a denumit corect fructul. Dacă a ghicit denumirea fructului va fi dezlegat de la ochi şi va continuă jocul un alt elev, dacă nu a ghicit mai are dreptul la două încercări după care este eliminat din joc. După ce toţi elevii au fost legaţi la ochi şi puşi să denumească fructele, elevii care au fost eliminaţi din joc vor primi pedepse hazlii. Jocul se poate organiza şi sub formă de concurs, pe grupe. La fiecare răspuns corect, grupa primeşte un punct, la fiecare răspuns incorect i se scade câte un punct. Câştigă grupa care totalizează mai multe puncte.

BIBLIOGRAFIE:

• Educaţia incluzivă în grădiniţă : dimensiuni, provocări şi soluţii/ UNICEF România, coord.: Ecaterina Vrasmaş, Traian Vrasmaş. - Buzău : Alpha MDN, 2012

• Alois Gherguţ, 2006, Psihologia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iaşi

• Carmen Creţu, 1999, Curriculum diferenţiat şi personalizat, Editura Polirom, Iaşi

TEHNICI ȘI METODE DE LUCRU CU COPIII CU CES

Prof. inv. prescolar: Ciucu Gabriela
Tinca Ionela
G.P.P ”Lumea Copiilor”, Topoloveni

Universul copiilor e universul poveştilor, al jocului, al inocenţei, e universul plin de culori frumoase, e universul florilor şi al speranţei. În universul copiilor totul e posibil, pentru că fiecare copil se visează un înger care îndeplineşte dorinţele frumoase ale tuturor. Fiecare copil are în mâinile sale o baghetă fermecată cu care vrea să transforme lumea în care trăieşte într-o lume mai bună, într-o lume în care toate visele frumoase pot prinde aripi de înger şi pot deveni realizabile. Copiii se bucură de lucrurile frumoase care ne înconjoară, se bucură de zborul păsărilor, se bucură de mirosul florilor, de jocul de culori de pe aripile fluturilor, se bucură de o jucărie dăruită de bunicii sau părinţii lor, maşina jucărie se transformă într-una

reală în mâinile lor, avionul jucărie îi plimbă printre norii plini de stele. Pentru copii, nu lucrurile materiale au valoare, ci lucrurile simple, care aduc bucurie atunci când sunt dăruite cu tot sufletul. Copiii vor să molipsească pe cei din jur cu inocenţa lor, dar din păcate e din ce în ce mai greu acest lucru, într-o lume plină de egoism şi răutate.

Ei ar vrea ca a lor copilărie să fie o armă puternică împotriva tuturor relelor din acest univers. Vor să folosească copilăria lor inocentă pentru a aduce doar bucurie în sufletele oamenilor, doar zâmbete pe chipul tuturor, doar speranţe şi fericire în casele semenilor lor. Ei vor ca zâna copilăriei sau îngerul copilăriei să folosească o baghetă fermecată pentru a învinge răul care prinde teren în această lume, vor să învingă acest balaur al răului cu numeroase capete, pentru ca doar iubirea, pacea şi bunătatea să domnească pe pământ.

Copii vor să trăiască într-o lume fericită, într-un univers al armoniei şi iubirii, pentru ei nimic nu e imposibil! Sa nu le distrugem, noi cei maturi, inocenta universului lor! Suntem datori să reclădim o lume a speranţei, a zâmbetului curat, a păcii, a visurilor frumoase şi îndrăzneţe, suntem datori să nu aducem să domnească în Paradisul copilăriei: răutatea, pesimismul, tristeţea, egoismul, invidia, mîndria, nedreptatea, minciuna, etc. E nedrept să molipsim cu răutatea noastră lumea copilăriei, e nedrept să distrugem tot ce e frumos şi pur pe acest pământ!

Copiii cu CES fac parte din societatea noastră, aceştia mai mult decât ceilalţi copii au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de ei la diverse activităţi se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă.

Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale şi societale a copiilor cu dizabilităţi este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale. Crearea unor parteneriate între şcoală, familie şi comunitate dar şi între diverse instituţii şcolare, presupune succesul elevilor la şcoală şi mai târziu în viaţă. Atunci când părinţii, elevii şi ceilalţi membri ai comunităţii se consideră unii pe alţii parteneri în educaţie, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcţioneze. Problematica educaţiei copiilor cu cerinţe speciale a devenit în ultimii ani o preocupare aparte în rândul specialiştilor. Apariţia conceptelor de educaţie integrată şi şcoală incluzivă a determinat modificări fundamentale în percepţia actului educative.

Analizând particularităţile specifice procesului de învăţare a copiilor cu diferite tipuri de deficienţă, se ajunge la concluzia că una dintre calităţile esenţiale ale curriculum-ului

şcolar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său şi să fie tratat în funcţie de capacităţile sale de învăţare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conţinuturilor instruirii, modalităţile de transmitere a informaţiilor în clasă şi evaluarea elevilor să se facă diferenţiat. Elaborarea unui curriculum flexibil şi uşor de adaptat cerinţelor educaţionale ale fiecărui elev are la bază mai multe argumente:

✓ respectarea dreptului fiecărui copil la instrucţie şi educaţie pe măsura potenţialului şi capacităţilor sale;

✓ formarea la copilul deficient a unui registru comportamental adecvat care să permită adaptarea şi integrarea sa socială printr-o experienţă comună de învăţare alături de copiii normali; ✓ asigurarea legăturii cu faptele reale de viaţă şi familiarizarea cu o serie de obişnuinţe privind activităţile de utilitate practică şi de timp liber;

✓ dezvoltarea capacităţilor necesare pentru rezolvarea independentă (în limitele permise de gradul deficienţei) a problemelor de viaţă, autocontrol în situaţii dificile şi practicarea unor metode şi tehnici de muncă intelectuală care să asigure eficienţă în adaptarea şi integrarea şcolară şi socială. În scopul eficientizării procesului de învăţare pentru elevii cu cerinţe speciale sunt invocate, mai ales în ultimul timp, câteva repere fundamentale:

➢ învăţarea interactivă- presupune folosirea unor strategii de învăţare focalizate pe cooperarea, colaborarea şi comunicarea între elevi la activităţile didactice, precum şi pe interacţiunea dintre cadre didactice (ca o modalitate de lucru) cadre didactice şi elevi;

➢ elaborarea în comun a obiectivelor învăţării –(educator – elev) deoarece fiecare participant la actul învăţării are ideile, experienţele şi interesele personale de care trebuie să se ţină seama în proiectarea activităţilor didactice;

➢ demonstraţia, aplicaţia şi feedbeckul – orice proces de învăţare (mai ales în cazul elevilor cu cerinţe speciale) este mai eficient şi mai uşor de înţeles dacă informaţiile prezentate sunt demonstrate şi aplicate în situaţii reale de viaţă, existând şi un feedbeck continuu de-a lungul întregului proces;

➢ modalităţile de sprijin în actul învăţării – elevii cu cerinţe educative speciale au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învăţare atât în timpul activităţilor desfăşurate în clasă, cât şi la activităţile din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educaţional cu anumite categorii de specialişti, cu familiile elevilor.

În concluzie educaţia integrată îi va permite copilului cu cerinţe educative speciale să trăiască alături de ceilalţi copii valizi, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi, indispensabile pentru o viaţă cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserţie

socială. Cu certitudine, elevii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării şi devenirii lor ca şi ceilalţi elevi – cu succese şi insuccese, cu realizări şi ratări dar şi cu rezultate încurajatoare.

BIBLIOGRAFIE

- Alois Gherguţ - Sinteze de psihopedagogie specială, Ed.Polirom,2005
- Miron Ionescu - Educaţia şi dinamica ei , Ed. Tribuna învăţământului, Bucureşti, 1998
- I. Stănică, M. Popa, Doru Vlad Popovici, Psihopedagogie specială, Ed. Pro Humanitas, Bucureşti, 2001.

EDUCATIA INCLUZIVA SI COPIII CU CERINTE EDUCATIONALE SPECIALE

GPP LUMEA COPIILOR,TOPOLOVENI
Prof. Inv. Prescolar CIORCHINA CRISTINA
Prof. Inv. Prescolar TOMESCU OANA

Integrarea educativă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilităţi senzoriale, intelectuale, de limbaj, psiho-comportamentale, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială şi pedagogică. Principiul de bază al acestei tendinţe este acela de a adapta şcoala şi educaţia la diversitatea tipurilor şi a posibilităţilor de învăţare, la interesele şi abilităţile de care aceştia dispun.

Această nouă orientare în realitatea educaţională presupune adoptarea unor reforme atât la nivel social cât şi la nivelul sistemului de învăţământ. În sens mai larg, integrarea educativă presupune schimbarea mentalităţilor cu privire la rolul social al şcolii, schimbarea

mentalităţilor în plan individual, al cadrelor didactice, al părinţilor, etc.Reformele cele mai accentuate sunt cele la nivelul modului de desfăşurare a activităţii didactice.„Statutul persoanelor cu dificultăţi de învăţare sau al celor cu dizabilităţi decurge din atitudinea societăţii faţă de deficienţă şi deficienţi, deoarece ea este cea care construieşte o anumită imagine socială a omului şi care este investită cu valoare deplină în societate.” (C.Enăchescu, p.188)

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, în particular a persoanelor cu handicap.

Existenţa copiilor cu CES a pus în faţa învăţământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activităţii, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învăţare, modalităţi de diferenţiere a activităţii şi/sau a conţinuturilor învăţării, etc până la complexa problemă a segregării sau/şi integrării acestor copii în învăţământul de masă.

Până nu demult, în unele ţări printre care şi România, a separat persoanele care nu se ridicau la nivelul standardelor prestabilite, dificultatea de învăţare fiind considerată consecinţa unei boli care poate fi tratată numai într-un loc specializat. Copiii cu deficienţe uşoare care frecventau şcoli obişnuite nu beneficiau de o asistenţă psihopedagogică adecvată. S-au creat astfel şcoli şi instituţii speciale. Tot mai mult se face azi simţită nevoia ca şcolile obişnuite să se implice prin lărgirea obiectivelor lor, astfel încât să poată cuprinde o mai mare diversitate de elevi şi să permită înglobarea, în sistemul general, a cât mai multor copii cu cerinţe educaţionale specifice.

În această perspectivă, însăşi învăţământul special trebuie să fie:

– recunoscut ca responsabilitate a tuturor celor care activează în învăţământul normal şi la îndemâna tuturor celor care au nevoie de el;

– integrant, permiţând tuturor copiilor cu deficienţe să fie educaţi în mediul cel mai puţin restrictiv;

– flexibil şi centrat pe copil;

– profesional, practicat de profesori specialişti şi devotaţi;

– comprehesiv şi realist, în funcţie de realităţi actuale, economice, sociale, culturale şi politice.

Strategia naţională cu privire la egalizarea şanselor pentru copiii şi tinerii cu deficienţe are la bază ideea educaţiei pentru toţi şi pentru fiecare.

- Şcolile trebuie să includă în procesul de învăţământ toi copiii, indiferent de condiţiile fizice, intelectuale, lingvistice sau de altă natură;
- Învăţământul trebuie adaptat la cerinţele copilului şi nu copilul să se adapteze la cerinţele prefabricate;
- Participarea la procesul de învăţământ în cadrul şcolilor obişnuite, deschise pentru toţi membrii societăţii;
- Şcoala incluzivă trebuie să recunoască şi să reacţioneze la diversele cerinţe ale elevului prin: programe de învăţământ adecvate, organizare eficientă, strategii didactice concrete, folosirea optimă a resurselor, parteneriate cu celelalte instituţii ale comunităţii;
- Copilul deficient trebuie să primească întregul sprijin suplimentar de care are nevoie pentru obţinerea de performanţe proprii după posibilităţile lui;

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcţionarea unor parteneriate autentice la nivelul instituţiilor guvernamentale, al asociaţiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinţilor şi al comunităţii locale.

Proiectarea şi realizarea unei asemene strategii, va apropia învăţământul românesc de generosul ideal al ,,educaţiei pentru toţi copiii – educaţie pentru fiecare”.

Astfel se poate observa că există argumente pro şi contra în ceea ce priveşte instituţionalizarea copiilor cu CES precum şi rolul societăţii în cadrul acestui proces.

Analizând aceste probleme, David Thomas stabileşte următoarele avantaje şi dezavantaje privind segregarea/instituţionalizarea copiilor cu dizabilităţi/handicapuri:

Avantajele segregării/instituţionalizării separate:

- Un număr mai mare de persoane care se pot ocupa de copilul cu dizabilităţi cu mai multă atenţie;
- Eficienţa metodelor instructiv-educative din învăţământul special;
- Accesul la servicii medicale şi terapeutice;
- Reducerea presiunii psihologice exercitate asupra copilului prin acordarea posibilităţii şi timpului necesar rezolvării problemelor legate de autoîngrijire şi prin oferirea ocaziei de a elabora niveluri pozitive ale imaginii de sine;
- Includerea într-o comunitate avizată, care recunoaşte şi se îngrijeşte de nevoile sale.

Dintre dezavantajele principale se pot enumera:

- Plasamentul copilului într-un sistem social compus în mare măsură din indivizi având acelaşi handicap, ceea ce conduce la considerarea celorlalţi drept grup de referinţă;
- În mod deosebit, atunci când plasamentul este rezidenţial, presupune lipsa contactului cu grupurile de vârstă normale, cu toate consecinţele ce rezultă de aici pentru dezvoltarea psiho-socială;
- Copiii segregaţi din cauza dizabilităţilor lor nu au şansa de a lega prietenii în cartierul în care locuiesc;
- Este intuit stigmatul social;
- Un mediu exagerat de protector devine periculos datorită vulnerabilităţii pe care o produce atunci când tinerii cu handicap sunt nevoiţi să-l părăsească;
- Apar consecinţe negative asupra mediului şcolar generate de conflictele privind asumarea competenţelor din partea serviciilor sociale, a celor medicale sau a instituţiei de învăţământ special.

Şcoala este un mediu important de socializare. Integrarea şcolară exprimă: atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţă totală

între solicitările formulate de şcoală si posibilităţile copilului de a le rezolva; existenta unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare. Asistentul social joacă din nou, un rol important, prin alegerea instituţiei de învăţământ, putând astfel modela evoluţia ulterioara a copilului .

Adepţii învăţământului segregaţionist vehiculează unele argumente :
1. învăţământul special oferă posibilitatea aplicării unor programe specializate în funcţie de categoria deficienţei, de nivelul vârstei cronologice şi mintale, fapt ce deschide o perspectivă mai bună pentru integrarea în mediul socio-profesional ;
2. în învăţământul special omogenizarea grupelor de lucru se poate realiza mai bine decât în învăţământul obişnuit deoarece la diversitatea copiilor du deficienţe se adaugă diversitatea celor normali şi diferenţele majore dintre cele două grupuri ;
3. învăţământul special funcţionează cu un efectiv restrâns de elevi, fapt ce permite organizarea activităţilor în funcţie de particularităţile psiho-individuale ale copiilor ;
4. învăţământul special dispune de cadre didactice specializate atât prin profilul pregătirii universitare, cât şi prin dobândirea de experienţă în activitatea practică desfăşurată în timp cu copiii cu CES;
5. în învăţământul obişnuit, izolarea şi autoizolarea copiilor cu CES sporeşte pentru că se menţin atitudini negative din partea colegilor normali sau acceptarea primilor cu rezerve serioase ;
6. în clasele din învăţământul obişnuit, unde sunt prezenți doi – trei copii cu CES, aceştia sunt neglijaţi de către cadrele didactice, întrucât ele nu au la dispoziţie timpul necesar de a se ocupa de ei în mod diferenţiat şi nici nu dispun de pregătirea necesară pentru a putea contribui la recuperarea lor ;
7. în ţările mai dezvoltate copiii cu CES frecventează şcoala de masă şi în completarea unor activităţi suplimentare efectuate de un specialist de sprijin sau unul itinerant, astfel încât un copil cu deficienţe beneficiază de constituţia mai multor specialişti.

Nivelurile la care se realizează integrarea sunt:

1. integrarea fizică-permite satisfacerea trebuinţelor de bază;
2. integrarea funcţională-presupune crearea condiţiilor de utilizare efectivă a tuturor serviciilor şi facilităţilor puse la dispoziţia comunităţii;

3. integrarea socială-vizează stabilirea acelor tipuri de relaţii în comunitate care să nu excludă persoana cu handicap de la viaţa socială obişnuită;

4. integrarea personală-se referă la posibilitatea iniţierii, menţinerii şi dezvoltării unor relaţii cu persoane semnificative;

5. integrare societală – are în vedere asigurarea drepturilor cetăţeneşti normale şi a autonomiei decizionale în ceea ce priveşte propria existenţă;

6. integrarea organizaţională – priveşte participarea deplină la toate nivelurile structurilor organizaţionale în conformitate cu capacităţile şi interesele persoanei cu handicap.

Problemele legate de integrare şcolară sunt orientate în esenţă înspre,,integrarea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu cerinţe speciale în educaţie pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate a personalităţii acestora."(A.Gherguţ, p.12, 2001)

Şcoala incluzivă reprezintă un pas mai departe în procesul de permeabilizare şi eliminare treptată a barierelor educaţionale dintre copiii obişnuiţi şi cei cu diverse dizabilităţi.

Consider că nu există " reţete " pentru integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi şi strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educaţie şi merită să I se acorde o şansă. Învăţând împreună, copiii învaţă să trăiască împreună, să se accepte şi să se ajute la nevoie.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Bibliografie:

Rev. ,,Învăţământul primar", nr. 1/2000, Ed Discipol, Bucureşti, 2000;

Verza, E., Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, şcoli normale, E.D.P., Bucureşti, 1994

Blândul, V.,Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Ed.Univ. din Oradea,2005;

INTEGRAREA COPIILOR CU C.E.S ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

G.P.P. ”Lumea copiilor”,Topoloveni
Prof. înv. preș Fugulin Emanuela
Prof. înv. preș Cremenescu Florina Alina

Cu siguranță toți cei care lucrăm în învățământ știm ce înseamna un copil cu cerințe educaționale speciale mai cu seamă cât de greu ne poate fi uneori sa lucrăm cu astfel de copii,dar și cât de frumoase sunt roadele culese dupa munca noastră.

Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru ,al tuturor pentru a avea acces la educație. Școlile și grădinițele trebuie să ofere şanse egale fiecărui copil, indiferent de posibilităţile sale de învăţare, participare şi dezvoltare,iar comunitatea trebuie și ea pregătită să accepte nevoile acestor copiii.

Istoria conceptelor de integrare și incluziune este destul de recentă, specifică secolului XX. Sinteza literaturii de specialitate din ultimele decenii evidențiază schimbarea de perspectivă privind abordarea teoretică, dar și cea practică a copiilor cu dizabilități.

Unul dintre primele concepte cu impact asupra practicilor educaționale este cel de integrare școlară, care este definit ca „procesul de includere în școlile de masă sau în clasele obișnuite, la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale” (Gherguț, 2013, p. 323). Conceptul de integrare școlară evidențiază perspectiva în care preșcolarul depune eforturi pentru a se adapta mediului școlar și societății, iar demersurile acestora din urmă de a facilita integrarea sunt plasate într-un plan secund. Deși se fac eforturi pentru ca școlile să devină incluzive, există încă multe bariere de natură externă sau internă în calea schimbărilor (Fullan, 1991, Senge, 2016, Ainscow, 2016). Acceptarea diferențelor dintre preșcolari ca fiind normale și transformarea acestora în argumente pentru creșterea calității actului educațional, pentru facilitarea dezvoltării participanților la educație, minimizarea discriminării și marginalizării sunt atitudinile potrivitepentru cadrele didactice dintr-o școală incluzivă (Vrăsmaş, Vrăsmaş, coord. 2012).

În încercarea de a sistematiza cele mai adecvate practici ale educației incluzive, bazate pe rezultatele cercetărilor științifice, Salend și Whittaker (2012) enumeră următoarele:

- Promovarea atitudinilor de acceptare a diferențelor și a diversității;
- Utilizarea unei abordări focalizate pe dezvoltarea competențelor, pornind de la abilitățile deja achiziționate;

- Utilizarea Planurilor de învățare personalizată (PIP) pentru a se concentra pe punctele forte și aspectele de dezvoltat ale elevilor;
- Utilizarea strategiilor cognitiv-comportamentale de tipul "Răspuns la intervenție" pentru organizarea demersului;
- Utilizarea conceptului de Design universal de învățare;
- Utilizarea unei palete largi de strategii de evaluare pentru a monitoriza progresul elevilor și de a îmbunătății calitatea predării;
- Utilizarea unei game variate de instrumente tipice tehnologiei asistive în procesul de predare pentru a facilita învățarea;
- Utilizarea învățării mediate social, valorificând învățarea prin cooperare și învățarea prin întrajutorare reciprocă a elevilor;
- Stimularea folosirii strategiilor metacognitive și a celor tipice învățării autoreglate;
- Adaptarea culturală a intervențiilor considerate de succes în alte culturi;
- Stabilirea unui parteneriat educațional eficient cu părinții copiilor cu CES și cu profesioniștii care intervin în terapia copilului cu CES (medic, logoped, profesor itinerant, însoțitor etc.).

Este important de subliniat faptul că, în cazul elevilor cu CES, accentul trebuie pus nu atât pe dezvoltarea cognitivă, cât mai ales pe dimensiunea socio-relațională, care poate deveni bază pentru dezvoltarea globală a copilului/elevului și îi poate asigura acea stare de bine necesară menținerii echilibrului psihic. Unii profesori par să întâmpine mai puține dificultăți decât alții în crearea unei ambianțe eficace de învățare pentru elevii lor. O clasă bine condusă, cu un potențial redus de comportament necorespunzător poate prin ea însăși avea efecte benefice atât asupra procesului de învățare, cât și asupra performanței.

BIBLIOGRAFIE: Baban A. (1998), "Stres şi personalitate", Cluj-Napoca: Presa universitară clujeană
Psihologia elevului, Editura didactica si pedagogica, Bucuresti, 2004.
Curs de formare E-mentor, Universitatea Dunarea de Jos, Galati, 2015.

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE UTILIZĂRII TEHNOLOGIILOR MODERNE ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL DESFFĂȘURAT CU COPIII CU CES

Prof. Anghel Claudia, G.P.P „Luminișul Pădurii"-Pitești, jud. Argeș

În ultimii ani, tehnologia a cunoscut o deosebită dezvoltare și, în contextul actual, al crizei provocate de pandemia COVID, când s-au impus măsuri naționale necesare pentru

combaterea răspândirii virusului, în sprijinul activităților educative, micșorând semnificativ perturbările din întregul învățământ, au fost tehnologiile moderne, în special platformele educaționale, care și-au dovedit cu prisosință utilitatea și eficiența.

Trecerea de la procesul instructiv-educativ desfășurat în cadrul grupului educațional și bazat pe relații psihologice directe, nemijlocite, de tipul față-în-față, la derularea activităților didactice prin mijloace moderne de comunicare online a condus la schimbări perceptive ale paradigmei educaționale. Cadrele didactice au fost provocate să se adapteze rapid și să transmită un mesaj important elevilor: învățarea continuă dincolo de școală și cu instrumente online accesibile tuturor și multă determinare; se poate face progres; se pot încuraja elevii să învețe și să lucreze independent.

Pentru copiii fără probleme, școala on-line nu e foarte diferită de varianta cu prezență fizica. Însă pentru o anumită categorie de copii, școala on-line e o provocare uriașă. Este vorba despre elevii cu cerinte speciale, care au oricum nevoie de o altfel de abordare a predării și a învățarii.

Copiii cu cerințe speciale au suferit cel mai mult în urma mutării școlii în on-line pentru perioade lungi de timp. Nu au fost pregătiți pentru așa ceva, nici profesorii nu au fost pregătiți pentru o astfel de abordare de la distanță a actului educațional. Dar toată lumea a trebuit să se descurce, mai ales că educația este foarte importantă în rândul acestei categorii de copii.

Abordarile au fost diferite de la caz la caz, s-au gasit solutii si educatia a mers mai departe in cazul copiilor cu cerinte speciale. Profesorul si invatatorul au fost pilonii principali ai schimbarilor necesare pentru educatia de calitate oferita copiilor cu cerinte speciale. Cum ar trebui sa arate in continuare abordarea problemei educatiei la distanta pentru elevii cu cerinte speciale? Iata cateva posibile idei usor de implementat.

În acest context, profesorii au fost nevoiți să integreze într-un timp foarte scurt TIC și noile tehnologii de predare în programele lor de instruire.

Particularizând la nivelul educaţiei copiilor cu C.E.S., se poate afirma că instruirea asistată de calculator are rol semnificativ de suport în comunicare şi sprijin în învăţare. Pentru copiii cu deficienţe, calculatorul poate fi considerat nefolositor în procesul instructiv educativ, însă performanţele înregistrate în ultimii ani în sfera informaticii au permis adaptarea computerelor şi implicit a programelor astfel încât să poată fi folosite şi de către copiii cu CES.

Organizarea procesului de învățare în mediul online presupune o pregătire specială, nu numai din perspectiva adaptării și gestionării conținutului, a asigurării mijloacelor necesare

procesului de instruire, a flexibilității metodologiei de predare, ci, mai ales, din perspectiva pregătirii resursei umane (profesori și elevi, deopotrivă) pentru o astfel de experiență didactică. Trecerea bruscă la o altă modalitate de interacțiune educațională, fără o pregătire prealabilă are efecte pe termen lung negative, însă pe termen scurt și într-o situație de criză, cum este cea în care ne aflăm, pare a fi o soluție corectă pentru a asigura continuitatea și stabilitatea în procesul educațional.

Această situație a grăbit introducerea tehnologiilor moderne în procesul educațional și, indiferent dacă oamenii privesc pozitiv sau negativ acest lucru, este o dezvoltare a învățării care nu poate fi oprită.

Atât la nivel mondial, cât și la nivel național au loc schimbări mari în ritm rapid și, de aceea, noua generație trebuie pregătită pentru a putea să facă față cu succes noilor provocări.

Particularitățile contextului social, complexitatea relațiilor sociale și modul alert de viață actual cer o comunicare rapidă, care este posibilă datorită tehnologiilor moderne, evoluția acestora influențând și modul de percepere al actului educațional.

Tehnologiile moderne presupun atât utilizarea metodelor ce favorizează interrelaţionarea directă, cât şi utilizarea unor mijloace electronice în procesul didactic.

Platformele electronice reprezintă un suport pe care educatorul şi educatul îl poate folosi ca modalitate de instruire ce substituie contactul direct, dar și un element complementar oferind o diversitate largă de posibilităţi educaţionale.

Pe platformele educaționale există multiple modalităţi de plasare a conţinutului. Profesorul are posibilitatea de a prezenta sub diverse forme activităţile, de a formula sarcinile de realizat, de a încărca lecții și diverse materiale didactice, precum fișe de lucru, materiale auxiliare necesare realizării unor proiecte sau teme, încărcarea unor materiale video, susținerea unor conferințe online, platforma electronică permițând stocarea şi gestionarea unui număr nelimitat de cursuri, precum şi stocarea şi gestionarea unui volum nelimitat de conţinut în cadrul unui curs.

Platformele de e-learning permit autentificarea, generarea de conținut, vizualizarea conținutului, efectuarea de activități, cum ar fi sarcini, grupuri de lucru, două moduri de învăţare:

- sincronă, în care instructorul controlează lecţia în întregime, creând, coordonând, adaptând şi monitorizând mediul educaţional
- asincronă, ceea ce implică studiu în ritmul personal al cursanţilor, proiecte de colaborare şi învăţare la distanţă.

Bineînțeles că utilizarea unor astfel de platforme are atât avantaje, cât și dezavantaje.

Dintre avantajele platformelor eLearning putem menționa: accesul la cunoștințe, în orice moment și din orice locație, centrare pe elev/ participant, favorizarea creativității și a descoperirii de noi interpretări, personalizarea materialelor, posibilitatea modificării informației difuzate, accesibilitate, confort, flexibilitate, interacțiunea cu profesorul este liberă, fără constrângeri, elevul poate beneficia de feedback rapid și permanent, capacitate mare de stocare.

Dintre dezavantajele create de instruirea online amintim: lipsa unor resurse tehnologice performante și a unor conexiuni optime la rețea, de joasă performanță în ceea ce privește sunetul, imaginile și anumite grafice, apariția unor probleme legate de contactul face-to-face, esențial de multe ori pentru socializare, slaba experiență atât a multor profesori, cât și a elevilor în utilizarea calculatoarelor.

Utilizarea platformelor eLearning este o oportunitate oferită celor care doresc să obțină o formare continuă, fiind indicată o îmbinare între metodele clasice de învățare și evaluare și a celor eLearning pentru a obține performanțe în ceea ce privește dezvoltarea competențelor elevilor.

Din proprie perspectivă și experiență, „învățarea online" nu poate suplini rolul cadrului didactic la clasă, nu poate avea efecte pozitive asupra dezvoltării socio-emoționale a copilului. Este important pentru copil să participe activ la activități, noi (profesorul și părintele) oferindu-i un mediu de îngrijire și învățare cald, plin de schimburi reciproce și experiențe noi, provocându-l la activități care presupun cooperare și colaborare, observând și încurajând comportamentul bun, oferindu-i sentimentul încrederii în oameni și permițându-i să-și manifeste bucuria pentru succesul obținut în activități. Activitatea școlară presupune de asemenea implicarea adulților și/sau a fraților care pot fi resurse. Uneori copiii colaborează mai bine la teme cu alți adulți decât cu părinții lor și elevii cu CES seamănă mult din acest punct de vedere. Implicarea fraților ajută, cu atât mai mult cu cât aceștia vor ști să adapteze mai ușor nivelul explicațiilor funcție de vârsta și specificul fratelui cu CES.

În consecință, o educaţie de calitate este obligatoriu să presupună integrarea tehnologiilor digitale, a conceptelor şi a metodologiilor pedagogice moderne, diversele instrumente online și offline putând fi utilizate pentru conectarea educatorilor cu elevii, atunci când aceștia se află în locuri diferite, pentru accesarea informațiilor și a platformelor care nu sunt disponibile în mod obișnuit la domiciliu sau în instituția de învățământ, pentru sprijinirea dezvoltării profesionale continue a educatorilor într-un mod flexibil.

Bibliografie

Ausubel, D. P., Robinson, F.G.,1981, *Învăţarea în şcoală. O introducere în psihologia pedagogică* (trad.), Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

Cosmovici, A., 1996, *Psihologie generală*, Editura Polirom, Iaşi

Muster, D., 1985, *Metodologia cercetării în educaţie şi învăţământ*, Editura Litera, Bucureşti

Radu, I. şi colab., 1994, *Psihologie socială*, Editura Exe, Cluj-Napoca

Vlăsceanu, L., 1986, *Metodologia cercetării sociale*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti

Zlate, M., 1972, *Psihologia socială a grupurilor şcolare*, EDP, Bucureşti

IERTAREA ȘI IUBIREA – TREPTE SPRE SUFLETUL COPILULUI

prof. Ana Macovei
Şcoala Gimnazială ,,Dimitrie Cantemir" Baia Mare
e-mail anamacovei74@yahoo.com
secretar.Pocol Liliana
Şcoala Gimnazială ,,Dimitrie Cantemir" Baia Mare
e-mail liliana_pocol@yahoo.com

Copilăria – timpul în care poarta inimii este larg deschisă,pentru a te întâlni atât cu Bunul Dumnezeu cât și cu semenii- ne arată nouă, adulților, dascăli și părinți deopotrivă, că Proiectele educaționale caritabile trebuie să fie parte din actul educațional și nu complementare acestuia. O școală trebuie să- și învețe elevii ,că a fi voluntar este o onoare și nu o obligație. Ca și creștini, avem datoria să ne aplecăm cu dragoste și dăruire asupra semenilor încercați de greutăți, să le ștergem lacrimile durerii, să-i încurajăm , și de ce nu, să-i facem să zâmbească.Poarta cerului se deschide de fiecare dată cînd batem la ușa celui trist, flămând ori singur, la poarta celui abandonat , bolnav sau discriminat.Milostenia și Iubirea sunt cheile care deschid și cele mai ferecate suflete. Dacă acestea sunt folosite din copilărie , chipul viitorului tânăr va fi luminos și împăcat cu sine și cu ceilalți.

Ca în fiecare an ,Școala ,,Dimitrie Cantemir,, a accesat Proiecte umanitare, propuse de

elevi, în care parteneri ne-au fost, în primul rând ,părinții și comunitatea locală. Am făcut**,, PAȘI SPRE ȘCOALĂ**,, împreună cu reprezentanții Asistenței sociale Maramureș, proiect prin care i-am ajutat cu încălțăminte pe elevii de la periferia orașului.I-am ajutat să zâmbeasca pe elevii instituționalizați din Ocna Șugatag, dăruindu-le jucării, haine , dulciuri, dar mai ales prietenia noastră,în proiectul **,,Priviri nevinovate**,,.

Ne-am alăturat Asociației filantropice Martyria și Bisericii ,,Buna Vestire ,,pentru a-i face pe bunicii bolnavi și singuri ,pe copiii orfani, să zâmbească, în proiectul **,,Viața micului creștin,,**.

Ne-am dus în Școala Altfel, în vizită la Bunicii de la Baia Sprie. Împreună cu dânșii am cântat pricesne, am depănat amintiri și am încondeiat ouă în proiectul **,,Bunicii-model de răbdare și iubire,,**. Am rememorat clipele frumoase petrecute în grădiniță, alături de preșcolarii și școlarii din Lozna- Sălaj. Pentru ei am pregătit materiale didactice, jucării și cărți, în proiectul **,,Caravana prieteniei**,, Nu a fost o povară tot ce am făcut , ci o bucurie - de la mic la mare- că putem să fim utili altora. Ne-am distrat pregătind Târgul de Crăciun sau de Mărțișor , când am confecționat mici obiecte , din vânzarea cărora am cumpărat daruri pentru amicii noștri, din Centrul de Primire în regim de urgență, încadrul proiectului **,,Dăruind vei dobândi,,** .Ne-am bucurat De Ziua României , când prieteni din alte proiecte umanitare ni s-au alăturat.

Copiii nu au nevoie de multe lucruri materiale, așa cum credem, noi , adulții , ci de milostenie și iubire, de o lume cu principii clare, bine definite.De la ei trebuie să învățăm lecția modestiei. Mântuitorul nostru Iisus Hristos nu este un simplu învaţător de lege sau un profet oarecare ci , ÎNVĂŢĂTORUL prin excelenţă , prototipul de perfecţiune al creştinului , care , indirect ne-a învăţat să accesăm proiecte ,,şi pentru suflet ,, nu numai pentru minte. Evanghelistul Matei ne arată : ,,Mulţimile stăteau uimite de învăţătura Lui, căci îi învăţa ca unul ce are putere şi nu ca învăţaţii lor ,,(Matei 7 ,29).

Cuvântul ,,putere ,,în explicaţiile date de Sfinţii Părinţi cuprinde atât cunoaşterea sufletului uman cât şi cunoaşterea mijloacelor de a îndruma viaţa omului.Toată opera Mântuitorului reprezintă o îndrumare către un ţel de perfecţiune umană în consens cu principiile general valabile de educaţie şi cunoaştere :

-ridicarea de la concret la abstract

-prin folosirea pildelor şi a discursului alegoric ;

-respectarea particularităţilor de vârstă ,psihofizice sau culturale ale ascultatorilor ;

-trecerea treptată a expunerii de la uşor la greu ,de la simplu la complex

Pentru ca ,,hrana ,,dată de Mântuitorul IISUS HRISTOS sa ajunga la inima fiecaruia ,Mesia a apelat la mai multe strategii didactice, pe care le folosim şi noi în Proiectele educaţionale :

A)SISTEMUL INDIVIDUAL;

B)SISTEMUL GRUPAL ;

C)SISTEMUL FRONTAL ;

D)SISTEMUL MONITORIAL ;

Cele patru sisteme prezentate sunt întărite de principiile folosite de Mântuitorul :

1) VALORIFICAREA COPILULUI ;

2) EGALITATEA ŞI IUBIREA FRATERNĂ ;

3) DESĂVÂRŞIREA ;

4) VOLUNTARIATUL ;

5) LIBERTATEA INTERIOARA ;

6) EXEMPLUL PERSONAL;[5]

Copilul se împrieteneşte uşor ,împarte cu lejeritate ,iartă şi nu apelează la analiză .Cine are smerenia şi umilinţa copilaşului, acela se va implica uşor înProiectele educaționale caritabile. Personalitatea acestuia se realizează pe măsură ce omul renunţă la

[5] Ilie Moldovan , Teologia iubirii ,Editura Reintregirii ,Alba - Iulia 1996, pag 87.

egoism şi din iubire slujeşte tuturor şi fiecaruia , punându-se în slujba omenirii .Aşadar ,iubirea nu este o acţiune socială în care cele două persoane participante rămân indiferente , ci priveşte o prezenţă de la fiinţă la fiinţă, Hristos trăind între cei doi .,,Unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu ,acolo sunt şi EU.[6]

Omul se prezintă ca o întregire a creaţiei şi inel de legatură între lumea materială şi cea spiriruală, şi , chiar cu cea veşnică a lui Dumnezeu . ,,Coroana creaţiei, ,,omul este o fiinţă de o valoare inestimabilă . El este ,,cineva ,, nu numai ,,ceva,, , mai ales prin sufletul său .

Iisus a arătat că indiferent de starea materială ori cea socială ,de vârstă ori aptitudini omul este valoros :Matei Vamesul , Maria Magdalena ,Apostolul Ioan ,Talharul de pe cruce care şi-a cerut iertare ori învăţatul Nicodim --- pe toti Domnul nostru i-a tratat la fel .

Din punct de vedere biologic caracteristicile unui individ uman sunt irepetabile : faţa , amprentele mâinilor , ale buzelor , vocea , desenul vascular retinian , firul de păr etc.Nici la gemeni ele nu corespund.[7]

Daca sub aspect somatic fiecare este un unicat , apoi sub aspectul psihic cu atat mai mult . Fiecare om în parte îşi are unicitatea lui inconfundabilă ca o reflecţie a infinităţii Lui Dumnezeu ,arătându-L astfel pe om ca Durând spre veşnicie ori având o dimensiune eternal ,

adică purtând ,, chipul si asemanarea Lui Dumnezeu”.[8]

Mesia sădeşte cu multă dragoste învaţătura Sa aşteptând să dea roade. El nu aruncă ,,sămânţa,,Sa la voia întamplării ci le potriveşte pentru structura sufletească a fiecaruia :

----cel milostiv --- se regăseşte în exemplul Bunului Samaritean;

----cel credincios --- se vede în exemplul Grăuntelui de muştar ;

----cel zgarcit şi lacom în pilda Bogatului nemilostiv şi a săracului Lazăr ;

Prin daruire şi jertfă Invaţătorul se identifică cu învaţătura sa, arătându-ne cum trebuie dascălii să se comporte .În astfel de proiecte atât dascălul cât şi elevul, sunt pe rând învăţăcei şi învăţători.

Nu a teoretizat învăţătura Sa, Iisus, ci a trăit-o , a pus-o în practică cu fiecare cuvant ,cu orice gest sau în orice împrejurare, ceea ce trebuie să facă orice dascăl pentru a se apropia de ucenicii săi. Opera în genere , este manifestarea externă a unei persoane . Prin opera cuiva intrăm în legatura cu persoana lui .Cuvantul rostit de cineva , fiind o operă de a sa , este o manifestare a persoanei lui ,o punte pe care ne-o aruncă ,ca să ne cheme în relaţie , în comunicare cu el .Prin cuvânt trecem întotdeauna la persoana care l-a rostit şi prin care

[6] D. Popescu, Teologie si cultura ,Editura Institutului Biblic si de Misiune al B.O .R. , Bucuresti, 1993 ,pag.13.
[7] Ibidem;
[8] Dumitru Staniloae, IISUS HRISTOS - lumina lumii si indumnezeitorul omului ,Editura Anastasia ,Bucuresti ,1993,pe coperta.

imaginea lui se impune spiritului nostru .Când ne vorbeşte cineva , am observat că atenţia noastră se concentrează asupra persoanei respective ,iar cuvintele lui nu le simţim ca ceva care ne distanţeaza ci dimpotrivă ca pe ceva ce ne apropie , micşorând distanţa dintre noi şi persoana respectivă .Să nu teoretizăm voluntariatul , care are principii bine stabilite , ci să încercăm să fie o punte între semeni.

Avem convingerea că fiecare elev implicat în astfel de proiecte va reuși, și în viitor, să ajungă la inima semenilor prin înmulțirea talanților primiți.

Să nu uităm că ,,fiecare dintre noi este pictorul propriei sale vieți- sufletul este pânza , virtuțile sunt culorile , iar Mesia, Fiul Lui Dumnezeu, este modelul pe care trebuie să-L urmăm!,,

Să îndrăznim să folosim cele două chei pentru a deschide Poarta Cerului și a ne întâlni cu Hristos, Lumina lumii și prietenul adevărat al nostru, al tuturor , în şcoala dar şi dincolo de porţile ei!

BIBLIOGRAFIE

1) Sfânta Scruptură, Editura Institutului Biblic si de Misiune al B.O .R. , Bucuresti,1990

2) Ilie Moldovan , Teologia iubirii ,Editura Reintregirii ,Alba – Iulia 1996, pag 87.

3) D. Popescu, Teologie si cultura ,Editura Institutului Biblic si de Misiune al B.O .R. , Bucuresti, 1993 ,pag.13.

4) Dumitru Staniloae, IISUS HRISTOS – lumina lumii si indumnezeitorul omului ,Editura Anastasia ,Bucuresti ,1993,pe coperta.

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE IN ŞCOLILE DE MASA

IBĂNESCU GIORGIANA CLAUDIA

LICEUL TEHNOLOGIC "VINTILA BRĂTIANU" DRAGOMIREŞTI-VALE, ILFOV

Cerinţele educative speciale desemnează acele cerinţe ori nevoi speciale fata de educaţie care sunt suplimentare dar si complementare obiectivelor generale ale educatei pentru copil.

Fara abordarea adecvata a acestor cerinţe speciale nu se poate vorbi de egalizarea şanselor de acces, participarea si integrarea şcolara si sociala.

Fiecare copil prezintă particularităţi individuale si de relaţie cu mediul, trăsături care necesita o evaluare si o abordare personalizata. Copii cu deficiente au si ei aceleaşi trebuinţe in creştere si dezvoltare. Aceşti copii au in aceleaşi timp si anumite necesităţi, particulare, specifice, individualizate.

Ei sunt diferiţi din punct de vedere al temperamentului, motivaţiilor, capacitaţii chiar daca prezintă acelaşi tip de deficienta.

Conceptul de cerinţe educative speciale aspira la depăşirea tradiţională a separării copiilor pe diferite categorii de deficiente, printr-o abordare non categoriala a tuturor copiilor.

Educaţia sau şcoala incluziva implica cu necesitate pregătirea de ansamblu a scolii si societăţii, pentru a primi si satisface participarea persoanelor cu handicap la medii şcolare si sociale obişnuite, ca elemente componente naturale ale diversităţii umane, cu diferenţele ei specifice.

Educaţia sau şcoala incluziva implica ideea de schimbare, a şcolii şi societăţii în ansamblu, cu scopul de a răspunde dezideratului societăţii viitorului - „o societate pentru toţi" comprehensiva şi integratoare prin însăşi natura ei, care să răspundă mai bine prin co-educaţie-nevoilor, potenţialului şi aspiraţiilor tuturor copiilor, inclusiv ale celor deosebiţi de dotaţi sau talentaţi, ale celor care nu fac faţă în prezent în şcoala obişnuită, ale celor cuprinşi în şcolile speciale separate.

Integrarea şcolară este un proces de includere în şcolile de masă/clase obişnuite la activităţile educative formale şi nonformale, a copiilor consideraţi că având cerinţe educative speciale.

Integrarea şcolară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanţă fundamentală în facilitatea integrării ulterioare în viaţa comunitară prin formarea unor conduite şi atitudini, a unor aptitudini şi capacităţi favorabile acestui proces. Integrarea copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea şi înţelegerea corectă de către elevii normali a problematicii şi potenţialului de relaţionare şi participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunităţii.

Educaţia specială se referă la adoptarea, completarea şi flexibilitatea educaţiei pentru anumiţi copii în vederea egalizării şanselor de participare la educaţie în medii de învăţare obişnuite.

Condiţiile de care are nevoie copilul cu CES sunt:

- Condiţii de stimulare şi sprijin a dezvoltării din cele mai timpurii perioade;
- Flexibilitate didactică;
- Adaptarea curriculumului la posibilităţile individuale;
- Individualizarea educaţiei;
- Protecţie socială;
- Programe individualizate de intervenţie;
- Integrare şcolară şi socială.

Centrele educative speciale se axează pe particularităţile individuale de dezvoltare, de învăţare, de relaţie cu mediul şi necesită o evaluare şi o abordare personalizată a necesitaţilor copilului.

Cerinţele educative speciale sunt interpretate ca unitate în dezvoltarea copilului, stilul unic de adoptare, de învăţare, de integrare, în nivelul individual de dezvoltare fizică şi psihică cu caracteristici biologice, fizice, psihice şi sociale.

Educaţia integrată se referă la integrarea în structurile învăţământului general cu CES pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate acestor categorii de copii.

Educaţia integrată a copiilor cu CES urmăreşte dezvoltarea capacităţilor fizice şi psihice a acestora care să-i apropie cât mai mult de copii normali, a implementării unor programe cu caracter corectiv-recuperator; stimularea potenţialului restant, ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcţii menite să le suplinească pe cele deficitare; crearea climatului afectiv în vederea formării motivaţiei pentru activitate, în general şi pentru

învăţare, în special asigurarea unui progres continuu în achiziţia comunicării; formarea unor abilităţi de socializare şi relaţionare cu cei din jur; formarea de deprinderi cu caracter profesional şi de exercitare a unor activităţi cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative şi a însuşirilor pozitive ale personalităţii, care să faciliteze normalizarea deplină.

Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat şi adaptat de recuperare, care să dezvolte maximal potenţialul fizic şi psihic pe care îl are. Integrarea urmăreşte valorificarea la maximum a disponibilităţilor subiectului deficient şi antrenarea în mod compensatoriu a palierelor psiho-fizice care nu sunt afectate în aşa fel încât să preia activitatea funcţiilor deficitare şi să permită însuşirea de abilitaţi care să înlesnească integrarea eficienta în comunitatea normală. Prin integrare, se realizează şi o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv emoţionale corespunzătoare, în care confortul psihic este menţinut de satisfacţiile în raport cu activităţile desfăşurate.

Raportul relaţiei socializare, integrare, incluziune, are în vedere implicaţiile practice şi teoretice ce privesc evoluţia sistemului de organizare a educaţiei speciale şi a pregătirii copiilor pentru integrarea şi incluziunea în activităţile profesionale şi în colectivităţile sociale.

Există diferite forme de integrare a copiilor cu CES şi anume:

- Forme de integrare totală partiala-elevii cu CES petrec doar o parte din timpul său în şcoala obişnuită sau la anumite discipline, şcolare unde pot face faţă;
- Forme de integrare totala- elevii cu CES petrec tot timpul în şcoala obişnuită cu excepţia programelor terapeutice care se pot desfăşura în spaţii speciale, destinate acestui scop;
- Şi forme de integrare ocazională – participare în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole, etc.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES acţionează în urma unei reflecţii îndelungate. Un lucru important pentru cadrele care lucrează cu aceşti copii îl reprezintă colaborarea cu părinţii şi consilierea acestora, implicarea lor directă în lucrul efectiv cu copii, nu în calitate de observator ci şi de participanţi activi. Părinţii copiilor cu CES trebuie să înţeleagă că au multe idei ru a relaţiona cu copii lor în mod pozitiv şi că pot să-i aprecieze mai mult. Ei sunt modele pentru copii lor şi prin ei învaţa să trăiască în armonie cu lumea. Sarcina părinţilor şi a cadrelor didactice este să-i ajute pe copii să înveţe despre sentimentele lor şi să le arate relaţia dintre sentimentele şi comportamentul lor.

Relaţia dintre părinţi, cadre didactice şi copii cu CES trebuie privită pozitiv, iar pentru acest lucru este nevoie de respectarea urmatorelor reguli:

- Părinţii şi copii trebuie să fie realişti în aşteptări. Copilul trebuie implicat în luarea deciziilor şi trebuie alese situaţiile la care poate să participe. Trebuie oferite copilului o alegere de 2 opţiuni, pe care cei mai mari le accepta. Problemele trebuie discutate până când se ajunge la o concluzie acceptabilă, chiar dacă nu se ia o hotărâre;
- Trebuie să existe un parteneriat cât mai strâns între părinţii copiilor cu CES şi cadrele didactice bine pregătite şi informate în legătură cu felul în care pot interveni pentru consilierea acestora. Trebuie redusă izolarea părinţilor punându-i în legătură cu alţi părinţi aflaţi în situaţii similare, promovând o abordare pozitivă a creşterii şi disciplinarii copiilor;
- Trebuie susţinut că nu există un singur model de părinte şi numai prin unirea forţelor părinţilor, cadrelor didactice şi a şcolii se poate face o mai bună integrare a copiilor cu CES.
- Copii sunt o categorie socială care, în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte.
- Educaţia specială este o formă de educaţie adoptată şi destinată tuturor copiilor cu CES care nu reuşesc singuri să atingă, în cadrul învăţământului obişnuit-temporar sau pe toată durata şcolarităţii, un nivel de educaţie corespunzător vârstei şi cerinţelor societăţii pentru un om activ, autonom şi independent.
- Principiile care stau la baza educaţiei al oricărui copil:
- Garantarea dreptului la educaţie al oricărui copil:
- Copii au dreptul să înveţe împreună, indiferent de dificultăţi şi de diferenţe
- Fiecare este unic şi are un anume potenţial de învăţare şi dezvoltare
- Şcoala şi comunitatea asigura şanse egale de acces la educaţie pentru toţi – copiii.

Asigurarea de servicii specializate centrate pe nevoile copiilor cu CES:

- Corelarea tipurilor de educaţie şi a formelor de şcolarizare în funcţie de scopul educaţiei, obiectivele generale şi specifice precum şi de finalităţile educaţiei

Asigurarea conexiunilor educaţionale activităţii complexe

Finalităţile educaţiei speciale sunt acelea de a crea condiţii unei bune integrări sociale şi profesionale a persoanei cu nevoi speciale.

Un obiectiv important al şcolii inclusive îl reprezintă sprijinul acordat pentru menţinerea în familie a copiilor cu CES. De aceea, se pune problema respectării principiului

normalizării ce se referă la condiţiile de mediu şi viaţa, la eliminarea separării copiilor cu CES şi la acceptarea lor alături de ceilalţi copii.

Principiul normalizării presupune luarea în seama nu doar a modului în care persoana cu deficienţe se adaptează la cerinţele vieţii sociale, dar în acelaşi timp, la felul în care comunitatea înţelege să se conformeze nevoilor şi posibilităţilor persoanei în dificultate. Normalizarea implica includerea într-un mediu şcolar şi de viaţa cotidiană nediscriminatoriu şi asigurarea unei multitudini de servicii care să reducă pe cât posibil starea de handicap, chiar dacă deficientele sau afecţiunile propriu-zise nu pot fi încă depăşite.

Bibliografie

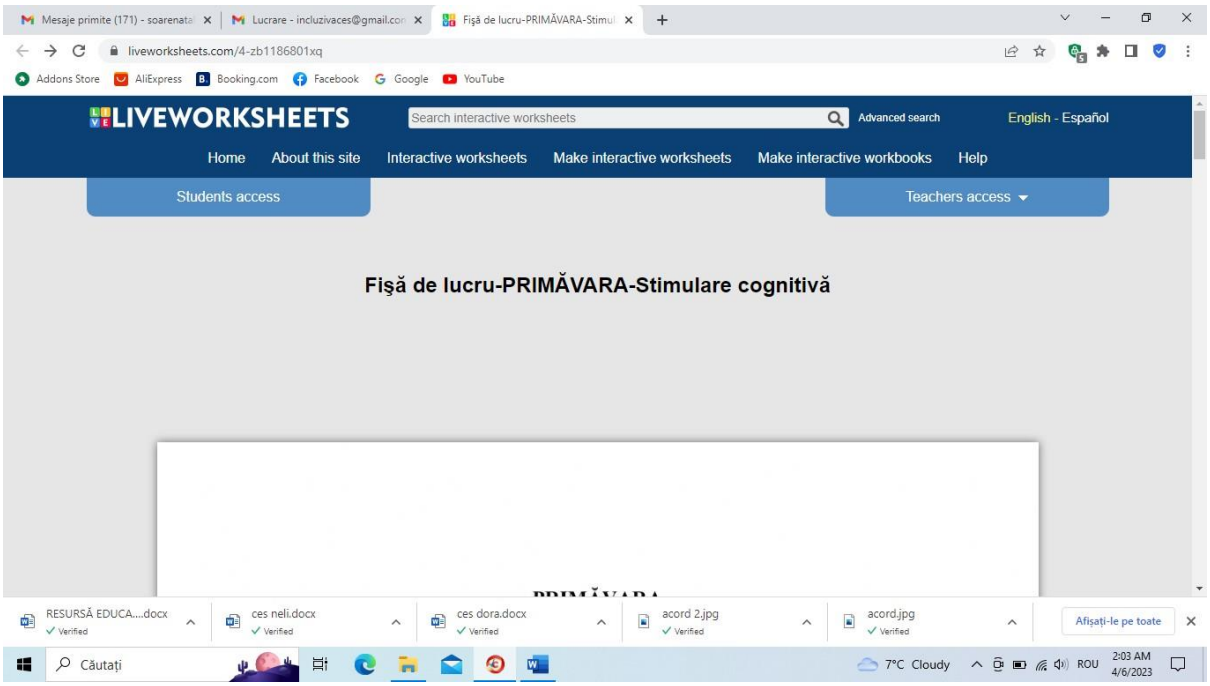
VERZA, E., PĂUN, E. „Educaţia integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998

POPESCU, E., PLEŞĂ, O. (coord) „Handicap, retardare, integrare”, Bucureşti, Pro Humanita, 1998

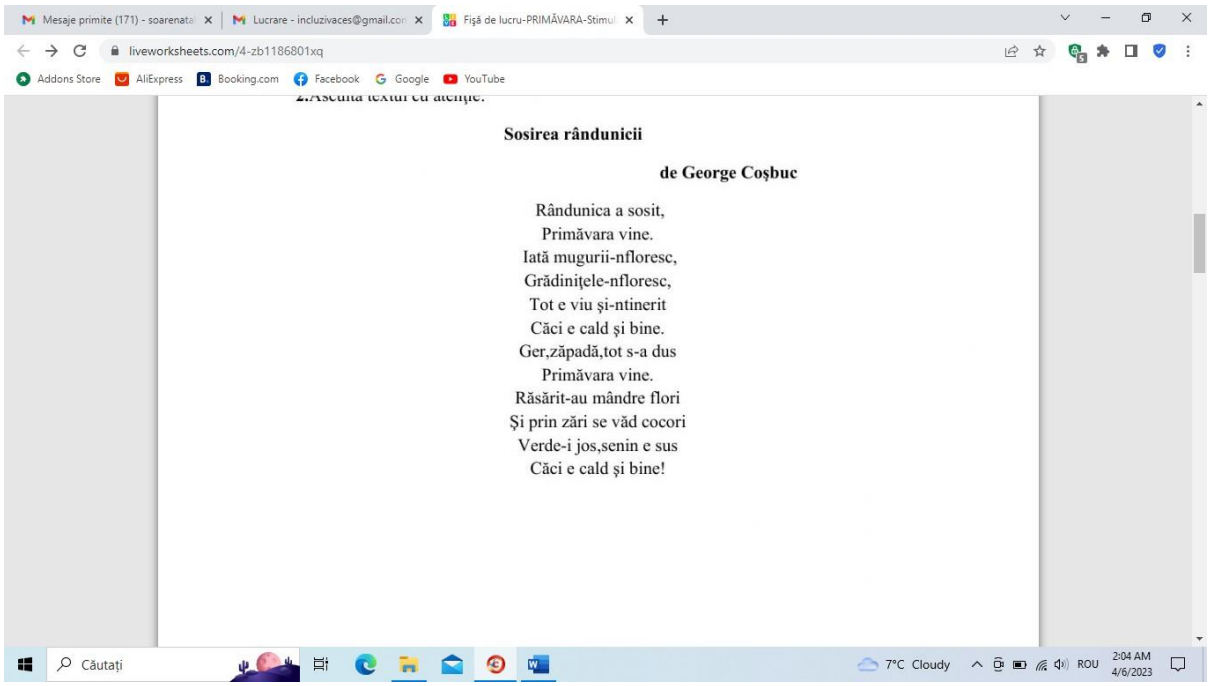
VRĂŞMAŞ, T. „Învăţământ şi/sau inclusiv”, Ed. Aramis, 2001

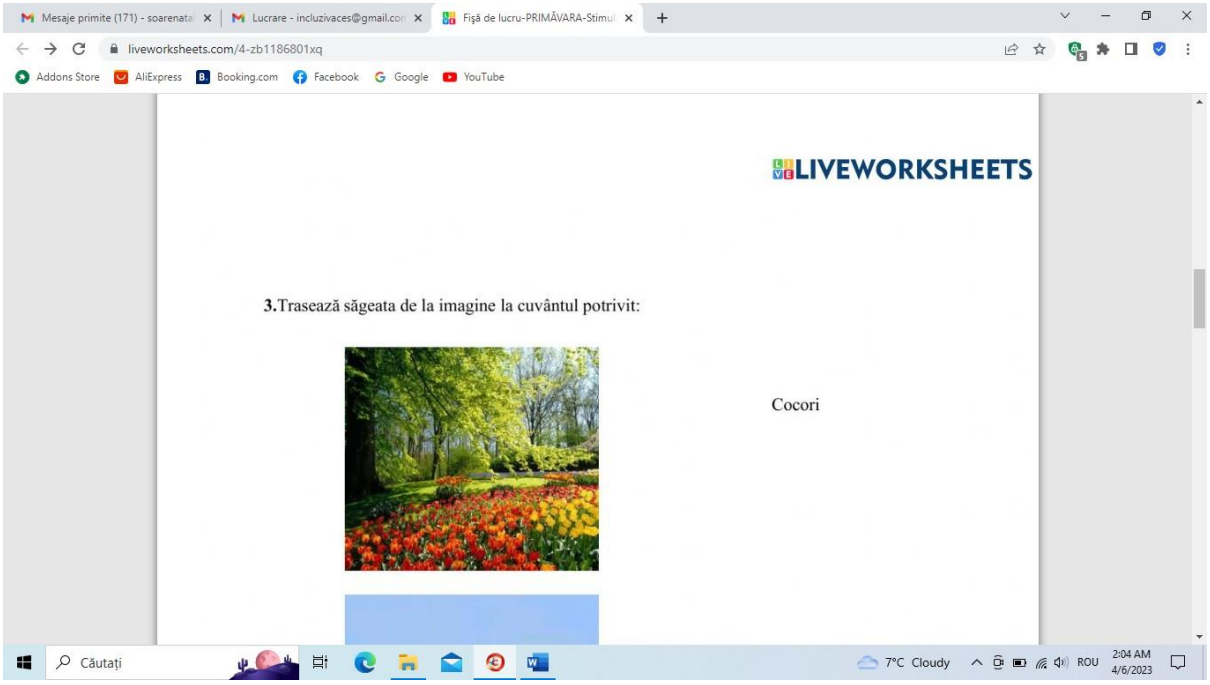
RESURSĂ EDUCAŢIONALĂ DESCHISĂ

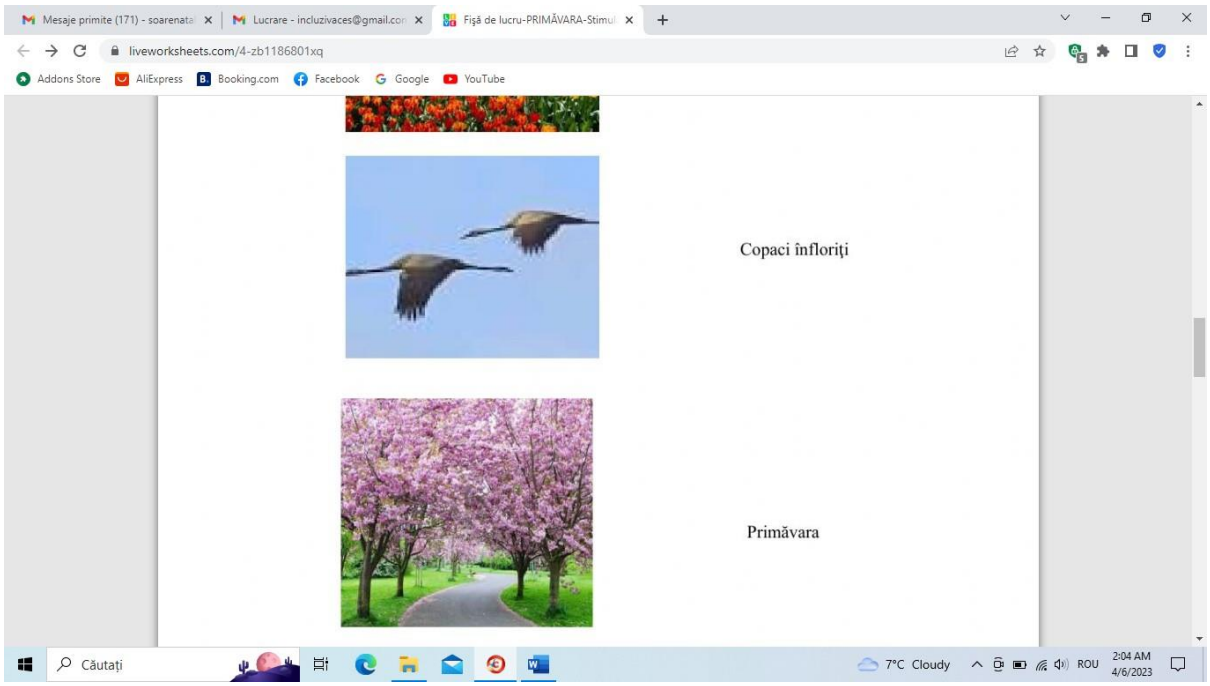
https://www.liveworksheets.com/4-zb1186801xq

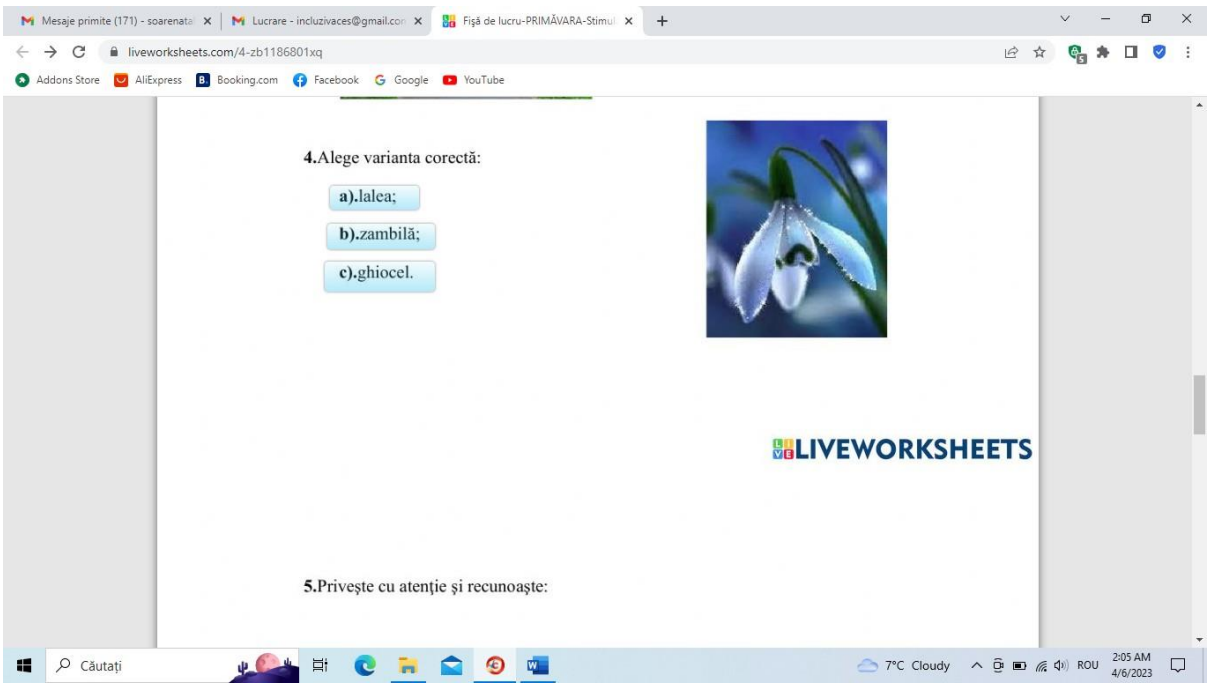

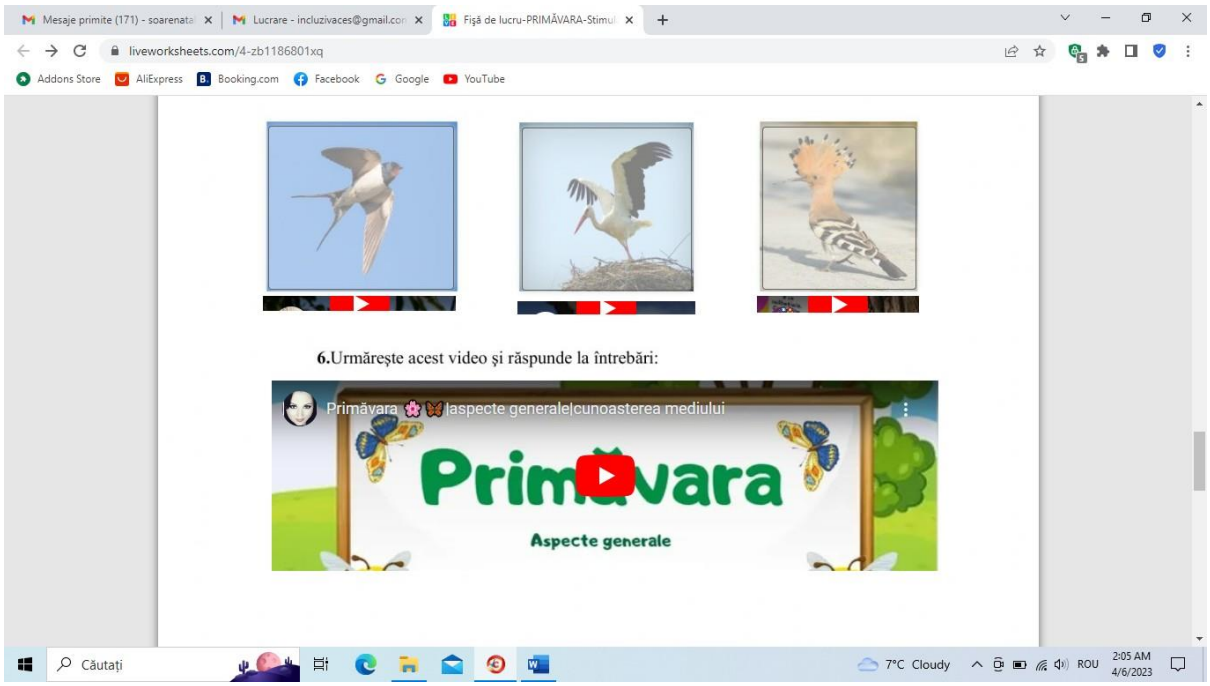

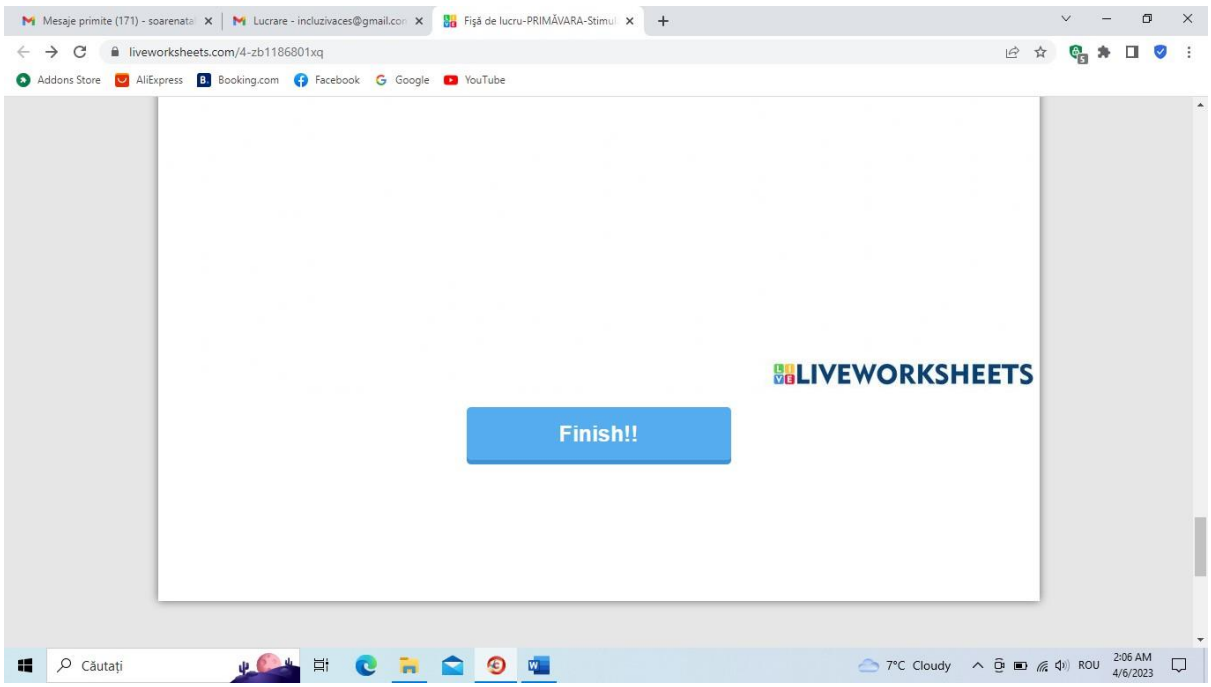

Mesaje primite (171) - soarenata
Lucrare - incluzivaces@gmail.com
Fișă de lucru-PRIMĂVARA-Stimul
liveworksheets.com/4-zb1186801xq
Addons Store
AliExpress
Booking.com
Facebook
Google
YouTube
Sosirea rândunicii
de George Coșbuc
Rândunica a sosit,
Primăvara vine.
Iată mugurii-nfloresc,
Grădinițele-nfloresc,
Tot e viu și-ntinerit
Căci e cald și bine.
Ger,zăpadă,tot s-a dus
Primăvara vine.
Răsărit-au mândre flori
Și prin zări se văd cocori
Verde-i jos,senin e sus
Căci e cald și bine!
Căutați
7°C Cloudy
ROU
2:04 AM
4/6/2023

Mesaje primite (171) - soarenata
Lucrare - incluzivaces@gmail.com
Fișă de lucru-PRIMĂVARA-Stimul
liveworksheets.com/4-zb1186801xq
Addons Store
AliExpress
Booking.com
Facebook
Google
YouTube
LIVEWORKSHEETS
3.Trasează săgeata de la imagine la cuvântul potrivit:
Cocori
Căutați
7°C Cloudy
ROU
2:04 AM
4/6/2023

liveworksheets.com/4-zb1186801xq
Addons Store
AliExpress
Booking.com
Facebook
Google
YouTube
Copaci înfloriți
Primăvara
Căutați
7°C Cloudy
ROU
2:04 AM
4/6/2023

liveworksheets.com/4-zb1186801xq
Addons Store
AliExpress
Booking.com
Facebook
Google
YouTube
4.Alege varianta corectă:
a).lalea;
b).zambilă;
c).ghiocel.
LIVEWORKSHEETS
5.Privește cu atenție și recunoaște:
Căutați
7°C Cloudy
ROU
2:05 AM
4/6/2023

Mesaje primite (171) - soarenata
Lucrare - incluzivaces@gmail.com
Fișă de lucru-PRIMĂVARA-Stimul
liveworksheets.com/4-zb1186801xq
Addons Store
AliExpress
Booking.com
Facebook
Google
YouTube
6.Urmărește acest video și răspunde la întrebări:
Primăvara 🌸🦋 |aspecte generale|cunoasterea mediului
Primăvara
Aspecte generale
Căutați
7°C Cloudy
ROU
2:05 AM
4/6/2023

Mesaje primite (171) - soarenata
Lucrare - incluzivaces@gmail.com
Fișă de lucru-PRIMĂVARA-Stimul
liveworksheets.com/4-zb1186801xq
Addons Store
AliExpress
Booking.com
Facebook
Google
YouTube
LIVEWORKSHEETS
Finish!!
Căutați
7°C Cloudy
ROU
2:06 AM
4/6/2023

REMEDIEREA ACTIVITĂȚII ȘCOLARE A ELEVILOR CU CES

Prof. ANTON ADRIANA
Colegiul Economic Buzău

Integrarea școlară este un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, de desfășurare cu succes a activităţilor școlare. Conceptul de CES presupune o abordare care consideră că fiecare copil este unic, poate învăţa dacă este identificat tipul de învățare specific particularităţilor individuale ale sale. Curriculum-ul școlar devine astfel un instrument necesar care trebuie să fie flexibil, adaptabil la cerințele elevilor.

Am eleborat un program de remediere a activității scolare a elevilor cu CES, prin care am avut în vedere:

1. **OBIECTIVELE PROIECTULUI** :
   - Să creeze elevilor un cadru optim de invățare;
   - Să sprijine elevii prin activități de învățare suplimentară;
   - Să sprijine elevii în învățarea și înțelegerea noțiunilor prin utilizarea tablei Smart
   - Să integreze elevii în colectivul clasei;
   - Să diminueze deficienţele de comunicare și socializare;
   - Să sprijine elevii în dezvoltarea abilităţilor de citire a informaţiilor;
   - Să le dezvolte autonomia personală şi socială;
   - Să le dezvolte capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
   - Să antreneze elevii în activităţi extracurriculare;
   - Să dezvolte atitudinile pozitive de relaţionare în grup;
2. **OBIECTIVE PENTRU ELEVUL CU CES**:
   - Să interacţioneze cu adulţii şi cu colegii;
   - Să minimizeze impactul problemelor de sănătate;
   - Să comunice cu cei din jur in diferite moduri;
   - Să parcurgă materia corespunzătoare nivelului de dezvoltare, în ritm propriu;
   - Să contribuie la realizarea portofoliului personal;
   - Să realizeze comunicarea prin diverse jocuțe, inclusiv prin nonverbal;
   - Să folosească citit-scrisul în activitatea de comunicare;
   - Să utilizeze fișe de lucru individuale, pentru a rezolva anumite teme.
3. **ACTIVITĂŢILE PROIECTULUI:**

1. **Activități de învățare suplimentară și includerea elevului în colectiv** (încurajarea colegilor în manifestarea unei atitudinipozitive, prietenoase şi de întrajutorare faţă de elevul cu CES

2. **Comunicarea:**

- Profesor-elev (prin activitatea de predare-învăţare-evaluare-ameliorare);
- Elev-elev: prin jocuri de rol, ajutor şi sprijin în echipă, discuţii în timpulliber;
- Elev-familie: prin informarea familiei, referitor la activităţileeducative desfăşurate, prin discuţii libere despre comportamentul la școală;
- Profesor--familie: prin şedinţe cu părinţii, ore de consiliere parentală,informare asupra dificultăţilor întâmpinate de elev la şcoală;
- Familie-şcoală-comunitate: prin colaborarea cu medicul de familie, cu părințidin clasă, dispuși să coopereze cu mama elevului.

3. **Organizarea clasei**:

-Aşezarea elevului cât mai aproape de profesor şi de tablă;

-Amplasarea lângă elevi care au rezultate foarte bune la învăţătură şicomportament;

-Organizarea activităţilor pe echipe.

4. **Activități educative:**

- Activizarea la lecții a elevilor cu dificultăți de înțelegere;

-Aplicarea unor teste mai simple, cu o durată de rezolvare mai mare;

-Fişe de lucru diferenţiate;

-Activităţi de recuperare şi dezvoltare a cunoştinţelor după program:

-Activităţi extracurriculare, implicarea în proiecte și activitățipreferate.

5. **Competențe individuale:**

-Abilităţi în aria curriculară *Tehnologii* prin încurajarea exprimării cu ajutorulactivităţilor aplicative;

-Realizarea unor lucrări practice în care să dovedească pricepere şi îndemânare;

-Dezvoltarea capacităţilor motrice.

6. **Sprijin individual:**

-Învăţarea elev-elev stimulează elevul să se concentreze prin ajutorul acordat de colegul de bancă în rezolvarea unor sarcini de lucru

-Organizarea muncii printr-un program atractiv, pentru acasă;

-Activitate sportivă organizată.

7. **Mijloace de sprijin:**

-Material didactic adecvat, Prezentari PPT,

-Fişe de lucru diferenţiate;

-Caiete de muncă diferențiată;

-Teste personalizate.

8. Managementul comportamentului:

- Recompensarea comportamentului pozitiv;

- Lauda, evidenţierea, premierea.

9. Munca în echipă:

-Parteneriat şi consultanţă cu persoanele implicate (familie, medic, alte cadredidactice care predau la clasă);

-Atitudine pozitivă a tuturor persoanelor faţă de elevi.

10. Evaluare:

- Fişe de lucru, evaluare curentă;

-Implicarea în activităţile şcolare şi extraşcolare;

-Promovarea rezultatelor pozitive prin popularizarea în colectivul clasei;

-Monitorizarea progresului elevului.

Toate cadrele didactice, care au în colectivitate copii cu CES, vor avea în vedere acţiuni ce presupun colaborarea cu părinții și consilierea acestora, implicarea directă în lucrul efectiv cu copiii. Se va promova o abordare pozitivă a educării şi disciplinării copiilor, iar elevii vor fi implicaţi, atât cât se poate, în luarea deciziilor, în alegerea activităţilor la care vor participa. Este de dorit ca părinţii, cadrele didactice şi şcoala să facă un front comun pentru a ajuta la integrarea copiilor cu CES.

BIBLIOGRAFIE

Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iaşi, 2006,

https://edict.ro/integrarea-copiilor-cu-cerinte-educationale-speciale-ces-in-scolile-de-masa/

TENDINȚE MODERNE ÎN EDUCAȚIA SPECIALĂ

Cobzaru Irina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1
Bacău

În prezent, tendințele moderne în educația specială sunt axate pe dezvoltarea abilităților și competențelor pentru copiii cu nevoi speciale, precum și pe creșterea gradului de accesibilitate și eficiență a procesului de învățământ. Astfel, în acest eseu, vom explora câteva dintre cele mai importante tendințe actuale din domeniul educației speciale, cu o atenție deosebită asupra educației online și a copiilor cu dizabilitate intelectuală.

Dizabilitatea intelectuală, ca una din disfuncțiile psihice majore, este încă o noțiune nedefinită cu precizie. Termenul este în general foarte vag și acoperă o mare varietate de tulburări, atât în etiologie, cât și în simptomatologie (1). Deficitele duc la afectarea funcționării adaptative, astfel încât individul nu îndeplinește standardele prevăzute pentru vârsta sa de dezvoltare (2).

În ultimii ani, dezvoltarea tehnologiei și a internetului a schimbat fundamental modul în care ne raportăm la educație. În cazul educației speciale, această evoluție a avut un impact major, deoarece a permis accesul la informații și resurse educaționale într-un mod fără precedent. În prezent, există o gamă largă de platforme și aplicații educaționale online, care permit copiilor cu nevoi speciale să-și dezvolte abilitățile și cunoștințele într-un mediu adaptat nevoilor lor.

Unul dintre avantajele majore ale educației online în domeniul educației speciale este acela că oferă un mediu sigur și confortabil pentru copiii cu nevoi speciale. În acest mediu online, acești copii sunt liberi să exploreze și să învețe fără a fi nevoiți să se confrunte cu stigmatul și cu presiunea socială din școlile tradiționale. În plus, prin intermediul platformelor educaționale online, copiii cu nevoi speciale pot avea acces la resurse educaționale specializate, care sunt adaptate nevoilor și nivelului lor de dezvoltare.

Pe lângă educația online, o altă tendință importantă în educația specială este accentul pus pe dezvoltarea abilităților de viață. În trecut, educația specială se concentra în mare măsură pe dezvoltarea competențelor academice, cum ar fi cititul și scrierea, însă astăzi se acordă o atenție mult mai mare dezvoltării abilităților sociale, emoționale și de viață independentă. Acest lucru se datorează în parte faptului că copiii cu nevoi speciale au nevoie

de sprijin suplimentar în acest domeniu, întrucât aceste abilități sunt esențiale pentru integrarea lor în societate.

În ceea ce privește copiii cu handicap mental, educația specială a evoluat semnificativ în ultimele decenii. În trecut, acești copii erau adesea marginalizați și nu li se acorda atenția și sprijinul de care aveau nevoie pentru a-și dezvolta abilitățile și potențialul. Astăzi, există o abordare mult mai individualizată și adaptată nevoilor și capacităților fiecărui copil cu handicap mental. De asemenea, se pune accent pe integrarea acestor copii în societate, prin intermediul programelor de incluziune socială și prin sprijinul acordat familiilor și comunității.

În ultimii ani, educația specială a cunoscut o serie de transformări și evoluții semnificative, care au adus în prim-plan metode și practici inovatoare, adaptate la nevoile și cerințele copiilor cu handicap mental. Aceste tendințe moderne au ca obiectiv principal dezvoltarea abilităților și competențelor specifice, dar și creșterea accesibilității și eficienței procesului de învățământ și integrarea acestor copii în societate.

O primă tendință modernă în educația specială este utilizarea tehnologiei asistive, care poate fi de mare ajutor pentru copiii cu nevoi speciale în dezvoltarea abilităților și îmbunătățirea calității vieții. Aceste dispozitive, software-uri sau echipamente ajută copiii cu handicap mental să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare, să se deplaseze mai ușor și să fie mai independenți. De exemplu, dispozitivele de comunicare asistată, cum ar fi tabletele și smartphone-urile, permit copiilor cu dificultăți de comunicare să comunice și să interacționeze cu cei din jurul lor. Mai mult, există și echipamente de mobilitate și de asistență care permit copiilor cu probleme de mobilitate să se deplaseze mai ușor și să fie mai independenți.

Un alt aspect important în educația specială este accentul pus pe dezvoltarea abilităților de viață și pe învățarea prin experiență. În această direcție, există o serie de practici și metode moderne care pot fi aplicate în procesul de învățământ, precum învățarea bazată pe proiecte, învățarea bazată pe jocuri sau învățarea bazată pe experiențe concrete. De exemplu, învățarea prin intermediul jocurilor poate fi o metodă foarte eficientă pentru dezvoltarea abilităților cognitive, sociale și emoționale, dar și pentru stimularea creativității și a imaginației. De asemenea, învățarea bazată pe experiențe concrete poate fi o metodă utilă pentru a-i ajuta pe copiii cu handicap mental să înțeleagă concepte abstracte și să-și dezvolte abilitățile de observație și analiză.

În ultimii ani, educația online a devenit o altă tendință importantă în educația specială. În condițiile pandemiei de COVID-19, educația online a devenit o soluție necesară pentru a

asigura accesul la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale. Educația online poate fi o metodă eficientă și accesibilă pentru a-i ajuta pe copiii cu handicap mental să-și dezvolte abilitățile și competențele, dar și pentru a-i pregăti pentru viața de zi cu zi. În plus, educația online poate fi personalizată în funcție de nevoile și cerințele individuale ale fiecărui copil, oferind astfel o soluție adaptată la nevoile și capacitățile fiecăruia.

Cu toate acestea, educația online poate fi și o provocare pentru copiii cu handicap mental și pentru profesorii care îi învață. În acest sens, este important să se ia în considerare diferitele nevoi și cerințe ale copiilor cu nevoi speciale și să se găsească soluții adecvate pentru a-i ajuta să-și dezvolte abilitățile și competențele. De exemplu, este important să se ofere sprijin suplimentar pentru copiii cu dificultăți de învățare sau să se ofere materiale de învățare adaptate la nevoile lor specifice.

Un alt aspect important al tendințelor moderne în educația specială este integrarea copiilor cu handicap mental în societate. Integrarea socială este un aspect crucial al educației speciale, deoarece copiii cu nevoi speciale trebuie să poată trăi și să se integreze în societate în mod independent și autonom. În acest sens, educația specială modernă acordă o atenție deosebită dezvoltării abilităților sociale și emoționale ale copiilor, precum și învățării abilităților de comunicare și de cooperare.

De exemplu, proiectele de voluntariat pot fi o metodă utilă pentru dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale copiilor cu handicap mental, prin oferirea oportunității de a interacționa cu alte persoane și de a-i ajuta pe cei din jurul lor. De asemenea, proiectele de integrare socială în comunitate, cum ar fi grădinile comunitare sau proiectele de reciclare, pot fi o modalitate de a încuraja participarea activă a copiilor cu nevoi speciale în societate.

În concluzie, tendințele moderne în educația specială au adus o serie de transformări și evoluții semnificative, care au contribuit la dezvoltarea abilităților și competențelor copiilor cu handicap mental, precum și la integrarea lor în societate. Utilizarea tehnologiei asistive, accentul pus pe dezvoltarea abilităților de viață și pe învățarea prin experiență, educația online și integrarea socială sunt doar câteva dintre exemplele de metode moderne care pot fi aplicate în educația specială. Cu toate acestea, este important să se ia în considerare nevoile și cerințele individuale ale fiecărui copil cu handicap mental și să se găsească soluții adecvate pentru a le oferi o educație adecvată și accesibilă.

Bibliografie

1. PĂUNESCU, Constantin, 1994, Deficiența mintală. Terminologie comparată, în "Handicapul mintal, Handicapul intelectual", Editura Pro Humanitate, Bucureşti;

2. RUSU, Constantin, 1997, "Psihopedagogie specială integrată, Handicapul mintal, Handicapul intelectual", Editura Pro Humanitate, Bucureşti.

ACCEPTAREA DIVERSITĂŢII

Popa Minodora
Liceul Teoretic „Nicolae Jiga" Tinca

Toti copiii au dreptul de a fi educaţi împreună, oricare ar fi dizabilitatea/ handicapul sau dificultăţile de învăţare.

Educaţia integrată este un drept pentru respectarea căruia este nevoie de o educaţie bună şi de bunul simţ social.

Legea educaţiei:

Art. 2 (4) Statul asigură cetăţenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile şi formele de învăţământ preuniversitar şi superior, precum şi la învăţarea pe tot parcursul vieţii, fără nici o discriminare.

Art. 12 (6) Statul garantează dreptul la educaţie al tuturor persoanelor cu cerinţe educaţionale speciale.

Există trei mari *tipuri de abordări ale educaţei copiilor cu CES*:

a) *segregarea* - gruparea copiilor în funcţie de dizabiltăţi şi repartizrea lor în şcoli special create pentru a răspunde acelor categorii de dizabilităţi ;

b) *integrarea* - copiii cu dizabilităţi sunt plasaţi în şcolile obişnuite, adesea în clase speciale, în măsura în care ei pot face faţă cerinţelor şcolii de masă;

c) *incluziunea* - se recunoaşte necesitatea transformării culturilor, politicilor şi practicilor şcolilor generale pentru a se adapta la diferite nevoi ale anumitor elevi, precum şi obligaţia de a îndepărta barierele care ar împiedica acea posibilitate (UNICEF, 2012).

Educaţia integrată se referă la faptul că toţi copiii trebuie să înveţe împreună în medii cât mai aproape de contextul normal al vieţii şi nu în medii separate. Fiecare copil trebuie integrat într-un program adecvat de educaţie; fiecare copil are dreptul să meargă la grădiniţă/şcoală unde merg toţi copiii din vecinătatea sa, iar grădiniţă/şcoala să răspundă nevoilor sale educative.

Orice copil are o serie de particularităţi, caracteristici care se referă la modul, stilul, ritmul şi specificul învăţării sale. În acelaşi timp o serie de copii au particularităţi ce

îndreptăţesc un sprijin suplimentar, activităţi specifice pentru realizarea sarcinilor de învăţare; este vorba de *cerinţe speciale*, diferite de ale majorităţii copiilor şi care determină măsuri specifice. Cerinţe speciale poate avea orice om/copil în anumite perioade, pentru că cerinţele speciale acoperă o realitate extrem de variată, complexă şi dinamică - de la probleme simple, determinate de dezvoltarea tipică a individualităţii şi persoanei, până la problemele unice, care nu se pot rezolva decât cu o intervenţie specială şi specifică.

Să nu uităm că şi „copiii care au anumite dizabilităţi/handicapuri au trebuinţe de bază în creştere şi dezvoltare ca toţi copiii. Identificăm: nevoia de afecţiune şi securitate, de apreciere şi întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate ş independenţă". (E. Vrăşmaş, 1998).

Cerinţele educative speciale derivă din dizabilităţi, deficienţe, boli sau deprivări de ordin socio-cultural:

- Dificultăţi/ dizablităţi de învăţare;
- Întârziere/deficienţă mintală;
- Tulburări de limbaj;
- Deficienţe fizice/motorii;
- Deficienţe vizuale;
- Deficienţe auditive;
- Tulburări emoţionale şi de comportament;
    - Delicvenţele;
- Copiii străzii;
- Grupuri etnice şi religioase minoritare;
- Copiii bolnavi de boli cronice sau SIDA;
- Copii exploataţi, maltrataţi sau abuzaţi;

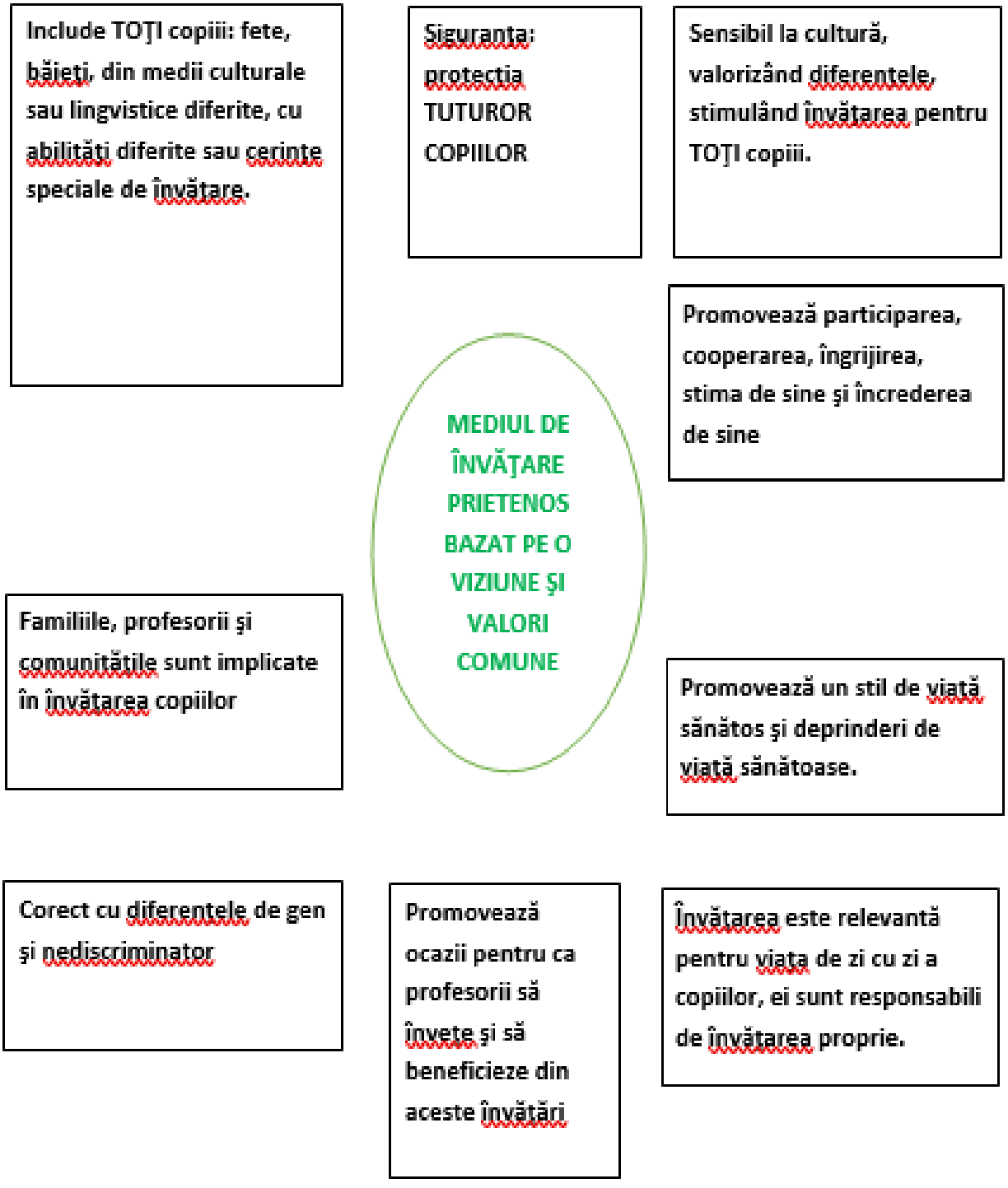
Conceptul de *cerinţe educative speciale* corespunde unei abordări care:

- postulează ideea că fiecare copil este unic;
- identifică faptul că orice copil poate învăţa;
- valorizează unicitatea tipului de învăţare determinată de particularităţile individuale;
- cultivă diversitatea copiilor ca un mijloc de învăţare, care sprijină şi întăreşte învăţarea dacă este folosită adecvat (prin curriculum).

Grupa/clasa heterogenă - este caracterizată de diversitate, din perspectiva diferenţelor de dezvoltare, stil de învăţare şi alte particularităţi ale copiilor care o alcătuiesc. Practic, diversitatea duce la o mai atentă privire asupra educaţiei incluzive. Astfel, ajungem să precizăm că o grupă/clasă în care este acceptată diversitatea şi se lucrează pentru a răspunde

nevoilor educaţionale ale fiecărui copil este o grupă/clasă incluzivă. Una dintre caracteristicile acesteia este asigurarea unui mediu prietenos, flexibil şi deschis pentru fiecare copil şi pentru clasa întreagă.

	Grupa /clasa incluzivă, mediul de învăţare prietenos
Interrelaţiile	Prietenos şi cald Educatorul/profesorul este atent la nevoile copiilor Însoţitorul copilului cu CES valorizează copilul şi asistă şi pe ceilalţi copii
Cine este în clasă	Educatorul/profesorul, copiii diferiţi (cu o diversitate de abilităţi şi medii de dezvoltare), cât şi alţi profesionişti, cum ar fi cadrul didactic de sprijin, consilierul şcolar, logopedul
Organizarea clasei	La unele activităţi se stă pe podea, se face un cerc sau două astfel încât copiii şi educatorul/profesorul să stea împreună, ca la o masă rotundă
Materiale de învăţare	O varietate de materiale pentru toţi copiii, cum ar fi decupaje din ziare pentru matematică, postere şi păpuşi pentru activităţile de comunicare
Resurse	Educatorul/profesorul planifică fiecare zi pentru a utiliza materiale diferite; implică copiii să aducă materiale la grupă/clasă pentru activităţi
Evaluare	Evaluare autentică: fişe de observare, lucrările copiilor, aşa cum sunt portofoliile

Include TOŢI copiii: fete, băieţi, din medii culturale sau lingvistice diferite, cu abilităţi diferite sau cerinţe speciale de învăţare.
Siguranţa: protecţia TUTUROR COPIILOR
Sensibil la cultură, valorizând diferenţele, stimulând învăţarea pentru TOŢI copiii.
Promovează participarea, cooperarea, îngrijirea, stima de sine şi încrederea de sine
MEDIUL DE ÎNVĂŢARE PRIETENOS BAZAT PE O VIZIUNE ŞI VALORI COMUNE
Familiile, profesorii şi comunităţile sunt implicate în învăţarea copiilor
Promovează un stil de viaţă sănătos şi deprinderi de viaţă sănătoase.
Corect cu diferenţele de gen şi nediscriminator
Promovează ocazii pentru ca profesorii să înveţe şi să beneficieze din aceste învăţări
Învăţarea este relevantă pentru viaţa de zi cu zi a copiilor, ei sunt responsabili de învăţarea proprie.

PRINCIPII ÎN LUCRUL CU COPII CU CES

Guț Cornelia
Liceul Teoretic „Nicolae Jiga"Tinca

În fata tuturor principliilor as spune ca cel mai important lucru este că nici o persoană fie ea copil, părinte, educator nu poate lucra cu acesti copii dacă nu porneste de la gandul in spirit ,,să-I iubeşti asa cum te iubesti pe tine si să-i respecti asa cum ti-ar placea sa fii tu respectat,,

1. elev cu CES – elev fara CES

- principilul egalităţii de sanse
- principiul respectului reciproc;
- egalitate în aşi alege jucăriile, chiar dacă s-ar putea să le strice;
- egalitate în a-si manifesta emoţiile chiar dacă sunt nepotrivite momentului;
- egalitate de a se juca în acelasi spaţiu de joacă, chiar dacă s-ar putea să-i murdarească hainele partenerului de joc;
- egalitate în a mânca langă el;

2. apartinator copil CES – parinte copil fara CES

- principiul acceptarii în colectivitatea unde este copilul fără CES, a copilului cu CES;
- principiul de a avea dreptul să fie privit ca om şi nu ca părintele copilului X, care este cu CES.

3. cadru didactic – parinte copil CES

- principiul ca orice critică să fie constructivă şi să nu sune a critică si repros;
- principiul respetului de la om la om, nu de la şef la părintele X, care iar a făcut ceva;
- principiul ascultării mai înainte de a lua o decizie, ori de a-l pune la zid;
- Principiul eficienţei, pentru obţinerea de rezultate educaţionale maxime prin gestionarea resurselor existente.

- Principiul echităţii, potrivit căruia accesul la oportunităţile de învăţare se realizează fără discriminare.
- Principiul confidenţialităţii, pe baza căruia informaţiile cu caracter privat îşi păstrează anonimatul.
- Principiul diversităţii şi interculturalităţii, facilitând accesul la servicii educaţionale de calitate al copiilor

4. cadru didactic – parinte copil fara CES

- principiul ascultă-l pe părinte când ţi se adresează şi nu crede că ştii tot;
- principiul dreptului la replică;

5. parinte copil CES – parinte copil fara CES.

- principiul de a-l privi egal cu el
- activităţi impreună;
- principiul flexibilităţii şi adecvării
- *Incluziunea educaţională a copiilor cu CES*

Vă propun o scurtă reflecţie pe marginea unei parabole, care datează încă din secolul al XIII -lea:

Mă plimbam. Văd la picioarele mele o frunză. Era pe jumătate uscată, dar răspîndea un miros foarte plăcut. O iau de jos şi o miros cu mare plăcere...

– Tu, ce răspîndeşti un miros atît de plăcut, o întrebasei, eşti un trandafir?

– Nu, îmi răspunse, nu-s un trandafir, dar am trăit cîtva timp lîngă un trandafir. De acolo vine mirosul ce-l răspîndesc.

După *Buna întovărăşire* de Th. Barrau

Din această frumoasă parabolă desprindem că orice demers educativ autentic se produce ca urmare a unei întîlniri paideice între pedagog şi discipol. Ca să evolueze, copilul are nevoie de un model, de un punct de referinţă, care să-l îndrume pe calea cea bună în viaţă.

Se ştie că o persoană poate fi apreciată nu numai după cele realizate efectiv, ci şi după ceea ce ar fi putut să facă, dacă alte persoane, în anumite perioade ale vieţii sale, i-ar fi ieşit în cale şi l-ar fi marcat...

Copiii cu cerinţe educaţionale speciale fac parte din comunitatea noastră şi au nevoie ca noi, pedagogii, „să le ieşim în cale”.

Persoanele cu nevoi speciale au, in general, mai puţine posibilitati de afirmare si o calitate a vieţii mai scăzută.

Misiunea noastra este să oferim tuturor copiilor posibilitatea de a-şi forma competenţe, de a le crea condiţii să şi le exprime, de a simţi bucuria copilariei si de a descoperi lumea care-i înconjoară. Noi avem şansa să le oferim celor din jur şanse egale pentru fiecare, prin educaţie, grijă, dragoste.

Facilități acordate unităților de învățământ integratoare

- În grupele/clasele în care sunt integrați copii/elevi cu CES care beneficiază de servicii educaționale de sprijin efectivele se diminuează cu 2 copii/elevi pentru fiecare copil/elev integrat.
- Cadrele didactice din unitățile de învățământ integratoare beneficiază de cursuri de formare în domeniul educației incluzive, organizate de MECTS.
- Cadrelor didactice care lucrează cu copii/elevi cu CES integrați în unități de învățământ de masă li se vor acorda în fișele de evaluare cel puțin 5 puncte pentru fiecare copil/elev integrat, dar nu mai mult de 10 puncte. De punctajul acordat beneficiază și profesorul itinerant și de sprijin.
- Se recomandă inspectoratelor școlare județene ca, la întocmirea grilei cu punctajele prevăzute pentru obținerea gradației de merit și a distincțiilor, să stabilească pentru cadrele didactice din învățământul de masă care integrează copii/elevi cu CES un punctaj echivalent cu cel acordat pentru obținerea unor performanțe în pregătirea elevilor distinși la concursurile și olimpiadele școlare.

Filozofia incluziunii

Reabilitarea în comunitate a persoanelor cu deficienţe este parte componentă a dezvoltării unei comunităţi şi vizează implicarea persoanelor deficiente prin eforturile combinate ale familiilor şi a membrilor comunităţii din care fac parte, împreună cu serviciile de sănătate, educaţie, profesionale şi sociale, pornind de la principiile moderne impuse de noile orientări

în domeniul asistenţei persoanelor cu cerinţe speciale şi cuprinse în Rezoluţia ONU nr. 48/96 din 1993.

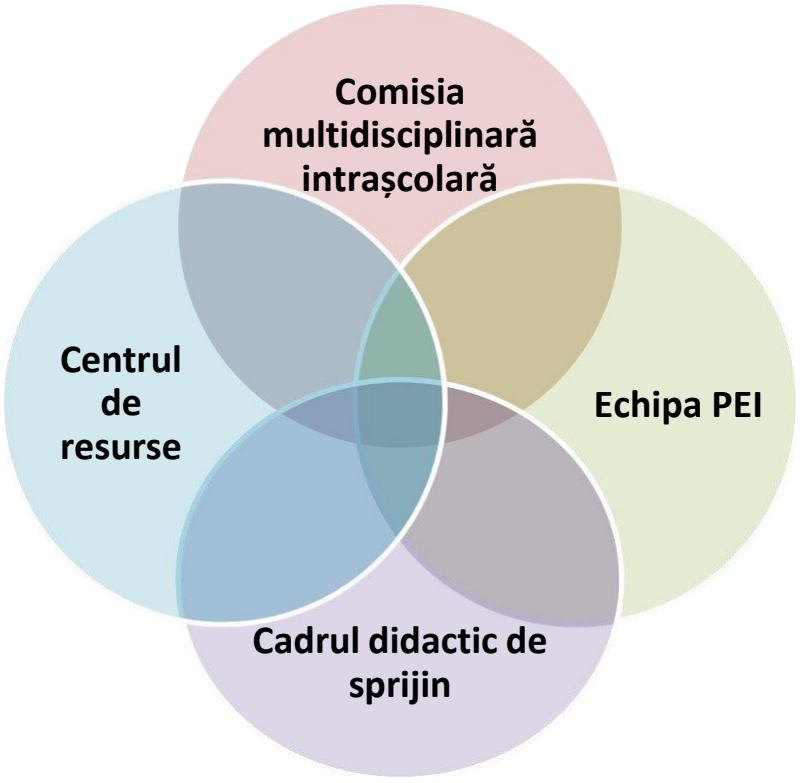
ANEXĂ la OMEC nr. 5379/25.11.2004

- Art. 2. Principiile care stau la baza educaţiei speciale sunt:

(1) Garantarea dreptului la educaţie al oricărui copil

- a) Copii au dreptul să înveţe împreună indiferent de dificultăţi şi de diferenţe
- b) Fiecare copil este unic şi are un anume potenţial de învăţare şi de dezvoltare
- c) Şcoala şi comunitatea asigură şanse egale de acces la educaţie pentru toţi copii

Structuri la nivel instituțional

Modelele de integrare a copiilor cu CES

- modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în cadrul şcolii generale;
- modelul bazat pe amenajarea în şcoala obişnuită a unei camere de instruire şi resurse pentru copiii deficienţi, integraţi individual în clase obişnuite din şcoala respectivă.

„Mai presus de neştiutori sînt cei care citesc; mai presus de cei care citesc sînt cei care reţin; mai presus de cei care reţin sînt cei care înţeleg; mai presus de cei care înţeleg sînt cei activi”(Bohtlingk)?

Împreună vom reuşi!

INTEGRAREA RESURSELOR DIGITALE ÎN ACTIVITATEA CU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Octavia Barbu
Liceul Agricol ”Dr. C. Angelescu” Buzău

Digitalizarea a fost și rămâne o provocare pentru fiecare profesor, indiferent de nivelul de învățământ la care predă. Abilitatea elevilor cu CES de a folosi tehnologia trebuie transformată în avantaj educațional, care poate sprijini activitatea noastră la clasă și îi încurajează pe elevi să aibă o atitudine pozitivă față de învățare și evaluare.

Resursele digitale favorizează procesul de predare-învățare-evaluare, transformându-l în unul mai accesibil, mai motivant și antrenant. Folosite în mod corespunzător, resursele de învățare digitale pot adăuga o valoare considerabilă calității predării materialului didactic și experienței de învățare a elevului.

Educaţia incluzivă reprezintă o abordare care presupune că toţi elevii trebuie să aibă șanse egale de a frecventa aceeași școală și a învăţa împreună cu semenii lor indiferent de capacităţile lor intelectuale sau fizice, de apartenenţa lor culturală, socială, etnică, rasială, religioasă.

O școală incluzivă este într-un proces continuu de căutare a celor mai potrivite moduri de a răspunde la diversitatea elevilor, a intereselor și a nevoilor lor diferite de învățare. Acest proces este abordat cu o atitudine pozitivă și se bazează pe o bună înțelegere a principiilor și a practicilor incluzive.

Pentru elevii ce manifestă dificultăţi semnificative în achiziţionarea şi utilizarea receptării şi înţelegerii limbajului, a raţionamentului şi abilităţilor specifice **domeniului industrie alimentară**, ca şi a unor abilităţi sociale am întocmit un **plan educaţional de intervenţie** prin aplicarea căruia am urmărit ca activitățile de învățare, indiferent de modul de realizare a acestora să vizeze următoarele competențe generale:

1. Receptarea mesajelor transmise oral, în scris şi prin activităţi practice în diferite

situaţii de comunicare

2. Producerea de mesaje orale, scrise şi prin activităţi practice adecvate unor anumite contexte de comunicare

3. Realizarea de interacţiuni în comunicarea orală sau scrisă

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau prin activitati practice în situaţii variate de comunicare

Ca repere orientative în designul adaptării, câteva întrebări premergătoare procesului pot oferi un punct de plecare util:

Unde predau - se au în vedere particularitățile clasei, dotările tehnice, agent economic, laborator.

Cum predau - ce conținuturi îmi aleg, ce metode voi folosi (să fie atractive, interactive, dinamice), particularitățile de învățare ale elevilor

Cum organizez grupul de elevi - în perechi, pe grupe, individual.

E-learning oferă elevilor cu CES accesul comod şi eficient la informaţiile şi cunoştinţele cele mai noi, oferă posibilitatea implementării unor metode noi şi eficiente de predare-învăţare-evaluare.

EclipseCrossword este o aplicație gratuită, foarte simplă, de generare a cuvintelor încrucișate. Rulează numai pe Windows și este disponibilă pentru descărcare și instalare la https://www.eclipsecrossword.com/

Aplicația EclipseCrossword creează rebusuri pornind de la cuvintele care trebuie să aprară în careu, definițiile lor și dimensiunea careului, pe care trebuie să le introducă utilizatorul.

Paşii în editarea de documente utilizând EclipseCrossword:

1. Accesarea paginii http://www.eclipsecrossword.com/

2. Se descarcă aplicaţia: Download – Download EclipseCrossword.

3. După instalare, aplicaţia se va găsi în Start – All programs – EclipseCrossword.

4. Pentru a crea un rebus nou, se bifează opţiunea I would like to start a new crossword, apoi Next.

5. Selectăm opţiunea de a crea o listă nouă de cuvinte (Let me create a word list from scratch), apoi Next.

6. În noua fereastră, introducem cuvântul ce trebuie completat în rebus şi definiţia acestuia, apoi selectăm Add word to list.

7. Când am introdus toţi termenii, selectăm Next. Va apărea o fereastră care ne permite să salvăm lista de cuvinte pentru alte rebusuri.

8. Dăm un nume rebusului şi, opţional, ne completăm numele.

9. Selectăm cât de mare dorim să fie rebusul. Programul va genera mai multe variante de aşezare a cuvintelor şi pentru a vedea diferitele variante, selectăm Make another puzzle like this one. Când găsim varianta care ne place, selectăm Next.

10. Rebusul are mai multe posibilităţi de salvare sau de printare. Poate fi folosită opţiunea Save as a web page, apoi Interactive with Java script. După ce a fost salvat pe calculator, poate fi accesat direct şi completat pe calculator de către elevi, oferind feedback imediat, atât după fiecare întrebare, cât şi la finalul rebusului.

Avantaje:

- creează rebusuri fără a necesita lucrul cu tabele;
- se generează în format Pdf.;
- se poate modifica forma rebusului, astfel, cu acelaşi conţinut se pot realiza diferite alte forme;
- elevii pot crea rebusuri pe diverse teme.

Dezavantaje:

- pentru cei mai puţin familiarizaţi cu acest program poate părea relativ dificil.
- trebuie descărcat în calculator

Exemplu de resursă educațională pe care am utilizat-o cu success și în activitatea cu elevi cu CES:

Titlul resursei: Rebus

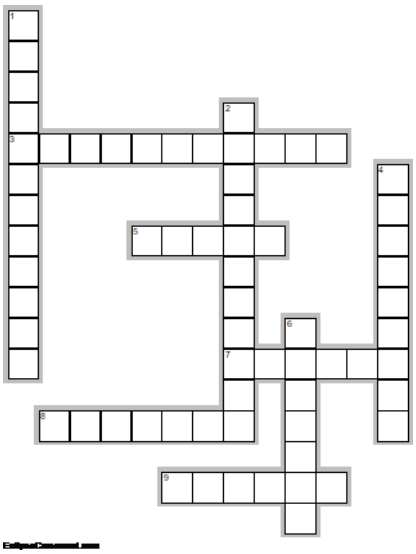
Nivelul de vârstă/clasa: a IX-a

Timpul alocat rezolvării: 10 minute

Tipul resursei non digitale: jocuri- rebus (aritmograf)

Tema **SEPARAREA AMESTECURILOR PRIN DISTILARE**

Citiți cu atenție indiciile și completați rebusul de mai jos:

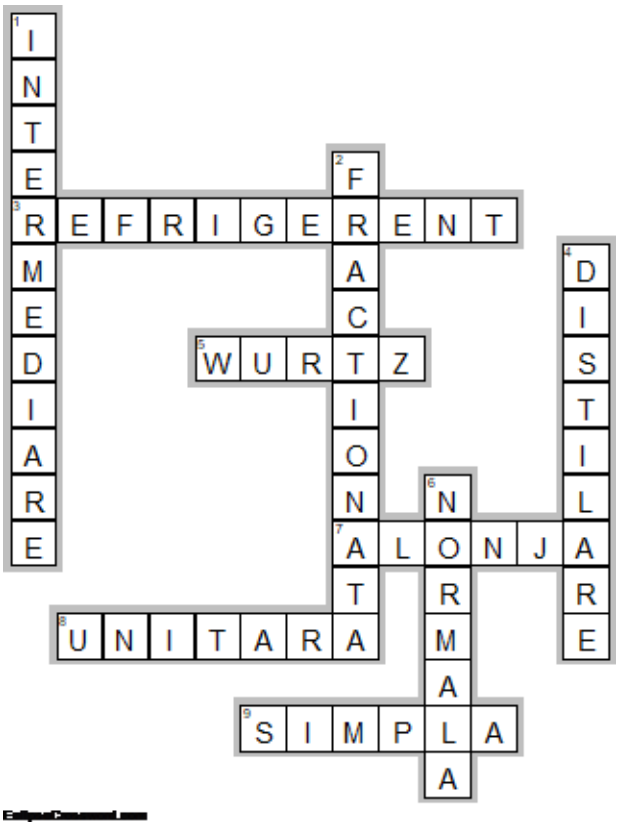
Orizontală

3. Parte componentă a instalației de distilare în care are loc condensarea.
5. Balonul în care se introduce amestecul lichid ce urmează a fi încălzit.
7. Parte componentă a instalației de distilare simplă care fixează vasul de colectare a distilatului la refrigerent.
8. Fracțiunea colectată în cazul distilarii fracționate în timp ce temperatura se menține constantă.
9. Procedeu de distilare folosit la obținerea apei distilate.

Verticală

1. Fracțiunile culese în cazul distilării fracționate în timp ce temperatura crește.
2. Procedeu de distilare care permite separarea componenților ale căror puncte de fierbere diferă numai cu 1-2^0 C.
4. Metoda de separare a substanțelor din amestecurile lichide pe baza diferenței de volatilitate a componenților.
6. Presiune la care are loc distilarea simplă.

Rezolvarea rebusului:

Principiile cheie ale incluziunii au în vedere concepte fundamentale cum ar fi: valorizarea diversităţii, dreptul de a fi respectat, demnitatea fiinţei umane, nevoile individuale înţelese ca cerinţe individuale, planificarea, responsabilitatea colectivă, dezvoltarea relaţiilor şi culturii profesionale, dezvoltarea profesională, egalitatea de şanse.

Educaţia incluzivă este un proces prin care se urmăreşte să se răspundă unor nevoi diverse ale elevilor prin sporirea participării acestora la procesul învăţării, reducând formele de excludere din educaţie.

Educaţia şcolară a elevilor cu cerinţe educaționale speciale trebuie să corespundă nevoilor de dezvoltare ale acestora, prin evaluarea adecvată a potenţialului de dezvoltare şi prin asigurarea reabilitării/recuperării şi compensării deficienţelor sau tulburărilor, dificultăţilor de învăţare.

Menirea școlii este să asigure programe educaționale secvențiale, continue, structurate și individualizate, desfășurate într-un mediu stimulativ și protector.

Procesul de adaptare curriculară este unul permanent, fie că se referă la programe, planificări, activități de învățare sau instrumente de evaluare, la școala în format fizic, hibrid sau online.

În elaborarea instrumentelor de evaluare, în consolidarea achizițiilor, în proiectarea și realizarea activităților de învățare, în selectarea strategiilor, cadrul didactic trebuie să țină cont de abilitățile individuale ale elevului, mai ales în contextul cerințelor educaționale speciale (gradul de handicap, tipul de dizabilitate, contextul medical) și al mediului din care provine și în care se dezvoltă elevul (mediul urban, mediul rural, copii instituționalizați, copii de etnii diferite, copii din medii sociale defavorizate, copii aflați în alte situații vulnerabile). Evaluarea diferențiată este un instrument care vine în sprijinul unui proces didactic eficient și realist.

De asemenea, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere adaptarea procesului instructiv-educativ în funcție de condițiile de desfășurare a activităților didactice (numărul de elevi din clasă, dotările cu echipamente tehnice moderne, clase eterogene cu nivel diferit de achiziții al elevilor, stiluri de învățare diferite). În acest sens, proiectarea de activități se va face diferențiat, pe niveluri cognitive și de achiziții minimale, medii si înalte, pe stiluri de învățare diferite (vizual, auditiv, kinestezic).

Trebuie acordată o atenție deosebită claselor eterogene, unde pot exista diferențe majore între nivelele de achiziții ale elevilor/ existența unor elevi care au dizabilităţi medii, accentuate, grave şi asociate. În aceste situații, cadrele didactice vor acorda diferențiat atât sarcinile de lucru, cât și conținuturile cuprinse în programă prin adaptarea acestora la nivelul elevilor. În sprijinul acestui demers, cadrul didactic va decide repartiția oportună în timp a temelor propuse în programă, putând să amâne spre finalul ciclului de studiu temele care prezintă grad mare de dificultate pentru nivelul de achiziţii real al elevilor.

Educația incluzivă valorizează diversitatea și contribuțiile unice pe care fiecare elev le aduce la clasă. Într-un cadru cu adevărat incluziv, fiecare elev se simte în siguranță și are un sentiment de apartenență. Educaţia incluzivă înseamnă sprijin şi educaţie pentru toţi, grijă şi atenţie pentru fiecare. Şcoala prietenoasă şi incluzivă este un spaţiu deschis cunoașterii și comunicării, în care limitele și diferenţele se transformă în surse pentru valorizare și cooperare. Astfel, fiecare elev se simte important și ocrotit, înţeles și acceptat.

Un lucru este cert: trăim într-o perioadă în care trebuie să ne adaptăm la dezvoltarea galopantă a tehnologiei. În cazul utilizării tehnologiei nu putem face evaluări globale: dezvoltarea tehnologică este benefică sau nocivă; mai degrabă ar trebui să ne educăm cu privire la utilizarea eficientă a acesteia. Preferința tuturor elevilor- inclusive a celor cu cerințe educaționale speciale- pentru utilizarea mijloacelor tehnologice ar trebui utilizată cu scopul de a-i motiva și implica în sarcini curriculare și extracurriculare, orientare profesională, asigurarea unui viitor sigur.

Bibliografie:

Brut Mihaela, Instrumente pentru e-Learning, Editura Polirom, Iași, 2006.

Gherguț, Alois- Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, Iași, 2016

Jinga Ioan, Impactul noilor tehnologii ale comunicării și informării asupra didacticii disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2000.

Oprea, Crenguta Lăcrămioara- Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007

Vrasmaş, Ecaterina- Dificultăţile de învăţare în şcoală – domeniu nou de studiu şi aplicaţie, Editura V&I Integral, București, 2007.

https://rocnee.eu/index.php/dcee-oriz/curriculum-oriz/repere-metodologice/reperemetodologice2022

https://www.edu.ro/sites/default/files/Ordin-cadru%206.134_2016%20interzicere%20segregare.pdf

https://coggle.it/

INTERDISCIPLINARITATEA DIN PERSPECTIVĂ POST-PANDEMICĂ PENTRU REMEDIEREA ÎNVĂȚĂRII

Turbatu Luminița, Grădinița cu P.P. nr.2 Focșani

Interdisciplinaritatea poate fi considerată o abordare eficientă pentru remedierea dificultăților de învățare, întrucât aduce împreună mai multe discipline sau domenii de studiu pentru a aborda problema din mai multe unghiuri și a dezvolta soluții mai complete și mai bine adaptate nevoilor individuale. Un exemplu de abordare interdisciplinară pentru remedierea dificultăților de învățare este utilizarea terapiei ocupaționale și a terapiei logopedice în combinație. Această abordare ar putea aborda simultan problemele de dezvoltare a abilităților motorii și de vorbire ale unui copil, care ar putea avea un impact asupra capacității sale de a învăța. În plus, învățarea interdisciplinară poate oferi oportunități de a dezvolta abilități de gândire critică, de a face conexiuni între diferite domenii și de a aborda probleme complexe. Aceste abilități pot fi utile pentru remedierea dificultăților de

învățare și pentru a ajuta elevii să înțeleagă cum pot aplica cunoștințele lor într-un mod mai eficient.

Abordarea interdisciplinară pentru reducerea pierderilor în învățare înregistrate de elevi este esențială pentru a răspunde provocărilor și impactului negativ pe care pandemia COVID-19 l-a avut asupra procesului de învățare. O astfel de abordare implică colaborarea între diverse domenii de expertiză, cum ar fi educația, psihologia, tehnologia informației, sănătatea mentală, sociologia și altele, pentru a identifica și implementa soluții eficiente pentru a minimiza pierderile în învățare ale elevilor.

Exemplific mai jos câteve dintre posibilele abordări interdisciplinare post-pandemice pentru reducerea pierderilor în învățare înregistrate de elevi:

1. Tehnologia în educație joacă un rol crucial în abordarea pierderilor în învățare ale elevilor în contextul post-pandemic. Abordarea interdisciplinară poate implica experți în tehnologia informației și învățământul asistat de tehnologie pentru a dezvolta și implementa soluții tehnologice eficiente, cum ar fi platforme de învățare online, aplicații mobile, resurse digitale și alte instrumente care să faciliteze accesul la resurse educaționale și să îmbunătățească procesul de învățare.

2. Colaborare între părinți, elevi și cadre didactice: Abordarea interdisciplinară implică, de asemenea, colaborarea strânsă între părinți, elevi și cadre didactice. Împreună, aceștia pot identifica nevoile și provocările specifice ale elevilor și pot dezvolta soluții personalizate pentru a aborda pierderile în învățare.

3. Adaptarea curriculumului și metodelor de predare: pandemia a impus schimbări semnificative în modul de desfășurare a procesului de învățare, cu tranziția la învățarea online sau hibridă. Abordarea interdisciplinară poate implica experți în educație și curriculum pentru a dezvolta și implementa programe de învățare adaptate la noile realități, care să fie flexibile și să țină cont de nevoile specifice ale elevilor, astfel încât să minimizeze pierderile în învățare.

Curriculumul și metodele de predare pot fi realizate prin:

a. Evaluarea nivelului de învățare: pentru a identifica exact pierderile în învățare ale elevilor, este important să se efectueze o evaluare a nivelului lor de cunoștințe și competențe la începutul anului școlar sau modul. Aceasta poate oferi o bază solidă pentru adaptarea curriculumului și metodelor de predare în funcție de nevoile specifice ale elevilor.

b. Personalizarea învățării: abordarea individualizată a învățării poate fi eficientă în recuperarea pierderilor. Curriculumul și metodele de predare pot fi adaptate pentru a ține cont de ritmul, stilul și nivelul de învățare al fiecărui elev în parte. Sunt disponibile o varietate de

resurse și tehnologii educaționale care pot facilita învățarea individualizată, cum ar fi platforme de învățare online, aplicații mobile și alte instrumente digitale.

c. Consolidarea cunoștințelor anterioare: un alt aspect important al adaptării curriculumului este revizuirea și consolidarea cunoștințelor anterioare. Recapitularea și consolidarea materiei studiate în anii anteriori pot ajuta la închiderea eventualelor lacune și la construirea unei baze solide pentru noile cunoștințe.

d. Abordarea practică și aplicată: metodele de predare care implică activități practice și aplicate pot fi eficiente în recuperarea pierderilor în învățare. Acestea pot include proiecte, experimente, studii de caz, jocuri educaționale și alte activități care să încurajeze participarea activă și să le permită elevilor să aplice cunoștințele în contexte reale.

4. Sănătatea mentală a elevilor: pandemia a avut un impact semnificativ asupra sănătății mentale a elevilor. Abordarea interdisciplinară poate implica experți în psihologie și sănătate mentală pentru a dezvolta și implementa programe de consiliere și sprijin psihologic pentru elevi, astfel încât să poată face față anxietății, stresului și altor probleme emoționale care pot afecta negativ procesul de învățare.

Pentru a recupera pierderile în învățare, unii elevi pot avea nevoie de sprijin suplimentar. Acest sprijin poate fi oferit prin programe de remediere, tutoriale, sesiuni de consiliere academică sau alte activități specifice. Colaborarea strânsă între cadrele didactice, părinți și elevi poate fi esențială în furnizarea acestui sprijin suplimentar.

Pierderile în învățare pot fi legate și de starea socio-emoțională a elevilor. Experiențele traite în timpul pandemiei, precum izolarea socială, anxietatea, stresul și alte emoții negative pot afecta capacitatea elevilor de a se concentra, de a învăța și de a realiza performanțe academice adecvate. Prin urmare, o abordare interdisciplinară pentru recuperarea pierderilor în învățare ar trebui să includă și sprijinul socio-emoțional pentru elevi. Câteva strategii care pot fi implementate în acest sens:

a. Consiliere și suport emoțional: elevii ar trebui să aibă acces la servicii de consiliere și suport emoțional pentru a gestiona emoțiile negative și a face față stresului și anxietății. Aceasta poate implica consilieri școlari, psihologi școlari sau alți profesioniști specializați care să ofere sprijin emoțional și să ajute elevii să dezvolte abilități de gestionare a emoțiilor.

b. Dezvoltarea abilităților de reziliență: Elevii pot fi învățați să-și dezvolte abilitățile de reziliență, adică capacitatea de a face față și de a se adapta la situații dificile. Aceasta poate include activități precum mindfulness, meditație, tehnicile de gestionare a

stresului și alte strategii care să-i ajute să-și dezvolte abilitățile de auto-reglare emoțională și să-și întărească rezistența mentală.

c. Comunicare și relații pozitive: Relațiile pozitive cu cadrele didactice, colegii de clasă și familiile pot avea un impact pozitiv asupra stării socio-emoționale a elevilor. Astfel, o abordare interdisciplinară ar trebui să promoveze comunicarea deschisă, sprijinul reciproc și construirea de relații pozitive în cadrul comunității școlare.

d. Activitățile extracurriculare și timpul de recreație pot fi importante pentru a reduce stresul și a promova bunăstarea socio-emoțională a elevilor. Aceasta poate include activități sportive, culturale, artistice sau alte activități recreative care să permită elevilor să se relaxeze, să se distreze și să-și dezvolte interesele și abilitățile.

e. Abordarea bazată pe învățarea socială și emoțională: Învățarea socială și emoțională poate fi integrată în curriculumul școlar prin abordări specifice, precum programul de educație socio-emoțională sau activități de învățare care să promoveze dezvoltarea abilităților.

UTILIZAREA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR (TIC)

PENTRU FACILITAREA INTEGRĂRII COPIILOR CU CES

Prof. Amza Nurdan
Școala Gimnazială Nr.1 Mangalia

Educația incluzivă este o componentă a societății incluzive, o societate în care diversitatea umană este recunoscută, acceptată și valorizată, în care indivizii și grupurile minoritare nu sunt marginalizate. Astfel, educația incluzivă pune accent pe procesul de perfecționare a calității educației oferite de școală prin eficientizarea resurselor umane și materiale, precum și prin îmbunătățirea serviciilor oferite.

În ultimii ani, în procesul de recuperare / educație a copiilor cu CES sunt aplicate tot mai frecvent tehnologiile informatice și comunicaționale (TIC). Acestea reprezintă un

ansamblu de instrumente și resurse tehnologice, folosite pentru a comunica și a crea, a transmite, a stoca și a gestiona informația destinată procesului educativ. Internetul, softurile educaționale, instruirea asistată de calculator, manualele electronice sunt doar câteva dovezi în favoarea expansiunii TIC în educație.

Beneficiile și oportunitățile pe care TIC le oferă elevilor cu CES se reflectă în domenii importante ale acestora, cum ar fi: educație, formarea profesională, integrarea socială și ocuparea forței de muncă. TIC ar putea fi folosită ca o modalitate de a contribui la includerea elevilor cu nevoi speciale, dar pentru ca activitățile de predare - învățare să se adapteze nevoilor elevilor, tehnologiile informaționale ar trebui integrate cu pedagogia. Aceste tehnologii pe lângă faptul că facilitează o gamă largă de activități educaționale, îi ajută pe copiii cu CES să aibă un rol activ în procesul de învățare și să își atingă unele limite personale. Ei dobândesc deprinderi de utilizare a programelor software, cu condiția ca acestea să fie adaptate și să fie sprijiniți adecvat din punct de vedere psihopedagogic.

Prin utilizarea TIC, elevii cu CES beneficiază de un proces instructiv-educativ de calitate bazat pe noile tehnologii care, aplicate corespunzător duc la diminuarea problemelor apărute la orele de curs clasice. Astfel, computerul devine un element eficient în procesul de ameliorare a situației acestor elevi.

Intervenția cadrului didactic nu poate fi înlocuită de calculator, însă profesorul, folosind tehnologiile informaționale, poate îmbunătăți capacitatea de înțelegere, asimilare și transmitere a cunoștințelor de către elevii cu dificultăți de învățare. Softurile educaționale tot mai diversificate facilitează înlocuirea unui tip de demers didactic clasic cu unul modern, în care profesorul este un coordonator al activității și nu doar o sursă de informare.

În utilizarea TIC pot exista și limite. Alegerea unui soft educațional eficient implică profesorul în identificarea unor răspunsuri la întrebări, precum:

- Programul utilizat este adaptabil, poate fi folosit de diferiți elevi în rezolvarea problemelor lor?
- Programul asigură dezvoltarea unei competențe la cel care îl folosește?
- Programul răspunde obiectivelor din curriculum adaptat, individualizat?
- Textul programului este suficient de clar?
- Este programul ușor de folosit?

Oportunitățile oferite de tehnologiile informaționale pentru eficientizarea învățării sunt multiple, însă valorificarea deplină a acestora în activitățile instructiv – educative depinde de măsura în care cadrul didactic reușește să le integreze în resursele disponibile. Pentru aceasta profesorii au nevoie de cunoștințe, echipamente și timp.

Studiul învățării elevilor cu CES prin utilizarea TIC a evidențiat că în procesul educaţiei incluzive tehnologiile facilitează actul educaţional prin:

- adaptabilitate la particularităţile psiho- fizice ale copiilor;
- abordarea materialului de studiat într-o manieră interactivă;
- stimularea motivaţiei pentru învăţare prin prezenţa componentei ludice;
- oferirea sentimentului de confort (ameliorarea imaginii de sine) copiilor cu CES.

Pentru ca tehnologia informaţiei şi comunicării să poată contribui cu adevărat la procesul educativ, rolul elevului trebuie să se schimbe din acela de participant pasiv într-unul de creator activ al propriilor experienţe. Textul, grafica, animaţiile, informaţia audio-video sau procedeele combinate trebuie să depindă de particularităţile senzoriale şi de percepţie optime ale elevilor cu CES.

În învăţământul incluziv au avut loc schimbări radicale care au dus la apariţia unor noi softuri educaţionale. Integrarea eficientă a TIC în lecţii dă posibilitatea profesorilor:

- să se axeze pe învăţarea centrată pe elev, pe învăţarea activă şi interactivă;
- să cunoască aşteptările şi nevoile individuale ale elevilor;
- să ofere elevilor oportunităţi pentru a dezvolta, a construi, a organiza şi a comunica toate cunoştinţele dobândite;
- să se asigure că folosirea TIC aduce un plus în procesul de predare – învăţare;
- să dezvolte programe de învăţare care să asigure integritatea învăţării şi includerea tuturor elevilor în acest proces.

În funcție de dizabilitate şi problemele cu care se confruntă elevii cu CES în procesul de învățare, pot fi identificate diverse tehnologii asistive. Programele de calculator, adaptate diferitor categorii de CES sunt uşor de utilizat şi creează satisfacții în procesul de învățare.

Exemple de softuri educaționale pentru elevii cu CES:

Dificultatea de învățare	**Soft educațional**	**Descriere**
Deficiență auditivă	TARA	Softul cuprinde mai multe tipuri de limbaj: vorbit, scris și mimico - gestual și ajută eleviii să dobândească abilități de adaptare la mediu, ajută la construirea de asocieri cognitive, între sunet și imagine
	DFB (Dattilologia	Softul a fost conceput şi proiectat pentru nevoile persoanelor surde, în scopul de a îmbunătăţi dobândirea de

	Fonologica Bimanuale	competenţe lingvistice în ambele sensuri (înţelegere a mesajului emis şi ca emitent).
Deficienţa psihomotorie	eViacam	Program care înlocuieşte funcţionalitatea loco-motorie permiţând utilizatorului să mişte cursorul mouse-ului prin mişcarea capului. funcţionează pe orice calculator cu o cameră web, fără accesorii.
Deficienţa vizuală	Magnifier (lupa)	Softul face ecranul calculatorului mai uşor de citit pentru persoanele cu deficienţe de vedere, prin crearea unei ferestre separate care afişează o porţiune mărită a ecranului
Tulburări de limbaj	LOGOPEDIX şi Evalogos	Sunt softuri specializate în logopedie, destinate tuturor copiilor cu dislexie, dislalie şi întârzieri de limbaj, fiind adaptabile atât pentru copiii preşcolari, învăţământul primar şi permiţând dezvoltarea conţinutului prin adăugarea de noi cuvinte,sunete, imagini, filme.

Integrarea tehnologiei informației și comunicării în procesul incluziv de predare – învățare a elevilor cu CES este indiscutabilă cu atât mai mult, cu cât se așteaptă de la sistemul de învățământ să pregătească elevii pentru folosirea eficientă a calculatoarelor în viața de zi cu zi.

***Referințe bibliografice*:**

- Gherguț A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Iași, Ed. Polirom, 2006
- Blujdea E., Exemple de folosire a hardware-uluişi a software-ului în lecţii – abordarea individualizată şi diferenţiată. Disponibil de la: https://www.eduform.snsh.ro/images/ppt/201811_A_3_3.pdf
- Dumitru D.V., Utilizarea softului educațional în activitățile elevilor cu dizabilități. Disponibil de la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/370-374_3.pdf

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ/TRANSDISCIPLINARĂ DIN PERSPECTIVA POST PANDEMICĂ PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR ÎN ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVI .

Autor- Grigoriu Elena Ramona Profesor itinerant

CSEI „ELENA DOAMNA ” FOCSANI

Închiderea școlilor a fost un fapt comun în lupta împotriva virusului cunoscut COVID-19. Cu toate acestea, costurile și beneficiile acestei masuri rămân insuficient cunoscute. Intr-o anumită măsură examenele naționale care au avut loc înainte și după izolare au oferit o modalitate de a evalua impactul închiderii școlilor asupra învățării elevilor. În ciuda condițiilor favorabile, constatăm că elevii au progresat puțin sau deloc în timp ce învață de acasă. Pierderea învățării a fost cea mai pronunțată în rândul elevilor care provin din familii defavorizate. Studiile europene arată ca pierderile sunt cu până la 60% mai mari în rândul elevilor din familiile mai puțin educate, confirmând îngrijorările cu privire la bilanțulneuniform al pandemiei asupra copiilor și familiilor. Termenul „pierdere de învățare” este folosit în mod obișnuit în literatură pentru a descrie scăderea cunoștințelor și abilităților elevilor (Pier, Hough, Christian, Bookman, Wilkenfeld și Miller, 2021). Datele istorice oferă cercetătorilor informații despre unde ar trebui să fie învățarea elevilor de la an la an și sunt adesea măsurate prin teste regulate. Pierderea învățării are loc atunci când progresul educațional nu are loc în aceeași rată cu care a avut-o din punct de vedere istoric în comparație cu anii precedenți (Pier et al., 2021). Ca mecanisme de investigare, se constată că cea mai mare parte a efectului reflectă mai degrabă impactul cumulativ al cunoștințelor învățate decât influențele tranzitorii în ziua testării. Cercetarile sugerează că elevii au făcut progrese mici sau deloc în timp ce învață de acasă și sugerează pierderi și mai mari în zonele cu infrastructură mai slabă sau închideri pe perioade mai lungi ale școlilor.

Predarea interdisciplinară înseamnă predarea în mai multe discipline, în general, folosind o temă, un subiect sau o problemă comună. O singură abordare disciplinară are limitări, mai ales că se preocupă de normele acelei discipline particulare, ignorând contribuțiile altor discipline la problemă sau potențialele soluții. Prin interdisciplinaritate, elevii pot privi aceeași temă, problemă sau subiect din perspectivele diferitelor discipline individuale.

Abordările transdisciplinare și interdisciplinare ale predării și învățării oferă ocazii de a analiza aceeași problemă din perspective disciplinare diferite. Cu toate acestea, transdisciplinaritatea oferă oportunități de a transcende disciplinele individuale pentru a colabora pentru a construi cunoștințe și a crea soluții la probleme globale.

Învățarea transdisciplinară le permite elevilor să creeze conexiuni între diverse materii școlare în timp ce explorează un concept, o problemă sau o problemă relevantă. Acesta integrează perspectivele disciplinelor școlare comune pentru a obține o înțelegere mai profundă a versatilității conceptului.

Prin această abordare, care este legată de interesele copiilor și de evenimentele și tendințele actuale din timpul nostru, copiii ar trebui să învețe să-și aplice cunoștințele. Scopul este să înveți pentru viață în mod durabil și nu doar să memorezi rapid cunoștințe de specialitate pentru un examen. Acest lucru ar trebui să fie posibil prin lecții transdisciplinare, cooperante, orientate spre competențe și creative în legătură cu media digitală.

Michael Gruneberg explică în cartea sa „Aspecte teoretice ale memoriei" că memoria noastră se bazează pe context, ceea ce înseamnă că pierdem rapid cunoștințele dacă nu este conectată la nimic.

Învățarea transdisciplinară este importantă, deoarece ajută la crearea acestor conexiuni prin obținerea aceleiași idei pe diferite subiecte și explicând-o într-un mod practic, care este ușor de înțeles. Este atât de important în zilele noastre ca elevii să învețe să rezolve problemele în mod creativ. Ei trebuie să știe că de multe ori există mai mult decât o singură modalitate de a rezolva o problemă.

Mai mult, diverse studii arată că diferitele metode și materiale de învățare îmbunătățesc reținerea și amintirea informațiilor de către elevi.

Piramida de învățare, dezvoltată de Laboratorul Național de Formare din SUA, sugerează că majoritatea studenților își amintesc doar aproximativ 10% din ceea ce citesc din manuale, dar păstrează aproape 90% din ceea ce învață prin predarea altora.

Învățarea transdisciplinară îi ajută pe profesorii noștri să aplice diverse și cele mai eficiente metode de predare, așa cum sunt enumerate în piramidă și astfel îi ajută pe elevi să-și amintească lecțiile.

Avantajele abordării transdisciplinare în educație

Învățarea transdisciplinară oferă multe avantaje față de abordarea tradițională în educație:

• Elevii dezvoltă gândirea divergentă și creativitatea

Sistemul de învățământ modern promovează gândirea convergentă, ceea ce înseamnă aplicarea unui set fix de reguli pentru a ajunge la o soluție unică a problemei. Pe de altă parte, gândirea divergentă este un proces mai liber, care duce la mai multe soluții creative la o

singură problemă. Atât gândirea divergentă, cât și cea convergentă sunt importante, dar încurajarea numai a acesteia din urmă poate duce la pierderea creativității și a gândirii critice, care sunt abilitățile esențiale în secolul XXI.

• Elevii văd mai mult sens în ceea ce învață

Mulți elevi învață pentru că li se spune așa de la școala lor și de la părinți. Abordarea transdisciplinară conectează un subiect la mai multe materii școlare, permițând elevilor să înțeleagă subiectul mult mai profund, să vadă conexiunile și să realizeze de ce învață despre el. Acest sistem le face, de asemenea, mai ușor să-și amintească ceea ce au învățat.

• Elevii sunt mai motivați

Conectarea unui subiect la diferite materii școlare necesită un anumit nivel de creativitate din partea profesorilor. Face lecțiile mai captivante și, după cum arată experiența noastră, creează curiozitate și motivație studenților de a descoperi un subiect din unghiuri diferite și uneori chiar neașteptate.

• Elevii învață limba unei probleme

Învățarea transdisciplinară încurajează studenții să privească o problemă sub diferite unghiuri. Ei învață natura versatilă a unei situații din viața reală, dezvoltă gândirea critică și înțeleg că, de obicei, există mai multe moduri și mai multe soluții corecte pentru o singură problemă. Acest tip de gândire este foarte apreciat și căutat de mulți vânători de capete în aceste zile.

• Elevii își construiesc încrederea

Abordarea transdisciplinară încurajează elevii să-și spună părerea în clasă, chiar dacă ar putea fi greșită. Îi ajută pe elevi să-și dezvolte încrederea și să vorbească mai ușor, fără să se teamă de pedepse cu note proaste sau de judecata colegilor.

Elevii experimentează o învățare mai profundă și încep să gândească în afara cutiei atunci când profesorii lor colaborează pentru a prezenta diferite aspecte ale aceluiași subiect în diferite discipline. Multe dintre problemele globale de astăzi sunt prea complexe pentru a fi rezolvate printr-o singură disciplină specializată (gândiți-vă la încălzirea globală sau suprapopularea). Aceste probleme cu multiple fațete necesită soluții transdisciplinare.

1. Folosind un *interdisciplinar*abordare, mai mulți profesori – de exemplu, unul de studii sociale, unul de știință și unul de matematică – ar putea lucra împreună pentru ca elevii să planteze o varietate de semințe în diferite tipuri de sol pentru a cultiva legume pe terenul școlii. Fiecare profesor le-ar cere elevilor să contribuie la problema

colectivă – studiind proprietățile solului și germinarea semințelor în clasa lor de științe; calcularea costului materialelor din clasa lor de matematică; și, în cele din urmă, desenarea unei hărți a școlii locale în clasa lor de studii sociale pentru a ajuta la deciderea unde să plaseze grădina în funcție de direcția geografică. În acest caz, studenții și profesorii din toate disciplinele lucrează împreună într-un mod integrat, care face conceptul mai autentic și mai real (dar, la fel ca salata prezentată aici, puteți identifica în continuare disciplinele sau părțile componente individuale).

2. În cele din urmă, folosind o abordare *transdisciplinară* , ați intra în orice sală de clasă și nu veți putea spune ce disciplină(e) sunt predate, deoarece acestea au „convergit". De exemplu, studenților li se poate cere să vină cu un proiect antreprenorial pentru a strânge fonduri pentru cei care au nevoie din comunitatea lor locală. Ei decid să proiecteze și să construiască o grădină pentru a putea face și vinde salsa, ajutând în același timp oamenii care se confruntă cu insecurități alimentare în comunitatea lor. În acest caz, elevii identifică o problemă complexă din lumea reală și lucrează împreună pentru a crea o abordare comună pentru identificarea fenomenului sau rezolvarea problemei.

Predarea și învățarea transdisciplinară care conduce studenții pe o cale către convergență are multe nume diferite cu care ați putea fi deja familiarizați-învățare bazată pe fenomene, învățare bazată pe probleme, învățare bazată pe loc, învățare bazată pe proiecte, implicare civică, bazată pe anchetă. învățarea, educația antreprenorială și învățarea aplicată. Indiferent cum îl numiți, acest tip de predare este important pentru a pregăti studenții de astăzi pentru lumea complexă de mâine. Și devine din ce în ce mai frecvent în școli, în ciuda barierelor care există (de exemplu, alinierea la standarde; găsirea timpului în curriculum; găsirea timpului comun de planificare pentru a colabora cu alți profesori).

Cercetările recente din domeniul psihologiei şi educaţiei speciale subliniază necesitatea abordării unui **curriculum afectiv**, destinat în special elevilor cu tulburări de comportament(*disruptive pupils* sau *with problematic behaviour*), care să trateze dificultăţile emoţionale şi de comportament ale acestor copii din perspectiva diversităţii individuale. În cadrul acestui tipde curriculum inclusiv afectiv, copiii sunt încurajaţi să-şi împărtăşească experienţele, săgândească şi să se comporte independent, să-şi recunoască vulnerabilitatea, să se simtă parte alumii, dar în acelaşi timp să fie ajutaţi să interacţioneze pozitiv cu ea, pornind de la ideea că odată cunoscută cauza ce a stat la baza comportamentului problematic atât elevii, cât şi profesorii îşi vor schimba reciproc atitudinile şi sentimentele.

Pentru mulţi profesori a fost o revelaţie faptul că sentimentele negative pe care copiii le pot cauza adulţilor în legătură cu ei, pot, neintenţionat, influenţa mesajele pe care profesorii le transmit, adesea, copiilor.Înţelegerea problemelor emoţionale ale copiilor implică nu numai îmbunătăţirea abilităţilor terapeutice de predare (therapeutic teaching skills), ci şi instituirea unor programe deintervenţie terapeutică. În cadrul acestor programe de intervenţie, implementate în SUA laînceputul anilor ’90, cunoscute subnumele de “Cercul Timpului” şi “Cercul de Prieteni”,copiii au fost încurajaţi să analizeze soluţiile la situaţii pe care toţi le-au experimentat cel puţin o dată în viaţă şi pe care le vor experimenta în continuare: tristeţea, furia, dezamăgirea, fiind încurajaţi, în special, cei care prezentau un risc crescut de marginalizare din partea comunităţii.

Considerandu-se ca deschide calea catre atingerea unui nivel al cunoasterii superior, transdisciplinaritatea a fost ridicata la rangul de “noua viziune asupra lumii”, fiind capabila sa conduca la intelegerea, solutionarea multiplelor probleme complexe si provocari ale lumii actuale.

Toti cei implicati in actul educativ trebuie să reflecteze asupra importanței transdisciplinarităţii în abordarea, clarificarea problemelor lumii înconjurătoare, să înțeleagă și să aplice virtuțile formative ale tuturor domeniilor cunoașterii, să colaboreze și să relaționeze deschis și permanent cu toți colegii din școli, chiar cu elevii, cu părinții și cu oricine poate contribui la eficientizarea învățării școlare si o mai buna pregatire a elevilor pentru a deveni adulti adaptati.

BIBLIOGRAFIE:

https://www.edutopia.org/

https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2022376118

Currie, J., & Thomas, D. (2001). Scoruri timpurii la test, calitatea școlii și SES: efecte pe termen lung asupra rezultatelor salariale și angajării. *Research in Labor Economics, 20,* 103–132.

Engzell, P., Frey, A. și Verhagen, M. (2021). Inegalitatea de învățare în timpul pandemiei de Covid-19. *Proceedings of the National Academy of Sciences* , *118* (17).

Dennison, B. (2017, 6 martie). *Alfabetizare transdisciplinară: șapte principii care ajută la definirea cercetării transdisciplinare*. Integrare UMCES și rețea de aplicații. https://ian.umces.edu/blog/2017/03/06/transdisciplinary-literacy-seven-principles-that-help-define-transdisciplinary-research/

Frodeman, R. (Ed.). (2017). *Manualul Oxford de interdisciplinaritate*. Presa Universitatii Oxford. https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780198733522.001.0001/oxfordhb-9780198733522

APLICAȚII LITERARE INCLUZIVE

prof. Mateș Ionela Cristina, Liceul Tehnologic „Moga Voievod” Hălmagiu, Arad

Sugestii de activitate pentru o lecție pe tema caracterizării/descrierii unei persoane și autoportretului, utilă unei clase de gimnaziu formată din 8 elevi, dintre care doi elevi au CES:

1. Jocul ”Guess Who?”: Împărțiți elevii în perechi și alegeți unul dintre ei să fie „personajul misterios”. Partenerul trebuie să-i pună întrebări pentru a afla detalii despre caracteristicile fizice și personalitatea personajului. În acest fel, elevii vor fi capabili să pună în practică abilități de observare și descriere.

De exemplu: întrebări pentru personajul misterios Primăvara:

Personajul tău are ploaie într-unul dintre anotimpuri?

Personajul tău este asociat cu renașterea și regenerarea naturii?

Personajul tău este asociat cu sărbători precum Paștele și 1 Mai?

Personajul tău este adesea reprezentat cu flori și păsări?

Personajul tău are obiceiul de a face copacii să înflorească?

Personajul tău este în mod obișnuit asociat cu renunțarea la haine mai groase și trecerea la îmbrăcăminte mai ușoară?

Personajul tău poate fi adesea asociat cu ideea de curățenie și ordine?

Personajul tău este asociat cu mirosul de flori și de iarbă proaspăt tăiată?

FIȘĂ DE LUCRU DESCRIEREA. AUTOPORTRETUL

A. Imagine

Descrie persoana din imagine? Cu ce personaj literar o asociezi?

2. Dezvoltarea vocabularului: Alegeți 5-6 cuvinte cheie care descriu o persoană, cum ar fi „înalt", „puternic", „empatic", „deștept", „creativ" etc. Elevii trebuie să-și împartă ideile despre semnificația acestor cuvinte și să încerce să formuleze propoziții care să conțină aceste cuvinte.

3. Exerciții de autoportret: cereți elevilor să deseneze propriul autoportret, iar apoi să descrie ceea ce au desenat și cum se văd. Îi puteți încuraja să folosească cuvinte descriptive și să împărtășească cu ceilalți colegi ceea ce au realizat.

4. Grup de discuții: Alegeți o temă relevantă, cum ar fi „ce anume te face unic" sau „ce calități ai vrea să ai" și încurajați elevii să-și împărtășească părerile și gândurile într-un mediu de încredere.

Posibile răspunsuri pentru fiecare elev, dintre cei 8 elevi:

„Sunt foarte curajos și îmi place să încerce lucruri noi. Cred că asta mă face unic. Îmiplace să ies din zona de confort și să descopăr lucruri noi."

„Aș vrea să am mai multă încredere în mine și să pot vorbi în public mai ușor. Uneori mă intimidez să spun ce gândesc, dar încerc să lucrez la asta."

„Mă consider o persoană empatică și grijulie cu ceilalți. Îmi place să ajut și să încurajez oamenii să fie cei mai buni."

„Unul dintre punctele mele forte este creativitatea. Îmi place să găsesc soluții inovatoare pentru probleme și să creez lucruri noi și interesante."

„Aș vrea să fiu mai organizat și să-mi pot gestiona bine timpul. Câteodată mă simt copleșit de sarcini și nu știu de unde să încep."

„Consider că am o bună capacitate de ascultare și îmi place să înțeleg punctul de vedere al celorlalți. Încerc să fiu obiectiv și să-mi formez propriile opinii bazate pe fapte."

„Aș vrea să fiu mai îndrăzneț și să nu mă tem atât de mult de eșec. Cred că uneori mi-e frică să încerc lucruri noi pentru că mi-e teamă să nu greșesc."

„Mă simt foarte confortabil în preajma oamenilor și îmi place să socializeze. Cred că acest lucru mă ajută să fiu un bun prieten și să-i încurajez pe cei din jur să fie înșiși."

5. Jocul de rol: împărțiți elevii în perechi și cereți-le să joace rolul unui personaj fictiv sau să creeze propriul personaj. Apoi, cereți-le să descrieți în mod detaliat acest personaj, inclusiv personalitatea, fizicul și calitățile.

6. Analiza textelor literare: Alegeți un pasaj dintr-un roman sau o poveste care conține o descriere detaliată a unui personaj și cereți elevilor să identifice adjectivele și expresiile care descriu cel mai bine acest personaj. Discutați cu elevii despre cum aceste cuvinte au fost folosite pentru a crea sau a imagina personajul și cum se aplică și autoportretului.

7. Redactarea unei scrisorii către Primăvară

8. Activitate practică: realizarea unei felicitări dedicate unei sărbători de primăvară

https://www.calameo.com/read/0063564201919de080f5a

ACTIVITATEA COPIILOR ÎN CENTRELE DE INTERES, ÎNTRE ORGANIZARE ȘI SATISFACȚIA NEVOILOR DE JOC

Profesor: Gherasim Andreea-Mihaela

G.P.P „Aşchiuță" Suceava

Grădiniţa trebuie să fie pentru copii un spaţiu dorit, cu activităţi care să-i implice, să le ofere posibilitatea de a se dezvolta într-o atmosferă deschisă, stimulatoare. Prima impresie se formează în primele 20 de secunde, aşa că, un copil care intră pentru prima dată într-o sală de grupă, ar trebui să găsească sala în aşa fel încât să vină, în fiecare zi, cu plăcere, la grădiniţă.

Organizată pe zone, centre de interes, centre de activitate sau arii de stimulare (aşa cum au fost denumite în timp şi în funcţie de specificul grupei), sala de grupă devine un cadru adecvat situaţiilor de învăţare. Prin felul în care este amenajată, ea oferă copilului ocazia să se simtă bine în intimitatea lui, stimulându-i interesul şi invitându-l la învăţare prin descoperire şi explorare. Noul curriculum structurează experienţele copilului pe domenii experienţiale. Astfel, având în vedere setul de interese şi aspiraţii ale copilului, nevoile acestuia, sala de grupă poate fi delimitată în mai multe centre de activitate/interes: Bibliotecă, Ştiinţă, Arte, Construcţii, Joc de rol, Nisip şi apă.

Centrul „Bibliotecă" este spaţiul în care copiii îşi exersează limbajul sub toate aspectele sale (vocabular, gramatică, sintaxă, înţelegerea mesajului), în timp ce comunică (verbal sau nonverbal) sau asimilează limbajul scris. Deşi se adresează preponderent domeniului „Limbă şi comunicare‖, contribuţiile asupra dezvoltării globale sunt multiple şi pot include: dezvoltare motricităţi fine, dezvoltarea abilităţilor de interacţiune cu copiii de vârstă apropiată, curiozitatea şi interesul, iniţiativa şi creativitatea. Acest centru trebuie să fie de dimensiuni medii, dotat cu scaune, covoraşe, perne, o masă de scris şi desenat unde copiii pot scrie felicitări. Aşezate ordonat pe rafturi, cărţile trebuie expuse astfel încât, copiii să le găsească cu uşurinţă, să aibă acces la ele şi să-şi poată alege una la care să privească în linişte, aşezaţi pe covor. Pentru a-i stimula pentru citit şi scris, centrul poate fi decorat cu diverse forme ale cuvântului scris sau tipărit, căci imaginile şi cuvintele ajută copilul de toate vârstele să înţeleagă importanţa scrisului şi cititului. Alături de cărţi, educatoarea poate îmbogăţi centru cu alte materiale: litere din autocolant, litere decupate din ziare, reviste, ambalaje, pe care copiii le decupează şi formează silabe sau cuvinte. De asemenea copilul are la îndemână, în acest centru, o mulţime de creioane, carioca, hârtie liniată şi neliniată. În acest centru copiii

creează poveşti cu ajutorul materialelor şi a păpuşilor pe degete, care pot fi înregistrate şi apoi audiate cu toată grupa. La masă, copiii pot confecţiona cărţi, scrie, dar mai ales, desena. Multe săli de grupă sunt dotate cu televizoare, dar utilizarea acestora trebuie făcută cu multă precauţie. Televizorul trebuie introdus pentru a completa cunoştinţele copiilor şi nu ca un element concurent pentru activităţile din sala de grupă, în scopul vizionării desenelor animate.

Centrul „Ştiinţe" subsumează elementele care aparţin de domeniul științe, respectiv, dezvoltarea gândirii logice, înţelegerea relaţiilor dintre obiecte şi fenomene, exersarea capacităţii de a rezolva probleme, familiarizarea şi aplicarea cunoştinţelor şi deprinderilor elementare matematice sau a celor care privesc cunoaşterea şi înţelegerea lumii vii. În acest centru este util să existe un spaţiu pentru expunerea permanentă a materialelor din natură (ghinde, pietre, scoici, seminţe, fructe, legume, cereale, colecţii de insecte, ierbare ş.a.), un loc pentru animale vii (acvariu cu peşti sau cu broscuţe ţestoase), dar şi mulaje din plastic, reprezentând animale sau păsări. De asemenea, nu trebuie să lipsească diverse pliante, imagini, planşe, atlase de anatomie, botanică, zoologie, enciclopedii, hărţi ş.a. Copiii sunt oameni de ştiinţă, care caută permanent să se informeze în legătură cu lumea care-i înconjoară, de aceea este necesar să existe şi un loc pentru instrumentele de investigaţie: magneţi, oglinzi, termometru, recipienţi, clepsidră, diferite obiecte de măsurare. Totodată, în acest centru, copiii îşi construiesc cunoştinţele matematice, durabile şi utile, prin utilizarea de jocuri cu numere, dominouri, puzzle-uri, jocuri Lotto, jocuri matematice, rigle, rulete, cântare, balanţe, piese lego, table magnetice cu numere, etc.

Centrul „Arte" are influenţe asupra dezvoltării copiilor în toate domeniile, deoarece acestea se întrepătrund în sarcinile şi tipurile de activităţi de aici şi pot asigura dezvoltarea globală a copilului. Gama de materiale din acest centru poate cuprinde: blocuri de desen, hârtie de toate dimensiunile şi culorile, creioane colorate, acuarele, foarfece, pastă de lipit, planşete, plastilină, cocă, coloranţi alimentari, autocolant, sfoară, sârmă, gheme de lână divers colorate, casetofon, radio, casete sau CD-uri cu muzică, muzicuţe, fluiere, tamburine. În acest centru li se oferă copiilor posibilitatea să exerseze pictura cu degetele, cu buretele, cu dopuri sau rulouri de carton, imprimă materiale textile, pictează cu ceară, modelează, confecţionează colaje. Aşadar, în amenajarea acestui spaţiu, educatorul se va asigura de confortul şi intimitatea în care copiii lucrează.

Centrul „Joc de rol" este spaţiul în care dezvoltarea socio-emoţională se regăseşte din plin. Aici, copilul se regăseşte într-un mediu ideal şi poate să înveţe cu plăcere. Prin jocul în acest centru, copiii refac locuri, evenimente, imită comportamentul părinţilor sau joacă roluri

ale unor persoane cunoscute; reproduc lumea aşa cum o înţeleg ei, repetă, reinterpretează, reproduc şi retrăiesc experienţe. Jocul de rol îi ajută pe copii să-şi exprime şi să-şi gestioneze emoţiile, să comunice cu ceilalţi, să accepte diversitatea.În acest centru se pot desfăşura activităţi de gătit şi de cunoaşterea hranei. Este necesar un spaţiu în care să nu se joace în mod frecvent copiii, să fie un loc sigur şi uşor de supravegheat. Aici, activităţile de gătit reprezintă o distracţie şi o relaxare pentru copii, aceştia exersându-şi toate simţurile, dar în mod special cel olfactiv şi gustativ.

Centrul „Construcţii" mijloceşte dezvoltarea cognitivă, socio-emoţională, fizică, dar şi iniţiativa, creativitatea şi perseverenţa, prin activităţile individuale sau de grup. Spaţiul alocat acestui centru trebuie să fie destul de mare pentru ca un grup de copii să poată lucra aici împreună sau fiecare separat, fără ca şantierele lor să se intersecteze. E de preferat să existe un covor care să acopere podeaua, pentru a reduce zgomotul făcut de blocurile de lemn sau cele de plastic în cădere, iar copiii şi adulţii vor putea sta mai comod. Este ideal ca toate cuburile să fie aşezate pe rafturi, sortate după formă şi mărime, iar rafturile cu materiale de construcţii să fie marcate şi etichetate cu forma şi mărimea pieselor. De asemenea, centrul poate fi decorat cu imagini care reprezintă construcţiile pe care le vor realiza copiii: poduri, nave cosmice, vapoare, blocuri etc. Centrul trebuie dotat şi cu jucării de tip mijloace de locomoţie, de diferite mărimi. Dezvoltându-şi gândirea creatoare, imaginaţia, copiii îşi formează concepte matematice referitoare la mărime, formă, înălţime, volum, spaţiu, direcţie, echilibru, măsurare, numărătoare, ordonare.

Centrul „Nisip şi apă" este gazda experienţelor care asigură dezvoltarea fizică a copiilor preşcolari. În sala de grupă, copiilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a explora senzaţia atingerii nisipului şi apei şi fiecare sală ar trebui să fie dotată cu suporturi pentru nisip sub diverse forme, cuve din plastic, ligheane, deoarece copiii se simt atraşi de nisip şi apă, indiferent de vârstă. Masa cu nisip şi apă trebuie să fie înaltă, până la talia copilului, iar podeaua unde aceasta este plasată trebuie acoperită deoarece se risipeşte nisip şi apă şi devine alunecoasă. La dispoziţia copiilor trebuie puse prosoape, mături şi făraşe pentru a strânge nisipul şi apa, ori de câte ori este nevoie. Materialele şi accesoriile care se folosesc la acest centru cuprind: vase şi unelte, materiale din natură, substanţe lichide sau solide, care se dizolvă. Masa cu nisip trebuie pusă într-un loc mai retras, nu în drumul copiilor, deoarece pot transporta pe încălţăminte nisip, sau pot luneca din cauza apei. Din acest motiv şi materialele de curăţenie trebuie aşezate la îndemâna copiilor şi, mai mult decât atât, aceştia trebuie învăţaţi să le folosească.

Ambianţa în care copilul îşi trăieşte direct experienţa de viaţă trebuie să pregătească un climat socio-afectiv, punând preşcolarul în faţa mai multor posibilităţi dintre care el trebuie să aleagă, să decidă ceea ce i se potriveşte. Criteriul principal care stă la baza amenajării unei săli de grupă este spiritul critic al copilului. Acesta trebuie să exploreze posibilitatea rămânerii în sală pentru mai mult timp, precum şi a revenirii în spaţiul educaţional. Pe lângă o educatoare prietenoasă, zâmbitoare şi primitoare, existenţa altor copii cu care se poate interacţiona, precum şi prezenţa pentru un anumit timp a părinţilor în sală, face posibilă dorinţa copiilor de a rămâne la grădiniţă. Însă toate aceste lucruri nu sunt de ajuns dacă preşcolarul nu găseşte o sală amenajată pe placul său, adică în concordanţă cu particularităţile vârstei sale. Aceasta înseamnă că sala de grupă trebuie să fie un spaţiu larg, luminos, aerisit, curat, zugrăvit în culori vesele calde, îmbinate armonios. Chiar şi mobilierul trebuie să fie dimensionat specific vârstei preşcolare, dotat cu o varietate de materiale şi jucării, toate aflate la îndemâna copiilor, iar spaţiul trebuie să fie delimitat astfel încât să dea impresia mai multoruniversuri care aşteaptă să fie descoperite şi explorate.

Organizarea spaţiului educativ prin delimitarea centrelor oferă atât părinţilor cât şi educatoarelor oportunitatea de a-i observa mai bine pe copii în interacţiunea cu materialele, cu alţi copii sau cu adulţii. În organizarea pe centre a spaţiului educativ educatoarea trebuie să asigure: securitatea şi protecţia copiilor, confortul prin mobilier, canapele, pernuţe, existenţa unui spaţiu suficient studiului şi întâlnirii cu alţi copii, existenţa unui material adecvat oricărei situaţii de învăţare, poziţionarea adecvată a centrelor respectând reguli specifice. Acestea se referă, în special, la posibilitatea supravegherii oricărui centru din orice loc în care se află educatoarea în sala de grupă. Nu trebuie omisă nici poziţionarea centrelor în sala de grupă, respectiv separarea centrelor zgomotoase de cele mai liniştite, dar şi asigurarea suficientă de lumină naturală.. Este totodată necesar ca mobilierul, mesele, scaunele, covoraşele, perniţele existente la fiecare centru de activitate, să fie dimensionate potrivit vârstei copiilor şi poziţionate astfel încât să se poată lucra în grup, dar să nu se creeze conflicte între membrii grupului.

Aşadar, se poate concluziona faptul că amenajarea corespunzătoare a sălii de grupă reprezintă o condiţie necesară pentru ca un preşcolar să aibă curaj să păşească pentru prima dată într-o sală de grupă, iar cadrul didactic are obligaţia de a respecta particularităţile de vârstă şi individuale ale copiilor, tocmai pentru ca educaţia timpurie să se poată desfăşura în condiţii optime şi pentru ca personalitatea copiilor să se poată forma încă de la cea mai

fragedă vârstă.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educașia timpurie, anexa la ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019;
2. Integrarea copilului în activitatea şcolară,1978,Culegere Metodică,Editată de Revista de pedagogie;
3. Mateiaș Alexandra,1977,Pedagogia pentru învăţământul primar,Ed. Didactică și Pedagogică.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A CALCULATORULUI ÎN PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE A ELEVILOR CU CES

Prof. înv. preşcolar: GEAUCĂ LUCIANA-MARIA
Unitatea: G.P.N. " ION CREANGĂ", Loc. Balş, Jud. Olt

Roberta Wiener afirma că: ,,Utilizarea calculatoarelor în educaţia specială este nelimitată. Instruirea asistată de calculator îi poate ajuta pe elevii cu tulburări ale limbajului oral, pe cei care întâmpină dificultăţi în scrierea cu ajutorul unui creion, le permite elevilor cu deficienţe de vedere să descifreze un text scris, celor cu deficit de auz să comunice cu colegii lor din învăţământul de masă, iar elevilor cu dizabilităţi fizice le oferă posibilitatea de a controla mediul de învăţare".

Școala încearcă tot mai mult să includă în procesul de învățământ toate categoriile de copii, inclusiv copiii cu diverse grade de deficiențe, prin promovarea și susținerea educației incluzive. Elevii cu deficiențe trebuie să se adapteze la cerințele școlii pe care o urmează, stabilirea unor raporturi afective pozitive cu membrii clasei din care face parte și îndeplinirea cu succes a tuturor obligațiilor școlare.

Adaptarea materialeleor și mijloacelor didactice conform cerințelor copiilor este un aspect esențial pentru integrarea copiilor cu CES, sa le fie oferite programe flexibile, iar traseele educaționale să fie concepute în mod individualizat. Este necesar să intervenim cu noi tehnici de predare pe baza utilizării noilor tehnologii și a calculatorului, pentru a crește eficiența procesului instructiv și a câștiga și a mări interesul elevilor pentru școală.

. Pentru a utiliza eficient soft-urile educaţionale în primul rând trebuie să existe în instituţia de învăţământ echipamente hard şi soft necesare, apoi cadrele didactice trebuie să cunoască metoda instruirii asistate de calculator, să o accepte şi să o folosească ca pe o alternativă la metodele tradiţionale şi nu în cele din urmă să cunoască bine avantajele şi limitele utilizării acestei metode didactice.

Utilizarea calculatorului a devenit tot mai frecventă în cadrul activităților de instruie a copiiilor cu cerințe educative speciale, rezolvând două probleme:

- Copiii își devoltă o motivație bună pentru activități de învățare ;

- Copiii învață să lucreze la un calculator, ceea ce ulterior le va facilita integrarea social.

Prin integrarea calculatorului și a lecțiilor pe calculator în procesul educativ, elevul trebuie să se schimbe din acela de participant pasiv într-unul de creator activ al propriilor experiențe.

Folosirea calculatorului în educația incluzivă poate facilita actul educațional prin:

- Adaptabilitatea la nevoile și particularitățile psiho-fizice ale copiilor

- Materia pe care o studiază are o abordare interactivă

- Oferirea sentimentului de confort (ameliorarea imaginii de sine) copiilor cu CES.

Softuri educaţionale cu specific de învăţare și terapii specifice pentru copiii cu CES

Deficienţa vizuală

- ZoomLinux: 35 de programe didactice organizate într-o bază de date,destinate utilizării de către

persoanele cu deficienţe de vedere;

- Programe de sinteză vocală: cel mai utilizat mod de interacţiune a nevăzătorilor cu aplicaţiile

informatice este prin cititorul de ecran şi sinteză vocală.

- Magnifier (lupa) este un utilitar de afişare care face ecranul calculatorului mai uşor de citit

pentru persoanele cu deficienţe de vedere

Softuri educaţionale cu specific de învăţare și terapii specifice pentru copiii cu CES

- Deficienţa auditivă

- Soft educational TARA - program educaţional destinat copiilor cu cerinţe educaţionale speciale

- DFB (Dattilologia Fonologica Bimanuale) - software-ul propus a fost conceput şi proiectat

pentru nevoile persoanelor surde, în scopul de a îmbunătăţi dobândirea de competenţe lingvistice

în ambele sensuri (înţelegere a mesajului emis şi ca emitent).

Softuri educaţionale cu specific de învăţare şi terapii specifice pentru copiii cu CES

- Deficienţa psihomotorie

- Viacam sau eViacam, este un program care înlocuieşte funcţionalitatea locomotorie permiţând

utilizatorului să mişte cursorul mouse-ului prin mişcarea capului.

- Simon listens este un soft pentru persoanele cu handicap fizic, creat pentru a le da posibilitatea de a utiliza chat-ul, pentru a scrie e-mail-uri, pentru a naviga pe internet, pentru a face internetbanking şi multe altele.

Softuri educaţionale cu specific de învăţare i terapii specifice pentru copiii cu CES

-Tulburări de limbaj

- LOGOPEDIX şi Evalogos sunt soft-uri specializate în logopedie, destinate tuturor copiilor cu

dislexie, dislalie şi întârzieri de limbaj, fiind adaptabile atât pentru copiii preşcolari cât şi pentru

învăţământul primar ;

- Sebran's ABC conţine imagini în culori, o muzică plăcută şi jocuri captivante, cu ajutorul cărora copiii pot învăţa să scrie şi să citească. Programul este disponibil în diferite limbi, inclusiv

română, engleză, franceză, spaniolă şi germană.

Dificultăţi de învăţare / tulburări de comportament / tulburări socio – affective

- FacilitOffice este un produs propus elevilor cu dizabilităţi cognitive, senzoriale, neuromotorii,

dificultăţi de învăţare şi reprezintă un set de programe de procesare de text şi prezentări dintre

cele mai comune, ce au ca scop ameliorarea autonomiei în adaptarea şcolară .

Bibliografie:

Domilescu G.&Co., „Profesorul facilitator sau cum să fii cu adevărat un profesor mai bunpentru elevii tăi", Eikon, Timişoara, 2012

1) Adăscăliţei, A. (2007). "Instruirea asistată de calculator", Iaşi, Editura Polirom.

ONLINE, O NOUĂ METODĂ DE RECUPERARE A MINȚILOR APARTE, UN NOU CONTEXT DE ÎNVĂȚARE

Cătălina Elena Sîrbu, Școala Gimnazială Nr. 161
Luminița Maria Pandele, Școala Gimnazială Nr. 309

Pentru minţile aparte, aşa cum ne vom referi în continuare la copiii cu cerinţe educaţionale speciale, şcoala este locul în care, pe lângă dobândirea cunoştinţelor, ei îşi exersează abilităţile de socializare – vitale pentru orice copil sau adult, însă foarte greu de mânuit în special de copiii cu autism. Şcoala - educaţia în general, este un drept fundamental al copiilor, iar rolul nostru, al adulţilor din jurul lor, este să le asigurăm accesul la învăţare şi cunoaştere potrivite nevoilor lor, pentru ca fiecare să-şi atingă potenţialul. Omul este o fiinţă socială care face în permanenţă schimb de informaţii în relaţie cu ceilalţi. Blocarea accesului la relaţionare pe perioade consistente de timp conduce la izolare, la stări profunde de anxietate, de singurătate, de neîncredere, de neputinţă.

În contextul închiderii şcolilor şi suspendării cursurilor faţă-în-faţă, educaţia online poate combate într-o măsură semnificativă aceste stări, prin menţinerea copilului în activitate, continuarea stimulării cognitive prin intermediul programelor şi creşterea sentimentelor de reuşită, utilitate, implicare, creare, contribuţie. Socializarea reprezintă procesul prin care copilul învaţă abilităţile necesare de a funcţiona într-o societate, fiind cel mai influent proces de învăţare pe care o persoană îl poate experimenta. Faţă de celelalte specii de vieţuitoare, al căror comportament este setat biologic, oamenii au nevoie să experimenteze socializarea pentru a supravieţui, învăţând normele culturii din care provin. Socializarea presupune dobândirea unui set de reguli şi norme utilizate în comunitatea din care faci parte, iar acest proces de autoreglare are loc prin intermediul interacţiunilor cu ceilalţi. Socializarea este un proces continuu, dinamic, fiecare dintre noi participând la evoluţia şi schimbarea lui, adaptându-ne permanent la schimbările societăţii. Pentru activitatea la clasă, respectarea regulilor sociale este un aspect esenţial pentru facilitarea procesului educativ. De asemenea, prin prezenţa în cadrul sistemului de învăţământ, copilul experimentează diverse contexte colaborative, concurenţiale, ce implică diverse interacţiuni: elevi între elevi; elevi şi cadre didactice, elevi şi personalul şcolii etc

Mutarea şcolii în mediul online (prin propria alegere sau impusă de condiţii externe precum pandemia) a determinat modificări nu doar în ceea ce priveşte adaptarea conţinuturilor, ci şi a metodelor de lucru şi interacţiune între actorii participanţi la procesul de învăţare. Acest ghid îşi propune să adune la un loc practicile de succes pe care , noi, profesorii din scolile de masa ,le-am folosit în activitatea online cu copiii , astfel încât să venim în sprijinul părinţilor, dar şi altor specialişti (terapeuţi, logopezi etc.) care lucrează cu copiii cu cerinţe educaţionale speciale (CES) în noua formulă: mediul online. De asemenea, experienţele au fost dezvoltate în contextul necesar de adaptare al activităţii de terapie la mediul online de lucru (impusă de pandemie), pe baza unei profunde cunoaşteri a metodei de

lucru (analiza comportamentală aplicată) și a profilului elevului cu cerințe educaționale. Consilierea online este o metodă relativ nouă de abordare a sănătății mintale, în care un psiholog/ cadru didactic oferă suport prin intermediul conexiunii la internet. Consilierea online a fost folosită prea putin anterior pandemiei, fiind o soluție eficientă pentru situațiile care îl împiedică pe elev să fie prezent în sala de clasa, spre exemplu: incapacitatea fizică de a ajunge la unitatea scolara (boală), pandemii sau alte situații neprevăzute. Noi, profesorii, ne dorim să reducem efectele negative provocate de situațiile profund dezavantajate în care copiii cu minți aparte, cu autism și cerințe educaționale speciale, s-au aflat, în contextul în care procesul instructiv-educativ s-a mutat în mediul online în perioada pandemiei. Mai mult, apreciem că aceste practici pot fi utile și în alte contexte de viață care împiedică prezența copilului cerințe educaționale speciale în clasă (boală, distanță mare etc.).

Necesitatea de a oferi sau de a continua activitatea educationala ce contribuie la dezvoltarea cognitivă, atât de importantă în evoluția copilului diagnosticat cu CES, și în perioada în care copiii nu au putut fi prezenți în salile de clasa (în timpul stării de urgență impusă de pandemie) a dus la adaptarea metodelor de lucru la noile condiții, respectiv: trecerea în mediul online. Această opțiune de terapie la distanță oferă copiilor cu nevoi speciale de învățare șansa de a continua procesul terapeutic (întreruperea acestuia având de multe ori efecte dezastruoase, atât asupra calității vieții copilului cu CES în general, cât și specific asupra achizițiilor deja realizate în multe ședințe de terapie). Scoala online poate continua intervenția terapeutică din planul de terapie sau poate oferi accesul la educatie care, din diferite motive, într-un alt mod nu ar putea fi accesate. Scoala online acoperă nevoile de dezvoltare ale abilităților de comunicare, de funcționalitate în viața de zi cu zi, de reducere a comportamentelor provocatoare, astfel încât copiii să poată continua procesul de recuperare, evitând stagnarea și regresul.

Impactul psihologic și emoțional este unul mai scăzut atunci când copilul rămâne în relație cu cadrul didactic, chiar și în situații în care prezența în clasa nu este posibilă. Asigurarea continuității educatiei îi aduce sentimentul de utilitate, de contribuție, de implicare, de apartenență la societate. În această formulă, rolul părintelui și al familiei devine mult mai activ și implicat. Posibilitatea ca familia să interacționeze direct și instant cu profesorul în mediul copilului este una care aduce un câștig pentru toate părțile implicate. Familia primește indicațiile profesionale din partea cadrului didactic, copilul primește

continuitatea programului de lucru și interacțiunea cu părintele, iar terapeutul primește mult mai multe informații despre relația părinte-copil, care reprezintă un ajutor concret la îmbunătățirea constantă a procesului de intervenție

În prezent ne putem bucura de o varietate largă de programe, platforme și aplicații, pe care le putem utiliza pentru a realiza comunicarea dintre două sau mai multe persoane, fără a fi necesară prezența fizică în același spațiu, folosind mediul online. Instrumentele digitale sunt intuitive – nu necesită o pregătire prealabilă riguroasă sau cunoștințe din domeniul informatic. Marele avantaj este reprezentat de ușurința cu care pot fi accesate aceste platforme. Printre platformele de comunicare utilizate în terapia online, cele mai des folosite sunt Skype, Zoom, Google Classroom, Google Meet, Microsoft Teams. În general, pentru a utiliza o platformă este necesară crearea unui cont de utilizator și accesarea funcțiilor de care dispune . Pentru a se putea desfășura ora din punct de vedere tehnic în mod adecvat, este importantă o bună conexiune la internet (componenta video), atât pentru dispozitivul profesorului, cât și pentru cel utilizat de familie

În condițiile pandemiei de Covid-19, când defășurarea activităților zilnice a fost, în multe locuri, afectată; scoala online, folosită anterior într-o foarte mică măsură în cazul copiilor cu CES, a luat o mare amploare. Întreaga comunitate a fost constrânsă să găsească soluții pentru continuarea activității, pentru a nu compromite progresele realizate până în acel moment, pentru a nu intra în colaps și pentru a păstra un echilibru psihologic cât mai bun. A fost regândită și reorganizată modalitatea de a face intervenția de recuperare a copilului cu CES, căci întreruperea intervenției terapeutice sau educaționale ar fi putut atrage după sine stagnarea în dezvoltare sau un regres considerabil.

Ca orice altă metodă de intervenție terapeutică de recuperare, scoala online are avantaje și dezavantaje. Printre provocările acestei noi metode trebuie menționate următoarele:

• provocarea asigurării condițiilor tehnice de desfășurare a orelor (deținerea unui dispozitiv potrivit, o bună conexiune la internet);

• provocarea asigurării condițiilor de spațiu (o cameră în care să se poată desfășura ora fără întreruperi) și timp (alocat de către un membru al familiei care să își asume rolul de co-profesor). Faptul că spațiul în care se desfășoară scoala este casa copilului, în care el se simte în control, specialistii și co-profesorii (părinții) nu au la îndemână toate instrumentele și

materialele necesare desfășurării programelor, motiv pentru care este necesar sa fie cât mai creativi.

Școala online are nevoie de o scurtă perioadă de acomodare, ea venind pe o relație existentă anterior pe scoala la clasa, sau, din pricina contextului, pe o nouă relație care urmează să se creeze prin experiența lucrului împreună. Primul obiectiv este acela de a-l ajuta, de a-l îndruma și încuraja pe copil să se implice în activitate, să execute indicațiile primite de la cadrul didactic, și mai puțin să dea toate răspunsurile corect. De asemenea, se testează funcționalitatea echipamentelor (laptop, telefon) și a conturilor online aferente platformelor (Google Meet, Google Classroom, Zoom, Google Teams, etc.), se pregătește părintele sau un alt membru al familiei pentru a prelua rolul de co-terapeut. Pregătirea familiei pentru scoala online are la bază identificarea, explicarea și gestionarea anumitor situații în care se pot afla precum: neîncrederea părinților în capacitatea de a gestiona situația și copilul; dificultatea profesorului de a interveni imediat în cazul unei crize; necesitatea alocării de către specialiști a unui timp de pregătire a materialelor, a fișelor educaționale de lucru.

Printre avantaje amintim:

• protejarea și reducerea riscului de infectare cu COVID 19, atât a copilului, cât și a părintelui; • economisirea timpului de deplasare de acasă până la scoala și retur;

• pregătirea părinților de a pune în practică programele pentru a atinge obiectivele stabilite au efecte pozitive de lungă durată în toate ariile de dezvoltare ale copiilor; astfel, timpul de învățare al copilului se poate prelungi sub supravegherea părintelui;

• dobândirea controlului părintelui asupra copilului, ceea ce asigură o gestionare mai bună a diferitelor reacții pe care acesta le poate avea în situații sau medii stresante.

Un alt avantaj important este utilizarea tehnologiei care este folosită și cu scop educativ, nu doar cu scop recreativ. Poate că una dintre cele mai mari temeri pe care părinții au avut-o în această perioadă a fost în legătură cu utilizarea gadgeturilor; pe de-o parte fiind justificată, întrucât, cu precădere în diagnosticul de CES părinții primesc adesea recomandarea din partea profesorilor, de a nu-i mai permite copilului să se uite la televizor, calculator, tabletă sau telefon. Se începe intervenția printr-o primă întâlnire de aproximativ 20 de minute cu scopul de a descoperi cum funcționează comunicarea online, în care copilul nu este solicitat cognitiv, ci este salutat și invitat să povestească sau să arate câteva obiecte preferate. Această primă întâlnire îi ajută la scăderea anxietății față de necunoscut și la acomodarea cu noul mod de

predare, atât pe copil, cât și pe părinte. Părintele și copilul au nevoie să știe că așteptările față de ei nu vor fi la nivelul unei persoane cu expertiză în domeniu și vor fi gradual adaptate de la simplu la complex, având sprijinul coordonatorului, terapeutului sau al cadrului didactic. Deși părintele se poate simți uneori depășit de situație, incomod sau stângaci, rolul cadrului didactic va fi acela de acceptare și încurajare în a dobândi treptat controlul asupra tehnicilor specifice în susținerea copilului în demersul educational. Chiar dacă copilul va manifesta ieșiri din sarcină, comportamente de refuz sau plânset, el va putea fi susținut și de diminuarea gradului de dificultate în activități. De exemplu, pentru un copil cu dificultăți majore de concentrare și deficit de atenție, obiectivele din prima săptămână de lucru ar putea fi: să rămână în cameră, să stea lângă mamă liniștit pe scaun pentru programele de lucru la masă, să urmărească materiale (jocuri, imagini, video-uri) prezentate de terapeut prin intermediul aplicației cu care s-au conectat, să rămână în activitățile de joc pe covor fără să se îndepărteze de la locul de joacă pentru 5 minute, să primească atenție pe comportamentele funcționale și pozitive, să aibă o creștere a complianței în activitățile de imitație și demonstrare a cunoștințelor. Părintele va fi îndrumat cu privire la lista de materiale educaționale și obiecte, la organizarea spațiului și a recompenselor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor din planul de intervenție.

STUDIU DE CAZ

Profesor în înv. primar,Prof. de sprijin: Trăistaru Luciana, Școala Gimnazială Nr.1 Videle
Director adjunct, profesor Dinculescu Florentina, Școala Gimnazială Nr.1 Videle

Numele şi prenumele : V.S.M., Vârsta: 14 ani, **Clasa: a VII-a**

Informaţii despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate fizică

Tipul de deficienţă: Clasa a IV-a : TSA, afectări ale sistemului nervos și funcțiilor mentale globale, Clasa a VII-a : Deficiențe de comunicare și interacțiune

Traseul educațional și mediul social

V.S.M, născut la XX XX 2008, este fiul lui V.G și V.M. Frecventează cursurile gimnaziale ale Școlii Gimnaziale Nr 1 Videle. Domiciliază în localitatea Videle, județul Teleorman. Transportul din localitatea de domiciliu până la unitatea de învățământ și retur este asigurat de microbuzul școlar. Ocazional, elevul este adus sau luat de la școală de către unul dintre părinți. Elevul face parte dintr-o familie cu patru membri. Este primul nascut dintre frați. A frecventat grădinița . Este crescut și supravegheat de părinți. Familia are în folosință o locuință cu mai multe camere și anexe. Condițiile de viață și de muncă ale elevului sunt modeste spre bune. Tatăl este agricultor, mama este casnică. Locuința este alimentată cu energie electrică, având bucătărie și baie în interior.

Încă din primii ani de viață, copilul a fost diagnosticat cu TSA, fiind cuprins în terapie comportamentală de tip ABA și având suportul permanenet al familiei. Copilul a frecventat grădinița, cu un an în plus față de colegii lui, fiind înscris la școală în anul școlar 2015-2016. Debutul școlarității a fost unul foarte bun, dat fiind că în clasa pregătitoare el avea déjà noțiuni de matematică, mergand până la tabla înmulțirii și știind să citească texte de mică întindere. Deși copilul avea un certificat de încadrare în grad de handicap grav, prezentând o ecolalie deranjantă pentru colegi, dar și mici probleme de comunicare și relaționare, părinții au refuzat întocmirea unui certificat de orientare școlară și profesională pentru copiii cu CES până în clasa a IV-a, când au început să apară probleme de învățare, pe fondul TSA.

Potrivit Fișei psihopedagogice întocmite la începutul clasei a IV-a – (2019) dezvoltarea fizică, creșterea, înălțimea și greutatea erau armonioase și încadrate în limitele normale. Elevul nu prezenta deficiențe motorii, dar nici mari dificultăți de învățare, dat fiind

că avea exercițiul învățării și avea sprijinul susținut al familiei. Pe parcursul clasei a patra, elevul a beneficiat de profesor de sprijin și de curriculum adaptat, respectându-se Planul de servicii individualizat din 31.01.2020. La sfârșitul clasei a IV-a elevii nu au susținut

Evaluarea națională, dat fiind că, din cauza pandemiei, în acel an a fost suspendată susținerea acesteia, dar la evaluările finale de la clasă, elevul a obținut rezultate bune la limba și literatura română și foarte bune la matematică.

Domeniul de intervenţie: Matematică/ Limba și literatură română

Data elaborării P.I.P.: 03.02. 2019, revizuit la 12.12.2022

INSTRUMENTE DE EVALUARE: chestionare orale; observaţii curente; aplicaţii practice; fişe de lucru utilizate la diferite activităţi; proba de evaluare; convorbire individuală şi în grup; observaţia spontană şi dirijată.

OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic și de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;
- Dezvultarea capacităţilor de calcul matematic;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;
- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;

La gimnaziu, elevul a avut o evoluție bună la toate obiectele de studiu, reușind să fie printre premianții clasei la sfârșitul claselor a V-a și a VI-a, iar în clasa a VII-a are rezultate foarte bune la învățătură. În anul școlar trecut, elevul a beneficiat de profesor de sprijin,

rezultatele fiind bune. În acest an școlar am fost numită profesorul lui de sprijin, reluând activitatea la matematică și fiind plăcut impresionată de cum a evoluat ca persoană, dar și ca elev. Cunoștințele lui la matematică dar și la limba română sunt peste media clasei, având șanse mari de a merge la liceu la o clasă cu profil Matematică-informatică sau Științe ale naturii. Elevul este motivat, dezvoltă o relație frumoasă cu colegii și cu profesorii și din anul școlar viitor nu mai dorește să obțină certificat de orientare școlară , deoarece nu are nevoie de condiții speciale pentru susținerea Evaluării naționale.

DEZVOLTAREA POTENŢIALULUI CREATIV LA ELEVII CU CES PRIN ACTIVITĂȚI PRACTICE SI METODE INTERACTIVE

profesor învățământ primar Fătu Oana Magdalena
profesor învățământ primar Harabagiu Mădălina Andreea

Colegiul Național Pedagogic ,,Constantin Brătescu ", Constanța

„Pentru a trăi o viaţă creativă e nevoie să scăpăm de frica de a greşi". J. C. Pearce

Creativitatea constituie un proces de însuşiri şi aptitudini psihice care, în condiţii favorabile, generează produse noi şi de valoare pentru societate . Ea este forma cea mai înaltă a activităţii omeneşti. Creativitatea trebuie sa fie un atribut definitoriu al omului modern . Trăind într-o societate aflată în continuă schimbare, elevul va trebui să dea sens în mod critic, creativ şi productiv informaţiilor percepute, să poată sorta informaţia cu eficienţă, și a organiza ceea ce au auzit şi văzut într-un tot ordonat şi plin de semnificaţii . Învăţând creativ, elevii devin creativi.

La copilul cu CES nu se poate vorbi de creativitate , dacă o evaluăm după criteriile de validare ale actului creator. Creativitatea ca act finalizat într-un produs de mare originalitate este valabilă doar pentru cazurile de copii excepţionali . Creativitatea copilului trebuie privită diferit de cea autentică . Produsul realizat de copil este nou şi valoros pentru el şi beneficiază de atributul originalităţii. Orice act care solicită din partea copilului folosirea unor procedee euristice şi conduce la concluzii inedite, descoperite prin efort individual , este un act creator .

Şcoala este cea care trebuie să ofere elevilor indiferent din ce mediu provin (social,cultural,etnic,cu dizabilităţi sau nu), posibilitatea să-şi descopere şi să-şi dezvolte diferite talente, priceperi,deprinderi, descopere potenţialul creativ al elevilor sondând dimensiunile posibile ale personalităţii acestuia, să instruiască, să educe, să cerceteze , să perfecţioneze şi să evalueze neîncetat procesul formării şi desăvârşirii calităţile necesare omului de mâine .

Este esențiel ca profesorul să ofere elevilor ocazia de a-şi exprima punctul de vedere , să-şi asume responsabilităţi, să încurajeze şi să creadă în capacitatea de autorealizare a fiecăruia, să aprecieze în mod deosebit individualitatea, să încurajeze şi să recompenseze creativitatea, să insiste pe dezvoltarea motivaţiei intrinseci.

Atitudinea creatoare a profesorului se transmite implicit elevilor. Un profesor care aduce în fiecare zi o noutate, un element –surpriză va imprima, fără voia sa, aceleaşi înclinaţii elevilor și îl determină să emită judecăţi de valoare prin propriul său efort, dezvoltându-le gândirea flexibilă şi originală.

În școlile speciale, dar și în învățământul de masă se utilizează, cu precădere, metode şi tehnici activ-participative. Metode individuale pentru dezvoltarea creativitatii: Artterapia / Meloterapia/ Dansterapia/ Cromoterapia/ Aromoterapia/ Dramaterapia. Jocuri „trăsnite” - Să inventăm titluri de poveşti / Creaţii de benzi desenate cu personaje inventate de copii! / Joc de recreaţie „Am amestecat basmele”/ Imaginaţi-vă mişcări pentru anumite cântece! / Crearea de ghicitori pe baza unor imagini sau desenarea unor planşe pe baza unor texte literare. Desene reprezentând diferite figuri făcute doar din forme geometrice (animale, pomi, păsări, oameni)/ Mima / Jocul de rol ... Activităţile oferă şi alte posibilităţi de dezvoltare a capacităţilor de creaţie ale elevilor: povestirea cu schimbarea formei, continuarea povestirii, dramatizarea poveştilor , alt final pentru povestea dată.

În cadrul activităţii terapeutice elevii sunt ghidați cu ajutorul terapiei prin artă, dezvoltându-le abilităţi care să-i facă să comunice gânduri şi sentimente. Exerciţiul se desfăşoară pe ritmuri diferite de muzică –genuri diferite; fiecare piesă se aude un minut; la fiecare melodie copiii trebuie să scrie ce sugerează muzica ascultată; se discută şi argumentează alegerea; (exemplu: ce persoană le sugerează melodia ascultată, ce animal, ce imagini, ce sentimente, etc.). Terapia prin muzică este o activitate terapeutică generoasă, flexibilă, în care muzica este folosită ca un mijloc creativ, non-verbal, prin care dificultăţile copiilor cu CES pot fi depăşite. Deasemenea activităţile de muzică sunt benefice deoarece dezvoltă conştiinţa de sine şi interacţiunea, ajută la stabilirea de relaţii personale şi dezvoltă potenţialul elevului pentru joaca creativă, spontană.

Activităţile se pot repeta anual, sau pot deveni permanente, parte integrantă activitaţii şcolare ale elevilor.

Impactul terapiei prin arte asupra elevilor:

1. Dezvoltarea inteligenţei emoţionale și stimularea tuturor canalelor senzoriale

2. Dezvoltarea capacităţii de a se exprima mai repede şi mai uşor prin declanşarea proceselor complexe de asimilare şi fixare afectivă atât la nivel individual cât şi colectiv.

3. Dezvoltarea auzului muzical, al simţului ritmic, dezvoltarea percepţiilor şi reprezentării vizuale, a imaginaţiei creatoare.

4. Facilitarea comunicării interpersonale, creşterea sociabilităţii, creşterea adaptării în societate, rezolvarea eficientă a conflictelor.

12.Inducerea unei stari de linişte –acceptarea de sine, crearea de stări afective tonice, reducerea tensiunii şi anxietăţii

În școală, integrarea socială presupune includerea copiilor cu CES în toate activitățile din viața școlară, fără discriminare. De asemenea, copii cu CES sunt incluși și în

activitățile extrașcolare. Integrarea copiilor cu cerinţe speciale se poate realiza dacă există colaborarea permanentă între: elevi, profesori, părinţi, consilieri, organizaţii nonguvernamentale şi alţi parteneri viabili care se pot implica. În viziunea şcolii/educaţiei incluzive, cooperarea constituie un element fundamental, determinant pentru realizarea succesului, succesul privit ca autonomie şi independenţă necesară inserţiei sociale post-şcolare sau/şi post-instituţionale

Formarea competenţelor copilului prevăzute în programa şcolară, nu depinde doar de metodele tradiţionale de predare, ci şi de folosirea eficientă a instruirii asistate de calculator. Întregul material format din imaginile unor obiecte reale, prezentate în soft-urile educaţionale, ajută la dezvoltarea imaginaţiei copilului, a gândirii, stimulează memoria, ajută la dezvoltarea spiritului de observaţie cu condiţia ca acesta să ştie să le descrie şi mai apoi să interpreteze ce a văzut.

Softurile educaţionale se pot folosi cu succes în activităţile corectiv-recuperatorii desfăşurate cu copiii. Astfel CD-uri cu poveşti româneşti şi jocuri interactive, jocurile *PitiClic* pentru preşcolari şi *DubluClic* pentru elevii din clasele I-IV, jocurile logice folosind personaje din poveste, *Cifrele*, *Literele*, *Animalele* (domestice şi sălbatice), *Logopedics*, sunt doar câteva din exemplele de softuri educaţionale care au fost folosite în activităţile cu copiii cu CES şi care au contribuit la stimularea generală a cunoaşterii şi a comunicării, la dezvoltarea abilităţilor ludice în context interactiv precum şi la optimizarea stărilor afectiv-motivaţionale ale copiilor cu CES.

Cu certitudine fiecare copil a făcut un pas înainte. Orice profesor descoperă zi de zi, oră de oră noi şi noi forme de stimulare a elevilor pe tărâmul creativităţii. Un loc important îl are creaţia profesorului în cadrul activităţii. Creativitatea înseamnă neamestecul cu rutina, adaptabilitate din mers, mai ales în direcţia educării capacităţilor creatoare ale elevilor cu CES.

BIBLIOGRAFIE

1. Amabile T., „ Creativitatea ca mod de viaţă ", Editura Ştiinţifică şi Tehnică, Bucureşti, 1997;
2. Matei Nicolae Constantin, „Educarea capacităților creatoare în procesul învățământului", Editura Mirador, Iași, 1998;
3. Lazăr S., „Promovarea valorilor școlii incluzive", Editura Litera Info, Ploiești, 2008;
4. Ghergut A., „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-Strategii diferențiate și incluzive în educație", Editura Polirom, Iași, 2006

METODE ȘI MIJLOACE DE INVESTIGATIE PSIHOPEDAGOGICA A ELEVILOR CU CERINȚE SPECIALE

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR PÎRVULESCU VALENTINA-LIVIA,
PROFESOR PÎRVULESCU EUGENIA,
LICEUL TEHNOLOGIC "TIU DUMITRESCU" MIHĂILEȘTI

Fără îndoială, cunoașterea particularităților psihopedagogice ale fiecărui copil cu cerințe educative speciale, indiferent de tipul deficienței, precum și stabilirea unui diagnostic diferențial au la bază (pe lângă indicii de natură etiologică sau nosologică) și o serie de metode științifice grupate în două mari categorii:

- metode și mijloace accesibile tuturor categoriilor de specialiști (cadre didactice, instructori de educație, specialiști terapeuți);
- metode și mijloace de uz intern, folosite de persoane care au o pregătire specială în acest scop (diagnosticieni, psihologi, psihopedagogi, pedagogi, consilieri școlari).

În prima categorie pot fi incluse următoarele metode și mijloace de cunoaștere a persoanelor cu cerințe speciale:

Observația reprezintă urmărirea conștientă și sistematică a reacțiilor, atitudinilor și comportamentelor unei persoane, în totalitatea lor, în cele mai variate situații, pe baza evidențierii trăsăturilor caracteristice fiecărui individ în parte. După M. Zlate, calitatea observației depinde de o serie de factori cum ar fi:

- particularitățile psihoindividuale ale observatorului (concentrarea atenției, capacitatea de sesizare a esențialului, intuiția);
- educația personală a observatorului: tip evaluativ, tip descriptiv, tip imaginativ ,tip erudit;
- caracteristici ale percepției: selectivitatea percepției, factori sociali care pot modela sau deforma percepția.

Această metodă are marele avantaj ca este la indemana oricărui specialist și oferă posibilitatea de a surprinde fenomene psihopedagogice, fie în modul lor natural de

manifestare, fie în situații de reproducere a cunoștințelor anterior asimilate. Astfel, observația reprezintă principalul mijloc de înregistrare a feedback-ului si a relațiilor cauzale referitoare la procesul terapeutic sau instructiv-educativ, pe baza cărora se pot formula strategii ameliorative sau predictive cu privire la actul învățării sau recuperarii.

Convorbirea reprezintă o conversație între cel puțin două persoane, prin intermediul căreia se pot obține informații despre motivele, aspirațiile, interesele, trăirile afective ale interlocutorului. Marele avantaje ale convorbirii consta în faptul că permite, într-un timp relativ scurt, furnizarea unor informații numeroase, utile în înțelegerea motivelor interne ale conduitei și opiniilor subiecților intervievați,precum și în identificarea strategiilor cognitive ale atitudinii lor față de cei din jur(colegi, profesori, familie, anturaj).

Convorbirea, în contextul cunoașterii elevilor cu cerințe speciale, poate îmbracă mai multe forme:

- convorbirea dintre profesor și elevi;
- convorbirea dintre terapeut/consilier/profesor de sprijin și elevi;
- convorbirea dintre managerul școlii și elevi;
- convorbirea dintre părinți și copii/elevi
- convorbirea dintre profesor și asistenți sociali sau tutorii copiilor cu cerințe educative speciale.

Metoda biografică urmărește culegerea de informații cu privire la:

a. Mediul social de origine și condițiile materiale:
    - structura familiei
    - condițiile materiale și de locuit;
    - părinții- profesie, nivel cultural;
    - climatul afectiv din familie;
    - evenimente deosebite din viața de familie(divorțuri, accidente, decese, conflicte);
b. pregătire generală:
    - ruta școlară ;
    - discipline preferate;
    - rezultate obținute;
    - comportamentul în relațiile cu colegii;
    - împrejurări/experiențe/factori determinanți în orientare spre o anumită școală

sau profesie;

c. atitudini și conduite:
    - atitudini și conduite specifice din viața cotidiană(familie, școală, timp liber, situații dificile);
    - atitudini și conduite față de muncă, față de valorile sociale;
    - atitudini față de propriile calități și defecte;
d. proiecte/planuri/aspirații de viitor:
    - domenii de interes;
    - moduri de realizare.

Un tip particular al metodei biografice este *studiul de caz,* care reprezintă o investigație în legătură cu un subiect/grup de subiecți sau cu o situație instituționale specifică.

Metoda experimentală este metoda care solicită o anumită rigoare, întâlnită mai ales în situațiile în care se dorește verificarea ipotezelor unei cercetări sau când se dorește obținerea unor date precise și obiective cu privire la un fenomen sau o situație tip, atent controlate și înregistrate prin intermediul variabilelor dependente și independente.

Aplicarea acestei metode necesită o mare documentare din partea experimentatorului, folosirea unor instrumente și condiții de lucru atent elaborate și verificate și folosirea unui aparat statistic adecvat. Marele avantaj al acestei metode este relevanța crescută a datelor obținute, fapt ce permite efectuarea unor generalizări și predicții cu privire la fenomenul sau situația școlară studiată.

BIBLIOGRAFIE:

- Cucoș, C., *"Pedagogie",* Editura Polirom, Iași, 1998
- Oprea, C-L., *"Strategii didactice interactive"*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009
- Cerghit, I., *"Metode de învățământ"*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998

INTERDISCIPLINARITATEA ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE

Prof. Florentina Mușat – Grădinița Nr. 42, București

Interdisciplinaritatea este o modalitate de acțiune și gândire, dintre obiectele și fenomenele lumii reale, și se impune în învățământul preșcolar pentru realizarea sarcinilor ce-i revin în pregătirea copilului pentru integrarea cu succes în activitatea școlară și societate.
Interdisciplinaritatea în contextul educației preșcolare devine un concept cheie, cu ajutorul căruia educatoarea poate realiza un demers educativ centrat pe nevoile copilului preșcolar, posibilitățile și ritmurile lui de învățare, pe rolurile si demersurile celui ce învăța.

Abordarea interdisciplinară a conținuturilor este o necesitate dată de nevoia firească a copilului preșcolar de a explora mediul înconjurător, fizic și social, de a-l cunoaște si a-l stăpâni, preocupare ce este pe deplin întâmpinată în condițiile structurării interdisciplinare a curriculumului.

Modul natural al copiilor de a învăța despre ce îi inconjoară nu este acumularea de cunoștințe pe domenii ale stiintei ci integrarea informațiilor, priceperilor, capacităților diverse in jurul unor teme care le-au stârnit interesul sau a unor elemente de viață socială.

A preda interdisciplinar în alternativa educațională PETAS înseamnă a îmbunătăți elementele învățate anterior, a completa progresiv teme încât să nu devină o repetare monotonă a sarcinilor propuse în cadrul acțiunilor frontale și jocurilor alese. În aceste condiții activitățile sunt mai atractive, mai eficiente, preșcolarul fiind un subiect al cunoașterii și actiunii și nu un receptor. Pentru a dobândi informațiile, fiecare cadru didactic trebuie să știe cât, cum, în ce scop, cu ce rezultate, să ofere preșcolarilor surse adecvate motivante, care le pot suscita căutarea informațiilor de orice fel, să le descopere.

În alternativa educaționala PETAS forma specifică de activitate a copilului preșcolar este jocul; jocurile alese si activitățile frontale se intrepătrund, se influențeaza reciproc, se completează. Uneori jocurile și activitățile alese sunt o modalitate firească de completare, de consolidare, și de evaluare a cunoștințelor, priceperilor și capacităților insușite în cadrul activităților frontale. Alteori au menirea de a pregăti activitățile frontale în sensul familiarizării copiilor cu conținutul temei care urmează sa fie abordat. Se dau sarcini

suplimentare copiilor capabili de performanțe și de asemenea se organizează activități recuperatorii cu copiii care au absentat.

Pentru realizarea interdisciplinarității în cadrul activităților de educarea limbajului am avut în vedere specificul psihologic al copilului în dezvoltare, urmărind să satisfacem nevoile copilului care pentru noi educatoarele sunt cerințe educative importante.

Astfel in cadrul jocului **"SPUNE MAI DEPARTE"** am consolidat capacitatea copiilor de a forma propozitii cu sens logic și corect din punct de vedere gramatical. Jocul l-am desfășurat în formație de cerc. Am început activitatea prin imitarea zborului albinelor, recitând versurile:"**Zum, zum, zum/ Noi plecam la drum/ Albinuța se desparte/Tu spune mai departe**/. În timp ce copii recitau versurile, conducătorul jocului a dat coronița cu antene unui copil.

La terminarea versurilor, copiii se opresc, se întorc cu fața către centrul cercului iar copilul care a primit coronița trece în mijlocul cercului și completează propoziția începută de conducător. Dacă răspunsul copilului a fost bun, el "zboară" în mijlocul cercului în timp ce grupa aplaudă și imită zumzetul albinelor.

Exemple:

- În pădure trăiește.....
- Cireașa este un.....
- Anotimpul iarna este.....

De asemenea prin jocurile didactice "**GHICI DESPRE CE ESTE VORBA**", "C**INE E**", **"CĂLĂTORUL ISCUSIT", "ȘTII CU CE"**, am solicitat alcătuirea de propoziții după ilustrații și de asemenea am îmbogățit cunoștințele copiilor despre mijloacele de locomoție.

Copiii au fost solicitați să denumească și să recunoască mijloacele de locomoție precizând și locul pe unde circulă. Materialul didactic folosit a fost un disc, având pe marginea lui lipite imagini. Copilul atins cu o baghetă a fost întrebat **"GHICI DESPRE CE ESTE VORBA"** copilul denumind mijlocul de locomoție reprezentat în imaginea de pe disc, precizând și locul pe unde circulă.

De exemplu:

"Aceasta este o mașină. Mașina circulă pe șosea". Am complicat jocul întrebând copiii amănunte referitoare la însușirile acestora (cine conduce? ce transportă?). Am procedat la fel cu toate imaginile, iar pentru ca jocul să fie mai atractiv am imitat și zgomotul produs de aceste mijloace de locomoție.

Prin jocurile didactice **“RĂSPUNDE CORECT ȘI PUIȘORUL VA FI FERICIT", "AJUTĂ PISICUȚA","CĂSUȚA CU SURPRIZE”,** am verificat și am consolidat

formularea de propoziții, despărțirea în silabe a cuvintelor, recunoașterea sunetelor inițiale și finale. În cadrul acestui joc, copii au fost împărțiți în două echipe. Fiecare echipă a avut câte-un coș, iar la fiecare răspuns corect au primit câte-un ou dat de conducătorul jocului-"puișorul". Copiii au fost solicitați sa recunoască poezia reprezentată de imagini pe planșă. Cu ajutorul planșelor am denumit păsările de curte care se regăsesc in poeziile învățate, am despărțit în silabe cuvinte și am identificat sunetul inițial și final al cuvântului dat.
De exemplu:"Rața merge la baltă", cuvântul "rața"- pasăre de curte. Sunet inițial "r" și sunet final "a".

Un rezultat deosebit am obținut în cadrul jocului didactic "**ÎN EXCURSIE**". Am început activitatea prin observarea sălii care a avut un alt aspect. Am poavazat sala cu crengi, iarbă, flori, animale, cabana pădurarului, un coș cu alimente, cărți cu imagini despre ocrotirea naturii. Copiii au trebuit să descopere anumite "capcane-surpriză",sa rezolve cerințele, apoi ne-am deplasat mai departe, în adâncul pădurii până la un alt indiciu; Echipa care a ajuns la "Cabana pădurarului " a fost declarat câștigătoare.
Sarcini: "Vara este un cuvânt, /Vara este un anotimp,/Vara este-o mândră floare,/Câte luni aceasta are?"
sau "Pentru ca ești copil mare/ Zi-mi numele tău în silabe/ și ce sunet auziți / Numele când vi-l rostiți?"

Toate jocurile didactice amintite le-am abordat interdisciplinar consolidând aptitudinile, capacitățile de comunicare, matematice, psiho-motrice, muzicale, de construcții.

EDUCAȚIA ÎN PANDEMIE

Profesor Hasineți Angela Geanina
Clubul Copiilor Caransebeș, Județul Caraș – Severin

Pandemia nu a generat provocări noi în sistemul educațional românesc ci le-a amplificat, în sensul în care inegalitățile din educație s-au adâncit, numărul copiilor și tinerilor din afara școlii a crescut, relevanța față de o piață a muncii în permanentă schimbare a scăzut, ca și bugetul alocat educației. Închiderea școlilor cauzată de criza COVID-19 a pus presiune pe sistemul de educație și estimăm un regres al învățării, o creștere a abandonului și părăsirii timpurii a școlii, mai ales în rândul celor mai vulnerabili dintre elevi, dar și o rată a analfabetismului funcțional mai mare cu zece la sută

Pandemia de COVID-19 a determinat o schimbare majoră în utilizarea tehnologiilor „digitale" în educație, iar întrebarea principală este dacă această schimbare este doar temporară sau dacă va fi perpetuată și dezvoltată în continuare de personalul din educație. Impactul crizei provocate de COVID-19 asupra digitalizării în educație a fost unul semnificativ. Toate sistemele educaționale din Europa au recurs la o formă sau alta de educație online în perioada inițială a pandemiei. Reacția la schimbările determinate de pandemie a fost în general pozitivă în majoritatea sistemelor educaționale, deși unele grupuri de cursanți nu s-au bucurat de beneficii în mod egal.

Instituțiile de învățământ, dar și personalul didactic și de conducere au răspuns bine la această schimbare și au demonstrat un răspuns pozitiv, acceptând schimbarea, pentru ca procesul educațional să continue. Deși în urma pandemiei au fost constatate multe efecte pozitive, au fost raportate și o serie de provocări, printre care și nivelurile diferite de pregătire ale instituțiilor de învățământ în vederea trecerii la educația online, lipsa infrastructurii digitale, lipsa competențelor digitale, dar și volumul de lucru suprasolicitant și preocupările de ordin pedagogic. Prin urmare, există riscul ca experiența digitalizării în contextul pandemiei de COVID-19 să devină o oportunitate ratată. În plus, se pune întrebarea care dintre practicile educației digitale vor fi păstrate de instituțiile educaționale și care vor fi date deoparte.

În pofida creării unor platforme și sisteme de învățare la distanță (online), a distribuirii, în unele școli, de dispozitive de comunicare (începând cu anul școlar 2020/2021), chiar dacă aceste acțiuni au apărut, treptat, din momentul în care autoritățile au decis închiderea școlilor, acestea nu au ajuns la toți copiii/tinerii. În ciuda asigurărilor repetate din partea autorităților, nu a fost posibil să se creeze o metodologie clară de predare-învățare-evaluare a elevilor, platforme și sisteme de învățare la distanță, care să includă toți copiii/tinerii, deoarece accesul la învățarea online este condiționat de mediul social de proveniență al acestora, de nivelul de educație al părinților, de zona/mediul de rezidență etc.

Realitatea acestei perioade a arătat faptul că sistemul de educație nu a fost pregătit pentru o astfel de provocare, nici chiar după primul an de învățământ online, în urma căruia sau putut identifica deficiențele din sistemul de învățământ, astfel că nu se poate afirma că învățământul online este operațional în totalitate, existând un deficit nu doar în ceea ce privește logistica necesară (pentru școli, elevi și cadre didactice), cât și în privința abilităților digitale ale elevilor și profesorilor. Aceste disfuncționalități au provocat rezistența și echitatea sistemului de educație, adâncind inegalitatea de șanse educaționale pentru elevii/studenții defavorizați, cu efect negativ asupra viitorului lor. Cei care au fost marginalizați înainte de pandemie, sunt acum și mai expuși riscului. Combinația unor factori socio-demografici (sexul, etnia, vârsta, mediul de rezidență), cu cei economici (sărăcia) poate duce la multiple forme de discriminare și excludere.

Utilizarea tehnologiilor digitale în sistemele educaționale este răspândită pe scară largă, dar există diferențe de la un cadru educațional la altul. Se pare că instrumentele digitale sunt puțin utilizate în procesul educațional față în față, fiind doar parțial utilizate în practicile de predare și învățare sau în procesele de evaluare aferente. În general, se pare că personalul didactic este mai dispus să utilizeze instrumentele digitale. Cu toate acestea, s-a constatat un decalaj semnificativ în ceea ce privește pregătirea profesională, deoarece personalul didactic nu a beneficiat de instruire profesională eficace și de calitate în ceea ce privește metodele pedagogice în mediul digital. În special, s-a constatat existența unui decalaj semnificativ în ceea ce privește furnizarea de cursuri de instruire profesională de calitate cu privire la utilizarea internetului și a instrumentelor de comunicare în predarea online și/sau mixtă.

Contextul enunțat relevă consecințe grave pe termen lung pentru cohortele afectate și creșterea inegalităților capitalului uman. Pandemia de Covid-19 a agravat inechitățile sociale existente. Decalajul digital al copiilor/tinerilor înscriși într-o formă de învățământ, fiind unul dintre cei mai importanți factori care afectează egalitatea de șanse, ar trebui evitat sau minimalizat cât mai mult, înainte ca aceste diferențe de oportunități să se extindă și să

declanșeze un efect negativ și mai mare asupra învățării copiilor deja dezavantajați sau din zone dezavantajate.

Consecințele negative sunt mai grave în special pentru segmentul de populație deja expus riscului, astfel copiii și tinerii din mediul rural putând fi considerați cu risc ridicat (de pierdere a învățării, în general, dar cu atât mai mult în această perioadă de închidere a școlilor, când neputând participa la învățarea directă (prin cursurile predate la școală) și neavând nici acces la internet, la un computer/tabletă acasă, riscă să devină vulnerabili. Cu toate aceste consecințe negative asupra copiilor/tinerilor din toate categoriile, această criză majoră poate fi, totuși, privită ca o oportunitate de explorare a unor abordări alternative ale educației, cu impact pozitiv asupra rezultatelor învățării, în viitor.

Chiar dacă viitorul educației nu va aparține în totalitate învățământului online, un învățământ hibrid (online, combinat cu cel cu prezența fizică a elevilor/studenților) ar putea fi o soluție de luat în considerare, un învățământ în care departajarea între online și prezența fizică ar trebui adaptată pentru fiecare disciplină în parte, în funcție de specificul acesteia, utilizând tehnologiile digitale existente, noi competențe, tehnici specifice de predare, personalizate, care
să-i motiveze pe elevi/studenți.

Bibliografie:

1.https://ince.md/uploads/files/1640623925_cresterea-economica-in-conditiile-globalizarii-ed-xv-119i129.pdf.
2.https://www.csee-etuce.org/images/Reports/e-Speed_Research_Report_ExSummary_RO.pdf.

METODE UTILIZATE ÎN PREDAREA- ÎNVĂȚAREA TRANSDISCIPLINARĂ

Prof. Înv. preşcolar: Giurescu Mirela
G.P.N."Ion Creangă" Balş, Olt

Metodele cuprind toate componentele procesului didactic implicate în procesul de predare-învăţare-evaluare. Acestea sunt instrumentele de lucru atât ale cadrelor didactice cât şi ale elevilor.

Metodele cuprind o serie de operaţii într-o succesiune logică, acestea sunt tehnici de acţiune mai simple care se numesc procedee. Aşadar, o metodă cuprinde un ansamblu de procedee.

Sunt două categorii de factori necesari pentru alegerea unei metode de instruire, şi anume:

-obiectivi care se referă la natura finalităţilor, mecanismenle învăţării, etc,

-subiectivi care presupun contextul în care se aplică metoda, stilulurile de învăţare ale elevilor, personalitatea profesorilor dar şi a alevilor, etc.

Metode utilizate rar în învăţarea transdisciplinară:

- **Expunerea şi explicaţia**

Avantajele acestei metode eficiente face auditorul să fie receptiv dar şi interesat de subiectul expunerii. Expunerea nu trebuie să fie prea lungă pentru a nu plictisi euditorul. Un bun profesor trebuie să dezvolte interesul elevilor, să aibă un discurs convingător şi clar.

Dezavantajele sunt: neimplicarea din partea elevilor, atenţia de scurtă durată, pasivitate, etc.

O expunere eficientă trebuie să respecte următoarele reguli:

-prezentarea scurtă a informaţiilor care trebuie să fie predate,

-să se recurgă la scheme, reprezentări grafice, etc,

-recapitularea informaţiilor predate,

-realizarea legăturilor dintre informaţiile predate şi cunoştinţele elevilor.

- **Chestionarea**

Această metodă presupune combinarea expunerii cu dialogul şi permite dezvoltarea motivaţiei şi a interesului elevilor pentru dialogul iniţiat de profesor. Această metodă are ca scop extinderea bazei de cunoştinţe ale elevilor.

Mult mai important este cum gândim decât ce gândim.

- **Procedeul Philips 6-6**

  Presupune impărţirea elevilor în grupe de câte 6 elevi, aceştia lucrând împreună timp de 6 minute.

  Avantajele acestei metode sunt:

  -elevii au posibilitatea să se exprime,

  -sunt implicaţi toţi elevii clasei pentru găsirea unei soluţii,

  -favorizează diferite forme de comunicare.

- **Metoda dramatizării**

  Această metodă se bazează pe folosirea mijloacelor dar şi a procedeelor artei dramatice. Elevii interpretează diferite roluri încearcând să exprime sentimentele personajelor interpretate.

- **Brainstorming**

  Promovează ideea că orice persoană poate emite soluţii pentru rezolvarea unor probleme. Cu cât sunt mai multe idei, cu atât şansa de soluţionare a problemei este mai ridicată.

  Promovează participarea directă şi dezvoltă ascultarea activă.

Scopul educaţiei este pregătirea pentru viaţă a elevului. Şcoala trebuie să fie aptă pentru a răspunde efivient nevoilor psihologice dar şi sociale ale elevilor, să asigure cadrul necesar pentru starea sa de bine, pentru prevenirea tulburărilor de adaptare specifice vârstei dar şi pentru formarea unor cetăţeni responsabili ai societăţii civile.

Mult mai important este cum gândim decât ce gândim!

PLAN DE INTERVENȚIE

Inv.Cazacu Maria

Şcoala Gimnaziala Nr. 1 Mangalia

Date de identificare:

Nume şi prenume: M. A. I.

Vârsta: 8 ani

Clasa: I

Părinţii: mama – asistentă medicală, lucrează în schimburi, nu are control asupra copilului tata – muncitor, plecat la muncă în străinătate

Alte informaţii:

- subiectul este al doilea copil în familie, născut la un interval de 8 ani faţă de primul copil;
- copilul stă foarte mult timp singur în faţa calculatorului şi vizionează multe emisiuni cu desene animate.

1. Diagnostic psiho - pedagogic – definirea situaţiei problematice (comportamente specifice)
2. Tipul de ADHD: hiperactiv – impulsiv
3. Simptome de hiperactivitate:

- agitaţie/ nelinişte;
- motricitate excesivă;

- dificultăţi în a se angaja în activităţi distractive;
- logoree permanentă/ discută despre altceva.

4. Simptome de impulsivitate:

- îi întrerupe/ deranjează pe colegi/comentează;
- nerăbdător, are dificultăţi în a-şi aştepta rândul;
- agasează şi agresează copiii, intră în conflict cu ceilalţi;
- sarcinile şcolare le îndeplineşte în pripă, uneori uită să-și aducă toate materialele pentru ore (cărţi, caiete, instrumente de lucru).

5. Obiectivul intervenţiei:

- Diminuarea comportamentului indezirabil: agasarea celorlalţi copii

6. Cauzele comportamentului:

- copie exemplele negative (modele) din filmele cu desene animate;
- vrea să iasă în evidenţă;
- nu a avut în familie un sistem de recompense- pedepse (i s-a oferit totul necondiţionat);
- vrea să se impună pentru a-si invinge timiditatea.

7. Reacţii emoţionale (ale anturajului faţă de comportamentul copilului):

- a fost tratat de grup pe măsura comportamentului său;
- a fost ignorat de ceilalţi copii;
- a fost tratat asertiv, ceilalţi copii impunându-i să le respecte liniştea, intimitatea, personalitatea.

8. Strategii de intervenţie şi metodele de modificare comportamentală:

- Am redactat un regulament al clasei, impreună cu toţi elevii şi, selectiv copiii, inclusiv subiectul, au repetat punctele regulamentului;

- Am formulat reguli şi aşteptări de la copii, ajungând la un consens privind sancţiunile în cazul nerespectării lor;

- Subiectul a fost aşezat în bancă preferenţial,la fel ca toţi copiii din clasă, el fiind plasat pe rândul din mijloc, în a doua bancă;

- Am stabilit un program de discuţii individuale cu copiii din clasă, având ca subiecte următoarele: probleme, nevoi, comportamente dezirabile/ indezirabile;

- Am stabilit ca la Literatura pentru copii (opţional), la sfârşitul fiecărei ore (10 minute) să fie un moment: „Cu cine vreau să mă asemăn?", moment în care se citesc poveşti se spun versuri, proverbe, zicători despre prietenie, omenie, bunătate;

- Am discutat cu toată clasa de elevi despre faptul că oamenii, în mod normal, nu se îmbrâncesc ci, trec frumos unul pe lângă altul şi le-am propus să rezolve o situaţie problematizantă : Ce-ar face dacă ar vedea adulţii – profesorii, părinţii, oamenii pe stradă că se îmbrâncesc?

Metode folosite: conversaţia, povestirea, jocul de rol, problematizarea, brainstorming- ul etc.

9. Ce a învăţat copilul:

- că şi ceilalţi copii trebuie respectaţi;

- că sistemul recompensă – pedeapsă funcţionează;

- ignorarea din partea colegilor doare foarte mult;

- să evite copiii cu comportamente indezirabile;

- să execute anumite mişcări care să-i consume energia (săritul într-un picior), antrenarea în jocurile de rol;

- să rămână după program, câteva minute, timp în care prestează o activitate, pentru a evita compania unor copii cu care intră în conflict.

10. Cum a reacţionat copilul:

- a fost afectat, la început, apoi s-a obişnuit cu modul de lucru,colaborare cu ceilalţi colegi;

- când a fost ignorat de copii, a mai încercat î n câteva rânduri să se remarce prin violenţă, dar treptat, comportamentul indezirabil s-a manifestat mai rar;

- după 1- 2 zile în care a rămas la şcoală, după program, a început să spună singur: “ Vreau să mai stau!“;
- a selectat alternative în cadrul comportamentului negociat, încercând să mulţumească ambele părţi.

11. Concluzii:

Comportamentele se manifestă, se observă şi se măsoară. Cu tehnici de management al comportamentului, bine selectate, se poate modifica un comportament indezirabil, reducâdu-se frecvenţa manifestărilor,mergând, de multe ori, până la eliminarea lui. Sistemul de reguli trebuie să funcţioneze; comportamentul indezirabil trebuie ţinut în permanenţă sub observaţie.

ABORDARE INTERDISCIPLINARĂ/TRANSDISCIPLINARĂ PENTRU REDUCEREA PIERDERILOR DE ÎNVĂȚARE ÎNREGISTRATE DE ELEVII CU CES

Prof.dr. Despan Gabriela
Colegiul „Ferdinand I" Măneciu, Prahova

Interdisciplinaritatea este „o formă de cooperare între discipline diferite cu privire la o problematică, a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergenţă şi o combinare prudentă a mai multor puncte de vedere." (Cucoş Constantin „Pedagogie"). Promovarea interdisciplinarităţii constituie un element definitoriu al cunoaşterii. În lucrarea

„Programe de învăţământ şi educaţie permanentă" autorul L.D. Hainault aprecia că: „Se acordă mai multă importanţă omului care merge decât drumului pe care îl urmează.

Interdisciplinaritatea este o formă de cooperare între discipline ştiinţifice diferite, care se realizează în principal respectând logica ştiinţelor respective şi-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realităţii, îi dezvoltă o gândire integratoare.

Interdisciplinaritatea se impune ca o exigenţă a lumii contemporane supusă schimbărilor, acumulărilor cognitive în diferite domenii ale cunoaşterii. În perioada contemporană reforma conţinuturilor învăţământului românesc a creat cadrul unor transformări la nivelul curriculumului, între care se distinge perspectiva interdisciplinară.

Interdisciplinaritatea reprezintă o modalitate de organizare a conţinuturilor învăţării, cu implicaţii asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor şi proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învăţământ şi care facilitează contextualizarea şi aplicarea cunoştinţelor dobândite.

Transdisciplinaritarea privește - așa cum indică prefixul trans - ceea ce se află în același timp și între discipline, și înăuntrul diverselor discipline, și dincolo de orice disciplină. Finalitatea

ei este înțelegerea lumii prezente, unul din imperativele sale fiind unitatea cunoașterii. (Basarab Nicolescu, Transdisciplinaritatea.Manifest). Este o strategie integrativă, care urmărește să înțeleagă cunoștințe noi, din dialogul mai multor discipline. Este o cunoaștere superioară a realității, fără granițe între diferite domenii disciplinare și creează imagini complete ale realității, realizând legături și conexiuni între acestea.

Transdisciplinaritarea reprezintă gradul cel mai elevat de integrare a curriculumului și prin adoptarea de tip transdisciplinar se tinde progresiv către o „decompartimentare" completă a obiectelor de studiu implicate.

Transdisciplinaritarea este centrată pe „viața reală", pe problemele importante, cotidiane și așa cum afectează acestea viețile oamenilor. Întrebarea cheie care orientează demersul transdisciplinar este: Cum îi putem învăța pe elevi să fie buni cetățeni în viitor? Achizițiile învățării trebuie șă contribuie la succesul personal și social al tinerilor în contexte reale.

În procesul de învăţământ se regăsesc demersuri interdisciplinare, sugerate de planul de învăţământ și de programele disciplinelor sau ariilor curriculare. Corelarea cunoştinţelor de la diferitele obiecte de învăţământ contribuie la realizarea educaţiei elevilor, la creșterea flexibilităţii gândirii, a capacităţii de a aplica cunoştinţele în practică.

Interdisciplinaritatea și transdisciplinaritarea sunt metode moderne le lucru, care obligă și profesorul și elevii să facă anumite conexiuni între diferite discipline, să transfere informații din diverse domenii ale cunoașterii în viața cotidiană și în activitățile zilnice. Abordarea predării din această dublă perspectivă, duce la rezultate mult îmbunătățite, ale tuturor categoriilor de elevi: elevi cu rezultate foarte bune, medii, slabe și foarte slabe, și în special a elevilor cu cerințe speciale.

Copiii cu cerințele educaționale speciale sunt copii care au cerințe ce derivă din nevoi speciale, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv, socio-economic, cultural (MECTS – Ordinul 5574/ 2011).

În categoria CES se încadrează: copiii cu dificultăţi motorii, sindrom Down, dificultăţi de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenţie şi hiperactivitate (ADHD), dar şi cei care trec, pur şi simplu, printr-o perioadă mai grea (abandon familial, abuzuri, tulburări psiho-emoționale care defavorizează formarea normală a personalității copilului).

Conform Ordinului MECTS 5574/ 2011, articolul 6, „Pentru integrarea eficientă a persoanelor cu CES este necesară crearea unor servicii de sprijin specializate în asistenţa psihopedagogică de care să beneficieze copiii/elevii/tinerii integraţi, precum şi a unor servicii de consultanţă pentru cadrele didactice din şcoala incluzivă, ceilalţi elevi, familie şi comunitate.”

A lucra cu copii cu CES presupune o organizare specială a activității, implementarea metodelor specifice de lucru, cere să răspundă nevoilor copiilor, să asigure participarea egală a tuturor elevilor, pornind de la adevărul că fiecare individ contează, este unic în felul său și trebuie tratat cu atenție, empatie și multă dragoste. Fiecare copil poate învăţa, dacă este identificat tipul de învățare specific particularităţilor individuale ale sale. Este nevoie de multă răbdare și toleranță față de cei care sunt în situații speciale.

În activitatea mea la catedră, am întâlnit multe cazuri de elevi cu CES , care au fost integrați în învățământul de masă și care au reușit să finalizeze ciclul de învățământ pe care și l-au propus.

Un exemplu relevant este evoluția a doi frați gemeni, aflați în plasament la o familie din Măneciu, copii care în clasele I-VIII au fost înscriși la Centrul Școlar de Educație Incluzivă din oraşul Vălenii de Munte, N. Marian și N. Stefan . Au făcut progrese remarcabile sub îndrumarea personalului de specialitate din cadrul acestei instituții, astfel că, după finalizarea clasei a VIII

-a , au fost primiți la o clasă de invățământ profesional, la specialitatea prelucrarea lemnului , din cadrul Colegiului „Ferdinand I ” Măneciu. Ambii frați aveau probleme cu vederea, purtau ochelari, știau să scrie foarte lent, dar erau obișnuiți să stea în bancă, să fie liniștiți și să urmărească ceea ce face profesorul.

Teoretic eram forte bine pregătită științific și metodic, prin finalizarea a numeroase cursuri de formare în domeniu, prin studiu individual intens în domeniul lucrului cu elevii cu CES .

Am urmat mai multe etape de prgătire pentru a lucra cu acești elevi:

1. Am studiat Ordinul 1985/1305/5805/ din 4.10.2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea şi intervenţia integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilităţi în grad de handicap, a orientării şcolare şi profesionale a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale, precum şi în vederea abilitării şi reabilitării copiilor cu dizabilităţi şi/ sau cerințe educaționale speciale.

2. Am urmărit respectarea aliniatelor și articolelor prevăzute în acest Ordin:

- Conform art. 56 (3) Elaborarea proiectului planului de servicii individualizat se face de către responsabilul de caz servicii psihoeducaţionale, cu consultarea SEOSP, a profesioniştilor care au participat la evaluarea complexă, a părinţilor/reprezentantului legal, precum şi a copilului, în funcţie de gradul său de înţelegere şi adaptat tipului de dizabilitate. - Conform art. 56 (4) La prima orientare şcolară şi profesională, proiectul planului de servicii individualizat este întocmit astfel:

a) pentru copiii care nu sunt înscrişi în sistemul de învăţământ, în termen de 30 de zile de la începerea frecventării cursurilor;

b) pentru copiii care frecventează cursurile unei unităţi de învăţământ, în termen de 30 de zile de la numirea responsabilului de caz servicii psihoeducaţionale.

- Conform art. 56 (5) Proiectul planului de servicii individualizat întocmit la prima orientare şcolară şi profesională este transmis COSP spre aprobare.

3. Am discutat cu profesorul de sprijin care lucrase cu acești copii la Centrul Școlar de Educație Incluzivă din oraşul Vălenii de Munte și care în cunoștea bine pe cei doi elevi.

4. Am realizat o evaluare primară a fiecărui elev, privid gradul de adaptare la oră, nivelul de achiziții de specialitate al fiecăruia.

5. Am realizat eu o Fișă psihopedagogică a elevului cu CES, alături de responsabilul de caz. Acesta cuprinde datele personale, familiale, starea de sănătate, evaluarea psihopedagogică, date și informații despre elev: dezvoltarea psihomotorie , procesele cognitive şi stilul de muncă (gîndire, memorie, limbaț și comunicare, motivaţia de învăţare, receptivitatea, stilul de relaționare) , nivelul achiziţiilor şcolare (deprinderi, interese), rezultatele şcolare şi extraşcolare ale elevului și traseul educational al acestuia. Am specificat și programele educaţionale la vârstă antepreşcolară și la vârstă preşcolară , precum și activităţile de sprijin anterioare şi prezente, inclusiv extraşcolare (terapii în centre/clinici) ale elevului.

6. În urma concluziilor desprinse, am realizat un Plan de servicii individualizat de învățare pentru fiecare dintre cei doi frați, apoi Plan de intervenție personalizat , pentru Marian și Ștefan.

7. Am adaptat curriculum școlar la nevoile elevului și am realizat planificarea calendaristică semestrială și anuală prin restrângerea conținuturilor și includerea de metode și mijloacele didactice, tehnici de predare și evaluare specifice, respectând programa școlară de fizică pentru fiecare an de studiu, adaptând-o corespunzător.

8. Pe parcursul desfășurării actului didactic, am realizat monitorizarea pregătirii și modul de desfășurare a activităților celor doi elevi.

Am predat la acești copiii timp de 3 ani, o oră/săptămână, disciplina fizică. Au avut permanent un caiet studențesc la fizică, au participat cu regularitate la ore și au luat notițe. În timpul activităților la clasă, pentru a crește interesul acestora pentru școală, am exploatat deprinderile și abilitățile dobândite de aceștia în gimnaziu. Am costatat că erau încântați de desen, astfel le-am cerut acestora să deseneze . Ambii frați au realizat desene foarte frumoase, colorate, cu multă atenție, într-un ritm mult mai lent decât colegii lor. Ambii frați erau receptivi la cerințele mele de a desena și la tablă scheme de circuit, schițe sau dispozitive, aparate de măsură, etc., utilizând cretă colorată. Pe caiete desenau cu creioane colorate, utilizând trusa de geometrie, iar la tablă lucrau liber, ordonat și atent.

Lucrau frumos în laboratorul de fizică, la realizarea experimentelor și reușeau să explice ceea ce au lucrat, formulând concluzii. Prin realizarea lucrărilor de laborator am reușit să-i fac să înțeleagă multe fenomene fizice. Realizau măsurători ale unor parametrii utilizând instrumente de măsură și citind valorile aproximativ corect. Nu au reușit să învețe multe formule de calcul sau noțiuni teoretice, nici definiții sau principii fizice, dar au fost capabili să descrie componentele unor instalații simple, sau să recunoască și să încadreze în capitolele de fizică , lucrări specifice. De exemplu, la tema de difuzie , am observat cum bomboane mici colorate, așezate în lapte, își difuzează culorile. Sau, la tema de grupare a becurilor în serie sau în paralel au explicat fenomenele care se produc și au enunțat calitativ teoremele lui Khirchhoff, fără scrierea formulelor sau rezolvarea de probleme teoretice.

Am integrat instrumentele TIC aflate la dispoziție: tabla interactivă, videoproiectorul, calculatorul, platformele de învățare virtuale, pentru a facilita experiențe de învățare, pentru a realiza predarea eficientă și personalizată . Am utilizat RED -resurse educaționale deschise, acestea fiind foarte îndrăgite de elevi.

Parcursul școlar al celor doi elevi a fost de trei ani, aceștia reușind să finalizeze cursurile, au susținut și promovat Examenul de certificare a competențelor profesionale. După finalizarea Școalii Profesionale, cei doi tineri s-au angajat la un atelier de reparații și recondiționare de mobilă, unde erau apreciați.

Exemplele pot continua, ceea ce demonstrează că fiecare elev este unic în felul său, că prin multă muncă și efort din partea profesorilor, cu atenție, empatie și perseverență, se pot obține rezultate foarte bune.

În orice unitate de învățământ, trebuie să se asigure o educație pentru toți copiii, să se găsească metodele de lucru adaptate nevoilor copilului și mijloacele cele mai eficiente de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii trebuie să beneficieze permanent, de toate drepturile si serviciile sociale și educaționale conform principiului „resursa urmează copilul". Integrarea școlară a elevilor, reprezintă un proces de adaptare a copiilor la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, pentru a-și îndeplini sarcinile de lucru și a desfășura cu succes activităţile școlare.

Alături de beneficiarii direcţi, educaţia are efecte şi asupra categoriilor de beneficiari indirecţi: familiile/părinţii/ tutorii lor, cadrele didactice din instituţiile de învăţământ, specialiştii din domeniile conexe, autorităţile publice centrale şi locale, comunitatea/societatea, etc. În acest context, procesul de promovare a educaţiei incluzive, implică participarea unui număr mare de „actori" , în special a autorităţilor publice, a familiei, a instituţiilor de educaţie și de cultură, a instituţiilor de cercetare, de formare profesională iniţială şi continuă, a serviciilor comunitare şi a societăţii civile. Responsabilităţile în educarea copiilor cu CES și formarea tinerilor capabili să se integreze pe piața muncii, sunt mult multiple. Trebuie să se pună accent pe colaborare şi pe parteneriate educaţionale cu părinții, comunitatea locală, alte instituții de sprijin, etc. Prin parteneriate educaţionale, se realizează interrelaţii între toți agenţii educaţionali, asigurând, astfel, integrarea socială a elevilor.

Bibliografie:

- Ghergut A., Adaptarea curriculară – o provocare continuă pentru cadrul didactic, Iaşi, Editura Polirom, 2020

➢ Mareș, T., Ivan, S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2020

➢ Vrăşmaş, E., Dificultăţile de învăţare în şcoală – domeniu nou de studiu şi aplicaţie, V&I Integral, Bucureşti, 2010

http://www.alternativesociale.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=266%3Aremigraia-copiilor-romani-&catid=61%3Apublicatii-vizualizare&Itemid=53

INTEGRAREA ÎN ȘCOLILE DE MASĂ A COPIILOR CU CES

Prof. dr. ing. Crina-Adriana Drăgănescu
Prof. Irina Glicheria Plăstoi
Liceul Tehnologic Roșia - Jiu, Fărcășești, Gorj

MOTTO: "Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață. Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume!" („Child s Appeal")

Pornind de la acest citat putem spune că, pentru a-și exercita cu succes rolul de dascăl în viața tinerilor, cadrele didactice trebuie să încurajeze mult mai mult și să sprijine familiile acestora prin activități culturale și sociale specifice, care să mențină în permanență dezvoltarea spiritului civic.

Școala este instituția în care ne petrecem o perioadă destul de mare din viața noastră și unde alături de familie, ne formăm personalitatea. Din acest motiv este firesc ca ideile și conceptele privind egalitatea și discriminarea promovate de școală, vor forma atitudinile copiilor, tinerilor față de alți oameni. De aceea, consider că numai împreună putem reuși să dăm societății un cetățean pregătit, gata să înfrunte problemele inerente ce apar, capabil să relaționeze, să se integreze în colectivitate, să facă față cerințelor actuale, să nu folosească discriminarea ca un criteriu de alegeri.

Școala românească se află într-un efort continuu de schimbare și adaptare la cerințele europene. Învățământul românesc este, de asemenea, în plin proces de reformă, de transformare și modernizare, proces datorat evoluțiilor care au avut și au loc în societatea românească, ce a impus necesitatea alinierii la standardele Uniunii Europene.

Educația este un drept fundamental al omului care permite tuturor copiilor dreptul la o educație gratuită și de calitate, în vederea dobândirii cunoștințelor, a dezvoltării abilităților și deprinderilor, a gândirii critice și inovatoare, necesare pentru a înțelege lumea de astăzi și pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învățării de-a lungul vieții, creează încredere, te face mai independent.

Integrarea în școlile de masă a copiilor cu CES între teorie și practică

Segregarea este o formă gravă de discriminare și are drept consecință accesul inegal al copiilor la o educație de calitate, încălcarea exercitării în condiții de egalitate a dreptului la educație, precum și a demnității umane**.**

În prezent, se consideră că cea mai bună soluție pentru copiii cu CES este integrarea lor în școlile de masă. Aceasta nu înseamnă că educația lor se realizează la fel cu cea a celorlalți elevi, ci doar faptul că, li se dă aceeași șansă la o educație gratuită, dar nu și la o educație de calitate, din punctul meu de vedere.

Mergând pe principiul de integrare în școlile de masă a copiilor cu CES, consider că teoria nu se aseamănă nici pe departe cu practica. Realitatea este că avem profesori insuficienți pregătiți, să facă față situațiilor, destul de dificile și incomode, ce apar în clasele unde sunt integrați astfel de copii.

Integrarea acestora trebuie să înceapă din copilărie și să continue pe tot parcursul vieții, dar integrarea în școală este extrem de importantă, fiindcă reprezintă perioada cea mai lungă de formare și dezvoltare a lor. De aici și concluzia că, școlii îi revine misiunea de promovare, printre profesorii și elevii învățământului de masă, a nevoilor și a sprijinului acestor copii.

Este firesc, ca educația acestor copii cu CES, să se realizeze în funcție de particularitățile fiecăruia dintre ei: să fie o educație diferențiată sau personalizată. Cerințele educative speciale solicită abordarea actului educațional de pe poziția capacității elevului deficient sau aflat în dificultate, de a înțelege și a valorifica conținutul învățării, și nu de pe poziția profesorului sau educatorului care desfășoară activitatea instructiv-educativă în condițiile unei clase omogene sau pseudo-omogene de elevi.

Ori, să nu uităm faptul că, actualmente, în România, sunt clase cu efective de elevi de 32-34 de elevi, iar în acest context, este destul de dificil să lucrezi diferențiat sau personalizat dacă în efectivul clasei ai 2-3, uneori chiar și 4 elevi cu CES. Cu siguranță ai nevoie de un profesor de sprijin sau de implicarea directă și activă a altor persoane familiarizate /specializate în domeniul respectiv, inclusiv a membrilor familiei copilului cu CES, ori acest lucru nu se întâmplă și de aici și eșecul integrării acestora.

Un alt aspect important este, din păcate, faptul că foarte mulți elevi din ziua de azi nu pot accepta elevi diferiți. Tocmai pentru că nu suntem uniți, această societate se destramă și apare astfel în școli și violența, fie ea verbală sau fizică.

Pentru optimizarea intervențiilor la elevii cu dizabilități trebuie aplicat un plan de măsuri de remediere întreprinse în corelare cu nevoile acestora, funcție de gradul de dizabilitate, în care nu trebuie neglijate nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate.

Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activitățile de terapie educațională (terapia ocupațională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viață cotidiană (asigurarea îngrijirii propriului corp și a locuinței, folosirea serviciilor din comunitate), de cultivare a capacităților și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilități pot fi învățați să realizeze diverse activități productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și de educare a abilităților pentru petrecerea timpului liber.

În calitate de profesor, întotdeauna încerc să găsesc cele mai potrivite căi prin care să îmi însoțesc elevii către cunoaștere și integrare. Nu este simplu, dar cu dăruire, imaginație și multă răbdare se pot crea strategii eficiente care să îi sprijine în acest sens.

Având ca reper lucrări de specialitate cu informații despre elemente de pedagogie și specificul dezvoltării psihoindividuale ale unui copil cu deficiențe, am realizat programe de intervenție și activități de învățare adecvate nevoilor fiecăruia. Nu folosesc ca pe o "rețetă" metodele și procedeele didactice despre care am citit, ci le adaptez contextului.

Experiența proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea jocul în procesul educativ al elevilor cu CES, făcând mai atractive conținuturile învățării care nu mai sunt văzute ca un efort prea de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul acesta. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzoriomotor, intelectual, social, creativ, al conștiinței de sine și chiar terapeutic.

Pentru integrarea și recuperarea elevilor cu cerințe educative speciale este necesară tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă astfel încât aceștia să cunoască, să înțeleagă lume în care trăiește și să aplice ceea ce a învățat în diferite situații de viață.

Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acționăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalității lor și anume:

La nivel biologic un copil trebuie să crească, să se maturizeze fizic, morfologic și biochimic. De aceea, marea majoritate a copiilor cu CES nu se dezvoltă suficient pentru se încadra într-o clasă de elevi dezvoltați, și astfel, datorită faptului că activitățile educative își

vor pune amprenta asupra stării generale de oboseală a copilului, integrarea lor se realizează mai greu, uneori chiar deloc.

În afară de copiii dezvoltați insuficient pentru vârsta lor, la acest nivel se încadrează și copiii cu deficiență de natură biologică. Printre deficiențele de natură biologică putem enumera: deficiențe ale dezvoltării creierului datorate unor leziuni ale materialului genetic în special în perioada intrauterină, deficiențe de auz, văz, paralizii, lezări locale. Deseori se întâmplă să întâlnim cazuri de copii cu deficiențe la nivel biologic combinate, care cuprind atât elemente de nedezvoltare, cât și de lezare.

În sprijinul integrării copiilor cu deficiențe biologice trebuie să existe un efort de adaptare, atât a copiilor în cauză, cât și a comunității în cadrul căreia va trebui să se integreze copilul respectiv. Dar, din păcate, puțini copii cu deficiențe biologice se adaptează, datorită stigmatizării. Societatea, de regulă, acceptă mai greu astfel de copii și de aici apare și fenomenul stigmatizării.

La nivel psihic un copil trebuie să fie dezvoltat și să fie capabil să desfășoare diferite funcții psihice în mod continuu, ascendent, progresiv, dinamic, la diferite niveluri de complexitate.

Cei trei factori ce influențează dinamica dezvoltării psihice sunt: ereditatea, mediul și educația. Ereditatea este dată de ansamblul de gene ce conțin informații transmise prin mecanisme genetice, fiziologice, anatomice.

Mediul reprezintă ansamblul factorilor naturali și sociali ce determină dezvoltarea psihologică a personalității copilului. Factorii naturali sunt dați de mediul geografic în care trăiește copilul, mediul ce intervine în evoluția pozitivă sau negativă a personalității copilului.

Mediul social este dat de familie, școală, prieteni, colegi, ce acționează diferit în funcție de vârstă și de cerințele educaționale ale copilului implicat.

La fel, este necesar un efort atât din partea copilului cu deficiențe, cât și din partea societății pentru integrare și pentru o bună dezvoltare mentală. Afecțiunea și răbdarea sunt două dintre componentele esențiale pe care ar trebui să le manifeste societatea în raport cu copiii cu deficiențe.

La nivel social un copil trebuie să se poată compara conform standardelor profesionale, pedagogice, civice ale comunității în care se află.

Evoluția personalității copilului este ghidată de mediul natural și social cu care interacționează. Pregătirea insuficientă a personalului didactic din învățământ ce interacționează cu copiii cu deficiențe la nivel social, poate duce la o neadaptare. urmată de nedezvoltarea deprinderilor de învățare corectă și asimilare a noilor cunoștințe.

În funcție de particularitățile specifice existente ale cazurilor de copii cu deficiențe, trebuie determinată o strategie de dezvoltare socială și de integrare a lor.

După ce se află deficiențele copiilor ce trebuie integrați într-o comunitate de copii dezvoltați normal, următoarea etapă ar fi efectuarea diferitelor acțiuni ce au ca scop realizarea integrării.

Mijloacele de creare a mediului climatic corespunzător integrării copiilor cu cerințe educative speciale sunt:

a) Analiza elementelor distinctive de dezvoltare a copiilor cu deficiențe în diferite situații sociale;

b) Crearea unor elemente de bază ale unei strategii de integrare a copiilor;

c) Formarea personalului didactic în vederea pregătirii corecte și eficiente a copiilor cu CES;

d) Crearea unor programe de integrare a copiilor cu CES în comunitatea locală;

e) Realizarea unor centre zonale de tratare a copiilor cu diferite forme de CES, greu integrabili în societate.

Integrarea școlară a copiilor cu cerințe speciale este esențială pentru promovarea calității vieții acestora, accesul la educație asigurându-se indiferent de natura sau de tipul deficienței.

Crearea unui climat favorabil în colectivele de elevi de unde fac ei parte contribuie la dezvoltarea motivației pentru învățare. Este bine ca să se învețe împreună cu ceilalți copii, și nu separat de ei. Învățarea este mult mai plăcută și eficientă pentru acești copii, dacă se folosește învățarea prin cooperare, dacă se asigură sprijin permanent atât din partea educatorului, cât și a colegilor.

Cultura psihopedagogică a cadrului didactic se compune din cunoștințe de psihologie, pedagogie, metodică, într-un cuvânt din totalitatea cunoștințelor teoretice privitoare la educație și personalitatea umană, și dintr-un ansamblu de priceperi și deprinderi practice solicitate de desfășurare a acțiunii educaționale.

Cultura psihopedagogică a educatorului se referă la acele cunoștințe, tehnici de lucru și modalități de acțiune care facilitează, în cele din urmă comunicarea pedagogică. Fără declanșarea unei rezonanțe în psihicul copiilor cărora li se adresează ea este neutră din punct de vedere educativ. Pregătirea psihopedagogică permite educatorului să transforme informațiile cultural-științifice în mesaje educaționale.

Concluzii

Atitudinea pozitivă a cadrului didactic, a colegilor și mai ales a familiei față de acești copii, reprezintă pilonii reușitei lor școlare.

Pregătirea insuficientă a personalului didactic din învățământ ce interacționează cu copiii cu deficiențe la nivel social, poate duce la o neadaptare. urmată de nedezvoltarea deprinderilor de învățare corectă și asimilare a noilor cunoștințe.

Acesta va ține seama de o serie de reguli care să contribuie într-o oarecare măsură la instrucția și educația acestor copii:

- va folosi un limbaj cât mai adecvat, verificând permanent dacă a fost înțeles,
- va folosi material intuitiv adecvat,
- va încerca legarea lecției de experiența de viață a copilului,
- se va insista și repeta aceiași temă până în momentul în care elevul o va reține, apoi va trece la altă temă (prin exerciții diversificate pentru a nu interveni monotonia),
- se va lucra pe unități mici de învățare,
- se va porni întotdeauna de la ce știu copiii,
- se vor da doar noțiuni de bază, cât mai simple, dar necesare,
- sarcinile de lucru vor fi ușoare, clare, plăcute,
- se vor urmări copiii permanent și vor fi îndrumați anticipativ, prin organizarea ,,perspectivelor",
- după fiecare sarcină efectuată corect (sau parțial corect) vor fi lăudați, apreciați,
- rolul colegilor este deosebit de important în sprijinirea lor,
- să nu fie izolați de restul clasei, (așezarea lor în apropierea unui coleg mai bun la învățătură, acordarea unor responsabilități ușoare, dar permanente în cadrul colectivului).

În felul acesta există șanse mari ca tratamentul pedagogic, în completare cu cel psihoterapeutic și farmacologic, să faciliteze integrarea în clasele normale a copiilor cu CES.

Deși acești copii ridică multe probleme, trebuie să înțelegem că fiecare individ are ceva bun în el, în fiecare se găsește o ,,luminiță" care așteaptă să fie aprinsă, dar și menținută permanent.

Bibliografie:

Bibliografie selectivă:

1. Bryan S. Turner, Chris Rojek, Society and Culture. Principles of Scarcity and Solidarity, Londra, SAGE Publications, 2001
2. Cucoş C., *Pedagogie*, Editura Polirom , Iași, 2001;
3. Drăgănescu C., *Discriminarea în școli a tinerilor cu dizabilități – lucrare de dizertație,* Oradea, 2017;

4. Gherguţ A., *Sinteze de psihopedagogie special - Ghid pentru concursuri și examene de obţinere a gradelor didactice,* Editura Polirom, Iaşi, 2o13;
5. Popovici D., *Elemente de Psihopedagogia Integrării,* Editura Pro Humanitate, 2000
6. Vrasmaș E., Introducere în educația cerințelor speciale, Editura. Credis, București 2004
7. Vrasmaş T., Vrasmaș E., Educaţia incluzivă în grădiniţă: dimensiuni, provocări şi soluţii, Editura Alpha MDN, Buzău 2012
8. Vrasmaş T., Învăţământul integrat şi /sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001;
9. Vrasmaş T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Editura Miniped, Bucureşti, 2004.
10. Vrasmaş, T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Editura Miniped, Bucureşti, 2004

***Introducere în educaţia incluzivă - Ghid pentru cadrele didactice, 2005

EDUCABILII CU CES - O PROVOCARE PENTRU EDUCAȚIE

Prof. Dumitrescu Aurelia-Mihaela
Școala Gimnazială Nr. 7 – Galați, jud. Galați

Educația incluzivă reprezintă, fără niciun dubiu, un proces de îmbunătățire neîncetată a școlii, aceasta având ca principal obiectiv exploatarea resurselor existente, de menționat aici resursele umane, pentru a susține participarea la procesul de învățare a tuturor indivizilor din cadrul unei comunități. În opinia mea, educația incluzivă reprezintă, de asemenea, şi un proces de identificare, de micșorare şi eliminare a barierelor care împiedică integrarea educabilului cu CES în mediul şcolar şi în societate.

Discrepanțele economice, socio-culturale, sărăcia, migrația, dispersarea familiilor şi dizabilităţile constituie doar unii dintre factorii care generează riscul de izolare socială a unor copii, coeziunea şi solidaritatea umană fiind, de altfel, în mod major afectate. Manifestarea cea mai elocventă a acestui fenomen o constituie excluderea copiilor cu CES de la educație, dar şi segregarea şcolară, fenomene ce au repercusiuni notabile asupra acestora.

Confruntarea cu dizabilitatea, prezentă în viața de zi cu zi, este foarte dificil de gestionat, ridicând variate probleme. Renunțând la atribuirea unor etichete, dizabilitatea devine normală şi consider că se impune o atitudine de înțelegere, de empatie, dar și de încredere față de copiii aflaţi în situaţii considerate ca fiind aparte, speciale.

Incluziunea socială semnifică accesul indivizilor cu diverse dizabilități în sistemul social, al celor fără dizabilități şi oportunitatea acestora de a putea fi primiți în toate domeniile vieții, în mod egal, independent de fel sau de gradul dizabilității.

Consider că educația este printre mecanismele cu marcaj social extins. Semnificația specială a procesului educativ derivă din strânsa îmbinare dintre consecințele individuale și colective, ea fiind un domeniu reprezentativ pentru procesul incluziunii sociale. La nivel individual, educația semnifică, în primul rând, dobândirea de noțiuni fundamentale, de bază, ce își găsesc funcționalitatea în domeniile esențiale, importante ale existenței, fiind legată de numeroase consecințe sociale, dar și de șansele dezvoltării. Dintr-o perspectivă colectivă, integrarea socială este un țel al procesului instructiv-educativ. Educaţiei i se conferă funcția de a schimba omul dintr-o fiinţă biologică într-o fiinţă socială şi cu valențe culturale. În acest context, consider că educația școlară incluzivă devine un aspect prioritar al vremurilor noastre.

Educaţia pregătește individul pentru viață şi îi pune acestuia la dispoziție diverse oportunități de integrare, însă copiii cu CES au ritmuri variate, diferite de dezvoltare. Există perioade de timp când se dezvoltă rapid, dar şi momente când dezvoltarea lor își încetinește ritmul. Dezvoltarea este în relație și cu experienţele precoce, de început ale copilului, aspect pe care l-am remarcat din lucrul la clasă cu elevii cu CES. Dacă mediul în care creşte şi se dezvoltă copilul cu CES nu este unul favorabil şi nu oferă suficiente oportunităţi de explorare, atunci, cu certitudine, nici dezvoltarea acestuia nu va fi una normală sau în conformitate cu aşteptările.

Pentru ca integrarea școlară a elevilor cu CES, dar și cu alte dizabilităţi să fie benefică, consider că este necesar ca aceștia să aibă, în cadrul instituției de învățământ, un climat al acceptării, al siguranței, dar și al protecției. Acest aspect se oglindește, cu certitudine, permanent în comportamentului elevilor cu CES. Relațiile acestora au un nivel ridicat de intensitate în cadrul grupului lor școlar, în interiorul clasei din care fac parte, aspect constatat la diverse colective de elevi, în care au existat și educabili cu CES, colective pe care le-am avut de-a lungul anilor de când lucrez în învățământ. În acest spațiu al interacțiunii zilnice, cotidiene, având în vedere caracteristicile psihologice și biologice ale copiilor cu CES, în opinia mea, clasa devine grupul de referință pentru aceştia, un spațiu al conturării identității lor sociale, al rolurilor și al statutelor sociale ce se cer a fi câștigate, devine mediul comunicării cu ceilalți colegi, dar și cu membri ai societății, implicit. Climatul din acest grup educațional este o condiție imperioasă pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor cu CES.

De asemenea, testarea inițială este o componentă obiectivă, având rol de evidențiere a rezultatelor școlare, constând în inventarierea informațiilor deținute de copilul cu CES la momentul verificării, a progresului sau a regresului acestuia, mai ales la o nouă etapă a instruirii sale. Evaluarea predictivă identifică lacunele, golurile existente în pregătirea educabilului cu CES, dar și nivelul de dezvoltare a proceselor intelectuale, evidențiind astfel posibilitățile de ameliorare. Pe baza sa, dascălul alcătuiește planificarea anuală și semestrială a materiei pentru elevii cu programă adaptată. În opinia mea, aceasta deține un rol important, deși reprezintă o formă tradițională de evaluare.

Evaluarea inițială evidențiază informațiile asimilate de elevii cu CES anterior. Acest aspect are la bază noile programe, dar și specificul obiectului pe care îl predau - Limba și literatura română. În lucrarea inițială, administrată elevilor cu CES, de la clasele a V-a din încadrare, am în vedere mereu spiritul de observație, dar și capacitatea de creație, noțiuni fundamentale ale materiei studiate până în clasa a IV-a. Analiza rezultatelor elevilor la această

evaluare îmi facilitează identificarea minuțioasă a problemelor şi a dificultăţilor educabililor cu CES din gimnaziu, dar şi reliefarea punctelor tari şi a punctelor slabe ale acesora.

Pentru elevii cu dificultăți de învățare, am propus, la nivelul catedrei, următorul plan remedial:

- lucrul individual şi diferenţiat cu elevii care au probleme de comunicare şi dificultăţi de învăţare;
- rezolvarea mai multor exerciţii individuale la gramatică, de analiză morfologică şi sintactică împreună cu elevii cu CES care au obţinut rezultate slabe;
- stimularea gustului pentru lectură în vederea realizării unor compuneri şi pentru a se obţine o exprimare cât mai nuanţată, mai clară şi mai coerentă pentru copiii cu CES;
- participarea la şedinţele cu părinţii şi informarea acestora cu privire la situaţia la învățătură a acestor educabili cu programă adaptată;
- redactarea de compuneri diverse (descriptive de tip portret, tablou, narative, argumentative etc);
- realizarea de portofolii cu noţiunile teoretice importante, pentru a le aplica ulterior în exerciţii;
- exerciţii de realizare corectă a compunerilor de orice fel, de structurare corectă şi logică a enunţurilor, de exprimare nuanţată, de respectare a punctuaţiei, a ortografiei şi a aşezării în pagină;
- se vor da spre rezolvare teme suplimentare elevilor cu serioase carenţe informaţionale;

De asemenea, îmi amintesc de un elev de clasa a VI-a, cu CES, care necesita programă adaptată. Când intram în sala de clasă, ştiam că elevul mă aştepta mereu cu zâmbetul pe buze, gata să absoarbă cu nesaţ informaţia destinată lui. Nu am putut uita niciun moment ochişorii care mă priveau mereu întrebător, deşi erau multe lacune informaționale. De aceea, am luptat mereu pentru toți elevii mei speciali, cu CES, ca aceștia să fie integrați și acceptați de către ceilalți colegi.

Şcoala incluzivă este, cu certitudine, una prietenoasă şi democratică, aceasta valorificând diversitatea culturală; de asemenea, trebuie să fie o instituție în care toţi copiii sunt respectaţi şi integraţi fără discriminare şi excludere, aspecte generate de originea etnică, culturală sau socio-economică sau de dizabilităţile fizice ori mentale ale acestora. În opinia mea, eliminarea fenomenului de separare, de izolare şcolară constituie o condiţie indispensabilă pentru implementarea principiilor şcolii incluzive.

Bibliografie:

1. www.academia.edu – Incluziunea socială a copilului cu dizabilităţi dintr-o perspectivă etico-morală, autori – Drd. Cristina Bălău, Universitatea de Vest - Timişoara, Drd. Florina Onaga, Universitatea de Vest - Timişoara, Conf. Univ. Dr. Alexandru Neagoe, Universitatea de Vest – Timişoara.
2. Ajutorul strategic pentru elevii cu dificultăți școlare. Cum să-i dai elevului cheia reușitei?, Pierre Vianin, Editura Asociația de Științe Cognitive din România, 2011;

ELEVII CU NEVOI SPECIALE

Prof. Bute Ionica, Şcoala Gimnazială Nr.7, Galaţi

Termenul CES (cerinţe educaţionale speciale) este un termen lansat în Marea Britanie, în 1978 şi adoptat în anii `90 de UNESCO pentru a desemna ,,necesităţile complementare obiectivelor generale ale educaţiei şcolare" care constau într-o ,,şcolarizare adaptată particularităţilor individuale, caracteristice unei deficienţe, precum şi printr-o intervenţie specifică, prin reabilitare sau recuperare corespunzătoare."

În context psihopedagogic, termenul CES surprinde nevoia de a individualiza evaluarea şi demersul educaţional în funcţie de particularităţile fiecărui copil şi în relaţie directă cu mediul. Elevii cu cerinţe educative speciale sunt acei copii care au nevoie de asistenţă atunci când sunt incluşi în învăţământul de masă: elevi cu deficienţe senzoriale sau fizice (deficienţe de auz, de vedere, locomotorii); elevi cu deficienţe de intelect; elevi cu tulburări de spectru autist (sindrom Asperger, autism); elevi cu tulburări emoţionale sau comportamentale (anxietate, ADHD, opoziţionism); elevi cu dificultăţi de învăţare (dislexie, disgrafie, discalculie); elevi supradotaţi.

Tulburările de învăţare pot fi definite drept dificultăţile întâmpinate în învăţarea academică ce nu pot fi atribuite abilităţilor intelectuale scăzute ori tulburărilor neurologice. Componentele tulburării de învăţare sunt în număr de cinci şi se referă la:

- dificultăţi în învăţarea cititului, scrisului, în deprinderea abilităţilor de calcul, raţionare sau procesare vizuo-spaţială a stimulilor;
- dificultăţile sunt relaţionate cu disfuncţii de la nivelul proceselor psihologice de la baza aptitudinilor (procesare auditivă, memorie, coordonare vizual-motrică, codare fonetică);
- disfuncţiile neurologice minore reprezintă cauza principală a tulburărilor de învăţare şi sunt determinate în general de anomalii ale dezvoltării neurologice;
- dificultăţile de învăţare se referă la un deficit persistent al abilităţilor şi nu la o problemă de învăţare care se poate rezolva de la sine, în timp;
- problemele emoţionale, tehnicile inadecvate de instruire ori lipsa suportului din mediu nu reprezintă cauza tulburărilor de învăţare, însă le pot agrava, aprofunda.

Conform literaturii de specialitate, cadrul didactic are mai multe roluri în activitatea sa de la clasă, dar şi în demersul educativ, precum: planificator, organizator, coordonator, comunicator, motivator, îndrumător, evaluator.

Rolurile acestea surprind şi descriu, de fapt, o serie de competenţe sau abilităţi de care profesorul are nevoie, astfel încât activitatea sa şi rezultatele de la clasă să se desfăşoare conform standardelor şi obiectivelor propuse, având ca rezultat o învăţare eficientă şi de durată. Din acest punct de vedere, trebuie să ţinem cont de anumiţi factori care influenţează activitatea: ergonomici, psihologici, sociali, normativi.

Un exemplu de activitate ce poate fi realizată la o clasă cu elevi care au mai multe tipuri de deficienţe, deoarece cultivă/dezvoltă răbdarea şi creativitatea este ,,picătura chinezească".

Resurse materiale: 4 boluri (2 cu apă, 2 goale), 2 linguri; clasa se va împărţi în două echipe.

Desfăşurarea jocului:

În echipă, participanţii trebuie să transfere o cantitatitate de apă din bolurile pline în cele goale. Din fiecare echipă, vor fi selectaţi trei membri care au sau vor juca trei roluri speciale: rolul unei persoane cu deficienţă de vedere, o persoană care nu poate vorbi şi o persoană care nu-şi poate folosi mâna dominant.

Toţi membrii echipei trebuie să fie implicaţi în sarcină, iar organizarea depinde de fiecare dintre ei. Lingura este dată de la un membru la altul, fără să fie sărit vreun participant, iar cadrul didactic trebuie să se asigure că toată lumea participă. Exerciţiul se termină atunci când ambele echipe au dus sarcina la îndeplinire.

Nu contează cine câştigă, ci este important ca toţi participanţii să se implice în munca de echipă.

Exerciţiul durează un timp îndelungat, deoarece sarcina este una complexă. Timpul îndelungat de derulare a activităţii îi va face pe participanţi să se plictisească, să îşi piardă din motivaţie, să pună la îndoială reuşita.

La finalul exerciţiului vor fi discutate toate aspectele privind derularea exerciţiului şi reuşita în sarcină.

Este un exerciţiu care stimulează următoarele abilităţi noncognitive:

- perseverenţa, capacitatea de a aprecia progresul făcut, de a te centra pe reuşită, deschiderea spre participare, implicarea într-o sarcină neobişnuită;
- asumarea rolului de lider în echipă, capacitatea de a-i încuraja pe ceilalţi membri ai echipei;
- identificarea de noi soluţii funcţionale, noi strategii de poziţionare a echipei sau noi resurse.

Bibliografie:

- Băban, A., Benga, O., Opre, A., *Managementul comportamentelor și optimizarea motivaţiei pentru învăţare*. Culj-Napoca: Editura Asociației de științe cognitive din România, 2015
- *Dezvoltarea abilităţilor de viaţă independentă*, proiect „Împreună pentru viitor”, eveniment organizat de Asociaţia Holtis în parteneriat cu Reprezentanţa UNICEF în România

ELEVUL CU CES -
STRATEGII MODERNE PENTRU RECUPERARE ȘI INTEGRARE

Prof. Oprea Emilia
Școala Gimnazială ”Petru Rareș” Hîrlău

Societatea modernă, caracterizată printr-un progres semnificativ în toate domeniile și printr-o schimbare a mentalităţilor, are ca scop să integreze în structurile sale toate categoriile de persoane, valorizând principiul nondiscriminării și promovând drepturi egale pentru toţi. În această direcţie se înscriu și iniţiativele privind problematica persoanelor cu dizabilităţi, care de multe ori se ”lovesc” de etichetări sau marginalizare. A devenit o necesitate și o prioritate modificarea reprezentărilor și a atitudinilor în ceea ce îi privește, de aceea s-au adoptat politci sociale și educaţionale care să le permită participarea totală și activă în viaţa comunităţii, să faciliteze accesul la o educaţie și o profesionalizare corespunzătoare, în acord cu propriile disponibilităţi.

Referitor la educaţia copiilor cu cerinţe speciale, sistemul de învăţământ românesc s-a aliniat tendinţelor și cerinţelor internaţionale, susţinând integrarea și incluziunea școlară a acestora, mai exact pot fi incluși în școlile de masă, la activităţile formale și/sau nonformale, li se asigură o adapatare a curriculumului, iar resursele umane și materiale existente la nivelul instituţiei școlare sunt valorificate și îmbunătăţite pentru a răspunde nevoilor de formare ale acestor copii.

Termenul *cerinţe educaţionale speciale* desemnează o abordare educativă diferenţiată și specializată a elevilor cu deficienţe mentale, dizabilităţi fizice, afecţiuni somatice, etc. Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caractersticile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potenţial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat.

Procesul instructiv - educativ și compensator - recuperator în educaţia specială se subordonează principiilor didacticii generale, cu menţiunea că este nevoie de flexibilitate și adaptare la particularităţile aptitudinale ale elevilor. În proiectarea și desfășurarea lecţiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalităţi de lucru, mixând strategiile didactice tradiţionale cu cele moderne, utlizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competenţe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socio-profesională.

Studiile din domeniu au relevat influenţa pozitivă asupra calităţii actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeelor didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivaţei pentru învăţare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, faciltarea învățării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoaștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înţelegerea realităţii. Alois Gherguţ descrie câteva metode de învăţare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerinţe educative speciale. Printre acestea se numără:

- *Brainstormingul*: elevii prezintă sau scriu tot ce știu despre un anumit subiect.
- *Știu/Vreau să știu/ Am învăţat*: se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o temă anume și după aceea se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecţiei, iar la finalul ei se verifică ce au aflat elevii după parcurgerea conţinuturilor.
- *Turul Galeriei*: în grupuri de trei sau patru elevi se lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe marginea acestora. Astfel, prin feedback-ul oferit de colegi se consolidează anumite cunoștinţe și se valorizează produsul

obţinut în grup.

- *Activitatea dirijată de citire - gândire:* presupune fragmentarea unui text astfel încât elevii pot face predicţii despre ce se va întâmpla în fragmentul următor. Alte metode activ-participative mai sunt: *interviul în trei etape, predicţiile în perechi, unul stă şi trei circulă, linia valorilor, masa rotundă*.

Autorul precizează faptul că există o multitudine de tehnici și metode care favorizează învăţarea prin interacţiunea cu ceilalţi colegi, iar aceste metode pot fi selectate, reformulate și chiar îmbogățite cu alte variante în funcţie de tipul disciplinei, de vârsta și nivelul de dezvoltare al elevului (Alois Gherguţ, Sinteze de psihopedagogie specială, pag 281, 282).

Pentru optimizarea intervenţiilor la elevii cu dizabilităţi nu trebuie neglijată nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate. Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activităţile de terapie educaţională (terapia ocupaţională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viaţă cotidiană (asigurarea îngrijirii propriului corp și a locuinţei, folosirea serviciilor din comunitate), de a cultiva capacităţi și aptitudini pentru muncă (elevii cu dizabilităţi pot fi învăţaţi să realizeze diverse activităţi productive care îi pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităţilor pentru petrecerea timpului liber.

În calitate de profesor, întotdeauna încerc să găsesc cele mai potrivite căi prin care să îmi însoţesc elevii către cunoaștere și integrare. Nu este simplu, dar cu dăruire, imaginaţie și multă răbdare se pot crea strategii eficiente care să îi sprijine în acest sens. Având ca reper lucrări de specialitate cu informaţii despre elemente de pedagogie și specificul dezvoltării psihoindividuale ale unui copil cu deficienţe, am realizat programe de interventie și activităţi de învăţare adecvate nevoilor fiecăruia. Nu folosesc ca pe o "reţetă" metodele și procedeele didactice despre care am citit, ci le adaptez contextului. Am observat că scenariile didactice care cuprind metode și tehnici interactive sunt eficiente, mai ales în cazul elevilor cu ces care sunt integraţi în școlile de masă alături de colegi cu o dezvoltare tipică deoarece încurajează socializarea, spiritul de toleranţă și suport.

Experienţa proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea și jocul în procesul educativ al elevilor cu CES, făcând mai atractive conţinuturile învăţării care nu mai sunt văzute ca un efort prea mare de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul acesta. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzorio-motor, intelectual, social, creativ, al conştiinţei de sine şi chiar terapeutic.

Pentru integrarea și recuperarea elevilor cu cerinţe educative speciale este necesară

tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă astfel încât aceștia să cunoască, să înţeleagă lumea în care trăiește și să aplice ceea ce a învăţat în diferite situaţii de viaţă.

Bibliografie:
Cucoş, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iasi, 2001;
Gherguţ, Alois, *Sinteze de psihopedagogie special - Ghid pentru concursuri și examene de obţinere a gradelor didactice,* Editura Polirom, Iaşi, 2013;
Radu, Gheorghe, *Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal,* Editura Pro Humanitas, București, 2000

ÎMPREUNĂ PENTRU UN VIITOR MAI BUN!

Prof.înv.primar Matache Larisa, Perțea Ion
Liceul Tehnologic Dimitrie Filipescu, Buzău

Argument

Socializarea nu este un proces mărginit și temporar, pentru că orice individ participă la viața socială și trebuie să se adapteze permanent schimbărilor ce apar în societate, fiind tot timpul supus unor cerințe și provocări sociale.

Şcoala, prin destinaţia şi rolul său, asigură cadrul adecvat în care se desfăşoară un complex de formare a elevilor, atât sub aspect instructiv, cât şi sub aspect educativ (etic, civic-social, religios). Ea este un factor important care contribuie la dezvoltarea personalităţii umane, elevii putând să se adapteze mult mai ușor societății.

Prin acest proiect dorim să dezvoltăm capacităţi de comunicare şi interrelaţionare între elevi, să arătăm copiilor că ei toţi, indiferent de religie sau rasă, doresc să se joace, să înveţe, să se bucure de tot ce-i înconjoară şi o pot face într-o relaţie de prietenie, de respect şi întrajutorare reciprocă, într-un climat de stabilitate şi de bună înţelegere.

Urmând deviza ”Învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună !”, tragem concluzia că școala constituie principala instanță desocializare a copilului.Astfel integrarea școlară reprezintă o particularitate a procesului de integrare socială a copiilor de altă religie , rasă, etnie, cu cerințe speciale de învățare, sau care provin din medii sociale defavorizate. Prin acest proiect se urmărește formarea unor conduite și atitudini pozitive menite să favorizeze

integrarea acestor elevi în societatea românească.

Scopul proiectului:

Dezvoltarea componentelor de comunicare interpersonală prin cunoașterea reciprocă a grupurilor de elevi din școlile partenere şi interrelaţionarea cu persoane din medii defavorizate.

Obiectivele specifice ale proiectului:

- Cunoașterea de către elevi a drepturilor și responsabilităților pe care le au .
- Combaterea discriminării pe motive de origine etnica , medical, religie .
- Implicarea elevilor în acțiuni de voluntariat , caritabile în sprijinul perosanelor care provin din grupuri vulnerabile .
- Formarea competențelor de comunicare , implicare activă , munca în echipă .
- Cultivarea imaginației , a simtului creativ , artistic al elevilor , prin realizarea lucrărilor artistice din cadrul proiectului .

Descrierea activităţilor *:*

Activitatea nr. 1

Titlul activităţii: ”Împreună pentru un viitor mai bun!”

Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri:Întâlnirea cadrelor didactice, stabilirea titlului proiectului şi a activităţilor ce se vor desfăşura în fiecare lună şi stabilirea sarcinilor de lucru.

Activitatea nr. 2:

Titlul activităţii: „Învățăm să trăim în diversitate!”

Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri: Activitatea constă în elaborarea unui afiș al proiectului, dar și a unor flyere prin care să promovăm proiectul în școală, dar și în rândul părinților.

Activitatea nr. 3:

Titlul activităţii: „Magia Crăciunului”

Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri: Activitatea constă în realizarea unui concurs de arte plastice , realizându-se o expozitie de desene, felicitări.Activitatea se va încheia cu un program artistic dedicat sărbătorilor de iarnă.

Activitatea nr. 4

Titlul activităţii: „Urmăm un model, suntem un model!”;

Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri: Se va organiza o întâlnire între elevi - părinți și se va ține o activitate de consiliere și orientare. Se va citi o poveste terapeutică, după care se vor realiza discuții legate de mesajul textului citit. Se va

derula jocul ”Cuvinte care înfloresc inimi!”- elevii vor fi identifica din diferite situații cuvintele care le formează o imagine de sine pozitivă- prietenie, sinceritate, respect etc.

Activitatea nr. 5

Titlul activităţii: ”Școală fără discriminare!”

Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri: Activitatea are ca scop prevenirea actelor de violență provenită din discriminarea rasială, etnică , materială etc. Reprezentantul Inspectoratului Județean de Poliție, Buzău va veni să le vorească despre consecințele legale ale faptelor de violență.Se vor derula și alte activități cum ar fi ”Mesaje călătoare”, Curcubeul prieteniei” menite să determine dezvoltarea unor sentimente de colegialitate, prietenie , prevenindu-se astfel actele de violență școlară.

Activitatea nr. 6

Titlul activităţii: „Să fii mai darnic, să fii mai bun!”

Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri: Se demarează o campanie de donație de obiecte vestimentare, jucării, dulciuri ce vor fi donate copiilor din Centrul de plasament.Şcolile partenere din celelalte judeţe trimit către şcoala iniţiatoare colete cu hăinuţe şi jucării.

Activitatea nr. 8

Titlul activităţii: „EU, TU, EL și EA, împreună dăm culoare Viitorului!”- concurs de desene.

Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri: Fiecare parteneră organizează o activitate artistică cu cântece și poezii dedicate zilei de ”1 Iunie- ziua copilului” care se va încheia cu un concurs de desene.

Rezultate calitative și cantitative aşteptate ca urmare a implementării proiectului

R1: expoziţie cu produsele realizate de elevi;

R2: materiale informative specifice obiectivelor proiectului;

R3: albume cu fotografii.

Modalităţi de monitorizare şi de evaluare ale proiectului *:*

- întâlniri de lucru;

- rapoarte periodice asupra planificării şi desfăşurării fiecărei activităţi, precum şi indicatori privind numărul de participanţi/activitate.

-monitorizarea se va face pe activităţi urmărind modificările în implementarea activităţilor sau dacă planul de lucru trebuie modificat.

-evaluarea va stabili raportul între ce s-a propus şi ce s-a realizat pentru constatarea „valorii adăugate”.

Modalități de asigurare a continuității /sustenabilității proiectului

Continuitatea va fi asigurată prin:

- menţinerea şi dezvoltarea parteneriatelor încheiate în cadrul proiectului;
- includerea bunelor practici identificate în proiect în strategiile şcolii;

Activităţi de promovare/mediatizare şi de diseminare pe care intenţionaţi să le realizaţi în timpul implementării proiectului

- mediatizarea proiectului pe facebook;

-materiale informative, pliante distribuite în şcoli şi în comunitate;

-seminar de diseminare la nivelul fiecărei şcoli partenere, la nivelul comisiei metodice.

ADAPTAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LA CONDIȚIILE ACTUALE PRIN IMPLEMENTAREA TEHNOLOGIILOR INOVATIVE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LA CONDIȚIILE ACTUALE PRIN IMPLEMENTAREA TEHNOLOGIEI

DIFICULTĂȚI ȘI REALIZĂRI

Diță Iris Ionelia-DOCTORAND
Profesor la C.S.E.I.,
Orașul Vălenii de Munte,
Prahova, România
Email-ditairisionelia@yahoo.com

EDUCAȚIA ÎN PERIOADA ONLINE

În perioada de învățare online s-au produs modificări fără precedent în procesul de predare-învățare -evaluare schimbări și consencințe de ordin procesual ,relațional ,valoric pe care nu le putem ignora .

Trecerea bruscă de la învățarea "față-n-față" la interacțiunea online a generat o serie de neajunsuri dar și de posibilități pentru regândirea modului în care acționăm.

Mediul virtual reprezintă modalitatea prin care se realizează interacțiunea dintre participanți, elevi, și profesori, educatori și educați , precum și managmentul activităților educative.

Învățarea online este înțeleasă ca educație care are loc pe internet și folosește o serie de formate combinând tehnologii bazate pe accesul la internet și aplicații de tehnologie educațională care pot fi utilizate și offline.

Nivelul la care este folosită tehnologia precum și nevoile multiple cărora le răspunde acest mijloc, atrage după sine schimbări și readaptări educaționale și sociale producând modificări ireversibile în modul de funcționare al societății.

Preșcolaritatea/școlaritatea este parte din spațiul socio-cultural, este perioada în care copilul acționează 80% din abilitățiile pe care le folosește la vârsta adultă.

În cea mai mare parte, aceste activități se fac în contextual interacțiunilor zilnice pe care copilul le are cu ceilalți copii și adulți. Dimensiunea socio-emoțională este la fel de important ca și dimensiunea cognitive iar riscul de avea întârziere în achizițiile învățării nu este singurul risc cu care s-au confruntat preșcolarii în perioada învățării online.

Educația preșcolară/ școlară instituționalizată contribuie alături de familie la schimbarea primei trepte a edificiului personalității, grădinița de copii, cadrul didactic să

focalizeze cerințele și influențele sociale externe, să le completeze, să creeze un cadru optim de pregătire a copilului pentru școală și viață.(ElisabetaVoiculescu p 15)

Schimbarea modului de a face educație este o provocare a acestei realități pe care nu o putem neglija, dimpotrivă, se impune identificarea de situații la dificultățiile apărute, instruirea în domeniul tehnologiilor , cu atât mai mult cu cât învățarea în contextual acestei mișcări, tehnologia modifică raportul nostrum față de cunoastere.

Avand in vedere ca am considerat aceasta tema ca fiind o tema de interes general, am realiza o microcercetare folosind ca metoda ancheta pe baza de chestionar aplicat online .

In urma analizei calitative a datelor recoltate din chestionar s-au desprins urmatoarele concluzii :

Chestionarul aplicat online a fost conceput pentru a sonda răspunsurile în ceea ce privește condițiile de desfășurare a activităților școlare în perioada suspendării cursurilor ,organizarea activităților la distanță, nivelul competențelor digitale pentru desfășurarea activităților online, evidențierea aspectelor positive/negative ale învățării la distanță și nivelul de satisfacție atât al părinților și copiilor cât si al cadrelor didactice.

Datele de cercetare indică faptul că în ceea ce priveste condițiile de desfășurare a activității online, acesul la echipamente și conectivitatea la internet nu a constituit o limită ,deoarece atât cadrele didactice cât și părinții din mediul urban cât și din mediul rural , au beneficiat de conectivitate la internet și un dispozitiv pentru învățare , cel mai frecvent fiind folosit smartphone-ul , tabletă , laptop.

În ceea ce privește modalitățile tehnice de comunicare și activitatea cu copii , aceasta fiind o altă condiție pentru organizarea învățării online , conform datelor de cercetare furnizate de cadrele didactice într-un procent de 25% au folosit în această perioadă o platformă de învățare online (50% în mediul urban, si 30% in mediul rural) 70% dintre respondenți au declarant că au făcut apel la alte mijloace și instrumente de comunicare , aplicații de tip Whatss App și Messenger , convorbiri tetelefonice , atât în cazul educatoarelor din mediul urban cât și în cazul educatoarelor din mediul rural.

În ceea ce privește organizarea activității de învățare pentru majoritatea cadrelor didactice , perioada învățării online a însemnat un effort intens de adaptare , de pilotare , de învățare , confruntându-se cu multiple provocări și dificultăți, fiind menționate cu precădere resursele materiale insuficiente , resurse de timp foarte mari pentru adaptarea conținuturilor la învățarea online, nivelul scăzut al competențelor digitale atât al cadrelor didactice cât și al părinților , indisponibilitatea părinților pentru învățarea online, ceea ce a condus la o mai slabă implicare și motivare a copiilor și deopotrivă a cadrelor didactice.

Din analiza datelor de cercetare reise faptul că mai mult de jumătate din cadrele didactice chestionate au declarant că nu dețin suficientă experiență în lucrul cu diferite instrumente și aplicații online , atât din mediul urban cât si din mediul rural; 20% din participanți s-au autoapreciat că dețin compentențe digital de nivel ridicat iar restul de 25% au afirmat că dețin un nivel scăzut de competență digitală. Cadrele didactice care au afirmat că dețin competențe digitale de nivel mediu si ridicat se înscriu în categoria de vârstă 21-55 de ani atât din mediul urban cât și din mediul rural.

În ceea ce privește colaborarea pentru organizarea și realizarea activității didactice , adaptarea conținuturilor la învățarea online și utilizarea resurselor , și a tehnologiilor digitale , majoritatea cadrelor didactice din învățământul preșcolar au indicat faptul că au colaborat cu colegii de catedră dar și din afară unităților prin rețelele de socializare; 60% dintre participanții la cercetare atât din mediul urban cât și din cel rural au participat la cursuri de formare ; au consultat site-uri educaționale.

În ceea ce privește participarea preșcolarilor la activitățile online de învățare, din datele de cercetare reiese că aceștia au participat într-un procent de 75%, 45% din mediul urban , 30% din mediul rural cu o pondere mai mare preșcolari de nivelul 2 și de la grupele cu program normal. Neparticiparea celorlalți preșcolari de grupe mici și preșcolarii înscriși la programul prelungit este influențată în principal de indisponibilitatea părinților ori neimplicarea acestora, majoritatea fiind nemulțumiți de acest mod de organizare a activităților considerându-le inutile și fără relevanță.

Ca aspecte pozitive ale învățării la distanță și nivel de satisfacție, participantele la cercetare au afirmat că au încercat să creeze condiții optime de comunicare atât cu părinții cât și cu copii pentru menținerea unei legături în această perioadă, au identificat și creat resurse de învățare alternative și au descoperit noi modalități de adaptare a curriculumului la situații care nu făceau parte din rutina lor didactică, și-au îmbunătățit competențele digitale dar , în majoritatea lor, au declarat că nu au identificat aspecte pozitive pe durata învățării online considerând că aceasta nu poate înlocuii relaționarea față-n față , din contextul fizic al clasei și nu poate răspunde nevoilor de învățare ale acestei categorii de copii.

În contextul învățării online, provocările cu care s-au confruntat cadrele didactice din învățământ au ținut de organizare procesului de învățare care presupune adaptarea și gestionarea conținutului , asigurarea mijloacelor necesare procesului de instruire, flexibilizarea metodologiei , comunicarea ineficientă între actorii educației toate acestea provocând modificări fără precedent cu efecte de ordin relațional , social , valoric.

CREȘTEREA GRADULUI DE ACCESIBILIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV – EDUCATIV – ÎNVĂȚAREA PRIN TEHNOLOGIE ÎN LUCRUL CU ELEVII CU CES

Prof. grad I Postolache Dumitrița,Liceul Tehnologic Mihai Viteazu Vulcan/Hunedoara

Practica educațională a evidențiat un șir de strategii de suport, aplicarea cărora în lucrul cu copiii cu CES se dovedește a fi relevantă și eficientă. În procesul de incluziune școlară a copiilor cu CES, de identificare și aplicare a diferitelor tehnologii educaționale, se va ţine cont de faptul că:

• Învăţarea este mai importantă ca predarea.

• Elevii învață în clasă, folosind resursele interne şi externe, propuse de cadrul didactic şi de ceilalţi elevi.

• Procesul învăţării este mai important decît rezultatele obţinute pe termen scurt.

• Învăţarea este efectivă şi eficientă atît pentru elev, cît şi pentru cadrul didactic.

• Problemele de învăţare sînt fireşti şi ele pot deveni impulsuri de perfecţionare a strategiilor didactice.

• În contextul diversităţii elevilor, fiecare copil este important şi unic, indiferent de rezultatele sale școlare.

• Pentru a răspunde cerinţelor fiecărui copil, se vor propune strategii individualizate şi personalizate.

• Parteneriatul educaţional constituie o formă de exprimare a relaţiilor eficiente în procesul educațional, precum şi un sprijin necesar procesului.

• Procesul didactic este sprijinit şi prin revalorizarea resurselor externe ale învăţării – mediul educaţional/ambientul – cu mesajele sale experienţiale directe şi indirecte.

• Resursele interne, care sprijină învăţarea, vin din empatia manifestată între cadrul didactic şi elev şi din valorizarea experienţelor de viaţă.

Eficiența tehnologiilor de suport și a procesului educațional, în general, va fi măsurată în termeni de rezultate ale copiilor. Un minimum de competențe ar fi acelea care contribuie la incluziunea socială a copilului cu CES:

1. Persoana își poate forma și modela comportamente adecvate în diverse

situații sociale.

2. Persoana are capacitatea de a comunica oral-scris.

3. Persoana își poate forma și manifesta interese cît mai diverse.

4. Persoana are simțul responsabilității personale.

5. Persoana înțelege și se poate face înțeleasă în relațiile cu alții și cu mediul înconjurător.

6. Persoana a ajuns la autonomie personală (în limitele determinate de dizabilitate, în cazul în care aceasta există).

7. Persoana poate exercita o meserie/ocupație/profesie care să-i permită un nivel de trai decent.

La etapa actuală de dezvoltare a societății, tehnologiile informaționale sînt

aplicate, practic, în toate domeniile activității umane și învățămîntul nu face excepție de la această constatare. Internetul, softurile educaționale, instruirea asistată de calculator, manualele electronice sînt doar cîteva dovezi în favoarea expansiunii TIC în educație.

În ultimii ani, TIC sînt aplicate tot mai frecvent și în procesul de recuperare/ educație a copiilor cu CES. Grație caracteristicilor sale unice, calculatorul devine un instrument foarte eficace în procesul de individualizare și ameliorare a situației copilului cu CES. TIC oferă o multitudine de metode și

tehnici speciale și inovatoare pentru instruirea copiilor cu CES, care, de regulă, au interes scăzut pentru învățare, se adaptează cu greu mediului școlar general, nu se pot concentra pentru o perioadă îndelungată de timp și nu reușesc să execute sarcinile date de către învățători/profesori. În condițiile

în care calculatorul suscită interesul copiilor și dorința de a-l folosi, acesta trebuie valorificat în calitate de resursă importantă în procesul de educație a copiilor cu competențe cognitive reduse.

Obiectivele de bază în procesul de utilizare a calculatorului în predareînvățare țin de soluționarea a două probleme importante:

• Dezvoltarea motivației copiilor pentru activitățile de învățare.

• Dezvoltarea deprinderilor de lucru cu calculatorul, ceea ce, ulterior, poate facilita inserția socioprofesională.

Scopul principal în acest proces rămîne a fi asigurarea incluziunii școlare a copiilor cu CES, pentru care este necesară respectarea condițiilor relevante de depășire a barierelor de implementare a TIC în educația cerințelor speciale. La modul concret, aceste condiții pot fi întrunite prin:

• crearea infrastructurii adecvate pentru CES;

• integrarea TIC în curriculum și în procesul propriu-zis de predare;
• formarea specialiștilor capabili să aplice TIC în educarea copiilor cu CES.
Utilizarea TIC ca instrument de învățare (didactic) a determinat o nouă dimensiune a educației și a lansat schimbarea abordărilor. Aplicarea TIC în procesul educațional propriu-zis conduce spre dezvoltarea unei mari varietăți de strategii de predare-învățare-evaluare pentru elevii cu CES. TIC
se pretează perfect tehnologiilor educaționale incluzive, deoarece creează numeroase oportunități de individualizare a procesului educațional. TIC permit valorificarea curriculumului general într-o formă în care să satisfacă necesitățile unice și diferenţele, dar și să dezvolte abilităţile individului, prin abordarea unui ritm propriu de dezvoltare. TIC devin, astfel, o resursă valoroasă pentru învățare și incluziune TIC pot intermedia comunicarea eficientă între elevii cu CES și diverși conlocutori: cadre didactice, colegi, prieteni etc. În acest context, calculatorul devine o resursă care face posibilă comunicarea în cazuri aproape imposibile în alte condiții pentru persoane cu tulburări de limbaj, probleme de comunicare și alte deficiențe. În plus, TIC pot servi drept instrument pentru organizarea învățământului la distanță pentru copii nedeplasabili temporar sau în alte condiții.
În practică, există mai multe tipuri de softuri educaționale, ce pot fi utilizate în funcție de scopul activității didactice sau extradidactice:
1. Softuri interactive de învățare – programe cu un înalt grad de individualizare a parcursului educațional, în funcție de nivelul de pregătire a copilului, ce se bazează pe strategii care permit feedbackul și controlul permanent.
2. Softuri de simulare – reprezentarea controlată a unui fenomen sau sistem real prin intermediul unui model de comportament similar.
3. Softuri de investigare – explorarea de către elevi a unui mediu din care
aceștia pot culege informațiile necesare rezolvării sarcinilor de învățare.
4. Softuri tematice – subiecte/teme din diferite arii curriculare/domenii,
contribuind la extinderea cunoștințelor în diverse domenii.
5. Softuri de testare/evaluare – programe de verificare a cunoștințelor, prezentate într-o gamă foarte largă de produse, în funcție de momentul testării, scopul, tipologia interacțiunii etc.
6. Softuri educative – programe sub formă de jocuri didactice, prin care copiii sînt implicați în situații de învățare
În activitatea de predare- învățare am utilizat numeroase platforme și aplicații digitale extrem de eficiente și atractive. Voi prezenta în exemplele mai jos câteva aplicații care pot fi folosite

în etapele de dirijare a învățării și evaluare a cunoștințelor din cadrul unei ore de tehnologie. - platforma jigsawplanet.com

https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=0e016f3e2a0c

Termocentrala

https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2e6869da3bfe

Centrala solară

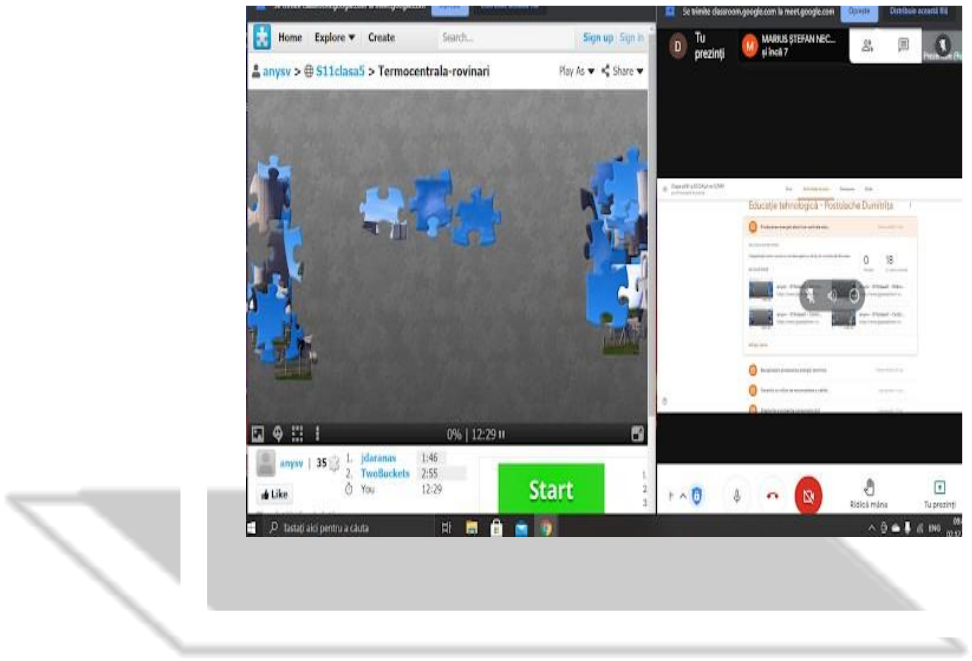
https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=0156daa0a729

Hidrocentrală

https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2e99f49fdac5

Centrala eoliană

https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2941ad66fdd3

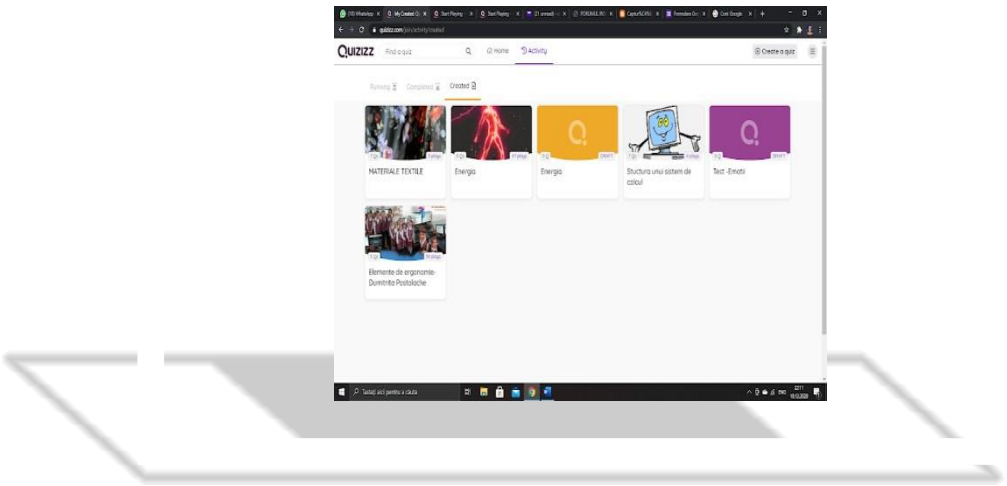
Platforma educaţională WordWall este extrem de utilă în crearea de activități diverse cu scopul de a asimila informații prin joc, metoda cea mai indicată a fi folosită în educaţia elevilor cu cu tulburări specifice de învățare.Joc didactic pe platforma Wordwall. Sarcina jocului este aceea de a glisa și fixa fiecare proprietate dată pe coloana din stânga, în funcție de tipurile de materiale textile (coloana din dreapta).

https://wordwall.net/ro/resource/8150556/materiale-textile-asociaz%c4%83-postolache-dumitrita

Kahoot! este un instrument de răspuns al elevilor, disponibil pe toate platformele și care le permite profesorilor să ruleze teste de tip joc și să creeze prezentări cu teste încorporate. Profesorii își pot crea propriile teste sau pot găsi și utiliza teste publice. Kahoot! poate fi utilizat atât în cadrul orelor de curs, dar și pentru învățarea asincronă.

Dintre aplicațiile care sprijină procesul de învățare al copiilor atât cu cerințe educaționale speciale

https://quizizz.com/join/quiz/5fc7f41e757d27001ba1f1b1/start

LearningApps.org este un instrument util pentru cursanți, profesori și formatori care doresc să utilizeze sau să creeze o varietate de activități diferite

https://learningapps.org/display?v=pby5arakj21

Folosirea Testelor DE EVALUARE – FORMULARE – GOOGLE

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf6aV1yq9lWiLnFK6UbR2nyRvJgiAP9fHG1eeoPLFMSwtb0TQ/viewform

Profesorul trebuie să asigure participarea fiecărui copil, sarcini didactice adaptate și o evaluare care să prevadă diferențele dintre performanțele elevilor. Rolul lui cel mai important este, deci în adoptarea unor strategii didactice care să fie potrivite unor diferențe dintre copii dar și să pregătească clasa pentru a accepta și colabora în acest sens. În acest caz este de dorit ca profesorul clasei să respecte următoarele cerințe: să identifice și să cunoască bine dificultățile de învățare a fiecărui elev, modul lor de manifestare și domeniul în care apar; să se asigure ca elevii aflați în situație dificilă au achiziționate aptitudinile prealabile. Evaluarea se realizează diferențiat față de ceilalți participanți la lecție prin evaluări formative și sumative

personalizate, prin itemi care să măsoare o înregistrare minimă a progresului școlar prin raportare la cerințele din curriculum. Reușita activităților depinde de reușita dublei abordări a instruirii în interiorul clasei si a relației fundamentale dintre instruire si evaluare. Pentru ca activitățile să fie profitabile pentru toți elevii, dascălul trebuie să găsească calea de mijloc în care instruirea și evaluarea să aibă atât caracter integrat, cât și caracter diferențiat, adaptat la particularitățile deficiențelor elevilor cu CES, participanți la procesul educative.

Concluzionând, tehnologia este doar un plus pentru educație, deoarece reușește să îi țină pe copii mai mult timp focusați pe subiectul care se predă, iar experiența lor în procesul de învățare-evaluare este mai atractiv și distractiv, ceea ce face ca timpul alocat pentru educație să fie petrecut cu plăcere.

Toate aplicațiile enumerate se pot găsi pe blogul clasei

https://clasamea5b.blogspot.com/2023/04/simpozion-national-invatarea-prin-arta.html

Bibliografie:

Musu, Ione, „Ghid de predare învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale", Editura Marlink, București,(2000).;

Vrășmaș, Ecaterina, „Introducere în educația cerințelor special", Editura Credi, București(2004).

STUDIU DE CAZ-P.T.C.

Profesor Andrei Marian Gabriel, Școala Gimnazială Nr.1 Videle

Pe fondul integrării elevilor cu CES în învățământul de masă, la noi în școală au apărut din ce în ce mai mulți elevi cu CES. La începutul anului școlar 2021-2022, s-a transferat din Germania elevul P.T.C., care conform actelor de studiu ar fi trebuit să frecventeze cursurile clasei a III-a.

Probleme comportamentale și situația educațională

Conform legislației în vigoare, elevul a frecventat cursurile clasei a III-a ca audient și după perioada prevăzută de lege a fost evaluat. Rezultatele obținute la evaluare au fost foarte

slabe și elevul a fost transferat la clasa a II-a.

P.T.C. provine dintr-o familie destrămată, părinții fiind divorțați. Până la vârsta de 3 ani, copilul a locuit cu mama sa și după această vârstă a fost luat de tatăl său, care se recăsătorise cu o femeie ce mai avea o fată cu 3 ani mai mare. Au plecat toți 4 în Germania pentru că tatăl găsise de lucru acolo și când a împlinit vârsta de 7 ani, copilul a fost înscris la școală.

De copil se ocupă mama vitregă care ne-a spus că la intrarea în școală, a avut probleme de adaptare, nu prea vorbea și a beneficiat de profesor de sprijin.

Când a intrat în colectivul clasei a II-a, copilul era foarte retras, nu socializa, sta mai tot timpul departe de copii, dar întotdeauna sta lângă un cadru didactic, mai ales lângă mine, simțind probabil nevoia de a fi protejat. Deținea foarte puține cunoștințe scriind ca un copil de grupa mică (pe o pagină îi încăpeau doar 5-6 cifre sau litere scrise la întâmplare), cunoștea doar cifrele până la 10, nu auzise de vreo operație matematică, cunoștea literele dar nu știa să scrie niciun cuvânt, vorbea foarte puțin și foarte încet, rostind propoziții foarte scurte.

Mama vitregă ne-a spus că profesorii din Germania au sfătuit-o să-l lase să deseneze, că asta îi place și să nu-l forțeze, dar am observat că nici la desen nu era talentat. Avea lacune mari, dar era foarte cuminte și dornic să învețe.

Am realizat un plan de intervenție personalizat atât la română, cât și la matematică și am realizat ore de recuperare după terminarea programului. Am început cu prezentarea caietului, cu orientarea în spațiu, în pagina caietului, l-am familiarizat cu liniile, cu pătrățelele caietului, cu modul de scriere (de la stânga la dreapta și de sus în jos, pe fiecare rând), am comunicat foarte mult cu el și am sfătuit-o și pe mama vitregă să-l antreneze în discuții pe teme familiale și plăcute lui.

Colegii de clasă au fost prietenoși, îl invitau să se joace cu ei, îl antrenau în discuții și cu timpul a început să comunice mai bine.

Am început cu copierea cuvintelor, continuând cu transcrierea acestora, iar la matematică am început să ne jucăm cu degetele „Salutul cifrelor” pentru a-i dezvolta memoria vizuală, apoi am efectuat exerciții de adunare și de scădere. La început îi era foarte greu și am efectuat doar exerciții cu numere până la 5, pentru că nu putea aduna numerele decât dacă un termen se putea forma pe degetele de la o mână și celălalt pe degetele de la cealaltă mână, iar pentru a le număra, era nevoie să-și atingă bărbia cu fiecare deget.

Am lucrat deci diferențiat în timpul orelor de curs, iar după ore rămâneam cu el și lucram suplimentar. În câteva zile se familiarizase cu orientarea în pagina caietului, putea să scrie cifre și litere respectând liniatura caietului, copia cuvinte și am trecut la transcrierea acestora. La transcriere a întâmpinat greutăți în scrierea cuvintelor cu literă inițială mare. În februarie 2022 i-a sosit certificatul de la CJRAE, în care se specifica faptul că are nevoie de profesor de sprijin. Am avut noroc că la noi la școală era deja un profesor de sprijin și a lucrat cu el suplimentar.

Colaborând cu mama vitregă (pentru că tatăl era în continuare în străinătate), cu profesorul de sprijin și cu consilierul școlar, am reușit să-i dezvoltăm încrederea în forțele proprii, a reușit să transcrie texte scurte respectând alineatele, rezolva exerciții de identificare a cuvintelor cu înțeles asemănător sau cu sens diferit, citea corect, dar în ritmul lui, ceva mai lent decât ceilalți colegi.

La matematică a început să efectueze și exerciții de adunare și de scădere cu numere în concentrul 0-100, la început fără, apoi cu trecere peste ordin. Pentru a efectua aceste calcule am recurs la calculul în scris și pentru că îi era greu să rețină prea multe lucruri, îi sugeram să țină în minte primul termen, la adunare, și pe al doilea să-l formeze pe degete. Pentru a-l aduna pe 8 cu 7, număra zicând: „După 8 din minte, urmează: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. Este egal cu 15.”

Anul acesta a început să citească cursiv. Mama vitregă îmi spune că a început să citească titrarea filmelor. De asemenea a reușit să identifice și să analizeze corect părțile de vorbire, dar la dictare scrie cu greșeli. Totuși, scrisul lui a devenit descifrabil, chiar și la dictare.

La matematică mai avem de recuperat înmulțirea și împărțirea pe care nu a reușit să le memoreze. Știe totuși ordinea efectuării operațiilor și cunoaște limbajul matematic, ceea ce-i permite să rezolve probleme cu 2-3 operații.

Se descurcă destul de bine și la științe și la educație civică, fiind activ la ore, ridică mâna și participă chiar la studiile de caz pe care le efectuăm la ore.

Sper ca până la finalul anului școlar, cu ajutorul consilierului școlar și al profesorului de sprijin, colaborând cu mama vitregă care este foarte implicată în educația copilului, să reușească să-și însușească înmulțirea și împărțirea. Știu că e greu, dar nu imposibil.

ACCESIBILITATEA LA EDUCAȚIE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALEA

Achim Manuela,
Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea

Cadrul legislativ

Educația copiilor cu CES este legiferată în primul rând de Legea nr. 1/2011, lege a educației care stabilește ,,egalitatea de șanse" și ,,educația pentru toți" ca principii fundamentale și de Legea nr. 272 / 2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului, care stabilește prioritatea principiului interesului superior al copilului în orice demers pe care îl face familia sau școala. Apoi sunt ordine de ministru și ordonanțe care orientează cadrul legislative, dintre care menționăm: Ordinul nr. 1985/1305/5805/2016 (care aprobăMetodologia pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale special),Ordonanța guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (care stabilește ca fiind ilegal orice tratament discriminatoriu în funcție de apartenența la o categorie defavorizată – în care includem și copiii cu CES) și Ordin ministrului educației nr. 5574/2011, care aprobă Metodologia privind organizarea serviciilor de sprijin educaţional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerinţe educaţionale speciale integrați în învățământul de masă.

Legislaţia din domeniul învăţământului special a fost astfel concepută încât să răspundă unui spectru larg şi foarte variat de situaţii speciale.Ținând cont de această realitate, învățământul special, special integrat şi cel incluziv a fost organizat la toate nivelurile învățământului preuniversitar, în funcție de tipul și gradul dizabilității. În plus, pentru fiecare elev cu deficienţe grave, severe, profunde sau asociate legislația stabilește elaborarea unui plan de intervenţie personalizat cu obiective specifice nevoilor şi posibilităţilor de dezvoltare psihoindividuale. Apoi, elevii cu cerințe educaționale speciale beneficiază de adaptări ale procedurilor de examinare și în cazul evaluărilor curente, între care enumerăm Regulamentul de organizare şi desfăşurare a concursului naţional pentru elevi cu deficienţe de vedere –

2019; Regulamentul de organizare şi desfăşurare a concursului naţional pentru elevi cu deficienţe de auz –2019; Ordinul 5574_2011_Ordin_si_Metodologie_servicii_sprijin_educaţional_tinerii_CES_integrați_în_înv_de_masă.pdf.. O prevedere importantă a cadrului legislative de care beneficiază elevul cu CES în cadrul examenelor este prelungirea duratei probei.

Altă modalitate prin care statul intervine în sprijinirea copiiilor „speciali" este instituirea Centrelor Judeţene de Resurse şi Asistenţă Educaţională, instituții care susțin și dirijează acest tip de invățământ prin evaluarea copiilor, prin propunerea de procedure și strategii și prin coordonarea consilierilor școlari aflați fizic în unitatea de învățământ. CJRAEeste așadar o instituţie de învăţământ special integrat specializată în oferirea, coordonarea şi monitorizarea de servicii educaţionale specifice acordate copiilor/elevilor, cadrelor didactice, părinţilor şi membrilor comunităţii, precum şi asistenţa necesară în acest sens.

Soluții propuse

Un copil cu dizabilitate cognitivă integrat conform legii și drepturilor sale în școala de masă nu primește în realitate niciun fel de sprijin educațional concret, sub formă de materiale didactice adaptate, corelate cu manualele la care ceilalți copii au acces din abundență. Pentru copiii cu cerințe educaționale speciale există un „Plan de intervenție personalizat" și documente strategice sintetice pentru materiile de bază și se alocă un profesor de sprijin o singură oră pe săptămână. Un copil cu CES trebuie să promoveze clasa cu un supliment de doar 35 de ore de lucru asistat, în lipsa oricărui material didactic corelat cu conținuturile studiate la clasă de colegi!Pentrucă acești copii au acces egal cu al celorlalți (masa în care se dorește a fi integrați), dar ei nu au acces în realitate, pentru că sunt prea dificile pentru ei (dacă vorbim despre copii care văd și aud).

În aceste condiții, surprinzător de bine punctat, cu soluții teoretice și practice, este cel mai bun material în direcția intergrării și includerii copiilor cu CES în învățământul de masa l-am găsit laun părinte (pe site-ul edu: https://www.edupedu.ro/mama-unei-eleve-cu-ces), nu la factori decidenți. Pentru că, din păcate, și aici se aplică un proverb vechi românesc: „interesul poartă fesul" – pentru că părintele a fost interest ca al său copil „cu probleme"/„altfel" sa fie cât mai „la fel" cu ceilalți (de unde s-ar putea deduce că ministerul nu este interesat?!) Soluția este simplă, la îndemână și se poate realiza cu minim de resurse la reeditarea manualelor existente, care se vor tipări fără îndoială pentru anul școlar 2020-2021, și presupune doi pași:

1. simplificarea conținuturilor, ceea ce nu necesită schimbări în programa școlară, ci doar revizuirea manualelor și eliminarea textelor care complică lecțiile;
2. adăugarea de conținut rezumativ simplificat în trepte, alcătuit după câteva reguli simple, conform fiecărei lecții. Practic, fiecare lecție din manual ar avea astfel 3-4 niveluri de dificultate, astfel încât toți copiii dintr-o clasă să poată învăța după aceeași resursă educațională.Regulile de simplificare pot include următoarele:

- redactarea de rezumate ale lecțiilor, în cuvinte simple, pe cât posibil din maxim trei silabe a câte două sunete fiecare, cu un maxim de 2-3 noțiuni noi pe lecție, care să faciliteze înțelegerea și reținerea informației, plasate la începutul fiecărei lecții, ca o fișă sintetică a lecției, utilă tuturor copiilor;

- editarea grafică a textelor adaptate cu fonturi mari (20-24pt), cu corp aldin (de exemplu, Calibri bold), care să permită citirea și pentru copiii cu dificultăți de vedere și / sau dislexie;

- marcarea silabelor în cazul cuvintelor lungi, care să faciliteze decodarea cuvintelor;

- simplificarea ilustrațiilor aferente noțiunilor predate, prin figurarea unui număr redus de detalii, ceea ce ar facilita vizualizarea, înțelegerea și reținerea informației esențiale;

- exerciții simplificate atât ca formulare a cerinței, cât și ca dificultate, cu rolul de a permite copiilor cu dificultăți de învățare să exerseze conform cu posibilitățile lor.

La aceste eforturi se adaugă eforturile unor profesori care și împărtășesc deschis munca lor cu noi ceilalți – caz în care se află doamna profesoară Jianu Liliana, căreia vreau să îi mulțumesc pentru exemplul de bună practică, pe care l-am preluat apoi și l-am adaptat la liceu (învățământ liceal și profesional deopotrivă), este proiectul postat de dna Jianu postat pe didactic.ro.Ce am apreciat în mod deosebit la acel proiect didactic nu a fost atât adaptarea conținuturilor științifice (importantă și bine realizată, desigur), cât adaptarea formei/redactării proiectului în sine, folosind culori și fonturi distincte pentru fiecare dintre copiii „speciali”,

exact așa cum se recomandă să folosim în fișele/testele/materialele realizate pentru ei.

Ce poate face în realitate un profesor?

Mai întâi el trebuie să știe cu ce problema se confruntă elevul „special", apoi săcolaboreze cu familia și consilierul școlar (situate sub umbrella CJRAE) pentru identificare strategiei potrivite, apoi să realizeze un plan de intervenție personalizat (PIP) pe care să îl urmărească și să îl aplice nu în afara orelor (sau nu numai), ci în timpul orelor de curs, angajând pe cât posibil și pe elevii „nespeciali" în demersul lui. Un rol major pe care îl are profesorul la clasă este în implicarea elevilor in activitati care presupun cooperare pentru rezolvarea unor probleme si unde pot invata sa asculte, sa negocieze si sa accepte parerea celuilalt, indiferent de statutul sau rolul pe care il detin in grupul respectiv.

Bibliografie:

Neacşu, Ioan, Școala românească, editura Vicovia, 2017;

Gherguț Alois, Frumos Luciana, RausGabriela, Educația specială. Ghid metodologic, editura Polirom , 2016;

https://www.edupedu.ro/mama-unei-eleve;

www.edu.ro ;

http://oldsite.edu.ro/;

http://legislatie.just.ro/.

COPILUL ȘI MOTRICITATEA

PROF. ANDRECA MARIANA CARMEN
Centrul Școlar de Educație Incluzivă VIȘEU DE SUS

Învățătorul trebuie să formeze tuturor copiilor capacitatea de a folosi cu inteligență instrumentele muncii intelectuale și gândirea , să facă un apel la resursele personalității și să știe să utilizeze toate aptitudinile și toate mijloacele de exprimare pentru a le consolida.

Una dintre formele de manifestare a copilului este jocul. În mod obișnuit o asemenea activitate este izvorată din nevoia de acțiune, de mișcare, o modalitate de a-și consuma energia sau de a se distra într-un mod placut de a utiliza timpul.

Jocul reprezintă un ansamblu de acțiuni și de operațiuni care urmăresc obiective de pregătire intelectuală, tehnică, morală și fizică a copilului. Elementul de joc imprimă acesteia un caracter mai viu, mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție functională de veselie și bucurie. Atunci când jocul este utilizat în procesul de învățământ el dobândește funcții psiho-pedagogice asigurând participarea activă a elevului . Dar unde le-am găsi toate acestea, dacă nu în cadrul orelor de îndeletniciri practice, abilitare manuală, terapii ocupaționale unde cea mai mare parte este dedicată mișcărilor transformând comportamentul copilului cu deficiențe cu întreaga sa personalitate.

Prin activitățile de îndeletniciri practice și abilitare manuală elevul deficient este implicat într-un proces de învățare gradată prin care va aborda activități simple,plăcute, atractive și va dobândi o experiență bogată, vizuală ,perceptivă,motrică.

Reeducarea psiho-motricității elevului deficient se supune unor reguli generale ce trebuie bine cunoscute , putem vorbi despre o terapie prin modificarile pe care le provoacă , prin satisfacția de a învinge greutățile, o victorie care se va întinde și asupra celorlalte activități școlare.

În organizarea psiho-motricității învățătorul trebuie să aibe în vedere câteva **obiective generale** călăuzitoare în acțiunea sa recuperatorie ca :

- Îmbogățirea cunoașterii realitătii prin contactul activ și direct al elevilor cu diverse materiale.
- Activizarea întregii personalități în activități succesiv gradate în vederea maturizării psihice și motrice.
- Realizarea terapiei motrice și mintale în limitele particularităților de care dispune fiecare copil.
- Abilitarea manuală generala și a întregului organism în vederea consolidării în viitor a abilităților profesionale.

Iată câteva dintre metodele ce pot fi utilizate de către învățător, educator , logoped în procesul recuperarii psiho-motorii în vederea realizării obiectivelor prezentate :

1 . **DESENUL** – indicat cu prioritate la clasele mici , preferat de subiecți de toate varstele. S-a constatat ca e deosebit de util și îndrăgit de elevi desenul pe baza de indigo. Acesta este necesar pentru a-și controla singuri mișcările și apăsarea mâinii.

2. **COLORAREA CU AJUTORUL URILOR SCOBITE** (șabloane) – aceste uri sunt șabloane ce reprezintă diferite obiecte, persoane . Coordonarea simpla a celor două mâini nu se poate obține uneori nici chiar de elevii mari.

3. **DECUPAREA CU FOARFECELE** – această tehnică trebuie adoptată pentru a coordona mișcările celor două mâini.

4. **ÎNDOIREA FOILOR DE HÂRTIE** – scoate foarte repede la iveală eventualele deficiente ale simțului de orientare spațială.

Exemple : -îndoirea simpla a foii de hârtie de-a lungul unei axe ;
-îndoirea în 4 a unei hârtii de forma pătrată de-a lungul a 2 axe mediane.

5. **JOCURILE CU BILE** – elevii învață treptat să le numere, să arunce în locuri precise , aproape sau la distanță.

6. **EXERCIȚII CU CĂRȚILE DE JOC** – pot fi un pretext pentru manipularea lor oferind prilejul de a exersa suplețea , finețea , rapiditatea gesturilor în coordonarea mișcărilor celor două mâini.

- se pot învăța o serie întreagă de mișcări de cele

mai diverse tipuri.

7. **DIVERSE ÎMPLETITURI** – metoda familiarizează elevii cu un număr însemnat de material cu diverse procedee de lucru menite a contribui la terapia psiho-motrică a elevului deficient.

8. **EXERCIȚII CU PLASTILINĂ (MODELAJ)** – prin exerciții scurte se pot cultiva flexibilitatea si coordonarea mișcărilor mâinilor.
- se pot folosi hârtie, bețișoare, elevul putându-se distra confecționând obiecte valorificându-și imaginația.

9. **TEHNICA PICTURII SI A DESENULUI LIBER** – cu creioane colorate, acuarele pe hârtie, sticlă , ceramic, faianță.
Oferă posibilitatea de a se exprima.

10. **ACTIVITĂȚI DE EXPRESIE MOTRICĂ** – se bazează pe folosirea de material plastic , lemn, material pentru broderii diverse și complexă activitate de pirogravat.

Prin metodele despre care am vorbit și altele și mai ales prin modul lor de utilizare trebuie să dovedim că se poate face din metoda noastră un mijloc de-ai ajuta pe copii cu deficiențe în vederea obținerii unei eficiențe moderate sau maxime.

Indiferent de metoda sau metodele folosite trebuie să avem permanent în vedere elementul relaxării. Aceasta are menirea de a calma elevul și a-l face să accepte parcurgerea tuturor etapelor de lucru.

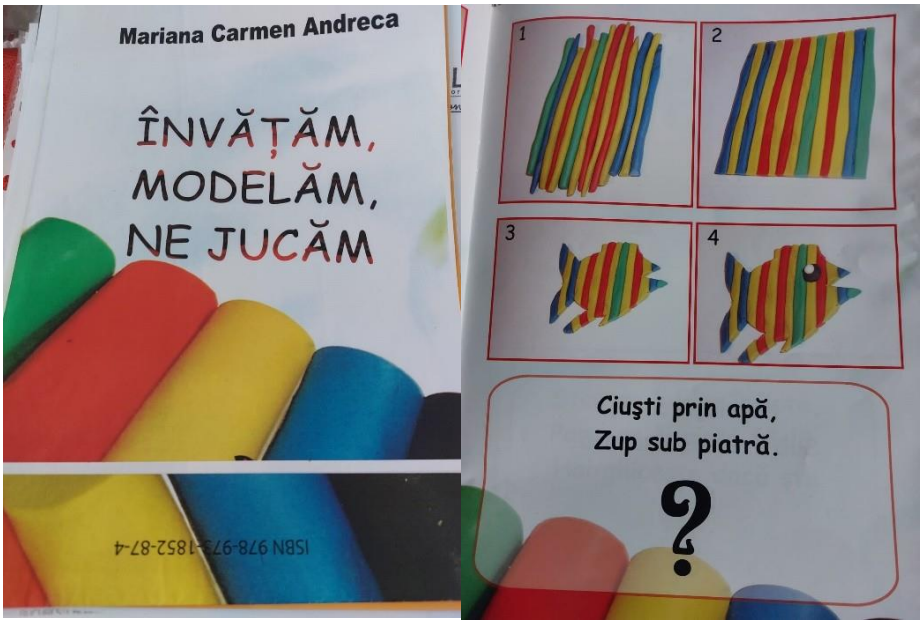
Relaxarea – este necesară pentru a permite crearea unor relații de natură specială între învățător, educator, psiholog și copil. Aplicarea acestor tehnici pare să ducă și la formarea sentimentului de încredere în copil, la dispariția reacțiilor de prestanță care stânjenesc educarea psiho-motorie.

Scopul tehnicilor prezentate mai sus nu este numai acela de a ameliora psiho-motricitate, ci de a acționa asupra întregii personalități a elevului în vederea recuperării lui totale.

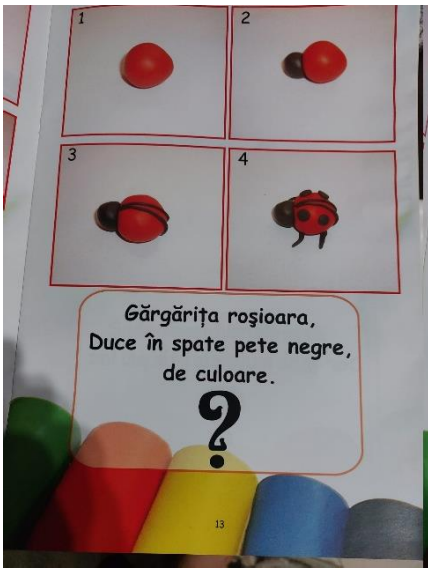
Bibliografie

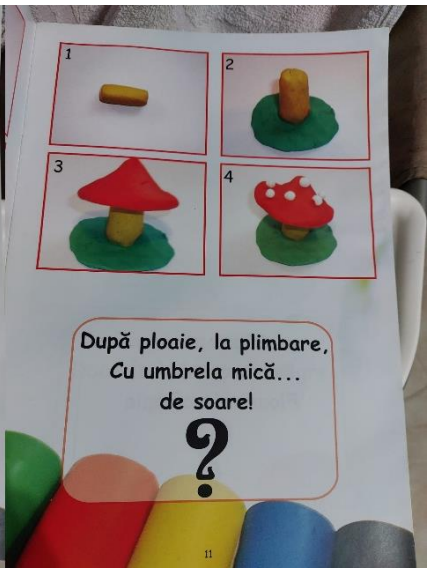
Educatia psihomotorie a deficientilor mintal- indrumator-metodic , Ed. Pro-Humanitate,Bucuresti 2000

Metode si tehnici de invatare eficienta – Ed. Militara Bucuresti 1990

UN SALT URIAȘ

P.Î.P.Dogeanu Alexandrina-Florina, Școala Gimnazială Nr.1 Videle

În ultimii ani, în învățământul de masă au fost integrați din ce în ce mai mulți elevi cu cerințe educaționale speciale, astfel că am ajuns și eu să am un astfel de elev în clasă.

P.T.V. este al doilea copil al unei familii cu studii medii. Ambii părinți aveau serviciu, iar el își petrecuse majoritatea timpului cu frățiorul lui care era cu 6 ani mai mare. Frățiorul lui era foarte cuminte și silitor, dar el era mai năzdrăvan și avea probleme de vorbire. Mama nu conștientizase că fiul ei are o problemă, motivând comportamentul lui prin faptul că doamna educatoare a fost prea blândă cu el.

Când am luat clasa pregătitoare am observat că elevul P.T.V. nu prea vorbește având și o tonalitate ciudată în glas. De la el nu prea auzeai decât „daaa" sau „nuuu". Atât vocabularul activ cât și cel pasiv era foarte sărac. Copilul era foarte zburdalnic, mult mai copilăros decât colegii de vârsta lui și îmi era foarte greu să-l determin să intre în clasă când se suna de intrare. Despre competențe școlare nici nu se putea vorbi: colora fără să respecte conturul-la el totul fiind o zmângăleală, nu auzise de punct, de linie, de pătrățică, de față, de spate, sus, jos, cifre sau litere. Știa doar să numere până la 5.

Era integrat în colectivitate, provenind de la aceeași grădiniță cu alți 9 copii, doar că nu-și dădea seama că joaca lui e puțin cam agresivă și-i rănește uneori pe colegii lui care erau cu 1 an mai mici decât el. Era un copil bun: de câte ori greșea se vedea că regretă și își cerea scuze. Colegii au fost înțelegători cu el și au încercat să-l ajute. M-am gândit să includ în orele mele un joc „De-a școala", în care fiecare elev era doamna sau domnul învățător și ceilalți erau elevii, eu fiind un simplu îndrumător. Astfel, am avut ocazia să repetăm de mai multe ori lucruri pe care le predasem și pe care majoritatea copiilor le înțeleseseră. Prin intermediul jocului, cei care știau nu se plictiseau, iar P.T.V. avea ocazia să învețe repetând.

De asemenea, l-am inclus pe P.T.V. într-un program de recuperare și remediere realizând activități de sprijin și de recuperare după orele de curs. În cadrul orelor de curs am lucrat cu el diferențiat, ținând cont de particularitățile sale.

Cu acordul părinților, am solicitat sprijinul consilierului școlar care a lucrat cu el în

particular. În clasa I am continuat activitățile și le-am extins și în privința părinților care au înțeles că trebuie să-l sprijine acasă pentru a-și dezvolta comunicarea, cititul și scrisul. I-am rugat ca în timpul scurt pe care-l petrec cu copilul, să-l antreneze în discuții, mai ales pe teme agreate de el. La început tatăl nu se implica prea mult pentru că nu avea răbdare, se enerva și țipa la copil, ceea ce îl făcea să plângă. Mi-am dat seama de acest lucru din faptul că elevul plângea dacă nu înțelegea ceva la școală, neîndrăznind să spună că nu a înțeles. L-am întrebat cu cine își face temele și mi-a spus că le face cu mama și cu tata, dar el ar vrea să le facă doar cu mama, că tata se supără pe el dacă nu știe. După discuții cu ambii părinți și cu consilierul școlar, aceștia au înțeles că trebuie să acționăm cu calm și cu mult tact, pentru că altfel nu vom reuși să progresăm.

La început, copilul nu putea efectua calcule nici pe degete și i-am sugerat ca după ce pune în comun degetele pentru a le aduna sau după ce le scade, să le numere atingându-și fața cu câte un deget. Altfel nu le putea număra.

Am realizat planuri de intervenție personalizată atât la română, cât și la matematică insistând la început pe efectuarea calculelor, pe recunoașterea literelor, însușirea cititului și al scrisului, pronunțarea sunetelor, reglarea tonalității vocii.

Pe parcursul clasei a II-a am extins activitățile de recuperare din planul de intervenție personalizat trecând la rezolvarea problemelor simple și memorarea înmulțirii și împărțirii, la citirea conștientă a textelor, la realizarea unor texte scurte, folosirea corectă a semnelor de punctuație, cuvinte cu sens asemănător, cuvinte cu sens opus.

În domeniul socio-emoțional, am lucrat împreună cu consilierul școlar pe dezvoltarea comportamentelor pozitive, pe socializare și dezvoltarea încrederii în sine. Am colaborat foarte bine cu familia și cu psihologul școlii și la finalul clasei a II-a am reușit să elimin deficiențele în învățare ale elevului P.T.V.

Acum este în clasa a III-a, se descurcă bine atât la română, reușind să compună texte pe o temă dată, să argumenteze o afirmație, să analizeze corect părțile de vorbire învățate (substantiv, adjectiv, pronume, verb) cât și la matematică unde rezolvă exerciții cu mai multe operații și paranteze rotunde, rezolvă probleme corespunzătoare clasei a III-a și are o relație foarte bumă cu colegii și profesorii de la clasă.

Recuperarea acestui copil a durat 3 ani în care familia a fost alături de mine. Mama a continuat să lucreze dar a trecut la program de tură pentru a petrece cu copilul mai mult timp, iar tatăl care avea două joburi, a renunțat la unul pentru că și-a dat seama că propriul lui copil

are nevoie de el.

P.T.V. nu este olimpic, dar evoluția lui este spectaculoasă. Uneori nici mie nu-mi vine să cred ce am reușit să fac cu ajutorul consilierului școlar și al părinților lui.

Chiar dacă acum elevul se descurcă bine la școală, nu mai lucrează cu consilierul școlar, eu continui colaborarea cu familia, pentru că doar continuând să fim o echipă vom avea în continuare succes.

MODELE ALE INTERVENȚIEI TIMPURII ASUPRA COPIILOR CU CERUNȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Pleşca Manuela
Grădiniţa cu program prelungit nr. 1 Iaşi

Una din principalele schimbări care caracterizează procesul educativ al persoanei cu nevoi speciale este tendinţa actuală de a înlocui intervenţia realizată în cadrul instituţional prin cea realizată prin intermediul familiei şi prin mijloace deschise sau semi-deschise. Această tendinţă se afirmă în special prin aplicarea principiului normalizării. *Intervenţia timpurie* este cunoscută ca o mişcare socială, un domeniu de specializare profesională şi ştiinţifică, o condiţie sine qua non pentru sporirea eficienţei procesului de recuperare şi inserţie socială a copiilor cu CES, datorate unor deficienţe care pot duce la diferite handicapuri.

Filosofia şi principiul normalizării au impus pe plan mondial, mai ales în ţările dezvoltate socio-economic, elaborarea unei legislaţii speciale. De exemplu, în Franţa, o lege din 1975 precizează cum trebuie concepută prevenţia primară, secundară şi terţiară, cum se realizează depistarea deficienţilor, protejarea socială şi educarea lor, formarea, orientarea şi integrarea profesională. Ideile generale ale acestei legi, care ar putea să inspire şi sistemul legislativ din ţara noastră, sunt următoarele: a) regândirea tuturor intervenţiilor asupra copiilor cu nevoi speciale în raport de exigenţa colaborării strânse cu familiile acestora; b) încercarea, pe cât posibil, de a menţine copiii deficienţi în cadrul familiei; c) realizarea unei abordări globale, sistemice a proceselor de educaţie, recuperare şi inserţie socială a persoanelor cu nevoi speciale. În 1988, o nouă lege modifică unele prevederi din 1975 şi precizează, într-o manieră nouă, mai clară şi mai pragmatică, *noile structuri* şi *acţiuni* care sunt puse în lucru pentru sporirea eficienţei măsurilor de inserţie socio-profesională a persoanelor cu nevoi speciale, bazându-se pe conceptul de egalizare a şanselor. Pornind de la legea din aprilie 1988, în Franţa au apărut noi servicii pentru persoanele cu nevoi speciale: Serviciul de Ajutor al Familiilor şi de Educaţie Precoce şi Serviciul de Ajutor pentru Achiziţionarea Autonomiei Integrării. Primul serviciu se adresează copiilor între 0 şi 6 ani, iar cel de-al doilea se adresează copiilor mai mari de 6 ani.

În Marea Britanie, raportul Warnok introduce termenul *copii cu cerinţe educative speciale,* ceea ce permite să se pună accent pe *potenţialităţile şi capacităţile acestor copii* şi mai puţin pe deficienţe. Legea din 1988 si apoi cea din 1984 privind educaţia includ mai mult de jumătate din *copiii cu dificultăţi de învăţare* în categoria celor cu cerinţe educative

speciale. Codul Practicii cu privire la identificarea şi evaluarea cerinţelor educative speciale din 1993 precizează modalităţile prin care – în şcolile de masă – se realizează evaluarea şi se oferă asistenţa psihopedagogică atât de necesară copiilor cu dificultăţi de învăţare sau cu tulburări de comportament. Implicaţia adoptării acestei legi este următoarea: profesorii trebuie să posede competenţe în educarea copiilor cu cerinţe speciale, iar cei care lucrează direct cu această categorie de elevi, trebuie să posede competenţe adiţionale specifice. În categoria profesorilor angajaţi direct în activitatea de educaţie specială sunt incluşi: profesorul coordonator pentru educarea copiilor cu cerinţe speciale, grupul profesorilor de sprijin, grupul profesorilor itineranţi şi profesorii cu activităţi didactice frontale din şcolile speciale sau din clasele speciale integrate în şcolile de masă (V.Preda, l994)

Echipa de intervenţie timpurie acţionează asupra familiilor cu copii deficienţi, asigurând: a) o acţiune de consiliere şi de informare; b) consiliere privind diagnosticul şi consecinţele acestuia asupra copilului, ţinând seama de evoluţia previzibilă a defectului şi deficienţei şi de punerea în lucru a mijloacelor de compensare (pentru nevăzători, ambliopi, surzi etc.); c) informarea părinţilor asupra potenţialităţilor reale ale copilului şi asupra mijloacelor susceptibile să-i favorizeze dezvoltarea; e) informarea asupra diferitelor tipuri de servicii care pot asigura cel mai bine educarea şi dezvoltarea copilului cu nevoi speciale, datorate unor deficienţe. Ţinând seama de aceste elemente, precum şi de situaţia familială, membrii echipei, de comun acord cu părinţii, definesc proiectul educativ care va asigura convergenţa modalităţilor de intervenţie timpurie şi suportul ştiinţifico-metodologic al acestora.

Proiectul psihopedagogic presupune o evaluare predictivă şi una formativă a acţiunilor educative şi corectiv compensatorii. În general, echipa urmăreşte: a) estimarea a ceea ce este posibil, realizabil – în raport cu natura, gradul şi dinamica previzibilă a deficienţei – încercând să se răspundă trebuinţelor specifice fiecărui copil, precum şi intereselor şi dorinţelor părinţilor; b) determinarea domeniilor de intervenţie şi specificarea tipului de abordare educativă şi corectiv-compensatorie, fixându-se prioritățile; c) realizarea unui bilanţ al eficienţei măsurilor educative, elaborându-se fişe de observaţie, pe baza unui psihodiagnostic dinamic; d) evaluarea trebuie să vizeze dezvoltarea copilului sub unghi psihomotor, cognitiv, afectiv şi psihosocial. Pentru aceasta sunt utile scalele de dezvoltare, precum Portage, Brunet-Lezine etc. Obiectivele care se fixează trebuie să fie întotdeauna clare, realizabile şi limitate, fixându-se perioada de timp necesară pentru a fi atinse. Pornind de la această exigenţă, prima distincţie majoră în planurile de intervenţie este cea operată între *strategiile proactive* şi *strategiile reactive* (La Vinga, 1990, pp. 19-22). *Strategiile proactive*

sunt cele care urmăresc să reducă – cu timpul – frecvenţa şi/sau intensitatea comportamentelor indezirabile ale copilului cu CES. În categoria acestor strategii intră: manipulările „ecologice", programele educative şi corectiv-compensatorii şi „tratamentul" comportamental direct (modificările cognitiv-comportamentale). Utilizarea *strategiilor reactive* – de nuanţă neobehavioristă şi cognitivistă – se relaţionează cu primele strategii şi permit să se obţină apariţia, apoi consolidarea şi generalizarea şi în alte contexte a *comportamentului-ţintă* urmărit prin programele individualizate, în diferite perioade de timp ale procesului educativ şi corectiv-compensator.

Realizarea acestor programe necesită o strânsă conlucrare între echipa de profesionişti, în rândul căreia există şi un psihopedagog – ca profesor itinerant – şi părinţii copiilor cu CES. Deci, şi în sistemul legislativ românesc referitor la copiii cu CES trebuie prevăzută intervenţia timpurie, prin munca în echipă interdisciplinară, inclusiv prin aportul profesionist al psihopedagogului itinerant, care conlucrează în chip adecvat fiecărui caz cu părinţii copiilor cu CES.

Intervenţia în familie permite: a) să se reinstaureze relaţii pozitive părinţi-copil deficient şi între părinţi, eliminându-se reacţiile tipice care pot apare: depresia, furia, culpabilitatea, anxietatea, sentimentul de injustiţie, autocompătimirea, respingerea copilului sau supraprotejarea sa – cea ce împiedică formarea abilităţilor de autonomie ale copilului cu CES; b) să se demonstreze părinţilor că nu sunt singuri în demersurile lor educative cu copilul cu CES; c) să se înveţe familia să trăiască echilibrat cu copilul cu CES; d) să-şi însuşească părinţii unele abilităţi şi tehnici speciale de educaţie a copilului cu CES, conlucrând adecvat cu profesioniştii; e) să se ajute părinţii să găsească instituţiile cu potenţial educativ şi corectiv-compensator care sunt cele mai potrivite copilului cu CES.

Proiectele „ecologice" de educaţie a copiilor cu CES.

După unii cercetători (Baine, 1991), proiectele „ecologice*"* de educaţie a copiilor cu CES cuprind mai multe etape: a) analiza situaţiei persoanei în contextul domiciliului său; b) evaluarea globală a capacităţilor reale ale copilului cu CES, a forţelor sale psihice, a şanselor; c) elaborarea unui proiect de integrare – pe baza realizării unui psihodiagnostic formativ, dinamic şi a formulării unui prognostic, în raport cu natura, gradul şi complexitatea deficienţei copilului – prin conlucrarea cu părinţii, alte persoane din anturajul copilului şi cu personalul serviciilor/instituţiilor care acceptă să colaboreze în acest sens; d) planificarea şi coordonarea acţiunilor diverşilor parametri implicaţi în proiectul ecologic de educaţie integrată a copiilor cu CES; e) evaluarea periodică, regulată a demersurilor angajate şi a acţiunilor realizate în cadrul *strategiilor proactive* şi a strategiilor reactive.

Modelul educaţiei integrate prezintă şase caracteristici principale (Montreuil, 1987): a) un program şi o strategie individualizate de educaţie vor trebui să fie puse în lucru pentru fiecare copil, pe baza unei evaluări permanente a trebuinţelor şi a progreselor sale; b) contactele vor trebui să fie organizate sistematic între copiii cu handicap şi cei fără handicap, în cadrul instituţiilor şcolare şi în afara lor, printre altele printr-un sistem de tutorat; c) programele de educaţie vor fi elaborate în funcţie de nevoile şi exigenţele vieţii în comunitate şi pentru a facilita trecerea de la activitatea şcolară la viaţa adultă, foarte importantă pentru viitorul persoanelor cu nevoi speciale şi, adesea, dificilă; d) programele de educaţie vor fi elaborate şi prin conlucrarea cu părinţii, de către membrii echipei pluridisciplinare; e) se va urmări o evaluare dinamică, permanentă a modului de punere în lucru, de aplicare practică a programelor de educaţie individualizată, precum şi efectele lor specifice asupra tuturor dimensiunilor personalităţii copiilor cu nevoi speciale în condiţiile integrării; f) educaţia integrată, pornind de la intervenţia timpurie, urmăreşte, deci, să ajute familia şi copilul cu nevoi speciale în vedere valorizării tuturor potenţialităţilor latente şi manifeste, pentru a trăi din plin, cu posibilităţile pe care le are şi le dezvoltă, într-o ambianţă constructivă, echilibrată. Educaţia integrată îi va permite copilului cu CES să trăiască alături de ceilalţi copii valizi, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi indispensabile pentru o viaţă cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserţie socială.

Tot mai acut, pornind de la utilitatea sfatului genetic, de la problema întreruperii sarcinii femeilor care au un mare factor de risc în sensul că pot da naştere unor copii cu diferite maladii genetice sau cu diferite invalidităţi şi deficienţe s-a pus în ultimii ani *problema* eticii intervenţiei. Dar etica intervenţiei are în prezent o arie de cuprindere mult mai largă, vizând toate problemele legate de tentativa de conciliere a obiectivelor normalizării şi starea de confort a individului cu nevoi speciale, datorate unor deficienţe (Ionescu, 1993).

Numeroase comitete care se ocupă pe plan mondial de etica intervenţiei insistă asupra următoarelor aspecte: dreptul persoanei la integritate fizică şi morală; respectul persoanei cu nevoi speciale; dreptul persoanei la protecţie şi securitate socială; respectul proprietăţii; dreptul persoanei la confidenţialitate şi intimitate; respectul preferinţelor individuale ale persoanei; dreptul persoanei la respectul diferenţelor şi la valorizarea particularităţilor sale; respectul mediului şi calitatea vieţii; dreptul persoanei cu nevoi speciale la participare socială alături de valizi, respectul şi facilitarea accesului la diverse servicii sociale. Aplicarea principiilor etice şi a principiului normalizării presupune interrelarea lor, pe baza unui sistem legislativ. De fapt, coerenţa intervenţiei pluridisciplinare şi pluriinstituţionale este la rândul său un principiu important, fără de care nu se poate asigura şcolarizarea şi inserţia socială a

persoanei cu nevoi speciale. Aplicaţiile practice ale acestor principii etice şi ale normalizării sunt sintetizate de J. L. Lambert (1986) astfel: instalarea unui ritm cotidian normal, corespunzător succesiunii secvenţelor temporale; proiectarea şi realizarea instituţiilor şi unităţilor rezidenţiale bazate pe tipul de casă familială în care normele arhitecturale să corespundă exigenţelor vieţii private; organizarea unei „societăţi mixte, bisexuale" în cadrul căreia raporturile afective între sexe trebuie să se identifice cu cele întâlnite în viaţa familială şi socială a valizilor; posibilitatea de a accede la toate tipurile de activităţi disponibile pentru copii (jocuri, loisir, educaţie etc.); adoptarea de măsuri care să permită copiilor şi tinerilor cu nevoi speciale să devină cetăţeni care să se încadreze social prin valorizarea particularităţilor lor.

Rezultă din cele de mai sus că principiul normalizării a antrenat o adevărată mişcare de integrare socială a persoanelor cu nevoi speciale a cărei pertinenţă pe plan ideologic, respectiv pe planul politicii educaţionale şi al protecţiei sociale este incontestabilă. Desigur, nivelurile integrării sociale sunt diferite, în raport cu natura, tipul, dinamica şi complexitatea deficienţei care a dus la un anumit handicap la diferite persoane cu nevoi speciale. Reflecţia susţinută ştiinţific sub unghi psihopedagogic şi psihosocial şi, mai ales, cercetările-acţiune, pot juca în viitor un şi mai mare rol în aplicarea în viaţă a filosofiei şi principiului normalizării, îndeosebi prin punerea în lucru cu maximă eficienţă a intervenţiei timpurii şi a principiului interacţionist.

Apreciem că o acţiune la scară mondială destinată *modificării şi ameliorării situaţiei persoanelor cu nevoi speciale* ar trebui să se bazeze pe *principiile* prezentate în continuare.

1) Este indispensabil să se amplifice şi să se eficientizeze eforturile întreprinse în momentul de faţă pentru prevenirea infirmităţilor la copii. În majoritatea cazurilor, aceste eforturi ar trebui cuprinse în programele mai generale de ameliorare a sănătăţii, nutriţiei, protecţiei sociale şi educaţiei.

2) În toate cazurile posibile, trebuie să fie sprijinit procesul de dezvoltare normală a copilului. Orice intervenţie asupra copilului infirm trebuie să fie apreciată în funcţie de efectele ei în procesul de dezvoltare.

3) Familia este instrumentul cel mai important pentru asigurarea unei dezvoltări normale a copilului; trebuie deci sprijinite şi întărite de care ea depinde pentru a face faţă problemelor ridicate de invaliditate.

4) Resursele şi programele comunitare pot furniza în cea mai mare parte sprijinul necesar familiilor pentru a depăşi dificultăţile datorate incapacităţii copilului.

O acţiune având acest scop ar trebui să se bazeze pe: principiile admise în procesul de dezvoltare a copilului; conceptul de îngrijiri primare ale sănătăţii aşa cum a fost el elaborat de Conferinţa Internaţională asupra îngrijirilor primare ale sănătăţii ţinută la Alma-Ata în 1978 şi de abordările similare ale serviciilor de bază în materie de educaţie, de dezvoltare socială şi de formare profesională; conceptele de cooperare tehnică între ţările în curs de dezvoltare.

Bibliografie:

Baine, D. (1991). *Handicapped Children in Developing Countries: Assessment, Curriculum and Instruction,* University og Alberta, Edmonton.

Ionescu, S. (1993). La déficience intellectuelle, Tom 1, în *Approches et pratiques de l'intervention dépistage précoce*, Nathan Université, ARC, Ottawa.

La Vinga, G., W. (1990). *Briser les barriéres pour une intégration dans la communauté: un modéle de mise au point d'une intervention et évaluation des résultats*, "Approches éducatives de l'autisme", Conférence internationale, Mons, août, 1989. In: "Handicaps Info", supplément, vol 5, nr. 4

Lambert, J. L. (1986). *Handicap mental et société. Un défit pour l'éducation, Fribourg*, Del Val.

Monttreuil, N. (1987). *Pour une intégration active. "Séminaire destiné auxinstituteurs intégrant un enfant handicapé mental dans leur classe maternelle ordinaire",* Verviers, APEM, novembre.

PRACTICI EDUCAȚIONALE DE INTEGRARE ȘI INCLUZIUNE

Prof. Nedelea Nicoleta-Doina
Colegiul Tehnologic „Grigore Cerchez” București

INTRODUCERE

Încă de la sfârșitul secolului XX, asigurarea accesului la educație pentru toți copiii și respectarea principiului șanselor egale de educație s-au aflat printre prioritățile politicilor educaționale promovate pe plan internațional. Realizarea acestora a necesitat modalități concrete de transpunere în practică, profesorul având un rol esențial în cadrul acestui proces, caracterizat de flexibilitate și toleranță față de diferențele fizice, socioculturale, lingvistice, psihologice existente între elevi. Astfel, școala trebuie să ofere tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate.

În contextul reformei sistemului românesc de învățământ, a fost creat cadrul legislativ necesar pentru integrarea elevilor cu nevoi speciale în diverse forme și instituții de învățământ. S-au extins astfel conceptul de integrare școlară și cel de incluziune.

Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează, condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile elevului, dar și consolidarea unei motivații puternice care susține efortul acestuia în munca de învățare, el putând fi considerat un colaborator în acțiunile desfășurate pentru educația sa, între solicitările formulate de școală și posibilitățile elevului de a le rezolva trebuind să existe o corespondență totală.

Incluziunea școlară este un ansamblu de măsuri care urmăresc extinderea scopului și rolului școlii obișnuite, pentru a putea face față unei diversități mari de elevi, adaptându-și cerințele și condițiile astfel încât toți elevii să aibă posibilitatea de a învăța împreună, indiferent de dificultățile pe care le întâmpină.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE ȘI INCLUZIUNE A ELEVILOR CU NEVOI SPECIALE

Dacă la începutul carierei mele didactice copiii cu nevoi speciale nu aveau nicio șansă la educație într-un mediu școlar normal, în timp au apărut preocupări care să răspundă nevoii lor de educație, evitându-se segregarea și discriminarea în raport cu semenii lor din comunitățile

în care trăiesc. Treptat școala s-a adaptat cerințelor acestor copii, nu au mai fost ei obligați să se adapteze unui model sau mediu școlar.

Cerințele educative speciale (CES) reprezintă necesități educaționale suplimentare în raport cu obiectivele generale ale educației, particularizate în funcție de anumite tipuri de deficiențe. Elevii incluși în această categorie pot prezenta: deficiențe mentale, deficiențe fizice, deficiențe senzoriale (vizuale, auditive, kinestezice), deficiențe asociate, multiple, tulburări-socio-afective sau de comportament, autism, sindrom ADHD, dificultăți de învățare etc.

Abordate din perspectivă individuală, cerințele educative speciale se raportează la o serie de caracteristici pe care le prezintă elevii, cum ar fi: diferite tipuri de deficiențe, contextul social în care aceștia trăiesc, particularitățile de dezvoltare fizică sau psihică.

De aceea, cadrele didactice care lucrează cu astfel de elevi trebuie să țină seamă de următoarele principii cu valoare de repere metodologice:

-să cunoască temeinic experiența de viață a elevului, sub toate aspectele de ordin biologic, psihologic și social pe care le presupune;

-să identifice cunoștințele, priceperile, deprinderile, interesele, atitudinile elevului;

-să cunoască foarte bine caracteristicile clasei de elevi, pentru a facilita integrarea elevilor cu CES;

-să colaboreze cu familia elevului sau cu organismele de protecție socială, dacă este vorba de un copil instituționalizat;

-să solicite sfatul și ajutorul specialiștilor în domeniu și să lucreze în echipă cu aceștia;

-să se informeze și să se perfecționeze continuu din punct de vedere psihopedagogic și metodic;

-să elaboreze un plan de intervenție personalizat (PIP) care să cuprindă: obiective pe termen mediu și scurt; metode și mijloace de realizare; perioada de intervenție; criterii de apreciere a progresului; metode și instrumente de evaluare.

Pentru adaptarea educației la cerințele individuale impuse de diferențele existente între elevi și eu am utilizat planificarea individualizată a învățării. Au fost necesare informații despre elev și cerințele lui educative speciale, lămurite prin colaborarea cu părinții și psihologul școlii. Am putut astfel adapta conținuturile, metodele de predare, materialul didactic, timpul de lucru alocat, modalitățile de evaluare în funcție de cerințele speciale individuale, adică de problemele cu care se confruntă.

De asemenea, am observat că în activitățile didactice destinate elevilor cu CES sunt necesare:

-folosirea unui limbaj adecvat, corespunzător posibilităților de înțelegere și verbalizare;
-antrenarea elevilor prin întrebări menite să verifice nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia;
-acordarea de explicații suplimentare atunci când este cazul;
-realizarea unei comunicări clare, precise, concise, sistematizate;
-utilizarea unor materiale didactice adecvate;
-antrenarea mai multor elevi în realizarea unei sarcini comune de învățare;
-realizarea unei învățări active, participative, care să pună accent pe comunicare, relaționare, socializare.

Este și opinia exprimată de Daniel Mara în *Strategii didactice în educația incluzivă*, lucrare în care afirmă că:

„Învățarea la copiii cu CES, ca proces de achiziție de noi cunoștințe și de formare a unor capacități cognitive, este mult mai eficientă dacă se realizează pe grupuri mici, dacă este activ-participantă, cooperativă, partenerială și implicată la maximum posibil."

Este recomandat ca, atunci când sunt organizate activități pe grupe în care există și elevi cu CES, să se evite marginalizarea acestora, subestimarea contribuției lor, dominarea activității întregului grup de către elevii fără cerințe speciale. Totodată trebuie evitată și acordarea excesivă de sprijin elevilor cu CES de către cei normali.

CONCLUZII

Dezvoltarea educației incluzive reprezintă modalitatea principală de realizare a atitudinilor și practicilor non-discriminatorii, a unei societăți democratice moderne. Școala incluzivă are menirea de a reacționa la cerințele copiilor, de a armoniza diferențele de învățare și de a asigura o educație permanentă pentru toți. Cel mai bine este să analizăm situațiile cu realism și obiectivitate, pentru a putea susține adaptarea și integrarea într-o societatea aflată în continuă transformare.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguț, A., *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, Iași, 2016.

Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Mara, D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.

Vrășmaș, T., *Învățământul integrat și / sau incluziv*, Editura Aramis, București, 2001.

Zlate, S., *Educaţia elevilor cu cerinţe speciale şi situaţii educative privind copiii cu CES*, Editura Valahia University Press, Târgovişte, 2007.

EFICIENTIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV –EDUCATIV PRIN UTILIZAREA STRATEGIILOR DIDACTICE

Prof. lb.română Ionescu Alina Elena-
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu" Vălenii de Munte, Prahova

Având în vedere tendinţele actuale, activitatea instructiv-educativă trebuie să se prezinte sub forma unui proces dinamic care să se plieze după specificul nevoilor, preferinţelor şi rezistenţelor elevilor, încurajându-se participarea acestora la construirea ei, încercându-se astfel crearea şi susţinerea plăcerii de a învăţa, descoperind şi aplicând, prin antrenarea tot mai pronunţată a motivaţiei intrinseci.

Tocmai acestor cerinţe răspund strategiile didactice interactive, întrucât ele urmăresc provocarea şi susţinerea învăţării active în cadrul căreia cel ce învaţă acţionează asupra informaţiei pentru a o transforma în una nouă, personală, proprie. Prin utilizarea acestui tip de strategii profesorul îl determină pe elev să devină răspunzător şi participant în procesul instruirii, prin rezolvări de probleme, prin explorări şi cercetări sau aplicând ceea ce a dobândit în contexte noi, diferite. Astfel că, pentru a imprima caracterul interactiv demersului său didactic, profesorul trebuie să cunoască temeinic şi să organizeze foarte bine materialul de studiu, să-şi imagineze soluţii diverse la reacţiile şi răspunsurile elevilor şi să conceapă trasee de învăţare diferenţiată, adaptate tuturor elevilor săi, elevii cu CES.

Rolul strategiilor didactice interactive în procesul instructiv-educativ este unul major

întrucât prin utilizarea acestora se urmăreşte nu numai realizarea obiectivelor de ordin cognitiv, ci şi atingerea obiectivelor de ordin socioafectiv (dezvoltarea capacităţilor de comunicare, de dialogare interpersonală şi intrapersonală, stimularea încrederii în sine, stimularea capacităţilor de reflectare asupra propriilor demersuri de învăţare şi asupra relaţiilor interumane etc.).

Strategiile didactice interactive îşi dovedesc importanţa desăvârşită în plan instructiv-educativ prin faptul că vizează învăţarea prin cooperare şi învăţarea prin competiţie constructivă interindividuală şi intra/intergrupală, două dintre modalităţile cele mai eficiente ce vizează dezvoltarea cognitivă, afectivă şi volitivă a elevilor. Trebuie specificat însă faptul că nu orice activitate desfăşurată în grup poate fi considerată învăţare prin cooperare/prin competiţie, întrucât aceasta implică în mod obligatoriu prezenţa a două componente convergente, anume una de natură didactică (vizează o anume organizare a elevilor şi distribuirea corespunzătoare a sarcinilor ce urmează a fi îndeplinite) şi alta de natură psihosocială (constă în ţesătura de relaţii între elevi, în funcţie de participarea lor la realizarea sarcinilor).

De asemenea, strategiile didactice interactive contribuie la eficientizarea procesului instructiv-educativ cu elevii cu CES chiar prin intermediul trăsăturilor definitorii pe care le deţin, anume dinamismul şi flexibilitatea, întrucât aceste strategii se construiesc din mers, deoarece nu întotdeauna pot fi prevăzute reacţiile subiecţilor, profesorul încurajând spontaneitatea elevilor săi, dând astfel dovadă de deschidere şi flexibilitate, prin toate acestea eliminându-se şi aspectul monoton al activităţilor didactice, atenţia elevilor fiind captată mult mai uşor şi menţinută pe întreg parcursul demersului didactic, elevii devenind cu adevărat interesaţi de a fi subiecţi activi ai propriei formări.

Procesul instructiv-educativ este un tot unitar în asigurarea eficienţei căruia fiecare parte componentă deţine un rol primordial. Cadrului didactic îi revine dificila sarcină de a opta întotdeauna pentru cele mai potrivite strategii didactice (ţinând cont de finalităţile educaţionale vizate, de conţinutul abordat, de resursele materiale şi umane implicate, de necesităţile de evaluare a procesului didactic), el urmărind astfel a veni în sprijinul elevilor în încercarea acestora de a face paşi mărunţi, dar siguri pe calea evoluţiei cognitive, afective, psihomotorii, volitive etc. Altminteri, prin alegerea necorespunzătoare a strategiei didactice, orice activitate didactică este menită eşecului, aceasta deoarece obiectivele sale nu vor fi îndeplinite, iar elevii, cei în sprijinul cărora este stabilită strategia didactică de urmat, nu vor fi beneficiarii acelui plus educaţional dorit a fi obţinut prin respectivul demers instructiv-educativ.

REVIZUIREA UNOR POLITICI FOCALIZATE PE GRUPURILE CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE

Morteciu Elena
Liceul Teoretic „Constantin Angelescu" Ianca, jud. Brăila

Scopul învăţământului special este de a asigura educaţia copiilor cu deficienţe sau cu dificultăţi de învăţare, de a remedia dificultăţile pe care aceştia le întâmpină şi de a asigura integrarea lor socioprofesională. Educaţia copiilor cu nevoi speciale trebuie să răspundă nevoilor lor de dezvoltare. De asemenea, învăţământul special trebuie să gândească o evaluare adecvată a potenţialului de dezvoltare şi de învăţare al acestor copii şi ar trebui să asigure reabilitarea, recuperarea şi compensarea deficienţelor lor.

Învăţământul special vizează acordarea de sprijin pentru elevii cu CES în vederea atingerii unui nivel individual de dezvoltare cât mai aproape posibil de cel normal prin acumularea experienţelor necesare în şcoală şi în mediul social, prin dezvoltarea abilităţilor necesare pentru învăţare, prin acumularea de cunoştinţe şi deprinderi utile pentru integrarea socio-profesională şi pentru viaţa culturală în comunitate şi prin asigurarea oportunităţilor şi a condiţiilor pentru învăţarea de-a lungul vieţii la diferite niveluri ale educaţiei. Schimbări recente şi schimbări prevăzute în politica educaţională. Pentru atingerea acestui scop, două direcţii principale au fost identificate pentru viitor.

Copiii vor fi şcolarizaţi încă de la început într-o unitate de învăţământ de masă, în apropierea domiciliului lor şi vor beneficia de servicii de sprijin diversificate şi de calitate. Schimbările recente privesc crearea serviciilor de sprijin pentru copiii în dificultate. Aşteptările, în ceea ce priveşte creşterea calităţii educaţiei pentru aceşti copii, vor include formarea profesorilor din învăţământul de masă în domeniul educaţiei copiilor cu nevoi speciale şi al educaţiei incluzive, servicii educaţionale de sprijin psihopedagogic şi de specialitate, şcolarizare la domiciliu, şcolarizare cu frecvenţă redusă şi servicii de specialitate pentru logopedie şi consiliere psihopedagogică. În România, sunt folosite pentru persoanele cu dizabilităţi multe concepte, cum ar fi: deficienţă, incapacitate, handicap, dizabilitate şi nevoi speciale. Deficienţă înseamnă absenţa, pierderea sau alterarea structurii or funcţiei (anatomice, fiziologice sau psihologice) unei persoane - moştenită genetic sau ca rezultat al unei boli sau al unui accident, sau datorată condiţiilor negative din mediul de dezvoltare al copilului, îndeosebi factorilor psiho-afectivi. Incapacitate înseamnă o limitare funcţională

datorată unei deficienţe fizice, intelectuale sau senzoriale datorată condiţiilor de mediu sau de sănătate sau disfuncţiilor neuro-psihice. Limitările acestea pot fi temporare sau permanente, progresive sau regresive. Handicap se referă la un dezavantaj social şi are legătură cu pierderea sau limitarea oportunităţilor unei persoane care nu poate lua parte la viaţa socială la acelaşi nivel cu semenii lui. Handicapul apare atunci când o persoană cu diazabilităţi întâmpină bariere culturale, fizice, arhitecturale sau sociale care poate împiedica accesul acesteia la diferite sisteme ale societăţii accesibile celorlalţi membri. Dizabilitate se referă la rezultatul unei relaţii complexe între condiţiile de sănătate ale individului, factorii personali şi factori externi. Datorită acestei relaţii, impactul deferitelor medii asupra aceluiaşi individ, cu anumite condiţii de sănătate date, poate varia considerabil.

Cerinţe educative speciale înseamnă nevoi educaţionale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educaţiei şi adaptate particularităţilor individuale sau 12 caracteristicilor uneia sau altei deficienţe sau dificultăţi de învăţare. De asemenea, CES implică o asistenţă complexă, incluzând aspectele medicale, sociale şi educaţionale. În funcţie de activitatea specifică a instituţiilor implicate în problemele privind persoanele în dificultate, se aplică o varietate terminologică.

Există, în prezent, două perspective educaţionale care abordează problematica educaţiei speciale în România: perspectiva individuală asupra copilului şi perspectiva curriculară. Perspectiva individuală asupra copilului este aceea care defineşte dificultăţile şcolare sub aspectul caracteristicilor individuale ale copiilor (deficienţe, context social sau particularităţi psihice); astfel, această perspectivă a creat în diferite ţări diferite modalităţi de abordare a copiilor cu dificultăţi de învăţare. Spre exemplu, un grup de copii poate fi identificat ca "special" atunci când nu realizează acelaşi progres cu ceilalţi şi necesită o educaţie de remediere într-o şcoală specială. În al doilea rând, copiii cu dificultăţi de învăţare pot avea nevoie de un proces de predare-învăţare individual ca răspuns la problema lor. În al treilea rând, copiii cu aceleaşi probleme pot fi puşi să înveţe împreună în grupe clase/ sau şcoli speciale. Aceşti copii pot fi consideraţi "diferiţi" de ceilalţi "normali" în ceea ce priveşte aspectul beneficierii de formele obişnuite de educaţie. Şcolile speciale sunt cele mai frecvent utilizate forme de protecţie" care conduc la segregare. Noile tendinţe prevăd eliminarea acestor tipuri de etichete rigide cu consecinţe negative pentru dezvoltarea viitoare a copilului. Perspectiva curriculară este definită în termeni de sarcini şi activităţi furnizate copiilor şi de condiţii create în clasă. Această perspectivă subliniază faptul că aceşti copii (copiii cu nevoi speciale) pot apărea în orice clasă. Astfel, perspectiva încorporează ideea că orice copil poate

întâmpina dificultăţi în şcoală. Dificultăţile în şcoală ţin de normalul procesului de învăţare şi nu indică în mod special că este ceva în neregulă cu copilul. Asemenea dificultăţi pot indica anumite modalităţi de ameliorare a procesului de predare-învăţare, deoarece ele provin din unele decizii, sarcini, resurse oferite de profesori, insuficient adaptate nevoilor copilului. Aceste ameliorări conduc la condiţii mai bune de învăţare pentru toţi elevii, printr-o implicare mai consistentă a cadrelor didactice. Sprijinul necesar trebuie să existe pentru profesorii care încearcă să-şi dezvolte practica iar aceştia trebuie să colaboreze cu factorii care pot deveni puncte de sprijin (profesionişti din domeniul psihopedagogiei, părinţi etc.).

Conceptul de cerinţe educative speciale (CES) aspiră la depăşirea tradiţională a separării copiilor în diferite categorii printr-o abordare non-categorială a tuturor copiilor. Această sintagmă conturează un "continuum" al problemelor speciale în educaţie, care cuprind un registru larg, de la deficienţele profunde la tulburările/dificultăţile uşoare de învăţare – copii care se află de cele mai multe ori în şcolile obişnuite. Deşi pare un termen ambiguu, CES constituie o formă relevantă în plan psihopedagogic, deoarece vizează cu claritate necesitatea individualizării evaluării şi demersului educaţional, analiza plurifactorială şi dinamică a cauzelor eşecului şcolar. Cu alte cuvinte, se pune problema evaluării din perspectiva educaţională şi nu medicală ca până acum. O asemenea manieră de înţelegere este mai aproape de idealul şcolii viitorului care îşi doreşte să ofere servicii varietăţii de cereri educative exprimate de copii diferiţi, fără a mai deveni un mediu exclusivist. Conceptul de CES a fost încorporat în terminologia UNESCO în anii '90 ca un corolar al orientării accentuate a educaţiei speciale spre copil şi comunitate. De asemenea, el a fost preluat de Legea învăţământului din România şi de Regulamentul învăţământului special. Expresia CES desemnează acele cerinţe ori nevoi specifice faţă de educaţie - derivate sau nu dintr-o deficienţă - care sunt suplimentare dar şi complementare obiectivelor generale ale educaţiei pentru copil.

Copiii cu CES sunt copii ale căror nevoi (cerinţe) speciale sunt educaţionale şi derivă, în principal, din deficienţe mintale, fizice, senzoriale, de limbaj, socio-afective şi de comportament ori asociate, indiferent de severitatea acestora. Lor li se adaugă şi unii copii ocrotiţi în instituţii rezidenţiale, copii/elevi din învăţământul obişnuit care prezintă tulburări/dificultăţi de învăţare şi/sau adaptare şcolară. Tipologia categoriilor de CES include: tulburări emoţionale şi de comportament, deficienţă/întârziere mintală, deficienţe fizice/motorii, deficienţe vizuale, deficienţe auditive, tulburări de limbaj, tulburări/dificultăţi/dizabilităţi de învăţare. Fără abordarea adecvată a acestor cerinţe speciale

nu se poate vorbi în mod real de egalizarea şanselor/premiselor de acces, participare şi integrare şcolară şi socială. O formulă alternativă este cea de cerinţe/nevoi speciale, cu o sferă semantică adeseori mai lărgită, incluzând, pe lângă criteriile amintite mai sus, şi alte criterii precum: copii proveniţi din medii sociale şi familii defavorizate, copii instituţionalizaţi (din centrele de plasament), copii delincvenţi, copii aparţinând unor minorităţi etnice sau religioase, copii ai străzii, copii abuzaţi sau maltrataţi fizic şi psihic, copii care suferă de afecţiuni cronice (TBC, HIV-SIDA, diabet etc.).

Toate aceste categorii de copii au aceleaşi trebuinţe de bază în creştere şi dezvoltare ca şi ceilalţi - nevoia de afecţiune şi de securitate, de apreciere şi întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate şi independenţă etc. Chiar în cadrul aceleiaşi categorii, copiii sunt diferiţi din punct de vedere al temperamentului, capacităţilor, motivaţiei. Important pentru ei este să crească şi să se dezvolte împreună, fără a transforma diferenţele în bariere. Conceptul de integrare şi incluziune În România, conform Dicţionarului Explicativ al Limbii Române, integrarea e definită ca „acţiunea de a include, îngloba, încorpora, armoniza într-un tot". Integrarea, ca proces psihologic de cuprindere, asimilare, implicare a unui element (impuls, semnal, operaţie, informaţie) nu se poate realiza decât în corelare cu integrarea socială care este un proces de încorporare, de asimilare a individului în unităţi şi sisteme sociale (familie, grup, grupe, clase, şcoli, colective, societate). Putem vorbi de integrare obiectivă când copilul/elevul cu deficienţe din şcoala specială este „transferat „ în şcoala publică, deoarece colectivul, clasa care îl primeşte îşi reorganizează activitatea în funcţie de reacţiile noului venit. Atunci când copilul debutează şcolar în şcoala publică, conceptul de integrare se referă la adaptare, la socializare, la permisivitatea colectivului. 14 Incluziunea diferă de integrare. Integrarea copiilor cu nevoi speciale urmăreşte includerea lor în învăţământul de masă şi se referă la capacitatea unui grup, clasă, colectiv, şcoală de a primi noi membri care au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare. De obicei ei sunt mutaţi în clasele respective pentru a-şi petrece timpul în clase separate şi pentru a primi sprijinul necesar. Când această mutare a lor nu este acompaniată de o interacţiune crescută între copiii cu nevoi speciale şi ceilalţi copii, ea reprezintă doar un pas – integrarea fizică şi nu adevărata incluziune. Incluziunea implică modificări structurale şi funcţionale de ambele părţi: atât pentru cel care urmează a fi integrat dar şi pentru cei care primesc/includ in interiorul lor elemente noi. În Declaraţia de la Salamanca se spune că şcoala obişnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunităţi primitoare, construiesc o societate incluzivă şi oferă educaţie pentru toţi; mai mult,

ele asigură o educaţie eficientă şi, până la urmă, chiar şi rentabilitatea întregului sistem de învăţământ. Educaţia incluzivă se referă la ridicarea tuturor barierelor în învăţare şi la asigurarea participării tuturor celor vulnerabili la excludere şi marginalizare (UNESCO, 2000).

Înainte de orice, ea este o abordare strategică desemnată pentru a facilita succesul învăţării pentru toţi copiii. Prima cerinţă pe care o adresează educaţia incluzivă este descreşterea până la eliminare a excluderii în educaţie, cel puţin la nivelul pregătirii şcolare elementare. Aceasta propune prin asigurarea accesului, participării şi succesului învăţării în educaţia de bază de calitate, pentru toţi copiii. Şcoala de tip incluziv este şcoala de bază accesibilă, de calitate şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, a-i transforma în elevi şi a-i deprinde şi abilita cu elementele esenţiale necesare integrării lor sociale.

Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi. Acesta înseamnă că şi o şcoală specială poate fi incluzivă sau poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor. Şcolile deschise, prietenoase, în care se urmăreşte flexibilizarea curriculumului, calitatea predării-învăţării, evaluarea permanentă şi parteneriatul educaţional sunt şcoli incluzive. Principiile cheie ale incluziunii au în vedere următoarele concepte fundamentale: • valorizarea diversităţii • dreptul de a fi respectat • demnitatea fiinţei umane • nevoile individuale înţelese ca cerinţe individuale • planificarea • responsabilitatea colectivă • dezvoltarea relaţiilor şi culturii profesionale • dezvoltarea profesională • şanse egale. Factorii care facilitează incluziunea la nivelul şcolii se concentrează pe trei dimensiuni: cultura, strategia (politica educaţională) şi practica. Cultura se referă la măsura în care filosofia educaţiei incluzive 15 este împărtăşită de toate cadrele didactice din şcoală şi în care ea poate fi observată de toţi membrii comunităţii şcolare şi de toţi cei care intră în şcoală. De fapt, crearea culturii şcolii trebuie să devină un proces la fel de important ca acela de predare a cunoştinţelor şi de dezvoltare a deprinderilor. O astfel de filosofie va putea sta apoi la baza elaborării unor strategii şi a luării unor decizii curente privind practica. Această dimensiune se referă deci, atât la realitatea unei şcoli cât şi la imaginea transmisă despre aceasta. Strategia se referă la plasarea abordării incluzive în nucleul dezvoltării şcolare, astfel încât aceasta să se reflecte în toate strategiile şi să nu fie privită ca o nouă strategie, distinctă de toate celelalte, care se adaugă la cele existente. Conceptul de educaţie incluzivă trebuie să se reflecte în toate

documentele de planificare şcolară. Practica se referă la asigurarea reflectării în activitatea la clasă atât a culturii cât şi a politicilor incluzive ale şcolii.

METODE DIDACTICE ȘI JOCURI CREATIVE PENTRU O ȘCOALĂ INCLUZIVĂ

Prof. Etem Șeniz
Școala Gimnazială ,,Lucian Grigorescu,, Medgidia, Jud Constanta

Școala incluzivă este deschisă, tolerantă, prietenoasă și democratică, este naturală prin eterogenitatea ei, valorizeaza toți elevii; se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învatare și dezvoltare, adică este școala care nu selecteaza și nu exclude.

Excluderea copiilor, tinerilor și adultilor de la oferta educațională de masă este acum recunoscută ca discriminare care echivalează cu o violare a drepturilor fundamentale. Legislatia internațională a drepturilor omului contine atât interdicții exprese cât și interdictii implicite împotriva segregării pe motive de rasa, etnie sau nationalitate în instituțiile educationale.

Cei mai expuși excluderii sunt : comunitățile de migranți, refugiații, comunitățile de rromi, persoanele cu dizabilități, comunitățile afectate de sărăcie.

Romii reprezintă una dintre minorităţile cele mai semnificative numeric din România, fiind în acelaşi timp şi cea mai vulnerabilă din punct de vedere socio-economic, cu acces limitat la serviciile sociale şi la locuinţe adecvate. În plus, romii sunt afectaţi de discriminare şi se confruntă cu niveluri ridicate de şomaj şi analfabetism.

Mulți profesori consideră că este dificil să realizezi un proces instructiv educativ de calitate atât timp cât nu sunt asigurate condiții care să sprijine calitatea (clasele de elevi sunt suprapopulate, curriculum ,,stufos", patologia dizabilității complexă, planurile personalizate de intervenție sunt absente sau implementate deficitar, lipsa de intervenție a echipelor pluridisciplinare, părinții care nu recunosc nevoia de cerințe educative speciale ale propriului copil, neprofesionalizarea sistemului educațional, politici educaționale deficitare ș.a

Cadrele didactice trebuie să identifice elevii cu nevoi educaționale speciale (CES), să încerce să-i cunoască, să-i descopere, să le acorde atenție, să descopere factorii care susțin sau împiedică învățarea. Principalul obiectiv însă este de a „construi încrederea copiilor ", de a crea un mediu educaţional stimulativ din punct de vedere intelectual, emoţional, de a găsi

strategii prin care să dezvoltam empatia și înțelegerea. Școala incluzivă trebuie să fie deschisă către orice elev, să îl valorizeze. Dascălii trebuie să desfăşoare activităţi bazate pe lucrul în echipă, pe cooperare, pe monitorizarea constantă a eficacității activităților de predare – învatare – evaluare la nivelul fiecărui copil. De asemenea, trebuie respectate programele de sprijin și remediere școlară, utilizarea posibilităților oferite de curriculum-ul la decizia școlii si implicarea părinților în diverse activitati extracurriculare.

Metodele activ-participative utilizate trebuie să permită elevilor să-şi satisfacă cerintele educationale prin efort personal sau în colaborare cu alţii. Utilizarea metodelor de învăţare prin cooperare, a evidentiat o serie de rezultate, cele mai evidente fiind: creşterea motivatiei elevilor pentru activitatea de învăţare, încrederea în sine bazată pe acceptarea de sine, atitudine pozitivă, relatii mai bune cu colegii.

Voi prezenta mai departe câteva jocuri didactice pentru dezvoltarea limbajului ce pot fi utilizate cu succes în școala incluzivă:

Jocul cuvintelor. Copilul este încurajat să gasească cât mai multe cuvinte care să înceapă cu aceeaşi literă. O altă variantă este să gasească cuvinte care încep cu aceeaşi silabă şi, desigur, putem să ne folosim imaginaţia pentru a inventa alte criterii, ne putem folosi de premii simbolice pe care să le acordăm copilului când identifică un anumit număr de cuvinte, etc.

Clase de obiecte. Se desemnează o categorie de obiecte: fructe, legume, oraşe, animale, flori, etc. iar copilul trebuie să găsească cât mai multe obiecte aparţinând clasei respective.

Rima. Se găseşte un cuvânt, iar copilul trebuie să găsească cât mai multe cuvinte care să rimeze cu acel cuvânt.

Cuvinte opuse. Rostim un cuvânt, iar copilul trebuie să găsească un alt cuvânt care să însemne opusul celui spus de noi (frumos-urât, bogat-sărac, etc). La fel putem proceda şi pentru cuvintele sinonime.

Pământ, apă, cer. De fiecare dată când copilul aude unul dintre cuvintele pământ, apă sau cer, el trebuie să găsească numele unui animal care trăieşte în mediul respectiv.

Litera interzisă. Se alege o literă care se denumeşte –litera interzisă‖. Copilul trebuie să găsească cât mai multe cuvinte care să nu conţină litera care este interzisă. Jocul se poate juca cu punctaj, iar atunci când greşeşte, copilul pierde puncte.

Alcătuirea unor propoziţii cu sens. Copilul primeşte unul sau mai multe cuvinte, cu ajutorul cărora alcătuieşte propoziţii cu sens. În acelaşi fel, poate primi sarcina de a alcătui o povestire.

În alegerea jocurilor, vom ţine cont de vârsta copilului, deoarece dacă alegem un joc prea complicat pentru el, riscăm să îl descurajăm. Întotdeauna se vor cauta modalităţi de a recompensa reuşitele copilului, fie printr-un sistem de premii (îi oferim ceea ce ştim că-i place), fie printr-un punctaj pe care îl stabilim şi îl comunicăm la începutul jocului, fie prin laude şi încurajări.

Unde se găseşte sunetul ? pe fişa primită să reprezinte prin desen schema grafică a propoziţiei date şi să localizeze corect sunetul —r‖. Sarcina să repete în gând propoziţia şi să o reprezinte printr-o linie roşie; pentru fiecare cuvânt să deseneze câte o linie albastră; pentru fiecare silabă să deseneze câte o linie neagră situată exact în locul pe care-l ocupă aceasta în cuvânt; să localizeze sunetul —r‖ în silabele deja marcate pe desen şi să reprezinte locul pe care acesta îl ocupă, printr-o bulină.

Scara cuvintelor Copiii, grupaţi câte patru, primesc câte un jeton pe care este o imagine a cărui denumire este din două silabe, iar copiii trebuie să recunoască imaginea, să reproducă cuvântul, să-l despartă în silabe, iar apoi, la prima silabă a cuvântului respectiv să adauge alte silabe, înainte sau după silaba respectivă, formând cuvinte care au înţeles.

Exemplu:

MA

MA – RA

MA – RA – ME

MA – RA – ME – LE

Cine spune mai repede ? împărţiţi în două grupe, copiii din prima grupă alcătuiesc propoziţii, iar corespondentul lui din grupa a II-a va lua din coşuleţ atâtea buline câte cuvinte are propoziţia.

Găseşte propoziţia Elevii au primit un jeton pe care era desenată schema propoziţiei, au timp să analizeze, să stabilească exact numărul de cuvinte. Spun pe rând propoziţia alătuită. Cei care au rezolvat corect sarcina sunt răsplătiţi cu buline şi cu aplauze.

Bibliografie:

1. Maria Raicu, Nicoleta Sonia, 2006, Studii de caz la clasele primare, editura ArsLibri, Argeş.

2. Vrasmas, Traian, 2001, Invatamantul integrat si / sau incluziv pentru copiii cu cerinte educative speciale, Ed. Aramis, Bucuresti.
3.Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la conferința mondială „Acces și calitate“ organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994.
http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva

FIȘĂ DE LUCRU – clasa a V-a
Substantivul (elevi cu CES)

Ciobanu Cati
Școala Gimnazială Nr.1
Loc. Poarta Albă

1. Scrie pluralul următoarelor substantive:
   carte - .....
   fată - .....
   iarnă - .....
   penar - .....
   stilou - .....

2. Alege, din următoarea listă, substantivele care alcătuiesc câmpul lexical al fructelor:
   măr, cartof, pară, roșie, prună, corcoduș, ceapă, piersică, dudă, castron, lămâie, varză, caisă, semințe

3. Scrie cinci substantive proprii:
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....

4. Scrie cinci substantive comune:
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....

5. Grupează, în funcție de gen, următoarele substantive:
   Masă, vapor, tată, creion, cățel, furnică, pâine, penar, frate

masculin .....feminin
.....neutru
.....

6. Denumește meseriile din imaginile de mai jos și alcătuiește enunțuri cu trei dintre ele:

Enunț 1 .....

Enunț 2 .....

Enunț 3 .....

STRATEGII DE OPTIMIZARE A ÎNVĂȚĂRII ONLINE LA ELEVII CU CES

Stan Ala

Școala Gimnazială ”Otilia Cazimir”, Iași

Creșterea gradului de accesibilizare a procesului instructiv-educativ on-line a reprezentat și reprezintă, în continuare, o provocare pentru toți cei implicați în procesul educațional, cu atât mai mult pentru elevii cu CES, atât la nivel de macrosistem, cât și de microsistem. Trecerea de la formula „față în față” la modalitatea „online” de livrare a educației, a presupus o pliere pe cerințele impuse de urgență, dar și o„cotitură” didactică în abordarea activităților de învatare pentru elevii cu CES. În lipsa unei infrastructuri tehnologice decente, fără abilitare consistentă în zona competențelor digitale ale profesorilor, fără acces gratuit la platforme online, cu resurse didactice digitale și multimedia precare, cadrele didactice au fost nevoite să identifice rapid soluții pentru a asigura tuturor copiilor acces la o educație de calitate.

Procesul instructiv-educativ desfășurat în manieră on-line vine cu provocări și resurse specifice, care presupun că atât profesorii, cât și elevii să se adapteze și să își schimbe modul de lucru. E recomandată în acest sens o atitudine deschisă și flexibilă, pentru a evalua corect ce funcționează și ce nu, pentru a încerca idei noi și pentru a învăța din experiența altor cadre didactice. Din perspectiva diferenţelor de dezvoltare, stilurilor de învăţare şi a altor particularităţi ale copiilor cu CES care o alcătuiesc, clasele sunt caracterizate de diversitate, fiind clase eterogene. Lumea claselor eterorogene nu este un mediu ușor, mai ales în condițiile predării online, în care timpul este crucial și nu este propice pentru acoperirea unor mari cantități de conținut, specific diferitelor discipline de studiu.. Pentru a crea un mediu de învățare productiv folosind tehnicile adecvate în timpul procesului de predare, instruirea online am realizat-o pe grupe de elevi, astfel încât să fie flexibilă cu programul și cu nevoile

copiilor. În cadrul acestor întâlniri pe grupe am individualizat și creat materiale în funcție de particularitățile psihointelectuale ale copilului. Pentru socializarea online, pentru conectarea emoțională a copiilor și ca această distanțare să nu fie totuși o izolare psihologică, am organizat întâlniri săptămânale cu tot colectivul clasei. În aceste discuții virtuale, fiecare elev trebuie să contribuie cu ceva substanțial la conversație.

Modalitățile de repartizare a sarcinilor de lucru au fost frontale (cu modalități de participare a elevilor colectivă, pe grupe și individuală) și diferențiate (cu modalități de participare a elevilor pe grupe și individuală).Elevii s-au adaptat la formatul acesta de predare online. Ei reușesc să învețe și găsesc și interacțiunea socială pe care o caută, chiar dacă nu în modul în care erau obișnuiți. Deoarece timpul este crucial în predarea online e nevoie ca lecțiile să fie structurate într-un mod diferit față de cele din clasă. Acestea trebuie să fie mai scurte, însemnând maxim 20 de minute în care să se prezinte informațiile noi legate de subiectul predat, iar timpul rămas ar trebui dedicat activităților care să-i ajute pe elevi să asimileze mai ușor informațiile prezentate anterior.

Instruirea online nu este propice pentru acoperirea unor mari cantități de conținut, întrucât trebuie să fie flexibilă cu programul și cu nevoile copiilor cu CES. Conținuturile învățării le-au fost predate într-o manieră integrată astfel încât copiii să simtă și să aprecieze utilitatea lecțiilor.

- expuneri PowerPoint pentru a prezenta informațiile importante legate de lecția predată.
- imagini în prezentări și videoclipuri scurte.
- elevii să facă cea mai mare parte a muncii – implicarea elevilor în discuții legate de materialele vizuale și audio prezentate; conținuturile învățării prezentate vizual și interactiv, transformă informații abstracte în informații ușor de procesat de către copii.
- interactivitatea – discuții live între copii sau între copii și profesori.
- prezența autentică – copiii vor fi mai implicați în lecțiile online atunci când li se permite să se exprime social, cognitiv și legat de conținutul învățării și atunci când cadrul didactic se exprimă din aceste puncte de vedere.

Resursele educaționale on-line au nevoie de un design special și de o abordare pedagogică diferită față de cea din sălile de clasă, cu participare directă.Predarea online se bazează pe

comunicare și este necesar să evităm situația în care elevul nu poate înțelege informația la capacitate maximă. De aceea, este nevoie ca:

- activitățile instructiv–educative trebuie tratate din perspectivă pluridisciplinară, interdisciplinară şi transdisciplinară.
- Cursul/conținutul abordat trebuie să fie interactiv, creat într-o varietate de moduri și folosite diferite resurse educaționale. Varianta digitală a acestora, prin explicațiile, exercițiile propuse, întregește și îmbogățește valoarea instructiv-educativă a activității de predare online, fiind un instrument de lucru relevant, util pentru elev și pentru profesor.
- formele de organizare a activității didactice (individuală, pe grupe, colectivă), în predarea online, trebuie corelată cu individualizarea și crearea de materiale în funcție de particularitățile copiilor.

Particularizând la nivelul educaţiei copiilor cu C.E.S., se poate afirma că instruirea asistată de calculator are rol semnificativ de suport în comunicare şi sprijin în învăţare. Pentru copiii cu deficienţe, calculatorul poate fi considerat nefolositor în procesul instructiv educativ, însă performanţele înregistrate în ultimii ani în sfera informaticii au permis adaptarea computerelor şi implicit a programelor astfel încât să poată fi folosite şi de către copiii/ elevii/ tinerii cu CES.

Ne dorim ca prin intermediul activităților de învățare desfășurate exclusiv în mod online să asigurăm șanse egale si reale de participare la îngrijire și educație pentru fiecare copil în parte, prin adaptarea și diferențierea procesului instructiv-educativ la nivelul intereselor cognitive, la posibilităţile aptitudinale, la ritmul şi stilul de învăţare şi respectarea caracteristicilor individuale de dezvoltare şi învăţare a copilului. Din proprie perspectivă și experiență, „învățarea online” nu poate suplini rolul cadrului didactic la clasă, nu poate avea efecte pozitive asupra dezvoltării socio-emoționale a copilului. Este important pentru copil să participe activ la activități, noi (profesorul și părintele) oferindu-i un mediu de îngrijire și învățare cald, plin de schimburi reciproce și experiențe noi, provocându-l la activități care presupun cooperare și colaborare, observând și încurajând comportamentul bun, oferindu-i sentimentul încrederii în oameni și permițându-i să-și manifeste bucuria pentru succesul obținut în activități.

Din punct de vedere al limitelor utilizării calculatorului în activitatea la clasă, se poate spune că acestea se referă la: lipsa de resurse tehnologice- lipsa calculatorului sau a altor dispozitive necesare pentru organizarea în condiţii optime a procesului de învăţământ sub această formă de asistare, rezistenţa cadrelor didactice faţă de ultimele noutăţi în materie de tehnologie informaţională, lipsa de abilităţi sau abilităţi neexersate de utilizare a tehnologiilor informaţionale, în general şi a calculatorului, în special, abilitare care necesită eforturi din partea profesorilor.

Acest tip de „învățare online" sau „învățare la distanță" poate constitui o formă de abordare educațională complementară școlii tradiționale… această formulă poate constitui un prim pas spre ceea ce putem numi școala viitorului. Școala viitorului poate constitui un mediu în care fiecare copil are acces la tehnologiile de sprijin și este susținut în procesul educațional de către cadrul didactic. Cadrul didactic poate asigura un nivel înalt de individualizare a procesului instructiv-educativ, poate crea situaţii educaţionale diferite, utilizând tehnologiile asistive, în funcţie de particularităţile de vârstă şi psihoindividuale ale copiilor. De asemenea cadrul didactic poate contribui la dezvoltarea în rândul copiilor a competenţei de a explora, selecta, sistematiza şi stoca informaţiile primite pe cale vizuală, la stimularea capacităţii creative şi a abilităţilor de rezolvarea a problemelor, la stimularea interesului faţă de nou eliminând riscul ca elevul să se plictisească sau ca activitatea să intre în rutină.

În proiectarea și desfășurarea lecţiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalităţi de lucru, mixând strategiile didactice tradiţionale cu cele moderne, utilizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competenţe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socio-profesională.

Bibliografie:

1. Gherguţ, A., (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iași.

2. Jinga, I. (2006), Manual de pedagogie, All, Bucureşti

3. Marcu, V. (2012), Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității, Oradea

4. Ştefan, M. (2006), Lexicon pedagogic, Ed. Aramis, Bucureşti

INTERDISCIPLINARITATEA ÎN ȘTIINȚELE TEHNICE

PROF. PUPĂZĂ VASILICA
LICEUL TEHNOLOGIC HALÎNGA

Interdisciplinaritatea reprezintă o formă de cooperare între discipline diferite privind un anumit proces, fenomen a cărui complexitate poate fi explicată, demonstrată, rezolvată numai prin acţiunea convergentă a mai multor puncte de vedere.

Presupune abordarea conţinuturilor complexe având ca scop formarea unei imagini unitare asupra unei anumite problematici. Ea vizează relaţiile, în special de metodologie care se stabilesc între discipline diferite, sau mai bine zis transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta.

Deşi interdisciplinaritatea este un principiu care derivă din cercetarea ştiinţifică, putem identifica unele modalităţi de implementare a acesteia şi la nivelul curriculum-ului şcolar. Acestea se pot realiza atât la nivelul proiectării şi elaborării curriculum-ului: planuri, programe, manuale şcolare, cât şi la nivelul activităţilor de predare-învăţare-evaluare, desfăşurate într-un cadru formal sau nonformal.

Un conţinut şcolar proiectat, elaborat şi utilizat în manieră interdisciplinară corespunde mult mai bine realităţii prezentate, conducând la o înţelegere cât mai bună şi unitară din partea elevilor, depăşind limitele disciplinei.

Interdisciplinaritatea este o formă de cooperare între discipline ştiinţifice diferite, care se realizează în principal respectând logica ştiinţelor respective, adaptate particularităţilor legii didactice şi-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realităţii, îi dezvoltă o gândire integratoare. Se impune ca o exigenţă a lumii contemporane supusă schimbărilor, acumulărilor cognitive în diferite domenii ale cunoaşterii.

În perioada contemporană reforma conţinuturilor învăţământului românesc a creat cadrul unor transformări la nivelul curriculumului, între care se distinge perspectiva interdisciplinară, care se referă şi la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare sau finalizare. Ea reprezintă o modalitate de organizare a conţinuturilor învăţării, cu implicaţii asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor şi proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învăţământ şi care facilitează contextualizarea şi aplicarea cunoştinţelor dobândite.

Predarea – învăţarea prin corelarea obiectelor de studiu reprezintă noul în lecţii, care activează pe elevi, le stimulează creativitatea şi contribuie la unitatea procesului instructiv – educativ, la formarea unui om cu o cultură vastă. Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conţinuturilor, obiectivelor, dar se creează şi un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-şi dea frâu liber sentimentelor, sa lucreze în echipă sau individual.

Interdisciplinaritatea se mai poate baza şi pe:

1. cultura bogată, interdisciplinară a profesorului;

2. pe echipe de profesori cu specialităţi diferite, care sa predea ,,în echipă", (fie numai un grup de discipline, predate la aceeaşi clasă, fie aceleaşi discipline urmărite pe orizontală şi pe verticală).

La nivel de reflecţie şi de elaborare curriculară profesorii de discipline diferite trebuie sa realizeze planificări şi proiecte de activitate didactică în comun, în raport cu unele criterii şi principii pedagogice asumate de către toţi. Mai există dificultăţi în lipsa competenţelor de colaborare, de cooperare şi de lucru în echipă.

De exemplu, curriculum-ul de Ştiinţe oferă un punct de plecare în predarea integrată a disciplinelor din aria curriculară Matematică şi Stiinţe ale naturii. Acest curriculum a fost conceput crosscurricular, pornind de la domeniile biologie, fizică, chimie şi de la temele comune acestora (funcţionarea pârghiilor – funcţionarea sistemului locomotor, componentele organice şi anorganice ale organismelor, formarea imaginii la ochi – funcţionarea unui aparat de fotografiat etc.). Astfel obiectivele curriculum-ului de Ştiinţe vizează:

- observarea şi interpretarea proceselor naturale care au loc în mediu;
- înţelegerea impactului proceselor naturale asupra activităţilor umane şi al activităţilor umane asupra mediului;
- investigare unor interdependenţe în şi între sisteme fizice, chimice şi biologice;
- încurajarea elevilor pentru asumare de responsabilităţi şi pentru cooperare.

Competenţele ce se urmăresc a fi formate prin curriculum-ul de Ştiinţe se referă la comunicare, studiul individual, înţelegerea şi valorificarea informaţiilor tehnice, relaţionarea la mediul natural şi social; la acestea se adaugă formarea unor aptitudini precum:

- grija faţă de mediul natural;
- interesul pentru explicarea raţională a fenomenelor din mediu;
- stimularea curiozităţii şi a inventivităţii în investigarea mediului apropiat.

În scopul formării acestor competenţe şi atitudini, vor fi valorificate cunoştinţe privind mediul natural, individul, grupul de indivizi, relaţiile dintre indivizi şi dintre indivizi şi mediu, fenomenele şi interacţiunile specifice acestora, modificările mediului ca urmare a intervenţiei

omului. Lecţiile pot fi structurate pe teme, în care se pot face legături cu subiecte abordate la alte discipline.

Un conţinut şcolar structurat în chip interdisciplinar este mai adecvat realităţii descrise şi asigură o percepere unitară şi coerentă fenomenelor. Astfel avantajele interdisciplinarităţii sunt multiple:

a. Permit elevului să acumuleze informaţii despre obiecte, procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai şcolarităţii;
b. Clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline;
c. Creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor şcolare;
d. Permite aplicare cunoştinţelor în diferite domenii;
e. Constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoştinţe şi volumul de învăţare.

Predarea interdisciplinară pune accentul simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoţională, socială, fizică şi estetică, asigurând formarea sistematică şi progresivă a unei culturi comunicative necesare elevului în învăţare, pentru interrelaţionarea cu semenii, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învăţare, pentru învăţarea permanentă.

Pentru realizarea unei bune interdisciplinarități se impun câteva exigențe:

· profesorul să aibă o temeinică cultură generală;

· profesorul să cunoască bine metodologia obiectului său de specialitate, dar și a celorlalte obiecte din aria curriculară;

· elevii să fie conştientizaţi de existența interdisciplinarității obiectelor de învățământ;

· realizarea unor programe care sa includă teme cu caracter interdisciplinar.

În condiţiile actuale, în care profesorii trebuie să creeze programe, realizând C.D.S., interdisciplinaritatea în cadrul unei arii curriculare poate constitui un punct de plecare. Având în vedere cele arătate mai sus, consider că interdisciplinaritatea constituie un principiu ce trebuie aplicat, o modalitate de gândire și acţiune, ce decurge din evoluţia ştiinţei și a vieţii economico-sociale.

BIBLIOGRAFIE:

Educatie civică, Ghidul învățătorului, Editura Atelier Didactic, București 2005.

Banks, J. A.- An introduction to multicultural education, Boston, Allyn and Bacon

Cucoș, Constantin, Glosar, în Educație. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iasi, 2000;

MAȘINUȚA Tit - TIT

Prof. Consilier școlar Marina Diana
CJRAE Satu Mare

Recomandări: -tulburare de voce-tonalitate joasă a vocii; dificultăți în rostirea unor sunete

-stima de sine scazută ca urmare a dificultății de comunicare

-dificultate în acceptarea alimentației si/sau a unor alimente de către copii

Rezultate: reglarea tonalității vocii, conștientizarea efectelor pozitive în urma folosirii unei tonalități normale a vocii, dezvoltarea încrederii în fortele proprii și motivarea copiilor privind necesitatea/importanța alimentației;

A fost odată ca niciodată, o mașinuță specială, frumoasă, pe care o chema Tit-Tit. Era albastră, avea roți mititele, negre și tare își dorea să fie și ea o mașinuță care să atragă privirile celorlalte mașinute și să se joace împreună cu ele. Însă nu era așa.....

Începea să alerge mereu după celelalte mașini,dar se oprea dintr-o dată, uneori chiar se ascundea și nimeni nu o observa..... nu o chema la joacă niumeni pe mașinuta Tit-Tit.
Supărată, se retrase intr-un colțisor din parcare și a stat singură.

-Salut, Tit-Tit, de ce nu mergi și tu să te joci cu celelalte mașinuțe? zise mașinuța Brum-Brum-de culoare roșie .

-...păăăăi...nu se uită nimeni la mine, zise Tit-Tit. la tine se uită toate mașinuțele pentru că ai culoarea roșie..... (foarte încet)

-Poftim? Nu înțeleg ce-ai spus. Nu poți să vorbești puțin mai tare?, zise Brum-Brum

-Dar așa încet vorbesc eu, mașinuță Roșie!

-Aha! Cred că știu atunci de ce nu aleargă cu tine celelalte mașinuțe, motorul tău nu se aude,nu știu că ești și tu acolo.....

-Nu de la culoare sau de la felul cum arăți celelalte mașinuțe nu se joacă cu tine. și ele au alte culori, nu sunt roșii ca mine și se joacă împreună.....ele nu știu că ești și tu acolo!

-Nu mă aude nimeni? zise Tit-Tit cu o voce tristă.

-Deci celelalte mașini nu știu că eu sunt aproape de ele și că vreau să mă joc cu ele ?

- Da,așa este!

-Am o idee, îți voi spune un secret.

Pentru că motorul tău să prindă puteri va trebui să te alimentezi bine înainte, să ai benzină suficientă, iar apoi să apesi butonul magic de pe volan-CLAXONUL, că doar te cheamă Tit-Tit.

Mașinuța albastră oftă necăjită apoi s-a dus să se alimenteze cu benzină și apasă încetișor pe butonul de pe volan.

-tit-tiit!

- Mai cu putere, doar ești o mașinută frumoasă și deșteaptă, la fel ca și celelalte mașinuțe, ai încredere în tine!

-Mai încercă o dată.... tit-tit-tit-Tit

-Super!

În acel moment toate celelate mașini s-au uitat către mașina albstră cu admirație,

- Vai ce claxon frumos ai !, vrei să te joci cu noi?

-Da, da!, am crezut că nu vreți să vă jucați cu mine....

- Noi nu te-am observat....

-Și ce culoare frumoasă ai!

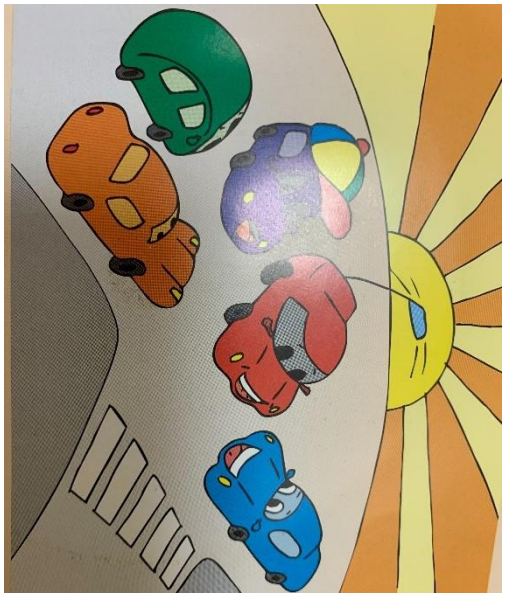
Mașina roșie are o propunere:să ne jucăm -parada mașinuțelor curcubeu!

-Super! au spus toate mașinuțele

-Vezi mașinuță albastră, fără tine nu puteam să ne jucăm acest joc, spuse mașina roșie.

Și au început jocul împreună…

De atunci mașinuța albastră a învățat cum trebuie să se comporte pentru a avea încredere în ea,ce să facă pentru a avea energie și pentru a avea curaj să spună cand dorește și ea să se joace cu celelalte mașinuțe!

INTERDISCIPLINARITATEA- O NECESITATE

PROFESOR: NICOLICIOIU MIHAELA
LICEUL TEHNOLOGIC HALÂNGA

Promovarea interdisciplinarității constituie un element definitoriu al progresului cunoașterii. În lucrarea „Programe de învățământ și educație permanentă" L. D Hainault aprecia că: " Se acordă mai multă importanță omului care merge decât drumului pe care îl urmează. Astăzi disciplinele sunt invadate de un gigantism care le înăbușă, le abate de la rolul lor simplificator și le închide în impasul hiperspecializării. Inconvenientele tot mai evidente ale compartimentării, necesitatea din ce în ce mai manifestă a unor perspective globale și contestarea unui devotament față de obiect care face ca omul să fie uitat, au dus treptat la conceperea și la promovarea a ceea ce s-a numit interdisciplinaritate."

Problema interdisciplinarității a preocupat filosofii și pedagogii încă din cele mai vechi timpuri: sofiștii greci, Plinius, Comenius și Leibnitz, iar la noi Spiru Haret, Iosif Gabrea, G. Gavanescu, și dintre numerosii pedagogi ai perioadei contemporane amintim pe G. Văideanu.

În opinia lui G. Văideanu, interdisciplinaritatea "implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și între diferitele abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic". Interdisciplinaritatea este o formă de cooperare între discipline științifice diferite, care se realizează în principal respectând logica științelor respective, adaptate particularităților legii didactice și-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realității, îi dezvoltă o gândire integratoare.

Interdisciplinaritatea se impune ca o exigență a lumii contemporane supusă schimărilor, acumulărilor cognitive în diferite domenii ale cunoașterii.

În perioada contemporană reforma conținuturilor învățământului românesc a creat cadul unor transformării la nivelul curriculumului, între care se distinge perspectiva interdisciplinară. Interdisciplinaritatea se referă și la transferul metodelor dintr-o discilpină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare/ finalizare.

Educația interculturală urmărește pregătirea tinerilor pentru a trăi într-o societate multiculturală, cu o dinamică tot mai pronunțată și care tinde tot mai mult să devină o societate interculturală. Obiectivele educației interculturale:

• Dobândirea de cunoștințe privind cultura în general și impactul acesteia asupra comportamentelor individuale și de grup, privind propria cultură și privind și alte culturi,

• Dezvoltarea de deprinderi legate de viață într-o societate multiculturală/interculturală (cunoștientizarea propriilor determinări culturale, prejudecăți, stereotipuri, identificarea acestora la ceilalți, abilități comunicaționale și relaționale),

• Formarea de atitudini cum ar fi respectul pentru diversitatea culturală, pentru identitatea culturală proprie și a celorlalți, refuzul discriminării și intoleranței,

• Stimularea participării și acțiuni în sensul promovării principiilor unei societăți interculturale și al combaterii discriminării și intoleranței.

Nivelurile de educație intreculturală identificate de specialiști sunt în număr de cinci, în ordine fiind:

1. Educația monoculturală- este punctul de plecare în politicile educaționale, curriculum-ul și materialul didactic fiind reprezentative doar pentru cultura dominantă,
2. Starea de toleranță- în care diferențele sunt suportate, trecute cu vederea,
3. Starea de acceptare- în care diferențele sunt cunoscute și recunoscute nemaifiind negate sau respinse fără apel,
4. Respectul- reprezintă admirația față de diversitate,
5. Solidaritatea și afirmarea- este nivelul la care este evidentă preocuparea față de echitate și justiție socială.

Școala este principalul spațiu al învățării pluralității culturale prin prețuirea diversității. Se vor folosi strategii de predare diferențiată în funcție de capitalul cultural al educatorului, se va urmării achiziționarea unor cunoștințe socio-umane, introducerea conținuturilor etnice și diferențelor culturale în toate formele de învățământ, formarea unor atitudini pozitive și a unor aptitudini. Se vor prezenta costume tradiționale ale diferitelor etnii/popoare, ocupații tradiționale, cântece tradiționale, evenimente/sărbători deosebite, diverse obiecte, meșteșuguri, istoria, religia, obiceiuri specifice etc.

Ca metode si procedee se pot folosi: povestiri, povești, chestionare, lucru în echipă, teme de studiu centrate pe anumite noțiuni, proiecte pe teme interculturale, dezbateri, brainstormingul, jocurile de rol, înregistrări audio-video, flipchartul, scenete, turul galeriei, ciorchinele, internetul etc.

Pentru a atrage copii se va pleca de la realizarea unei fișe de identitate cu date personale/fotografie, se va face o hartă a asemănărilor și a deosebirilor dintre persoane și naționalități/etnii diferite, copiii trebuie să învețe să aprecieze diversitatea culturală, religioasă și să nu aiba prejudecăți față de cei diferiți de ei. Se organizează vizite, excursii, activități in parteneriat cu comunitatea locală, invitarea unor persoane care au diverse profesii sau meserii

ori îndeplinesc funcții publice (prezentarea de către aceștia a drepturilor, puterilor, privilegiilor, dar și a restricțiilor, obligațiilor ce le au), activități sportive, serbări.

Elevii pot realiza portofolii pe diverse teme, colecții de diverse obiecte tradiționale, expoziții de fotografii, desene, costume tradiționale, educatorul urmărind ca elevii să accepte, să respecte și să prețuiască alte culturi decât cea a lor și totodată să îi pregătească pentru o societate interculturală.

Cadrele didactice, în calitate de mediatori interculturali, trebuie să aibă în vedere trecerea de la o gîndire egocentrică la una solidară, în conformitate cu cerințele fiecărui elev. Fiind un concept aflat la început de drum se impune ca formarea cadrelor didactice pentru educația interculturală să se realizeze atât la nivelul formării inițiale cât și la nivelul formării continue și pe mai multe dimensiuni: personală, cognitivă, metodologică, relațională, comunicațională, constructivă.

Educatorul intercultural se încadrează în modelul formatorului, al celui care își întemeiază demersul educativ pe conceptul de transfer. El este cel care transferă nu doar cunoștințele sale, ci și competențele sale, este cel care nu doar organizează lecții ci stăpânește totodată realitatea psihosocială și culturală, transferând această capacitate elevilor săi. Întrebarea care se cere a fi pusă în contextul sistemului actual corespunde modelului propus de educația interculturală. Răspunsul care ar putea fi dedus dintr-o simplă analiză a raportului dintre pregătirea academică și pregătirea relaționară a profesorilor poate constitui un argument pentru acordarea unei ponderi crescute formarii interculturale a cadrelor didactice. Formatorii intelectuali își desfășoară activitatea profesională într-un spațiu în care sunt agenți sociali ai schimbării, dirijând transformarea psihosocială a educaților. Competența interculturală constituie o astfel de dimensiune interpersonală, acoperind și depășind competența psihologică a competenței didactice. Astfel încât, dincolo de a fi competent științific și psihopedagogic, educatorul intercultural este un modelator al relațiilor interumane și intelectuale. Competența sa se concretizează în demonstrarea, suscitarea, alimentarea la elevi a creativității interpersonale prin activarea atât a dimensiunii aptitudinale, cât și a celei atitudinale.

Interdisciplinaritatea reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării, cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadru diferitelor discipline de învățământ și care facilitează contextualitatea și aplicarea cunoștințelor dobândite.

În procesul de învățământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelațiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învățământ sau de programele disciplinelor

sau ariilor curriculare. În înfăptuirea unui învățământ modern, formativ, considerăm predarea – învățarea interdisciplinară o condiție importantă. Corelarea cunoștințelor de la diferitele obiecte de învățământ contribuie substanțial la realizarea educației elevilor, la formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii, a capacității lor de a aplica cunoștințele în practică; corelarea cunoștințelor fixează și sistematizează mai bine cunoștințele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine însușită.

Posibilitățile de corelare a cunoștințelor dintre diferitele obiecte de învățământ sunt nelimitate. Important este ca predarea-învățarea să fie văzută ca o modalitate modernă de realizare a eficienței lecțiilor, iar învățătorul, pentru a-și atinge obiectivele propuse trebuie să se pregătească din timp și să apeleze la capacitatea sa creatoare. Predarea-învățarea prin corelarea obiectelor de studiu reprezintă noul în lecții, care activează pe elevi, le stimulează creativitatea și contribuie la unitatea procesului instructiv-educativ, la formarea unui om cu o cultură vastă.

Legatura dintre discipline se poate realiza la nivelul conținuturilor, obiectivelor, dar se crează și un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-și dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual. O analiză a obiectivelor cadru din programa clasei a III-a evidențiază un prim punct comun al disciplinelor școlare și anume dezvoltarea capacității de comunicare, de colaborare în realizarea unor produse. La fiecare disciplină acest obiectiv este formulat astfel:

- Limba română : dezvoltarea capacității de exprimare orală
- Matematică: formarea capacității de a comunica utilizând limbajul matematic
- Științe: înțelegerea și utilizarea în comunicare a unor termeni și concepte specifice științelor naturii
- Educație civică: dezvoltarea și manifestarea unor atitudini favorabile luării deciziilor și exprimării opiniilor personale în cadrul grupului
- Educație plastică: realizarea unor compoziții libere și a unora după model
- Educație muzicală: dezvoltarea capacității de receptare a mesajului muzical
- Abilități practice: dezvoltarea spiritului de echipă, a colaborării, în funcție de reguli acceptate.

Adâncirea analizei programei școlare relevă un număr mai mare de obiective de referință și activități de învățare ce permit abordarea interdisciplinară, însă cele mai interesante conexiuni pentru copii se realizează la nivelul conținuturilor. Un conținut școlar structural în chip interdisciplinar este mai adecvat realității descrise și asigură o percepere

unitară, coerentă fenomenelor (exemplu – datinile și sărbătorile neamului românesc invită la căutări și conexiuni între diferitele domenii de cunoaștere).

Avantajele interdisciplinării sunt:

• permite elevului să acumuleze informații despre obiecte, procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai școlarizării;
• clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe disciline;
• creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor școlare;
• permite aplicarea cunoștințelor în diferite domenii;
• constituie o abordare economică din punct de vederea la raportului dintre cantitatea de cunoștințe și volumul de învățare.

Predarea interdiscilplinară pune accentul simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoțională, socială, fizică și estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică și progresivă a unei culturi comunicative necesară elevului în învățare, pentru interrelaționare cu semeni, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învățare, pentru învățarea permanentă.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, Constantin, Glosar, în Educație. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iasi, 2000;

Ciolan, L., Pași către școala interculturală, București, 2004;

Cucoș Constantin, Teodor Cosma, Locul educației pentru diversitate în ansamblul problematicii educației contemporane, O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea, Editura Polirom, Iasi, 2001

Educatie civică, Ghidul învățătorului, Editura Atelier Didactic, București 2005.

Banks, J. A.- An introduction to multicultural education, Boston, Allyn and Bacon

Sandu, Ștefan, Integrarea europeană prin educație multiculturală, Editura Lumen, Iași, 2003

PERIOADA POSTPANDEMICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof. Înv. Primar : Savu Maria
Școala Gimnazială „Gheorghe Costescu” Aluniș, Prahova

Pandemia și-a făcut simțită prezența în toată lumea și a dominat omenirea pentru o perioadă de timp, determinând astfel schimbări profunde în toate domeniile de activitate. Sistemele de învățământ s-au confruntat cu o combinație de provocări comune și unice în fața cărora profesorul a trebuit să se descurce cu mijloacele și pregătirea pe care le avea la dispoziție în acel moment. Indiferent de situație și de context cadrul didactic reprezintă coloana vertebrală a procesului de învățământ și cheia pentru realizarea obiectivelor de învățare. Două mari provocări ale schimbării de paradigmă în modul în care a fost oferită educația prin introducerea învățării digitale au fost: pregătirea lecțiilor și realizarea evaluării în sistemul online. Învățarea online a devenit brusc un adevărat colac de salvare pentru învățământ. Din nefericire, au fost elevi care nu au putut participa la astfel de activități, anul școlar pentru ei terminându-se mult mai devreme, iar lacunele în învățare înregistrate de ei au fost foarte mari. În perioada pandemiei mulți dintre acești elevi s-au simțit excluși, marginalizați , neputincioși, iar la revenirea în școală s-au depus mari eforturi atât pentru reducerea pierderilor în învățare înregistrate, cât și pentru motivarea acestora să vină la școală, preîntâmpinând astfel abandonul școlar.

Trăirile profunde ale acestora din perioada pandemiei s-au resimțit și în momentul revenirii la școală, încrederea în forțele proprii și stima de sine având cel mai mult de suferit. Pentru copii școala nu este doar un spațiu unde învață lucruri , ci și unul în care socializează, unde își fac prieteni și au experiențe comune. În acest microcosm social, ei își definesc personalitatea, își descoperă pasiunile, aspirațiile și modelele de urmat.

Ca în multe alte situații, situația creată de pandemie nu este doar bună sau doar rea. Mai degrabă avem de-a face cu un mozaic în care elementele negative sunt dublate de cele pozitive. Pierderile sunt echilbrate de câștiguri care, în măsura în care vom avea înțelepciune, vor fi predominante pe termen lung. Evident, la nivelul cunoașterii și la nivelul socializării sunt pierderi. În egală măsură acestea sunt estompate de digitalizarea rapidă și de creșterea maturizării emoționale a elevilor, confruntați cu asumarea unor roluri pe care, în urmă cu ceva timp, nu le-am fi luat în considerare.

Printe multiplele modalități de recuperare a pierderilor în învățare înregistrate de către unii dintre elevi se numără și planul remedial personalizat, întocmit în funcție de nevoile fiecăruia. Un astfel de plan am realizat și eu pentru o elevă care, din motive diverse, nu a putut participa frecvent la cursurile online, ea având ceva probleme și înainte de pandemie din cauza numărului mare de absențe. Atât în acea perioadă, cât și în perioada postpandemică am depus eforturi pentru a o ajuta și am încercat prin toate mijloacele posibile să o motivez să frecventeze școala, să capete încredre în forțele sale, să se simtă bine și fericită în sala de clasă.

Planul remedial propus nu a fost unul foarte stufos, prin activitățile proiectate am reușit să îmbunătățesc rezultatele obținute la învățătură atingând nivelul minim de performanță conform programei școlare.

Disciplina de învăţământ: Limba și literatura română

Clasa a III- a

An școlar : 2020- 2021 (februarie - iunie)

O oră /săptămână

Competențe de realizat	**Dificultăți de învățare semnalate (competenţe generale/specifice)**	**Activităţi remediale propuse:**
- să înţeleagă mesajul oral sau scris - să pună în corespondenţă cuvântul scris cu imaginea	▪ Eleva are un vocabular sărac și nu reușește să citească . ▪ Raspunde cu dificultate , incorect din punct de vedere gramatical, monosilabic sau în propoziţii incomplete.	- exerciţii de încadrare corecta în pagina a textului (data, alineat); - exerciţii de apreciere corecta a spaţiului dintre cuvinte;

corespunzătoare; - să recunoască literele de tipar mari şi mici învăţate; - să transcrie silabe, cuvinte, texte, propoziţii ; - să despartă cuvintele în silabe; - să scrie corect după dictare cuvinte şi propoziţii respectând regulile de scriere (punctul, semnul întrebării, scrierea cu majuscule);	▪ Nu reuşeşte să povestească texte auzite în clasă ori întâmplări din viaţa personală. ▪ Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. ▪ Nu știe să scrie deoarece nu cunoaște toate literele alfabetului.	- exerciţii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor si propoziţiilor; - exercitii de recunoastere a unor momente dintr-un text audiat anterior pe baza unor imagini prezentate; - efectuarea unor exercitii de relaxare, pentru concentrarea atentiei si dezvoltarea memoriei; - exercitii de despartire a cuvintelor in silabe (dupa auz); - jocuri de identificare a cuvintelor intr-un enunt; - exercitii de distingere a sunetului initial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvânt;

INTERDISCIPLINARITATEA ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ

prof. Secrieru Mihaela

Școala Gimnazială Nr.22 Galați

„Interdisciplinaritatea este o formă a cooperării între discipline diferite cu privire la o problematică a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergență și o combinare prudentă a mai multor puncte de vedere.“ (C. Cucoș, 1996)

Pornind de la această afirmație, putem observa faptul că nici o disciplină de studiu nu este individuală, ci între ele există o strânsă legătură, care dacă este folosită în cadrul orelor de studiu pot garanta succesul în activitatea cu elevii deoarece aceștia vor reuși să coreleze interdisciplinar cunoștințele dobândite.

Se observă o încercare de a introduce elevilor o abordare interdisciplinară în cadrul orelor, prin testările de evaluare de la clasa a VI-a, precum și prin aplicații practice. Nu există o programă interdisciplinară, dar modul de predare a conținutului lecției îi aparține profesorului care trebuie să aibă o cultură generală vastă pentru a putea folosi conexiuni cu alte discipline. De altfel, putem observa că ariile curriculare sunt grupate după modul în care acestea pot să-și împrumute particularități. Astfel observăm că interdisciplinaritatea este obligatorie având în vedere aplicabilitatea matematicii în mod direct în cadrul orelor de fizică, chimie, biologie, geografie, informatică, educația tehnologică.

Câteva exemple ale utilizării matematicii la:

- fizică: raportul a două numere determină viteza medie, inegalitatea mediilor poate fi utilizată în compararea vitezelor, unități de măsură a cantităților fizice;

- chimie: proporții, șiruri de rapoarte, regula de trei simplă, mărimi direct și invers proporționale, reprezentarea graficelor, determinarea concentrației unei soluții;

- geografie: volumul și aria sferei, scara hărții, realizarea de hărți folosind geometria în plan și în spațiu;

- biologie: simetria, numărul de aur (floare, cochilia unui melc, urechea umană);

- informatică: sistemul de numerație (binar, ternar, cuaternar);

- educația tehnologică: venit, consum, economii, proiectarea bugetului familiei, clădiri (schițe, forme, calcule de arii, perimetre)

Temele interdisciplinare pornesc de la problemele semnificative ale lumii reale, cu relevanţă pentru viaţa de zi cu zi şi de la nevoile de învăţare ale elevilor în contextul lumii de azi. Avantajul acestor lecții este că ele creează un foarte bun context pentru învățare. Astfel de abordări care implică și disciplina matematică pun elevii în situația de a utiliza cunoștințele de matematică în alte contexte decât cele pur matematice, în consecință elevii descoperă utilitatea matematicii în viața de zi cu zi.

Propun ca exemplu lecția „Recapitulare operații cu numere raționale pozitive, la clasa a VI-a" care se poate desfășura sub formă de proiect. La această lecție elevii vor combina cunoștințele de matematică și educație tehnologică. Elevii vor trebui să cunoască noțiunea de venit, consum, economii. Activitatea se va desfășura pe echipe, după un scenariu realizat de profesor.

Să presupunem că dorim să petrecem vacanța de iarnă în Maramureș, pentru două zile. Elevii primesc un tabel cu cheltuielile presupuse de drum. Profesorul stabilește suma de bani de care dispun pentru excursie (spre exemplu 100 lei). Elevii își dau seama ca suma este insuficientă și propun realizarea unor felicitări și a unor obiecte decorative.

Fiecare membru al echipei va avea un rol foarte bine stabilit: un elev va avea responsabilitatea verificării aspectelor legate de costul excursiei în Maramureș, altul va verifica notarea materialelor necesare și a costurilor lor pentru realizarea unor felicitări hand made, altul ca avea în vedere verificarea notării materialelor necesare și a costurilor pentru realizarea de obiecte decorative de Crăciun, altul se va ocupa de verificarea notării costurilor de vânzare pentru felicitări și obiecte decorative.

Elevii alcătuiesc o listă cu materialele necesare, precum și prețul fiecărui material. Ei au făcut cumpărături din economiile lor (cei 100 lei de la început), au realizat un poster prin care anunță vânzarea de produse hand made cu tematică de Crăciun, și au vândut produsele.

După vânzarea produselor elevii au vrut să vadă dacă au câștigat sau dacă au pierdut banii în această primă afacere, completând un tabel ce cuprinde: suma cheltuită, suma câștigată, profit/pierdere.

După realizarea activității principale, elevii vor avea de completat o fișă de lucru ce cuprinde un tabel în care sunt sintetizate datele:

Cantitatea materialelor necesare pentru 20	Cantitatea materialelor necesare pentru 120	Cât cumpăr?	Cât costă?	Cât câștig din vânzarea felicitărilor	Cât câștig din vânzarea obiectelor

felicitări	obiecte decorative			?	decorative ?

După efectuarea calculelor, fiecare grup prezintă răspunsul la cel puțin o întrebare.

După prezentarea tuturor rezultatelor conduc discuția astfel încât să pun în evidență etapele rezolvării problemei și concluzionez afirmând că, în viața de zi cu zi, problemele sunt complexe, dar pot fi abordate și pot fi identificare soluții utilizând matematica.

Pentru consolidarea cunoștințelor, le voi da elevilor o problema, să o rezolve pe echipe. De exemplu: Alexandra și mama ei doresc să cumpere un calculator la un preț de 2000 lei. Ce strategie de vânzare a felicitărilor si obiectelor decorative le propuneți? Propuneți strategii realiste. Nu uitați, că ele nu au ajutor. Argumentați strategia propusă prin calcule.

La finalul activității fiecare grupă va prezenta pe o coală de flipchart, argumentele, calculele și strategia propusă.

O astfel de abordare a unei lecții de matematică mută centrul succesului dinspre profesor spre întreaga clasă.

De cele mai multe ori, elevii cu dificultăți de învățare și atenție, întrerup profesorul. Dar dacă aceștia, vor apela la colegi, aceștia vor avea parte de laude și mai puține observații din partea cadrului didactic. Profesorul se poate opri pentru a-i întreba pe elevi, pentru a observa dacă ei sunt atenți la lecție sau dacă se gândesc la altceva. În felul acesta, elevii sunt monitorizați, dar îi și ajută să devină mai conștienți de atenția lor și să conștientizeze progresele realizate dacă stau mai mult timp concentrați.

În cele ce urmează voi prezenta o secvență de lecție ce presupune instruirea diferențiată astfel încât să se respecte particularitățile și ritmul de învățare al fiecărui elev.

Secvența de lecție este la clasa a VI-a - la capitolul „Numere întregi”, lecția „Operații cu numere întregi - adunarea și scăderea”.

Împart clasa în patru grupe omogene. După ce am repetat cu clasa regula semnelor, le pun copiilor cântecelul „Matematica pe note”(https://youtu.be/v2B3tKIdyx4), apoi rezolvăm exercițiile din fișa de lucru (Anexa1) și folosind o bagheta colorată cu verde și galben corespunzătoare numerelor întregi le reprezentăm și aplicăm regula (bagheta va fi prezentă pe fiecare fișă de lucru).

Astfel în această secvență am aplicat trei tipuri de strategii de învațare (pentru elevi cu dominanta vizuală, auditivă și practică).

Fiecare echipă va realiza fișa de lucru printr-o singură metodă. La sfârșit trebuie să aibă aceleași rezultate.

Prin urmare, resursele necesare pentru a oferi sprijin adecvat copiilor cu C.E.S în ţara noastră sunt puţine, cu toate că din punct de vedere teoretic ele există de peste cincizeci de ani, în legislaţia şi practica şcolară integrarea eficientă elevilor cu deficiențe este încă la început și foarte greu de realizat datorită claselor cu un număr foarte mare de elevi.

În concluzie o abordare interdisciplinară are ca scop: învățarea unor concepte și principii care inter-relaționează prin rezolvarea de situații problemă, crearea unor contexte autentice în care elevii sunt puși în situația de a aplica cele învățate, dobândirea de noi cunoștințe prin investigarea unor situații reale.

Bibliografie

1. ARDELEAN, Liviu; SECELEAN, Nicolae, *Didactica matematicii*, Editura Universităţii „Lucian Blaga”, Sibiu,2007
2. BRÂNZEI, Dan; BRÂNZEI, Roxana, *Metodica predării matematicii,* Editura Paralela 45
3. CERGHIT, Ioan, *Metode de învăţământ*, Editura Polirom, 2006
4. CIOLAN Lucian, *Învăţarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi, 2008
5. CUCOȘ, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996
6. VĂCĂREȚU Ariana, *Lecţii de matematică pentru dezvoltarea gândirii critice*, Editura Eikon Educațional, Cluj- Napoca, 2008

ȘCOALA ONLINE –REORGANIZAREA ȘI ACCESIBILIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV – EDUCATIV

Prof. Ilie Violeta, C.Ș.E.I. Orașul Vălenii de Munte

Şcoala online presupune o reorganizare completă a modului în care se abordează actul didactic, pornind de la metode și tehnici de predare, procedee de lucru, dozajul diferit al timpului și terminând cu materialele și mijloacele didactice utilizate. Monitorizarea învățării se realizează într-un alt mod acum, câteodată chiar foarte greu. Lipsa unui dialog autentic cu clasa, imposibilitatea urmăririi modului în care elevii își iau notițe, dificila administrare a probelor de evaluare reprezintă aspecte care trebuie regândite și îmbunătățite.
„Instruirea reprezintă activitatea principală realizată în cadrul procesului de învăţământ, conform obiectivelor pedagogice generale elaborate la nivel de sistem, în termeni de politică a educaţiei.”

Instruirea online se referă la instruirea care se desfăşoară prin intermediul unui calculator conectat la o reţea, conţinutul educaţional putând fi sub forma unei lecţii tradiţionale sau a unei sesiuni de lucru colaborativă, realizată cu ajutorul tehnologiilor de comunicaţie. Materialele educaţionale pot fi prezentate sub formă de text, grafice, materiale audio, video. Școala online a reprezentat și reprezintă, în continuare, o provocare pentru toți cei implicați în procesul educațional, atât la nivel de macrosistem, cât și de microsistem. Trecerea de la formula „față în față” la modalitatea „online” de livrare a educației, a presupus o pliere pe cerințele impuse de urgență, dar și o „cotitură” didactică și de paradigmă. În lipsa unei infrastructuri tehnologice decente, fără abilitare consistentă în zona competențelor digitale ale profesorilor, fără acces gratuit la platforme online, cu resurse didactice digitale și multimedia precare, cadrele didactice au fost nevoite să identifice rapid soluții pentru a asigura tuturor copiilor acces la o educație de calitate.

Cei mai buni prieteni au devenit platformele educaționale online și platformele de streaming, modalitățile cele mai potrivite pentru continuarea procesului educațional în acest context sensibil. A existat o explozie de experiențe didactice la distanță, soluții ad-hoc, dar și profesioniste, eclectisme operaționale, dar și viziuni unitare. Perioada aprilie – iunie a fost destul de greu de gestionat atât din pricina lipsei de experiență a dascălilor în ceea ce privește modul de predare online, cât și din pricina lipsei device-urilor necesare. Din septembrie, însă, situația s-a îmbunătățit vizibil. Cadrele didactice au avut timp să se perfecționeze în domeniul utilizării platformelor și aplicațiilor informatice, iar autoritățile publice și ONG-urile au reușit

să acopere, în mare parte, necesarul de dispozitive digitale.

Școala online a reprezentat și reprezintă, în continuare, o provocare pentru toți cei implicați în procesul educațional, atât la nivel de macrosistem, cât și de microsistem. Trecerea de la formula „față în față" la modalitatea „online" de livrare a educației, a presupus o pliere pe cerințele impuse de urgență, dar și o „cotitură" didactică și de paradigmă.

Rolul părintelui ca partener al cadrului didactic, în situația mutării școlii în noul sistem, este unul extrem de important. Părintele este unul dintre factorii care trebuie să gestioneze activitatea de acasă și să se asigure atât de funcționarea fizică a sistemului informatic, de frecventarea cursurilor de către elev, cât și de motivarea și implicarea acestuia în actul de învățare. De asemenea, părintele deține rolul de suport emoțional pentru stările specifice acestei perioade restrictive. Trebuie să empatizeze cu copilul, să discute cu el, oferind multe explicații despre situația actuală și să susțină cauza educației și a învățării, chiar și în aceste condiții dificile.

Consumul de resurse personale- energia, concentrarea atenției - depinde foarte mult de modul în care este organizat învățământul la distanță, de calitatea actului educațional și de implicarea profesorilor, a elevilor și a părinților în gestionarea aspectelor didactice și a celor afective. De asemenea, sunt foarte importante acceptarea acestui sistem de învățare și acordarea unei atenții sporite, așa cum i se acordă școlii „față în față".

Cu toate că interesul tuturor actorilor educaționali este foarte vizibil , procesul de instruire își pierde, din punctul meu de vedere, din calitate și din consistență. Există, conform studiilor efectuate de specialiști, probleme legate de nivelul scăzut al rezultatelor școlare, dar sunt convinsă că noile experiențe prin care trecem cu toții vor reprezenta puncte de plecare pentru găsirea unor soluții eficiente de reglare a procesului de învățământ.

Putem descrie educația online ca fiind: instruire bazată pe computer, instruire bazată pe web, instruire bazată pe internet, instruire online, e-learning (învățare electronică), mlearning (învățare mobilă), educație asistată de computer la distanță. Așadar, educația online poate fi descrisă în mai multe moduri care provin dintr-o varietate de stiluri, dar la baza ei putem spune că educația online este o învățare susținută electronic, care se bazează pe Internet pentru interacțiunea profesor / elev și distribuirea materialelor de la clasă care poate include audio, video, text, animații, medii de formare virtuală și chat-uri live cu profesori. Este un mediu bogat de învățare cu mult mai multă flexibilitate decât o clasă tradițională.

Din această definiție simplă provine un număr aproape infinit de moduri de a preda și învăța în afara sălilor de clasă tradiționale. Atunci când este folosit la întregul său potențial, educația online s-a dovedit a fi mai eficientă decât instruirea pură față în față. Poate fi antrenant, distractiv și adaptat pentru a se potrivi orarului oricui. Tehnologia IT, comparativ cu orice alte vremuri de până acum, ne influențează viețile mai mult decât orice alt domeniu. Impactul ”revoluției” IT pe care o trăim în prezent se răsfrânge atât la nivel personal, național cât și la nivel global! E o provocare pentru noi toți sa ținem pasul cu tehnologia.

În prezent, aproape orice carieră ar urma cineva, depinde (fie și) într-o mică măsură de tehnologie. De la explozia internetului în anii ’90 care a devenit accesibil familiilor obișnuite prin anii 2000, în prezent putem afirma că avem internetul ”în buzunar” datorită smartphone-urilor fără de care, greu mai putem concepe existența. Este bine? Este rău? Ar trebui să ne considerăm privilegiați că trăim într-o perioadă în care domeniul IT este într-o dezvoltare exponențială? Viitorul ne va asigura un răspuns.

Conceptul de educație tradițională s-a schimbat radical în ultimele luni. Cum prezența elevilor și a profesorilor într-o sală de clasă nu a mai fost posibilă din cauza închiderii școlilor în luna martie a anului 2020, utilizarea internetului a devenit principala soluție pentru continuarea educației. A fi prezent fizic într-o sală de clasă nu mai este astăzi singura opțiune pentru învățare. Atât timp cât ne dorim, putem avea acces la educație de calitate oricând și oriunde, singura condiție fiind existența unui computer funcțional conectat la internet. Implicarea cu care profesorii predau online și maturitatea cu care elevii își însușesc (sau nu) noțiunile predate se va vedea mult mai târziu în viață...

Timpurile pe care le trăim impun reconfigurarea a ceea ce noi numim educație, proces de învățare sau... oricum i-am spune! Este necesar să înțelegem că lucrurile evoluează, că sala de clasă poate fi lumea întreagă, iar învățarea trebuie să fie pe tot parcursul vieții! Tehnologia educațională pe internet este acum o altă alfabetizare care provoacă elevii la toate disciplinele. Educația online este asociată cu educația la distanță, dar poate funcționa mai bine atunci când profesorul și elevii sunt împreună într-un laborator cu fiecare terminal conectat la Internet. Potrivit studiilor, în străinătate, rata de abandon este mult mai mică în învățarea online decât la cursurile tradiționale. Acest lucru se datorează probabil scăderii factorilor de stres și a presiunilor altfel prezente în sistemele tradiționale de școlarizare. Elevii au voie să învețe și să practice în ritmul lor; materialul lor de curs este, de asemenea, disponibilă pentru o viață întreagă, în cazul în care vor să se întoarcă și să-și reîmprospăteze memoria.

Educația online face parte din viitorul educației dar este necesară o infrastructură care trebuie implementată la nivel național: profesori formați, platforma națională de e-learning, biblioteci școlară virtuale, accesul la soft educațional free, schimbarea curriculum-ului, colaborare instituțională eficientă... desigur, toate se pot face doar la nivel național... cu o abordare pozitivă, cu deschidere, și doar după o amplă cercetare în urma experienței de învățare cauzată de pandemie...

BIBIOGRAFIE:

Livia-Silvia Marcu, George Panţică Corina Simionescu şi coordonatorii - Școala online. Aspecte. Provocări. Soluţii. Ed. Cartea vrânceană Focşani, 2020

http://www.e-scoala.ro/ Proiectul Şcoala Online

etwinning.ro/eTw_RO12_raport_preliminar.pdf

www.1educat

www.edu.ro

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ PRIN TERAIE OCUPAȚIONALĂ

Prof. itinerant și de sprijin; Ariciu Anita Constantina
CSEI, Vălenii de Munte

Pentru țara noastră, în timpul regimului comunist, principala modalitate de protecție a copilului o reprezenta instituționalizarea. Începând cu anii ’90 s-au făcut multe eforturi la nivel central și local în scopul asigurării de condiții și șanse egale în societate pentru persoanele cu cerințe speciale. Un loc important în asigurarea de șanse egale în societate este ocupat de procesul terapeutic.

Procesul terapeutic pentru copii cu CES este structurat în TECI (Terapia educațională complexă și integrată) , care cuprinde cinci module:

- Formarea autonomiei personale;
- Stimularea cognitivă;
- Terapia ocupațională;
- Socializarea;
- Ludoterapia

Deși aceste tipuri de terapie pot avea fiecare în parte autonomie proprie și conduc la elaborare de programe educațional-terapeutice distincte, se găsesc într-o relație de interdependență reciprocă având un caracter intermodular (interdisciplinar) iar fiecare categorie de terapie cuprinde un complex de acțiuni terapeutice ce implică o abordare intramodulară între elemente.

Formarea autonomiei personale și sociale este esențială și se realizează în paralel cu procesul de recuperare și reabilitare psihosocială, urmărind formarea și dezvoltarea unei personalități armonioase, aptă pentru a participa activ la viața în familie, grup profesional și social.

Copilul învață să se integreze, cucerind pas cu pas lumea , în timp ce fiecare pas îl transformă într-o personalitate din ce în ce mai complexă și mai cuprinzătoare.

Stimularea cognitivă este o reordonare a învățării inițiale prin consolidarea, sistematizarea, completarea într-o manieră deosebită a procesului de predare-învățare.

Copilul cu deficiențe trebuie să atingă un nivel minimi de cultură generală, să prezinte minime capacități de receptare, de înțelegere și de comunicare a informațiilor în același timp trebuie stimulat să-și însușească cultura instrumentală (citit-scris, socotit) ca primă etapă indispensabilă.

Terapia ocupațională este parte componentă a programului complex integrativ și de dezvoltare a copiilor ce CES care cultivă deprinderi și abilități pentru muncă, educație în diferite situații, în același timp cultivă relații interpersonale pozitive de grup favorizând dezvoltarea stărilor afective pozitive, de liniște, reducând stările de anxietate și comportament agresiv prin activități incluse în aria de dezvoltare personală și socială.

Copilul este pus în situații concrete, practice de învățare fiind stimulat în manevrarea/ manipularea de materiale, obiecte și menținerea unui climat optim de stimulare și încredere în posibilitățile proprii de a rezolva cu succes sarcinile primite.

Socializarea presupune educarea abilităților pentru adaptarea socială și pregătirea pentru viață prin: formarea imaginii de sine, stimularea încrederii în propria persoană, cultivarea autocontrolului, formarea și exersarea de comportamente în diferite ocazii cât și exersarea abilităților necesare pregătirii pentru viață.

Ludoterapia creează un mediu favorabil manifestării libere a copilului și asigură un climat socio-afectiv plăcut, oferind flexibilitate activităților educaționale și de învățare prin joc.

Copilul cu deficiență reacționează pozitiv la acest tip de activități și își însușește cunoștințe și comportamente elementare într-un mod ușor și plăcut.

Principalele valențe educaționale ale terapiilor care intră în structura ,, Terapiei educaționale complexe și integrate" sunt următoarele:

- stimularea responsabilității în diverse situații de viață;
- formarea deprinderilor de autonomie și igienă personală;
- cultivarea deprinderilor de muncă;
- formarea imaginii de sine și stimularea încrederii în propria persoană;
- cultivarea autocontrolului și expresivității personale;
- educarea capacităților cognitive;
- educarea capacității de reacție la diverse situații de viață;
- antrenarea funcției neuromusculare;
- antrenarea integrării senzoriale;
- sprijinirea relațiilor interpersonale;
- educarea capacității de acțiune în funcție de constrângerile și resursele de mediu.

Elementul cheie în intervențiile psihopedagogice îl reprezintă munca în echipa multidisciplinară. Echipa multidisciplinară are un rol important atât în evaluarea complexă a copiilor cu nevoi speciale cât și în elaborarea și implementarea planului personalizat de intervenție. Echipa colaborează cu familia pentru a crea un plan individualizat care are ca scop abordarea deficiențelor copilului, pornind de la punctele forte și punctele slabe identificate în procesul de evaluare cât și propunerea unor strategii și tehnici de intervenție pentru a facilita atingerea obiectivelor pentru dezvoltarea copilului.

Terapia ocupațională

Terapia ocupațională reprezintă o activitate care valorifică informații din mai multe domenii (anatomie, fiziologie, pedagogie, psihologie, sociologie, antropologie – în general cunoștințe care provin de la științele care studiază comportamentul uman) realizând astfel o

sinteză informațională între cunoștințele provenite din diverse științe particulare.

Citându-l pe domnul profesor Popovici, terapia ocupațională are la bază concepția după care activitatea voluntară sau altfel spus, ocupația cu componentele sale interpersonale și de mediu, poate fi utilizată eficient pentru împiedicarea apariției sau ameliorarea disfuncțiilor organismului uman, contribuind, în acest fel, la creșterea adaptării individului în societate. (Popovici D.V.).

Peggy Denton citată de I. Mușu și A. Taflan propune o clasificare a principalelor arii de acțiune în terapia ocupațională, după cum urmează:

- stimularea responsabilității în diverse situații de viață;
- formarea deprinderilor de autonomie și igienă personală;
- cultivarea deprinderilor de muncă;
- formarea imaginii de sine și stimularea încrederii în propria persoană;
- cultivarea autocontrolului și expresivității personale;
- educarea capacităților cognitive;
- educarea capacității de reacție la diverse situații de viață;
- antrenarea funcției neuromusculare;
- antrenarea integrării senzoriale;
- sprijinirea relațiilor interpersonale;
- educarea capacității de acțiune în funcție de constrângerile și resursele de mediu.

Terapeutul ocupațional pune accentul pe două aspecte fundamentale ale procesului de terapie:

a) să realizeze însușirea de către subiect a unei deprinderi pierdute sau cu un nivel scăzut de funcționare;
b) să contribuie la învățarea de noi deprinderi și abilități de către subiect, menite să le compenseze pe cele care au dispărut din diverse motive.

În literatura românească de specialitate, E. Verza consideră că terapiile ocupaționale sunt variate, dar, pentru persoanele cu deficiențe, cele mai semnificative se referă la **ludoterapie, muzicoterapie, terapie prin dans și ergoterapie.** Terapia ocupațională propriu zisă cuprinde: artterapia, ludoterapia, meloterapia, biblioterapia, terapia recreațională, cultura fizică medicală, operațiile ușoare ca lutterapia (procedee de modelare a lutului), broderia etc., ce implică afectivitate, simț estetic, beneficiu economic.

Ergoterapia reprezintă terapia prin muncă renumerată și asigurată, pe cât posibil, pe bază de autofinanțare. În învățământ, cu precădere în școlile profesionale, unde cointeresarea materială a elevilor lipsește, ergoterapia pune accentul pe pregătirea cât mai bună a cursanților în vederea integrării profesionale ulterioare, existând un alt mod de organizare a recompenselor acordate elevilor.

Mulți dintre specialiști, atât din domeniul medical, cât și din cel educațional, consideră

că principale forme de ocupație ale ființei umane sunt: **munca, jocul și activitățile de viață cotidiană.**

Activitățile de muncă includ toate formele de activități productive, indiferent dacă sunt recompensate sau nu (determină instalarea unui echilibru psihic, creșterea încrederii în sine cât și conștientizarea valorizării sociale ca urmare a utilații rezultatului muncii în comunitatea din care copilul/adultul face parte).

Jocul ca activitate a terapiei ocupaționale a fost evidențiată de numeroși cercetători, având efecte remarcabile în dezvoltarea senzorială, motrică, cognitivă și socială copilului.

Activitățile de viață cotidiană cuprind o gamă largă de acțiuni necesare în vederea adaptării persoanei la mediul său de viață (îngrijirea propriului corp, întreținerea spațiului de locuit, folosirea serviciilor din comunitate etc.).

Ultimele cercetări în acest domeniu au demonstrat că randamentul strategiilor de terapie ocupațională este cu atât mai mare cu cât se proiectează mai multe planuri de recuperare aplicabile în exteriorul unor instituții de diverse tipuri (se pune accentul pe planuri de recuperare aplicabile la domiciliu sau în comunitate).

Tipuri și forme de organizare a terapiei ocupaționale:

- activități de expresie plastică (desene, pictură, desene decorative, pictură pe sticlă etc.);
- exerciții de tăiere, decupare, lipire, colaje din materiale naturale (semințe, frunze, etc.), din hârtie, etc.;
- exerciții/ jocuri pentru exersarea capacităților de organizare și orientare spațio-temporală;
- activități pe ateliere de lucru: cusături, împletituri, confecționări păpuși;
- activități gospodărești de întreținere a spațiilor școlare.

Adaptarea cât și selecționarea echipamentului reprezintă pentru terapeut un efort substanțial de imaginați pentru proiectarea acestora ținând cont de diagnosticul, potențialul și nevoile copilului.

Pentru a măsura eficiența intervenției terapeutice, frecvent sunt folosite evaluarea intermediară și evaluarea finală, ca urmăresc aspectele următoare:

- eficiența planului terapeutic;
- necesitatea modificării/ ameliorării planului de intervenție;
- identificarea momentului când se poate întrerupe aplicarea planului de intervenție;
- analiza rezultatelor procesului terapeutic în ansamblul său.

Procesul de terapie ocupațională parcurge următoarele etape:

- evaluarea și interpretarea nevoilor subiectului;
- planificarea intervenției;

- selecționarea și adaptarea echipamentelor folosite;
- înregistrarea și evaluarea progreselor realizate.

Un plan de intervenție din domeniul terapiei ocupaționale pentru elevii cu CES trebuie să cuprindă activități din cele trei domenii de acțiune:

a) activitățile de viață cotidiană;
b) activitățile de muncă;
c) activitățile de joc și loisir

Exemplu de activități:

I. Terapia ocupațională a pacientului hemiplegic

Jocuri remediale

Pentru a creea un joc remedial, trebuie avute în considerare cel puțin două variabile: posibilitatea de a antrena funcția motorie în mod adecvat, în diferite etape ale recuperării și, de asemenea, integrarea disfuncțiilor senzoriale și senzitive în programul de recuperare. Jocurile remediale trebuie concepute mai simplu și mai complicat, schimbând regulile în funcție de evoluția cazului.

Ex:

a) Puzzel-uri – Se pot folosi forme diferite, pătrate, rotunde, triunghiulare, trapezoidale. În stadiile precoce ale disfuncției, puzzel-ul se construiește cu mâna sănătoasă, în timp ce mâna afectată va purta greutăți.

b) Pictura – Cu această tehnică se exersează secvențe de mișcare variate. Dacă pacientul nu este interesat de pictură, poate efectua mișcări prin care șterge diverse linii sau imagini de pe tablă. Această activitate este considerată ca precursoare a reeducării scrisului. Această tehnică este utilă pentru că implică mișcări ample ale membrului superior, pacientul exersând capacitatea de concentrare, imaginea spațială a mișcării și analiza secvențială a tiparului acesteia.

II. „Înghețata asortată ” – Însușirea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente de lucru

a) Prezentarea și intuirea modelului

Profesorul roagă elevii să identifice și să numească materialele ce urmează a fi folosite în realizarea lucrărilor.

Profesorul prezintă planșelemodel.

Se poartă o discuție privind modul de realizare a produselor.

- Care sunt părțile componente ale înghețatei? (cornet și bulgări de înghețată)
- Ce materiale am folosit pentru cornet? (hârtie colorată asemănătoare cu cea de foaie de napolitan). Dar pentru bulgării de înghețată?(șervețele, fire de ață, dischete demachiante colorate)
- Ce culori au aceste înghețate? (maro,galben, roz etc.)

- De ce depinde culoarea înghețatei? (deingredientele din careeste făcută)

- Cum credeți că am obţinut această lucrare *Înghețata asortată*? (prin îndoirea hârtiei, prin lipire, pictare, mototolire, înfășurare)

b) Desfășurarea activității propriu- zise

Lucrările model și procesul tehnologic sunt expuse în fața clasei pe tot parcursul activității.

Fiecare etapă de lucru se indică pe panou și se demonstrează în fața elevilor.

Elevilor li se atrage atenția asupra modului de utilizare afoarfecii, în vederea prevenirii accidentelor.

Profesorul urmărește respectarea etapelor de lucru conform prezentării procesului tehnologic și intervine de câte ori este nevoie.

Se asigură fondul muzical adecvat.

Profesorul prezintă procesultehnologic de realizare a cornetului, apoi a bulgărilor de înghețată:

Cornetul

Pentru nivelul I:

Etapa 1: Decuparea șablonului cornetului.

Etapa 2: Trasarea liniilor verticale și orizontale pe suprafața decupată.

Etapa 3: Răsucirea pentru obținerea unui cornet 3D.

Etapa 4: Lipirea cornetului.

Nivelul II:

Etapa 1: Trasarea de linii oblice și verticale pe suprafața de hârtie.

Etapa 2: Întoarcerea foii de hârtie cu fața albă în sus.

Etapa 3: Îndoirea pe jumătate a colii de hârtie (sub formă de romb) obținându-se două triunghiuri.

Etapa 4: Îndoirea părții laterale din dreapta pe axul central al rombului.

Etapa 5: Îndoirea părții laterale din stânga peste partea laterală din dreapta.

Bulgării de înghețată

Nivel I

Etapa 5:Mototolirea a 3 șervețele de masă.

Etapa 6:Înfășurarea lor cu fir textil de diferite culori.

Etapa 7:Lipirea hârtiei mototolite în cornet.

Nivelul II:

Etapa 6:Lipirea celor 3 dischete conform modelului.

Etapa 7: Lipirea cornetului.

Etapa 8: Pictarea dischetelor.

III. Studiu de caz

Numele și prenumele copilului: V.C.I;

Data nașterii: 06.10.2000;

Tip de deficiență/ handicap: Deficiențe asociate;

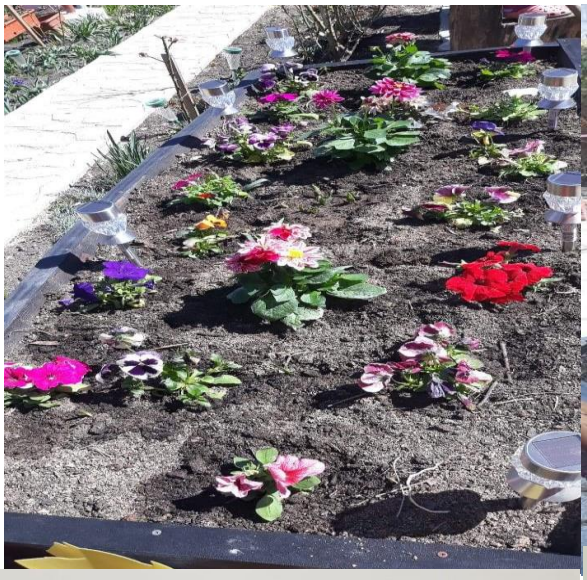
Gradul/ nivelul de deficiență: Grav;

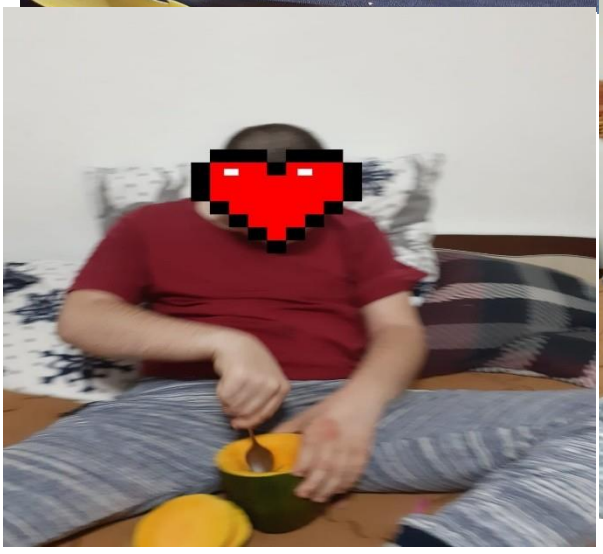
Diagnostic medical: Tetrapareză spastică, Întârziere psihică moderată, tulburări de limbaj expresiv;

Psihodiagnostic: QI = 47-49% , Inteligență mintală moderată.

Activități TO:

1. ***Plantarea florilor și îngrijirea acestora (întreținerea spațiului de locuit)***

2. *Îngrijirea animalelor (întreținerea spațiului de locuit)*

3. Pregătirea compotului pentru iarnă

Bibliografie:

1. Cocoș C. (coordonator) (2009). *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Ediția a III-a*. București: Editura Polirom.
2. Gherguț, A. (2013). *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice. Ediția a- III-a.* Iași: Editura Polirom.
3. Gherghuț, A. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație. Ediția a II-a.* București: Editura Polirom.
4. Matei, R. S., & Enache, R. G. (coordonatori) Optimizarea calității vieții copiilor și adolescenților. Studii și cercetări în psihopedagogie specială și asistență socială Editura Universitară.
5. Pereteatcu, M. (2005). Curs de prelegeri la disciplina Psihopedagogiei specială.
6. Roșan A. (coordonator)(2015). *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție.* București: Editura Polirom.
7. Verzea, E.(1997). *Psihopedagogie specială. Manual pentru clasa a-XIII-a, școli normale*. București: Editura Didactica și Pedagogică.
8. Voinea, M., Bota, O.A., Topală, I.R., Turculeț, A.R., Bolborici, A.M.., Bodi, D.C. (2019). *Profesorul itinerant și de sprijin- factor – cheie al promovării culturii incluziunii.* Brașov: Editura Universității ,, Transilvania" .
9. Gherguț A., Frumos L., Raus G. (2016). *Educație specială. Ghid metodologic*. București: Editura Polirom.
10. Gherguț A., Frumos L. (2019). Educație Incluzivă. Ghid metodologic. București: Editura Polirom.
11. Gherguț A., Frumos L. (2019). Educație Incluzivă. Ghid metodologic. București: Editura Polirom.

PARTICULARITĂȚILE PSIHOLOGICE SPECIFICE ADOLESCENȚEI ÎN ACTIVITATEA DE PREDARE

Prof. CHIROIU IONIDIA ELENA, C.Ș.E.I. Orașul Vălenii de Munte

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Este bine-cunoscut faptul că adolescența este un concept construit social. În societatea preindustrială, copiii erau considerați adulți când ajungeau la maturitate fizică, dar astăzi ne permitem un timp extins între copilărie și maturitate, numit adolescență.

Despre adolescență s-a scris foarte mult, fără a se găsi însă explicații satisfăcătoare pentru toate întrebările și problemele caracteristice acestei vârste. Eu consider că adolescența este cu siguranță o etapă a schimbărilor. Parcurgerea multitudinii de lucrări care abordează această problematică ne arată că nicio altă vârstă nu a fost caracterizată prin atâtea atribute, epitete și metafore. J.J.Rousseau numește această etapă „vârsta rațiunii” dar şi „revoluție furtunoasă”, „a doua naştere” (1973, p.194); pentru Stanley Hall este „furtună şi stres”, pentru Schopenhauer este „vremea neliniştii” iar pentru Mihai Ralea este „timpul în care luăm Universul prea în serios”. În alte texte vom găsi metafore precum: „vârsta de aur”, „vârsta ingrată”, „vârsta marilor elanuri”, „vârsta dramei”, „vârsta crizelor”, „a anxietății”, „a nesiguranţei”, „a insatisfacţiei”, „vârsta integrării sociale”, „vârsta contestaţiei”, „vârsta marginalităţii”, „a subculturii” etc. Aceste caracterizări plastice dovedesc că adolescenţa poate fi privită din unghiuri extrem de diverse şi, mai mult decât atât, ne oferă o interpretare a condiționărilor şi transformărilor care intervin în această perioadă. Se afirmă adesea că adolescenţa este o perioadă a vieţii foarte „dificilă”, în care adolescenţii sunt puternic stresaţi şi instabili afectiv, datorită faptului că trebuie să facă faţă unor schimbări enorme în viaţa lor, atât pe plan biologic, cât şi pe plan psihologic şi social. Unele dintre aceste schimbări se referă la schimbări fizice şi fiziologice importante care au loc la pubertate şi modificările consecutive acesteia care apar la nivelul comportamentului sexual. Totodată, adolescenţă este

perioada în care se iau decizii importante pentru dezvoltarea persoanei şi se fac planuri cu privire la viitor. De exemplu, în perspectiva alegerii unui traiect profesional, adolescenţii trebuie să decidă ce tip de liceu doresc să urmeze, ce examene să dea, dacă să urmeze sau nu studii universitare etc. Chiar dacă adolescenţa este vârsta unor importante schimbări în viaţa unei persoane, nu este obligatoriu să fie însoţită – aşa cum s-a susţinut adesea – de conflicte şi crize adaptative dramatice. Cercetările realizate în ultimii ani asupra adolescenţei au arătat cu claritate faptul că aceste caracteristici depind mai ales de aspectul şi calitatea (autenticitatea) relaţiilor cu familia, şcoala şi grupul de prieteni, de contextul mai larg, cultural şi social în care adolescentul se dezvoltă.

Când începe şi când se termină perioada adolescenţei? Majoritatea autorilor sunt de acord că adolescenţa acoperă intervalul de vârstă cuprins între 12-14 şi 18-20 de ani, în timp ce unii autori vorbesc chiar despre o adolescenţă prelungită chiar până la 25 de ani. Dezvoltarea intelectuală şi trecerea de la gândirea concretă la gândirea abstractă oferă adolescentului instrumentele mentale necesare autodescoperirii şi autodefinirii propriei persoane. Vârstele omului se impun ca dimensiuni identitare primare! Unul din criteriile cele mai operaționale de diferențiere a marilor vârste ale omului, este acela al activității dominante. Principalii factori ai ontogenezei sunt : ereditatea ; mediul și educația. Educația, se definește ca fiind activitatea specializată, specific umană, care mijlocește si susține, in mod conștient, dezvoltarea. Astfel, învățarea este element obligatoriu si diferențiator în ontogeneză. În primul rând, dezvoltarea cognitivă a adolescentului este caracterizată prin trecerea de la gândirea concretă la gândirea abstractă: „Adolescentul, în opoziție cu copilul, este un individ care reflectează în afara prezentului şi elaborează teorii despre toate lucrurile” (Piaget, 1998) . Progresul intelectual în adolescenţă este acompaniat, într-o măsură considerabilă, de trecerea de la memorarea mecanică la ceea logică, susţinută de perfecţionarea percepţiei senzoriale şi a criteriilor de observare, de acutizarea simţului critic, de algoritmi asimilaţi, dar şi de efortul voluntar depus atunci când persoana are conştiinţa mai clară a unor scopuri şi idealuri de atins (Modrea, 2006).

„Adolescenţa este vârsta oglinzii, vârsta la care adolescentul caută să coincidă cu sine” (P.Golu - Psihologia copilului, 1994, p.159), mai ales atunci când resimte o lipsă de concordanţă între ceea ce ar dori să fie, ceea ce crede că este la un moment dat şi ceea ce este de fapt. Formarea imaginii de sine înseamnă în primul rând o construcţie subiectivă care subliniază trei aspecte: eul, celălalt, reflecţia eului asupra imaginii de sine. În practică, se observă cu uşurinţă faptul că elevii cu un nivel ridicat al stimei de sine sunt mai perseverenţi

la şcoală, se simt mai competenţi şi în consecinţă au rezultate şcolare mai bune. Adolescenţii cu stima de sine scăzută sunt pesimişti şi negativişti.

Scăderea motivaţiei şcolare, din diferite cauze, conduce la scăderea stimei de sine căutarea unor modalităţi de corectare, care de multe ori înseamnă consumul de ţigari, alcool sau droguri. Experienţele sexuale negative, sau chiar sarcini nedorite, apar în multe cazuri la adolescenţi sau adolescente cu stimă de sine destul de scăzută. Însă nu doar aceştia sunt predispuşi să se implice în activităţi sexuale precoce sau în relaţii sexuale multiple, ci şi adolescenţii cu o stima de sine pozitivă. De asemenea, consumul de alcool sau de droguri este întâlnit la ambele categorii de adolescenţi motivele fiind diverse: curiozitate, distracţie, sau pur şi simplu încercarea de a uita de problemele cu care se confruntă. În perioada adolescenței are loc maturizarea fizică, intelectuală, maturizarea emoțională, stabilirea unei identități personale, independența și rebeliunea față de părinți și profesori. Planul psihic suportă la vârsta adolescenței prefaceri profunde. De aceea este vital ca părinții și școala (profesorii) să știe sa administreze corect manifestările adolescentine, să știe să canalizeze tot conflictul adolescentin spre formarea unei persoane stabile din punct de vedere emoțional și social fără a prejudicia formarea personalității si identității viitoarei persoane mature.

Predarea pentru un adolescent, ca și pentru un elev de liceu, este activitatea principală. Din modul în care un adolescent învață, dezvoltarea lui mentală, devenirea lui ca cetățean, depinde în mare măsură. În activitatea de formare a unui adolescent există dificultăți și contradicții, dar există și avantaje pe care profesorul poate și ar trebui să se bazeze. Este necesar să susținem convingerea adolescenților că numai o persoană educată poate fi un membru cu adevărat util al societății. Credințele și interesele, care se îmbină între ele, creează un ton emoțional sporit în rândul adolescenților și determină atitudinea lor activă față de învățare. Dacă un adolescent nu vede importanța vitală a cunoașterii, atunci el poate dezvolta credințe negative și o atitudine negativă față de subiecții educaționali existenți. Deci, unii adolescenți nu învață regulile de gramatică, deoarece cred că știu să scrie fără a avea nevoie de reguli. Valoarea esențială în atitudinea negativă a adolescenților față de învățare este conștientizarea și experiența eșecului în stăpânirea anumitor subiecte. Eșecul, ca regulă, determină la adolescenți emoții negative violente și reticență în îndeplinirea unei sarcini educaționale dificile. Iar dacă eșecul se repetă, adolescenții au o atitudine negativă față de subiect. Dimpotrivă, o situație favorabilă de predare pentru adolescenți este situația succesului, care le oferă bunăstare emoțională. Teama de eșec, teama de înfrângere uneori îi determină pe adolescenți să caute motive întemeiate să nu meargă la școală sau să abandoneze lecția.

Afecțiunea emoțională a unui adolescent depinde în mare măsură de evaluarea activității sale educaționale de către adulți.

Pentru un profesor este un adevar evident, fiecare elev este în felul său. Fiecare copil este unic şi nici un copil nu este identic cu altul. Sunt diferenţe pe care le vedem cu ochiul liber şi altele pe care le observăm mai greu sau avem nevoie de metode speciale ca să le evidenţiem. Stilul de lucru al profesorului faţă de diferenţele tipologice şi de temperament trebuie să fie plin de tact pedagogic, maleabil şi individualizat. Pe cei extrovertiţi îi va tempera, îi va potoli şi îi va orienta; pe cei introvertiţi îi va încuraja, stimula, îi va ajuta să-şi manifeste aptitudinile. Pe elevii vioi, expansivi, sangvinici, profesorul îi orientează spre a fi temeinici, pentru a-şi concentra energia asupra îndeplinirii obiectivelor educaţionale. Pe elevii flegmatici îi va stimula să lucreze şi să ţină ritmul cu ceilalţi, îi va încuraja când obţin succese. Elevii colerici sunt disciplinaţi, li se solicită autocontrolul pentru a se înfrâna, vor fi determinaţi să înţeleagă necesitatea păstrării ordinii în instituţia de învăţământ, a programării activităţii care trebuie să fie eficientă. Elevii cu trăsături melancolice trebuie să fie înconjuraţi cu căldură, să li se stimuleze motivaţia pozitivă, să fie încurajaţi, să li se dezvolte încrederea în propriile forţe, vor fi ajutaţi să-şi valorifice potenţialul intelectual, aptitudinile şi înclinaţiile. Eu cred că elevii pot fi stimulați să participe în procesul educațional și prin utilizarea diferitelor metode.

Exemplu: JURNALUL CU DUBLĂ INTRARE

Pentru a face un asemenea jurnal, elevii trebuie să împartă o pagină în două, trăgând pe mijloc o linie verticală. În partea stângă li se va cere să noteze un pasaj sau o imagine din text care i-a impresionat în mod deosebit pentru că le-a amintit de o experienţă personală, pentru că i-a surprins, pentru că nu sunt de acord cu autorul, sau pentru că o consideră relevantă pentru stilul sau tehnica autorului. În partea dreaptă li se va cere să comenteze acel pasaj: de ce l-au notat? La ce i-a făcut să se gândească? Ce întrebare au în legătură cu acel fragment? Ce i-a făcut să-l noteze? La ce i-a făcut să se gândească? De ce i-a intrigat? Pe măsura ce citesc, elevii se opresc din lectură şi notează în jurnal. Unii profesori cer un număr minim de fragmente comentate, în funcţie de dimensiunile textului. După ce elevii au realizat lectura textului, jurnalul poate fi util în faza de reflecţie, dacă profesorul revine la text, cerându-le elevilor să spună ce comentarii au făcut în legătură cu pasaje diverse. Şi profesorul ar trebui să fi făcut comentarii, pentru a atrage atenţia asupra unor părţi din text pe care ţine neapărat să le discute cu elevii. "Jurnalul cu dublă intrare" este o metodă prin care cititorii stabilesc o legătură strânsă între text şi propria lor curiozitate şi experienţă. Acest jurnal este deosebit de

util în situaţii în care elevii au de citit texte mai lungi, în afara clasei. Profesorul, asemenea elevului, pentru că amândoi învață, ar trebui să-și pună frecvent întrebări ca cele care urmează: Care este cea mai reușită lecție/lucrare/activitate pe care ai realizat-o azi? Cum ai realizat-o? Ce dificultăți ai întâmpinat? Cum ai reușit sa le depășești? Prin ce se deosebește lucrarea/activitatea de celelalte? Ce obiective ai realizat si ce obiective ar fi trebuit realizate? Ce îți propui pentru următoarea activitate/lucrare? Cadrul didactic exercită roluri cu mult mai nuanțate. Elevul nu deţine automat locul din centru. Şi chiar dacă, prin prisma eficacităţii didactice, modul natural de funcţionare a creierului conduce la abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competenţele profesorului de a crea oportunităţile optime de învăţare pentru fiecare elev. Astfel, în funcţie de context, profesorul acţionează mereu – dar adecvat şi adaptat nevoilor grupului. Oferirea de feedback cu privire la performanțele cursanților îi poate ajuta pe aceștia să își înțeleagă punctele forte și punctele slabe și îi poate îndruma în direcția corectă.

În concluzie adolescența este stadiul unui disponibil de dezvoltare cognitivă remarcabil, dar care ajunge sa se exprime la capacitățile reale numai in condiții de stimulare de către mediu și de către educatori si a existentei unei motivații proprii si a implicării efective in sarcini cognitive.

STRATEGII ȘI METODE EDUCAȚIONALE PRIVIND INTEGRAREA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU CES

Prof. Grindei Mioara Ioana
Școala Gimnazială Corbii Mari
Jud. Dâmbovița

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental – un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, - care constituie un deziderat şi o realitate ce câştigă adepţi şi se concretizează în experienţe şi bune practici de integrare /incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educaţiei pentru toţi. Acestea au o influenţă determinantă asupra formării inteligenţei, a personalităţii şi a comportamentelor sociale.

Educaţia înseamnă mai mult decât cunoştinţele acumulate, înseamnă să învăţăm pentru viaţă. Pentru profesori este o adevărată provocare stimularea toleranţei şi acceptarea necondiţionată a diversităţii dintr-un grup. Ei trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în perechi şi formarea grupurilor eterogene, cunoaşterea şi discutarea diverselor obiceiuri, tradiţii, valori. Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă, faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul din cele mai importante aspecte ale învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copii cu CES, fie că sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevi cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această

teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Ideea este ca şcolile, centre de învăţare şi educaţie, să se schimbe astfel încât să devină comunităţi educaţionale în care nevoile tuturor elevilor şi profesorilor să fie îndeplinite. Şcolile incluzive nu mai asigură o educaţie obişnuită sau o educaţie specială, ci asigură o educaţie incluzivă, iar ca rezultat elevii vor putea învăţa împreună. Cu alte cuvinte, acest tip de şcoală este deschisă tuturor elevilor, astfel încât toţi elevii să participe şi să înveţe. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii şi şcolile, în general, au nevoie de o schimbare, pentru a întâmpina cu mult succes diversitatea nevoilor elevilor . Educaţia incluzivă este un proces de facilitare a procesului de învăţare pentru toţi elevii, chiar şi pentru cei ce au fost excluşi anterior.

În ceea ce priveşte cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă. Aşadar, necesitatea de redimensionare a învăţământului pentru a stabili standarde educaţionale şi pentru a determina şcolile să devină responsabile de rezultatele elevilor, necesită un mare efort şi dedicaţie, atât colectiv, cât şi individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăţa şi reuşi, că diversitatea ne este utilă tuturor şi că elevii expuşi diferitelor riscuri le pot depăşi printr-o atenţie şi implicare din partea cadrelor didactice şi a comunităţii, în general.

De asemenea, cadrele didactice implicate în educaţia incluzivă pun accentul pe dezvoltarea de activităţi care comportă lucrul în echipă şi cooperarea, pe respectarea ideii entităţii culturale a fiecărui copil în parte şi pe monitorizarea constantă a eficacităţii activităţilor de predare – învăţare – evaluare la nivelul fiecărui copil. În acelaşi timp, programele de sprijin şi remediere şcolară, utilizarea posibilităţilor oferite de curriculum-ul la decizia şcolii şi implicarea părinţilor în diverse activităţi extracurriculare organizate la nivelul unităţii de învăţământ reprezintă tot atâţia paşi către succesul şcolar al fiecărui copil.

Desigur, procesul de transformare a şcolii tradiţionale într-una incluzivă cere timp şi tehnici noi de abordare din partea fiecărui profesor. Obiectivele educaţiei incluzive vizează combaterea neparticipării şcolare, ca şi a abandonului şi a eşecului şcolar, prin demersuri care depăşesc barierele impuse de dificultăţile de ordin material, personal, familial sau social cu care se confruntă copiii. În acelaşi timp, educaţia incluzivă vizează asigurarea unor condiţii optime de învăţare care să ofere tuturor şansa unui start egal în viaţă din punct de vedere educaţional.

Schimbările survenite în procesul instructiv–educativ în învăţământul actual conform tendinţelor actuale din societate şi a ultimelor descoperiri în materie de psihopedagogie şcolară au condus la mutaţii şi în planul metodologiei didactice. Este necesară înlocuirea metodelor tradiţionale, unilateral centrate pe o informaţie prelucrată de cadrul didactic şi transmisă echivoc, lăsând elevul pe planul factorului pasiv, cu metode interactive centrate, în primul rând, pe activitatea elevului, care devine, în acest fel, un factor activ, implicat energic în procesul de învăţare.

Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică adaptarea curriculum-ului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacităţii procesului lor de învăţare şi în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare. Aceste avantaje ale metodelor centrate pe elev ajută la pregătirea individului atât pentru o tranziţie mai uşoară spre locul de muncă, cât şi spre învăţarea continuă. Învăţarea centrată pe elev reprezintă o abordare care presupune un stil de învăţare activ şi integrarea programelor de învăţare în funcţie de ritmul propriu de învăţare al elevului. Elevul trebuie să fie implicat şi responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce priveşte propria lui educaţie.

Activităţile de învăţare prin cooperare dau posibilitatea elevilor de a învăţa împreună, participând la proiecte comune urmărind ca fiecare membru al grupului să-şi aducă aportul la creşterea performanţei celorlalţi membri şi să-şi îmbunătăţească, totodată, performanţele. Elevul nu mai este de mult privit ca un receptor pasiv al unor informaţii, ci a devenit tot mai mult un participant activ la propria lui formare, iar profesorul este cel care încurajează cooperarea, colaborarea, stimulează lucrul în perechi şi în grup, convins fiind că fiecare elev constituie o adevărată sursă de învăţare pentru ceilalţi, numai în condiţiile învăţării prin cooperare.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mai mult pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una din cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

În concluzie, cea mai bună modalitate prin care putem ajuta profesorii să răspundă la dificultăţile educaţionale este examinarea influenţei factorilor contextuali asupra gândirii şi practicilor profesioniste.

Bibliografie:

1. Crenguța Lăcrămioara Oprea, *Alternative metodologice interactive,* Ed Universităţii, Bucureşti, 2003.
2. Elena Joița, *Pedagogie şi elemente de psihologie şcolară,* Editura Arves, 2003;
3. Pantelimon Golu *„ Psihologie socială*", Editura Didactică şi pedagogică, Bucureşti, 1974.

MODALITĂȚI DE ACCESIBILIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV - EDUCATIV ON LINE DESFĂȘURAT CU ELEVII CU CES

Dragomir Mihaela, Școala Gimnazială ”Traian Săvulescu”, Comuna Izvoarele
Iordache Ana Maria, Școala Gimnazială ”Traian Săvulescu”, Comuna Izvoarele

Pandemia de Coronavirus a adus cu ea o etapă nouă și în sistemul educațional românesc. S-a introdus astfel termenul de ”învățământ on-line”, iar cadrele didactice, profesorii și elevii au fost puși în fața unei mari provocări: aceea de a încorpora tehnologia informației și comunicării în procesul educațional , solicitând din partea elevilor abilități specifice.

O predare on line eficientă presupune atât preluarea conținutului lecției și transmiterea lui folosind tehnologia, cât și un efort din partea actorilor implicați în procesul de predare-învățare-evaluare de a se adapta și de a-și schimba modul de lucru.

Categoric predarea on-line nu este aceeași cu predarea face to face, dar principiile rămân aceleași:

- Creativitate, adaptare și selecția materialelor potrivite
- Disponibilitate la nou și schimbări
- Găsirea întotdeauna de soluții optime pentru elevii noștri

Clasele la care predăm sunt clase eterogene unde se respectă principiul incluziunii și diversității. Cum elevii cu CES sunt integrați în sistemul de masă și tehnicile și metodele de predare trebuie adaptate atăt în procesul fizic cât și cel on-line.

Pentru un mediu de învățare productiv, instruirea on-line am organaziat-o pe grupe de elevi astfel încât să fie flexibilă cu programul și cu nevoile copiilor. Materialele au fost create în funcție de particularitățile psihointelectuale ale copilului.

Modalitățile de lucru au fost organizate frontal unde elevii au participat colectiv, pe grupe sau individual, dar și diferențiat unde elevii au participat pe grupe și individual.

În predarea on-line timpul este foarte important. Este nevoie ca lecțiile să fie structurate diferit față de cele predate fizic în clasă. Activitaățile on line trebuie să fie scurte, maxim 20 de minute, în care să prezentăm informații legate de conținutul predat, iar timpul rămas să fie folosit pentru activități care să-i ajute pe elevi să asimileze informațiile prezentate

anterior. Conținutul predat trebuie să fie în cantitate mică și flexibil cu programul și particularitățile elevilor cu CES. În genreral, am predat conținuturile într-o manieră integrată astfel încât elevii să vadă uitlitatea lecțiilor.

În lecțiile de predare dar și de evaluare m-am folosit de diverse materiale, tehnici și metode. Am ales prezentări PPT pentru prezentarea informațiilor ce urma să le prezint, imagini, videoclipuri scurte. M-am folosit de aplicații interactive care prezentau activitățile sub formă de joc sau activități interactive cu posibilitate de verificare pe moment.

Pentru elevii cu CES nu am putut folosi manualul digital foarte mult deoarece activitățile nu sunt adaptate pentru nivelul acestora. În schimb am utilizat platforme de lucru cu activități intercative, precum https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Numbers . Cu ajutorul acestei platforme am predat și exersat diverse conținuturi la limba engleză în funcție de nivelul de dezvoltare al fiecărui elev. Exercițiile au vizat atât dezvoltarea competențelor de înțelegere cât și de comunicare într-o limbă străină.

De exemplu, numerele în limba engleză au fost învățate prin exerciții de ascultare dar și de vorbire, într-un mod interactiv ceea ce i-a determinat pe elevi să particie activ și să-și însușească noțiunile într-un mod facil și eficient.

O lată platformă folosită, dar în acest caz mai mult pentru consolidarea cunoștințelor și evaluarea acestora, a fost https://wordwall.net/ro/resource/3919961/clothes .

Sunt foarte multe platforme care pot fi folosite în procesul de predare – evaluare în sistem on line și cu activități adaptate elevilor cu CES.

Consider că învățământul on-line a facilitat predarea și învățarea pentru elevii cu CES, ei fiind nativi digitali și fiindu-le foarte ușor să folosească tehnologiile noi.

Însă, să nu uităm că acest tip de predare se bazează în principal pe comunicare și este necesar să evităm situația în care elevul nu poate înțelege informația la maximă capacitate.

În concluzie, consider că pentru o predare on line eficientă în cazul elevilor cu CES, și nu numai, noi, cadrele didactice trebuie să avem în vedere anumite aspecte: activitățile instructiv-educative trebuie tratate din perspectivă pluridisciplinară, interdisciplinară și transdisciplinară, cursurile trebuie să fie interactive , iar formele de organizare ale activităților trebuie corelate cu individualizarea și crearea de materiale în funcție de particularitățle elevilor.

Bibliografie:

Gherguţ, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iași, 2006.
Jinga, I., Manual de pedagogie, All, Bucureşti, 2006.
Marcu, V., Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității, Oradea, 2012.

Webografie:

https://wordwall.net/ro/myactivities

https://www.liveworksheets.com/worksheets/en

TRANSDISCIPLINARITATEA ÎN ÎNVĂȚAREA COPIILOR CU CES

Prof.înv.primar NOJA MIHAELA-ANDREIA
Prof.înv.primar MUREȘAN IOANA-MARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ION AGÂRBICEANU ALBA IULIA

Școala românească actuală resimte necesitatea integrării copiilor cu CES. Această acțiune nu este deloc ușoară, mai ales în lipsa unei tradiții în acest fel, căci până nu demult copiii considerați ***handicapați*** erau trimiși în școli speciale, responsabilitatea educării lor revenind pedagogilor din învățământul special. În școala românească modernă europeană se caută soluții în a integra copiii cu CES, eforturile fiind susținute pe două căi: formarea cadrelor didactice pentru a putea lucra eficient cu astfel de copii, precum și demersurile în a realiza diverse tipuri de documente care să delimiteze clar ce poate să învețe elevul cu CES, ce are nevoie, metodele didactice ce trebuie abordate, mijloacele, resursele necesare și mai ales evaluarea acestui tip de elev.

Suntem profesori pentru învățământ primar la o școală gimnazială de masă, dar în același timp este o unitate integratoare, având un număr de 21 de elevi cu CES. Dispunem de un cabinet de consiliere școlară și doi profesori de sprijin. Trei dintre copiii cu CES se regăsesc în efectivul clasei noastre, a III-a, total 27 elevi: o elevă cu Sindrom Down și doi elevi cu intelect de limită combinat cu ADHD. Aceștia din urmă înregistrează progrese în procesul educativ, dar sunt uneori greu de tolerat de către colegii de clasă datorită comportamentului deviant.

Vrem să aducem în prim plan cazul elevei cu Sindrom Down și să vă povestim despre demersul ei educațional și despre obstacolele pe care suntem nevoite să le depășim împreună în fiecare zi. Marele nostru avantaj este că dispunem de personal calificat în cabinetul de consiliere și formăm o reală echipă, lucru absolut esențial în această situație. Eleva noastră comunică foarte greu, având zile în care refuză contactul vizual cu dascălii sau colegii. Este liniștită și foarte autonomă. Am încercat să formăm o rutină în desfășurarea programului nostru zilnic, tocmai pentru a-i înlesni acomodarea. Are dizabilități intelectuale moderate, un IQ de 45 puncte, progresează foarte lent, înregistrând perioade de stagnare sau chiar regres. Perioada de predare on-line s-a desfășurat sub formă de întâlniri private împreună cu membri familiei, însă de cele mai multe ori refuza contactul vizual și începea să plângă. Derulam povești, prezentări PowerPoint pe care uneori le urmărea, dar fără să

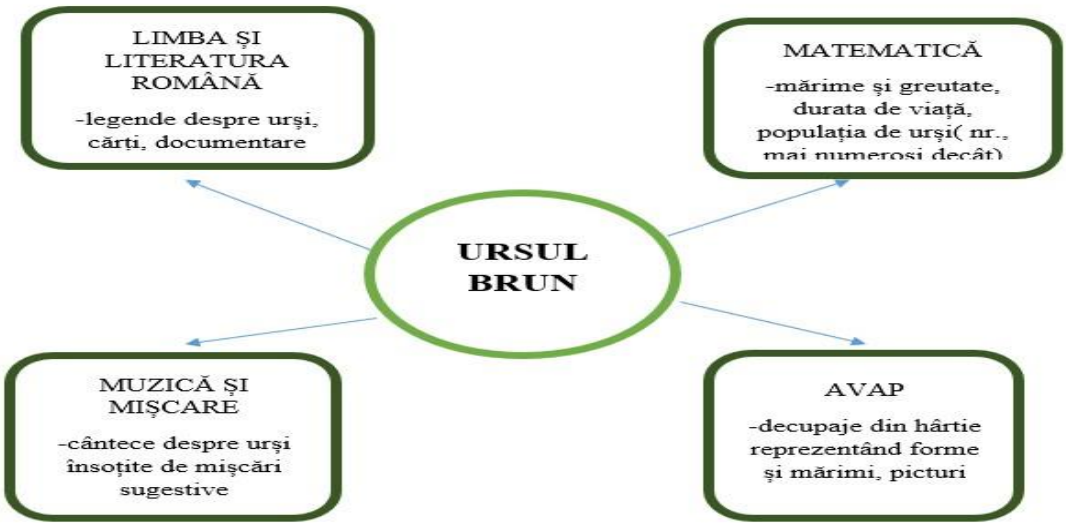
realizeze vreo sarcină de lucru (sub formă de joc, bineînțeles) . Din când în când realizam întâlniri on-line cu întreaga clasă, dar refuza să se arate în raza camerei, astfel producându-se o ruptură față de colectivul clasei.

Perioada postpandemică a atras după sine găsirea de noi metode și mijloace de a interacționa atât cu dascălii, cât și cu colegii de clasă. Adevăratul sprijin a fost și este mama elevei, care păstrează o legătură strânsă cu școala și ne comunică toate modificările care apar în comportamentul sau viața elevei (ex: noi stimuli, jucărie preferată, activități agreate etc.). Am descoperit împreună că putem stabili o relație atâta timp cât pornim de la lucruri familiare ei și folosind bineînțeles interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea în învățare. Acest tip de activități prezintă numeroase avantaje, precum :

- materialele sunt concepute în concordanță cu particularitățile copiilor;
- se dezvoltă capacități cu grad mare de operaționalizare și aplicabilitate;
- are loc o mai bună înțelegere a fenomenelor;
- se stabilește legătura dintre cele învățate și lumea înconjurătoare, care determină trăinicia cunoștințelor și a competențelor însușite;
- formarea unui nou mod de gândire flexibil, dinamic, o perspectivă holistică;
- crearea unui climat favorabil învățării, o mai bună socializare a elevilor.

Așadar am reușit reintegrarea ei în colectivul clasei realizând activități pe perechi sau în grup, unde e foarte importantă atribuirea unui rol ușor de îndeplinit. In cazul interdisciplinarității tema de studiu aparținând unei discipline este supusă analizei din perspectiva mai multor discipline. După I. Cioran (2008) aceasta permite *o intersectare a diferitelor arii disciplinare.*

Un exemplu de temă abordată interdisciplinar la clasă o vom reda în figura ce urmează. Lecția a fost concepută în așa fel încât eleva cu deficiență mintală să experimenteze situații practice de învățare, să se confrunte cu probleme reale, să beneficieze de suport intuitiv și descriptiv.

TEHNICI DE INTERVENȚIE EDUCAȚIONALĂ LA COPIII CU C.E.S

Prof. Anca-Adriana Caraman
Liceul Teoretic„C-tin Angelescu” Ianca, jud. Brăila

Învăţarea prin cooperare este o metodă didactică fundamentată pe organizarea elevilor în grupuri mici pentru a putea lucra împreună, astfel încât fiecare membru al grupului să-şi îmbunătăţească performanţele proprii.

1. Programul de intervenţie personalizat

Programul de intervenţie personalizat (PIP) este un instrument de planificare şi coordonare, ca şi planul de servicii personalizat (PSP). Amândouă fac ca individul să aibă o viziune cât mai completă a nevoilor sale; asigură continuitatea, complementaritatea şi calitatea serviciilor, ca răspuns la diversele sale cerinţe. PIP constituie o parte a PSP, fiind un instrument de lucru permanent pentru unul sau mai mulţi membri ai echipei care îşi coordonează intervenţiile în direcţia realizării scopurilor stabilite în PSP pentru persoana respectivă. Elevii care urmează un PIP reuşesc să atingă mai repede şi mai eficient obiectivele educaţionale, precum şi să-şi dezvolte potenţialul de învăţare. De asemenea, PIP oferă părinţilor posibilitatea de a participa efectiv la procesul educaţional al copiilor lor, oferind un cadru de comunicare cu familia. Acest lucru joacă un rol important în generarea rezultatelor obţinute prin aplicarea PIP şi acasă. Elevii sunt susţinuţi în focalizarea eforturilor pentru realizarea scopurilor. În cadrul PIP e nevoie să fie specificate: obiectivele care trebuie realizate; mijloacele utilizate pentru a atinge obiectivele; durata intervenţiilor; modul de evaluare şi de revizuire a programului de intervenţie, după aproximativ 90 de zile.

Având în vedere că planul de intervenţie personalizat se constituie doar într-o etapă a PSP, o parte a unui întreg, acesta trebuie să se limiteze la un singur scop de dezvoltare şi învăţare a elevului. Pentru derularea lui este necesară o echipă mai restrânsă decât în cazul PSP. Ea se compune doar din persoane calificate. De exemplu: logopezii vor stabili un program de intervenţie în domeniul lor de activitate (logopedie), în timp ce învăţătorul-educator va acţiona pe partea de stimulare cognitivă, în urmarirea obiectivelor propuse în acest sens.

Elementele programului de intervenţie personalizat sunt:

- Obiectivele învăţării;
- Strategiile de intervenţie şi de învăţare pentru fiecare dintre obiectivele vizate;

- Un mecanism continuu de evaluare a deprinderilor achiziţionate şi a intervenţiilor;
- Un mecanism continuu de revizuire a programului de intervenţie şi de luare a deciziilor ce privesc continuarea programului.

2. Metode interactive

Ce este instruirea interactivă? Ea reprezintă un tip superior de instruire, care se bazează pe activizarea subiecţilor instruirii, pe aplicarea şi participarea lor activă şi deplină în procesul propriei formări, precum şi pe instaurarea de interacţiuni - schimburi intelectuale şi verbale, schimburi de idei, confruntarea de opinii, argumente etc. între aceştia. Învaţarea inter(activă) este un proces volitiv mediat intern, în cadrul căruia cel care învaţă descoperă, inferează, construieşte şi resemnifică sensuri, valorificând materiale de învăţat, analizând situaţii şi experienţe, şi trecându-le prin filtrele propriei personalităţi (M. Bocos, "Instruire interactivă" , 2002).

Direcţiile de modernizare şi de perfecţionare a metodologiei didactice se înscriu pe linia sporirii caracterului activ al metodelor de invăţământ, precum şi folosirea unor metode cu caracter formativ şi valorificarea noilor tehnologii instrucţionale. În acest context au apărut metodele interactive de grup, ştiut fiind faptul că relaţiile interpersonale, de grup, sunt un factor indispensabil apariţiei şi construirii invăţării personale şi colective.

Specificitatea metodelor interactive constă în faptul că promovează interacţiunea dintre subiecţi, dintre minţile şi personalităţile lor, ducând la o invăţare activă, cu rezultate evidente. Aceste metode se caracterizează printr-o varietate de beneficii aduse procesului instructiv -educativ şi dezvoltării multilaterale a personalităţii. În cele care urmează sunt prezentate valenţele formativ-educative ale metodelor discutate, care le recomandă ca practici de succes în procesul de predare - învăţare – evaluare şi în cazul copiilor cu CES:

- stimulează implicarea activă în sarcină a elevilor, aceştia fiind mai constienţi de responsabilitatea ce şi-o asumă;
- exersează capacităţi de analiză şi de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoştinţelor, exersarea priceperilor şi capacităţilor în variate situaţii şi contexte;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală şi o integrare usoară a cunoştinţelor asimilate în sistemul noţional, devenind astfel operaţionale;
- asigură un demers interactiv al actului de predare - învatare - evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare

elev, valorificând şi stimulând potenţialul creativ şi originalitatea acestora.

Ţinând cont de toate caracteristicile procesului educativ în cazul copiilor cu CES, şi a celor cu deficienţe psihice, în special, au fost alese o serie de metode interactive care au fost adaptate şi utilizate cu succes, spunem noi, în munca la clasă, pentru a stimula dezvoltarea limbajului şi comunicării elevilor. Prezentăm mai jos câteva dintre aceste metode, precum şi modul în care au fost utilizate.

A. Harta conceptuală

Este o metodă ce presupune, în primul rand, desprinderea unui concept-cheie dintr-o temă abordată, care se scrie în mijlocul tablei. Pornind de la acest concept, se desprind idei referitoare la el, elevii fiind incurajaţi să spună tot ce le trece prin cap. Ideile se scriu în jurul conceptului-cheie, cu linii care indică legăturile lor cu conceptul. Această metodă se foloseşte în etapa de fixare a cunoştinţelor, dar se poate folosi şi în etapa introductivă, pentru a reaminti elevilor cunoştinţe legate de un anumit subiect, trecându-se apoi la achiziţionarea de noi cunoştinţe, pe baza celor pe care elevii le deţin. La clasa a VI-a, această metodă este utilizată frecvent, elevii participând cu foarte mare plăcere la realizarea de "hărţi conceptualeAcest lucru se datorează şi faptului că ei preferă să scrie cu culori, să facă "săgeţi" între cuvinte şi idei, realizând "scheme". La început, s-au folosit imagini, pe care copiii le-au aranjat în jurul « imaginii-concept ». După ce au fost însuşite literele şi copiii au învăţat să scrie, s-au utilizat « hărţi » pe bază de cuvinte şi expresii.

C. Harta personajului

Plecând de la un tex literar studiat (o poveste ascultată sau un scurt text citit) se alege un personaj, care la fel se scrie în mijlocul tablei. Se desprind din text idei legate de trăsăturile fizice, psihice si sufleteşti ale personajului, care se scriu cu linii in jurul numelui personajului. Elevii sunt stimulaţi astfel să desprindă din text informaţii referitoare la personaj, dar şi să determine ei inşişi caracteristici ale personajului, nu cum sunt scrise în text ci cum reies din faptele personajului, din vorbele sale, din gesturi şi atitudinea personajului respectiv. Uneori elevii pot să spună trăsături ale personajului aşa cum cred ei că ar trebui să fie, fără să întâlnim în text nici o precizare în acest sens (ex. un elev spune despre Scufiţa Roşie că este frumoasă, sau că are părul blond , pentru că aşa şi-o imaginează el). În acest sens trebuie precizat că elevii nu trebuie opriţi din acest exerciţiu de imaginaţie ci se scrie orice idee pe care o exprimă ei despre un personaj, chiar dacă pare forţată sau incorectă.La început, metoda a fost utilizată cu toată clasa, până ce a fost însuşită corect de către elevi.

Pe lângă aceste metode interactive, prezentate mai sus, au fost utilizate şi altele, cum ar fi: "brainstorming", "floarea de nufăr", exercitii de dramatizare ş.a., care au fost adaptate specificului elevilor din clasă, în conformitate cu caracteristicile psihice ale acestora. Toate aceste metode interactive au contribuit la activizarea vocabularului, la îmbogăţirea lui, la dezvoltarea priceperii şi deprinderii de a formula propoziţii, de a extrage esenţialul dintr-un text ascultat sau citit, într-un cuvânt, la dezvoltarea limbajului sub toate aspectele sale: fonetic, lexical, semantic şi gramatical.

3. Jocuri şi exerciţii de dezvoltare a limbajului şi comunicării

Sunt o gamă de exerciţii şi jocuri utilizate în cadrul activităţilor de stimulare cognitivă, care au ca şi scop, aşa cum reiese şi din subtitlu, dezvoltarea limbajului şi comunicării la copiii cu CES.

În cadrul acestor activităţi, copiii se joacă cu limbajul, cu vocabularul, cu exprimările corecte, cu textele audiate sau citite, învăţând să vorbească corect, să utilizeze adecvat structurile lexico-gramaticale, să memorize scurte poezioare, toate aceste lucruri contribuind la îmbogăţirea vocabularului şi la dezvoltarea limbajului şi comunicării.

Vom exemplifica, în cele ce urmează, câteva exerciţii şi jocuri utilizate la clasă.

a) Exerciţii-joc pe baza lecturii după imagini

În cadrul acestor exerciţii domină conversaţia îmbinată cu observaţia. Prin această activitate se lărgeşte orizontul de cunoaştere al copilului, se realizează o ordonare a cunoştinţelor şi se dezvoltă vorbirea. Ilustraţiile folosite corespund în totalitate obiectivului propus, respectă ordinea logică a întâmplării şi cerinţele pedagogice de bază. Imaginile sunt accesibile copiilor, corespund cerinţelor estetice şi proporţiilor corespunzătoare.

Teme propuse:

- „La şcoală"; „Păsări de curte"; „Familia mea", ş.a.

Toate temele propuse se bazează pe imagini adecvate, se stabileşte un set de cuvinte pe baza cărora se va dezvolta conversaţia, precum şi structurile gramaticale corespunzătoare, cu ajutorul cărora elevii vor formula propoziţii, fraze şi scurte texte.

b) Jocuri cu sunete – sunt jocuri care utilizează onomatopee diverse pentru a dezvolta aparatul fono-articulator şi care stimulează pronunţia corectă. În cadrul acestor jocuri, se

imită diferite sunete din natură:

- Cum toarce pisica? – sfârr, sfârr!
- Cum bâzâie cărăbuşul? – bâzz, bâzz!
- Cum vâjâie vântul? – vâjj, vâjj!

- Cum zboară pasărea? – zbârr, zbârr!

Bibliografie:

1. CIOFLICA,A.A., MARIA, S., *Jocuri didactice pentru educarea limbajului – Caiet de muncă independentă*, Petroşani, Ed. Tehno-Art, , 2006

2. Asociaţia RENINCO România, coord. Muşu, I., *Ghid de predare-învăţare pentru copiii cu cerinţe educative speciale – Culegere de texte*, Iaşi, Ed.MarLink, 2000

3. BOCOŞ, M., *Didactica disciplinelor pedagogice – Un cadru constructivist*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2007

4. CUCOŞ, C., *Pedagogie- Ediţia a II-a, revăzută şi adăugită*, Iaşi, Ed. Polirom, 2006

5. DULAMĂ, M. E., *Practica pedagogică – Teorie şi metodologie*, Cluj-Napoca, Ed. Clusium, 2005

UTILIZAREA APLICAȚIILOR INTERACTIVE ÎN VEDEREA CREȘTERII GRADULUI DE ACCESIBILIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV

Profesor Păduraru Silvia, Școala Gimnazială Specială Nr. 1 București

Școala online a reprezentat o adevărată provocare de interacțiune, atât pentru profesorii, părinții cât și pentru elevii cu cerințe educaționale speciale. Toți actorii procesului instructiv-educativ și terapeutic-recuperator, elevii, părinți sau reprezentanți legali ai elevilor și profesori s-au văzut nevoiți să învețe într-un timp scurt cum să utilizeze diverse platforme și aplicații pentru a putea asigura continuitatea actului educațional.

Pentru a veni în întâmpinarea acestei nevoi, școala noastră a asigurat elevilor tablete cu conexiune la internet și consiliere în vederea utilizării acestora precum și în vederea logării la plaftorma școlii, ce utilizează aplicația Teams. Odată stabilit canalul de comunicare, precum și modul de interacțiune, activitatea formativă și-a reintrat în drepturi. Elevii, părinții sau reprezentanții legali ai acestora și profesorii au intrat în clasa virtuală care le-a găzduit experiențele de învățare, de formare dar și de consiliere și dezvoltare profesională.

Resursele educaționale postate de către profesori, pe plaformei școlii, au putut fi utilizate atât sincron, în interacțiunea directă, cât și asincron, în afara orelor de curs, ori de câte ori aveau nevoie de acestea.

Principalele tipuri de resurse educaționale utilizate au fost:

- ✓ resurse educaționale digitale de facilitarea predării, precum jocurile din Wordwall, puzzle-urile realizate cu ajutorul aplicației Jigsaw Planet sau a filmulețelor sau cântecelor de pe You Yube;
- ✓ resurse educaționale digitale de activizare și eficientizare a învățării precum fișele de lucru realizare cu ajutorul aplicației Liveworksheets;
- ✓ și resurse educaționale digitale de evaluare precum jocurile interactive realizate cu ajutorul aplicației Kahoot, Wordwall sau Power Point.

Având în vedere specificul învățării la elevii cu cerințe educaționale speciale cu deficiențe grave, severe și asociate, aceste resurse formative au fost dublate de resursele educaționale intuitiv-concrete.

Dintre cele mai utilizate aplicații folosite în perioada pandemiei în vederea menținerii interesului elevilor pentru programul terapeutic-educațional se pot menționa: Learning apps, Wordwall, Liveworksheets, Kahoot dar și banalul Power Point interactiv.

Toate aceste aplicații prezintă anumite avantaje, precum menținerea interesului pentru învățare, respectarea ritmului propriu de învățare, revenirea la materialul educațional ori de câte ori este necesar, rezolvarea de sarcini didactice diverse precum identificarea, asocierea, descrierea, asocierea de diverse atribute materialului formativ-text, imagine, sunet; un alt punct forte al acestor aplicații este posibilitatea elevului de a se autocorecta în timp real.

Utilizarea platformei Teams și a aplicațiilor partajate prin intermediul acesteia au putut fi folosite de către profesori atât în partea introductivă a predării, ca materiale de captare a atenției, în partea de fixare și sistematizare a cunoștințelor prin intermediul aplicațiilor de rezolvat (fișe interactive de lucru elaborate în Liveworksheets sau jocuri de identificare sau asociere elaborate in Wordwall sau Power Point interactiv) cât și în procesul de evaluare a rezultatelor învățării (exerciții de evaluare eaborate cu ajutorul aplicațiilor Kahoot, Learning apps).

Utilizarea aplicației Teams a reprezentat un mod foarte eficient de intercomunicare și pentru cadrele didactice care au avut posibilitatea de a împărtăși resurse educ ționale diverse, de a elabora propriile resurse formative și de a-și îmbunătăți abilitățile digitale.

Comunicarea cu părinții a fost menținută cu ajutor formularelor Google ce au permis întocmirea de chestionare de satisfacție precum și cu ajutorul aplicației Padlet, ce a permis exprimarea opiniilor părinților în cadrul ședințelor cu părinții sauu în alte contexte consultative. Promovarea rezultatelor învățării, către beneficiarii indirecți, părinți, reprezentanți legali, s-a făcut prin încărcarea în platforma școlii a unor materiale de prezentare de produse realizate în format Power Point. Feedback-ul părinților sau reprezentanților elevilor a fost, în acest caz unul imediat și vizibil.

Ceea ce părea a fi un blocaj de comunicare și interacțiune s-a transformat, prin implicarea tuturor actorilor procesului educațional, profesori, elevi, părinți sau reprezentanți legali ai elevilor, într-o oportunitate de dezvoltare personală și profesională, cu multiple beneficii în ceea ce privește parteneriatul școală-familie.

BIBLIOGRAFIE:

1. Baltag, Vasile, *Lumea digitală. Competențe esențiale*, Editura Excel XXI Books, București, 2019
2. Coordonator Grosseck, Gabriela, Crăciun, Daniela, *Ghid practic de resurse educaționale și digitale pentru instruirea online*, editura Universitatea de Vest, Timișoara, 2020
3. Jamie, Susskind, *Politica viitorului. Tehnologia digitală și societatea*, Editura Corint, București, 2019

METODA PROIECTULUI O ABORDAREA TRANSDISCIPLINARĂPRIVIND RECUPERAREA PIERDERILOR ÎNREGISTRATE DE ELEVI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Profesor Cristina Sandu, Liceul Tehnologic Agromontan ,,Romeo Constantinescu", Vălenii de Munte,Prahova

„Evaluarea pierderilor din procesul de învățare este primul pas esențial către reducerea consecințelor. Este extrem de important ca țările să investească în evaluarea magnitudinii unor astfel de pierderi, pentru a implementa măsurile remediale adecvate".

*(*Silvia Montoya, directorul Institutului de Statistică al UNESCO)

Ca moment de inovare și improvizație la scară largă, actuala perioadă oferă ocazia ca sistemele de învățământ să capete o flexibilitate mai mare și o reziliență întărită în principiile fundamentale pe baza cărora se organizează. Aceasta înseamnă adoptarea unor noi metode de predare, așa încât școlile să reacționeze mai rapid și mai bine la nevoile de învățare ale tuturor elevilor și în orice context, scrie în raportul OECD. (Pregătirea pentru predare la clasă, la distanță sau hibrid, cu implicarea mai mare a profesorilor în procesul decizional, pentru reducerea dezechilibrelor și în folosul tuturor categoriilor de elevi).

Activizarea învățării presupune folosirea unor metode şi tehnici care să-l implice pe elev în procesul de predare-învăţare. Se urmărește astfel participarea lui activă și conștientă la procesul de învățare, deoarece trebuie să-şi construiască cunoașterea pe baza propriei înţelegeri. Acest lucru e însă favorizat de interacţiunea cu alţii, care, la rândul lor, învaţă. A promova învăţarea activă presupune şi încurajarea parteneriatelor de învăţare. De fapt, adevărata învăţare, aceea care permite transferul achiziţiilor în contexte noi, nu e doar individual activă, ci interactivă.

Proiectul a devenit astăzi un instrument de lucru necesar desfăşurării activităţilor umane, în toate domeniile social-economice. De aceea, predarea prin proiecte poate genera un mediu educaţional care să dezvolte capacitățile necesare secolului XXI: responsabilitate, capacitate de adaptare, creativitate, gândire critică şi sistemică, abilităţi de comunicare şi de colaborare. Învățarea bazată pe proiect este o metodă ce implică elevii în învăţarea conţinuturilor şi dezvoltarea abilităţilor prin intermediul unui proces extins, structurat în jurul unor întrebări sau probleme complexe, proces ce va avea ca rezultat unul sau mai multe produse.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile/ săptămâni;

- începe în clasă, se continuă în clasă şi acasă şi se încheie în clasă, cu prezentarea produsului final;
- este accesibilă tuturor ciclurilor curriculare de dezvoltare, putând fi adaptată oricarei categorii de vârstă;
- poate fi aplicată individual sau în grup;
- presupune o abordare interdisciplinară a unui subiect stabilit în raport cu cerinţele programei, cu capacităţile intelectuale implicate, cu interesele şi abilităţile de ordin practic ale elevilor;
- îmbină cercetarea cu acţiunea, antrenând elevii în rezolvarea unor probleme de interes pentru ei.

Etapele învățării bazată pe proiect sunt:

I. Stabilirea ariei de interes şi a tematicii proiectului. Tema proiectului trebuie să fie una care să stârnească interesul elevilor, pentru ca aceştia să se implice activ, să fie deschisă şi să reflecte o problemă sau situaţie pe care elevii o pot rezolva investigând, să se refere la prezent, iar rezolvarea ei să fie resimţită de elevi ca o realizare semnificativă.

Un exemplu de proiect la istorie ar putea fi ***„VĂLENII DE MUNTE, DE LA TĂRG DE PROVINCIE LA ORAŲ CULTURAL”.***

II. Stabilirea cadrului conceptual, metodologic, a obiectivelor, finalităţilor şi tipului de informaţii de care elevii au nevoie. În planificarea proiectului, cadrul didactic trebuie să stabilească obiectivele, conceptele şi principiile esenţiale care vor fi abordate. E necesară şi implicarea elevilor în această etapă, pentru ca ei să poată simţi că proiectul le aparţine şi să îşi asume responsabilitatea reuşitei lui.

III. Identificarea şi selectarea resurselor materiale. Cadrul didactic va trebui să stabilească ce resurse şi materiale sunt disponibile (manuale, proiecte realizate pe aceeaşi temă, cărţi de la bibliotecă, mass-media, persoane specializate în domeniul respectiv, Internet) şi cum va ajuta elevii să aibă acces la acestea.

IV. Precizarea elementelor de conţinut ale proiectului. Se vor alege activităţi şi conţinuturi care să ajute la găsirea răspunsurilor şi care să asigure atingerea obiectivelor din curriculum.

V. Formarea echipelor şi atribuirea sarcinilor. Metoda proiectului presupune activitatea pe grupe şi pregătirea cadrului didactic şi a elevului pentru ideea lucrului în comun. Un număr de 4–5 participanţi reprezintă mărimea ideală pentru grupurile care au de îndeplinit obiective

precise. Cel mai adesea, stabilirea componenţei lor se face în funcţie de interesul manifestat de fiecare elev spre o subtemă.

VI. Realizarea proiectului. Fiecare echipă colectează informaţii, le selectează, le ordonează, le clasifică, adresează întrebări, vizitează diverse obiective de interes în realizarea proiectului, creează produsul final. O întreagă gamă de caracteristici personale ale elevilor poate fi urmărită pe parcursul realizării proiectului: creativitate şi iniţiativă; participarea în cadrul grupului; cooperare şi preluarea iniţiativei; persistenţă; flexibilitate şi deschidere către idei noi; dorinţa de generalizare.

Învăţarea facilitată prin metoda proiectului implică elevii în investigarea unor probleme captivante, angajându-se în roluri active, cum ar fi rolul celui care:

- ia decizii,
- rezolvă probleme,
- investighează,
- documentează.

VII. Evaluarea proiectului. Elevilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a se autoevalua şi de a-şi evalua colegii. Se moderează discuţii în care elevii să poată analiza ce anume a mers bine în procesul de realizare a proiectului, ce ar schimba dacă ar putea să înceapă din nou, ce întrebări noi s-au ivit în cadrul investigației lor etc. Aspectele care se evaluează la finalul proiectului sunt: metodele de lucru; utilizarea corespunzătoare a bibliografiei; corectitudinea, acuratețea; generalizarea problemei; organizarea ideilor şi materialelor într-un raport; calitatea prezentării; acuratețea cifrelor/ desenelor, dar și competențele dobândite.

Bibliografie:

Rădulescu Eleonora, Tîrcă Anca, Adaptarea curriculum-ului la contextual rural, Ed. Educaţia 2000+, Bucureşti, 2005

https://iteach.ro/profesor/camelia.badauta

ÎNVĂȚAREA INTERDISCIPLINARĂ

MARTALOGU MIHAELA
LICEUL TEHNOLOGIC HALÂNGA

Ansamblul de relații și interacțiuni care se stabilesc între conținuturile disciplinelor școlare pentru a da o viziune unitară a realității reprezintă interdisciplinaritatea.Termenul desemnează un vechi deziderat pedagogic: a se depăși compartimentarea învățământului pe discipline școlare,deoarece realitatea nu este divizată pe materii.Împărțirea obiectivelor și conținuturilor învățământului pe discipline școlare împiedică sesizarea relațiilor dintre diferitele ramuri ale cunoașterii umane. O disciplină nu este singura structură posibilă a materiei respective.

Cercetările științifice actuale (inclusiv cele pedagogice) sunt, de regulă,interdisciplinare.Se consideră că acest caracter interdisciplinar trebuie să fie propriu și activității școlare.Drept urmare,se tinde spre decompartimentarea învățământului,prin legarea lui de realitate,ceea ce ar duce și la înlăturarea repetărilor inutile, a supraîncărcării.Aceasta presupune planuri de învățământ special alcătuite și programe integrate. Logica didactică ar reflecta,astfel,logica științei.De aceea se afirmă din ce în ce mai puternic tendința spre interdisciplinaritate,pe care unii pedagogi o situează printre principiile didactice.S-au făcut și se fac în continuare încercări radicale de restructurare a conținutului învățământului.Mai importantă este înaintarea treptată, cu pași mici dar siguri,sub forme variate, pe drumul interdisciplinarității.Un astfel de pas a fost structurarea planului de învățământ pe arii curriculare.Multe programe școlare apar într-o viziune integrată.Se recomandă stabilirea de către fiecare cadru didactic a corelațiilor unei materii cu noțiunile comune și altor discipline școlare. Opționalele din Curriculum la decizia școlii sunt adesea interdisciplinare.Același lucru se poate spune și despre conținutul activităților extrașcolare.

Dezvoltarea învățământului face posibile noi modalități de abordare interdisciplinară. Aceleași experiențe de învățare satisfac cerințe disciplinare multiple. În învățământ, interdisciplinaritatea implică stabilirea și exploatare unor conexiuni între limbaje explicite sau operații, în scopul diminuării diferențelor care apar între disciplinele de învățământ clasice.

Atitudinea interdisciplinară,pluridisciplinară,intradisciplinară în învățare trebuie să devină o mentalitate,pentru că promovează o viziune integrată asupra fenomenelor realității în care activează viitorul cetățean.Toate acțiunile umane în urma cărora rezultă un produs mai

complicat sunt consecințele unor atitudini de activități în echipe interdisciplinare.Este nevoie să învățăm elevii încă din școală cu asemenea deprinderi.

"Interdisciplinaritatea este o formă a cooperării între discipline diferite cu privire la o problematică a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergentă și combinare prudentă a mai multor puncte de vedere" (C. Cucos,1996).

Istoria românilor este o disciplină care, cel puțin în clasele primare, nu poate fi înțeleasă fără aportul literaturii populare (mituri, balade, legende istorice, lirică socială--"arhive ale popoarelor"), care prezintă istoria așa cum au trăit-o și au simțit-o oamenii simpli, poporul, dar nici fără modul în care s-a reflectat în literatura cultă, în sufletul scriitorilor--"sinteză sufletească a unui popor la un moment dat" cum spunea Camil Petrescu. O astfel de abordare ar contribui la conturarea unei imagini complexe asupra istoriei, ar trezi sentimentul patriotismului

Cunoașterea culturii populare înseamnă pentru ei, în viața de școlar, înțelegerea profundă a literaturii culte (operele lui Eminescu, Arghezi, Sadoveanu, Blaga etc.) ,a istoriei; pentru viitorii adulți înseamnă formarea unei conștiințe naționale de fier, iar pe termen lung, pentru cultura românească înseamnă evoluție.

Limba și literatura română constituie o disciplină de studiu foarte importantă în procesul de învățământ.Studiul limbii și literaturii române are o însemnătate cu totul deosebită în formarea tineretului școlar.Fără însușirea corespunzătoare a limbii române nu poate fi concepută evoluția intelectuală a elevilor, pregătirea corespunzătoare a celorlalte discipline de învățământ.

Dar,din perspectiva didacticii moderne,capacitatea de a înțelege un text nu mai este determinată doar de gradul de stăpânire al limbii,ci de întreaga structură cognitivă a celui care citește. Aplicată în actul lecturii,această viziune înseamnă centrarea atenției asupra modului în care elevul,angajat într-o căutare activă a sensului,tratează informația pe care textul o conține.

Școala trebuie să țină pasul cu vremurile, să se deschidă spre nou, dar să nu uite că "în cultură nimic nu trebuie pierdut, totul trebuie transmis și reînnoit". (Constantin Noica,1975). Cu atât mai mult nu trebuie să se piardă nimic din cultura populară, cel mai autentic "produs" românesc pe "piața" valorilor universale. Perpetuarea culturii populare stă în capacitatea școlii de a trezi interesul, și apoi respectul tinerilor pentru valorile materiale și spirituale ale culturii tradiționale. Primul pas îl reprezintă valorificarea potențialului educativ al folclorului.

În ultimul timp, din cauza constatării crizei de identitate culturală, națională observată în rândul tinerilor, unele școli au început valorificarea potențialului educativ al folclorului în discipline opționale. Este un început îmbucurător, însă pentru obținerea unor rezultate pe

termen lung, folclorul trebuie considerat parte componentă a acelei "științe naționale", cum o numea Eminescu, alături de limba si literatura română, istoria românilor și geografia României. Abordarea interdisciplinară oferă această posibilitate de a trata cu consecvență folclorul, incluzându-l în disciplinele obligatorii, relevând legătura organică dintre aceste "vertebre ale naționalității".

O modalitate concretă de realizare pot fi șezătorile literare: îmbină puncte de vedere ale mai multor discipline într-o atmosferă destinsă, iar în pregătirea lor copiii sunt implicați direct, activ, au sarcini precise

Potențialul educațional al folclorului și al literaturii populare se referă mai ales la promovarea unor valori (morale, culturale, estetice) și a unor atitudini față de cultura tradițională.

Fiecare lecție de literatură este pentru profesor un prilej de a căuta, a găsi și a folosi cele mai variate metode de dezvoltare a creativității elevilor.Iată câteve din aceste metode:

BRAINSTORMINGUL („asaltul de idei”) -prin încurajarea participării tuturor elevilor în perechi/grupuri, prin libertatea imaginației,prin suspendarea oricărei critici,este stimulată producția cât mai mare de idei asociate liber și spontan care să conducă la idei valoroase și utile în vederea soluționării unei probleme.

VOTAȚI UN CITAT- se propune o listă cu citate aparținând unor scriitori cunoscuți sau o listă cu proverbe care să aibă legătură cu tema abordată.Fiecare elev poate alege un citat care să exprime o idee cu care este de acord; un citat pe care și l-ar alege ca motto în definirea propriei personalități. Apoi în grupe se discută prin argumente personale opțiunile elevilor.

PREDAREA RECIPROCĂ- elevii,împărțiți în grupe de 4-6 persoane,primesc câte un exemplar cu același text literar; ei citesc primul paragraf,iar unul dintre ei îi rezumă conținutul; apoi adresează o întrebare despre conținutul textului,solicitându-i pe ceilalți să răspundă; elevul care”predă” le clarifică neclaritățile.Împreună ei prezic conținutul următorului paragraf pe care îl citesc și care va fi ”predat”de un alt membru al grupului. Această metodă permite tuturor elevilor să experimenteze rolul de profesor,dezvoltându-și un mod propriu de aranjare a strategiilor de predare,contribuind la realizarea unei învățări eficiente.

MOZAICUL- un text este împărțit în 5-6 părți,fiecare parte fiind repartizată unei echipe ce are datoria de a rezolva anumite sarcini de învățare. Fiecare echipă stabilește ideea principală a fragmentului studiat și ce metode va folosi pentru a-i face pe colegii lor să înțeleagă. Prin predarea reciprocă, fiecare elev trebuie să stăpânească conținutul întregului text.

PORTOFOLIUL – este o modalitate de învățare,de exprimare a capacității creative, a originalității elevilor.Portofoliul poate fi definit ca o colecție de lucrări ale elevilor constituită cu scopul de a identifica eforturile, progresele și rezultatele acestora. Colecția trebuie să reflecte participarea elevilor la selectarea temelor, criteriilor de selecție, judecățile de valoare despre materialul sistematizat și părerea personală despre conținut.Portofoliile au avantajul de a oferi informații despre creatorii lor într-o măsură imposibil de atins prin metodele tradiționale. Valorificând învățarea individuală, portofoliile devin o fereastră deschisă spre cunoaștere, spre mintea elevilor și o cale de înțelegere a procesului educațional.

În calitatea noastră de dascăli trăim din plin,în fiecare oră de curs,mulțumirea sufletească de a ști că predăm elevilor cunoștințe generoase, deschise spre sufletul lor. Literatura poate deveni pentru noi și pentru elevi un joc,un joc al timpului și al spațiului,al epocilor și al modelelor.Să încercăm prin fiecare oră de curs, prin activitățile extracurriculare să promovăm o relație de „prietenie" între elev și carte,să-l facem pe copil să simtă o înfrățire de la care poate să învețe lucruri bune,de la care poate să ceară ajutor,de la care primește un sfat fără „a fi trădat".

„Multiplicarea rapidă a cantității de informație și faptul că aceasta depășește posibilitățile de asimilare ale elevilor, justifică interesul pe care științele educației îl acordă laturei formative a învățământului contemporan."(V.Chiș, 2005).Aceasta trebuie să-l învețe să se informeze,să analizeze, să evalueze informațiile,să le structureze,să le aplice etc.,adică să fie în același timp profesor și elev; este vorba despre schimbarea ponderii celor două aspecte ale procesului de învățământ în favoarea celui formativ și despre pregătirea elevilor în vederea educației permanente.

Și totuși. apariția cărților,bibliotecilor și a librăriilor electronice ne aduce astăzi în fața unei dileme: ce va aduce viitorul, cine va învinge? Oare hârtia,ca suport, va deveni o amintire, aidoma pergamentului? Oricare va fi răspunsul la această întrebare,vom purta mereu în suflet cuvintele lui Miron Costin: „ că nu este alta,și mai frumoasă și mai de folos zăbavă în toată viața omului ,decât cetitul cărților".

Bibliografie:

1. Călinescu, G.- Estetica basmului, București, Editura pentru Literatură, 1965;
2. Cucoș, C.- Pedagogie, Iași, Editura Polirom, 1996;

3. Ionescu,Miron- Instrucție și educație, Presa Universitară Clujeană,Cluj-Napoca,2003.
4. Petrescu, C.- Suflet național. Analiza descriptivă a termenului, în vol. "Teze si antiteze", București, Editura Cultura Națională,1936.

PANDEMIA ȘI ELEVII CU CES

PROF. CIUBOTARIU BEATRICE LILIANA
ȘCOLA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ"C-TIN PĂUNESCU" TECUCI/GALAȚI

Pandemia a lovit pe neașteptate. Nimeni nu era pregătit pentru așa ceva, chiar nici nu conștientizam ce este, ce măsuri se impun sau cum vom reacționa, ce impact va avea asupra noastră a tuturor. Pentru mulți era considerată o glumă și chiar așa o consideră în continuare, mai ales cei care nu au avut cazuri grave în familie. Oricum ne-a afectat pe toți.

Învățământul românesc a fost la fel de afectat ca toate sectoarele de activitate, adaptându-se cu greutate la noile cerințe impuse momentului, prin susținerea cursurilor on-line. Cel mai afectat sector din educație a vizat învățământul special, elevi, părinți, profesori.

Pentru elevii cu CES , întreruperea obiceiurilor educaționale și obligația de a trece la medii de învățare la distanță a presupus provocări suplimentare, într-o situație deja dificilă.

Diferitele scenarii care s-au experimentat nu au făcut decât să creeze haos și ineficiență. Lipsa unei tehnologii informaționale calitative și a competențelor digitale precare a profesorilor a îngreunat și mai mult procesul educativ. Fără acces gratuit la platforme online, cu resurse didactice digitale și multimedia decente, cadrele didactice au fost nevoite să identifice rapid soluții pentru a asigura tuturor copiilor acces la o educație de calitate.

Școala online pentru învățământul special a presupus o reorganizare completă a modului în care se abordează actul didactic, pornind de la metode și tehnici de predare, procedee de lucru, dozajul diferit al timpului și terminând cu materialele și mijloacele didactice utilizate. Lipsa contactului vizual cu copilul, al dialogului cu grupa de copii, lipsa de experiență a profesorilor în ceea ce privește predarea online,lipsa dispozitivelor electronice, a făcut și mai dificilă comunicarea și desfășurarea actului educațional.

Cum să desfășori activitatea, cum să captezi și să menții atenția copiilor cu autism, Sindrom Down sau alte deficiențe severe, non-verbali, la clasa pregătitoare sau chiar la celelalte clase?

În primul rând a trebuit să găsim înțelegere și susținere din partea părinților. Părinții copiilor sunt pionul principal, colaboratorul de nădejde care se implică motivat, pentru binele copilului. Părintele este unul dintre factorii care trebuie să gestioneze activitatea de acasă și să

se asigure atât de funcționarea fizică a sistemului informatic, de frecventarea cursurilor de către elev, cât și de motivarea și implicarea acestuia în actul de învățare. De asemenea, părintele deține rolul de suport emoțional pentru stările specifice acestei perioade restrictive. Trebuie să empatizeze cu copilul, să discute cu el, oferind multe explicații despre situația actuală și să susțină cauza educației și a învățării, chiar și în aceste condiții dificile.

Atunci când copiii refuzau să facă teme, se plictiseau,făceau crize nervoase,am găsit altă soluție.

Le-am sugerat părinților să facă diferite filmulețe cu activități gospodărești în care erau solicitați și copii (să dea mâncare la păsări, să împăturească hainele,să așeze pantofii, să șteargă praful, să ude florile..etc.) apoi să mi le prezinte pe cameră, să pot lua legătura cu ei, să mă vadă, să mă audă, să-i pot încuraja. A avut succes această abordare.

A fost o perioadă foarte dificilă, dar cu răbdare am reușit să o depășim și să ne perfecționăm.

În cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES), activitatea școlară online presupune anumite operațiuni specifice, astfel:

- secvențierea și segmentarea sarcinilor de lucru pentru a fi mai accesibil pentru copil;
- identificarea canalului senzorial preferat: vizual, auditiv, practic și adaptarea materialului educativ;
- implicarea adulților și/sau a fraților. Implicarea fraților ajută, cu atât mai mult cu cât aceștia vor ști să adapteze mai ușor nivelul explicațiilor funcție de vârsta și specificul fratelui cu CES.

Experiența şcoalară online a fost și este una inedită, care ne-a provocat pe toți și din care am învăţat că trebuie să avem o mare disponibilitate de adaptare la nou şi tehnologie iar acest tip de învățământ necesită o implicare activă a tuturor factorilor educaționali, pentru valorificarea eficientă şi raţională a tuturor resurselor.

Bibliografie

1. Gherguţ, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Stategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Editura Polirom, Iaşi

2. Weihs ,T. J .“Copilul cu nevoi speciale”, Ed. Triade, Cluj Napoca, 1998

3. Verza, F. “Introducerea în psihopedagogia specială şi asistenţa socială”, Ed. Fundației Humanitas, 2002.

OPTIMIZARE PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE-EVALUARE PRIN METODA PROIECTULUI

prof.înv.primar: Veselu Georgeta,
Școala Gimnazială„Gheorghe Costescu”comuna Aluniș, Prahova

Nu învăţăm din experienţa noastră. Învăţăm din reflecţia asupra experienţei.

John Dewey

Deschiderea mediului de învățare și creșterea atractivității învățării sunt două ținte explicit formulate la nivel european. Căile sau modalitățile prin care profesorul facilitează procesul de învățare stau astăzi sub semnul conceptului de învățare activă.

Încadrarea unui copil cu cerințe educaționale speciale într-un curs normal, postpandemic, presupune eliminarea situațiilor de marginalizare și excludere a oricăror bariere de vulnerabilitate. Sarcina noastră, a profesorilor, este de a ajuta acești copii să se dezvolte armonios, să-și descopere pasiuni și abilități care să-i recomande pentru o profesie.

Ținând cont de aspectele menționate și având în vedere dificultățile de comunicare și de cooperare între elevi după o lungă perioadă de învățare în mediul online, am aplicat la clasă, ca modalitate eficientă de învățare și evaluare într-o manieră interdisciplinară, metoda proiectului.

Proiectele oferă situaţii autentice, din viaţa reală, pentru contextualizarea activităţilor de învăţare şi încorporarea capacităţilor de gândire de nivel superior cu privire la ideile importante. Eficienţa proiectelor a fost subliniată de Gardner: 🖫🖫 În cursul vieţii şcolare, elevii americani sunt supuşi la sute, dacă nu mii de teste. Ei îşi dezvoltă deprinderi de înalt nivel în „exersarea“ testelor, dar acestea vor deveni inutile de îndată ce şcoala este absolvită. Prin contrast, dacă examinăm viaţa din afara şcolii, proiectele (individuale şi de grup) sunt modalitatea de lucru cea mai frecventă>>.

Proiectul reprezintă un set de activităţi desfăşurate într-o perioadă de timp determinată, planificate, controlate şi care au drept scop un progres faţă de situaţia iniţială.

Învățarea bazată pe proiect permite elevilor achiziţionarea următoarelor capacităţi de bază:

- Deprinderi de bază: cititul, scrisul, socotitul şi raţionamentul matematic, a vorbi şi a asculta.
- Capacităţi legate de gândire: a învăţa, a raţiona, a gândi creativ, a lua decizii, a rezolva probleme.

- Calităţi personale: responsabilitate individuală, stimă de sine şi autoconducere, sociabilitate şi integritate morală.

În acest an școlar, la clasa I, am realizat în mai multe proiecte tematice(individuale sau de grup) cu un impact pozitiv în rândul elevilor.

Proiectul interdisciplinar „Viața într-o picătură de apă**”.**

Etapa I.Pregătirea proiectului

Stabilirea temei

În stabilirea temei am folosit metoda Ce știu?/Ce cred că știu? Ce vreau să știu? Am aflat pornind de la întrebarea Câte informații avem despre apă?. În urma discuțiilor, elevii și-au pus o serie de întrebări legate de: vârsta apei, apariția acesteia pe Pământ sau din ce este formată apa?

Întrebarea esențială : Ce s-ar întâmpla dacă nu ar mai fi apă pe Pământ ?

Stabilirea scopului:

Conștientizarea importanței apei în existența vieții pe Pământ.

Disciplinele vizate:

Matematica și explorarea mediului

- identificarea și descrierea componentelor, fenomenelor, prceselor, relațiilor caracteristice mediului înconjurător, dovedind interes pentru promovarea activă a valorilor de mediu și a unui mod de viață sănătos.
- realizarea demersurilor explorative-investigative pentru soluționarea/formularea unor situații problemă/probleme, manifestând curizitate și creativitate în integrarea achizițiilor matematice cu cele din alte domenii.

Comunicare în limba română

- formularea unor enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare prin oferirea unor informații despre importanța apei, a circuitului apei în natură și a Zilei Mondiale a Apei;
- redactarea unor mesaje scurte de protejare a apei formate din cuvinte scrise cu litere de mână/tipar, folosind materiale diverse.

Arte vizuale și abilități practice

- realizarea de creații artistico-plastice, demonstrând interes pentru creativitate și gust estestic în exprimarea sinelui.

Obiectivele proiectului

- să conștientizeze importanța apei în natură;
- să descrie circuitul apei în natură și a stărilor de agregare;
- să manifeste comportamente ecologice față de apă;
- să promoveze mesaje de protejare a apei;

Resurse de timp şi condiţii de desfaşurare: 2 săptămâni în cadrul programului şcolar.

Strategii didactice–metode şi procedee:Brainstorming-ul, „Ce știu?/ Ce vreau să știu?/ Ce am învăţat/, „Turul galeriei", observarea sistematică a comportamentului elevilor, munca independentă individualizată, munca în echipe – metoda învăţării reciproce", conversaţia euristică.

Planul de activităţi

- Realizarea unor experimente în care să fie valorificate cunoștințele acumulate în orele de matematică și explorare a mediului (topirea gheții, evaporarea apei, condensarea vaporilor de apă);
- Extragerea unor informații despre importanța apei, a circuitului apei în natură și a Zilei Mondiale a Apei din materialele bibliografice recomandate;
- Realizarea unor creații plastice însoțite de mesaje de protejare a apei;
- Lucru pe grupe: realizarea unui poster cu informații despre importanța apei, a circuitului apei in natură și Zilei Mondiale a Apei;
- Prezentarea proiectului în fața colegilor de clasă

Etapa a II-a. Desfășurarea proiectului

Colectivul a fost împărțit în echipe de 4-5 elevi, fiecare primind o responsabilitate în cadrul echipei de lucru.

Elevii au primit materialele informative, au vizionat și au realizat experimente în familie, dar și la orele de explorare a mediului. Au urmat discuțiile în cadrul grupului despre

fenomenele constatate, apoi s-a trecut la realizarea posterului. fiecare elev aducându-și aportul în realizarea acestuia.

Activitatea elevilor a fost monitorizată și evaluată pe tot parcursul derulării proiectului, în cadrul fiecărei etape, atât pe grupe cât și individual.

Etapa a III-a.Repere în evaluare

La începutul activităţii au fost cunoscute de către elevi criteriile de evaluare: calitatea informaţiei, originalitatea, atractivitatea, calitatea şi originalitatea imaginilor, implicarea în activitate, măsurarea propriului progres. S-au evaluat şi abilităţile de a munci în echipă.

În evaluarea modului de realizare a proiectului am pus accent pe relaționarea dintre elevi și implicarea elevilor cu dificultăți în învățare (evaluarea făcută de elevi,autoevaluarea individuală și autoevaluarea grupului de elevi).

Evaluarea produsului final a constat în prezentarea orală de către fiecare echipă a informațiilor oferite în posterul realizat, completarea unei grile de observare și a fișei de interevaluare de grup.

Elevii au fost încurajați să pună întrebări colegilor din celelate grupe, să completeze cu alte informații.

Am constatat că elevii au fost obiectivi în evaluarea colegilor ca urmare a asumării acestei responsabilități din partea cadrului didactic.

Pentru fiecare echipă s-a completat o fișă de observație cu descriptori ca:

- respectă tema dată;
- gruparea informațiilor, a ideilor şi materialelor prin respectarea cerințelor;
- se exprimă corect, în propoziţii;
- prezintă liber informaţiile;
- prezintă material bogat şi edificator;
- aduce noutăţi comparativ cu celelate echipe;
- este original în modul de prezentare;
- aspectul estetic al materialului prezentat:
- generalizarea problemei de epuizare a sursei de apă în viitor.

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
❖ Existența interesului elevilor pentru creație; ❖ Participarea cu interes la orice temă care nu se în cadrează în șabloanele obișnuite; ❖ Colaborare fructuoasă elev-elev, elev –profesor, părinte –profesor. ❖ Colaborarea în bune condiții în echipele de proiect.	❖ Supraaglomerarea elevilor cu astfel de actvități școlare ar putea împiedica atingerea nivelului de performanță scontat.
Oportunități	Amenințări
❖ Tratarea diferențiată până la individualizare ❖ favorizată de numărul mic al colectivului de elevi. ❖ Stimularea inteligenței predominante a fiecăruia dintre ei. ❖ Încurajarea lucrului în echipă.	❖ Derularea proiectului este cronofagă și ar putea conduce la nerespectarea termenelor.

Am remarcat că, în urma derulării proiectului, elevii au învățat: tehnici de lucru noi, să aibă mai multă încredre în ei când prezintă un proiect, să-și organizeze mai bine timpul, să lucreze ordonat. Elevul cu dificultăți în învățare a fost apreciat și valorizat de către colegi, drept urmare participă cu mai multă plăcere la astfel de activități devenind mult mai motivat în propria învățare.

Produsele finale obţinute au contribuit la reuşita şcolară a elevilor, depășind blocajele emoționale spre mulțumirea lor sufletească și creșterea stimei de sine.

Proiectul tematic susţine individualizarea actului educaţional, oferind elevului posibilităţi multiple şi variate de a-şi valorifica potenţialul de cunoştinţe dobândit, modul în care le posedă, modul în care ştie să le valorifice şi modul de expunere.

Dacă li se cere elevilor să descrie ceea ce simt, să-şi măsoare propriul progres avem o evaluare autentică, o învăţare „reciprocă”, interesantă, stimulativă, relaxantă şi plăcută pentru elev.

Rolul hotărâtor în realizarea proiectului tematic îl are capacitatea cadrului didactic de a determina şi organiza activităţi la nivelul posibilităţillor colectivului de elevi.

Bibliografie:

- „*Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învăţare pentru formarea competenţelor cheie la şcolarii mici”*,suport de curs,elaborat de Universitatea Bucureşti - Facultatea de Psihologie şi Ştiinţele Educaţiei. Departamentul pentru formarea profesorilor,2013;
- Ulrich Cătălina, *Învățarea prin proiecte- Ghid pentru profesori, Ed.Polirom, 2016;*
- **** OMEC - Programa şcolară pentru clasa pregătitoare, clasa I şi a II-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 3418/19.03.2013, Bucureşti, 2013 ;*

PROIECT DIDACTIC

DATA: 26.10.2020
PROFESOR:Voinescu Angelica

Clasa: a V-a M 13 elevi -6 elevi la scoala

-7 elevi on-line

Aria curriculară: *LIMBA SI COMUNICARE*

Disciplina: LIMBA SI LITERATURA ROMANA

Subiectul: **Cate silabe are cuvantul?**

Tipul lecţiei: mixta

Competenta generala: **1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute**

Competenta specifica:: ***O1.3*** Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate;

Obiective operaíonale: pe parcursul lecţiei elevii vor:

- O1. Aplica corect regula de despartire in silabe a cuvintelor, in rezolvarea corecta a sarcinilor primite in cadrul orei, pe baza informatiilor transmise de professor pe parcursul orei; se admite o greşeală din două încercări. Obiectivul va fi considerat atins când elevii vor stabili corect numarul de silabe al cuvantului, in cel putin trei situatii.

Obiective afective: pe parcursul activităţii elevii vor fi capabili să accepte observaţiile/ indicaţiile profesorului în cadrul rezolvării sarcinilor . Nu sunt acceptate opinii diferenţiate.

Obiective psihomotrice: elevii pe parcursul lectiei vor manifesta deprinderi necesare rezolvarii sarcinilor, utilizand TIC.

Metode : explicaţia, exercitiul, conversaţia

Resurse - materiale: tablă interactiva, laptop, internet, RED- jocuri didactice on-line, prezentari on-line, aplicatie test on-line .

- **timp** 30 min

Forma de organizare: individual, frontal.
Tip de invatare la distanta: sincron, asincron

Bibliografie:

- **Pedagogie- ed a II-a revizuită şi adăugită- Constantin Cucoş, Ed. Polirom,**

Secventele lectiei	T	Ob. Op.	Continutul lectiei	Strategii didactice	Evaluare
1.Moment	1’		Asigurarea condiţiilor organizatorice necesare	Laptop,	

organizatoric			desfăşurării eficiente a lecţiei: accesare Link Meet din panoul clasei virtuale, deschiderea platformei Livresq (Anexa 1), setarea ferestrei dorite pentru prezentare	internet, Classroom, Livresq	
2. Verificarea si aprecierea cunostintelor	1’		Se realizeaza print-o scurta discutie privind tema anterioara *-Sunetul si grupul de litere –ce, Ce*	Conversatia Sincron, frontal	-elevii participa activ
2.Transmiterea noilor cunoştinţe Captarea atentiei	26’		Se realizeaza prin intermediul jocului didactic. -Sa-i ajutam pe griny sa alcatuiasca cat mai multe cuvinte (*prin inlocuirea unor litere)*, necesare in lupta cu vrajitorul malefic. https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-	Explicaţia, exercitiul Frontal, sincron Laptop, internet,	-elevii participa activ; identifica literele corect

Bucureşti, 2006

- **Web**

- **https://www.scoalaintuitext.ro**
- **https://www.youtube.com**
- **https://classroom.google.com**
- **https://livresq.com/ro/**
- **https://wordwall.net/ro/**

			joc/vrajitorul-malefic	link joc	
Anuntarea temei si a obiectivelor			Tema de astazi : Cate silabe are cuvantul? Se anunta obiectivele, la nivelul de intelegere al elevilor	Explicaţia frontal ,sincron	
Reactualizarea cunoştinţelor anterioare.			Dar mai intai sa ne reamintim: -In cadrul disciplinei Limba si literatura romana invatam despre..... -Alfabetul, sunetul ,litera https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/alfabetul-sunetul-litera - CUVANTUL https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/cuvantul-1	Exercitiul conversatia Frontal, sincron Laptop, internet, link joc/prezentare	-elevii participa activ la lectie
Prezentarea conţinutului şi dirijarea învăţării.		O_1	Cand si cum despartim in silabe https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/despartirea-cuvintelor-in-silabe-1 **Silaba este sunetul sau grupul de sunete care se pronunţă cu o singură deschidere a gurii.** Exersam citirea pe silabe a cuvintelor -exercitiul consta in citirea pe silabe a cuvintelor de pe cartonasele ilustrate Ajuta pestisorii, prin despartirea in silabe a cuvintelor de pe spatele lor, sa ajunga in bolul corespunzator https://www.youtube.com/watch?v=Dmk86MQbWXc) Cuvintele: Abecedar — Cadou Piersică — Emoţie Cariocă — Ban Bloc — Alb Veveriţă — Elicopter Pix — Stilou Elev — Caieţel Câine — cămilă -exercitiul este lucrat sincron, de elevii aflati on-line si frontal de elevii aflati in clasa; - fiecare raspuns corect este recompensat cu o bulina; la final se totalizeaza bulinele primite de fiecare copil si se stabilesc cei mai activi si atenti elevi. -in cazul elevilor care nu stiu/nu pot, pot cere ajutorul unui coleg/ parinte. Elevii care nu au putut accesa Link-ul Meet, vor avea pentru a lucra asincron, link-ul atasat in tema postata	explicatia, exercitiul frontal, sincron/*asincron* laptop internet, link, Livresq	-elevii participa activ si despart corect, 4/13 necesita explicatii supliment are si sprijin pe parcurs

			pe Classroom.(Anexa 2)		
Obţinerea performanţei.		O_1	Se realizeaza prin ,accesarea linkului https://wordwall.net/ro/resource/901654/desp%C4%83r%C8%9Birea-cuvintelor-%C3%AEn-silabe , trimis pe platforma clasei. Elevii aflati in clasa, si care au la ei tableta, sunt rugati sa rezolve sarcina pe tableta, cei ce nu au tableta vor realiza sarcina pe tabla interactiva. Activitatea elevului va consta in despartirea cuvintelor in silabe si sortarea lor in functie de numarul de silabe. Timp alocat 3-4 min si 24 cuvinte. La finalul timpului elevii vor apasa butonul Trimite raspunsul si vor astepta rezultatul; se va prezenta un clasament. Elevii care nu au putut accesa Link-ul Meet, vor avea pentru a lucra asincron, link-ul atasat in tema postata pe Classroom.(Anexa 2)	explicaţia, exercitiul activitate , sincron/ *asincron*, independenta link test , Classroom. Livresq	6/13 necesita support si sprijin pe parcursul rezolvarii sarcinilor
Asigurarea conexiunii inverse.			Verificarea orala a catorva elevi - tema lectiei de astazi este.... - despart in silabe atunci cand... - procedeul este .... - cuvantul" X" are ....silabe ? - imi foloseste sa stiu cum sa despart in silabe?	Conversaţia frontal sincron	-elevii participa activ si raspund correct 12/13
4. Consolidarea fixarea cunoştinţelor.	2'		Se fac aprecieri asupra participarii la ora, in baza autoevaluarii, evaluarii reciproce si a observatiilor profesorului: - *cum considerati activitatea voastra in cadrul acestei ore?* - *raspunsurile tale au fost……* - *procentajul ,tau, obtinut la test a fost unul ….?* Se evidentiaza elevii cu cele mai multe raspunsuri corecte Se trag concluziile	Conversaţia , Evaluare/ autoevaluare/ evaluare reciproca, frontal sincron	

ANEXA 1- PROIECT LIVRESQ

LIVRESQ BIBLIOTECA RAFTUL MEU Editor Română Contul meu

Câte silabe are cuvântul?

VOINESCU ANGELICA

Clasificare

Vârsta:	Copii
Categoria:	Lecții interactive
Subiectul:	Limba și literatura română
Clasa:	Clasa II
Limba:	Română

DESCHIDE

Apreciere

0 (0 voturi)

CLASA A v-A ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL

SILABE, ALFABET, LITERE, JOC, TEST

- SA NE REAMINTIM
- CÂND SI CUM DESPARTIM IN SILABE

Câte silabe are cuvântul?

Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă, Oraşul Vălenii de Munte

Proiect de lectie

DATA: 26.10.2020

PROFESOR:Voinescu Angelica

Clasa: a V-a M 13 elevi -6 elevi la scoala

-7 elevi on-line

Aria curriculară: *LIMBA SI COMUNICARE*

Disciplina: LIMBA SI LITERATURA ROMANA

Subiectul: **Cate silabe are cuvantul?**

Tipul lecţiei: mixta

Competenta generala : **1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscut**

Competenta specifica: ***O1.3*** Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate;

Competente derivate: pe parcursul lecţiei elevii vor fi capabili:

- O1. Sa aplice corect regula de despartire in silabe a cuvintelor necesara rezolvarii sarcinilor primite, pe baza informatiilor transmise de professor in cadrul orei ; se admite o greşeală din două încercări. Obiectivul va fi considerat atins când elevii vor stabili correct numarul de silabe al cuvantului, in cel putin trei situatii.

Competenta afectiva: pe parcursul activităţii elevii vor fi capabili să accepte observaţiile/ indicaţiile profesorului în cadrul rezolvării sarcinilor . Nu sunt acceptate opinii diferenţiate;

Competenta psihomotrica: : elevii pe parcursul lectiei vor manifesta deprinderi necesare rezolvarii sarcinilor, utilizand TIC.

Metode : explicaţia, exercitiul, conversaţia

Resurse materiale: tablă interactiva, laptop, internet, RED- jocuri didactice on-line, prezentari on-line, aplicatie test on-line .

Competenta psihomotrica: : elevii pe parcursul lectiei vor manifesta deprinderi necesare rezolvarii sarcinilor, utilizand TIC.

Metode : explicaţia, exercitiul, conversaţia

Resurse materiale: tablă interactiva, laptop, internet, RED- jocuri didactice on-line, prezentari on-line, aplicatie test on-line .

Forma de organizare: individual, frontal.

Tip de invatare la distanta: sincron, asincron

Bibliografie:

- Pedagogie- ed a II-a revizuită şi adăugită- Constantin Cucoş, Ed. Polirom, Bucureşti, 2006
- https://www.scoalaintuitext.ro
- https://www.youtube.com
- https://classroom.google.com
- https://livresq.com/ro/

Câte silabe are cuvântul?

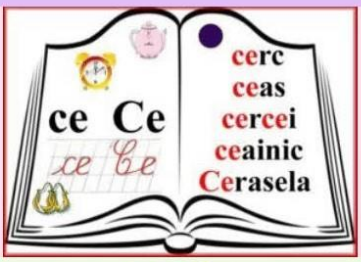
Continutul lectiei

Organizarea

- Asigurarea condițiilor organizatorice necesare desfășurării eficiente a lecției: accesare Link Meet din panoul clasei virtuale

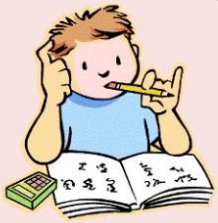
Verificarea cunostintelor

- Se realizeaza print-o scurta discutie privind tema anterioara studiata

Captare -
Sa-i ajutam pe grini sa alcatuiasca cat mai multe cuvinte (*prin inlocuirea unor litere)*, necesare in lupta cu vrajitorul malefic.
https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/vrajitorul-malefic

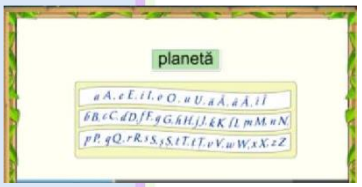

Tema de astazi : **Cate silabe are cuvantul?**

Sa ne reamintim:

- -Alfabetul, sunetul ,litera

https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/alfabetul-sunetul-litera

- - CUVANTUL

https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/cuvantul-1

Prezentarea conținutului și dirijarea învățării.
-Cand si cum despartim in silabe
https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/despartirea-cuvintelor-in-silabe-1

Silaba este sunetul sau grupul de sunete care se pronunță cu o singură deschidere a gurii.

- să exersăm!

- Ajuta pestisorii, prin despartirea in silabe a cuvintelor de pe spatele lor, sa ajunga in bolul corespunzator

https://www.youtube.com/watch?v=Dmk86MQbWXc

-exercitiul este lucrat sincron, de elevii aflati on-line si frontal de elevii aflati in clasa,

- fiecare raspuns corect este recompensat cu o bulina; la final se totalizeaza bulinele primite de fiecare copil si se stabilesc cei mai activi si atenti elevi.

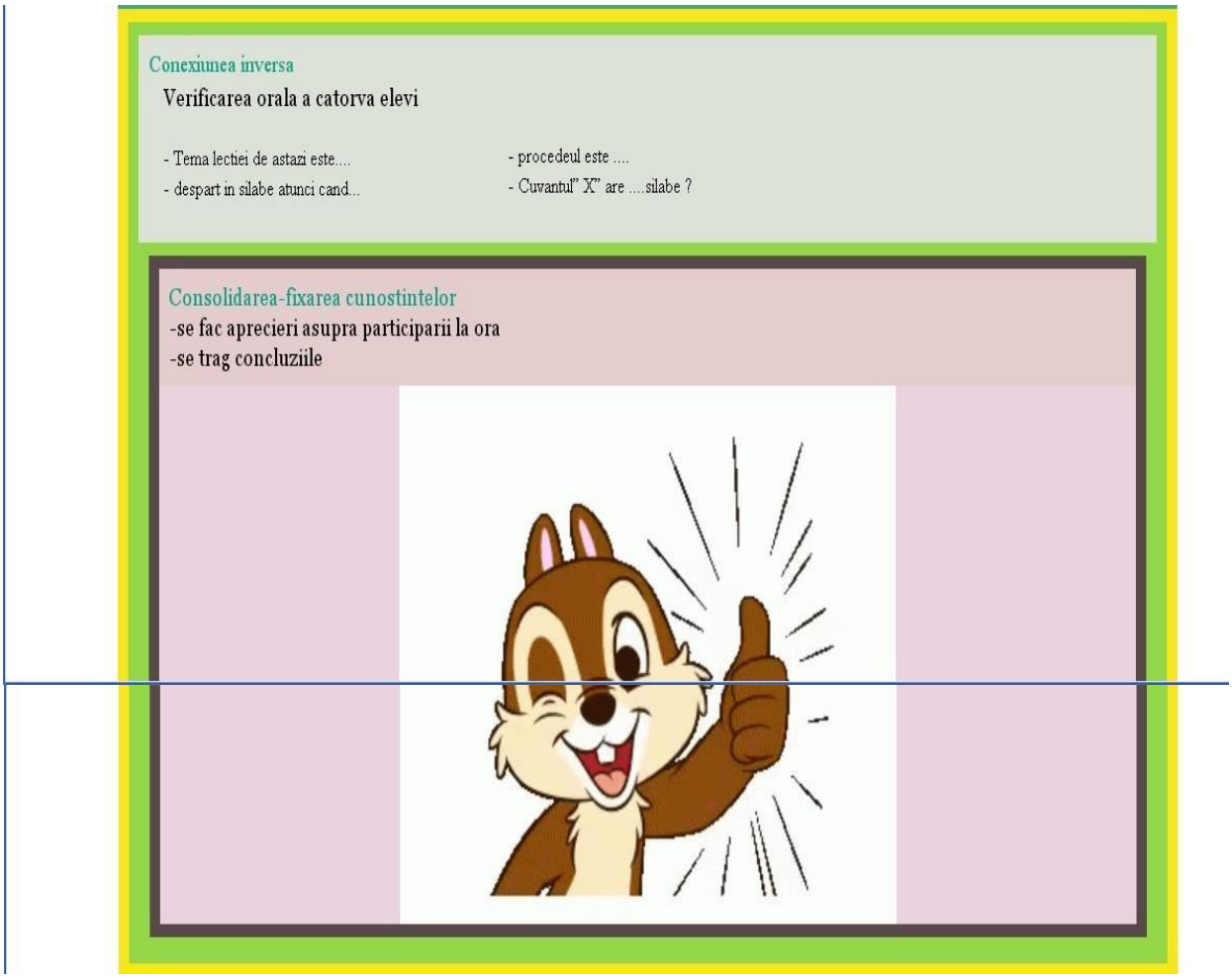

Obținerea performanței

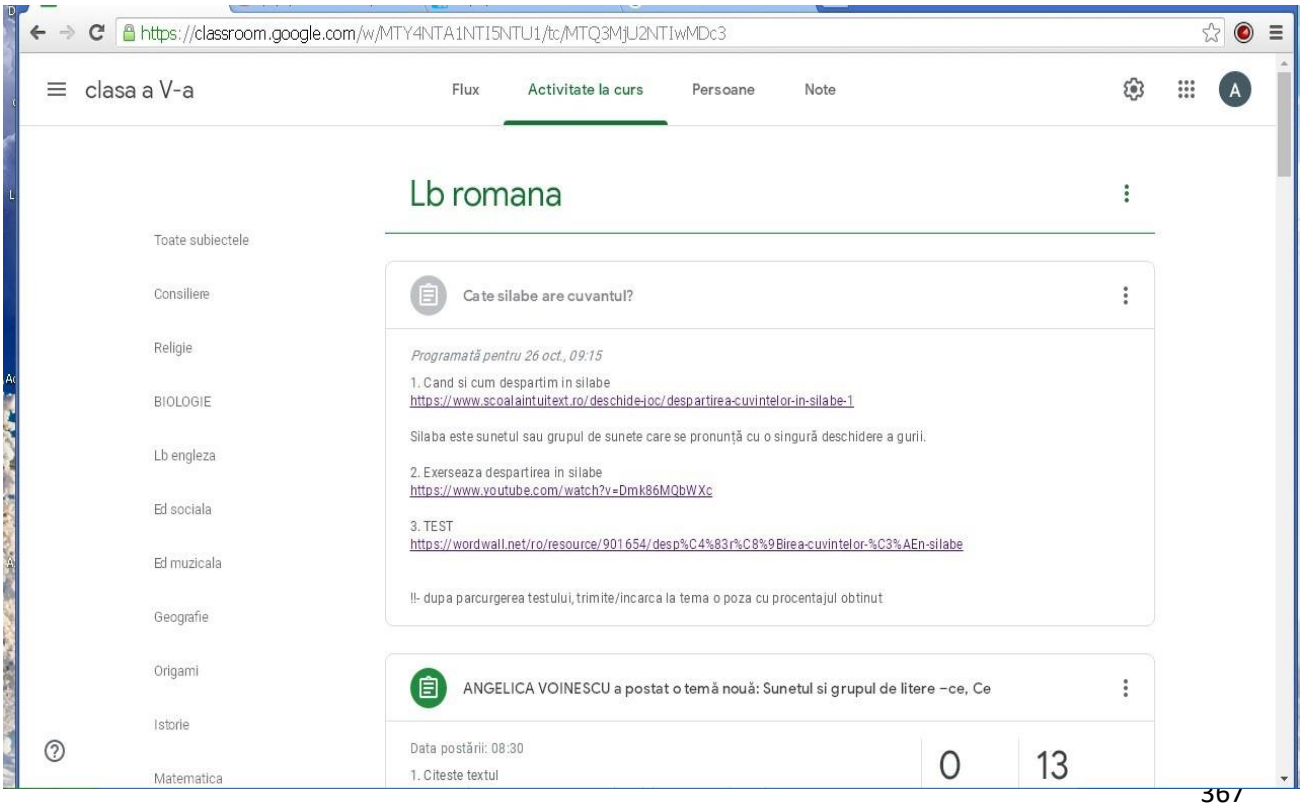
Activitatea elevului va consta in despartirea cuvintelor in silabe si sortarea lor in functie de numarul de silabe. Timp alocat 3-4 min ; testul contine 24 de cuvinte.

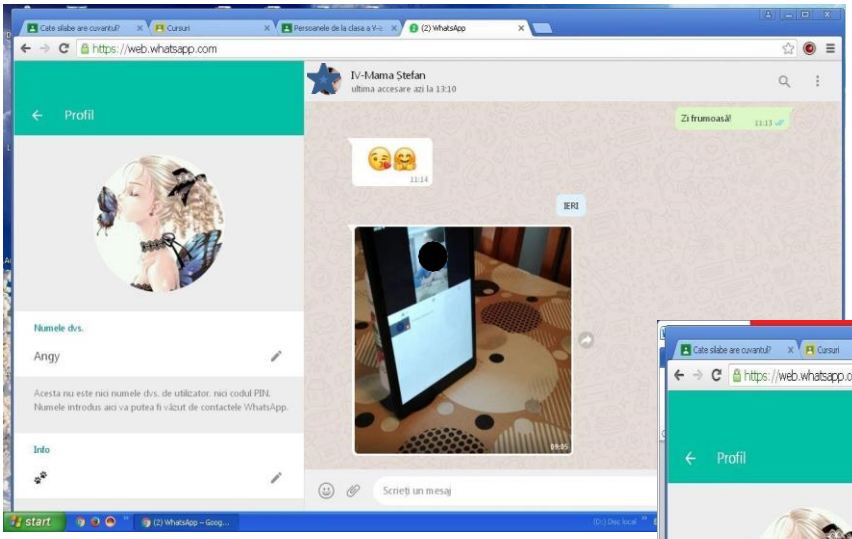

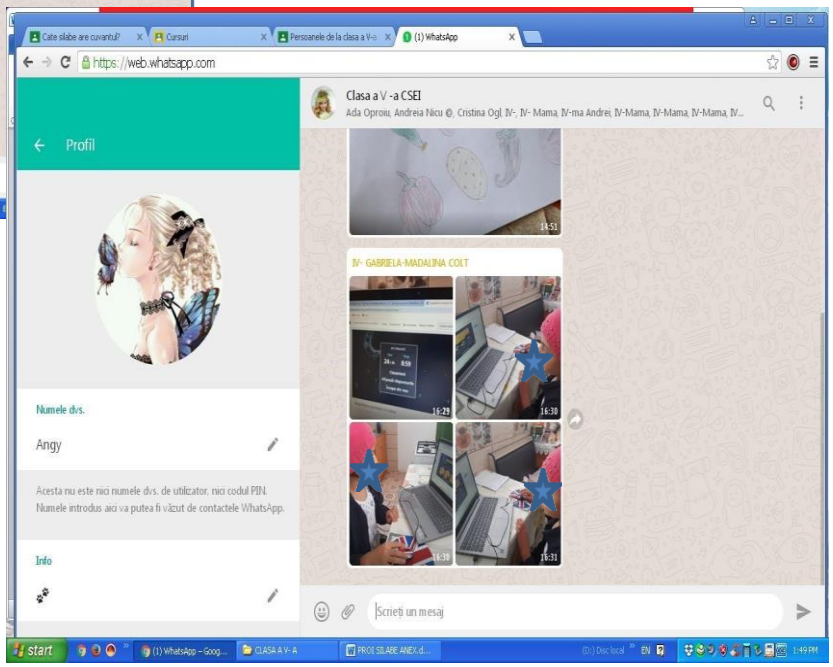

Conexiunea inversa
Verificarea orala a catorva elevi
- Tema lectiei de astazi este....
- despart in silabe atunci cand...
- procedeul este ....
- Cuvantul" X" are ....silabe ?
Consolidarea-fixarea cunostintelor
-se fac aprecieri asupra participarii la ora
-se trag concluziile

ANEXA 2

https://classroom.google.com/w/MTY4NTA1NTI5NTU1/tc/MTQ3MjU2NTIwMDc3
clasa a V-a
Flux
Activitate la curs
Persoane
Note
Lb romana
Toate subiectele
Consiliere
Religie
BIOLOGIE
Lb engleza
Ed sociala
Ed muzicala
Geografie
Origami
Istorie
Matematica
Cate silabe are cuvantul?
Programată pentru 26 oct., 09:15
1. Cand si cum despartim in silabe
https://www.scoalaintuitext.ro/deschide-joc/despartirea-cuvintelor-in-silabe-1
Silaba este sunetul sau grupul de sunete care se pronunță cu o singură deschidere a gurii.
2. Exerseaza despartirea in silabe
https://www.youtube.com/watch?v=Dmk86MQbWXc
3. TEST
https://wordwall.net/ro/resource/901654/desp%C4%83r%C8%9Birea-cuvintelor-%C3%AEn-silabe
!!- dupa parcurgerea testului, trimite/incarca la tema o poza cu procentajul obtinut
ANGELICA VOINESCU a postat o temă nouă: Sunetul si grupul de litere –ce, Ce
Data postării: 08:30
1. Citeste textul
0
13

https://web.whatsapp.com
Profil
IV-Mama Stefan
ultima accesare azi la 13:10
Zi frumoasă!
IERI
Numele dvs.
Angy
Acesta nu este nici numele dvs. de utilizator, nici codul PIN. Numele introdus aici va putea fi văzut de contactele WhatsApp.
Info
Scrieți un mesaj

https://web.whatsapp.com
Profil
Clasa a V -a CSEI
IV- GABRIELA-MADALINA COLT
Numele dvs.
Angy
Acesta nu este nici numele dvs. de utilizator, nici codul PIN. Numele introdus aici va putea fi văzut de contactele WhatsApp.
Info
Scrieți un mesaj

DIGITALIZAREA ÎN CONTEXT EDUCAȚIONAL

Prof. FENECHIU SIMONA ROXANA, CȘEI, ORAȘUL VĂLENII DE MUNTE

Educație digitală nu înseamnă numai tehnologii moderne, ci tot procesul de formare a unui model de predare-învățare - de la instalarea fizică a unui dispozitiv și oferirea unor resurse educaționale până la specializarea profesorilor în utilizarea acestora.

Digitalizarea educației este o necesitate a zilelor noastre pentru a asigura un învățământ de succes. Chiar și în afara contextului pandemiei, educația digitală a devenit, pe an ce trecea, o nevoie tot mai mare atât pentru profesori cât și pentru elevi. Pandemia a acutizat însă această nevoie și a adus-o până la un nivel vital pentru orice societate și pentru orice sisteme educaționale din lume. În ultima perioadă a avut loc o schimbare majoră privind modul în care școlile abordează tehnologia, transformarea procesului educațional și evoluția către școala digitală necesită asigurarea accesului la instrumente digitale de studiu pentru elevi și personalul didactic, într-un mediu care să permită colaborarea și comunicarea eficientă între toate părțile implicate.

Educația digitală presupune un set de cunoștințe pe care un individ trebuie să le aibă cu privire la utilizarea unui sistem digital, adică să fie capabil să folosească funcționalitățile minime ale acestuia și, totodată, educație digitală se referă și la metodele digitale care să înlocuiască metodele clasice pe care învățământul le-a folosit dintotdeauna. Rolul profesorilor devine și mai relevant, aceștia vor trebui să le arate elevilor cum să fie critici față de informație, că nu tot ceea ce găsesc pe internet este corect, că trebuie să selecționeze și să meargă la cele mai fiabile surse. În ceea ce priveşte educaţia, ultimii ani au favorizat dezvoltarea unor practici bazate pe mijloace moderne de predare – învăţare. Astăzi, putem preda o lecţie interactivă cu ajutorul unei smartboard, ne putem conecta în orice clipă la o reţea de internet pentru a găsi o informaţie necesară. Era digitalizării şi a tehnologizării ne permite să fim acum mai spontani decât oricând, mijloacele tehnologice ne oferă libertatea de a improviza, de a fi creativ şi original în acelaşi timp.

Putem spune că lecţiile devin astfel personalizate şi chiar capătă un caracter de unicitate, spontaneitatea şi originalitatea profesorului jucând un rol esenţial în definirea specificului unei lecţii. Datorită invenţiilor de ultimă oră, educatorul are la dispoziţie infinite surse de informare, instrumentele tehnologice ne permit ca în câteva secunde să accesăm un website de profil, furnizor de activităţi pentru clasă. Astfel, profesorii și elevii folosesc intuitiv și în detaliu toate funcțiile și resursele echipamentelor și tehnologiei de top,

pentru procese de predare-învățare-evaluare atractive și eficiente**.** Apariția unor dispozitive și servicii mobile mai ușor de folosit și mai accesibile, alături de dorința de a adapta educația la generația de copii ‘’digitali’, cu așteptări complet noi în ceea ce privește procesul de învățământ, a dus la schimbarea semnificativă a felului în care se înțelege și se practică actul de învățare, la școala.

Lecțiile interactive îi determină pe elevi să își dorească să participe activ la ore. Pentru a ține pasul cu o astfel de generație de copii și adolescenți, cadrele didactice trebuie să fie deschise la schimbare. Elevii care folosesc tehnologia digitală pentru a învăța devin mai implicați în acest proces și sunt mai interesați să-și dezvolte baza de cunoștințe, poate fără să-și dea seama, pentru că învață într-un mod activ, angajat și implicat. Deoarece învățarea digitală este mult mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat decât manualele voluminoase, putem spune cu certitudine că digitalizarea reprezintă un context mai bun, care oferă o perspectivă mai largă și activități mult mai atractive decât metodele tradiționale de învățământ. Astfel, orele de la clasă sunt mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi. Jocurile, testele, puzzle-urile, fișele interactive sunt aplicații plăcute de către copii și de cadrele didactice deoarece își păstrează simțul ludic și sunt cele mai utilizate la vârstele timpurii.

Este important să ne folosim dăruirea ca profesori, iubirea necondiționată pentru copii, capacitatea de asimilare și cunoaștere, de adaptare în diferite situații, pentru a crea lucruri noi, interesante, captivante, chiar dacă sunt din sfera tehnologiilor. În concluzie, nu putem neglija faptul că această generație de copii și adolescenți se identifică cu dispozitivele electronice în era Internetului. Pentru copiii mai mici, este un joc atractiv, iar pentru cei mari, interesați și motivați, reprezintă sursa de informare, modul sigur de a rezolva orice problemă, de a învăța și de a fi evaluat. Dacă putem determina modul în care să ”trezim” interesul elevului pentru studiu, atunci, resursele web apar pline de beneficii, avantaje în fața învățământului tradițional.

Bibliografie:

1.Irina Șarapatin, Creativitate şi originalitate didactică. Repere psihopedagogice

2.Victoria Folea, Trecerea la societatea digitală în țările uniunii europene. Studiu de caz România

3. Noile tehnologii pentru educația preșcolarilor(Elena Nica)

INTERDISCIPLINARITATEA CA MODALITATE DE ÎNLESNIRE A DEZVOLTĂRII COPILULUI CU C.E.S.

PROF.ÎNV.PREȘC. PÎRVU MIHAELA MĂDĂLINA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL ”VESELIEI”, MALU VÎNĂT

Copilul se află într-o continuă evoluție, iar accesul acestuia la educație este un element cheie pentru asigurarea progresului.

Accentul plasat pe **dezvoltarea capacităţilor, atitudinilor** ce ţin de **dezvoltarea socio-emoţională**, **dezvoltarea fizică,** a **atitudinilor şi capacităţilor în învăţare** , alături de competenţe academice urmărite în mod tradiţional impun educatoarelor o regândire a demersului educaţional.

Conceptul de „dezvoltare globală a copilului” a dus la o reorganizare a educaţiei din grădiniţă, cunoscut fiind faptul că toate experienţele copilului sunt experienţe de învăţare care accelerează dezvoltarea în diverse domenii. În aceste condiții și proiectarea didactică este profund influenţată. Dezvoltarea globală a copilului include: activităţi pe domenii experienţiale, alături de jocuri şi activităţi didactice alese, la care se adaugă activităţi de dezvoltare personală, cum ar fi : rutinele, tranziţiile, activităţile de după-amiază şi activităţile opţionale.

Noul curriculum este transpus în practică prin intermediul activităţilor integrate, iar structurarea sa pe cele 6 teme integratoare *(Cine sunt/suntem? Când, cum şi de ce se întâmplă? Cum este, a fost şi va fi pe Pământ? Cum planificăm/organizăm o activitate? Cu ce şi cum exprimăm ceea ce simţim? Ce şi cum vreau să fiu?)* nu este altceva decât o încercare de a organiza conţinuturile curriculare, pe baza conceptului de „dezvoltare globală a copilului” .

Jocul este principala activitate de învăţare pentru copii, este cea care îi ajută cel mai mult şi eficient în dezvoltarea lor . Prin joc copilul interacţionează cu ceilalţi, explorează mediul, găsește soluții la situaţiile problemă, învață să-și exprime emoţiile, să achiziţioneze cunoştinţe şi abilităţi necesare pentru adaptarea la cerinţele şcolii.

Copilul are nevoie nu numai de sprijin şi îndrumare, ci şi de libertate şi iniţiativă personală, iar educatorul trebuie să înţeleagă, să accepte şi să încurajeze modalităţile specifice prin care copilul

În calitate de educatoare, m-am aflat deseori în situația de a avea la grupă copii preșcolari cu cerințe educative speciale , încercând în astfel de situații să găsesc cele mai potrivite metode de predare-învățare pentru a-i ajuta să se implice conștient în activitățile derulate.

Copiii cu cerinte educative speciale nu doar că pot fi integrați, ci pot fi integrați cu succes , atât în grădiniță, cât și în școală.

Activitățile interdisciplinare favorizează verificarea capacităţilor intelectuale și creează un climat ce poate face învăţarea interesantă şi stimulativă. Exerciţiile-joc situează preșcolarul în centrul acţiunii, punând în valoare experienţa cotidiană a fiecăruia, punându-i într-o situaţie inedită.

Abordarea interdisciplinară poate asocia activitățile matematice cu activități de educare a limbajului.

Exemple:

1. „Colo, sus, pe rămurele
   Noi vedem 5 păsărele
   Una zboară bucuroasă
   Că vrea să intre în casă!
2. ”Trei fetițe mititele
   Se uită la păsărele
   Una pleacă de îndată
   La căsuța fermecată.”
3. „Patru pinguini distrați
   Stau pe gheață îmbrăcați
   Încă unul a venit și frumos a povestit”.

II. Completarea activității de lectură cu activități matematice .sau activități practice

1. Educatoarea citește povestea ”Pete Motanul și nasturii săi șic”, apoi le cere copiilor să numere până la 3, să recunoască cifrele din imagini, să recunoască culoarea nasturilor și forma acestora.
2. La finalizarea lecturii ”Pete Motanul și nasturii săi șic”, copiii vor realiza un colaj cu Pete Motanul, pe care vor lipi nasturii , respectând ordinea culorilor din poveste.

III. Jocul de rol

Primele jocuri pe care le practică copiii sunt jocurile de rol.

Jucând un anumit rol, el însufleţeşte, umanizează natura înconjurătoare, dar, la rândul lui, devine parte a mediului, se identifică cu acesta, îl înţelege şi-l însufleţeşte pe plan afectiv, percepe mai viu şi mai intens realitatea dintre el, ca fiinţă umană şi elementele lumii înconjurătoare.

În jocurile cu subiecte din lumea animalelor, copiii acţionează ca purtători ai calităţilor şi funcţiilor umane, generalizate, relaţiile sale cu celelalte vieţuitoare fiind aproape umanizate. Exemple de jocuri de rol: „De vorbă cu Azorel”, „Ce crezi că ţi-ar spune delfinul din imagine”, „Dialog cu o veveriţă”, „Plecarea păsărilor călătoare”, „Greierele şi furnica”, ”Ridichea uriașă”.

IV. Puzzle-uri matematice

Potrivit codurilor plasate pe fișa de lucru, se colorează cu grijă fiecare secvență identificând cifrele-o activitate pentru grupa mare.

Jocul interdisciplinar poate fi folosit atît ca metodă de predare-învăţare, cât și ca mijloc util de consolidare a cunoştinţelor însuşite.

Diversitatea exerciţiilor folosite au ajutat la verificarea capacităţilor intelectuale ale preșcolarilor, creând un mediu plăcut și interesant, ajutându-i pe aceștia să iubească plantele şi animalele, mediul ânconjurător, să adopte un comportament adecvat de ocrotire a acestuia.

Interdisciplinaritatea reprezintă pentru preșcolarii cu CES o oprtunitate de a învăţa să cunoască, de a învăţa să facă, de a învăţa să trăiască împreună cu ceilalţi. Complexitatea activităţilor interdisciplinare crește în funcție de vârsă, resursele acestora fiind practic inepuizabile.

Orice demers integrator trebuie făcut prin implicarea activă a copilului în construirea propriilor trasee de învăţare. Cunoaşterea mediului trebuie să reprezinte pentru elev un drum spre cunoaştere, spre modul de realizare al acestuia şi nu un studiu abstract al unor fenomene departe de interesele sale. Preșcolarul trebuie inclus chiar în structura disciplinei, care trebuie să-l provoace să (re)descopere ceea ce-l înconjoară, ceea ce se întâmplă în jurul său, pentru a găsi soluţii la problemele cărora trebuie să le facă faţă.

Bibliografie:

• Fătu, Sanda; Stroe, Felicia; Stroe, Constantin; Cârstoiu, Jeanina; Ciolac-Rusu, Anca, Didactica disciplinei Ştiinţe ale naturii pentru învăţători clasele III-IV, Editura Corint, Bucureşti, 2005.

• Florincuţa, Corina; Cheregi, Elisabeta, Transdisciplinaritate şi interdisciplinaritate, Învăţământul primar, Editura Miniped, Bucureşti, 2-3/2004

• Neacşu, Ioan, Predarea şi învăţarea disciplinei ştiinţe, Învăţământul primar, Editura Discipol, Bucureşti, 4/2002.

• Nicolescu, Basarab, Transdisciplinaritatea, Editura Polirom, Iaşi, 1999.

• Văideanu, George, Educaţia la frontiera dintre milenii, Editura Politică, Bucureşti, 1988.

PROIECT DE ACTIVITATE DICACTICĂ

Unitatea de învățământ: Centrul Școlar de Educație Incluzivă,Orașul Vălenii de Munte

Profesor educator: Urlețeanu Magdalena Nicoleta

Data:

Clasa:a-III-a

Modulul: Stimulare cognitivă

https://classroom.google.com/w/MTk5NzgwMDQ5MzM1/t/all

Tema: Importanța consumului de legume și fructe

Tipul lecției: Lecție de consolidare de priceperi și deprinderi

Timp: 30 Minute/On-line

Scopul lecției: Consolidarea cunoștintelor referitoare la importanța consumului de fructe și legume

Obiective operaționale:

O1-să identifice corect fructele și legumele prezentate:obiectivul se consideră realizat la nivel minim dacă se recunosc 5fructe/legume din 10.

O2-să precizeze sub ce formă putem consuma fructele și legumele (proaspete,suc,compot,dulceață,zacuscă etc.)-obiectivul se consideră realizat la nivel minim dacă se recunosc două produse din patru.

O3-să enumere câteva fructe și importanța vitaminelor acestora în funcționarea sănătoasă a organismului-obiectivul se consideră realizat la nivel minim dacă enumeră două fructe din patru.

Obiective motrice: elevii vor fi capabili:

OM1 – *să-şi dirijeze atenţia către centrul de interes sugerat*

OM2 – *să-şi coordoneze mişcările mânii pentru a utiliza dispozitivele It, în timpul stabilit;*

OM3– *să-şi controleze mişcările, gesturile şi vocea în timpul lecţiei, astfel încât să corespundă sarcinilor de lucru şi regulilor stabilite;*

Obiective afective: elevii:

- OA1 – *să manifeste interes pentru rezolvarea sarcinilor date;*
- OA2 – *să manifeste dorinţa de a rezolva exerciţiile*
- OA3 – să răspundă prompt solicitările profesorului şi să se mobilizeze pentru rezolvarea lor.

Mijloace :Laptop ,tabletă,prezentare ppt,google meet,classroom.
https://classroom.google.com/w/MTk5NzgwMDQ5MzM1/t/all

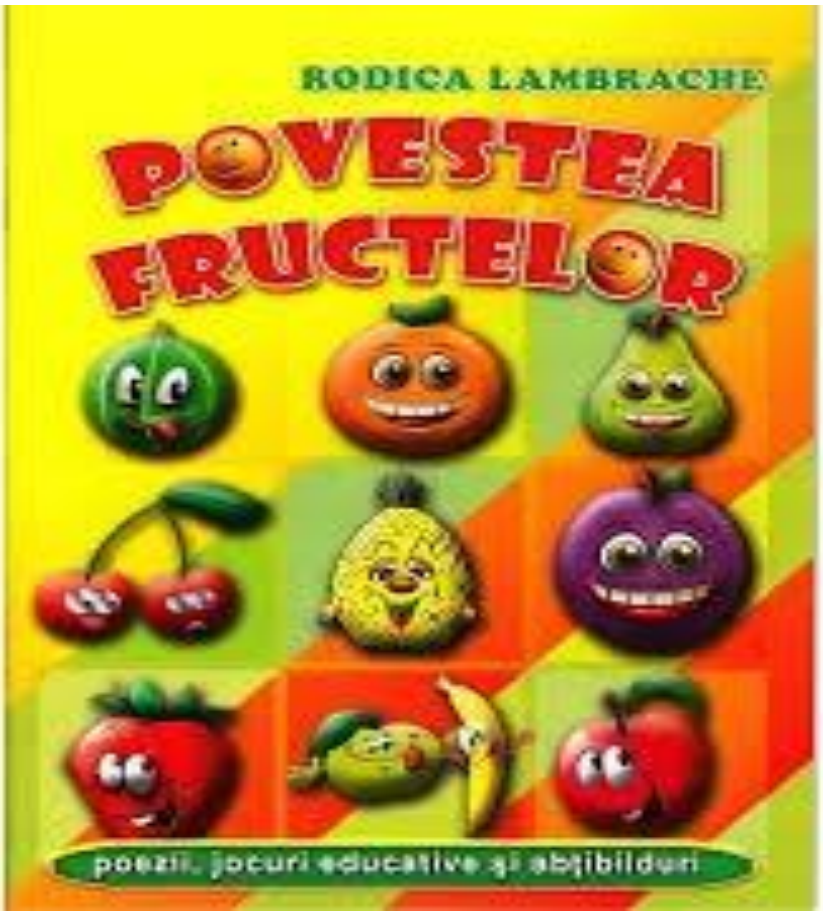
Metode si procedee:conversația,exercițiul,explicația.

Bibliografie: Alois Gherguț.Educație Specială-Ghid metodologic. Editura Polirom.Iași 2016.

Nr Crt.	Etapele lecției	Obiective operaționale	Conținutul activității https://classroom.google.com/w/MTk5NzgwMDQ5MzM1/t/all	Timp	Strategii didactice		Evaluare
					Metode și procedee	Mijloace didactice	
1.	Moment organizatoric		Invit elevii să se conecteze on-line în vederea desfășurării lecției.	1min.		Classroom meet	
2.	Verificarea cunoștințelor		Profesorul adresează o serie de întrebări.Ce fructe cunoașteți? Ce legume cunoașteți? Ce vitamine conțin acestea?	3min.	Conversația	PPT	Individuală
3.	Captarea atenției		Se prezintă elevilor un material ppt în care sunt prezentate imagini cu fructe și legume.	3min.	Exercițiul	Material ppt Laptop Tabletă Laptop	Aprecieri verbale asupra capacității de concentrare a atenției în timpul lecției

4.	Anunțarea temei		Azi vom vorbi despre importanța alimentației sănătoase a organismului nostru,atunci când consumăm legume și fructe	1min.	Conversația Explicația	Imagini	Aprecieri verbale stimulative
5.	Desfășurarea lecției	**O1**-Să identifice corect fructele și legumele prezentate.	Voi prezenta imagini cu legume/fructe.	5min	Conversația Explicația	Tabletă Laptop	Individuală
		O2-Să precizeze sub ce formă putem consuma fructele și legumele	Profesorul identifică pe baza imaginilor preparatele din legume/fructe, iar elevii vor recunoaște produsele respective.	3min	Conversația Explicația	Prezentare PPT	Aprecieri verbale stimulative
		O3-Să enumere câteva fructe și importanța vitaminelor acestora în funcționarea sănătoasă a organismului.	Elevii vor enumera fructele prezentate în imagini,apoi vor preciza rolul vitaminelor în funcționarea sănătoasă a organismului.	5min	Conversația Explicația	Material PPT	Individuală
6.	Evaluare		Profesorul apreciază realizarea sarcinilor de către elev,iar pentru acasă vor fi îndrumați să citească”Povestea fructelor” pentru a afla mai multe despre	5min	Conversația Explicația	Tabletă Laptop Imagini	Individuală

			acestea.				
7.	Asigurarea retenției și a feed-back-ului		Profesorul adresează întrebări privitoare la subiectul lecției de astăzi. :-Despre ce am vorbit astăzi? -Ce anume ați aflat astăzi despre legume și fructe? -Vitaminele ne asigură o dezvoltare sănătoasă.	3min	Conversația		Individuală
8.	Încheierea activității		La finalul activității se vor face aprecieri stimulative și încurajatoare asupra modului în care elevii au realizat sarcinile de lucru,elevii primind felicitări sau încurajări după caz.	1min	Conversația		Aprecieri stimulative și încurajatoare

RODICA LAMBRACHE
POVESTEA FRUCTELOR
poezii, jocuri educative şi abţibilduri

RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ DIGITALĂ

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte
Profesor psihopedagog Alecu Elena

Titlul resursei educaționale :Exerciții de diferențiere a sunetelor R-L în cuvinte paronime

Disciplina: Terapia tulburărilor de limbaj

Clasa a IV-a

Competența specifică:

3.3 Formarea şi dezvoltarea capacităţii de comunicare prin limbaj oral

Valoarea pentru învățare:

Resursa realizată este utilă în cadrul activităților de terapie a tulburărilor de limbaj, în etapa de diferențiere a sunetului R de sunetul L cu care de cele mai multe ori este confundat și substituit atât în limbajul oral cât și în limbajul scris.

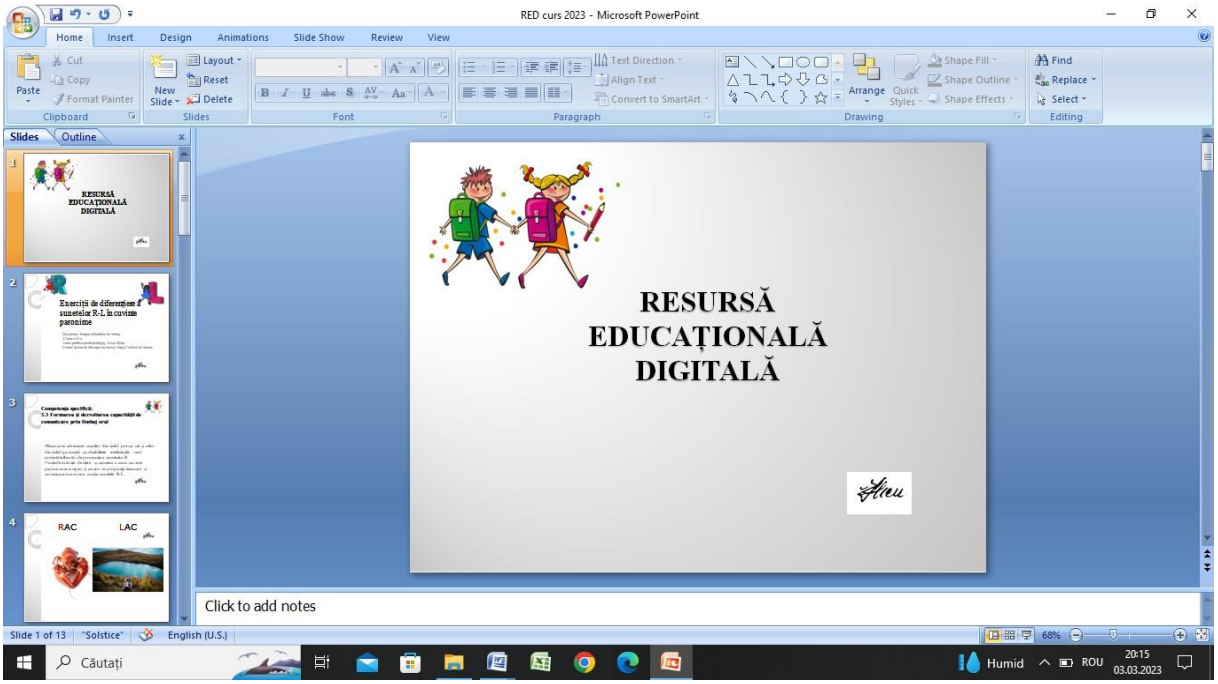
Este o resursă interactivă, atractivă prin imagini și exercițiul –joc propus și adaptată particularităților psihoindividuale ale elevilor. Elevii cu dizabilitate intelectuală sunt atrași de materiale vizuale, sunt mai atenți și învățarea devine mai facilă.

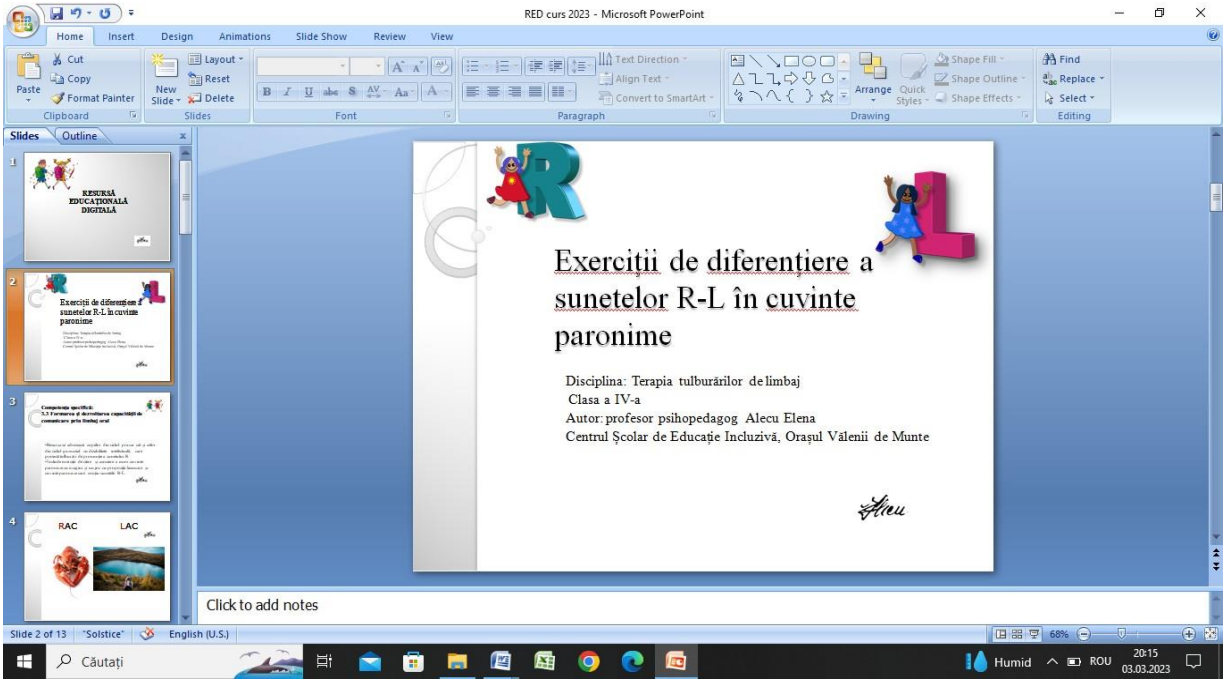
Resursa poate fi folosită intr-o activitate de formare de priceperi și deprinderi, pe parcursul activității dar și în momentul evaluarii. Imaginile pot fi folosite ca suport vizual în etapa de automatizare /exersarea sunetului R în propoziții.

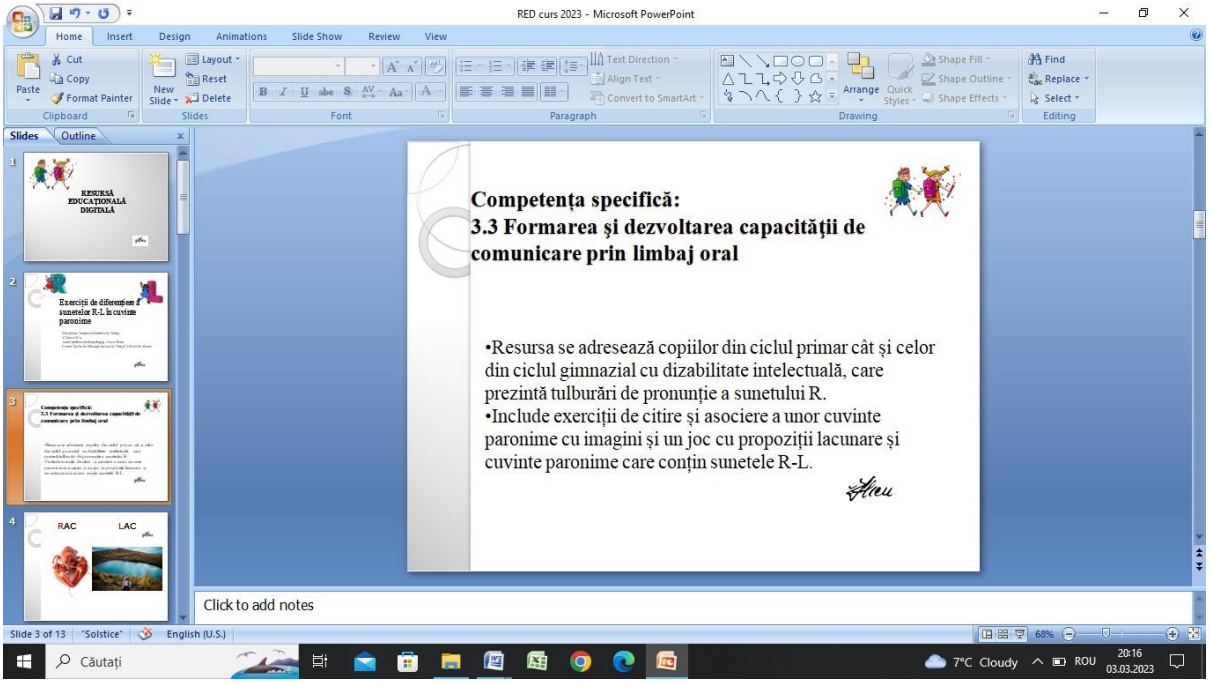
Maniera de lucru:

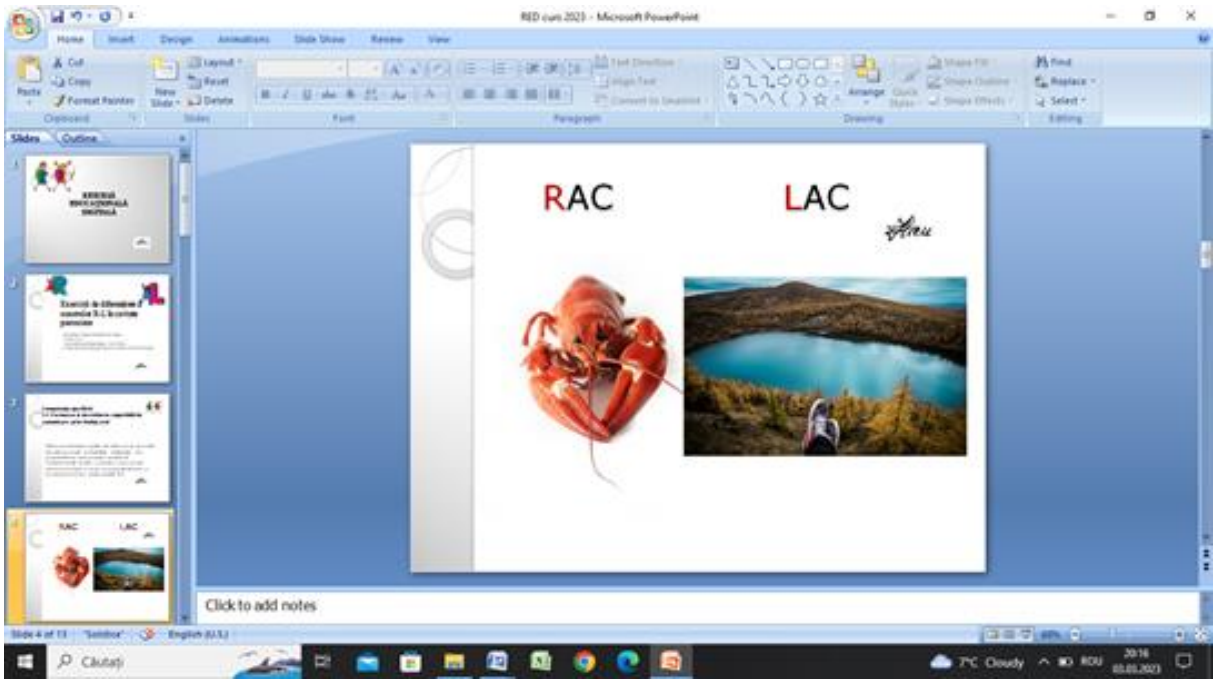
Activitatea se desfășoară cu grupă de elevi , maxim 4 elevi , sub formă de joc . Citim împreună cuvintele paronime cu sunetele R-L, realizăm analiza fonetică a cuvintelor, asociem cuvântul cu imaginea și apoi alcătuim propoziții după imagini.

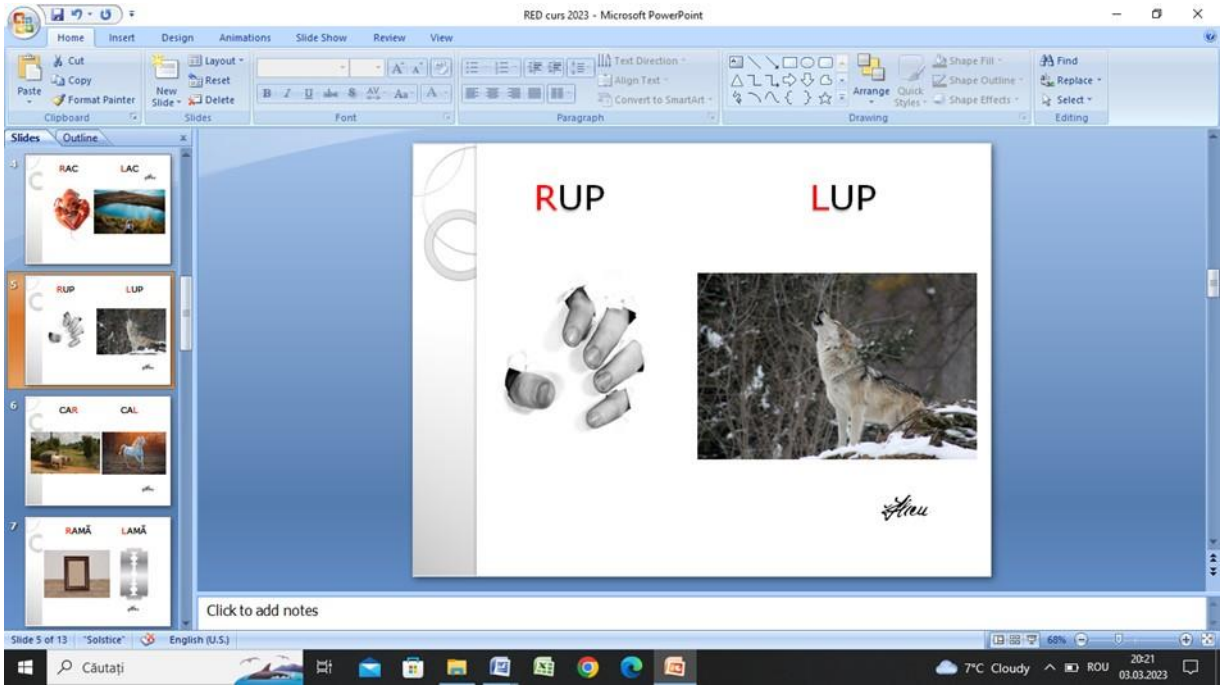
Evaluarea activității se realizează cu resursa și exercițiul – joc ”Completează propozițiile cu cuvintele potrivite” realizat în Wordwall. Feedback-ul este direct și imediat.

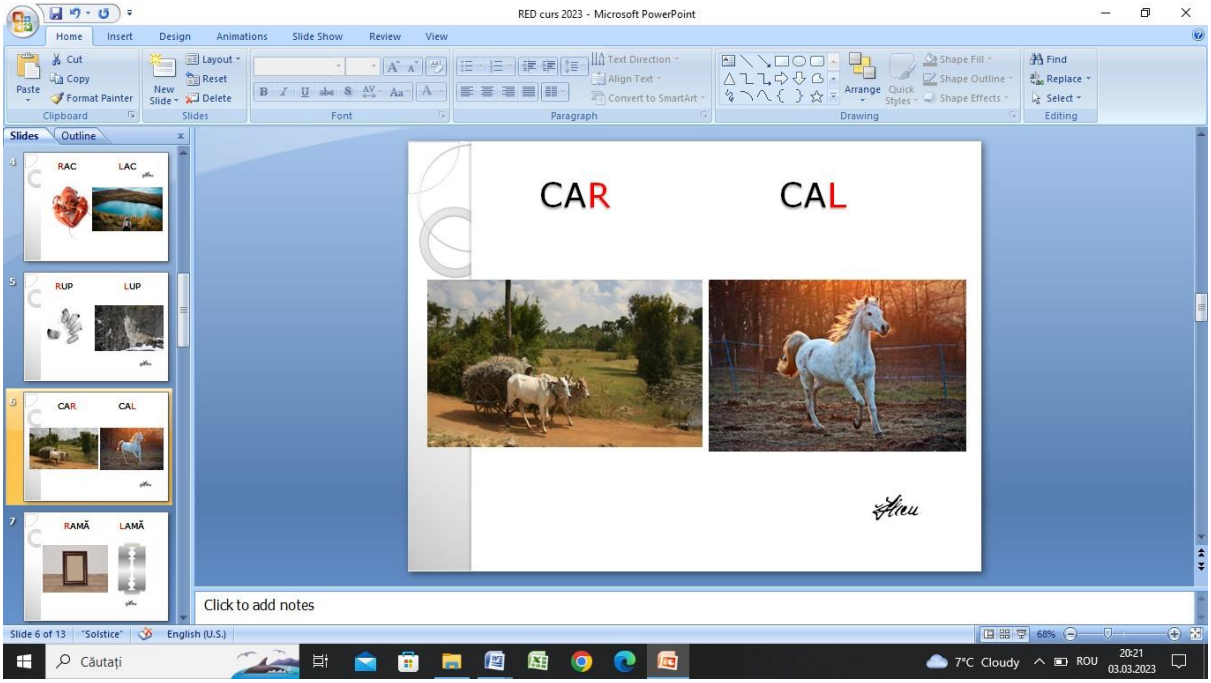

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ DIGITALĂ
Click to add notes
Slide 1 of 13
"Solstice"
English (U.S.)

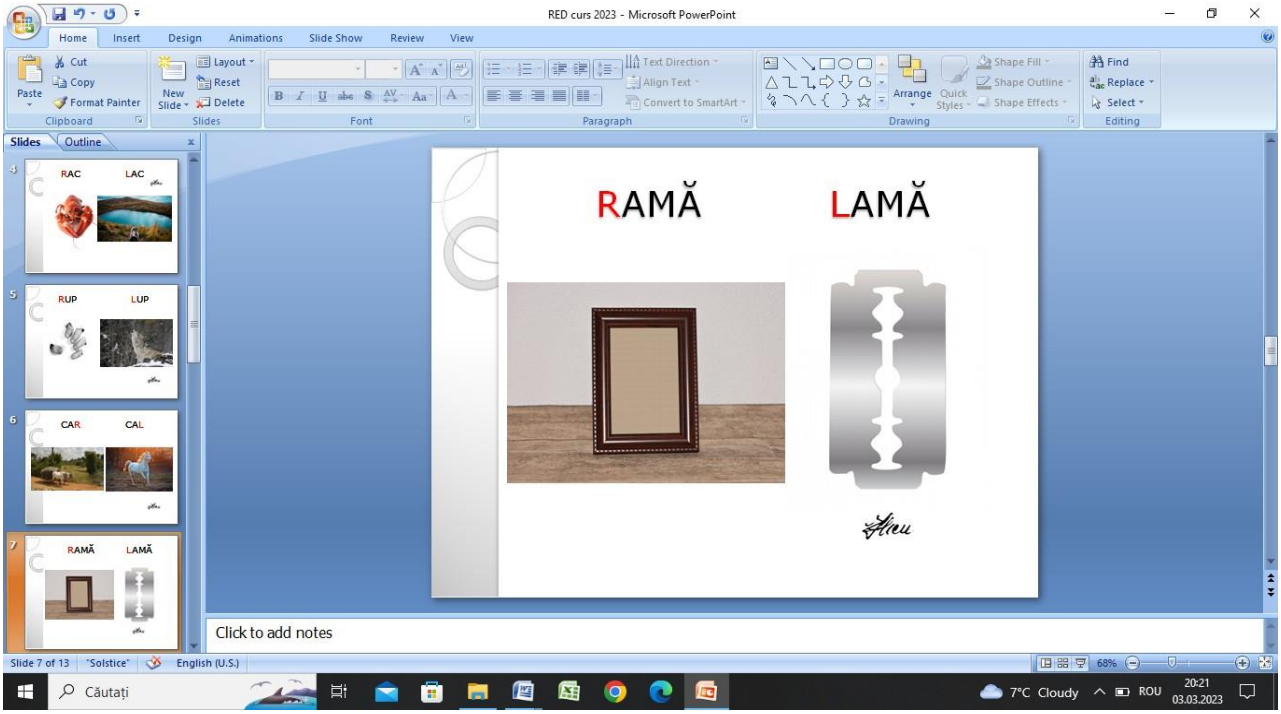

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
Exerciții de diferențiere a sunetelor R-L în cuvinte paronime
Disciplina: Terapia tulburărilor de limbaj
Clasa a IV-a
Autor: profesor psihopedagog Alecu Elena
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte
Click to add notes
Slide 2 of 13
"Solstice"
English (U.S.)

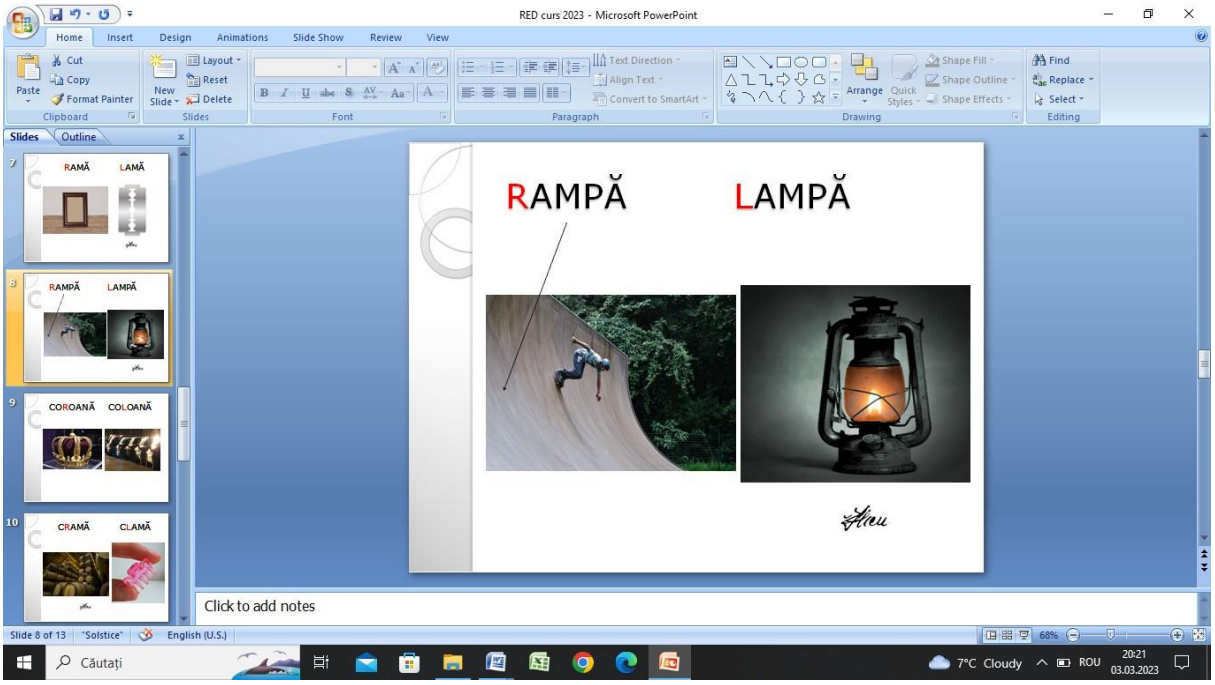

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
Competența specifică:
3.3 Formarea și dezvoltarea capacității de comunicare prin limbaj oral
•Resursa se adresează copiilor din ciclul primar cât și celor din ciclul gimnazial cu dizabilitate intelectuală, care prezintă tulburări de pronunție a sunetului R.
•Include exerciții de citire și asociere a unor cuvinte paronime cu imagini și un joc cu propoziții lacunare și cuvinte paronime care conțin sunetele R-L.
Click to add notes

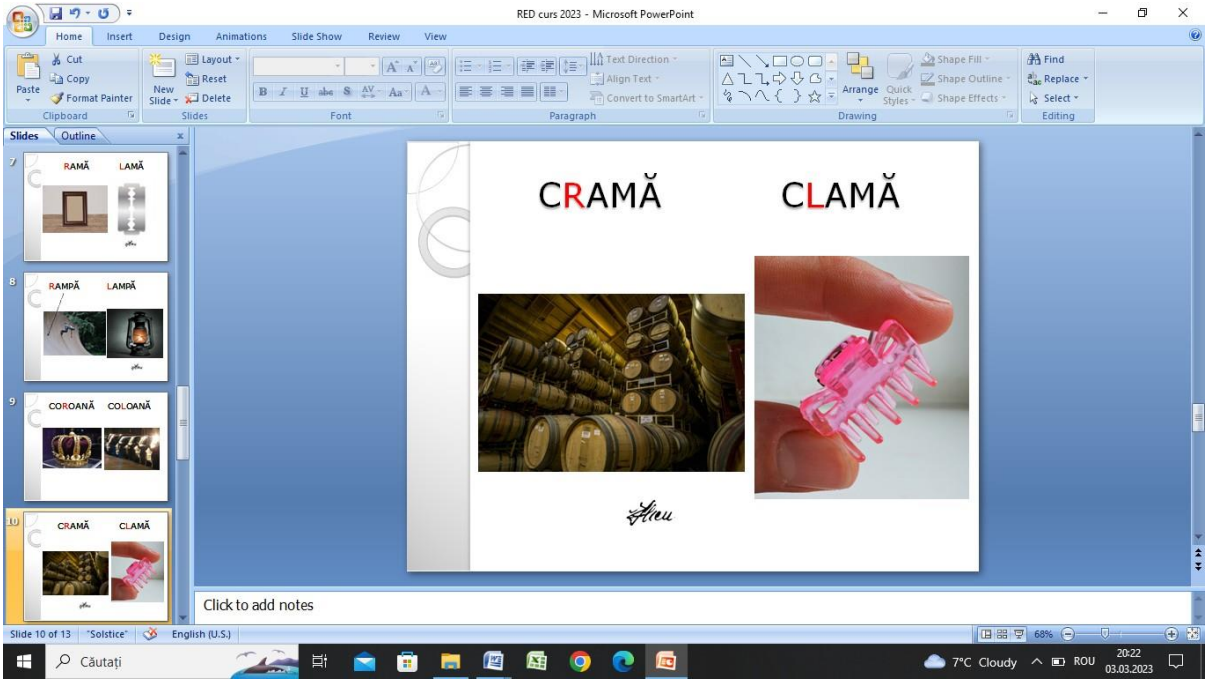

RAC
LAC
Click to add notes

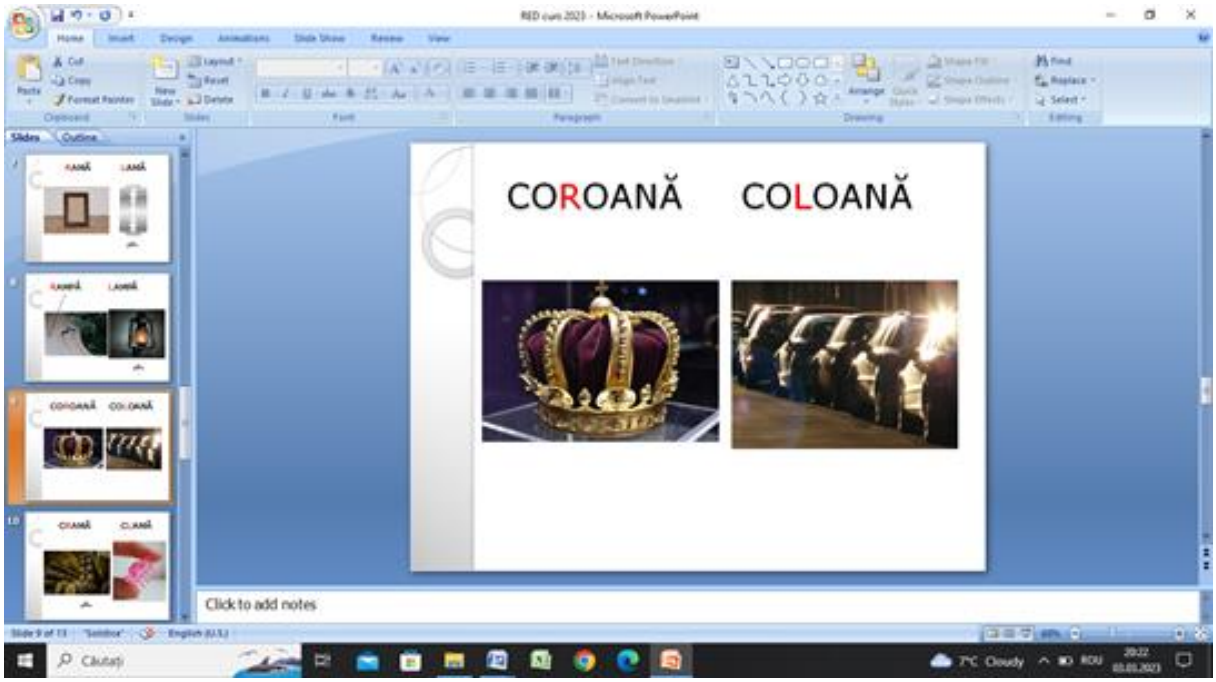

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
RUP
LUP
Click to add notes

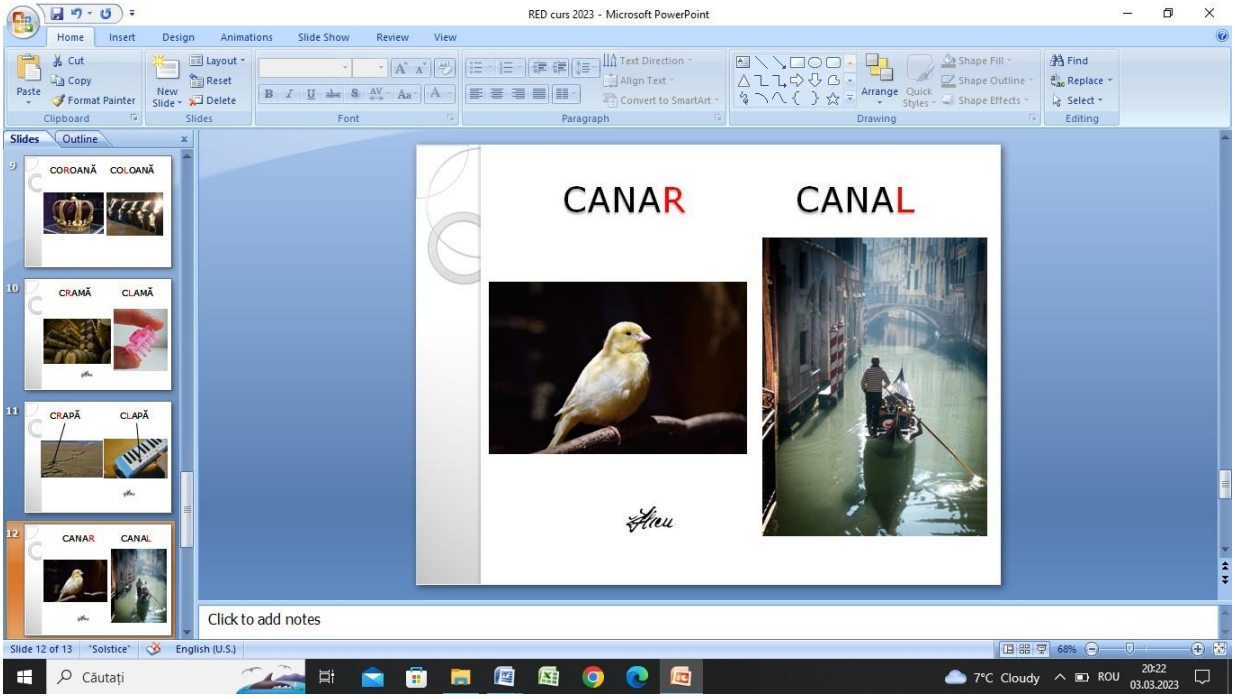

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
CAR
CAL
Click to add notes

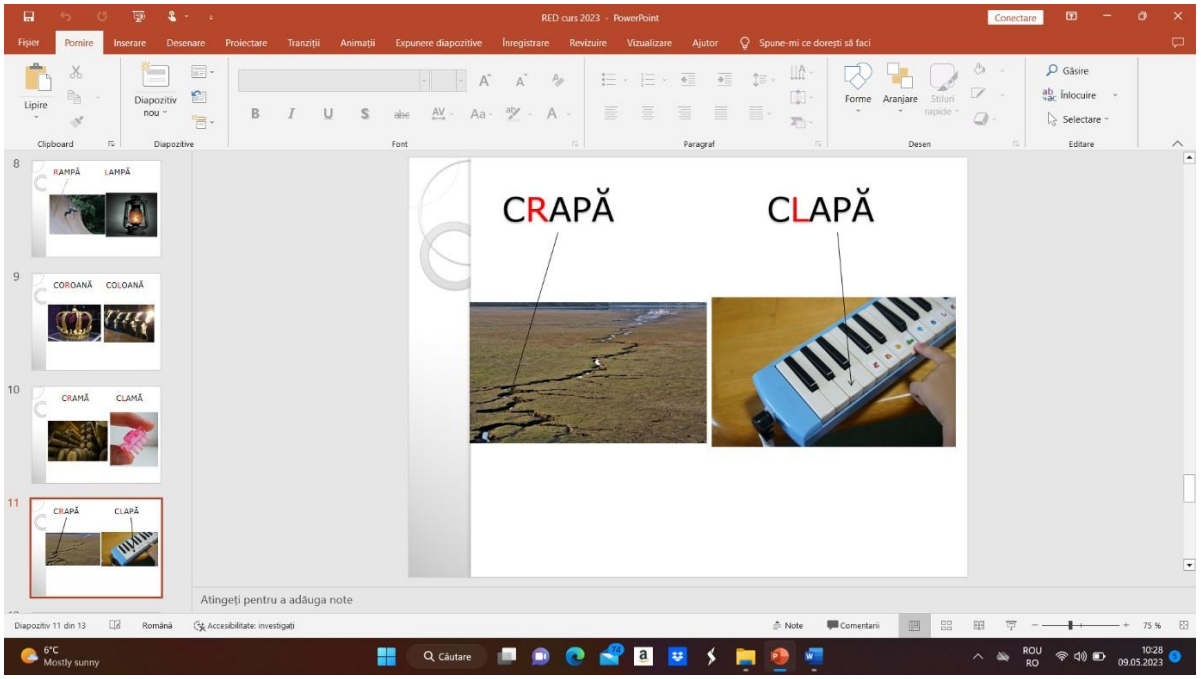

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
RAMĂ
LAMĂ
Click to add notes
Slide 7 of 13
"Solstice"
English (U.S.)
Căutați
7°C Cloudy
ROU
20:21
03.03.2023

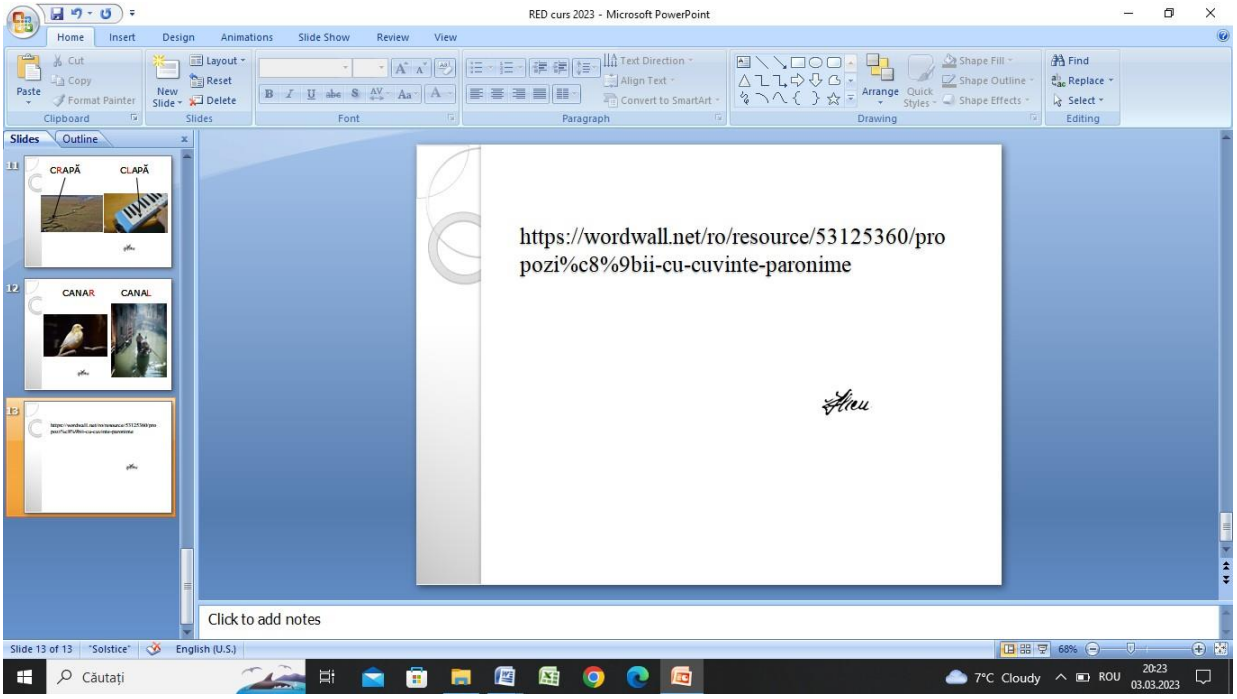

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
RAMPĂ
LAMPĂ
Click to add notes
Slide 8 of 13
"Solstice"
English (U.S.)
Căutați
7°C Cloudy
ROU
20:21
03.03.2023

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
CRAMĂ
CLAMĂ
Click to add notes

COROANĂ
COLOANĂ
Click to add notes

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
CANAR
CANAL
Click to add notes

RED curs 2023 - PowerPoint
CRAPĂ
CLAPĂ
Atingeți pentru a adăuga note

RED curs 2023 - Microsoft PowerPoint
Home
Insert
Design
Animations
Slide Show
Review
View
Slides
Outline
CRAPĂ
CLAPĂ
CANAR
CANAL
https://wordwall.net/ro/resource/53125360/propozi%c8%9bii-cu-cuvinte-paronime
Click to add notes
Slide 13 of 13
"Solstice"
English (U.S.)
Căutați
7°C Cloudy
ROU
20:23
03.03.2023

EVALUAREA PROGRESULUI ŞCOLAR ÎNREGISTRAT DE ELEVIII CU CES ÎN SISTEM ONLINE

prof.Toma Mihaela
Centrul Şcolar pentru Incluzivă Târgu Neamţ

Potrivit lui Gherguţ,(2013),principiile-cheie ale incluziunii sunt următoarele: principiul drepturilor egale,unicităţii şi individualizării, diversităţii,accesului şi participării şi altele: principiul dezvoltării, incluziunii,dezinstituţionalizării şi normalizării.În scopul asigurării eficienței tehnologiilor și materialelor folosite în activități individuale sau de grup este esenţială aplicarea unor principii de bază, , dar și principii specifice,pentru incluziunea copiilor cu CES.

Darii,(2017),constată că în asistența copiilor cu CES trebuie folosite strategii educaționale adaptate prin adecvarea acestora conform nevoilor copiilor, să anticipeze şi să observe impactul utilizării unei anumite metode/procedeu în lucrul cu copilul şi să stabilească care sunt cele mai eficiente, pentru a le folosi în cadrul activităților de incluziune educațională. Metodele aplicate în procesul instructive-educativ la nivel general,dar şi nivel particular,sunt cele triate pentru asistența individualizată a copiilor cu CES, trebuie să fie utile,să aibă la bază o cunoaştere aprofundată a particularităților de dezvoltare a copilului, să fie îndreptate spre garantarea progresului în era tehnologiilor informaționale,din ce în ce mai mult se folosesc metodele educaționale moderne, prin accesarea variatelor procedee de utilizare a tehnologiilor informaționale de comunicare (TIC).Copiii cu CES reclamă atitudini distincte, individualizate,conform cărora tehnologiile întrebuinţate în constituirea și desfăşurarea propriu- zisă a procesului educațional se vor fundamenta pe următoarele abordări: învățarea interactivă; negocierea obiectivelor; demonstrația, aplicația și conexiunea inversă; evaluarea continuă ca răspuns al învățării; sprijin pentru elevi și profesori (conform pachetului de resurse UNESCO “cerințe speciale în clasă”, 1993).Adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare și de management al clasei de elevi în care sunt integraţi copii cu ces,presupune un cumul de schimbări a strategiilor didactice,adaptarea procesului educațional la cerințele educaționale speciale ale copilului și a comportamentului didactic.Implementarea în practică a educației incluzive presupune înțelegerea faptului că rolul profesorului este acela de a facilita procesul de învățare pentru fiecare elev și de a fi un sprijinitor activ al acestora.[6]

Procesul de învăţământ este un proces de predare-învăţare-evaluare a activităţii didactice.Procesul de predare pentru a-şi săvârşi obiectivele,cadrul didactic trebuie să aibă în

vedere următoarele aspecte :designul predării,să utilizeze metode specifice şi suporturi de învăţare pentru elevii cu dificultăţi şi pentru cei cu cerinţe speciale,programele educaţionale să fie însoţite de asistenţă complementară,să se realizeze un mediu de învăţare favorabil pentru toţi,formarea unui climat de respect şi acceptare a diferenţelor,utilizarea unor modalităţi flexibile de grupare a elevilor pentru activităţile didactice, pe baza nevoilor de învăţare şi în acord cu tipul de sprijin educaţional de care elevii au nevoie în vederea dezvoltării propriului potenţial.În procesul de învăţare,trebuie luate în considerare următoarele :implicarea activă a elevilor în procesul de învăţare, în ritm şi la nivele de dificultate accesibile,revelarea cunoştinţelor în predarea noilor conţinuturi,folosirea simulării, studiilor de caz şi a problematizării,inserarea feedback-ului constructiv şi informativ în legătură cu intervenţia şi achiziţiile învăţării, tratarea egală a tuturor elevilor, crearea unui cadru prielnic de colaborare şi lucru în echipă,redactarea unor sarcini de lucru adaptate,implementarea unor experienţe care să încurajeze empatia, înţelegerea şi respectul reciproc între elevi.Cel de-al treilea element din procesul de învăţământ este evaluarea şi trebuie să vizeze următoarele:evaluarea să fie sistematică şi continuă, integrată în actul predării actuală, să fie reală în conţinut şi în performanţele preconizate; să aibă întâietate evaluarea de progres (achiziţiile individuale),progresia învăţării să se facă remarcată prin standarde şi descriptori de performanţă,elevii să se autoaprecieze,dar şi pe colegii lor.

Metoda de evaluare este un făgaş prin care pune la dispoziţie elevilor şansa de a dovedi nivelul de acumulare a cunoştinţelor,formarea diferitelor capacităţi utilizate în practică prin diverse instrumente corespunzătoare obiectivului de evaluare propus.

Metodele pot fi clasificate în două mari categorii:metodele tradiţionale si metode complementare.Din categoria metodelor tradiţionale de evaluare fac parte:probele orale,probele scrise şi probele practice.

Autoevaluarea - formele existente işi găsesc o completare oportună în evaluarea de sine, în străduinţa de autoevaluare al fiecărui elev (dar şi al profesorului).Autoevaluarea este benefică,întrucât contribuie la cunoaşterea de sine (autocunoaşterea) şi progresul conştiinţei de sine (autoconştiinţei), două elemente primează,se îmbină şi acţionează Eul concret.

Calităţile primordiale ale unui instrument de evaluare sunt:validitatea, fidelitatea, obiectivitatea şi aplicabilitatea.Utilizarea testelor ca important instrument de evaluare în procesul şcolar poate fi prevăzut şi un potenţial risc în momentul în care în proiectarea

acestora nu se ţine cont de calităţile acestora, calităţi absolute necesare în condiţiile în care se doreşte realizarea unei evaluări optime.[4]

Metode de evaluare tradiţionale îmbogăţite în mediul virtual:portofoliul,proiectul,autoevaluarea şi evaluarea colegială(interevaluarea),jurnalul reflexiv etc.,atât pentru învăţământul preuniversitar,cât şi pentru învăţământul superior.

Portofoliile digitale sau electronice sunt caracterizate prin generozitatea spaţiului şi a modalităţilor de exprimare,dInamism,oportunităţi collaborative suplimentare în cazul utilizării platformelor şi a resurselor online,susţinerea proceselor de reflecţie care pot determina schimbări în comportamentele de învăţare ale elevilor şi ale studenţilor,orientându-i spre autoreglare.

În cazul elevilor cu CES,optăm deseori pentru o astfel de metodă de evaluare,în contextul epidemiologic actual,în care se regăsesc fişele de lucru rezolvate,diferite teste de evaluare,lucrări artistic-plastice cu care au participat la concursuri online.Proiectul se referă la corelaţia dintre activităţile şcolare cu situaţii din viaţa reală ce poate fi combinat cu autoevaluarea,evaluarea colegială şi jurnalul reflexiv.[2]

Ceobanu,(2016) identifică fenomenul de E-learning global (Învăţarea electronică)și termenii de ”democratizare”digitală ,dar şi „segregare” digitală;activităţile devin mai flexibile şi adaptabile,sunt expuse prin intermediul internetului;creşte nivelul de interactivitate,se dezvoltă elementele de multimedia on-line(apar baze de date ce includ obiecte cognitivist-constructiviste constituie baza dezvoltării cursurilor on-line;modelul e-learning este adoptat pe scară largă de mediul academic şi cel de business). În cazul copiilor cu deficienţe fizice şi senzoriale, învăţarea asistată de calculator determină creşterea independenţei în învăţare; în special copiii cu dificultăţi severe în învăţare pot beneficia de folosirea computerului în grupuri mici (adesea cu ajutorul adultului), astfel încât competenţele sociale şi abilităţile de comunicare să poată fi dezvoltate/consolidate.[3]

Referinţe bibliografice:

1.Ceobanu C.Învăţarea în mediul virtual-Ghid de utilizare a calculatorului în educaţie.Iaşi:Editura Polirom,2016.

2.Ceobanu C.,Cucoş C.,Istrate O.,Pânişoară I.O. Educaţia digitală. Iaşi:Editura Polirom,2020.

3.Gherguţ A. Sinteze de psihopedagogie specială-Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice.ediţia a III-a Iaşi:Editura Polirom,2013.

4.Nemţanu C.,Gherguţ A. Psihopedagogie specială-Ghid practic pentru învăţământul deschis la distanţă,Iaşi:Editura Polirom, 2000.

5.Vogler J. Evaluarea în învăţământul preuniversitar.Iaşi:Editura Polirom,2000.

6. Darii L. Particularităţile activităţii cadrelor didactice privind incluziunea copiilor cu CES în mediul şcolar.Chişinău:Studia Universitatis Moldaviae,2017.

IMPORTANȚA ACTULUI LEXIC SI GRAFIC ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

PROF. ED. MĂNCILĂ ANNA MARIA
C.S.E.I., ORAȘUL VĂLENII DE MUNT

Structurile lexice şi cele grafice se formează şi se dezvoltă într-o unitate operaţională; scrisul şi cititul nu se pot separa.

Analiza genezei cititului la copiii preşcolari evidenţiază faptul că citirea se poate realiza fără suportul scrisului. Sunt copii care învaţă să citească fără a scrie, chiar fără a dovedi o activitate grafică deosebită.

Însuşirea scrierii însă, nu se poate realiza în afară proceselor care implică reproducerea verbală şi recunoaşterea semnelor grafice. Citirea implică procese cognitive, afective, volitive şi chiar deprinderi motorii, pe când scrisul implică procese mai complexe: de transfer şi reproducere, dublate de o deprindere motorie obţinută prin exerciţii specifice şi care tinde spre automatizare. (ex.: mişcarea mâinilor, antrenând musculatura fină a degetelor şi care necesită un efort mai mare, precum şi un grad de maturizare mai riguros).

Pe de altă parte, cele două activităţi trebuie învăţate împreună, fiecare fiind suportul celeilalte. Că execuţie motorie, procese intelectuale, afective, motivaţionale precum şi sfera atitudinală, cele două activităţi se aseamănă, antrenând elementele menţionate în grade diferite.

Scrierea poate să apară în următoarele forme: copiere, dictare, ca expresie individual-creatoare. Citirea se face cu voce tare sau în gând, ea fiind doar reproducere, deşi aspectul de expresivitate pe care aparatul verbo-motor îl realizează în ecuaţie personală nu este de neglijat.

Deosebirea dintre cele două tipuri de activităţi este evidenţiata în scrierea după dictare.

Semnul grafic reprezintă elementul sonor al vorbirii încadrat în spaţiul grafic. Relaţia grafem-fonem este determinată în însuşirea şi interiorizarea scrisului.

Grafemul prinde viaţă, dobândeşte semnificaţie, când descifrarea lui (citirea) îl transformă în fonem, şi invers: scrisul se însuşeşte prin transformarea fonemelor în grafeme ca urmare a unor mecanisme complexe de transpunere, în care sunt implicate intelectul şi motivaţia.

În procesul învăţării şcolare cititul se poate realiza concomitent cu învăţarea scrisului. Structurarea celor două componente ale limbajului scris se poate realiza însă şi separat: cititul apare fără suportul scrisului.

Scrierea este trasarea unor semne grafice care simbolizează gândurile, limbajul interior, este reflexie a limbajului oral, iar înţelegerea acestui mesaj, decodificarea lui, la fel ca şi interpretarea, reprezintă citirea. Scrisul şi cititul sunt aspecte ale aceluiaşi proces complex, iar asocierea lor este necesară. Prin citire se recunosc semnele grafice care primesc un sens şi o semnificaţie. În scris prin elementele grafice, se exprimă conţinutul gândirii, aşa cum la citire intervin elementele sonore ale limbajului oral.

Scrisul este mai greu de învăţat decât cititul, fiind o activitate mai complexă, în care se include pe lângă activitatea intelectuală, regăsita şi la citit – un efort fizic, specific dar şi nespecific. Metoda fonetică analitico-sintetica folosită în învăţarea limbii române, impune, de asemenea, că o serie de operaţii (cum sunt: analiza, sinteza fonetică, exprimarea articulată a cuvintelor) să fie comune. De aceea, ele se învaţă concomitent şi în acelaşi ritm, cu specificarea că, pentru scris, este necesară o activitate mai amplă de pregătire.

Învăţătorului, profesorului sau educatorului i se oferă o gamă largă de strategii ale învăţării scris-cititului, pe care el singur le poate selecţiona şi aplică în funcţie de momnentul şi posibilităţile de învăţare ale copilului.

MODALITATI DE ABORDARE A CONȚINUTURILOR NOILOR PROGRAME DIN INVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL (ORDINUL NR.3702 /2021)
CORELAREA COMPETENȚE – STRATEGII – EVALUARE

PRUNĂ NICOLETA DANIELA, Profesor psihopedagogie specială,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Ploiești

Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziunea socială și pentru angajarea pe piața muncii.

Educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități, necesare pentru:

a. împlinirea și dezvoltarea personală, prin realizarea propriilor obiective în viață, conform intereselor și aspirațiilor fiecăruia și dorinței de a învăța pe tot parcursul vieții;

b. integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate.

Programele școlare sunt centrate pe competențe și își propun să aducă în prim plan activitatea didactică orientată spre elev.

Cadrele didactice au un rol determinant în implicarea activă și conștientă a elevului în procesul de învățare.

Competenţa este un potenţial care trebuie demonstrat de elev.

Competenţa presupune:

• Cunoştinţe - a şti

• Capacităţi - a şti să faci

• Comportamente - a şti să fi şi să devii

Competențele generale se definesc la nivelul disciplinei și se formează pe durata învățământului preuniversitar. Ele au un grad ridicat de generalitate și complexitate și au rolul de a orienta demersul didactic către achizițiile finale ale elevului.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora. Pentru realizarea competențelor specifice, fiecare programă conține exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare formale și non-formale.

Conținuturile învățării se constituie din totalitatea achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază.

Evaluarea competenţelor se realizează prin metode şi instrumente moderne,
trecând de la evaluarea/verificarea a ceea ce ştie elevul, la ceea ce ştie să facă. Are în vedere:
a) resursele: cunoştinţe (a şti), deprinderi-abilităţi (a face), atitudini/valori (a fi, a deveni)
b) situaţiile concrete în care elevul învaţă şi pune în practică acel potenţial
Astfel, pentru evaluare pot fi folosite următoarele instrumente de evaluare:
chestionarul, interviul, observaţia, analiza documentelor, discuţii de grup, jocul de
rol, jurnalul, portofoliul, proiectul.

Având în vedere trăsăturile de specificitate ale elevului cu dizabilitate intelectuală (vâscozitatea genetică, heterocronia dezvoltării, inerția patologică, reprezentări lacunare, plasticitatea scăzută a scoarței cerebrale) și faptul că dezvoltarea gândirii este potențată de comunicarea activă și conștientă, formarea competențelor de utilizare a limbajului verbal și non-verbal are o importanță deosebită. Cu cât un copil are o dizabilitate intelectuală mai accentuată, limbajul său verbal este mai slab dezvoltat, iar ponderea limbajului non-verbal este în creștere.

Programele oferă cadrului didactic oportunitatea de a adapta la particularitățile psihoindividuale și de vârstă, la ritmul și preferințele copilului, alegând activitățile accesibile în funcție de potențialul acestuia.

Exemple de corelare a competențelor -strategii-evaluare:

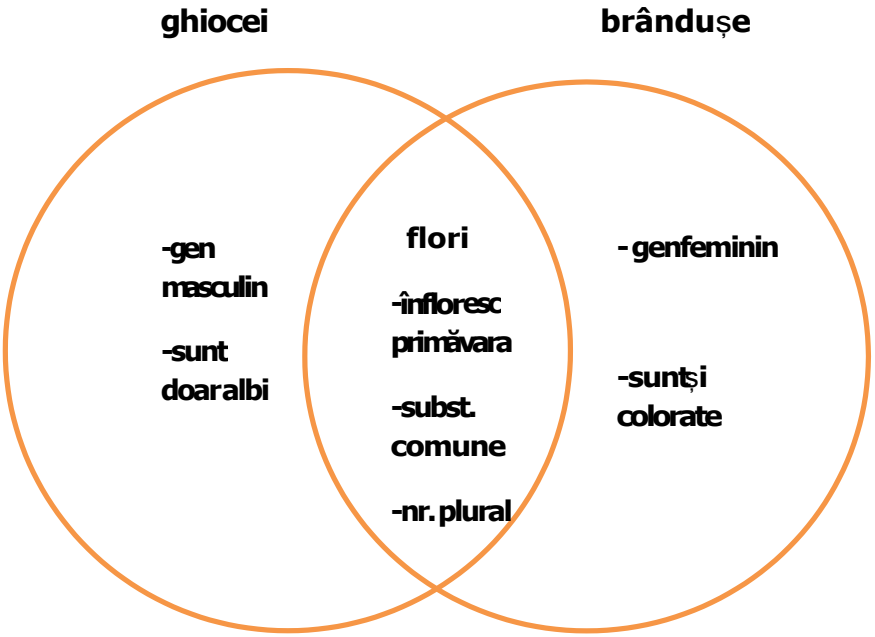
Corelare Competențe-strategii-evaluare

- **clasa a V-a/ a VIII-a A** , pentru elevii cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate
- Disciplina: Limba și Literatura Română
- **Conținutul:** Consolidarea cunoștințelor despre substantiv
- **Competența generală**: Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise
- **Competența specific**ă: Respectarea normelor ortografice și ortoepice în utilizarea structurilor fonetice, lexicale și sintacto- morfologice
- **Strategii** de Consolidare a cunoștințelor: Metoda RAI (” Răspunde/ Aruncă/ Interoghează”
- Exemple de întrebări:
- Ce este substantivul?
- De câte feluri este substantivul?
- Care sunt genurile substantivului?

- Care sunt numerele substantivului? Etc...

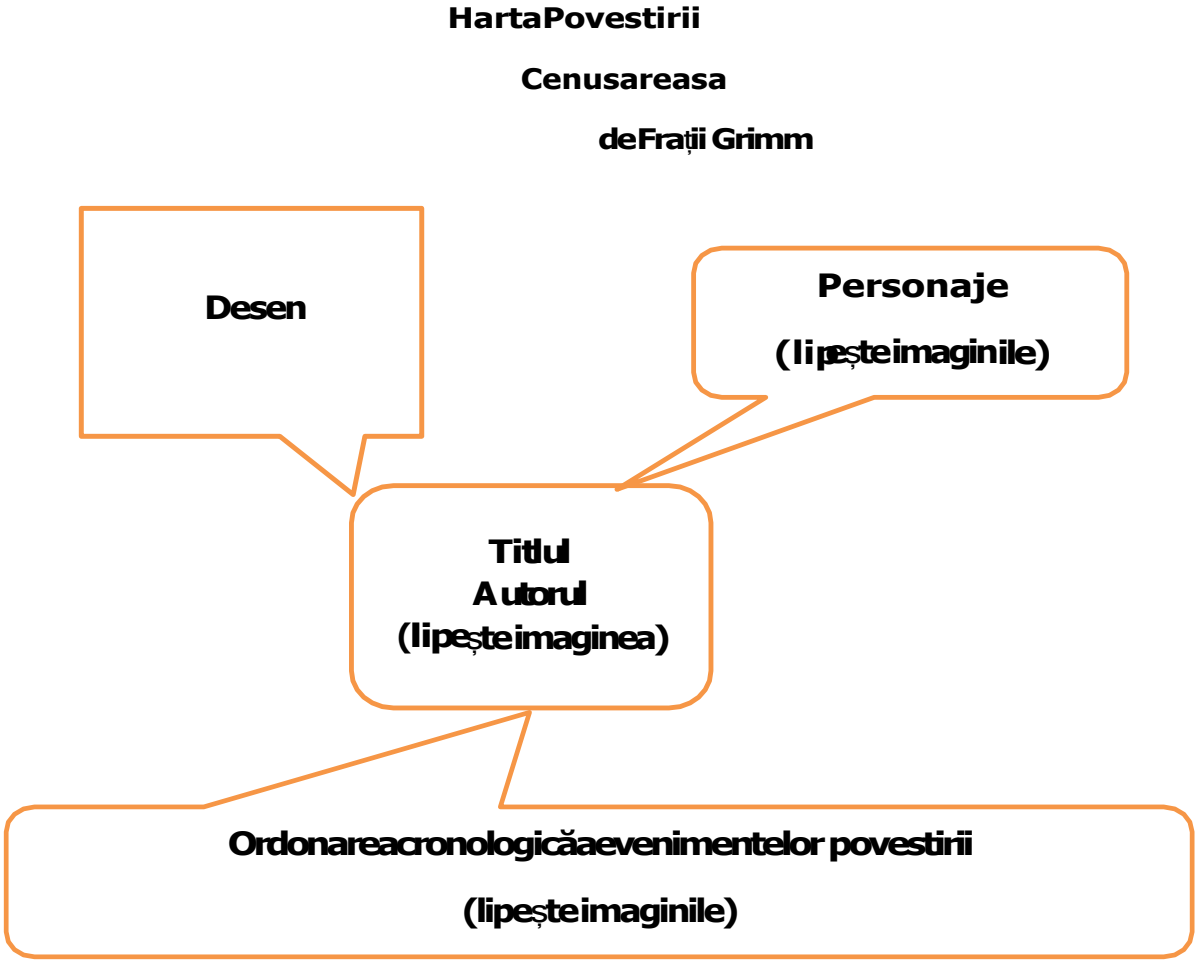
valuarea, se poate realiza folosind metoda "Diagrama Venn" Analizați cuvintele "ghiocei" și "brânduș ", din propoziția: "Ieri am văzut ghiocei și brândușe.", completând în cele două cercuri deosebirile dintre ele, iar în zona comună, asemănările.

Exemplu:

- La **clasa a VI-a**, pentru elevii cu dizabilități intelectuale grave, severe sau asociate
- Disciplina: Abilități de comunicare și limbaj
- **Conținutul:** Descifrarea mesajului recepționat dintr-un text(exemplu: Cenușăreasa de Frații Grimm)
- **Competența generală**:Receptarea de mesaje scrise și/sau prin metode alternative și augmentative de comunicare în diverse situații de comunicare
- **Competența specifică**: Formularea unei povestiri logice, structurate, pe baza unei succesiuni de imagini, folosind cuvinte proprii
- **Strategii** de Consolidare a cunoștințelor: Metoda Explozia Stelară
- Exemple de întrebări:
- Cine este personajul principal?
- Ce făcea Cenușăreasa?
- Cum se purtau surorile vitrege cu ea?
- Unde a mers Cenușăreasa?
- Când trebuia să plece de la bal Cenușăreasa?

Evaluarea se poate realiza completând ,,Harta Povestirii,,

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Prof.înv.preşcolar Opariuc Diana Valentina
G.P.P. Prichindel Suceava

Dată:

Unitatea de învăţământ:

Educatoare:

Grupă: Mare

Efectiv: 6 copii

Locul desfăşurării activităţii: Sala de grupă

Aria curriculară: Activităţi de terapie cognitivă

Denumirea activităţii: Cunoaşterea mediului

Tema activităţii: Tainele toamnei

Tipul de activitate: Observare „Toamna"

Scopul activităţii:

- ☞ Consolidarea cunoştinţelor referitoare la aspectele de anotimp

Obiective operaţionale:

***cognitive:**

O_{1}- să descrie aspectele generale ale toamnei
O_2- să enumere schimbările survenite în natură
O_3– să denumească elementele specifice toamnei : fructe , legume , flori ,ect

***psiho-motrice:**

O_4 - mânuiască materialele puse la dispoziţie

*** afective:**

O_5 - să aprecieze frumosul din natură

O_6 - să se implice afectiv în activitate

Forma de realizare: frontal, individual

Strategii didactice:

- ☞ ***metode şi procedee:*** observaţia, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, meloterapia.
- ☞ ***materiale şi mijloace didactice:*** imagini reprezentative anotimpului toamna, computer +cd cu tainele toamnei în imagini, figurine cu nori şi picături din ploaie, umbrele, frunze colorate, fructe şi legume specifice, crizanteme, casetofon, tablă magnetică.
- ☞ **Durata activităţii:** 20-25 minute

DEMERS DIDACTIC

Momentele activităţii	**Ob. oper.**	**Conţinutul activităţii**	**Metode şi procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
1. Momentul organizatoric		-Aranjeaz spaţiul educaţional; - Organizez colectivul de copii; - Asigură un fond muzical adecvat;			
2. Captarea atenţiei		- Spun copiii că astăzi venind spre grădiniţă m-am întâlnit cu "Zâna Toamnă", care mi-a dat un cadou pentru ei, iar ea o să vină mai târziu să vadă dacă le-a plăcut cadoul.	- expunerea;		- observ comportamentul copiilor;
3. Reactualizarea cunoştinţelor anterioare		- Întreb copiii dacă sunt curioşi să vadă ce cadou au primit, dar pentru aceasta trebuie mai întâi să-mi răspundă la câteva întrebări?; - „În ce anotimp suntem noi?" -„Ce ştiţi despre acest anotimp?"	- conversaţia;		- evaluez răspunsurile copiilor;
4. Anunţarea temei şi a obiectivelor		- Anunţ copiii că astăzi la activitatea de "cunoaşterea mediului" vom observa ce se	- explicaţia;		

Momentele activităţii	**Ob. oper.**	**Conţinutul activităţii**	**Metode şi procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
		întâmplă în anotimpul toamna, ce fructe şi legume se găsesc în acest anotimp, ce se întâmplă cu vremea, ce se întâmplă cu pomii, iar la finalul activităţii ne juca cu vom imagini ale ale toamnei.			
5. Desfăşurarea activităţii	O_1 O_2 O_3 O_4 O_5	- Prezint copiilor povestea toamnei printr-un film animat specific numit "Eu şi familia mea toamna"; - În timpul filmului accentuez ideile principale; - „Aţi văzut cum este vremea afara?" -„Aţi observat cum se îmbracă oamenii?" - „Uitaţi bunicul culege merele!" - „Vedeţi bunica pregăteşte legume pentru iarnă!" -„Uitaţi păsările pleacă spre alte tări?" - Întreb dacă le-a plăcut filmuleţul si îi anunţ că în continuare o să ne jucăm cu	- conversaţia; - explicaţia; ;	- calculator +cd cu poveste;	- observ comportamentul copiilor;

Momentele activităţii	**Ob. oper.**	**Conţinutul activităţii**	**Metode şi procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
		imagini ale toamnei;			
6. Obţinerea performanţei	O_3 O_6	- Folosesc metoda ciorchinelui si aşez imaginea principală cu tabloul toamnei pe tabla magnetică, iar copii vor veni pe rând sa ia cate o imagine de pe masă, să o denumească şi să o aşeze sub imaginea principală cu toamna (imagini cu fructe, legume flori, fenomene ale naturii specifice anotimpului toamna); - Copiii realizează ciorchinele; Supraveghez modul de lucru al fiecărui copil; - Dau indicaţii individuale şi îi ajut pe cei care nu reuşesc să se descurce singuri; - Îi încurajez să lucreze repede şi bine.	- exerciţiul; - meloterapia; - observaţia;	- lipici, şerveţele;	- observarea sistematică;
7. Feed-back		- Întreb copiii: - „Ce am făcut noi astăzi noi astăzi la activitatea de cunoaşterea mediului?”(am învăţat despre toamnă şi am	- conversaţia;		- evaluez răspunsurile copiilor;

Momentele activităţii	**Ob. oper.**	**Conţinutul activităţii**	**Metode şi procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
		aşezat imagini ale toamnei ca într-un ciorchine)			
8. Evaluarea	O_1 O_2	- Zâna Toamnă soseşte şi întreabă copii dacă le-a plăcut cadoul,pune câteva întrebări recapitulative (ce fructe de toamnă aţi aşezat voi pe tablă?, dar legume?, ce face norul acesta?, dar copilul acesta cum este îmbrăcat?) face aprecieri asupra lucrărilor şi a răspunsurilor primite; - Întrebă copiii dacă le-a plăcut activitatea de astăzi şi dacă vor ca Zâna Toamnă să îi mai viziteze?;	- conversaţia;		- aprecieri verbale;
9. Încheierea activităţii	O_6	- Recompensez copiii cu ecusoane în formă de zâmbete aduse de zână;	- conversaţia;		

PROIECT DIDACTIC

Unitatea de învățământ: C.S.E.I. Orașul Vălenii de Munte

Cadrul didactic: Gortoescu Alexandra-Gabriela, profesor-educator

Data:

Clasa: a V/VI-a S

Descrierea colectivului: Clasa este formată din 12 elevi: 4 fete și 8 băieți. Colectivul este eterogen ca problematică și caracteristici:
- elevii au vârste cuprinse între 11 și 14 ani;
- elevii provin din medii diferite: rural și urban; familie, centru de plasament, asistenți maternali;
- toți elevii prezintă diverse forme de deficiență mintală, întârziere în dezvoltarea psihică, psihomotorie și a limbajului în diferite grade, patru elevi prezintă tulburări din spectrul autist.

❖ Link platformă învățare on-line: https://classroom.google.com/u/2/c/MTc3NjI4OTk0NzQx

Aria curriculară: Terapie educațională complexă și integrată
Disciplina: Formarea autonomiei personale

Unitatea de învățare: Orientarea, organizarea şi structurarea spaţială

Subiectul lecției: Exerciţii de identificare a poziţiilor spaţiale simple (pe, sub, în faţă, în spate)

Tipul lecției: consolidare şi sistematizare a cunoştinţelor

Obiectiv cadru: 1. Stimularea și dezvoltarea disponibilităților individuale în vederea formării unor comportamente independente de bază

Obiectiv de referință: 1.3 Dezvoltarea capacităţii de orientare, organizare şi structurare spaţială

Obiective operaționale:

Cognitive

O1: Să precizeze locurile corespunzătoare, folosind indicii spațiali potriviți (pe, sub, în fața, în spatele). Obiectivul este realizat la nivel minim dacă un elev va identifica corect cel puțin două locuri.

O2: Să identifice animalele pe baza indiciilor. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă 50 % din elevi identifică cel puțin două animale.

O3: Să utilizeze indicii spațiali (pe, sub, în fața, în spatele).Obiectivul este realizat la nivel minim dacă 50% din totalul elevilor utilizează corect cel puțin doi indici.

Psihomotorii:

O4: Să urmărească cu privirea spre centrul de interes vizual propus de către profesor. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevul va privi în direcția indicată, fără distrageri ale atenției, în proporție de cel puțin 50% din timpul solicitat.

Afective:

O5: Să participe cu plăcere la activitate. Obiectivul este realizat la nivel minim dacă elevii manifestă (verbal sau nonverbal) o stare afectivă pozitivă cel puțin o dată pe parcursul activității.

Metode și procedee: conversația, explicația, observația spontană și dirijată, problematizarea, jocul didactic, munca independentă

Mijloace didactice: jetoane diverse (pisică, câine, căsuță, masă), material PowerPoint „Unde este Max?", planșă „În parc", cartonașe cu indicii, fișă de lucru, aplicația Jamboard

Forme de organizare: frontală, individuală

Evaluare: Formă de realizare a evaluării: formativă

Metode de evaluare: probă orală, probă scrisă

Instrumente de evaluare: fișă de lucru

Timp: 30 min.

Mod/loc de desfășurare: sincron - Google Meet, asincron - Google Classroom

Bibliografie:

Programa de *T.E.C.I.* nr. 5234/01.09.2008

Gherguț, Alois (2016) *Educația specială - Ghid metodologic*, Iași: Ed. Polirom

Webografie:

www.twinkl.ro

Momentele activității	Timp	Obiective operaționale	Demersul instructiv-educativ	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Evaluare
1. Moment organizatoric	1 min.		Se creează condițiile psihopedagogice necesare desfășurării activității online în condiții optime: - conectarea elevilor și a profesorului pe platforma Google Meet; - pregătirea materialelor necesare pentru desfășurarea activității; - pentru buna desfășurare a activității în mediul online, elevii vor fi rugați să pună microfoanele pe modul „mut" atunci când nu vorbesc.	Conversația	Materiale necesare desfășurării activității	
2. Captarea atenției	1 min.	O4	Se realizează prin prezentarea a două jetoane ce ilustrează o pisicuță și un cățeluș (anexa 1).	Observația Conversația	Jetoane animale domestice	
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	1 min.	O4	Se anunță tema activității și se propune următoarea sarcină: - Am nevoie de ajutorul vostru! Mai mulți prieteni blănoși (pisicuța, cățelușul Max etc) s-au ascuns și trebuie să îi găsim. Ce spuneți, pornim în căutarea lor?	Conversația		
4. Recapitularea și actualizarea cunoștințelor	3 min.	O1 O4 O5	Cadrul didactic le prezintă elevilor un material PowerPoint (anexa 5) cu titlul „Unde este Max?": - Max a plecat într-o aventură în jurul casei. Tim, stăpânul lui, are nevoie de ajutorul nostru pentru a-l găsi. - Când îl vezi pe Max spune-i și lui Tim unde este. Asigură-te că folosești cuvântul potrivit pentru a	Conversația Observația Explicația	Material PowerPoint „Unde este Max?"	Capacitatea de a recepta și înțelege mesajul verbal Capacitatea de a răspunde

			indica unde este Max (pe, sub, în fața, în spatele). Sunt prezentate pe rând planșe cu Max, în fiecare planșă acesta își schimbă locul. - Unde este Max în această imagine? Ați reușit să-l găsiți? (Max este **pe** canapea) - Dar aici? Unde este? (Max este **sub** pat)			verbal Capacitatea de a identifica corect pozițiile spațiale
5. Desfășurarea activității	16 min.	O2 O4 O5	În continuare, cadrul didactic le propune elevilor următoarea sarcină: - După cum v-am spus, mai sunt prieteni care s-au ascuns, de data aceasta în parc. Haideți să-i găsim! - Observați cu atenție planșa (anexa 2) pentru a găsi animalele: ascultați cu atenție indiciile (anexa 3) pentru a găsi fiecare animal. Sunteți pregătiți? **1.** Mă ascund lângă lac, dar **sub** copac. Cine sunt? (pisica) 2. Mă ascund **în** copac, lângă mere. Cine sunt? (pasărea) 3. Mă ascund **în** lac. Cine sunt? (rața) 4. Mă ascund **în spatele** unei plante cu flori. Cine sunt? (iepurele) 5. Mă ascund **pe** balansoar. Cine sunt? (veverița) 6. Mă ascund **sub** balansoar. Cine sunt? (șoricelul) 7. Mă ascund **în** florile galbene.	Conversația Observația Problematiza-rea	Planșă „În parc” Jetoane cu indicii	Capacitatea de a recepta și înțelege mesajul verbal Capacitatea de a răspunde verbal Capacitatea de a identifica corect animalele pe baza indiciilor referitoare la pozițiile spațiale ale acestora

			Cine sunt? (gărgărița) 8. Mă ascund **pe** pietrele de lângă lac. Cine sunt? (broasca) 9. Mă ascund **sub** o grămadă de frunze. Cine sunt? (ariciul) 10. Mă ascund **lângă** banca din lemn. Cine sunt? (cățelul)			
6. Consolidarea	5 min.	O3 O4	Joc didactic „Spune unde este!”: cadrul didactic prezintă copiilor 4 jetoane (anexa 1: pisică, cățel, masă, căsuță) și le va poziționa, pe rând, în fața camerei, astfel: pisica – pe masă, cățel – în fața căsuței, pisica – sub masă, cățel – în spatele căsuței. Elevii vor fi solicitați să descrie unde se află animalele: pisica este pe/sub masă; cățelul este în fața/în spatele căsuței sale).	Conversația Observația Jocul didactic	Jetoane diverse	Capacitatea de a preciza corect pozițiile spațiale
7. Evaluarea	3 min.	O4	Cadrul didactic deschide o fișă de lucru (anexa 4) în cadrul aplicației Jamboard și solicită elevilor rezolvarea sarcinilor acesteia, apoi evaluează răspunsurile. Se vor face aprecieri referitoare la modul de desfășurare a activității.	Conversația Explicația Munca independentă	Aplicația Jamboard Fișă de lucru	Capacitatea de a rezolva fișa conform sarcinii de lucru

ANEXE

Anexa 1 **Jetoane din carton**

Anexa 2 **Planșă „În parc”**

Anexa 3 **Indicii**

Mă ascund printre flori. Cine sunt?

Mă ascund între bancă și copac. Cine sunt?

Mă ascund în spatele unei plante. Cine sunt?

Mă ascund lângă lac și lângă rățușcă. Cine sunt?

Mă ascund sub o grămadă de frunze. Cine sunt?

Mă ascund pe balansoar, lângă flori. Cine sunt?

Mă ascund în lac. Cine sunt?

Mă ascund sub balansoar, lângă flori. Cine sunt?

Mă ascund lângă lac, dar sub copac. Cine sunt?

Mă ascund în copac, lângă câteva mere. Cine sunt?

Anexa 4 **Fișă de lucru**

☺ Taie cu o linie imaginea în care băiatul stă în fața cutiei. Încercuiește imaginea în care băiatul se află în spatele cutiei.

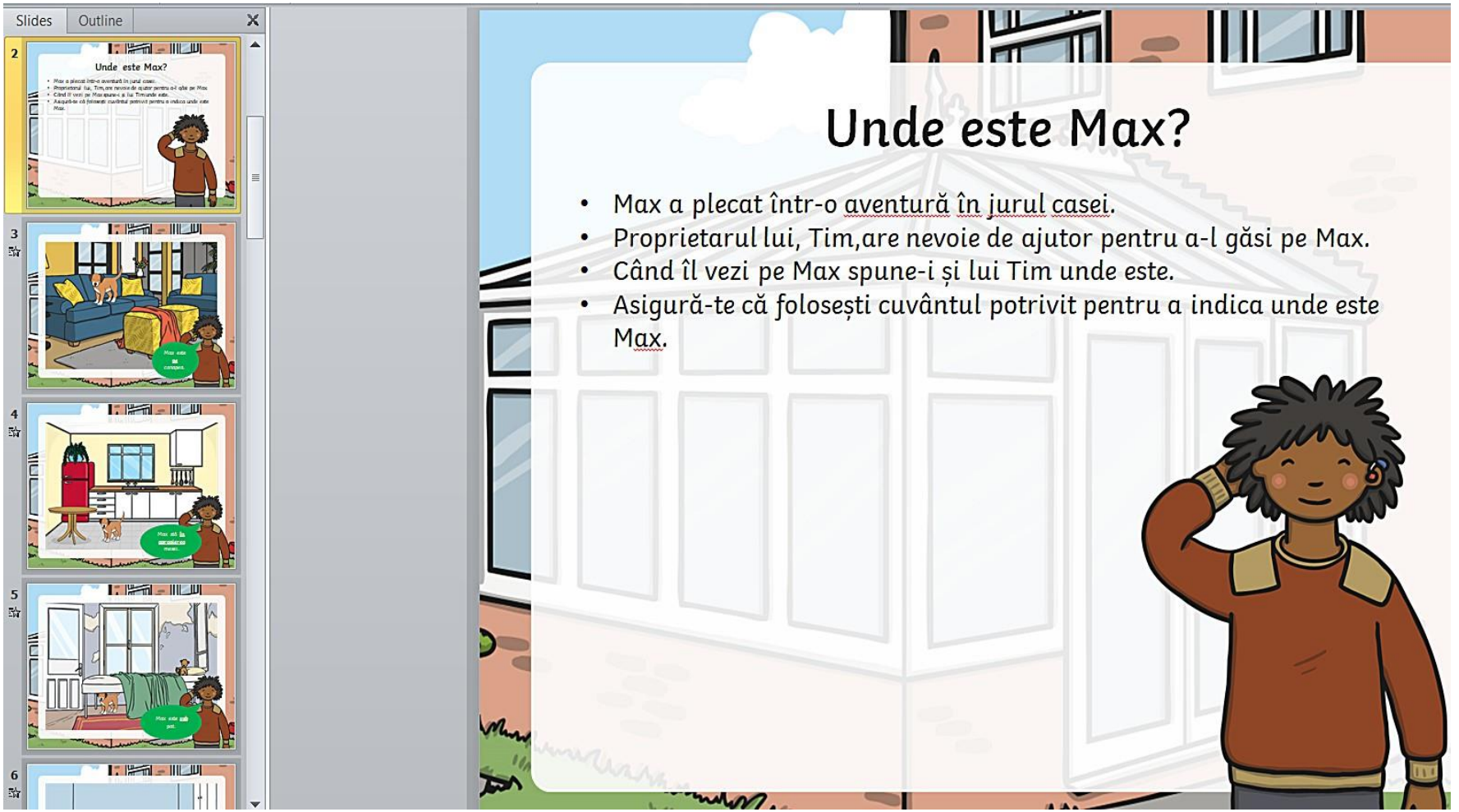

☺ Spune ce obiecte se află **sub** masă. Taie cu o linie obiectele care se află **pe** masă.

Anexa 5

https://www.twinkl.ro/resource/unde-este-max-pozitii-spatiale-prezentare-powerpoint-ro-roi-l-385

PROIECT DE ACTIVITATE

DATA:20.01.2021
Grupa mixta de gradinita
PROPUNATOR: Bratu Nicoleta
DISCIPLINA : Activitate de dezvoltare senzoriomotorie
SUBIECTUL:Operarea cu atribute ale obiectelor dupa un criteriu dat
OBIECTIV CADRU:Dezvoltarea,stimularea si dinamizarea analizatorilor;
Imbogatirea experientei senzoriale;
OBIECTIV DE REFERINTA: Utilizarea notiunii de culoare;
Formarea unor deprinderi de comportament scolar;

OBIECTIVE OPERATIONALE: La sfarsitul activitatii elevii vor fi capabili :
O1-sa selecteze dupa culoare obiectele; obiectivul se considera realizat la nivel minim daca 4 din 6 prescolari selecteaza culorile indicate;
O2-sa grupeze dupa culoare; obiectivul se considera realizat la nivel minim daca 3 din 6 prescolari grupeaza obiecte dupa culoare;
O3-sa asculte cu atentie comenzile-intrebarile;
O4- sa-si anunte raspunsurile prin ridicarea mainii;
Descrierea colectivului: grupa mixta de gradinita formata din:1 copil cu dmm,2 copii cu autism infantil,3copii cu dms.

Metode si procedee: exercitiul,jocul ;
Mijloace de invatamant : classroom,google meet,youtube,laptop,tableta,obiecte de diferite culori

BIBLIOGRAFIE :

Maria Nistor-Modalitati de imbogatire a experientei senzoriale prin intermediul jocului- in culegerea metodica”Copilul si mediul social”,volum editat de Revista de pedagogie,redactor responsabil Silvia Dima,Bucuresti,1976

Gheorghe Tomsa,-Copilul prescolar si educatia senzoriala-in “Revista invatamantului prescolar”nr. 2-3/1991
Emil Verzea,Omul,jocul si distractia,Ed.Stiintifica si Enciclopedica,Bucuresti,1978
Herni VALLON,Evolutia psihologica a copilului,E.D.P.,Bucuresti,197

Nr.crt.	Secventele Lectiei	Obiective operationale	Continuturi	Strategii (metode si procedee)	Resurse materiale si de timp	Evaluare
1.	Moment organizatoric		Se organizeaza spatiul corespunzator desfasurarii activitatii. Invit elevii sa se conecteze online in vederea desfăşurării lecţiei. https://meet.google.com/lookup/cthdhpkxp7?authuser=0&hs=179		2min.	
2.	Captarea atentiei		Copiii primesc materialele necesare activitatii.		2min	
	Anuntarea temei		Educatorul anunta tema si obiectivele propuse.		1min	
3.	Activitatea propriu-zisa	**O**1 **O**2 **O3**	Se prezinta prescolarilor un film educativ „Culorile” https://youtu.be/ZkI8wqrMUxQ Copiii vor primi truse cu material structurat,din care,la comanda vor selecta obiecte de anumite culori. Pentru doi copii (T.P.,C.M.)sub indrumare se vor rezolva doua incastre simple(momentele problematice). Moment de relaxare cu cantec si miscare. Din aceleasi truse vor grupa obiectele dupa culoare(intre obiecte sunt si forme geometrice mari si mici de diferite culori)	Exercitiul Jocul	Youtube Laptop Tableta Cutii cu obiecte de culori diferite -diferite	selecteaza obiecte de culoare: rosie,galbena,albastra,verde M.I.,M.D.,G.S.C.D selecteaza obiecte de culoare:rosie,galbena cu ajutor T.P,C.M. grupeaza obiecte M.I.,M.D.,G.S.(rosu, galben,albastru,verde) T.P,C.M., C.D (rosu,galben)

	Asigurarea retentiei si a transferului	**O4**	Se explica modul de constructie a unei jucarii-lucru pe care il va conduce educatoarea grupei.		obiecte 20min .	rezolva sarcina cu ajutor Verificarea raspunsurilor se face imediat ,pas cu pas Raspunsurile vor fi consemnate in fisa de evaluare din anexa urmand a fi folosita la completarea fisei individuale de evaluare.
4.	Evaluare		Fisa completata pe baza raspunsurilor copiilor		5min	Se fac aprecieri individuale si colective privind modul de desfasurare a activitatii. Se va observa reactia copiilor.

Anexa

Nume si prenume	Selecteaza culori	Grupeaza culori
Ciuciula Daria Nicole		
Craciunoiu Mihai		
Gherghiceanu Stefan		
Melencovici Ionut		
Melencovici David		
Tataru Patrick		

PROIECT DE ACTIVITATE

Data: 25.03.2021
Unitatea de invatamant: Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte
Propunator: Profesor educator Anghel Maria Laura
Clasa: a IV a
Domeniul de activitate : Terapie Educațională Complexă și Integrată
Terapia : Socializare
Subiectul activitatii: „ Împărăția emoțiilor/ Emoții de baza„
Tipul lectiei: Formare de priceperi și deprinderi
Scopul activitatii: Formarea și dezvoltarea interesului pentru autocunoaștere
Obiective de referinta: Exersarea exprimării emoțiilor în interacțiunea cu mediul înconjurător(natural și social**)**

Obiective operationale:

Cognitive:

- ✓ **OC1**-să identifice anumite stări emoționale . Obiectivul este atins la nivel minmal daca elevii identifică 3 din 5 stări emotionale în contexte date;
- ✓ **OC2**-să dea exemple de situații în care au trăit emoții diverse. Obiectivul este atins la nivel minimal dacă elevii oferă exemple de situații pentru 4 din 6 stări prezentate. ;
- ✓ **OC3**- să redea prin mimă anumite emoții. Obiectivul este atins la nivel minimal dacă elevii reușesc să imite 3 din 6 emoții prezentate.

Psihomotorii:

- ✓ **OM1-sa** imite corect gestual sarcinile primite. Obiectivul este realizat la nivel minim daca elevii imita corect 3 din 6 gesturi

Afective:

- ✓ **OA1**- sa participe activ la lectie. Obiectivul este realizat la nivel minim daca elevul isi mentine atentia concentrata in 80% dintre sarcini ;

Metode si procedee: conversația, explicația, demonstrația,execițiul, munca independentă
Mijloace didactice:cubul emoțiilor, prezentare power-point,cartonșe ilustrate- emotii, floarea emoțiilor.
Forme de organizare:frontal, individual, in grup
Evaluare:formativa, prin aprecierea raspunsurilor, aprecieri verbale stimulative, observarea sistematica a comportamentului
Timp :30 min.
Bibliografie:

- *Programa de Terapie educationala complexa si integrata aprobata prin Ordin de Ministru nr. 33385/1992*
- *A. Ghergut,L. Frumos,G. Raus ," Educatie speciala- Ghid metodologic", ed. Polirom, 2016,Iasi;*
- *www.didactic.ro*

Desfasurarea activitatii

Nr. Crt.	Momentele activitatii/ timp	Ob. op.	Demersul instructiv-educativ	Metode si procedee	Mijloace didactice/forme de organiare	Evaluare
1.	Moment organizatoric/2min.		Se creează climatul psihoafectiv adecvat desfășurării activității, Se pregătesc materialele necesare.	-	-	-
2.	Captarea atentiei/ 5 min.	OA1	În introducerea activității , elevii sunt rugați sa asculte melodia ,, Dacă vesel se trăiește....,,. După audiția cântecelului se va iniția o discuție liberă despre emoții.(ce reprezintă emoțiile)	Conversația Audiție muzicală Explicația	Youtube: ,, Dacă vesel se trăiește..,, Individual Frontal	Observarea comportamentului Aprecierea verbală a raspunsurilor
3.	Anuntarea temei si a obiectivelor/ 1 min.	OA1	Se anunță tema și obiectivele lecției intr-un limbaj adecvat elevilor: ,, Împărăția emoțiilor/ emoții de bază.,,	Conversația Explicația	Frontal	Observarea comportamentului Aprecierea verbală a raspunsurilor
4.	Desfasurarea activitatii/15 min. *Consolidare*	OA1 OC1 OC2	***Sarcina 1.*** Profesorul va prezenta un .ppt elevilor. Aceștia sunt rugați să identifice pe baza imaginilor , emoția descrisă și să raspundă la întrebările din prezentare. ***Sarcina 2.*** Pentru a înțelege mai bine ce înseamnă emoția, elevilor li se prezintă un cub ce are desenata pe fiecare față a sa câte o emoție. Elevii sunt rugați să rostogolească	Conversația Explicația Demonstrația Imitația	Cubul emoțiilor Prezentare power point- emoții Frontal Individual	Observarea comportamentului Aprecierea verbală a raspunsurilor

		OM1	cubul să denumească și să imite emoția pe care o indică cubul după ce este rostogolit.			
5.	Asigurarea feed-back-ului/10 min.	OC1 OC2 OC3 OM1	În aceast etapă elevii sunt rugați să realizeze macheta: *,,Floarea emoțiilor*,, Elevii își aleg o imagine cu o anumită emoție ilustrată . Vor trebui să recunoască emoția, să o imite gestual , descriind o situație când se manifestă aceasta.Dupa îndeplinirea sarcinii fiecare va atașa petalele astfel formând ,,Floarea emoțiilor,, Profesorul va oferii ajutor pe parcursul desfășurării activității.	Conversația Demonstrația Exercițiul Imitația	Panou Pioneze Imagini cu emoții Frontal Individual In grup	Aprecieri stimulative pentru îndeplinirea sarcinilor Observarea comportamentului
6.	Incheierea activitatii/2 min.	OA1	Se fac aprecieri stimulative asupra desfașurării activității și a gradului de implicare al elevilor.	Conversația Explicația		Aprecieri verbale stimulative

PROIECT DE ACTIVITATE

Data:20.01.2021
Grupa mixtă de grădiniță
Propunător :Ioniță Adina
Disciplina : Activitate de cunoastere
Subiectul :„Unde s-a ascuns ursulețul?”
Obiectiv cadru :Sesizarea relațiilor spațiale dintre grupele de obiecte;
Obiectiv de referință:Formarea deprinderii de identificare a poziției spațiale a diferitelor obiecte in raport cu alte obiecte:pe-sub,în față-în spate
Obiective operaționale :- se considera realizat la nivel minimal daca prescolarii identifica poziția spațială a obiectelor in raport cu propriul corp;
- se considera realizat la nivel minimal daca prescolarii identifica poziții spațiale ale obiectelor;
- să se orienteze in spațiul camerei;

Descrierea colectivului: grupa mixta de gradinita formata din:1 copil cu dmm,2 copii cu autism infantil,3copii cu dms.

Metode si procedee: exercitiul,jocul ;
Mijloace de invatamant : classroom,google meet,youtube,laptop,tableta,jucarie de plus

BIBLIOGRAFIE :

Maria Nistor-Modalitati de imbogatire a experientei senzoriale prin intermediul jocului- in culegerea metodica”Copilul si mediul social”,volum editat de Revista de pedagogie,redactor responsabil Silvia Dima,Bucuresti,1976
Gheorghe Tomsa,-Copilul prescolar si educatia senzoriala-in “Revista invatamantului prescolar”nr. 2-3/1991
Emil Verzea,Omul,jocul si distractia,Ed.Stiintifica si Enciclopedica,Bucuresti,1978
Herni VALLON,Evolutia psihologica a copilului,E.D.P.,Bucuresti,197

Secvențele lecției	Obiective operaționale	Desfășurarea activității	Mijloace si materiale	Resurse materiale si de timp	Evaluare
Moment organizatoric		Se asigură condiţiile optime desfăşurării activități onlinei: Invit elevii sa se conecteze online in vederea desfăşurării lecţiei https://meet.google.com/lookup/cthdhpkxp7?authuser=0&hs=179		1min.	
Captarea atenției		Se va realiza prin scurte întrebări despre ce se afla in jurul nostru: Ce se află in fața ta? Ce se află in spatele tau?etc. https://www.youtube.com/watch?v=lmSrdVYZvNA		Mobilierul camerei 5 min.	
Anunțarea temei		Se anunta tema si obiectivele propuse.		1min.	
Desfășurarea activității	-sa precizeze poziția spațială a obiectelor in raport cu propriul corp; -sa identifice poziții spațiale ale obiectelor; -sa se orienteze in spațiul camerei;	Educatorul va invita un elev sa se ridice și să se așeze in spatele scaunului ,după ce acesta execută comanda, li se cere si colegilor sa se așeze in aceeași poziție.Exercițiul se repetă și în alte poziții spațiale ,in fața scaunului ,in fața mesei ,in spatele mesei,pune mâinile pe scaun ,pune mâinile sub scaun. Jocul ,,Unde s-a ascuns ursulețul?”. Copiii stau cu capul aplecat pe masa pana la semnalul dat de educator, moment in care educatorul așează ursulețul (pe scaun ,pe dulap,sub masa etc.) apoi, la semnal, vor ridica	Exercitiul Jocul	Mobilierul camerei 20 min.	Se va urmări buna desfășurare a activității.Se va interveni acolo unde va fi nevoie. Elevii participa cu interes la activitate, rezolvă sarcina didactică , T.P,C.M., C.D au nevoie de sprijin in rezolvarea sarcinilor

		privirea si vor indica locul unde se află ursulețul verbalizând după posibilități poziția acestuia. Răspunsul corect va fi evidențiat .			Raspunsurile vor fi consemnate in fisa de evaluare din anexa urmand a fi folosita la completarea fisei individuale de evaluare.
Evaluare		Fisa completata pe baza raspunsurilor copiilor		3 min.	Se fac aprecieri individuale si colective privind modul de desfasurare a activitatii.Se va observa reactia copiilor

Anexa

Nume si prenume	POZITII SPATIALE			
	PE	SUB	IN FATA	IN SPATE
Ciuciula Daria Nicole				
Craciunoiu Mihai				
Gherghiceanu Stefan				
Melencovici Ionut				
Melencovici David				
Tataru Patrick				

PROIECT DE ACTIVITATE

PROFESOR RUSU ADRIANA CLAUDIA
CSEI ,Orasul VALENII DE MUNTE

DATA: 15.01.2021

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: CSEI ,Orasul VALENII DE MUNTE

CLASA : a VI-a / a VII-a d.m.m

ARIA CURRICULARA: Terapie Educațională Complexă și Integrată

MODULUL: Stimulare cognitiva

TITLUL ACTIVITĂȚII: Scrierea corecta a ortogramelor SA / S-A

TIPUL LECTIEI: consolidare

PROPUNĂTOR: RUSU ADRIANA CLAUDIA

Competențe generale: Dezvoltarea capacităţii de utilizare corectă a formelor unor ortograme

Competențe specifice: Formarea capacităţii de a utiliza corect forma unor cuvinte din punct de vedere gramatical ,în enunţuri

OBIECTIVE OPERAŢIONALE: La finalul lecției elevii vor fi capabili :

O1 Să introducă corect ortogramele în propoziţii
Obiectivul este realizat dacă 7 din 12 elevi raspund corect , asezand ortograma potrivita in propozitie;

O2 Să aleaga forma corecta a cuvantului **;** *Obiectivul este realizat dacă elevii raspund corect la 15 intrebari din cele 20 oferite ;*

O3 Să afle valoarea de adevar a propozitiilor. *Obiectivul este realizat dacă elevii raspund corect la 3 intrebari din cele 4 prezentate ;*

STRATEGII DIDACTICE:

RESURSE PROCEDURALE: conversaţia, explicaţia, jocul didactic,

RESURSE MATERIALE:, laptop, platforma online Classroom,

tabla jamboard https://jamboard.google.com/d/1f1PHX_Py9H4nlb3TKNO9TcM3wofjFDxD_-R4pIa3i4I/viewer ,

wardwall https://wordwall.net/resource/883024/scrierea-cuvintelor-s-%c8%99i-sa,

fisa de evaluare colectiva https://www.liveworksheets.com/ut1063494fh

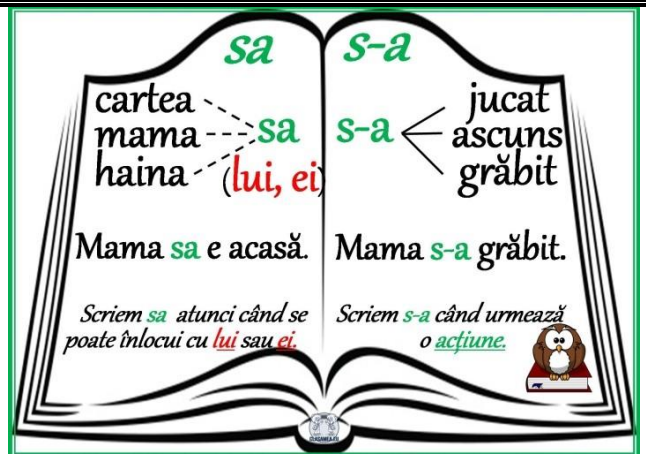
RESURSE UMANE: 12 elevi

FORME EVALUARE: frontală, aprecieri verbale,nota colectiva

MODURI DE ORGANIZARE:individual, frontal, sincron-online

1. **DURATA:** 30 -35 min.

Nr. crt.	Etapele lectiei	Ob. Op.	Continutul activitatii	Strategia didactică			Evaluare
				Resurse procedurale	Resurse materiale	Forme de organizare	
1.	Moment organizatoric 3´		Elevii sunt invitati la activitate prin linkul de intalnire. Se prezinta tabla jamboard, pe care fiecare elev isi va scrie numele,verificandu-se astfel prezenţa.				
2.	Captarea atenţiei 2´		Se trimite link catre tabla jamboard, pe care este prezentata lectia iar elevii se vor reconecta pentru a putea citi explicatiile primite. Pentru cei care nu reusesc sa se conecteze la tabla, din diferite motive, se share-uieste documentul pentru a putea fi vizionat de toti elevii. https://jamboard.google.com/d/1f1PHX_Py9H4nlb3TKNO9TcM3wofjFDxD_-R4pIa3i4I/viewer	Conversația Explicatia	Laptop, tablete, tabla jamboard,	Frontală	

							
3.	Anunțarea temei 1´		Pe tabla jamboard , se scrie titlul activitatii : Scrierea corecta a cuvintelor s-a/ sa iar elevii vor fi invitati sa scrie si ei in caietele de limba romana.			Frontală	
4.	Desfășurarea activității 5.´		Se va explica ce inseamna ortograma: cuvintele care se scriu cu cratima(linie de despartire) dar se rostesc intr-o singura silaba. Pe expunerea prezentata , elevii vor descoperi cateva exemple de scriere corecta a cuvintelor sa / s-a. Sunt citite si explicate exemplele: ➢ Scriem cuvantul ^sa^ legat atunci cand se poate inlocui cu LUI sau EI. Exemplu: -cartea SA sau cartea LUI sau cartea EI -mama SA sau mama LUI sau mama EI etc	Conversația Explicația	Device-uri Tabla jamboard Document online	Frontală Frontală	

	3 10 Asigurarea feed-back-ului 10´	O1 O1	➢ Scriem cuvantul S-A cu cratima atunci cand urmeaza o actiune. Exemplu: - S-A jucat - S-A ascuns -S-A grabit Vor fi numiti copiii care vor exemplifica conform modelului primit, alte situatii cand scriem SA si S-A. In continuare , dupa intelegerea algoritmului de scriere a cuvintelor SA/ S-A vor fi rezolvate exercitiile din wordwall. https://wordwall.net/resource/883024/scrierea-cuvintelor-s-%c8%99i-sa Jocul va fi distribuit tuturor elevilor si va fi controlat de cadrul didactic, elevii fiind invitati sa spuna varianta considerata corecta iar profesorul va aseza raspunsul elevilor si va oferi acestora feedback ul corect. La finalul lectiei , va fi prezentata fisa de evaluare care contine exercitii de completare a spatiilor libere, alegerea unui raspuns corect.	Explicatia Conversatia Explicatia	Device-uri wardwall Fisa de evaluare	Individuală Frontală Individuală	Analiza raspunsurilor Observarea interesului pentru activitate Aprecieri verbale şi stimulative Observarea sistematica a elevilor Analiza raspunsurilor

5.		O1 O2 O3	https://www.liveworksheets.com/ut1063494fh Fisa de evaluare contine exercitii cu propozitii lacunare, de completare (ex.1), propozitii de aflare a valorii de adevar(ex.2) si propozitii in care trebuie sa alegem varianta corecta. Elevii vor fi numiti si vor raspunde la exercitiile la care sunt numiti iar profesorul va bifa sau completa varianta numita de fiecare. La sfarsitul activitatii, profesorul va genera corectarea fisei iar nota primita va fi nota clasei pentru aceasta lectie, in functie de raspunsurile date de elevi. 	Conversatia	interactiva	Frontal Individual	Analiza raspunsurilor Aprecierea raspunsurilor prin nota colectiva.

6.	Evaluarea si Încheierea activității 1´		Se fac aprecieri individuale şi colective referitoare la desfăşurarea activitatii si se vor face pregatiri pentru urmatoarea lectie online.	Conversatia		Frontală	Aprecieri verbale

PROIECT DE LECȚIE

Data : 29.03.2023
Propunător: Profesor psihopedagogie speciala CHIVU ILEANA
Clasa:a VI-a M
Aria curriculară: Limbă și comunicare
Disciplina: Limba și literatura română
Unitatea de învățare:Texte
Tema:„Primăvara”, de Vasile Alecsandri

Tipul lecției : predare

Competența generală : Receptarea textului scris de diverse tipuri

Competență specifică: Consolidarea citirii corecte și conștiente în ritm propriu a unor cuvinte, propoziții, texte scurte

Competențe derivate:

C1:- citirea în ritm propriu a unui text necunoscut; competența se consideră realizata la nivel minim dacă 7 elevi din 12 citesc în ritm propriu un text la prima vedere;

C2:- formularea răspunsurilor la întrebări plecând de la textul citit; competența se consideră realizata la nivel minim dacă 7 elevi din 12 răspund întrebarilor adresate;

C3:- identificarea cuvintelor noi; competența se consideră realizată la nivel minim dacă 8 din 12 elevi alcătuiesc oral câte o propozitie pe baza cuvintelor noi;

Competențe motrice:
CM1 – dirijarea atenției (văzul, auzul) către centrul de interes sugerat de profesor ;
CM2 – controlarea mişcărilor, gesturilor şi a vocii în timpul lecţiei, astfel încât să corespundă sarcinilor de lucru şi regulilor de disciplină stabilite;

Competențe afective:
CA1 – manifestarea interesului pentru rezolvarea sarcinilor date;

CA2 – manifestarea dorinţei de a rezolva exerciţiile

Mijloace: prezentare ppt,fise de lucru,joc interactiv
Metode și procedee: conversația, exercițiul, citire model,în lanț,explozia stelara;
Bibliografie:

- Carmen, Iordănescu, 2005, Să dezlegăm tainele textelor literare, Editura Carminis, Piteşti.
- Paraiala V-Limba și literatura română auxiliar pentruclasa a IV-a
- Piţilă, Teodora; Mihăilescu, Cleopatra, 2006, Limba şi literature română, manual pentru clasa a III-a, Bucureşti, Editura Aramis

Desfășurarea lecției

Nr. crt	Etapele lecției	Obiective operaționale	Conținutul activității	Timp	Strategii didactice		Evaluare
					Metode și procedee	Mijloace didactice	
1.	Moment organizatoric		Se pregătesc cele necesare desfășurării orei de limba și literatura română şi se creează o atmosferă destinsă, plăcută pentru activitatea ce se va desfășura	1’		Sala de clasa	
2.	Verificarea cunoștințelor		Profesorul adresează întrebări referitoare la textul anterior studiat. -Ce text am studiat săptămâna trecută? -„Povestea ursului cafeniu„ după V.Colin	2’	Conversația		Frontală Individuala
3.	Captarea atenției		Se vor purta discuţii despre sosirea primăverii folosindu-ne de calendarul naturii. 1. Ce anotimp a sosit? 2. Ce schimbări se petrec în natură primăvara? 3. Care sunt vieţuitoarele care se întorc primăvara? 4. Daţi exemple de flori care înfloresc primăvara. 5. Daţi exemple de legume şi fructe care apar primăvara. 6. Ce activităţi desfăşoară oamenii primăvara? 7. Care sunt fenomenele naturii în anotimpul de primăvară? 8. Care sunt sărbătorile care au loc	4’	Exercițiul Conversatia	Laptop,tabla interactiva Textul și cântecul Primavara de V.Alecsandri -calendarul naturii	Frontală Individuala

			primăvara? 9. Daţi exemple de poezii şi cântece dedicate anotimpului de primăvară. Cantecul Primavara de V.Alecsandri.mp4 https://www.youtube.com/watch?v=fx2ogGj5hn0				
4	Anunțarea Temei		Astăzi vom învăţa o lecţie nouă: „Primăvara”, de Vasile Alecsandri. Voi scrie titlul lecţiei pe tablă.	1’			frontală
5	Desfășurarea activității		Voi citi model poezia. „ Primăvara”, de Vasile Alecsandri. „ A trecut iarna geroasă, Câmpul iată-l înverzit! Rândunica cea voioasă La noi iarăși a sosit. Dintr-o creangă-n alta zboară Sturzul galben aurit; Salutare, primăvară! Timp frumos, bine-ai venit! Turturelele se-ngână, Mii de fluturi vezi zburând Şi pe harnica albină, Din flori, miere adunând. Cântă cucu-n dumbrăvioară Pe copacul înflorit, Salutare, primăvară! Timp frumos, bine-ai venit!”	’	Exercițiul Conversatia	Textul	Frontală Individuală

		C1:- citirea în ritm propriu a unui text necunoscut;	Elevii vor citi în lanţ versurile poeziei. (vezi text anexa1)	8’	Exercițiul Conversatia Citirea în lanț		Frontală Individuală
		C2: - formularea răspunsurilor la întrebări plecând de la textul citit;	Le prezint elevilor material powerpoint cu imagini specifice textului studiat. Se discută poezia pe bază de întrebări. Elevii vor fi încurajati sa raspunda oral întrebarilor dupa modelul dat. 1. Când se petrece acțiunea? (… primăvara). 2. Ce saluturi sunt folosite ? (bine-ai venit!…). 3. Cine sunt vestitorii primăverii? (… rândunica, sturzul, turturelele, fluturii, albina, cucul).	8’	Exercițiul Conversația -explozia stelară		Frontală Individuală

		C3: -identificarea cuvintelor noi;	4. De ce a înverzit câmpul? (… A trecut iarna geroasă/a sosit primăvara). 5.Unde se petrece acțiunea? (în dumbrăvioară)…… Se explică cuvintele noi din poezie. „sturz„ - pasăre brună cu pete gălbui. „dumbrăvioară„ – pădurice tânără, nu prea deasă. Elevii vor fi îndrumați să copieze cuvintele si semnificația lor și să alcatuiască oral propoziții cu acestea. Pe parcursul lecției profesorul intervine, ajută elevii în realizarea sarcinilor ,acolo unde este nevoie.	5’	Exercițiul Conversația	Textul Imagini pix	Frontală Individuală
6	Evaluare		Profesorul distribuie elevilor fișe de evaluare, aceștia având sarcina de a rezolva exercițiile. Se lucrează pe două nivele, 5 elevi urmând să rezolve fisa de evaluare nr.2 (vezi anexa 2). La final se rezolva exercitiile la tabla ,iar elevii își verifică propriile fișe.	9’	Exercițiul	Fișe de evaluare Pix Creioane colorate	Frontală Individuală
7	Asigurarea retenţiei şi feed-back -ului		Profesorul prezintă elevilor un joc interactiv despre textul studiat: https://wordwall.net/ro/resource/13200274/prim%C4%83vara-de-vasile-alecsandri vezi anexa 3	6’	Conversația	Joc interactiv –word wall	Frontală Individuală
8	Incheierea activității		Se vor face aprecieri asupra modului de lucru în care a decurs lecția, elevii primind felicitări sau încurajări, după caz.	1’			

Anexa 1

PRIMĂVARA

de Vasile Alecsandri

A trecut iarna geroasă,
Câmpul iată-l înverzit
Rândunica cea voioasă
La noi iarăşi a sosit.

Dintr-o creangă-n alta zboară
Sturzul galben, aurit;
Salutare, primăvară,
Timp frumos, bine-ai venit!

Turturelele se îngână,
Mii de fluturi vezi zburând
Şi pe harnica albină
Din flori miere adunând.

Cântă cucu-n dumbrăvioară
Pe copacul înflorit,
Salutare, primăvară,
Timp frumos, bine-ai venit!

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte
Propunător: prof. psihopedagog Lixandru Ioana Iuliana
An școlar 2022-2023

Proiect de activitate

Disciplina: Terapia tulburărilor de limbaj
Aria curriculară:Terapii specifice și de compensare
Preșcolari, grupa II: M.I.A, M.D.C.
Diagnostic general: autism infantil, stereotipii motorii și comportamnetale, întârziere în dezvoltare, discofort afectiv major;
Diagnostic logopedic: Întârziere în dezvoltarea limbajului. *(Absența limbajului expresiv)*
Data: 15.03.2023
Unitatea de învățare: Educație senzorială (*Activități specifice de compensare*)
Subiectul: Diminuarea fluctuației senzoriale prin expunerea secvențializată la stimuli;
Tipul lecției: Formare de priceperi și deprinderi
Tema: ,, Atinge, Calcă ‘’ (*Formarea unor deprinderi senzorio- motorii operative*)

- **Competenţă generală**

Stimularea capacității de interacțiune, explorare și cunoaștere a mediului extern;

- **Competenţă specifică**

Creșterea capacității de reacție la stimuli externi

- **Obiective operaţionale**

La sfârşitul activităţii preșcolarii vor fi capabili:
Obiective cognitive:
O_1. Să exploreze obiectele prin salturi și mișcări repetate de înaintare și de revenire;
O_2. Să perceapă vibrația prin mișcări de urmărire *(tatonare)*;
O_3. Să execute exerciții simple de presiune tactilă în mod activ și repetat pe suprafețe diferite;

- Strategii didactice

Metode și procedee: demonstraţia, exercițiul după model *(palpare, tatonare, mișcări repetate*), conversaţia, explicaţia, set complex de educație psihomotrică, metoda de stimulare polisenzorială SNOEZELEN, discuri tactile 10 perechi;
Mijloace didactice: camera de educație psihomotică, camera senzorială,

Timp: 30 minute

Etapele activităţii/ Timp / Obiective operaţionale	Conţinutul activităţii	Strategii didactice	Metode şi indicatori de evaluare
Moment organizatoric (1’)	Asigurarea condițiilor optime pentru buna desfășurare a activității.		
Precizarea temei şi a obiectivelor operaţionale (1’)	Profesorul va comunica preșcolarilor tema” *Atinge, Calcă*” şi obiectivele activităţii.	Explicaţia Conversatia	
Dirijarea activității (10’) O 1 O 3	Sub îndrumarea profesorului, preșcolarii vor executa exerciţii în camera de educație psihomotrică: - exerciții simple atingere, prindere modulelor de burete - flexia şi extensia întregului corp pe modulele burete - exerciții simple de deprindere motrică aplicativă (*târâre*) respectând combinația de culori: verde-roșu-galben și verde-albastru-portocaliu; - exerciții de menținerea echilibrului pe diferite suprafețe/grade diferite de dificulate;	Demonstrația (*repetarea acțiunilor întreprinse de profesor*) Exerciţiul după model Set complex de educație psihomotrică	Execută corect şi la comandă mişcările.
Timp (3’)	*TRECEREA DE LA CAMERA PSIHOMOTRICĂ LA CAMERA SENZORIALĂ*		
Dirijarea activității (5’) O 2	Profesorul va îndruma preșcolarii care vor executa exerciţii în camera senzorială: - exerciții de palpare a tubului (*perceperea vibrațiilor*) - exerciții de încurajarea urmării vizuale	Conversaţia Metoda de stimulare polisenzorială	Aprecierea comportamentului (*presiunea tactilă intensă, contact*

O 3	- exerciții de recunoaștere a culorii (*perceperea schimbării culorilor*) - exerciții de mișcare fizică*(urmărirea și căutarea în sus/jos a sursei stimulilor*) - exerciții de coordonare ochi-mână	SNOEZELEN	*extins prin intermediul pielii palmelor*)
Dirijarea activității (5') O 1 O 3	Sub îndrumarea profesorului, preșcolarii vor executa exerciţii în camera senzorială: - exerciții de stimulare tactil – kinestezică (*exploararea tactil-kinestezică prin intemediul membrelor inferioare, necesită mișcări successive cu rol de a furniza informații specifice despre contur, textură, duritate, asperitate)*	Discuri tactile 10 perechi	Aprecierea comportamentului (*presiunea tactilă intensă, contact extins prin intermediul membrelor inferioare*)
Evaluarea activităţii (5')	Fiecare preșcolar va alege obiectul/ suprafața preferată și va efectua mișcări integrative (*presiune tactilă intensă cu rol de a genera reacții de adaptare semnificative).*	Căutarea senzorială (*discriminarea somatosenzorială-senzaţii simultane de atingere și de mișcare a corpului*)	Aprecierea comportamentului/ dispoziției.

Înregistrarea procesului de palpare-explorare tactil-kinestezică:

Nr. crt.	Comportamente de procesare senzorială	M.I.A.			M.D.C.		
		P	N	R	P	N	R
1*	Detașări						
2*	Salturi						
3*	Reveniri (atingeri în mod activ și repetat suprafețe/ obiecte)						
4*	Miscări repetate de înaintare în cunoașterea unor părți ale obiectului						
5*	Mișcări inverse de revenire						

6**	Efecte receptive optime						
7**	Deprinderi senzorio- motorii operative						

P-*progres*, **N**- *neutru/ nu există/ nu manifestă*; **R**-*regres/ respingere/ refuz* ;

** Comportamente cu desfășurare discontinuă (punctul 1- 5)*

** * Comportamente de modelare senzorio- motorii (punctul 6-7).*

PROIECT DIDACTIC-CES-BIOLOGIE

Sandu Doina, Liceul Teologic ,,Fericitul Ieremia" Onești, Bacău

DATA:
CLASA: a IX-a A
UNITATEA ŞCOLARĂ: Liceul Teologic ,,Fericitul Ieremia" Onești
DISCIPLINA: Biologie
TEMA: Regnul Plantae – Gimnosperme și Angiosperme
TIPUL LECŢIEI: Lecţie mixtă
DURATA: 50 minute
PROPUNĂTOR: Sandu Doina

SCOPUL LECȚIEI: cunoaşterea şi înţelegerea termenilor şi conceptelor specifice domeniului biologiei; dezvoltarea capacităţii de analiză şi de rezolvare de probleme.

Competențe specifice:
1.1. Culegere de date din surse variate de informare / documentare despre organizarea lumii vii
1.3. Identificarea structurilor biologice microscopice in vederea caracterizării lor
2.1. Utilizarea investigaţiei pentru identificarea unor caractere generale ale organismelor și evidenţierea componentelor şi proceselor celulare
2.2 Prelucrarea rezultatelor şi formularea concluziilor
3.1 Reprezentarea lumii vii pe baza modelelor
3.2 Aplicarea unor algoritmi de identificare şi rezolvare de probleme
4.1. Utilizarea corectă a terminologiei specifice biologiei în diferite situaţii de comunicare
4.2. Prezentarea informaţiilor folosind diverse metode de comunicare.

PENTRU ELEVII OBIŞNUIŢI:

Competențe derivate: la sfârşitul lecţiei elevii trebuie să fie capabili:

C1. -să identifice diferite tipuri de gimnosperme și angiosperme;

C2. -să enumere formele de existență ale angiospermelor;

C3. -să realizeze o clasificare a plantelor după structura lor;

C4. -să cunoască cel puţin două exemple de gimnosperme și angiosperme;

PENTRU ELEVUL CU CES

Competențe derivate:

COGNITIVE- la sfârşitul lecţiei elevul trebuie să fie capabil:

C_1 – Definirea noțiunilor de gimnosperm și angiosperm;

C_2 – Identificarea diferitelor tipuri de gimnosperme și angiosperme dirijat de un coleg tutore;

C_3 – Enumerarea formelor de existență ale angiospermelor;

C_4 – Clasificarea plantelor după structura lor dirijat de un coleg tutore;

C_5 –Exemplificarea a cel puțin două exemple de gimnosperme și angiosperme dirijat de un coleg tutore.

C_6 – Stimularea dorinţei de autodepăşire, încurajat de colegi şi profesor.

*MOTRICE: (pentru toţi elevii, **inclusiv pentru elev CES):** la sfârşitul lecţiei elevul trebuie să fie capabil:*

M1: să-si dirijeze efortul oculo-motor către centrul de interes vizat de către profesor;

M2: să mânuiască cu atenţie materialele și mijloacele didactice oferite de către profesor ;

*AFECTIVE: (pentru toţi elevii, **inclusiv pentru elec CES):** la sfârşitul lecţiei elevul trebuie să fie capabil:*

A1: să accepte solicitările profesorului;

A2: să se mobilizeze în rezolvarea sarcinilor de lucru;

A3: să manifeste interes în realizarea sarcinilor propuse;

A4: să se bucure de aprecierile primite.

Strategii didactice:

- mijloace de învăţământ:

a) materiale: calculatorul, fişă de lucru, tablă, cretă, laptop, videoproiector, internet, prezentare PPT.

b) umane: clasa omogenă cu cunoştinţe ce necesită consolidate.

- metode de învăţământ:

Metoda ciorchinelui, conversţia euristică, explicaţia, demonstraţia, observaţia, problematizarea.

- **forme de activitate:**

Frontal, pentru reactualizarea cunoştinţelor.

Individual, pentru rezolvarea problemelor.

- **metode de evaluare:**

Verificare curentă orală

Observarea sistematică a elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

- Manual de biologie cls a IX-a autori Gheorghe Mohan, Gabriel Corneanu, Aurel Ardelean, Editura Corint, 2004
- Atlas botanic, Ion Toma, Lucia Popovici,Constanţa Moruzi, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008

Scenariul didactic

Etapele lecţiei	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	**Activitatea elevilor cu CES**
Organizarea clasei, 2 min.	-pregăteşte materialul didactic; - notarea în catalog a elevilor absenţi;	Elevii se pregătesc de lecţie.	*Elevul se pregăteşte de lecţie.*
Verificarea cunoştinţelor anterioare, 10 min.	-aplică metoda ciorchinelui la tablă adresând întrebări clasei privind definirea noţiunilor dobândite anterior	- răspund întrebărilor profesorului, realizând metoda ciorchinelui.	*ajutat și de colegi întocmește la tablă metoda ciorchinelui.*
Prezentarea temei şi a competenţelor derivate, 2 min.	Scrie pe tablă titlul lecţie şi prezintă competenţele cu ajutorul prezentării PPT pe care elevii trebuie să le rezolve la terminarea lecţiei prin evaluare.	-notează pe caietele de notiţe titlul lecţeiei şi urmăresc prezentarea competenţelor derivate.	*-notează pe caietul de notiţe titlul lecţeiei şi urmărește prezentarea competenţelor derivate.*

Dirijarea învăţării, 25 min.	**Gimnospermele** Caractere generale -Sunt plante lemnoase, arbori sau arbuști; -Se mai numesc și rășinoase deoarece secretă rășină; -Frunzele au diferite mărimi și forme: aciculare, bilobate, solziforme; -La gimnosperme apar prima dată florile, care sunt unisexuate, monoice sau dioice; Reprezentați: grâu, porumb, secară, orz, orez, etc. **Angiospermele** Caractele generale -Mediul lor de viață este terestru; -Sunt autotrofe, carnivore, uneori semiparazite; -Sunt erbacee și lemnoase; Reprezentați: cartof, magnolia, fasolea, salcâm.	-elevii intervin unde este cazul cu diverse idei sau răspunsuri la întrebările adresate de profesor în scopul ducerii la bun sfârşit a problemelor propuse. -rezolvă şi completează fişele de lucru oferite de profesor; - ascultă indicaţiile oferite de profesor; -răspund întrebărilor profesorului; - utilizează resurselor materiale puse la dispoziţie de profesor; - rezolvă fişa de lucru pe colile de hârtie puse la dispoziţie individual;	*-elevul intervine unde este cazul cu diverse răspunsuri la întrebările adresate de profesor si repetă,după un coleg care a dat răspunsul corect,definiţiile* *-rezolvă şi completează fişele de lucru oferite de profesor ajutat de un coleg tutore;* *-acceptă solicitările profesorului* *- ascultă indicaţiile oferite de profesor;* *-răspunde întrebărilor profesorului;* *- utilizează resurselor materiale puse la dispoziţie de profesor;* *- rezolvă fişa de lucru pe coala de hârtie pusă la dispoziţie ajutat de un coleg tutore ;*
Evaluarea performanţei elevilor, 10 min.	- prin chestionare orală pe parcursul lecţiei; - prin fișa de evaluare	-rezolvă pe fişa de evaluare cerinţele; -se autoevaluează prin punerea la dispoziţie cu ajutorul prezentării PPT a modului de calcul corect al problemei	*-rezolvă pe fişa de evaluare cerinţele;* *-se autoevaluează prin punerea la dispoziţie cu ajutorul prezentării PPT a modului de calcul corect al problemelor ajutat de un coleg tutore* *- manifestă interes în realizarea*

			sarcinilor propuse fiind încurajat atăt de profesor cât și de colegi.

Anexa 1

FIŞĂ DE LUCRU 1

Angiospermele alături de gimnosperme fac parte din spermatofite.

a. comparați cele 2 grupe de plante, scoțând în evidență 3 caractere de superioritate ale angiospermelor față de gimnosperme;

b. stabiliți 2 deosebiri între cele 2 clase de plante ce fac parte din angiosperme;

c. construiți 4 enunțuri afirmative ,utilizând limbajul științific adecvat. Folosiți în acest scop informații referitoarer la următoarele conținuturi:

- gimnosperme- dicotiledonate- Veți construi câte 2 enunțuri din fiecare conținut.

DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN EDUCAȚIE

Prof.înv.primar Georgiana Aureliana Dumitru
Școala Gimnazială Comuna Gura Vitioarei

"Dezvoltarea durabila este acel proces de dezvoltare care raspunde nevoilor actuale fara a periclita capacitatea generatiilor viitoare de a raspunde propriilor lor nevoi.Pentru ca dezideratul dezvoltarii durabile sa poata fi atins, protectia mediului va constitui parte integrata a procesului de dezvoltare si nu poate fi abordata indepedent de acesta."

Educaţia este cea mai puternică armă pe care o poţi folosi să schimbi lumea”[15], afirma Nelson Mandela, un instrument de bază în vederea obţinerii unui viitor sustenabil.

Durabilitatea porneşte de la ideea că activităţile umane sunt dependente de mediul înconjurător şi de resurse, sau, cum afirma Antonio Machado, un poet spaniol, „...paşii tăi sunt drumul şi nimic mai mult… drumul se construieşte mergând” [1], altfel spus viitorul ni-l construim singuri, trebuie doar sa înaintăm,avand un scop. Această noţiune, dezvoltarea durabilă, a fost tratată, din punct de vedere istoric, în cadrul mai multor conferinţe, comisii, institute precum şi convenţi. Ca raspuns la aparitia problemelor de mediu si a crizei resurselor naturale, in cadrul Conferintei privind mediul din anul 1972 de la Stockholm se recunoaste pentru prima data la nivel global ca activitatile umane contribuie la deteriorarea mediului, punandu-se in pericol viitorul Terrei.

Conceptul de dezvoltare durabila a fost enuntat in anul 1987 in raportul Brundtland, in contextul promovarii reducerii amprentei ecologice a omului, a echitatii intre generatii, indivizi si natiuni si a mentinerea eficacitatii economice. Ulterior conceptul a fost promovat in cadrul Conferintei Mondiale pentru Devoltare Durabila, organizata de Natiunile Unite in anul 1992 la Rio de Janeiro.

Conceptul de dezvoltare durabila poate fi caracterizat din mai multe puncte de vedere, prin urmatoarele elemente :

- economie : eficienta, crestere, stabilitate
- societate: nivel de trai, echitate, dialog social si delegarea responsabilitatilor, protejarea culturii/patrimoniului
- ecologie: conservarea si protejarea resurselor naturale, biodiversitate, evitarea poluarii

Dezvoltarea este durabila atunci cand are la baza atat obiective economice cat si obiective sociale si de mediu. Dezvoltarea durabila este un obiectiv fundamental al Uniunii Europene. Scopul abordarii este imbunatatirea continua a calitatii vietii si a bunastarii generatiilor prezente si viitoare, printr-o abordare integrata intre dezvoltarea economica, protectia mediului si justitie sociala.

La nivelul Uniunii Europene, dezvoltarea durabila a devenit obiectiv asumat incepand cu 1997, cand a fost inclus in Tratatul de la Maastricht. In anul 2001 a fost adoptata Strategia de Dezvoltare Durabila la Gotheborg, careia i-a fost adaugata dimensiunea externa in 2002 la Barcelona, iar in 2006 a fost adoptata Strategia de Dezvoltare Durabila a Uniunii Europene revizuita. Etapele esentiale in construirea unei strategii pentru dezvoltare durabila sunt: identificarea provocarilor specifice dezvoltarii durabile, elaborarea unui set de masuri raspuns la problemele identificate, stabilirea unor indicatori de evaluare și evaluarea si ajustarea periodica a politicilor educaționale.

Educaţia este un instrument esenţial pentru realizarea unui viitor durabil. De fapt, în ultimul deceniu, numeroase declaraţii din cadrul conferinţelor ONU au pledat în mod repetat pentru educaţie, sensibilizarea şi creşterea gradului de conştientizare a publicului privind dezvoltarea sustenabilă. Însă, progresele realizate în crearea şi punerea în aplicare a programelor, nu au avut efectul scontat.

„Paradoxal sau nu, însă cu cât o societate este mai educată şi mai înstărită, cu atât impactul ei negativ asupra mediului este mai mare, necesităţile de consum sunt mai mari şi poluarea la fel. Ceea ce duce la concluzia că doar educarea cetaţenilor nu este suficientă pentru realizarea dezvoltării durabile. Provocarea este să educăm fără a creşte nevoia de consum a populaţiei, modificând tendinţele de consum şi limitând poluarea, adică să îi motivăm să folosească conştient.” Legătura dintre dezvoltare durabilă şi educaţie, prin urmare, este complexă. Conform cercetărilor, educaţia este cea care ajută ţările să îşi atingă obiectivele de dezvoltare durabilă, având impact asupra creşterii productivităţii în agricultură, a gradului de atenţie acordată sănătătii, reduce rata de creştere a populaţiei şi, în general, creşte nivelul de trai. În reorientarea educaţiei către dezvoltarea durabilă, cei care dezvoltă programe de educaţie trebuie să găsească echilibrul între cunoştinţele viitorului şi cele ale trecutului, între inovaţie şi tradiţie. Luând în considerare modul prezent de organizare a sistemului educaţional, referindu-ne ca exemplu strict la nivelul naţional, la cel din România, constatăm că la momentul actual acesta prezintă anumite deficienţe la nivel de echitate, calitate şi relevanţă pentru economia cunoaşterii, care, pe termen lung, pot afecta atât viitorul

generaţiilor prezente, cât şi a urmaşilor acestora, deficienţe datorate cel mai probabil numeroaselor încercări de reorganizare, un proces continuu, însă, fără rezultat. Sistemul de învăţământ din România se axează mai mult pe nivelul teoretic şi mai puţin pe cel practic, acesta produce insuficientă cercetare şi inovare şi nu este capabil să promoveze o Românie competitivă şi prosperă. În România, domeniul educaţiei este, poate, unul dintre cele mai reformate domenii din ultimii ani. Astfel, procesul de restructurare a sistemului naţional de educaţie şi noile reglementări legislative din sfera educaţiei au condus la reorganizarea reţelei unităţilor de învăţământ din România. Bineînţeles, rezultatele unui sistem de învăţământ depind, într-o măsură importantă, de cheltuielile publice în educaţie, iar România are un buget al educaţiei mult inferior celorlalte ţări membre ale UE.

De asemenea, creşterea nivelului educaţiei în România este necesară pentru a face faţă schimbării cerinţelor pe piaţa muncii . În consecinţă, îmbunătăţirea sistemului de educaţie duce la reducerea ratei şomajului şi a riscului de sărăcie, precum şi la îmbunătăţirea nivelului de trai şi a speranţei de viaţă. Mai mult decât atât, educaţia poate reduce riscul manipulării politice, comerciale şi religioase, întărind democraţia şi implicarea civică. Pe termen mediu şi lung, ca şi condiţie obligatorie pentru transpunerea în fapt a principiilor dezvoltării durabile, în România este un obiectiv prioritar, de importanţă strategică, îmbunătăţirea radicală şi diversificarea ofertei educaţionale a întregului sistem de învăţământ şi formare profesională.. Pentru a îndeplini principalul scop, acela de a asigura dezvoltarea durabilă prin intermediul educaţiei, trebuie, înainte de toate, realizată o previziune de ansamblu asupra pachetului de măsuri legislative, instituţionale şi de orientare generală, precum şi asupra necesarului realist de finanţare, având ca bază de pornire strategii şi programe deja elaborate, precum:

Obţinerea unei educaţii durabile include, prin urmare, recunoaşterea problemei, urmând, ca pornind de aici, să se aloce resurse, asumarea unei responsabilităţi colective şi încheierea unor parteneriate constructive, întreprinderea de acţiuni decisive şi, nu în ultimul rând, indivizibilitatea şi unitatea demnităţii umane, care face parte din acele valori umane ce trebuie să constituie baza educaţiei, valori precum responsabilitatea, toleranţa, onestitatea sau respectul faţă de ce se află în jurul nostru. Oamenii ar trebui să înţeleagă că, pentru a asigura o lume durabilă, este nevoie de angajare şi de cunoaşterea unor informaţii relevante şi aplicabile în diferite domenii, de capabilitatea de a analiza şi compara diferite interese, dând dovadă de respect faţă de alte popoare şi culturi. În concluzie, educaţia ar trebui să creeze cadrul prin care să ofere inspiraţia necesară, să stimuleze creativitatea, îndrumându-i pe

oameni spre o gândire critică, spre cooperare, în vederea soluţionării unor probleme complexe, reale.

Bibliografie:

Mihaela Roberta Stanef, Sistemul educaţional din România, disparităţi dintre mediul urban şi cel rural, Academia de Studii Economice din Bucureşti, 2013, pp. 83-93.

Ghid Metodic Interdisciplinar: Educaţia pentru Dezvoltarea Durabilă

MODEL PLANIFICARE ADAPTATA LA LIMBA ENGLEZAPENTRU ELEVII CU C.E.S.

PROFESOR: ROXANA ZINCA

UNITATEA DE INVATARE - "A NEW FRIEND" - 2 ORE

CLASA A III-A

CONTINUTURI	COMPETENTE SPECIFICE	ACTIVITATI DE INVATARE	RESURSE	EVALUARE	OBSERVATII
Lesson 1: Introducing a friend - a saluta si a raspunde la salut - a se prezenta si a prezenta pe cineva	1.3. Manifestarea disponibilitatii pentru receptarea de mesaje orale simple adecvate varstei.	- Vizionarea filmuletului din manualul digital. - ascultarea fragmentelor de prezentare	Manual digital Liveworksheets 1 Frontal 10 minute		
	1.1. Identificarea semnificatiei globale a unui mesaj oral, clar articulat in contexte familiare.	- selectarea variantei corecte dintr-un set (alegerea personajului descris) - alegeerea variantei corecte adevarat / fals	Liveworksheet 1 Grupe de 4-5 elevi 15 minute	Feedback la fisele completate pe grupe	
	3.1. Recunoasterea semnificatiei unor fraze uzuale tipice pentru viata cotidiana	- asocierea textelor lacunare cu cuvintele lipsa ce duc la cimpletarea unei informatii esentiale.	Liveworksheets 2 Individual 10 minute	Feedback individual Tema pentru acasa	
	2.2. Participarea la interactiuni cu scopul de a se prezenta cuiva si / sau a prezenta pe cineva.	- dialoguri simple in care elevii se prezinta pe perechi, cu ajutorul informatiilor din fisa, apoi joc de rol, folosind numele personajelor din manual.	Liveworksheet 2 Lucru in perechi 15 minute	Feedback pe perechi	
Lesson 2: Telling the time - numerale cardinale - obiecte de imbracaminte - exprimarea orei	1.2. Identificarea orei in cadrul unui mesaj audiat articulat clar si rar	- alegerea unei sintagme care corspunde mesajului audiat, pe baza unui desen	Liveworksheets 3 Individual 15 minute	Feedback individual	
	2.1. Oferirea de informatii referitoare la numere, culori, obiecte	- jocuri simple de asociere, pe baza unor imagini pregatite de	Lucru pe perechi	Feedback pe echipe	

	de imbracaminte	profesor, imagini cu cifre colorate si imbracaminte.	10 minute		
	3.2. Identificarea semnificatiei globale a unui text simplu.	- exercitii de tip *da / nu*	Individual 10 minute		
	4.2. Redactarea unui mesaj simplu pentru un coleg.	- elevii isi fac o descriere personala, in care sa se prezinte celorlalti	Frontal 15 minute		Pana la finalul orei. Cine nu finalizeaza, termina descrierea acasa.

Resurse:

Lesson 1:

1.https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Introducing_yourself/Who_am_i$_pk686806ce

2.https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Introducing_yourself/All_about_me_ym1671046qz

Lesson 2:

3.https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Telling_the_time/What_time_is_it$_ya264079ku

STRATEGII DIDACTICE ÎN EDUCAŢIA INTEGRATĂ

Profesor-educator, Toma Ramona Claudia
Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă, Comuna Filipeştii de Târg, Judeţul Prahova

Teoria educației integrate propune abordarea fenomenului educațional într-o manieră flexibilă, adaptabilă cerințelor și nevoilor speciale ale copiilor integrați în învățământul de masă. Strategiile specifice educației integrate valorifică atât metodologia din educația modernă cât și ansamblul metodelor, proceselor, procedeelor și mijloacelor tradiționale, prin aplicarea acestora într-o manieră cât mai adaptată contextului instructiv- educativ.

În esența lor strategiile educației integrate sunt strategii de micro-grup, activ-participative, cooperative, colaborative, parteneriale, implicate, organizative și socializante. Elaborarea și utilizarea acestor strategii este motivată de caracteristicile acțiunii de integrare a unei persoane cu cerințe educative speciale, care necesită asistare, participare, receptare. Învățarea la copiii cu CES, ca proces de achiziție de noi cunostințe și de formare de capacități cognitive este mult mai eficientă dacă se realizează în grupuri mici, dacă este activ-participantă, cooperativă, partenerială și implicată la maximum posibil.

Pentru exemplificare, se vor prezenta câteva strategii utilizate în educația integrată:

A. Strategii colaborative:

Strategiile de învățare prin colaborare favorizează învățarea la toți elevii participanți, contribuie la acceptarea cu ușurință a diferențelor dintre elevi, modifică eficient relațiile interpersonale și cantitativ și calitativ. Influența învățării prin colaborare asupra stimei de sine a elevilor, deși este oscilantă în timp sfârșește prin a fi pozitivă. Învățarea prin colaborare contribuie la socializarea elevilor și determină adaptarea curriculară continuă la cerințele și nevoile tuturor elevilor.

Psihologia comportamentală, psihologia cognitivă și psihologia socială au demonstrat cu certitudine că o învățare în grupuri mici, activă și colaborativă este singura măsură să asigure:

- O reală interacțiune și intercomunicare/ interrelaționare;
- O redistribuire corectă de recompense sociale tip apreciere/ considerație/ respect;
- O restructurare firească a distribuirii autorității în grup;
- O distribuție eficientă a sarcinilor de lucru;
- O recorectare a obiectivelor educaționale, din mers;
- O valorificare a învățării ce depășește ceea ce s-ar fi interiorizat prin învățare individuală;

- Un simț al disponibilității și artei solicitării sau acordării ajutorului mult sporite;

B. Strategii parteneriale:

Integrarea înțeleasă și realizată ca includere a unu, doi sau mai mulți elevi cu CES într-o clasă cu alți 20- 25 elevi normali este cea mai frecventă formă de realizare a integrării educative. Strategiile de micro-grupuri, cooperative, activ-participative trebuie să fie în plus și parteneriale cu necesitate. Se recomandă atenție sporită pentru:

- A evita ca unul sau doi elevi mai buni (dintre cei normali), din grupul de lucru, să domine activitatea grupului;
- A evita ca elevii normali să acorde ajutor în exces colegilor cu CES;
- A împiedica solicitarea în exces de către colegii cu CES a ajutorului celorlalți;
- A destructura ierarhii de autoritate, care tind să se fixeze inoportun;
- A evita o intradistribuire a sarcinilor, în grup;
- A împiedica subevaluarea unor rezultate modeste, parțiale ale colegilor cu CES de către ceilalți;
- A evita orice concurență, competiție intragrupală, în orice alte situații decât cele care presupun în mod explicit acest lucru, pe fondul unei redistribuiri specifice a sarcinilor în acest sens.

C. Strategii de învățare prin cooperare:

Învățarea prin cooperare este o strategie activizantă de învățare care presupune un set de modalități instrucționale ce angajează mici echipe de elevi pentru a promova interacțiunea colegială și colaborarea în abordarea unor subiecte de studiu. Învățarea prin cooperare are loc atunci când elevii sunt implicați împreună, uneori în perechi, alteori în grupuri mici, pentru a rezolva o problema, pentru a explora o temă nouă sau pentru a creea idei noi. Învățarea prin cooperare îi poate ajuta pe elevi să devină mai puțin dependenți de profesori. Elevii sunt încurajați să lucreze în colaborare, sprijinindu-se unul pe altul și căutând soluții pentru problemele puse de sarcinile și activitățile lor.

Cel mai important aspect al învățării prin cooperare trebuie să fie acceptarea de către membrii grupului a faptului că ei își pot realiza propriile obiective doar dacă ceilalți membrii și le realizează pe ale lor. Ne putem referi la acest fapt ca la o interdependență pozitivă, ce poate fi realizată în diferite moduri în funcție de natura sarcinilor trasate, domeniul ce urmează a fi acoperit și experiența anterioară a elevilor.

D. Strategii de învățare individualizată:

Alături de învățarea prin cooperare, învățarea individualizată reprezintă o strategie importantă utilizată în învățarea în clasa integrată. Pentru a oferi elevilor cu CES cadrul cel

mai propice învățării trebuie cunoscute caracteristicile acestora, să fie tratați în mod egal, având o comportare pozitivă, dar neezitând să-și manifeste dezacordul în fața unor greșeli. Cel mai bun mod de a reduce anxietatea elevilor, este de a asigura o învățare individualizată ce se adresează cerințelor lor și care face apel la evaluarea criterială. Elevii participă și la luarea deciziilor ce îi privesc, discuțiile cu ei bazându-se pe cerințele lor intelectuale și afective. Încrederea în forțele proprii și capacitatea de a finaliza ceea ce au început sunt comportamente ce se achiziționează în timp.

Metodele de predare- învățare utilizate de cadrele didactice care predau la clasele în care sunt integrați copii cu CES sunt numeroase și variate. Enumăr câteva metode de învățare care pot fi eficient aplicate în condițiile educației integrate cu mențiunea ca strategia de aplicare a fost variabilă în funcție de necesitățile și particularitățile contextelor instructiv-educative respective: brainstorming, masa rotundă, turul galeriei, predarea reciprocă, etc.

Bibliografie:

1. Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale,* Strategii de educație integrată, Editura Polirom, Iași 2001
2. Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași 2000
3. Gherguț, A, Neamțu, C., *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom , Iași 2000
4. http://www.rasfoiesc.com/educatie/didacti

INTEGRAREA CURRICULARĂ – PREMISĂ A ÎNVĂȚĂRII DURABILE

Prof. psihopedagogie specială Cursaru Elena - Crina

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Comuna Filipeștii de Târg, Județul Prahova

Abordarea integrată răspunde nevoilor educaționale ale școlarului mic și încurajează angajarea responsabilă a acestuia în procesul învățării, formarea conexiunilor între concepte, fenomene, procese, transferul rezultatelor învățării în situații cotidiene de viață reală, stimularea motivației intrinseci, prin utilizarea metodelor activ-participative și a strategiilor interactive, diferențierea și individualizarea instruirii, favorizarea comunicării interpersonale și a activității colaborative pentru rezolvarea de probleme.

Predarea integrată asigură achiziția unei imagini coerente, unitare, sistemice despre lumea reală, de către elevi. Activitățile de învățare propuse prin programe concrete de studiu, centrate pe particularitățile, trebuințele, interesele lor răspund nevoilor copiilor, achizițiile caracterizându-se prin profunzime, soliditate și orientare practică.

În acest sens, temele cross-curriculare transced limitele disciplinelor de studiu și favorizează învățarea integrată, putând fi abordate ca:

– teme integrate: teme centrate pe dezvoltarea personală și socială a elevilor;

– unități integrate: conduc la formarea de abilități, competențe, valori, atitudini esențiale pentru viața cotidiană;

– proiecte: valorifică potențialul elevilor și al comunității, în scopul construirii unor experiențe de învățare semnificative și relevante pentru elevi.

Tipuri de teme cross-curriculare

• Temele-pretext – aduc împreună cunoștințe și deprinderi învățate separat la diferite discipline, conținutul fiind folosit pentru a crea conexiuni.

• Temele-suport – urmăresc dezvoltarea unor deprinderi sau competențe integrate, pentru a

căror formare nu mai sunt suficiente cadrele unei anumite discipline.

• Temele-context: creează oportunități prin care elevilor le este facilitat accesul la explorarea unor probleme ale lumii în care trăiesc, având puternică orientare practică, învățarea realizându-se prin experimentare, investigare, descoperire.

Model aplicativ la clasa pregătitoare

Temă-pretext: O zi rodnică de toamnă

Toate activitățile din ziua respectivă gravitează în jurul acestei teme, contribuind la formarea unei atitudini corecte față de plante, animale, mediu și față de muncă:

- Activități de comunicare și interacțiune în diferite contexte – creează condiții pentru dezvoltarea capacității de receptare și de exprimare a mesajelor orale de comunicare;

- Activități de explorarea mediului – oferă contextul pentru consolidarea cunoștințelor despre activități specifice toamnei și despre protejarea mediului. Acestea pot fi dobândite formal (la școală), nonformal (o vizită la fermă cu clasa), informal (petrecerea vacanței de toamnă la țară).

- Activități de dezvoltare a comportamentelor adaptative – asigură premisele manifestării interesului pentru autocunoaștere, a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți, grație relaționării cu colegii și cu cadrul didactic.

Temele-suport

Situațiile pregătitoare în acest sens sunt situațiile-problemă propuse spre rezolvare prin exerciții-temă:

..În clasa ta este un coleg care îți cere să îl ajuți ca să termine o sarcină școlară. Cum procedezi, cum te porți față de el?" (tema - ,,Ajutăm colegii când ne solicită sprijinul");

,,În pauză, între doi colegi apare un conflict. Ce faci în această situație? (tema ,,Regulile clasei").

Temele-context: vizionarea unor filme sau prezentări pentru identificarea efectelor pozitive sau negative ale unor alimente, a necesității hranei pentru creștere și dezvoltare.

Prin abordarea temelor cross-curriculare, se pot produce:

• cunoștințe declarative („a ști că...”) - permit formarea unor modele mentale bazate pe reprezentări ale obiectelor, evenimentelor și a legăturilor dintre acestea; de asemenea, ne permit să gândim și să vorbim despre lumea înconjurătoare prin limbaje formalizate, fiind ușoară stocarea și transmiterea lor către ceilalți;

• cunoștințe procedurale („a ști să facem”) – dau posibilitatea de a face o acțiune intelectuală sau practică, de a rezolva o sarcină, o problemă, formând competențe acționale; implică mai multe simțuri, învățându-se proceduri, asambluri progresive de acțiuni și decizii pentru finalizarea sarcinii, o contribuție personală având-o percepțiile, înclinațiile, motivațiile, credințele, adică stilul personal.

• cunoștințe conceptuale – presupun interpretarea și înțelegerea, realizarea de conexiuni și relații, implicând reflecția și abstractizarea, lucru care la școlarul mic nu se poate realiza, dat fiind cunoscut caracterul concret al gândirii acestuia.

În concluzie, integrarea curriculară servește la realizarea de transferuri și dezvoltarea unor structuri mentale dinamice, flexibile, care să conducă la luarea celor mai bune decizii, la crearea punților de legătură între discipline și evitarea caracterului închis al unora, la sinergia câmpurilor disciplinare, la rezolvarea de probleme prin corelații rapide, sinergie și acțiune adaptată la context.

BIBLIOGRAFIE

• Ciolan, L., 2008, Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Editura Polirom, Iași;

• Răduț-Taciu, Ramona, Bocoș Mușata-Dacia, Chiș, Olga, 2015, Tratat de management educațional pentru învățământul primar și preșcolar, Editura Paralela 45, Pitești.

Stimularea senzoriala si metode modern la copii cu CES

Conf Univ Dr Mihaela Popa

Universitatea din Bucureşti

Abstract

Lucrarea de faţă este focusată pe evidenţierea elementelor de bază cu privire la stimularea senzorială la copii. În viaţa copiilor stimularea senzorială joacă un rol primordial în dezvoltarea intelectului, dezvoltarea psiho-emoţională şi a comportamentului prosocial. Camerele special amenajate cu luminiţe, suntete dar şi material pentru stimularea senzorială tactil-kinestezică căştigă din ce în ce mai mult teren în terapia pentru stimularea senzorială, a intelectului şi a dezvoltării socio-emoţionale.

Dezvoltarea senzorială dar şi socio-emoţională la copii cu CES este de bază pentru a se integra în învăţământul de masa dar şi în societate. În acest sens camerele senzoriale oferă prin designurile proiectate dar şi prin materialele cu care au fost amenajate locuri unde prin interacţiunea cu stimulii, copii cu CES vor avea parte de experienţe unice de recuperare dar şi pentru dezvoltarea intelectului, a creativităţii şi optimizarea comportamentului.

Cuvinte cheie: Stimulare senzorială, camera senzorială, perceptive senzorială

Key words: Sensory stimulation, sensory room, sensory perceptions

Stimularea senzorială

Senzaţiile au fost studiate în literature de specialitate înca din secolul al XIX-lea. Prolifici cercetători precum Wilhelm Wundt, Wilhelm von Helmholtz, William James au pus bazele unor teorii si modele folosite şi în ziua de azi.

Percepţia auditivă şi vizuală dar şi cea tactilă au fost studiate astfel de câteva decenii. Având în vedere stimularea senzorială atât la copii cât şi la adulţi, aceasta trebuie să se concentreze pe cele cinci organe de simţ: văzul, auzul, mirosul, gustul şi tactil kinestezic.

Abordarea senzaţiilor şi percepţiei auditive trebuie să pornească de la caracteristicile stimulilor acustici: înălțime, durată, intensitate și timbru. Sunetele ca şi unde mecanice se transmit prin medii precum: apa, aer sau corpuri solide. Acestea ajung la organul auditiv (la nivelul receptorilor) si provoaca reactii si procese fiziologice si psihice. Sunetele pot fi:

muzicale sau zgomote-aritmice. Astfel, în stimularea senzorială sunetele joacă un rol foarte important deoarece impreună cu stimularea vizuală şi tactil-kinestezică pot activa procesele cognitive, creative şi comportamentul optim atât la copii cât şi la adulţi.

Stimularea vizuală se realizează cu proiectarea stimulilor coloraţi imagini, luminiţe, jocuri de lumini, orgă de lumini, beculeţe, proiecţii coloate etc.

In România există foarte multe şcoli care au achiziţionat şi amenajat camenre de stimulare senzorială pentru copii, preadolscenţi şi adolescenţi.

Cu privire la stimularea vizuală, percepţia cromatică joacă un rol fundamental în interacţiunea cu stimulii vizuali din camerele de stimulare senzorială. Astfel, Pragurile vizuale se raportează la intervalul în care analizatorul vizual poate percepe conştient stimulii vizuali recepţionaţi cu receptorii specializaţi.

Vederea cromatică reprezintă capacitatea analizatorului vizual de a recepţiona lumina reflectată de suprafeţele şi obiectele pe care cade. Receptorii sunt reprezentaţi de celule cu conuri şi bastonaşe. Vederea cromatică se realizează cu ajutorul celulelor cu conuri specializate în recepţionarea lungimilor de undă pentru culorile roşu, verde şi albastru. Astfel, analizatorul vizual poate recepţiona undele între anumite limite. Limita inferioară pentru care analizatorul vizual detectează semnalele luminoase se numeşte prag minim absolut, iar limita maximă pentru care analizatorul vizual recepţionează undele luminoase se numeşte prag absolut vizual.

Există un număr de şapte culori ale spectrului cromatic şi prezintă lungimi de undă caracteristice. In acest sens, aculoarea violet este caracterizată de intervalul – 390-450 nm, culoarea indigo are intervalul – 450-480 nm, culoarea albastru este caracterizată de intervalul – 480-510 nm, culoarea verde este caracterizată de intervalul 550-575 nm, culoarea galben este caracterizată de intervalul– 575-590 nm, culoarea portocaliu este caracterizată de intervalul – 590-620 nm şi culoarea roşie este caracterizată de intervalul – 620-800 nm. (Chraif, 2013).

Astfel, într-o lucrare de dizertaţie, printr-un studiu cvasi-experimental pentru a evalua eficacitatea ca şi tehnică experimentală de stimulare senzorială și emoțională privind bunăstarea copiilor cu dificultăți mintale care participă la o specială selectată autorul a experimentat evaluarea percepţiei senzoriale şi bunăstarii emoțională în rândul copiilor cu dificultăți mintale. Pentru a compara nivelul de capacitatea de percepție senzorială și

bunăstarea emoțională printre ambele experimentale și grupul de control s-a asociat nivelul percepţiei senzoriale şi de bunăstare emoțională cu variabile demografice dintre experimentale și grupul de control (Tamilnadu, 2016). Rezultatele au evidenţiat faptul că există o diferență semnificativă în nivelul mediu post-test privind capacitatea de percepție senzorială în rândul copiilor cu dificultăți mintale. Astfel, s-a dovedit de către Tamilnadu (2016) eficacitatea tehnicilor de stimulare senzorială în grupul experimental prin bunăstarea emoțională. Astfel, conform autorului există o diferență semnificativă statistic în nivelul mediu post-test al bunăstării emoționale

printre copiii cu deficiențe mintale. În concluzie dovedindu-se astfel eficacitatea prin tehnici de stimulare senzorială în lotul experimental.

Gold, (2010) citat de Tamilnadu (2016) în lucrarea sa de dizertaţie a efectuat studiul preliminar şi a comparat abilitățile de viață de zi cu zi a copiilor cu tehnici de stimulare senzorială și fără deficiențe mintale și influența formării prin gurpuri de dezvolatare persoanală a abilităților sociale la aceşti copii asupra acestor abilități. Rezultatul subliniază nevoia de a se concentra pe ocupație în evaluarea și tratamentul copiilor cu probleme de percepție senzorială.

Consiliul Naţional pentru Educaţie Specială (2021) a publicat un ghid privind procesarea senzorială, spaţiul sensorial, clase şi cursuri senzoriale, pauze senzoriale, utilizarea echipamentelor senzoriale şi a spaţiilor senzoriale precum şi utilizarea de echipamente senzoriale. Ayes (1996) citat de acest ghid oferă următoarea definiţie “Procesarea senzorială este abilitatea de a prelua, sorta, procesa și utiliza informații din lumea din jurul nostru”. Aceeaşi sură îl citeaza pe Brukner şi colaboratorii (2018) “Copiii care au dificultăți în procesarea eficientă a informațiilor senzoriale au adesea problem în îndeplinirea sarcinilor de la școală și acasă care le cer să stea nemișcați, să participe la instruire, să fii capabil să te implici social cu colegii și să te joci/lucru în cooperare cu ceilalți.”

Gnaoré (2021) a realizat un articol ştiinţific în cae analizează rolul pe care mișcarea și stimulii senzoriali îl joacă în educație conform lui Montessori şi Pikler (1968). De asemenea este analizată şi integrarea senzorială şi terapia psihomotorie. Autorul acestei lucrări le-a studiat, aplicat și predat pe toate cele patru abordări de mulți ani și și-a folosit expertiza în toate cele patru abordări pentru a vedea dacă cercetarea stiintifică independenta dovedeste eficacitatea miscarii si a stimulilor senzoriali ce au ca scop atingerea obiectivelor atât terapeutice, cât și educaționale. După cum menţionează acelaşi autor Gnaoré (2021) ar putea

fi că metoda Montessori învață în mod intenționat mișcări specifice în mod specific în timp ce numai terapia de integrare senzorială utilizează, mișcarea pasivă ca stimulare. Toate abordările din articolul citat se bazează pe automotivarea copilului și nu aplică niciun fel de presiune.

După cum prezintă Ayres (1996) citat de Gnaoré (2021) terapia de integrare senzorială constă aproape exclusiv din stimularea senzorială puternică, în special a simţurilor apropiate precum şi mişcarea activă şi pasivă. Din punc de vedere sensorial terapia de integrare se bazează pe faptul că stimularea senzorială provoacă o reacţie neurologică. Acelaşi cercetător Ayres (1996) a spus în 1972 evidenţiat că din mediul înconjurător și din propriul corp și permite unei persoane să acționeze și să interacționeze eficient în mediul său folosind corpul său în mod eficient.

Activitățţile de stimulare senzorială în camerele senzoriale sunt estrem de importante deoarece ajută copii să înveţe prin folosirea organelor de simţ: văz, auz, mros, gust, tactil-kinestezic. Informaţiile achiziţionate în aceste camere senzoriale şi le vor adduce aminte mai târziu şi vor putea să inveţe mai efficient dar şi să se integreze în grupurile de joacă şi social. De asemenea prin faptul că în timpul jocului copii descriu o activitate senzorială şi cum se simtatunci când o experimentează. Mai mult decât atât se va promova interacţiunea socială datorită faptului că şi copii cu toate abilităţile participă la jocul senzorial.

Consiliul Naţional pentru Educaţie Specială (2021) se focusează pe delimitarea şi prezentarea spaţîului senzorial ca fiind un spațiu desemnat care poate optimiza învățarea unui elev. Spațiile senzoriale şi activitățile bazate pe senzori, cum ar fi pauzele de mișcare, pot fi încorporate ca întreaga clasă sau alte activități de grupuri mai mici pentru a ajuta un elev să învețe și să reglementeze în timpul zilei de școală. De asemenea crearea unui spațiu senzorial în sala de clasă, pe coridoare sau în curtea școlii poate sprijini elevii la participarea în jocuri și învățarea socială și emoțională. Grace (2020) a evidenţiat un echipament senzorial potrivit pentru camerele senzoriale (Consiliul Naţional pentru Educaţie Specială, 2021). Pentru tactil-kinestezic se specifică următoarele: cutii senzoriale: nisip, pietre, orez, paste, extura de casă placă (hârtie abrazivă, pene, covor, autocolant, mătase etc.), minge de stres de casă, pernă vibrantă etc

Acelaşi autor prezintă accesorii şi obiecte pentru camerele senzoriale şi pentru celelelate simţuri. Pentru auz sunt prezentate următoarele accesorii: difuzor, căști peste ureche și apărătoare pentru urechi. Pentru vedere camera senzorială poate deține: lampă lava,

sticla cu sclipici de casă, beţişoare luminoase, torţă, fir de lumină, baterie, lumânări acţionate. Pentru simţul olfacţiei camera senzoriala poate conţine: perna cu lavandă, ulei essential şi loţiune de mâini. Pe lângă acestea mai pot fi şi multe alte echipamente pentru stimulare senzorială.

În final toate aceste echipamente şi jucării cu care sunt dotate camerele senzoriale sunt destinate copiilor cu CES dar şi tuturor celorlalţi copii, adolescenţi şi adulţi care au nevoie să se relaxeze. Adulţii au nevoie de toate aceste echipamente pentru reducerea anxietăţii, depresiei, stresului şi încarcarea cu energie pozitivă. Acest subiect însă va fi abordat într-un viitor studiu.

Bibliografie

Ayres, A. J. (1996). Sensory integration and praxis tests (SIPT). Western Psychological Services (WPS).

Chraif, M. (2013). Psihologie experimentală-suport de curs. Bucureşti: Ed. Universitară.

Gnaoré, K. (2021).The Role of Movement and Sensorial Stimuli for Therapy and education. A comparative study. Journal of Educational Sciences, XXII, 2(44) DOI: 10.35923/JES.2021.2.02

Pikler, E. (1968). Some contributions to the study of the gross motor development of children. The Journal of genetic psychology, 113(1), 27-39.

Tamilnadu, M. G. R. (2016). A study to assess the effectiveness of sensory stimulation technique on sensory perceptual ability and emotional well-being on mentally challenged children attending a selected special school, at dindigul district. [Lucrare de dizertatie, Medical University, Chennai] .

National Council for Special Education (NCSE) (2021). Sensory Spaces in Schools Non-Commercial – ShareAlike 4.0 International License https://ncse.ie/wp-content/uploads/2022/07/NCSE-2021-Annual-Report.pdf

METODA PROIECTULUI O ABORDAREA TRANSDISCIPLINARĂ PRIVIND RECUPERAREA PIERDERILOR ÎNREGISTRATE DE ELEVI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Profesor Cristina Sandu, Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu”, Vălenii de Munte,Prahova

„Evaluarea pierderilor din procesul de învățare este primul pas esențial către reducerea consecințelor. Este extrem de important ca țările să investească în evaluarea magnitudinii unor astfel de pierderi, pentru a implementa măsurile remediale adecvate”.

*(*Silvia Montoya, directorul Institutului de Statistică al UNESCO)

Ca moment de inovare și improvizație la scară largă, actuala perioadă oferă ocazia ca sistemele de învățământ să capete o flexibilitate mai mare și o reziliență întărită în principiile fundamentale pe baza cărora se organizează. Aceasta înseamnă adoptarea unor noi metode de predare, așa încât școlile să reacționeze mai rapid și mai bine la nevoile de învățare ale tuturor elevilor și în orice context, scrie în raportul OECD. (Pregătirea pentru predare la clasă, la distanță sau hibrid, cu implicarea mai mare a profesorilor în procesul decizional, pentru reducerea dezechilibrelor și în folosul tuturor categoriilor de elevi).

Activizarea învățării presupune folosirea unor metode şi tehnici care să-l implice pe elev în procesul de predare-învăţare. Se urmărește astfel participarea lui activă și conștientă la procesul de învățare, deoarece trebuie să-şi construiască cunoașterea pe baza propriei înţelegeri. Acest lucru e însă favorizat de interacţiunea cu alţii, care, la rândul lor, învaţă. A promova învăţarea activă presupune şi încurajarea parteneriatelor de învăţare. De fapt, adevărata învăţare, aceea care permite transferul achiziţiilor în contexte noi, nu e doar individual activă, ci interactivă.

Proiectul a devenit astăzi un instrument de lucru necesar desfăşurării activităţilor umane, în toate domeniile social-economice. De aceea, predarea prin proiecte poate genera un mediu educaţional care să dezvolte capacitățile necesare secolului XXI: responsabilitate, capacitate de adaptare, creativitate, gândire critică şi sistemică, abilităţi de comunicare şi de colaborare. Învățarea bazată pe proiect este o metodă ce implică elevii în învăţarea conţinuturilor şi dezvoltarea abilităţilor prin intermediul unui proces extins, structurat în jurul unor întrebări sau probleme complexe, proces ce va avea ca rezultat unul sau mai multe produse.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile/ săptămâni;

- începe în clasă, se continuă în clasă şi acasă şi se încheie în clasă, cu prezentarea produsului final;
- este accesibilă tuturor ciclurilor curriculare de dezvoltare, putând fi adaptată oricarei categorii de vârstă;
- poate fi aplicată individual sau în grup;
- presupune o abordare interdisciplinară a unui subiect stabilit în raport cu cerinţele programei, cu capacităţile intelectuale implicate, cu interesele şi abilităţile de ordin practic ale elevilor;
- îmbină cercetarea cu acţiunea, antrenând elevii în rezolvarea unor probleme de interes pentru ei.

Etapele învățării bazată pe proiect sunt:

I. Stabilirea ariei de interes şi a tematicii proiectului. Tema proiectului trebuie să fie una care să stârnească interesul elevilor, pentru ca aceştia să se implice activ, să fie deschisă şi să reflecte o problemă sau situaţie pe care elevii o pot rezolva investigând, să se refere la prezent, iar rezolvarea ei să fie resimţită de elevi ca o realizare semnificativă.

Un exemplu de proiect la istorie ar putea fi ***„VĂLENII DE MUNTE, DE LA TĂRG DE PROVINCIE LA ORAŲ CULTURAL”.***

II. Stabilirea cadrului conceptual, metodologic, a obiectivelor, finalităţilor şi tipului de informaţii de care elevii au nevoie. În planificarea proiectului, cadrul didactic trebuie să stabilească obiectivele, conceptele şi principiile esenţiale care vor fi abordate. E necesară şi implicarea elevilor în această etapă, pentru ca ei să poată simţi că proiectul le aparţine şi să îşi asume responsabilitatea reuşitei lui.

III. Identificarea şi selectarea resurselor materiale. Cadrul didactic va trebui să stabilească ce resurse şi materiale sunt disponibile (manuale, proiecte realizate pe aceeaşi temă, cărţi de la bibliotecă, mass-media, persoane specializate în domeniul respectiv, Internet) şi cum va ajuta elevii să aibă acces la acestea.

IV. Precizarea elementelor de conţinut ale proiectului. Se vor alege activităţi şi conţinuturi care să ajute la găsirea răspunsurilor şi care să asigure atingerea obiectivelor din curriculum.

V. Formarea echipelor şi atribuirea sarcinilor. Metoda proiectului presupune activitatea pe grupe şi pregătirea cadrului didactic şi a elevului pentru ideea lucrului în comun. Un număr de 4–5 participanţi reprezintă mărimea ideală pentru grupurile care au de îndeplinit obiective

precise. Cel mai adesea, stabilirea componenţei lor se face în funcţie de interesul manifestat de fiecare elev spre o subtemă.

VI. Realizarea proiectului. Fiecare echipă colectează informaţii, le selectează, le ordonează, le clasifică, adresează întrebări, vizitează diverse obiective de interes în realizarea proiectului, creează produsul final. O întreagă gamă de caracteristici personale ale elevilor poate fi urmărită pe parcursul realizării proiectului: creativitate şi iniţiativă; participarea în cadrul grupului; cooperare şi preluarea iniţiativei; persistenţă; flexibilitate şi deschidere către idei noi; dorinţa de generalizare.

Învăţarea facilitată prin metoda proiectului implică elevii în investigarea unor probleme captivante, angajându-se în roluri active, cum ar fi rolul celui care:

- ia decizii,
- rezolvă probleme,
- investighează,
- documentează.

VII. Evaluarea proiectului. Elevilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a se autoevalua şi de a-şi evalua colegii. Se moderează discuţii în care elevii să poată analiza ce anume a mers bine în procesul de realizare a proiectului, ce ar schimba dacă ar putea să înceapă din nou, ce întrebări noi s-au ivit în cadrul investigației lor etc. Aspectele care se evaluează la finalul proiectului sunt: metodele de lucru; utilizarea corespunzătoare a bibliografiei; corectitudinea, acuratețea; generalizarea problemei; organizarea ideilor şi materialelor într-un raport; calitatea prezentării; acuratețea cifrelor/ desenelor, dar și competențele dobândite.

Bibliografie:

Rădulescu Eleonora, Tîrcă Anca, Adaptarea curriculum-ului la contextual rural, Ed. Educaţia 2000+, Bucureşti, 2005

https://iteach.ro/profesor/camelia.badauta

TEHNICI DE INTERVENȚIE EDUCAȚIONALĂ LA COPIII CU C.E.S

Prof. Anca-Adriana Caraman
Liceul Teoretic„C-tin Angelescu” Ianca, jud. Brăila

Învăţarea prin cooperare este o metodă didactică fundamentată pe organizarea elevilor în grupuri mici pentru a putea lucra împreună, astfel încât fiecare membru al grupului să-şi îmbunătăţească performanţele proprii.

1. Programul de intervenţie personalizat

Programul de intervenţie personalizat (PIP) este un instrument de planificare şi coordonare, ca şi planul de servicii personalizat (PSP). Amândouă fac ca individul să aibă o viziune cât mai completă a nevoilor sale; asigură continuitatea, complementaritatea şi calitatea serviciilor, ca răspuns la diversele sale cerinţe. PIP constituie o parte a PSP, fiind un instrument de lucru permanent pentru unul sau mai mulţi membri ai echipei care îşi coordonează intervenţiile în direcţia realizării scopurilor stabilite în PSP pentru persoana respectivă. Elevii care urmează un PIP reuşesc să atingă mai repede şi mai eficient obiectivele educaţionale, precum şi să-şi dezvolte potenţialul de învăţare. De asemenea, PIP oferă părinţilor posibilitatea de a participa efectiv la procesul educaţional al copiilor lor, oferind un cadru de comunicare cu familia. Acest lucru joacă un rol important în generarea rezultatelor obţinute prin aplicarea PIP şi acasă. Elevii sunt susţinuţi în focalizarea eforturilor pentru realizarea scopurilor. În cadrul PIP e nevoie să fie specificate: obiectivele care trebuie realizate; mijloacele utilizate pentru a atinge obiectivele; durata intervenţiilor; modul de evaluare şi de revizuire a programului de intervenţie, după aproximativ 90 de zile.

Având în vedere că planul de intervenţie personalizat se constituie doar într-o etapă a PSP, o parte a unui întreg, acesta trebuie să se limiteze la un singur scop de dezvoltare şi învăţare a elevului. Pentru derularea lui este necesară o echipă mai restrânsă decât în cazul PSP. Ea se compune doar din persoane calificate. De exemplu: logopezii vor stabili un program de intervenţie în domeniul lor de activitate (logopedie), în timp ce învăţătorul-educator va acţiona pe partea de stimulare cognitivă, în urmarirea obiectivelor propuse în acest sens.

Elementele programului de intervenţie personalizat sunt:

- Obiectivele învăţării;
- Strategiile de intervenţie şi de învăţare pentru fiecare dintre obiectivele vizate;

- Un mecanism continuu de evaluare a deprinderilor achiziţionate şi a intervenţiilor;
- Un mecanism continuu de revizuire a programului de intervenţie şi de luare a deciziilor ce privesc continuarea programului.

4. Metode interactive

Ce este instruirea interactivă? Ea reprezintă un tip superior de instruire, care se bazează pe activizarea subiecţilor instruirii, pe aplicarea şi participarea lor activă şi deplină în procesul propriei formări, precum şi pe instaurarea de interacţiuni - schimburi intelectuale şi verbale, schimburi de idei, confruntarea de opinii, argumente etc. între aceştia. Învaţarea inter(activă) este un proces volitiv mediat intern, în cadrul căruia cel care învaţă descoperă, inferează, construieşte şi resemnifică sensuri, valorificând materiale de învăţat, analizând situaţii şi experienţe, şi trecându-le prin filtrele propriei personalităţi (M. Bocos, "Instruire interactivă" , 2002).

Direcţiile de modernizare şi de perfecţionare a metodologiei didactice se înscriu pe linia sporirii caracterului activ al metodelor de invăţământ, precum şi folosirea unor metode cu caracter formativ şi valorificarea noilor tehnologii instrucţionale. În acest context au apărut metodele interactive de grup, ştiut fiind faptul că relaţiile interpersonale, de grup, sunt un factor indispensabil apariţiei şi construirii invăţării personale şi colective.

Specificitatea metodelor interactive constă în faptul că promovează interacţiunea dintre subiecţi, dintre minţile şi personalităţile lor, ducând la o invăţare activă, cu rezultate evidente. Aceste metode se caracterizează printr-o varietate de beneficii aduse procesului instructiv -educativ şi dezvoltării multilaterale a personalităţii. În cele care urmează sunt prezentate valenţele formativ-educative ale metodelor discutate, care le recomandă ca practici de succes în procesul de predare - învăţare – evaluare şi în cazul copiilor cu CES:

- stimulează implicarea activă în sarcină a elevilor, aceştia fiind mai constienţi de responsabilitatea ce şi-o asumă;
- exersează capacităţi de analiză şi de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoştinţelor, exersarea priceperilor şi capacităţilor în variate situaţii şi contexte;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală şi o integrare usoară a cunoştinţelor asimilate în sistemul noţional, devenind astfel operaţionale;
- asigură un demers interactiv al actului de predare - învatare - evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare

elev, valorificând şi stimulând potenţialul creativ şi originalitatea acestora.

Ţinând cont de toate caracteristicile procesului educativ în cazul copiilor cu CES, şi a celor cu deficienţe psihice, în special, au fost alese o serie de metode interactive care au fost adaptate şi utilizate cu succes, spunem noi, în munca la clasă, pentru a stimula dezvoltarea limbajului şi comunicării elevilor. Prezentăm mai jos câteva dintre aceste metode, precum şi modul în care au fost utilizate.

B. Harta conceptuală

Este o metodă ce presupune, în primul rand, desprinderea unui concept-cheie dintr-o temă abordată, care se scrie în mijlocul tablei. Pornind de la acest concept, se desprind idei referitoare la el, elevii fiind incurajaţi să spună tot ce le trece prin cap. Ideile se scriu în jurul conceptului-cheie, cu linii care indică legăturile lor cu conceptul. Această metodă se foloseşte în etapa de fixare a cunoştinţelor, dar se poate folosi şi în etapa introductivă, pentru a reaminti elevilor cunoştinţe legate de un anumit subiect, trecându-se apoi la achiziţionarea de noi cunoştinţe, pe baza celor pe care elevii le deţin. La clasa a VI-a, această metodă este utilizată frecvent, elevii participând cu foarte mare plăcere la realizarea de "hărţi conceptualeAcest lucru se datorează şi faptului că ei preferă să scrie cu culori, să facă "săgeţi" între cuvinte şi idei, realizând "scheme". La început, s-au folosit imagini, pe care copiii le-au aranjat în jurul « imaginii-concept ». După ce au fost însuşite literele şi copiii au învăţat să scrie, s-au utilizat « hărţi » pe bază de cuvinte şi expresii.

C. Harta personajului

Plecând de la un tex literar studiat (o poveste ascultată sau un scurt text citit) se alege un personaj, care la fel se scrie în mijlocul tablei. Se desprind din text idei legate de trăsăturile fizice, psihice si sufleteşti ale personajului, care se scriu cu linii in jurul numelui personajului. Elevii sunt stimulaţi astfel să desprindă din text informaţii referitoare la personaj, dar şi să determine ei inşişi caracteristici ale personajului, nu cum sunt scrise în text ci cum reies din faptele personajului, din vorbele sale, din gesturi şi atitudinea personajului respectiv. Uneori elevii pot să spună trăsături ale personajului aşa cum cred ei că ar trebui să fie, fără să întâlnim în text nici o precizare în acest sens (ex. un elev spune despre Scufiţa Roşie că este frumoasă, sau că are părul blond , pentru că aşa şi-o imaginează el). În acest sens trebuie precizat că elevii nu trebuie opriţi din acest exerciţiu de imaginaţie ci se scrie orice idee pe care o exprimă ei despre un personaj, chiar dacă pare forţată sau incorectă.La început, metoda a fost utilizată cu toată clasa, până ce a fost însuşită corect de către elevi.

Pe lângă aceste metode interactive, prezentate mai sus, au fost utilizate şi altele, cum ar fi: "brainstorming", "floarea de nufăr", exercitii de dramatizare ş.a., care au fost adaptate specificului elevilor din clasă, în conformitate cu caracteristicile psihice ale acestora. Toate aceste metode interactive au contribuit la activizarea vocabularului, la îmbogăţirea lui, la dezvoltarea priceperii şi deprinderii de a formula propoziţii, de a extrage esenţialul dintr-un text ascultat sau citit, într-un cuvânt, la dezvoltarea limbajului sub toate aspectele sale: fonetic, lexical, semantic şi gramatical.

5. Jocuri şi exerciţii de dezvoltare a limbajului şi comunicării

Sunt o gamă de exerciţii şi jocuri utilizate în cadrul activităţilor de stimulare cognitivă, care au ca şi scop, aşa cum reiese şi din subtitlu, dezvoltarea limbajului şi comunicării la copiii cu CES.

În cadrul acestor activităţi, copiii se joacă cu limbajul, cu vocabularul, cu exprimările corecte, cu textele audiate sau citite, învăţând să vorbească corect, să utilizeze adecvat structurile lexico-gramaticale, să memorize scurte poezioare, toate aceste lucruri contribuind la îmbogăţirea vocabularului şi la dezvoltarea limbajului şi comunicării.

Vom exemplifica, în cele ce urmează, câteva exerciţii şi jocuri utilizate la clasă.

c) Exerciţii-joc pe baza lecturii după imagini

În cadrul acestor exerciţii domină conversaţia îmbinată cu observaţia. Prin această activitate se lărgeşte orizontul de cunoaştere al copilului, se realizează o ordonare a cunoştinţelor şi se dezvoltă vorbirea. Ilustraţiile folosite corespund în totalitate obiectivului propus, respectă ordinea logică a întâmplării şi cerinţele pedagogice de bază. Imaginile sunt accesibile copiilor, corespund cerinţelor estetice şi proporţiilor corespunzătoare.

Teme propuse:

- „La şcoală"; „Păsări de curte"; „Familia mea", ş.a.

Toate temele propuse se bazează pe imagini adecvate, se stabileşte un set de cuvinte pe baza cărora se va dezvolta conversaţia, precum şi structurile gramaticale corespunzătoare, cu ajutorul cărora elevii vor formula propoziţii, fraze şi scurte texte.

d) **Jocuri cu sunete –** sunt jocuri care utilizează onomatopee diverse pentru a dezvolta aparatul fono-articulator şi care stimulează pronunţia corectă. În cadrul acestor jocuri, se

imită diferite sunete din natură:

- Cum toarce pisica? – sfârr, sfârr!
- Cum bâzâie cărăbuşul? – bâzz, bâzz!
- Cum vâjâie vântul? – vâjj, vâjj!

- Cum zboară pasărea? – zbârr, zbârr!

Bibliografie:

1. CIOFLICA,A.A., MARIA, S., *Jocuri didactice pentru educarea limbajului – Caiet de muncă independentă*, Petroşani, Ed. Tehno-Art, , 2006

2. Asociaţia RENINCO România, coord. Muşu, I., *Ghid de predare-învăţare pentru copiii cu cerinţe educative speciale – Culegere de texte*, Iaşi, Ed.MarLink, 2000

3. BOCOŞ, M., *Didactica disciplinelor pedagogice – Un cadru constructivist*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2007

4. CUCOŞ, C., *Pedagogie- Ediţia a II-a, revăzută şi adăugită*, Iaşi, Ed. Polirom, 2006

5. DULAMĂ, M. E., *Practica pedagogică – Teorie şi metodologie*, Cluj-Napoca, Ed. Clusium, 2005

ACTIVITATEA ONLINE DESFĂŞURATĂ CU COPIII CU CES

Prof. Balazs Adina,
Colegiu Tehnic „Alesandru Papiu Ilarian” Zalău ,Sălaj,România

Educaţia incluzivă trebuie să reprezinte răspunsul şcolilor la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Școala trebuie să fie pregătită pentru a fi o școală incluzivă din mai multe puncte de vedere, dar mai întâi prin recunoașterea cerinţelor educaţionale ale copiilor și apoi prin pregătirea cadrelor didactice pentru o educaţie de calitate pentru toţi. O educație de calitate se recunoaște prin posibilitatea unei școli de a oferi răspunsuri adecvate cerinţelor educaţionale diferite ale copiilor. Mutarea școlii în mediul online a determinat modificări nu doar în ceea ce privește adaptarea conținuturilor, ci și a metodelor de lucru și interacțiune între profesori şi elevi la procesul de învățare.Pentru atingerea indicatorilor de incluziune este important să se urmărească:

- ✓ promovarea şi susţinerea politicii şcolii incluzive. *Copiii*/*elevii* trebuie pregătiţi să înveţe să trăiască şi să interactioneze pozitiv în această lume caracterizată de multiculturalitate.
- ✓ combaterea discriminării. *Cadrele didactice* au nevoie să îşi conştientizeze propriile prejudecăţi și să ia în considerare condiţiile sociale şi nevoile elevilor.
- ✓ existenţa unei scoli incluzive, care include și valorizează toți copiii indiferent de gen, vârstă, etnie, statut social, condiţie fizică sau intelectuală,etc. Diversitatea culturală a elevilor poate deveni o resursă de îmbogăţire pentru copii şi cadre didactice, iar școala trebuie să asigure şanse egale pentru copiii defavorizaţi prin implicarea tuturor părinţilor, şi a instituţiilor locale abilitate.

Activitatea online poate continua activităţii din planul fizic care, din diferite motive, nu ar putea fi accesate. Există o varietate largă de programe, platforme și aplicații, pe care le putem utiliza pentru a realiza comunicarea dintre două sau mai multe persoane, fără a fi necesară prezența fizică în același spațiu, folosind mediul online. Instrumentele digitale sunt intuitive – nu necesită o pregătire amănunţită sau cunoștințe din domeniul informatic. Marele avantaj este ușurința cu care pot fi accesate aceste platforme. Printre platformele de comunicare utilizate în terapia online sunt **Skype, Zoom, Google Classroom, Google Meet, Microsoft Teams.**

Pentru un copil cu dificultăți majore de concentrare și deficit de atenție, *primele obiectivele*

din întâlnirile de lucru sunt:

- ✓ să rămână în cameră,
- ✓ să stea lângă mamă liniștit pe scaun pentru programele de lucru la masă,
- ✓ să urmărească materiale (jocuri, imagini, video-uri) prezentate prin intermediul aplicației cu care s-au conectat,
- ✓ să rămână în activitățile de joc,
- ✓ să primească atenție pe comportamentele funcționale și pozitive,
- ✓ să aibă o creștere în demonstrarea cunoștințelor,etc.

Este extrem de important ca părintele să fie informat că poate solicita ajutor în permanență, astfel orice moment în care se simte depășit de situație, atât în timpul desfășurării ședințelor de terapie, cât și în afara lor. Rolul părintelui în terapia online este important, dat de relația dintre el și copil, unde copilul așteaptă îndrumarea constantă a acestuia, **iar** părintele trebuie să adopte atitudinea unui ghid/îndrumător.

Pentru activitatea online a profesorului cu un copil cu CES sunt necesare *abilitățile d*e:

- ✓ a-și menține atenția la ecranul laptopului cel puțin 10 minute,
- ✓ a răspunde atunci când este strigat sau cineva i se adresează pe nume,
- ✓ a sta așezat atât timp cât este necesar,
- ✓ a răspunde la instrucții simple, de imitație,
- ✓ a fi cooperant.

Pentru o predare eficientă este important ca materialele să fie bine organizate pe programe de lucru înainte de a începe activitatea online. Materialele pot fi stocate și organizate într-un spațiu de stocare online precum cele oferite de **Google Drive, One Drive, iCloud, Dropbox** și altele. Google Drive permite crearea de foldere/dosare separate cu imagini, filmulețe, documente pentru fiecare program, unde poate fi setat accesul pentru cei implicaţi. Părintele este informat ce materiale trebuie să pregătească (inclusiv imprimare), astfel încât copilul să lucreze cu acestea în cadrul sesiunii.

Planul de intervenție rămâne principalul instrument care ajută specialiștii, dar și părinții, să lucreze consecvent pentru atingerea obiectivelor. Planul de intervenție este creat de coordonator și conține obiectivele de atins de către un anumit copil, pe o perioadă de timp aleasă. Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor.

Schimbarea începe cu crearea unei culturi incluzive şi continuă cu dezvoltarea de practici educaţionale şi măsuri concrete de incluziune.Educația incluzivă reprezintă o preocupare de durată a statelor europene, inclusiv a României.

BIBLIOGRAFIE

1. Vrăşmaş T., - *Învăţământul integrat şi/sau incluziv*, Editura S.C. Aramis Print S.R.L., Bucureşti, 2001;
2. Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006*
3. A. Gherguţ, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.
4. ***Ghid de bune practice- Pentru învăţarea online a copiilor cu minţi aparte(Help Edu)

MODALITĂŢI DE INTEGRARE A SOFTURILOR EDUCAŢIONALE/ JOCURILOR VIRTUALE ÎN ACTIVITATĂȚILE DE TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ

Prof. educator: SOARE NATALIA NICOLETA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ, ORAȘUL VĂLENII DE MUNTE

Instruirea asistată de computer a devenit o necesitate, dată fiind pe de-o parte o imensă sursă de informație reprezentată de spațiul virtual, dar mai ales necesitatea de adaptare a eficienței predării la avansul tehnologic fără precedent. Accesul tot mai amplu (și încă în dezvoltare) la informație, prin intermediul spațiului virtual şi interconectivitatea sunt principalele avantaje aduse de tehnologie în procesul de învățare. Computerul a devenit deja o importantă și necesară resursă de învățare, înlocuind uneori chiar resursele de învățare tradiționale (cărți, manuale, mijloace de învățare ilustrative) dar și furnizând soluții noi, inexistente sau inutilizabile în cazul noțiunilor, conceptelor ori teoriilor abstracte, resurse mult mai motivante pentru predare, învățare și evaluare.

utilizarea aplicațiilor în activitatea didactică este deosebit de utilă poate fi o variantă mult mai creativă de a realiza proiecte, de a evalua cunoștințe și competențe, de a antrena anumite deprinderi de lucru, de a exersa algoritmi, de a sintetiza și schematiza conținuturi pentru predare/recapitulare. Singurul inconvenient este generat de aceeași evoluție tehnologică explozivă care ne oferă această oportunitate dar ne și obligă la reactualizarea permanentă a informației oferite sau utilizate în predare sau evaluare.

La elevii cu deficiență mintală, jocul ocupă locul central în activitatea cotidiana, iar calculatorul este un mijloc prin care copiii pot explora lumea îmbinând jocul cu învăţarea, pentru că este animat, colorat, activ, interactiv, calculatorul permite minţii şi mâinilor să străpungă realitatea şi să o subjuge. Sub aspect informativ, calculatorul este partenerul de joc inteligent, care îi satisface nevoia de cunoaştere a copilului, îl ajută să-şi îmbogăţească cunoştinţele, îi stimulează imaginaţia, intuiţia, capacitatea de reflecţie, aptitudinile şi trăirile ce formează perseverenţa, responsabilitatea, ajută la formarea unor priceperi şi deprinderi de muncă şi viaţă.

Poate ne punem destul de des întrebarea , ,,în ce măsură un joc pe calculator poate fi educativ?”, atât noi în calitate de cadre didactice , cât şi părinţii.

În activitatea didactică pe care o desfăşurăm softul educaţional se poate concretiza într-o metodă foarte eficientă, iar în acest scop a fost elaborată clasificarea softurilor educaţionale după funcţia pedagogică specifică în cadrul procesului de instruire:

a) Prezentarea interactivă de noi cunoştinţe (Computer Based Learning) presupune utilizarea mijlocită a calculatorului în procesul predării .

Materialul de învăţat se prezintă pe baza unui anumit tip de interacţiune. Astfel, calculatorul preia din funcţiile educatorului, însă comunică cu preşcolarii prin intermediul acestuia şi poate fi proiectat aşa:

-sunt precizate una sau mai multe secvenţe din conţinut;

-elevii sunt solicitaţi să îşi exprime părerea, să raspundă la o întrebare, să rezolve un exerciţiu;

-se poate trece la următoarea etapă doar după ce se prezintă aprecierea răspunsului, iar în funcţie de corectitudinea acestuia secvenţele anterioare pot fi reluate sau activitatea poate continua mai departe.

Materialul poate fi împărţit pe capitole/secvenţe care să nu solicite o concentrare mai mare de 5 minute fiecare. Prin diverse meniuri se pot furniza informaţii adiacente. Spre exemplu: În cadrul activităţilor de Stimulare cognitivă/Ludoterapie putem folosi CD-uri sau Proiecte Power-Point cu poveşti ca: „Scufiţa Roşie'', „Capra cu trei iezi'', „Albă ca zăpada'', etc. Utilizarea programului este simplă şi intuitivă putând fi folosită chiar şi de orice copil capabil să manevreze un mouse.

Pentru elevii cu deficienţă mintală, transformarea unor obiective didactice într-un joc educativ pe calculator îi face să accepte inconştient sarcinile propuse deoarece pot fi atinse mai uşor. Astfel, urmând povestea propusă şi intrând practic în joc, copilul acumulează noi cunoştinţe fără a depune un efort clasic de învăţare.

b) Exersarea asistată de calculator (Computer Assisted Training) - este softul ce caracterizează următoarea situaţie: când subiectului i se pun la dispoziţie programe specializate care-l ajută să fixeze cunoştinţele şi să capete deprinderi specifice prin seturi de sarcini repetitive, urmate de aprecierea răspunsului subiectului. Exerciţiile pot fi - propuse într-o ordine prestabilită sau în mod aleator sau pot fi generate în timpul sesiunii de lucru. Spre exemplu: Lumea animalelor îndrăgită de copii este prezentă în jocul „Ferma''. Aici copiii cunosc o serie de animale domestice, se familiarizează cu denumirile lor, le pot desena şi colora.

c) Verificarea asistată de calculator (Computer Assisted Testing) - presupune existenţa unor programe capabile să testeze nivelul de însuşire a cunoştinţelor prin evaluarea

răspunsurilor. O interfaţă grafică prietenoasă va afişa mesaje corespunzătoare interpretării răspunsului. Programele de testare pot fi incluse şi în lecţia curentă sau în lecţiile recapitulative. Modul de construire a unui test depinde de: nivelul preşcolarilor, numărul de sarcini de lucru, timpul de administrare.

d) Simulare. Un soft de simulare permite realizarea controlată a unui fenomen sau sistem real prin intermediul unui model care are un comportament analog. Astfel de programe oferă posibilitatea observării modelului în care se schimbă comportamentul sistemului în funcţie de modificările operate (schimbarea parametrilor, condiţiilor) ceeea ce facilitează înţelegerea fenomenului şi nu implică riscurile şi cheltuiala fenomenului real. Acest tip de soft permite investigarea reprezentând o formă evoluată de interacţiune instrucţională, în care subiectului nu i se oferă informaţiile ca atare ci se construieşte un mediu prin care acesta să poată extrage informaţiile care îl interesează pentru rezolvarea unei anumite sarcini. Spre exemplu: Jocurile de orientare în labirint sau cele de tipul "Călătorie imaginară în..." îi ajută pe copii să folosească tastele de deplasare stânga –dreapta, sus –jos, să-şi dezvolte şi să-şi îmbunătăţească viteza de reacţie, coordonarea oculo-motorie, dar şi spiritul de competiţie, motivaţia voluntară, capacitatea de a acţiona individual. Alte astfel de jocuri :„Cursele de cai'', „Fotbal'', „Cursa schiorilor"

e) Tutoriale. În acest caz instruirea include 4 etape : PREZENTARE, GHIDARE (INDRUMARE), EXERCIŢII PRACTICE, VERIFICARE. Tutorialul include primele 2 etape, însă nu angajează elevul în activitatea practică sau de testare, aici intervine măiestria educatorului şi prevederea activităţilor specifice. Tutorialele sunt recomandate pentru prezentarea informaţiilor faptice, pentru învăţarea unor reguli, principii, pentru învăţarea unor strategii de rezolvare a unor probleme, pentru demonstrarea unor tehnici etc.

Îmbinarea celor trei elemente: joc, calculator- tehnologia moderna şi obiective educaţionale este o alegere fericită. Copilul învaţă fără a conştientiza acest lucru. Mediul atrăgător, cu personaje simpatice care îi livrează diverse sarcini , îl amăgesc şi copilul nu resimte presiunea rezultatului. Reuşitele sale sunt percepute că un rezultat al propriilor acţiuni. Scenariul joacă aici un rol esenţial: obiectivele educaţionale sunt mascate prin joc pentru a fi atractive. Faţă de metodele clasice de învăţare, în care sarcina este expusă clar, sarcinile dintr-un joc educaţional poartă hainele unor poveşti. Jocurile educaţionale pot reda aceleaşi activităţi ca cele care au loc în activitățile de la clasă: adunări şi scăderi, colorare şi imprimare, recunoaştere de obiecte, cuvinte opuse, litere, poveşti, puzzle, labirint, animaţii expozitive, ghicitori, alege şi apasă, întrebări şi răspunsuri, părţile unui întreg; perechea potrivită, crescător, descrescător.

De asemenea, jocurile educative pot avea ca subiect deprinderea anumitor comportamente legate de alimentaţie, viaţă sănătoasă, sport, reguli de circulaţie, comportament în societate. Fiecare obiectiv necesită o abordare diferită, iar balansul între abordarea educaţională şi cea ludică trebuie să fie continuu. Jocurile educaţionale înseamnă în primul rând obiective educaţionale, apoi interactivitate, atractivitate şi mobilitate. Ele dezvoltă atenţia şi imaginaţia utilizatorului, sunt un plus cognitiv incontestabil şi o modalitate de joacă foarte atractivă.

Jocurile de orientare de tip labirint îl ajută pe copil să folosească tastele de deplasare stânga-dreapta, sus-jos, să-şi dezvolte viteză de reacţie, coordonarea oculo-motorie, dar şi spiritul de competiţie, capacitatea de a acţiona individual. Am observat o îmbunătăţire a capacităţii de concentrare a atenţiei, creşterea stabilităţii în acţiune, chiar şi la unii copii, care, în alte activităţi, au o slabă concentrare a atenţiei.

Modernizarea pedagogică implică deci, existenţa echipamentelor hardware (calculator), a software-lui (programelor) şi a capacităţii de adaptare a lor, de receptare şi valorificare în mediul instrucţional. Însă, trebuie supravegheată activitatea copiilor în faţa calculatorului deoarece de multe ori poate crea dependenţă!

Utilizarea TIC nu trebuie să devină o obsesie deoarece fiecare elev are dreptul la succes şcolar şi la atingerea celor mai înalte standarde curriculare posibile, de aceea trebuie găsite metodele pedagogice adecvate în fiecare caz în parte. Nu trebuie deci să renunţăm la metodele didactice tradiţionale, la rezolvarea de probleme şi la efectuarea experimentelor reale deoarece acestea au un rol bine definit în realizarea unei legături directe între experienţa practică şi ideile teoretice, creându-se astfel cunoştinţe temeinice despre lume şi societate.

BIBLIOGRAFIE:

- Dragoş Noveanu, Probleme ale proiectării pedagogice a soft-ului educaţional (www.1educat.ro);
- Istrate Olimpius, articolul „Criterii de evaluare a softurilor educaţionale, Implementarea tehnologiilor în educaţie” (www.1educat.ro);
- Mădălina Duminică, articolul – „Calculatoarele nu sunt magice. Educatorii sunt!”, Şcoala Bucovineană – anul XI, nr.4/2008.
- Maxim I., Rolul scenariului în elaborarea soft-urilor educaţionale interactive, Colocviu Internaţional „Ştiinţe ale educaţiei – dinamică şi perspectivă” – Suceava, 2

UTILIZAREA CALCULATORULUI ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR DIDACTICE

Prof. ENE LARISA MARIANA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ, ORAȘUL VĂLENII DE MUNTE

Fenomenul informatizării a cuprins în ultimii ani şi compartimentele vieţii şi activităţii sociale din ţara noastră, în primul rând laturile administrative, organizatorice, de conducere, în cadrul relaţiilor sociale sau ale producţiei de bunuri.

O amploare deosebită a luat informatizarea în sistemul de învăţământ, dovadă că aproape nu există unitate de învăţământ care să nu fie dotată cu calculatoare mai performante sau mai puţin performante. În instituția noastră, dezvoltarea tehnologiei informaţiei a avut un ecou pozitiv, manifestat prin preocuparea întegului personal pentru pregătirea profesională în domeniul utilizării calculatorului şi pentru dotarea cu calculatoare. În demersul de pregătire au pornit de la faptul că, alături de mijloacele didactice clasice, calculatorul este un instrument didactic ce poate fi folosit în scopul eficientizării tuturor activităţilor desfăşurate la clasă.

Introducerea calculatorului în procesul didactic nu trebuie să constituie un scop în sine, ci o modalitate de creștere a calității, a eficienței învățării și predării. Folosirea calculatorului reprezintă o nouă strategie de lucru a cadrului didactic și a elevilor, un nou mod de concepere a instruirii și învățării, care îmbogățește sistemul activităților didactice pe care aceștia le desfășoară și prezintă importante valențe formative și informative.

Ştim că jocul este principala formă de organizare a procesului educativ din învăţământul special, iar utilizarea calculatorului nu este pentru copii decât un alt mod de a învăţa jucându-se. Calculatorul face parte din spaţiul socio-cultural al copilului alături de televizor, cărţi, reviste, ziare, afişe, firme luminoase; toate acestea „bombardează” spaţiul vizual al copilului, îi influenţează limbajul şi comunicarea non-verbală, îl pun în situaţia de a găsi rapid soluţii, de a se orienta şi adapta la o lume în care informaţia circulă rapid, iar schimbarea este accelerată. De aceea, ne-am propus să fim organizatorii experienţelor cognitive şi de exprimare care îl introduc pe copil în lumea oferită de programele de calculator, ţinând seama şi de mediul educaţional din care provin copiii (unii beneficiind de calculator în familie, alţii nu) şi încercând prin aceste activităţi să oferim dreptul copiilor la şanse egale de educaţie, indiferent de mediul din care ei provin.

Folosit cu îndemânare şi fără exces, calculatorul, a devenit un mijloc prin care s-a îmbunătăţit simţitor eficienţa unor activităţi folosite în vederea pregătirii elevilor noştri. Principalele aspecte ce vizează învăţarea şcolară, sunt legate de realizarea obiectivelor privind educarea limbajului şi a comunicării orale (cu aspectele fonetic, lexical şi gramatical) precum şi educarea comunicării scrise prin pregătirea pentru scris-citit alături de cunoştinţele matematice şi cele de cunoaştere a mediului, am considerat că mai ales în cadrul acestor activităţi este necesară integrarea calculatorului..

Elevii sunt preocupaţi şi atraşi mai ales de facilităţile grafice şi sonore ale calculatorului, dar treptat, ei conştientizează faptul că îl pot utiliza ca instrument de învăţare şi sunt dornici să facă acest lucru în oricare moment al zilei.

În planul dezvoltării personalităţii copiilor, influenţa calculatorului este benefică deoarece, are efecte pozitive în planul stimulării intelectuale şi psiho-motorii prin varietatea şi multitudinea cerinţelor pe care copilul le poate rezolva în timp limitat.

Învăţarea asistată de calculator am folosit-o în două ipostaze: a). când am utilizat calculatorul ca mijloc demonstrativ în faţa copiilor pentru: a ilustra un element din natură (obiect, fenomen), a intui imaginea unor simboluri (cifre, litere, semne de circulaţie), a ilustra o situaţie problematică, a derula un şir de imagini, etc. b). când copilul este utilizatorul, el comunică direct cu acesta prin intermediul tastaturii, folosind literele, cifrele, simbolurile şi tastele de comandă.

Avantajele folosirii calculatorului constau în faptul că stimulează dezvoltarea proceselor psihice în primul rând a gândirii logice, prin stabilirea de raţionamente transductive-analogice, îi ajută să-şi însuşească algoritmi simpli şi le dezvoltă capacitatea de preluare şi rezolvare a sarcinii în timp foarte scurt.

Copiii îşi pot consolida cunoştinţele legate de mărimea obiectelor şi gruparea după acest criteriu – programul joc, îi cere copilului să analizeze imaginea de pe ecran (imagini cu animale), să compare mărimea animalelor prin alăturare vizuală şi apoi să claseze pe rând fiecare animal în grupa corespunzătoare mărimii. Deoarece imaginile individuale se prezintă pe rând de aceeaşi mărime copilul trebuie să facă apel fie la imaginea de ansamblu care i se prezintă când greşeşte, fie la cunoştinţele dobândite anterior. Jocul se desfăşoară interactiv, calculatorul sfătuieşte pe cel ce se joacă să se gândească bine şi îl încurajează să încerce din nou dacă a greşit. Corectitudinea răspunsului este răsplătită cu strigăte de bucurie, aplauze şi onomatopeele animalului „mulţumit” că a fost clasificat corect în grupa cerută. O altă variantă a aceluiaşi joc, îi cere copilului ca după ce a văzut pe ecran formele geometrice: pătrat, dreptunghi, triunghi, cerc să le găsească „ascunse” în imaginea dată, etc.

Fără a pleda pentru folosirea exagerată a timpului pe care îl petrece copilul în faţa computerului, nu putem să nu remarcăm faptul că „a doua alfabetizare” trebuie să înceapă de la vârstele timpurii, copilul societăţii noastre trebuie să se înscrie în tendinţa generală spre învăţarea permanentă şi noi, dascălii suntem cei care, pedalând pe legătura afectivă în relaţia educat-educator putem atinge acele resorturi ale personalităţii copiilor care să-i „poarte” din lumea jocului, ca activitate specifică vârstei, spre cea a jocului prin care copilul nu numai că dobândeşte cunoştinţe, dar şi „învaţă să înveţe”.

Bibliografie

- Revista de pedagogie, nr. 1 – 2 / 2010, „Informatizarea învăţământului”;
- M. Vlada, „Informatică. Windows, Word,Excel, Internet”, Editura U. B. 2001;
- Silvia Curteanu, “PC Ghid de utilizare”, Editura Polirom, Bucureşti, 2001;
- Smaranda-Maria Cioflica, Bogdan Iliescu, “Prietenul meu, calculatorul” (Ghid de utilizare pentru preşcolari), Editura Tehno-Art, Petroşani, 2003.

TEATRUL ŞI POVEŞTILE LA ELEVII CU DEFICIENȚE MINTALE SEVERE DIN CȘEI RUDOLF STEINER HUNEDOARA

Profesor educație specială BUCUR MARIA – IOANA
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Rudolf Steiner" Hunedoara

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Rudolf Steiner" Hunedoara este o alternativă la învățământul special cu predare în pedagogia curativă. Scopul pedagogiei curative este acela de a oferi copiilor, cu cerinţe educative speciale posibilitatea de a se deschide, de a-şi dezvolta propriul potenţial şi capacităţile lor de gândire, de a sprijini integrarea lor în comunitatea socială, de a-i ajuta să trăiască cu demnitate. Fundamentele pedagogiei curative sunt similare cu ale alternativei Waldorf: ritmul și voința; predarea în epoci; cuvântul viu și lumea însuflețita; activitățile artistice; atitudinea pedagogului curativ și ambianta.

În pedagogia curativă, activitățile din timpul zilei, săptămânii și anului, sunt structurate ritmic. Anul este structurat ritmic prin anotimpuri, cu sărbătorile care le corespund. Sărbătorile creștine - se sărbătoresc prin reprezentații artistice, piese de teatru, etc. În cadrul acestora sunt reprezentate sub forma de imagini și roluri noțiuni precum iubire, frumusețe, curaj, etc, pentru a găsi acces și la sufletele copiilor cu posibilități de percepere limitate. Jocul teatral poate să dureze de la 15 la 20 de minute sau chiar mai mult în funcție de specificul lui şi de particularitățile psihoindividuale ale copiilor. Fiecare joc teatral este ca o poveste, cu început şi sfârşit, care respectă o desfăşurare logică a acțiunilor, evenimentelor, fenomenelor din natură şi se desfăşoară în cerc.

Întreaga desfăşurare are loc recitând sau cântând, cadrul didactic va executa gesturile într-un mod artistic şi sugestiv, iar copiii îl vor urma imitându-l cu toată încrederea, fără ca ei să primească explicații. Sunt alternate părțile dinamice de mişcare, de exteriorizare, cu cele de liniştire, interiorizare, astfel jocul „respiră".

În primă fază familiarizăm elevii cu povestea citind-o și arătând imagini.

După ce depășim prima etapă ne costumăm în personajele întâlnite în poveste.

Punem în scenă povestea, fiecare personaj este important pentru a întregi piesa de teatru.

La final dansăm pe melodii cu specific temei din poveste și facem jocuri de atenție, mișcare, etc cu personajele din povestea noastră.

Bibliografie:

Steiner, R.(1994). “Arta educaţiei. Metodică şi didactică.” Cluj-Napoca: Editura Triade;
Steiner, R.(2005). „Cursul de pedagogie curativă.” Cluj – Napoca: Editura Triade;
Steiner, R.(2002). „Ciclul anului.” Cluj – Napoca: Editura Triade;
Ordinul ministrului educației nr. 3.702/2021 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial – Anexa nr 4 - Plan-cadru de învăţământ pentru învăţământul special preşcolar care şcolarizează elevi cu dizabilităţi intelectuale moderate, grave, severe, şi/sau asociate, pedagogie curativă (alternativă educaţională)

METODE DE PREDARE ONLINE LA ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof.înv.primar: Mihai Elisabeta Paula, Șc. Gim. Nr. 3, Sat. Popeni- Structură a Școlii Gimnaziale ,, Ion Murgeanu" , Com. Zorleni, Jud. Vaslui

Astăzi trăim în era informației sau era digitală, reprezentând o perioadă din istoria omenirii caracterizată prin trecerea de la producția industrială la informație și computerizare. Progresele din tehnologia digitală au permis elevilor să aleagă ce, cum și când să învețe. Ei se străduiesc continuu pentru o învățare personalizată potrivită preferințelor și nevoilor lor individuale.

Prin predare înțelegem un proces de transmitere a cunoștințelor de la profesor la elevi care se realizează prin:

- prezentarea unui material concret: date, informații, evenimente, modele materiale, modele.
- organizarea și conducerea unor activitati în care să se valorifice materialul concret si verbal oferit.
- acordarea de sprijin elevilor pentru a putea observa, analiza, compara, aplica, sintetiza, abstractiza și reflecta.
- extragerea esentialului (împreuna cu elevii) și fixarea lui în noțiuni, concepte, judecăți, raționamente.
- operaționalizarea cunostințelor elevilor, prin conceperea și rezolvarea de exerciții și probleme, de sarcini și instruire teoretice și practice, prin organizarea activităților de muncă independentă.

În stilul de predare profesorul trebuie să țină cont de particularitățile de personalitate și de învățare ale elevului. În acest sens elevul cu cerințe educaționale speciale reprezintă o categorie aparte de elevi pentru care actul predării trebuie să se realizeze într-o manieră adaptată nevoilor acestor copii în funcție de tipul și gradul de dificultate sau afectare. Cerințele educaționale special sunt acele cerințe care derivă din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv, socio-economic, cultural (MECTS – Ordinul 5574/ 2011). Educația a fost pusă în

fața unei noi provocări și anume cea digitală (comunicare digitală, gestionarea informației, crearea de conținuturi digitale educaționale, implementarea aplicațiilor de management școlar, utilizarea echipamentelor digitale, respectarea normelor etice și legale în spațiul digital). Mediul online de învățare vine cu noi și interesante provocări și resurse specifice, care presupun ca atât cadrele didactice cât și elevii să se adapteze și să își schimbe modul de lucru. Mediul de predare nu este același cu cel cu care eram obișnuiți, dar este important să ne amintim că pentru rezultate bune trebuie: să fim creativi, să adaptăm, să selectăm; să fim disponibili și deschiși; să găsim noi/variate soluții.

Procesul de predare online se referă la acea metodă de instruire care se realizează prin intermediul dispozitivelor electronice cu acces la internet și în care se folosesc diverse programe și platform educaționale, precum google meet, google classroom, digital edu. Procesul intructiv-educativ al elevilor cu CES care se desfășoară online trebuie organizat astfel încât:

1. Conținutul să fie simplificat și predat mai lent.

2. Instrucțiunile să fie ușor de găsit, explicite și multi-modale.

3. Practicile tradiționale de notare trebuie să cedeze locul feedback-ului.

4. Evaluările sumative să se concentreze pe creație.

Din perspectiva diferenţelor de dezvoltare, a stilurilor de învăţare şi a altor particularităţi ale copiilor cu CES clasele sunt eterogene. Lumea claselor eterogene nu este un mediu ușor adaptabil în condițiile predării online. Pentru a crea un mediu de învățare productiv folosind tehnicile corespunzătoare în timpul procesului de predare, instruirea online am realizat-o pe grupe de elevi, fiind flexibilă cu programul și cu nevoile copiilor. În cadrul acestor întâlniri pe grupe am individualizat și creat materiale în funcție de particularitățile psihointelectuale ale copilului. Pentru socializarea online, pentru conectarea emoțională a copiilor și ca distanțarea să nu fie ca o izolare psihologică, am organizat întâlniri săptămânale cu tot colectivul clasei. În aceste discuții virtuale, fiecare elev trebuie să contribuie cu ceva la conversațiile purtate. Modalitățile de repartizare a sarcinilor de lucru au fost frontale și diferențiate. Elevii s-au adaptat la formatul de predare online. Deoarece timpul este foarte scurt, în predarea online e nevoie ca lecțiile să fie structurate în mod diferit față de cele din clasă. Acestea trebuie să fie de maxim 20 de minute în care să se prezinte informațiile noi legate de subiectul predat, iar timpul rămas ar trebui dedicat activităților care să-i ajute pe

elevi să asimileze noile informații. Instruirea online nu este propice pentru acoperirea unor mari cantități de conținut, întrucât trebuie să fie flexibilă cu programul și cu nevoile copiilor cu CES. Conținuturile învățării le-au fost predate integrat astfel încât elevii să aprecieze utilitatea lor cum ar fi:

- expuneri PowerPoint pentru a prezenta informațiile importante legate de lecția predată.
- imagini în prezentări și videoclipuri scurte.
- elevii să facă cea mai mare parte a muncii – implicarea elevilor în discuții legate de materialele vizuale și audio prezentate; conținuturile învățării prezentate vizual și interactiv, transformă informații abstracte în informații ușor de procesat de către copii.
- interactivitatea – discuții live între copii sau între copii și profesori.
- prezența autentică – copiii vor fi mai implicați în lecțiile online atunci când li se permite să se exprime social, cognitiv și legat de conținutul învățării și atunci când cadrul didactic se exprimă din aceste puncte de vedere.

Cursurile „online” au nevoie de o abordare pedagogică diferită față de cea din sălile de clasă, cu participare directă. Predarea online se bazează pe comunicare și este necesar să evităm situația în care elevul nu poate înțelege informația corect. De aceea, este nevoie ca:

- activitățile instructiv–educative trebuie tratate din perspectivă pluridisciplinară, interdisciplinară şi transdisciplinară.
- orele trebuie să fie interactive, create într-o varietate de moduri și folosind diferite resurse educaționale. Varianta digitală a acestora, prin explicații, exerciții propuse, îmbogățește valoarea instructiv-educativă a activității de predare online, fiind un instrument de lucru relevant pentru elev și pentru profesor.
- formele de organizare a activității didactice (individuală, pe grupe, colectivă), în predarea online, trebuie corelată cu individualizarea și crearea de materiale în funcție de particularitățile copiilor.

Instrumentele specifice folosite des în activitățile cu elevii cu CES:

Jocul este o metodă interactivă eficientă în procesul de predare-învățare-evaluare, iar în învățământul la distanță este mai accesibil, ușor de organizat și eficient. Aici există jocuri deja special concepute pentru multe subiecte care sunt predate la școală. Astfel, tu, ca și cadru didactic, trebuie doar să îl identifici sau chiar să îl creezi tu. Există multe platforme care îți oferă această opțiune și tutoriale despre cum ar trebui să folosești platforma.
În cadrul metodelor interactive de predare :

- pregătirea elevilor devine individuală, ținându-se seama de caracteristicile personalității, de interesele și nevoile fiecărui elev.
- devine posibilă o prezentare concisă și succintă a oricărei informații educaționale.
- percepția vizuală se îmbunătățește, procesul de însușire a materialului educațional este simplificat.
- activitatea cognitivă a elevilor este intensificată, aceștia primesc cunoștințe teoretice și abilități practice (expunerile Power Point pentru a prezenta informațiile importante legate de lecția predată).
- imagini în prezentări și videoclipuri scurte.
- implicarea elevilor în discuții legate de materialele vizuale și audio prezentate. conținuturile învățării prezentate vizual și interactiv, transformă informații abstracte în informații ușor de procesat de către elevi.
- interactivitatea conduce la discuții live între copii sau între copii și profesori.
- prezența autentică – elevii vor fi mai implicați în lecțiile online atunci când li se permite să se exprime social, cognitiv.

Exemple de platforme online folosite la clasă care au venit în sprijinul elevilor cu CES :

- Prezi ajută să realizezi prezentări atractive, care vor capta atenția elevilor în mod cert, fiind foarte ușor de folosit.

- Flipsnack este un program online, cu ajutorul căruia poți crea cataloage interactive cu efecte realiste de răsfoire a paginilor. Acestea pot fi create prin încărcarea de fișiere PDF sau pot fi realizate integral în Flipsnack.

- Teach ajută să faci ca videoclipurile de pe YouTube să se transforme în niște lecții interactive și interesante prin intermediul chestionarelor și a notițelor care se pot adăuga fiecărui videoclip.

Canva este o platformă de design grafic, care îți permite să creezi prezentări unice, documente și alt conținut vizual de excepție.

Edu puzzle este o platform îți permite să afli dacă elevii vizionează videoclipurile pe care le-ai trimis, de câte ori urmăresc fiecare secțiune ale acestora și, de asemenea, poți înțelege dacă elevii tăi au înțeles conținutul prezentat în videoclip.

Tricider este o aplicație ce face mai ușoară luarea deciziilor într-un grup. Participanții au posibilitatea de a propune idei, a le evalua și a vota, fără a fi nevoie să se afle în același loc.

Padlet este o platform unde profesorii pot crea clase, scheme, planul lecției, discuta și adăuga imagini. In padlet poti să scrii, să înregistrezi, să adaugi un hyperlink; să adaugi o fotografie sau un document.

Jimboard – cu această aplicație putem răsfoi, vedea și trimite articole Jam create de de copii și de colegi (fig1).

Ca în orice process educativ, inclusive în predarea online, atât cadrul didactic cât și elevii trebuie să conștientizeze obligativitatea respectării unor reguli, asa dar pe lângă rezolvarea și transmiterea sarcinilor de lucru la termenele stabilite, obligativitatea participării la activitățile online , elevii și profesorii mai au obligația a nu comunica altor personae datele de conectare la platform destinată învățământului prin intermediul internetului și de a nu înregistra activitatea desfășurată în mediul online, în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.

Produsul unei activități folosind instrumental Jimboard

ADAPTAREA MEDIULUI EDUCAȚIONAL PENTRU ASIGURAREA SUCCESULUI INCLUZIUNII EDUCAȚIONALE A COPIILOR CU CERINȚE SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ STUDIU DE CAZ

Prof. Daniela Cristina Bobeică
Colegiul Tehnologic "Grigore Cerchez", București

Educația incluzivă urmărește dezvoltarea competențelor pornind de la abilitățile deja dobândite ale elevilor și utilizează planuri de învățare personalizate, concentrându-se pe punctele forță ale acestora.

Școală incluzivă este școala care asigura starea de bine a elevilor, confortul psihologic și un curriculum personalizat pentru toți indiferent de etnie, proveniență, sex sau nevoi educaționale.

Efortul de a face din școala de masă o școală incluzivă depinde tipul deficienței copilului cu CES. Scopul de a atinge nivelul performanței de care este capabil acesta presupune ca profesorul să stabilească Planul individualizat de învățare și să fie atent la obiectivele de învățare, timpul didactic, metodele de predare, mijloacele didactice, activitățile de învățare și de evaluare.

Pe parcursul carierei mele, la unele clase la care am predat și la care am fost dirigintă, am avut elevi cu CES. A fost foarte greu de a-i învăța să se adapteze la clasă, dar și de le putea acorda șansa de a fi acceptați și integrați de ceilalți copii, colegi de clasă.

Voi prezența un studiu de caz al unui elev, în prezent în clasa a XI-a, cu – dificultăți de concentrare, discalculie și dizabilităţi asociate –psihice. Elevul s-a integrat bine la noi în școală, dar a necesitat un mare efort pentru toți cei implicați, începând cu mama elevului și terminând cu unii dintre colegi care au dat dovadă de maturitate în momentele de criză, anunțând cadrele didactice sau intervenind și aplanând conflictele în situații critice, în pauze, când se mai iscau divergențe cu elevi de la alte clase.

Discalculia este dificultatea de a înțelege și de a rezolva sarcinile matematice. Elevul prezintă, deci, abilități scăzute de a lucra cu numere sau cu noțiuni matematice; are dificultăți de calcul matematic începând cu operațiile de baza (adunare, scădere, înmulțire, împărțire).

Elevul are nevoie de suport afectiv permanent, suportul familiei/ adultului fiind foarte important pentru el. Gândirea îi afectează actul învăţării și cunoştinţelor, iar memoria este deficitară.
Atenţia este fluctuantă, concentrare slabă. Imaginaţia este reproductivă, îi place să lucreze pe calculator și reușește, cu ajutor. Voinţa este pasivă în procesul de învățare, nu cooperează constant.
În relaţiile cu anturajul nu este izolat dar devine agitat, în anumite situații și are reacții disproporționate și o atitudine infantilă, uneori. Vine cu plăcere la școală, este disciplinat la ore, se implică în activitățile școlare doar dacă este solicitat, supravegheat și încurajat, este dependent social și emoțional de prezența unui adult, de mamă, în special.

Știm că fiecare cadru didactic trebuie să facă tot ce este posibil pentru a-i captiva pe elevi și pentru a-i face să le placă la școală. Toți elevii, dar mai ales cei care întâmpina dificultăți de învățare trebuie să fie înconjurați permanent de persoane optimiste, care să-i încurajeze și să-i facă să aibă încredere în ei, oferindu-le, astfel, un câmp de afectivitate tonic și pozitiv.

Astfel, centrarea învăţarii, în general, și mai ales în acest caz special, se face pe activitatea practică, sarcinile date elevului sunt împărţite în etape mai mici, realizabile; se folosește învăţarea afectivă, metodele de învățare (prin cooperare, activ-participative, jocul didactic) şi mijloacele de învăţare sunt adaptate nivelului lui de cunoștințe, se folosește un limbaj simplu, accesibil pentru el şi pentru nivelul lui de înţelegere. Metodele de evaluare au ca finalitate dezvoltarea unor capacitaţi individuale care se pot exprima prin diverse proiecte şi produse. Elevul este sprijinit să devină membru al grupului, respectiv al clasei. Pentru aceasta s-au organizat activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă); sprijin emotional.

Pentru dezvoltarea interesului și atitudinii de a veni la școală și de a dori să învețe, elevul este lăsat să experimenteze și să descopere singur soluțiile la problemele date. La clasa se urmărește crearea unui climat pozitiv, nonconflictual. De asemenea, se pune accentul pe descoperirea intereselor elevului pentru anumite discipline și sarcini, iar strategiile de învățare sunt orientate spre dezvoltarea competențelor în acele domenii.

Incapacitatea de a rezolva probleme și exerciții la matematică impune necesitatea de a fi evaluat diferențiat, prin teste orale sau scrise, adaptate și simplificate, prin folosirea calculatorului. Se pune accent pe stimularea participării active şi a muncii independente a elevului, pe utilizarea practică a conceptelor. Se folosesc exemple concrete, din viața reală, imagini.

Mama elevului, conştientă de situaţia copilului, încearcă să îl menţînă în cadrul şcolar în care băiatul se simte confortabil emoțional. Este prezența foarte des la școală și se implică în activități extrașcolare de învăţare şi recreative desfăşurate la nivelul școlii : mers la teatru, muzee, excursii.

Stabilirea regulilor comune, care să fie respectate în cadrul tuturor orelor de curs, care să faciliteze învățarea adaptată pentru elevul în dificultate și prevenirea rămânerii în urmă a acestuia la invățătură; elaborarea materialelor didactice individualizate: fișe de lucru adaptate cu itemi accesibili dar care să asigure progresul, etc sunt aplicate de toate cadrele didactice care predau la clasă și cunosc situaţia elevului.

Este dificil să lucrezi cu o clasă de aproximativ 30 de elevi și în același timp să acorzi atenție și timp elevului cu CES. Însă eforturile făcute de familie și cadrele didactice de la clasa, de consilierul școlii și chiar de către elevii clasei au dus la progresul elevului. Așadar nimic nu este în zadar!

Bibliografie:

https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-babes-bolyai/pszichologia/elevii-cu-dificultati-de-invatare-si-probleme-de-comportament/14844377

https://scoala9.ro/ce-este-discalculia-si-cum-pot-fi-ajutati-elevii-cu-aceasta-tulburare-sa/1477/

Demersuri de proiectare a educaţiei diferenţiate

PROF. POAŢĂ IULIETA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ "VOIEVOD LITOVOI''
***ORAŞ TÂRGU-JIU, JUD.* GORJ**

Diferenţierea şi individualizarea instruirii constituie o problemă pedagogică veche, dar mereu actuală, deoarece oamenii se deosebesc unii de alţii nu doar în ceea ce priveşte felul lor de a gândi şi a fi, ci şi prin capacitatea şi ritmul de învăţare, prin atitudinea faţă de aceasta. Diversitatea umană a pus în faţa pedagogiei şi a psihologiei educaţiei problema complexă a diferenţierii şi individualizării instruirii, ca premisă indispensabilă pentru asigurarea reuşitei fiecărui elev şi realizarea unor performanţe cât mai apropiate de potenţialul său intelectual maxim.

Întrucât natura şi societatea umană progresează prin diferenţiere şi nu prin uniformizare, interesul educatorilor nu trebuie să fie „tocirea" particularităţilor individuale până la dispariţie, ci respectarea şi valorificarea lor, pentru ca prin educaţie şi instrucţie, fiecare individualitate să poată fi transformată într-o personalitate umană complexă, capabilă să creeze noi valori materiale şi spirituale.

Pedagogia modernă propune repere metodologice şi de conţinut ale unei educaţii „pe măsură", care acţionează atât la nivel de sistem, macrostructural, cât şi la nivel microstructural, al formelor de grupare a elevilor, al particularităţilor fiecărei individualităţi. Sunt, astfel, organizate, clase de grupare ori „clase speciale" care se constituie atât pentru elevii capabili de performanţă superioară, cât şi pentru cei cu ritm lent de asimilare ori cu nevoi speciale.

Educaţia diferenţiată în funcţie de nevoile specifice oferă o alternativă strategică pentru îmbunătăţirea performanţelor şcolare. Cunoaşterea trăsăturilor specifice ale fiecărui copil, precum şi înţelegerea unor asemănări esenţiale derivate din structurile de bază ale dezvoltării copilului facilitează stabilirea obiectivelor educaţionale în acord cu această cunoaştere şi selectarea strategiilor educaţionale eficiente pentru întreaga clasă, dar şi pentru fiecare copil. Educatorul se află astăzi, mai mult ca oricând, în faţa unei decizii privind diferenţierea şi personalizarea proiectării intervenţiei sale formative, ceea ce îl obligă la dezvoltarea competenţelor de cunoaştere şi valorizare a elevului pentru reuşita sa socială.

Instruirea diferenţiată nu se identifică cu strategiile folosite şi nici cu un model de predare. Este mai mult decât atât, este un mod de gândire despre predare şi învăţare care

pleacă de la nivelul de disponibilitate al elevilor, interes, nevoi, profil de învăţare. Proiectarea şi planificarea lecţiilor au ca punct de plecare elevul, stadiul în care se află el în diferite momente. Instruirea diferenţiată se constituie ca un învăţământ pe măsura elevilor, ceea ce conduce la formarea capacităţilor de autoinstruire și dezvoltarea nevoii de învăţare continuă. Instruirea diferenţiată impune reconsiderarea unor componente ale actului pedagogic: accentul nu se mai pune pe abundenţa de informaţii, ci pe sisteme de concepţii, noţiuni și principii fundamentale.

Profesorul nu mai poate fi singura sursă de informaţii pentru elevi. Profesorul nu transmite cunoștinţe, ci organizează, îndrumă activitatea de învăţare, asistă formarea capacităţilor de autoinstruire, asigură adaptarea la situaţii noi. Instruirea diferenţiată permite valorificarea potenţialului fiecărui individ considerând fiecare individ un unicat și permite totodată identificarea mai multor tipuri de indivizi și stiluri de învăţare. Diferenţiarea nu înseamnă renunţarea la un program unitar de instruire, pentru că se păstrează aceleași obiective, aceleași conţinuturi. Instruirea unitară nu înseamnă un învăţământ „la fel” pentru toţi, ci înseamnă crearea situaţiilor favorabile fiecărui elev pentru descoperirea intereselor, aptitudinilor și posibilităţilor de formare proprii.

Învăţarea diferenţiată presupune adaptarea procesului instructiv-educativ la potenţialităţile individuale, la ritmul şi stilul de învăţare al elevului, la interesele şi abilităţile fiecăruia.

Programul de educaţie diferenţiată se caracterizează prin aspecte specifice:

- planificarea şi organizarea directă şi indirectă a activităţilor care să corespundă nevoilor de dezvoltare ale copiilor;
- plasarea accentului pe individualitatea copiilor;
- construirea ocaziilor de învăţare şi adaptarea lor la nevoile beneficiarilor;
- folosirea metodelor de predare şi învăţare individualizate şi în perechi sau în grupuri mici;
- îndeplinirea unor roluri noi de către cadrele didactice;
- cunoaşterea fiecărui copil şi a caracteristicilor clasei de elevi;
- individualizarea activităţii fiecărui copil în funcţie de nevoile sale;
- varietatea şi flexibilitatea materialelor didactice;
- evaluarea permanentă a programului de individualizare;
- atitudinea flexibilă din partea profesorilor;
- parteneriatul educativ etc.

Dintre principiile care stau la baza programului de educaţie diferenţiată amintim:

- fiecare copil este unic, cu nevoile lui specifice şi particulare;
- în centrul actului educativ se află elevul cu cerinţele sale individuale;
- educaţia nu se adresează elevilor, ci fiecărui elev în parte;
- stimularea independenţei de alegere şi acţiune va fi împletită cu activitatea de grup şi cu sprijinirea relaţiilor interpersonale;
- obiectivul central al activităţii din şcoală îl reprezintă stimularea dezvoltării copiilor prin modalităţi care să asigure bazele unei personalităţi independente şi creatoare;

Proiectarea şi organizarea activităţilor instructiv-educative se realizează în funcţie de decizia strategică a profesorului. Demersul său va urma un anumit plan prestabilit şi va plasa elevul în situaţia de învăţare cea mai propice, într-un context de solicitări, condiţii şi resurse care să permită dobândirea competenţelor prefigurate prin obiective. Concepută ca un scenariu didactic cu structură complexă, strategia elimină în mare măsură hazardul, erorile, riscurile şi evenimentele nedorite din practica pedagogică. Pentru a se realiza, însă, o interacţiune flexibilă între acţiunile profesorului şi acţiunile elevului, este necesar să se ţină seama de potenţialul acestuia din urmă:

- motivaţie
- capacitate de a acţiona într-un anumit mod şi de a opera cu anumite categorii de cunoştinţe
- nivel de pregătire
- stil de învăţare etc

Educaţia diferenţiată şi personalizată presupune o abordare completă, din perspectiva curriculum-ului în sens larg, cu toate componentele şi interacţiunile dintre acestea. Rezultă o nouă paradigmă, ca răspuns la interesele şi ritmul de învăţare al elevilor, în funcţie de care cadrele didactice pot diferenţia conţinutul, procesul şi produsul printr-o gamă de strategii manageriale şi educaţionale. Diferenţierea experienţei de învăţare se realizează încă din etapa de proiectare, la nivel de: conţinuturi, metodologia predării – învăţării, atmosfera psihosocială, standarde de performanţă. La nivelul elevului, diferenţierea se exprimă prin extensiunea cunoştinţelor, profunzimea înţelegerii, ritmul şi stilul de învăţare creativ, reproductiv, investigativ. În practica şcolară a diverselor sisteme de învăţământ sunt menţionate diverse exemple de diferenţieri de conţinut precum:

- sistemul unităţilor capitalizate : conţinutul este divizat în unităţi corespunzătoarea unui semestru, an sau unui ciclu. Unele unităţi de conţinut au caracter obligatoriu, altele nu, elevul având posibilitatea să aleagă. Astfel sunt prevăzute unităţi indispensabile formării de

bază (planul general), unităţi specifice conţinutului (planul special) şi unităţi care îmbogăţesc universul cultural al elevului.

- sistemul modular reprezintă de asemenea o modalitate eficientă de organizare diferenţiată şi personalizată a conţinuturilor învăţământului. Finalitatea generală a programelor educaţionale diferenţiate şi personalizate este adaptarea curriculum-ului la posibilităţile şi nevoile specifice elevilor ţintă

Din perspectiva strategiilor didactice proiectate, diferenţierea, ca abordare globală de instruire, implică utilizarea unui ansamblu diversificat de metode aplicate complementar: conversaţia, în special cea euristică, demonstraţia, explicaţia, exerciţiul, tehnica utilizării fişelor de muncă independentă (fişe de dezvoltare, de recuperare, de exersare, de creaţie), utilizarea fişelor individuale de progres sau a diagramelor de progres a fişelor de evidenţă a greşelilor tipice al nivelului unei clase sau a unui grup de elevi (fişe de caracterizare).

Se poate proiecta o organizare individuală și în grup didactic, grup mic, grupul omogen fiind constituit pe baza aplicării unor teste. Strategiile didactice pot fi diferenţiate şi personalizate pentru că toate componentele lor structurale, dar, mai ales, combinaţiile acestora pot avea valenţe în dezvoltarea elementelor de specificitate ale personalităţii elevilor. Sunt utilizate strategiile de tip euristic, constituite în jurul metodelor problematizării, studiului de caz, proiectului, metodelor şi tehnicilor specifice stimulării creativităţii, organizării pe grupe mici şi omogene, pe grupuri de antrenament. Opţiunea pentru proiectarea unei strategii tradiţionale sau centrată pe elev poate fi făcută doar în urma unei analize a contextului educaţional şi doar cu respectarea şi recunoaştera corespondenţelor dintre fianlităţile educaţionale, caracterisiticile personale, procesele cognitive şi tipurile de învăţare.

Proiectarea activităţii educaţionale trebuie să ia în considerare activităţile specifice pe care elevul le realizează în cadrul activităţii diferenţiate independente:

- parcurge materia în ritm auto-determinat, potrivit propriei structuri;
- lucrează în momentele care îi convin personal, recomandabil pentru orele facultative;
- abordează un subiect într-o anume fază, în funcţie de cunoştinţele acumulate anterior (posibil;
- poate alege din mai multe mijloace de instruire.

Finalitatea generală a programelor educaţionale diferenţiate şi personalizate este adaptarea curriculum-ului la posibilităţile şi nevoile specifice elevilor. În formularea obiectivelor educaţionale se va respecta principiul echilibrului dintre obiectivele cognitive, afective şi psihomotrice. În proiectarea situaţiilor de învăţare se va aplica principiul individualizării sau al personalizării, în vederea respectării stilurilor personale de lucru. Obiectivele curriculum-

ului diferenţiat şi personalizat decurg din idealul educaţional şi finalităţile sistemului de învăţământ.

Pentru a preda conţinutul în mod diferenţiat trebuie să ştim cât are de învăţat fiecare elev din fiecare unitate de conţinut. Este obligatorie testarea elevilor la începutul predării oricărei teme noi.

Altă strategie de diferenţiere a conţinuturilor este de a facilita învăţarea unei teme în mod integrat, pluridisciplinar astfel încât grupuri de elevi cu interese, abilităţi şi cunoştinţe diferite să poată să aprofundeze tema respectivă din perspective diferite. Un alt mod de a lucra diferenţiat cu conţinuturile este de a alege puncte diferite de intrare pe text. Accesarea unei teme noi este mai uşoară în momentul în care fiecare elev poate interveni în mod activ cu ceea ce ştie despre tema respectivă. Pentru a trata diferenţiat conţinutul, elevilor li se poate permite să accelereze sau să încetinească ritmul progresului personal prin diferite procedee.

Abordarea centrată pe elev presupune o raportare specifică la finalităţile educaţiei, la rolurile profesorului şi elevului, la modalităţile de interacţiune în clasă şi la metodele, mijloacele şi procedeele utilizate. Această abordare aduce cu sine, ca acţiune educaţională, o experienţă care presupune deopotrivă dificultăţi şi limitări.

BIBLIORAFIE:

1. Cerghit, I. *Metode de învăţământ,* Editura Polirom, Iaşi, 2006
2. Creţu, C. *Curriculum diferenţiat şi personalizat*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
3. Cristea. S. *Dicţionar de termeni pedagogici*, E.D.P., . Bucureşti,1998
4. Cucoş, C. *Pedagogie,* Editura Polirom, Iaşi, 2006
5. Dulamă, M. E. *Modele, strategii şi tehnici didactice activizante cu aplicaţii în geografie,* Editura Clusium, Cluj-Napoca , 2002
6. Joiţa, E. (coord.), *Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învăţare cognitiv-constructivistă,* E.D.P., R.A., Bucureşti, 2007
7. Jones, V., Jones, L, *Comprehensive Clasroom Management, Boston – în MEC, UNICEF, Strategii educaţionale centrate pe elev*, Bucureşti, 2006
8. Landsheere, V. de, Landsheere, G. de (1979), *Definirea obiectivelor educaţiei*, E.D.P., Bucureşti,1979
9. Negreţ-Dobridor, I., Pânişoară, I.-O. *Ştiinţa învăţării. De la teorie la practică*, Editura Polirom, Iaşi, 2005
10. Moise, C. ,*Concepte didactice fundamentale*, Editura Ankarom, Iaşi, 1996
11. Şoitu, L., Cherciu, R.D. , *Strategii educaţionale centrate pe elev*, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Bucureşti, 2006

EVALUARE INIȚIALĂ ABILITĂȚI DE COMUNICARE ȘI LIMBAJ

Prof. Tanasă Gabriela, C.Ș.E.I. Buzău

1. Dă-mi creionul !
   Arată piciorul stâng !
   Ridică-te !

2. Colorează cu culoarea galben litera B, cu maro litera P și cu portocaliu litera C:

𝐏 𝐂 𝐁

3. Scrie după model
   C..C..C.....
   B……...
   P…….

TEST DE EVALUARE INIȚIALĂ
ABILITĂȚI DE COMUNICARE ȘI LIMBAJ

Clasa: a V-a B
Profesor: Tanasă Gabriela

COMPETENȚE SPECIFICE :

1. Execută sarcinile;
2. Identifică literele și culorile;
3. Scrie după model;

Descriptori de performanță

Nr. item	Foarte bine	Bine	Suficient	Insuficient
1	Execută corect toate sarcinile	Execută corect doua sarcini	Execută corect o sarcină	Execută cu ajutor sarcinile
2	Colorează literele folosind toate culorile corespunzătoare	Colorează literele folosind două culori corespunzătoare	Colorează literele folosind o culoare corespunzătoare	Colorează literele cu ajutor folosind culorile corespunzătoare
3	Scrie după model toate literele	Scrie după model două litere	Scrie după model o literă	Scrie cu ajutor literele

RAPORT

EVALUARE INIȚIALĂ CLASA a V-a B

Anul școlar 2022 – 2023

Pentru întocmirea planificărilor de la clasa a V-a B am ținut cont de următoarele:

- am selectat temele, conținuturile de evaluat la un nivel mediu de dificultate;
- am elaborat itemii și am conceput testele în funcție de particularitățile de vârstă ale copiilor;
- am trecut la elaborarea schemelor/baremelor de evaluare;
- am avut în vedere competențele specifice din programa aferentă anului anterior de studiu, respectiv cele din clasa a IV-a B, corelate cu cele din programa pentru anul de studiu curent, putându-se astfel identifică cunoștințe, abilități/deprinderi care stau la baza anticipării performanțelor elevilor și mai ales, care facilitează proiectarea activităților didactice prin corelare cu situația reală a elevilor, prin trasee particularizate, cu caracter remedial sau stimulativ.

După corectarea testelor inițiale, în conformitate cu baremul de notare prin calificative (FB, B, S) rezultatele, fără să fie făcute publice, au fost comunicate elevilor și părinților acestora în întâlniri individuale, în care s-a discutat despre acțiunile propuse pentru remedierea deficiențelor în vederea asigurării progresului școlar, pentru a stimula performanța, precum și măsurile necesare de susținere a elevului în familie.

În cadrul ședinței cu părinții din data de 14 octombrie 2022, am prezentat o analiză succintă a rezultatelor de la probele de evaluare inițială, care au fost centralizate, după cum urmează:

REZULTATE OBȚINUTE LA DISCIPLINA FORMAREA ABILITĂŢILOR DE COMUNICARE:

NR. CRT.	NUME ȘI PRENUME	I1	I2	I3	I4	Calificativ
1	Bălașa Andrei	B	B	B	B	B
2	Soare Nicușor	B	B	B	B	B
3	Teslea Ionuț	FB	FB	FB	FB	FB
4	Panait Răzvan	B	B	B	B	B

La disciplina de Formarea Abilităților de Comunicare un elev s-a descurcat FOARTE BINE și trei elevi au fost notați cu BINE.

Nr. elevi prezenți	CONCLUZII	MĂSURI PEDAGOGICE
Pt. 5 elevi	- recunosc imagini din povești; - masa vocabularului activ slab conturat; - dificultăți în exprimare; - neatenție la ceea ce au de rezolvat pe fișa și lucrat neîngrijit; - pronunțarea incorectă a unor cuvinte, înlocuirea unor silabe cu altele;	- stimularea comunicării verbale prin lărgirea sferei de reprezentări în plan literar specific: basme, povestiri, fabule, ghicitori, poezii; - crearea de texte literare (povești și povestiri cu început dat sau create de copii; - corectarea exprimării și expresivității verbale prin activități specifice; - aprecierea unor comportamente pozitive: finalizarea sarcinilor de pe fișă (aplauze, afișarea lucrărilor corecte), jocuri didactice pe echipe cu recompense, aprecierea lucrărilor de către alți copii și autoevaluarea;

Concluzii:

Pentru întocmirea planificărilor de la clasa a V-a B am ținut cont de următoarele:
Am selectat temele, conținuturile de evaluat la un nivel mediu de dificultate; am elaborat itemii și am conceput testele în funcție de particularitățile de vârstă ale copiilor; am trecut la elaborarea schemelor/baremelor de evaluare; am avut în vedere competențele specifice din programa aferentă anului anterior de studiu, corelate cu cele din programa pentru anul de studiu curent, putându-se astfel identifica cunoștințe, abilități/deprinderi care stau la baza anticipării performanțelor elevilor și mai ales, care facilitează proiectarea activităților didactice prin corelare cu situația reală a elevilor, prin trasee particularizate, cu caracter remedial sau stimulativ.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI COVID-19

Prof. Dănilă Luminița, prof. Neculae Lavinia -Ţcoala Gim. Traian Săvulescu-Izvoarele

Sistemul de învăţământ românesc este unul funcţional care cu toate disfuncţiile existente, are un nivel calitativ destul de ridicat. Sunt recunoscute performanţele obţinute de elevii români, pe plan internaţional, în diferite domenii ale educaţiei. În schimb, rezultatele obţinute la testele internaţionale tip PISA sau TIMSS nu sunt atât de bune, ca rezultatele la olimpiadele internaţionale de matematică, informatică şi ştiinţe. Acest lucru ne arată diferenţele care există în calitatea procesului de predare pentru diferite categorii de copii şi faptul că sistemul acordă o atenţie deosebită copiilor cu performanţe şi mai puţină atenţie copiilor cu rezultate slabe. O altă caracteristică a sistemului de învăţământ este tendinţa de a solicita tuturor copiilor performanţe similar, uitând să înţelegem diferenţele naturale care există între indivizi. Multe cadre didactice consideră că eşecul unui copil i se datorează integral acestuia, pentru că nu a fost capabil să răspundă cerinţelor sistemului, considerând că este obligaţia copilului să atingă standardele impuse de sistem. Puţin profesori înţeleg şi acceptă faptul că eşecul unui copil este şi al profesorului, în acest context, şcoala trebuie să se adapteze la nevoile copilului şi nu invers. Unii profesori sunt capabili şi dornici să se schimbe şi să adopte un stil de lucru individualizat şi centrat pe nevoile copilului.

Evoluția constantă a tehnologiei și contextual pandemic prezent atrag după sine nevoia „urgentă” a cadrelor didactice de a se familiariza cu cele mai recente tendințe. Se poate ca acest „sistem de învățare suport să suplinească prezența fizică a profesorului? Putem afirmă că „învățarea online” conduce la un progres cognitiv, emoțional sau social?

Dacă în şcoala tradiţională, profesorul era privit ca fiind o autoritate care deţine adevărul şi împărtăşea acestuia, prin intermediul procesului de predare clasic, „şcoala modernă” vede în profesor o sursă de experienţă pentru copii. Dascălul este „partener în procesul de învățare al copilului, între ei existând un schimb reciproc de cunoștințe” (Gandini, apud Hewett, 2001, p. 97), ghid și facilitator „provocând ocazii de a descoperi” (Edwars, apud Hewett, 2001, p. 97), constructivist al propriei învățări, dar și al copilului, „încurajând încercările copilului de explorare, de descoperire, de angajare în dialog cu ceilalți copii, de inițiativă” (Joița, apud Sălăvăstru, 2009, p. 148).

Indiferent dacă vorbim de un context educațional online sau context formal fizic, profesorul are responsabilitatea de a susţine cu încredere actul educativ al fiecărui copil, de a se interesa în permanenţă de eforturile sale, de a achiziţiona cunoştinţele necesare, de a recepţiona şi de a retransmite imediat cunoştinţele pentru a corecta eventualele omisiuni şi deformări ce pot apărea în răspunsurile/ rezultatele elevilor.

Copiii cu deficienţe au acces în şcolile publice şi pot beneficia de servicii de sprijin care să le faciliteze acest tip de integrare. Reforma sistemului educaţiei speciale este cu atât mai amplă, cu cât ea trebuie să includă, atât principiile noi abordate de şcolile obişnuite, cât şi principiile noi dezvoltate de educaţia specială din lume. Cine îi ajută pe copiii cu cerinţe educative speciale în şcolile de masă ? În multe ţări, şcolile de masă au servicii de sprijin pentru a ajuta la educaţia copiilor cu dizabilităţi. În România, şcolile de masă primesc servicii de sprijin prin profesorii itineranţi şi prin centrele interşcolare logopedice.

Pandemia COVID-19 a dus la închiderea şcolilor în 20 de țări, a afectat profund educaţia şi a agravat inechităţile sociale existente. Copiii din familii cu venituri reduse, copiii care locuiesc în zonele rurale cu infrastructură deficitară, copiii din cadrul minorităţilor etnice şi lingvistice, copiii cu dizabilităţi, copiii migranţi şi refugiaţi, copiii aflaţi în conflict cu legea, copiii şi tinerii care nu frecventează instituţiile educaţionale, băieţii şi fetele care locuiesc în condiţii dificile sau în cămine abuzive se confruntau deja cu bariere semnificative pentru participarea la educaţie. Şcolile nu sunt doar un loc pentru educaţie, ci şi pentru învăţarea abilităților sociale şi emoţionale, interacţiune şi sprijin social. Închiderea şcolilor a perturbat procesul de educaţie al copiilor, iar provocarea care îi aşteaptă pe profesori este semnificativă. Dacă nu se va face faţă acestei provocări, impactul asupra copiilor, tinerilor, familiilor, comunităților și societăților se va resimți pe tot parcursul vieții, atât din punct de vedere social, cât şi economic. De aceea, îmbunătățirea rezilienței sistemului educaţie, prin planificarea unei educaţii incluzive de calitate pentru copiii marginalizați, ar trebui să fie o prioritate maximă pentru următoarii ani şi ar trebui să fie principiul de bază al reconstruirii unui învăţământ mai bun şi al unor şcoli mai bune.

Astfel a luat naștere predarea sau învățarea la distanță, care ilustrează situația în care cursurile nu sunt oferite în maniera clasică, drept răspuns la o criză, mai degrabă decât să fi fost planificate sau organizate în scopul acestui tip de educație. Se face o trecere bruscă de la învățarea în cadrul unei săli de clasă, la învățarea de natură virtual prin crearea unor clase ca atare. Mulţi solicită să se facă o distincţie între învăţarea online, bazată pe pedagogia incluzivă şi învăţarea la distanţă, în recunoaşterea faptului că învăţarea online a fost

planificată şi organizată, în timp ce învăţarea la distanţă se referă mai ales la utilizarea tehnologiei pentru a efectua sarcini concepute pentru predarea în clasă.

Învăţarea la distanţă sau educaţia la distanţă este definită ca fiind, educaţia oferită elevilor de la distanţă, fără contactul obişnuit faţă în faţă cu un profesor în clasă. Odată ce este implementată prin corespondenţă, educaţia la distanţă include învăţarea cu sprijinul unor materiale tipărite care pot fi luate acasă, prin intermediul unor programe radio sau de televiziune şi online. Învăţarea online este de obicei înţeleasă ca educaţie care are loc pe internet. Poate fi parte a programelor de învăţământ la distanţă, dar poate fi utilizată pentru a completa predarea care se desfăşoară în clasă.

Învăţarea poate fi mixtă, în această situație, elevii pot studia online acasă ori în sălile de clasă şi alături de colegii lor. Învăţarea online foloseşte o serie de formate, combinând adesea tehnologii bazate pe accesul la internet şi aplicaţii de tehnologie educaţională care pot fi utilizate offline. Acest model de învăţare, îmbină mai multe modalităţi, inclusiv predarea şi învăţarea elevilor faţă în faţă, utilizarea aplicaţiilor de tehnologie educaţională şi interacţiunile elevilor cu învăţarea online. În acest caz, aplicaţiile de tehnologie educaţională şi învăţarea online sunt câteva dintre strategiile de predare care îi pot sprijini pe elevi să îşi atingă obiectivele de învăţare. Învăţarea mixtă poate include şi învăţarea prin intermediul abilităţilor socio-emoţionale care fac trimitere la abilităţile de a gestiona gândurile, emoţiile şi comportamentul unei persoane" (OCDE, 2018). Aceste abilităţi permit copiilor şi adulţilor să înţeleagă şi să-şi gestioneze emoţiile, să-şi stabilească obiective, să arate empatie faţă de ceilalţi, să stabilească relaţii pozitive şi să ia decizii responsabile. Ele sunt definite diferit, fiind grupate în cinci mari domenii: Îndeplinirea sarcinilor, Reglarea emoţională, Colaborarea, Toleranţa, Relaţionarea cu ceilalţi, plus un domeniu suplimentar de Abilităţi compuse, care cuprind autoeficacitatea, gândirea critică, auto-reflecţia şi metacogniţia (OCDE, 2018). În ceea ce priveşte Colaborarea pentru învăţare academică, socială şi emoţională (CIASE), abilităţile socio-emoţionale se referă la conştientizarea sinelui (de exemplu, identificarea emoţiilor, recunoaşterea punctelor forte, autoeficienţă), autogestionare (gestionarea stresului, autodisciplina, automotivarea, stabilirea obiectivelor, abilităţi de organizare), conştientizarea socială (empatie şi respect faţă de ceilalţi), relaţii (comunicare, muncă în echipă) şi luarea deciziilor responsabile (identificarea problemelor, analizarea situaţiilor, rezolvarea problemelor, evaluarea, reflectarea). Recuperarea procesului de învăţare presupune paşi şi intervenţii pentru a redresa pierderile din procesul de învăţare din cauza închiderii şcolilor şi a pandemiei. Etapa de recuperare, după COVID-19 se referă la reîntoarcerea la viaţa aşa cum o ştiam noi sau la o viaţă strâns legată de cea pe care o aveam înainte de pandemie.

Învățarea online nu poate suplini rolul cadrului didactic de la clasă, nu poate avea efecte pozitive asupra dezvoltării socio-emoționale a copilului. Este important pentru copil să participe activ la activități, noi (profesorul și părintele) oferindu-i un mediu de îngrijire și învățare cald, plin de schimburi reciproce și experiențe noi, provocându-l la activități care presupun cooperare și colaborare, observând și încurajând comportamentul bun, oferindu-i sentimentul încrederii în oameni și permițându-i să-și manifeste bucuria pentru succesul obținut în activități. Acest tip de „învățare online" sau „învățare la distanță" poate constitui o formă de abordare educațională complementară școlii tradiționale și poate fi un prim pas, spre ceea ce putem numi școala viitorului. Ea poate constitui un mediu în care fiecare copil are acces la tehnologiile de sprijin și este susținut în procesul educațional de către cadrul didactic. Profesorul poate asigura un nivel înalt de individualizare a procesului instructiv-educativ, poate crea situaţii educaţionale diferite, utilizând tehnologiile asistive, în funcţie de particularităţile de vârstă şi psihoindividuale ale copiilor. De asemenea, cadrul didactic poate contribui la dezvoltarea în rândul copiilor a competenţei de a explora, selecta, sistematiza şi stoca informaţiile primite pe cale vizuală, la stimularea capacităţii creative şi a abilităţilor de rezolvarea a problemelor, la stimularea interesului faţă de nou eliminând riscul ca elevul să se plictisească sau ca activitatea să intre în rutină.

Încă de la începutul pandemiei de COVID-19, UNICEF a susţinut continuarea şi facilitarea educaţiei elevilor, în special a copiilor celor mai marginalizaţi. Eforturile depuse de UNICEF s-au concentrat pe (i) susţinerea ministerelor educaţiei şi a agenţiilor guvernamentale relevante în stabilirea, selectarea sau îmbunătăţirea sistemelor de învăţământ la distanţă şi online; (ii) monitorizarea impactului închiderii şcolilor asupra calităţii educaţiei oferite, în special prin platforme educaţionale la distanţă şi asupra rezultatelor la învăţătură; (iii) susţinerea părinţilor şi îngrijitorilor în îndrumarea copiilor în învăţarea de acasă şi în oferirea de suport psihosocial. În timp ce, statele se implică în planuri post-izolare şi de repornire treptată a economiei, răspunsul UNICEF în ceea ce priveşte educaţia are o abordare dublă:

1. Oferirea unor intervenţii continue, de la răspuns imediat la pandemia de COVID-19, până la întoarcerea la şcoală, evaluarea cunoştinţelor şi identificarea lacunelor, strategii de suport pentru copii privind recuperarea educaţională şi până la îmbunătăţirea rezilienţei şi a eficienţei sistemelor de învăţământ, prin planificarea şi oferirea unei educaţii incluzive, de calitate şi inovatoare;
2. Răspunsul la necesităţile copiilor marginalizaţi şi vulnerabili, în special copii cu dizabilităţi, copii aparţinând unor minorităţi etnice sau lingvistice, copii migranţi şi refugiaţi şi

cei din familii disfuncţionale sau defavorizate social şi economic. Pentru a face acest lucru, UNICEF a oferit un răspuns cuprinzător, acoperind educaţia timpurie, educaţia în şcoală şi educaţia non-formală şi adresarea necesităţilor beneficiarilor finali (copiii şi famillile), ale educatorilor (cadre didactice şi formatori), ale altor angajaţi din şcoli (pedagogi, psihologi, directori) şi ale factorilor de decizie şi responsabililor din domeniul educaţiei. Răspunsul a fost formulat pe baza a trei principii, după cum urmează: **1. Tehnologia educaţiei**: activităţi, instrumente şi soluţii care sunt necesare pentru a menţine contactul între elevi, cadre didactice, şcoli şi părinţi, pentru a pune în funcţiune sisteme de învăţământ online şi pentru a crea medii educaţionale digitale pentru elevi şi cadre didactice. Obiectivul a fost acela de a trece de la modul urgent de predare la distanţă la o abordare mai structurată a educaţiei la distanţă, inclusiv a educaţiei online. **2. Pedagogia**: activităţi şi produse legate de predare şi învăţare şi susţinerea bunăstării, inclusiv dezvoltarea profesională a educatorilor şi a profesorilor, aspecte legate de programă şi de evaluare, dezvoltarea materialelor pentru predare şi învăţare, dar şi pedagogia şi designul educaţional pentru planificarea, implementarea şi evaluarea învăţării în toate cadrele (clasă, învăţare la distanţă, programe după terminarea orelor de şcoală etc.). **3. Politici şi administrare**: activităţi legate de crearea, monitorizarea şi evaluarea mediior de predare şi de învăţare, inclusiv reguli şi reglementări, dezvoltarea politicilor, planificarea educaţiei, susţinerea implementării de reforme, organizarea furnizării şi finanţării educaţiei, precum şi a parteneriatelor educaţionale. În acest cadru, UNICEF a lansat LearnIn Initiative (www.learnin.info) în parteneriat cu Zurich University of Teacher Education PHZH,, LabXchange şi alţi furnizori de tehnologii şi conţinut educaţional. LearnIn are scopul de a susţine cadrele didactice şi elevii în calitate de persoane care învaţă pe parcursul întregii vieţi, prin oferirea de oportunităţi de învăţare incluzive, de calitate, personalizate şi relevante din punct de vedere cultural într-un mediu digital, încurajând colaborarea şi practicile comune. LearnIn va dezvolta capacitatea cadrelor didactice şi a şcolilor de a răspunde la nevoile tutturor persoanelor care învaţă, prin oferirea unei educaţii mixte, îmbunătăţirea capacităţii în designul educaţional şi crearea unor metode de învăţare individualizate, bazate pe materialele de la UNICEF privind educaţia incluzivă de calitate şi materiale verificate cu surse deschise.

BIBLIOGRAFIE

1. POLITICI IN EDUCAŢIE PENTRU ELEVII ÎN SITUAŢIE DE RISC ŞI PENTRU CEI CU DIZABILITĂŢI DIN EUROPA DE SUD EST ROMÂNIA Publicată în original de către OECD, în limba engleză, cu titlul : Synthesis Report and Chapter 8

Romania in Education Policies for Students at Risk and those with Disabilities in South Eastern Europe: BosniaHerzegovina, Bulgaria, Croatia, Kosovo, FYR of Macedonia, Moldova, Montenegro, Romania and Serbia. ©2007, Organizaţia pentru Cooperare Economică şi Dezvoltare (OECD), Paris. ©2007;

2. Bibliografie Materialul UNICEF Crearea unor sisteme de educaţie reziliente în contextul pandemiei de COVID-19: Considerente pentru factorii de decizie de la nivel naţional, local şi de unitate şcolară a fost realizat pe baza următoarelor materiale: OCDE (2018) Social and Emotional Skills: Well-being, connectedness and success. Paris: Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică. OCDE (2020) A Framework to Guide an Education Response to the Covid-19 Pandemic of 2020. Paris: Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică. OCDE (2020) Coronavirus special edition: back to school - Trends Shaping Education Spotlight 21. Paris: Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică. UNESCO-ILO (2020) Supporting teachers in back-to-school efforts Guidance for policy-makers. UNICEF (2020) Key Messages and Actions for COVID19 Prevention and Control in Schools. New-York: UNICEF. UNICEF EAPRO (2020) Nutrition and Education Collaboration - Checklist for Reopening Schools . Bangkok: Biroul Regional UNICEF pentru Asia de Est şi Pacific. UNICEF EAPRO (2020) Guidance Note on the Opening Up Better Schools Toolkit. Bangkok: Biroul Regional UNICEF pentru Asia de Est şi Pacific. UNICEF, UNESCO, Banca Mondială, Programul Alimentar Mondial (2020) Framework for reopening schools. UNICEF, OMS, IFRC (2020) Interim Guidance for COVID-19 Prevention and Control in Schools. Banca Mondială (2020) The COVID-19 Pandemic: Shocks to Education and Policy Responses. Mai 2020. Washington. Grupul Băncii Mondiale;
3. Crețu, C. (2000). Teoria curriculumului. Iași: Editura Universităţii „Al.I.Cuza”;
4. Hewet, V.M. (2001). Early Childhood Education Journal;
5. Sălăvăstru, D. (2009). Psihologia educației. Iași: Editura Polirom;
6. https://revistaprofesorului.ro › educatia-online-si-copil...

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ LA COPIII CU CES ÎN PERIOADA POST-PANDEMICĂ

Prof. Nicon Rodica
Școala Gimnazială Nr.38 „ Dimitrie Cantemir”, Constanța
Prof. Buzenchi Lucica
Școala Gimnazială Nr.38 „ Dimitrie Cantemir”, Constanța

Perioada petrecută în pandemie parcă ne-a forţat să facem un pas în spate, să gândim, să înțelegem şi să apreciem ce înseamnă să trăieşti, nu doar să supravieţuieşti.

Cerințe/nevoi educative speciale - CES - este o sintagmă, care se referă la cerințele în plan educativ ale unor categorii de persoane, cerințe consecutive unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrice, fiziologică sau ca urmare a unor condiții psihoafective, socioeconomice sau de altă natură.

Altfel spus, cerințele educative speciale solicită abordarea actului educațional de pe poziția capacității elevului deficient sau aflat în dificultate de a înțelege și valorifica conținutul învățării, și nu de pe poziția profesorului sau educatorului care desfășoară activitatea instructiv-educativă în condițiile unei clase omogene sau pseudo-omogene de elevi.

Școala a devenit insuficientă pentru formarea copiilor. Oricât de eficiente ar fi metodele și procedeele folosite de școală, oricât de puternică ar fi acțiunea formativă a acesteia, fără educația extrașcolară permanentă copilul nu este complet.

Cadrele didactice știu că serbările reprezintă un izvor nesecat de satisfacții, care creează o bună dispoziție și favorizează dezvoltarea tuturor copiilor, din punct de vedere psihic. Indiferent de tipul de educaţie: specială, integrată / incluzivă sau de conceptele utilizate, problema personalităţii elevului trebuie să ocupe locul principal. Acţiunea educativă cea mai bună este aceea „care modelează eul”, permiţând deficienţilor mintali învăţarea realităţii sociale, pentru că ei se vor integra în realitatea socială normală. Ca urmare, profesorul trebuie să sensibilizeze în elevi propriul „eu”, conştiinţa posibilităţilor, capacitatea de a lua decizii, de a fi stăpâni pe ei. Acest lucru se poate realiza nu numai prin activităţi educative şcolare, ci şi prin activităţi extracurriculare. Este necesară o riguroasă planificare, organizare şi desfăşurare a acestor tipuri de activităţi în relaţie directă cu posibilităţile reale ale elevilor şi pentru a veni în întâmpinarea cerinţelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educaţional.

Rolul terapeutic al activităţilor extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai uşor socializarea copiilor cu CES. În funcţie de specificul lor, aceste activităţi dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi şi abilităţi cognitive şi comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfăşurându-se în afara cadrului tradiţional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activităţile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiior şi drumeţiilor, permit dezvoltarea relaţiilor interpersonale şi o mai bună relaţionare a copiilor cu societatea; sporirea interesului de cunoaştere a frumuseţilor naturale şi de patrimoniu; formarea şi dezvoltarea unor sentimente de preţuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat. Exemplificăm câteva activităţi desfăşurate cu elevii şcolii noastre, elevi cu dezvoltare normală și doi elevi cu deficiențe de vorbire și auz: „În vizită la Jandarmeria Constanța", „În vizită la Biblioteca Județeană I. N. Roman, Constanța" „Plimbare in centrul orașului Constanța", „Jocurile copilăriei în parcul Tăbăcăriei", „Să descoperim frumuseţea falezei Cazino", „O zi pe malul Mării Negre", ,,Obiective turistice din judeţul Tulcea"etc.

Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu, etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competitie, de echipă, îi mobilizează la cooperare şi le dezvoltă încrederea în forţele proprii. Desfăşurarea de competiţii între elevii cu CES şi cei din şcolile de masă facilitează depăşirea sentimentului de marginalizare şi permite valorizarea potenţialului aptitudinal al copiilor cu deficit de intelect. Dintre concursurile organizate cu elevii menţionăm: "Sărbătoarea primăverii" „Suntem copiii Europei Unite", „Ce ne-aduce iepuraşul ?","Cel mai bun pieton",etc

Participarea copiilor cu CES la activităţi cultural-artistice constituie puncte de referinţă, jaloane care-i duc spre autocunoaştere, matricea spirituală în care un copil îşi descoperă treptat propria sa identitate, rostul său în lume. Serbările de Crăciun, de 8 Martie sau 1 Iunie, permit socializarea şi valorizarea acestor copii.

Terapia prin teatru nu vindecă deficienţa, dar schimbând mediul pentru copil, efectul deficienței este mai puţin evident. Experienţă practică a şcolii noastre privind parteneriatul cu Teatrul de Copii „Elpis", în cadrul programului „Teatrul...și școala" precum şi participarea la diferite piese de teatru susținute în incinta școlii noastre a demonstrat că arterapia creează la elevii cu dizabilităţi, puternice emoţii şi sentimente, dezvoltă autonomia personală şi favorizează socializarea. Pus în situaţia de a practica o diversitate de comportamente, de a se transpune în „pielea" unor personaje, copilului i se solicită un anumit mod de comportare, i se oferă prilejul de a acţiona efectiv pe baza unor reguli de comportare civilizată, de a exersa în mod direct deprinderi, comportamente, relaţii sociale.

Desfășurarea serbărilor dezvoltă la copii dragostea pentru artă, pentru frumos, pentru nou. Serbările în cadrul ciclului primar sunt organizate cu ocazia sărbătorilor de iarnă, Tradiții și obiceiuri românești – Am plecat să colindăm, Vine Moș Crăciun, Plugușorul, Sorcova., dar și serbări realizate cu ocazia venirii primăverii și mai ales serbarea desfășurată de 8 Martie, zi importantă pentru toate femeile, apoi serbarea de 1 Iunie, unde sunt sărbătoriți toți copiii. Pe lângă aceste serbări se mai desfășoară și altele cu ocazia unor acțiuni din cadrul diferitelor parteneriate .

Importanţa unor asemenea festivităţi este deosebită pentru că ele măresc orizontul spiritual al elevilor și contribuie la acumularea de noi cunostinte. Îmbogățesc și remontează viaţa afectivă stimulând sentimente neașteptate sau dezvoltând pe cele slab manifestate anterior. Contribuie la dezvoltarea simtului de răspundere, prin dorința de reușită. Favorizează concentrarea atenţiei pe parcursul desfășurării programului.

Cel mai important aspect la desfășurarea acestor serbări este prezența spectatorilor (părinţi, bunici, cadre didactice) care trezesc în orice copil, energia de a învinge timiditatea și stimulează independenţa de acţiune.

Pentru ca elevii cu CES să-și motiveze participarea la activitate este foarte importantă atmosfera realizată în timpul repetiţiilor, caracterizată prin buna dispoziţie, dar și prin seriozitate.

Elevii sunt încurajați în urma acestor activități să deseneze, astfel transmițând sentimentele trăite, puternice, emoțiile și celor din jur. Mult mai interesant ar fi dacă și părinții ar contribui la aceste momente.

Abordarea interdisciplinară este foarte importantă la copiii cu CES pentru formarea personalităţii deficientului mintal.

Bibliografie:

1. Carasel, A; Lazăr,V(2008) - „Psihopedagogia activităţilor extracurriculare”- Editura Arves
2. Popovici, D. (1998) – Învăţământul integrat sau incluziv – Editura Corint, Bucureşti
3. Popescu, G; Pleşă O.(1998) -„Handicap, readaptare, integrare” Pro Humanite, Bucureşti

RESURSĂ EDUCAȚIONALĂ

LUPU TANIA GRAȚIELA, CȘEI, ORAȘUL VĂLENII DE MUNTE

Fișă de lucru

Exerciţii de identificare, după imagini, a figurii umane la diferite vârste

DISCIPLINA: Cunoașterea și igiena corpului uman

Clasa a VIII a severi

Autor : profesor Lupu Tania Grațiela

Competența specifică

1.1. Cunoașterea particularităților corpului uman la vârste diferite:

BIBLIOGRAFIE:

https://cdn.pixabay.com/photo/2015/02/12/08/42/paternity-633442_960_720.jpg

https://cdn.pixabay.com/photo/2016/10/07/02/03/children-1720484_960_720.jpg

https://cdn.pixabay.com/photo/2017/06/01/17/15/girl-2364013_340.jpg

https://cdn.pixabay.com/photo/2019/12/30/20/45/mother-4730582_340.jpg

https://cdn.pixabay.com/photo/2019/11/17/16/32/family-4632811_340.jpg

Mingea Bebe Tata - Fotografie gratuită pe Pixabay

hthttps://cdn.pixabay.com/photo/2013/04/04/06/42/woman-100343_340.jpg

tps://cdn.pixabay.com/photo/2021/09/27/21/20/mother-6662338_340.jpg

Om Senior Portret - Fotografie gratuită pe Pixabay

https://cdn.pixabay.com/photo/2020/08/25/21/05/elderly-5518002_340.png

CERINȚA: Unește imaginea cu cuvântul corespunzător

COPIL

PĂRINTE

BUNIC

METODE ACCESIBILE IN PREDAREA ON-LINE LA COPIII CU CES

GRAURE FLORENTINA DANIELA
SCOALA GIMNAZIALA NR. 1 OINACU

Indiferent unde se desfășoară procesul de predare-învățare-evaluare, acesta trebuie să fie centrat pe nevoile elevilor, să răspundă diferitelor nevoi de învățare a elevilor, deoarece nu toți elevii învață în același ritm. Dacă materialele didactice vor fi structurate si in mediul on-line atunci trebuiesc realizate în așa fel încât să plaseze copilul pe primul loc, iar el la randul sau sa participe la activitățile propuse cu plăcere.

Problematica elevilor cu CES a devenit în ultimii ani prioritară atât pentru sistemul național de învățământ cât și pentru educatori, profesori și nu în ultimul rând pentru părinți și chiar bunici uneori. Toți luptăm pentru o viață normală pentru acești copii.

Aceşti copii au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare, pentru a nu fi marginalizaţi sau excluşi. În Legea învăţământului se prevede dreptul la educaţie, la toate nivelurile şi toate formele, indiferent de gen, naţionalitate, religie sau afiliere politică şi indiferent de statutul social sau economic pentru toţi cetăţenii României. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în şcolile de masă necesita un sprijin dar si un efort mai dezvoltat din partea unui cadru didactic.

Orice cadru didactic care are în clasă un copil cu cerințe educaționale speciale (CES) are nevoie de cât mai multe idei de activități pentru integrarea elevilor cu CES si in activitatile desfasurate on-line.. Printre marile provocări ale unui dascăl, integrarea unui elev cu cerințe educaționale speciale într-un process instructive-educativ realizat on-line, impreuna cu peste 20 de elevi, este, de departe cea mai mare dintre toate! Cea mai bună cale rămâne, ca de fiecare dată, jocul.

Și nu vorbim despre orice joc, nu poți începe direct cu „Rațele și vânătorii" dacă vrei să incluzi într-un colectiv mare un copil cu autism, ADHD sau cu tulburări de comportament, vorbim aici despre jocuri didactice perfect adaptate dezvoltării elevului cu CES pe cele patru mari arii: socializare, autonomie personală, dezvoltare cognitivă și adaptare senzoriala.

- **Jocul de-a normalitatea (atitudinea constantă a profesorului)**Este „jocul" pe care un cadru didactic trebuie să-l practice zi de zi, 5 ani, cât durează ciclul primar. De la modul în care este prezentat în prima clipă elevul cu CES, la obiectivitatea cu care predă și evaluează membrii colectivului de elevi, la includerea în activități a tuturor, depinde și atitudinea copiilor față de colegul lor special. „Doamna" este pentru copii modelul de conduită pe care îl urmează în primii ani de școală, ea este cheia pentru incluziune.

- **„Deschide urechea bine!"**- cred că toată lumea cunoaște regulile simple ale acestui joc. Un elev stă pe un scaun, în fața calculatorului și, după ce ascultă un cantecel/o strofa/un text audio („Deschide urechea bine să vedem ghicești ori ba, cine te-o striga pe nume, hai ghicește, nu mai sta!") trebuie să spună numele colegului care l-a strigat. Jocul este extrem de util pentru toți copiii care formează un nou colectiv, este o modalitate facilă de a învăța numele colegilor.

- **Jocurile de rol**– sunt ideale pentru orice arie de dezvoltare, dar, în cazul autonomiei personale, elevii speciali pot învăța ușor principii esențiale ale vieții de zi cu zi si in fata calculatorului: „De-a magazinul", „La spectacol", „Într- o sedinta", „Educator/Invatator pentru o zi", „Curățenie în camera mea". Observând de fiecare dată comportamentul colegilor, imitându-l și generalizând fiecare noțiune dobândită într-o situație reală, autonomia personală va fi îmbunătățită semnificativ.

- **Exerciţii perceptiv-motrice de orientare şi organizare temporală**: „Mergi în ritmul dat de mine!”, „Cartonase cu zilele săptămânii”, „Taci pe roşu, spune pe verde!”; exerciţiu-joc de memorare a zilelor săptămânii; exerciţiu-joc de asociere a momentelor zilei cu activităţile corespunzătoare („Orarul în imagini”).

Gândirea, memoria, atenția, motivația, creativitatea reprezintă elemente esențiale în obținerea reușitei școlare si in programele on-line.Elevul cu CES trebuie să urmeze o programă adaptată conform cu nivelul dezvoltării sale intelectuale.

ROLUL TIC ÎN ACCESIBILIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV ON-LINE DESFĂȘURAT CU ELEVII CU CES

Panait Adela, profesor pentru învățământul preșcolar,
Grădinița cu Program Normal Pantazi, Valea Călugărească

În contextul învățării on-line din perioada de pandemie, educaţia copiilor cu nevoi speciale trebuie să răspundă nevoilor lor de dezvoltare, astfel încât să asigure reabilitarea, recuperarea şi compensarea deficienţelor lor. Învăţământul special vizează acordarea de sprijin pentru elevii cu CES în vederea atingerii unui nivel individual de dezvoltare cât mai aproape posibil de cel normal, prin acumularea experienţelor necesare în şcoală şi în mediul social, prin dezvoltarea abilităţilor necesare pentru învăţare, prin acumularea de cunoştinţe şi deprinderi utile pentru integrarea socio-profesională şi pentru viaţa culturală în comunitate şi prin asigurarea oportunităţilor şi a condiţiilor pentru învăţarea de-a lungul vieţii la diferite niveluri ale educaţiei.

UNESCO definește *tehnologiile didactice asistive* (de suport, de sprijin, de asistență) drept orice produs sau tehnologie bazată pe servicii care permit persoanelor cu CES să își valorifice întregul potential în viața de zi cu zi, atât în educație, muncă, cât și în timpul liber. Integrarea tehnologiei informației şi comunicaţiilor (TIC) în procesul de predare-învăţare-evaluare a devenit în ultimele două decenii o prioritate a politicilor educaţionale, în general și, în perioada de pandemie, în special.

Tehnologia Informaţiei şi Comunicațiilor (TIC) este denumirea pentru un ansamblu de instrumente şi resurse tehnologice, utilizate pentru a comunica şi a crea, a difuza, a stoca şi a gestiona informaţia destinată procesului educativ. Internetul, softurile educaționale, instruirea asistată de calculator, manualele electronice sunt doar câteva dovezi în favoarea expansiunii TIC în educație.

Rolul TIC este de a susține efortul cadrului didactic, oferind calitate și atractivitate procesului educațional. Cu ajutorul instrumentelor TIC, profesorul poate proiecta și organiza activitățile didactice on-line într-o varietate de forme, precum jocuri distractive pentru dezvoltarea unor procese psihice şi dezvoltarea unor abilităţi concrete, jocuri didactice pentru dezvoltarea competenţelor de citit-scris şi calcul etc.

Implementarea şi aplicarea TIC în procesul de predare-învăţare-evaluare permite optimizarea mediului de învăţare şi asigură pentru toţi elevii un format accesibil al resurselor şi mijloacelor educaţionale. În acest fel, devine posibilă satisfacerea necesităților specifice de învăţare ale diferitelor grupuri de elevi, inclusiv ale celor cu CES.

Aplicarea TIC pentru soluţionarea problemelor (sarcinilor) compensatorii vizează utilizarea noilor tehnologii ca o asistenţă tehnică, care permite elevilor cu CES să participe activ în procesul de interacţiune şi comunicare. Spre exemplu, elevii cu dizabilități de auz și vorbit trebuie să beneficieze de un act didactic de calitate susținut de noile tehnologii care, puse în practică, au dovedit că duc la remedierea problemelor întâmpinate în cadrul orelor clasice de cursuri. În cazul unui copil cu probleme locomotorii, mijloacele TIC îl pot ajuta să scrie, iar în cazul unui copil cu probleme de văz, TIC îl poate ajuta să citească, oferind posibilitatea măririi dimensiunii literelor/cifrelor. În același timp, TIC dezvoltă la elevi capacitatea de a interacţiona cu mediul înconjurător accesibil, de a face alegerile reieşind din experienţele proprii, de a sprijini şi a rezolva problemele sociale şi de învăţare, de a avea acces la informaţii, de a comunica cu alte persoane. De asemenea, TIC poate recupera (compensa) sau substitui lipsa funcţiilor naturale ale organismului.

Aplicarea TIC pentru soluţionarea problemelor didactice se referă la dezvoltarea varietății de strategii de predare-învățare-evaluare pentru elevii cu CES, valorificarea curriculumului general într-o formă în care să satisfacă necesitățile unice şi diferenţele, dar şi să dezvolte abilităţile individului, prin abordarea unui ritm propriu de dezvoltare, astfel, devenind o resursă valoroasă pentru învățare şi incluziune.

TIC pentru soluţionarea problemelor de comunicare pot avea rolul de mediator în procesul de comunicare. Computerul este un dispozitiv unic in facilitarea procesului de comunicare, iar, în unele cazuri, este unicul mijloc de comunicare cu lumea din jur.
Tehnologiile moderne de comunicare permit
persoanelor care intampină bariere în comunicare să-şi realizeze capacităţile prin diferite forme convenabile lor, iar pentru persoanele la care aceste bariere sunt şi mai complicate din cauza problemelor locomotorii tehnologiile sunt unicul mijloc de comunicare şi de exprimare a opiniilor şi necesităților lor. În cazul imposibilităţii deplasării elevilor în clasele de studii,

TIC poate servi drept instrument pentru organizarea învăţământului la distanţă. Utilizarea TIC în sprijinul elevilor cu CES facilitează comunicarea şi participarea atât în cadrul orelor de curs, cât şi în afara lor.

TIC oferă o multitudine de metode şi tehnici speciale şi inovatoare pentru instruirea copiilor cu CES, care, de regulă, au interes scăzut pentru învățare, se adaptează cu greu mediului şcolar general, nu se pot concentra pentru o perioadă îndelungată de timp şi nu reuşesc să execute sarcinile date de către profesori.

Studiul învățării elevilor cu CES prin utilizarea TIC a evidențiat că, în procesul educaţiei incluzive desfășurat on-line, tehnologiile facilitează actul educaţional prin: stimularea motivaţiei pentru învăţare prin prezenţa componentei ludice; substituirea materialelor şi instrumentelor didactice scumpe sau greu de procurat; adaptabilitate la particularităţile psiho-fizice ale copiilor; sprijinirea copiilor cu probleme în comunicare să depăşească barierele și să comunice cu mediul înconjurător; abordarea materialului de studiat într-o manieră interactivă; asigurarea de contexte semnificative pentru invăţare; stimularea creativității şi a competitivității; oferirea sentimentului de confort (ameliorarea imaginii de sine) copiilor cu CES; sporirea şanselor pentru socializarea şi integrarea copiilor.

Potențialul TIC pentru ameliorarea instruirii și pentru eficientizarea învățării este mare, însă valorificarea deplină în educație depinde de gradul în care cadrul didactic este pregătit să le integreze, precum și de resursele tehnologice disponibile.

Cea mai eficientă metodă de implicare a TIC în procesul de predare-învățare-evaluare sunt *softurile educaţionale*, care reprezintă orice produs software, în format diferit, care vizează o lecţie, o temă, un subiect, un experiment virtual original și inofensiv sănătății copilului etc.

Folosirea învățării asistate de calculator sau a diferitelor softuri educaționale atrage după sine adaptabilitatea informațiilor științifice la nevoile/ particularităţile psiho-fizice ale copiilor, abordarea materialului de studiat într-o manieră interactivă, stimularea motivaţiei pentru învăţare prin prezenţa componentei ludice sau oferirea sentimentului de confort pentru copii, în general și pentru cei cu nevoi speciale, cu precădere.

Softul educaţional este o metodă progresivă şi motivantă ce contribuie la eficientizarea predării- învăţării-evaluării, modernizarea actului didactic, încurajarea inovaţiei didactice, la accesibilizarea cunoştinţelor, creşterea randamentului dascălului, fiind un instrument esențial în organizarea învăţământului la distanţă. Softul didactic este de tip semi-deschis, solicitând elevului anumite intervenţii, mai ales în secvenţele care urmăresc verificarea nivelului de însuşire a unor cunoştinţe. Elevii surzi folosesc adesea softul de calculator, în sala de clasă, în

timpul lecțiilor sau la domiciliu pentru a înțelege temele sau conceptele complexe, prin jocuri interactive sau note de curs, în scopul de a înțelege mai bine materialul predat.

Un aspect important pentru elevii cu CES este acela că nu doar în timpul orelor de curs ei ar trebui să beneficieze de învățare asistată de calculator, ci și în timpul liber, când pot naviga pe internet, pot comunica fără bariere și complexe și pot accesa site-uri de tip e-learning, care le pun la dispoziție cursuri ce includ componentele unui demers didactic cu conţinut specific, metodică specială, interacţiune, suport, evaluare.

În practică, există mai multe tipuri de softuri educaționale, ce pot fi utilizate în funcție de scopul activității didactice sau extradidactice:

- *Softuri de exersare*- programe-supliment al lecţiei, care oferă oportunități pentru exersarea individuală, necesară însuşirii de noi date, proceduri, tehnici sau formării unor deprinderi specifice. Ajută cadrul didactic să realizeze activitatea de exersare, permiţând fiecărui elev să lucreze în ritm propriu şi să aibă mereu aprecierea corectitudinii răspunsului dat.
- *Softuri de simulare*- programe care conțin reprezentarea controlată a unor fenomene sau sisteme reale prin intermediul unui model de comportament similar.
- *Softuri de investigare*- programe care facilitează explorarea de către copii a unui mediu din care aceştia pot sustrage informaţii necesare rezolvării sarcinilor de învăţare.
- *Softuri tematice*- programe pe subiecte/teme din diferite arii curriculare/domenii, care conduc la extinderea cunoştinţelor în diverse domenii.
- *Softuri educative*- programe interactive, sub formă de jocuri didactice, prin care copiii sunt implicaţi în diverse situaţii, urmărindu- se atingerea unui scop. Prin aplicarea inteligentă a unui set de cerinţe/reguli, aceste programe îl implică pe copil într-un proces de rezolvare de probleme.
- *Softuri de testare-evaluare*- programe de verificare a cunoştinţelor, reprezentând gama cea mai variată, întrucât specificitatea lor depinde de mai mulţi factori: momentul testării, scopul testării, tipologia interacţiunii (feedback imediat sau nu) etc.

Beneficiile utilizării softurilor se argumentează prin: implicarea directă a copiilor în procesul de construcție a materialelor/ instrumentarului didactic utilizat și în elaborarea strategiilor de instruire adaptate; dezvoltarea abilităților de auto-învățare, prin oferirea șansei de a vizualiza și analiza dezvoltarea fazelor de lucru etc.

Pe lângă aplicațiile obișnuite cu care elevii cu dizabilitați de auz și vorbire se obișnuiesc relativ ușor, orice școală care are în rândul elevilor săi copii cu nevoi speciale

trebuie să dispună de programe specializate. În funcție de dizabilitate şi problemele cu care se confruntă elevii cu CES în procesul de învățare, pot fi identificate diverse tehnologii asistive.

Tabel 1. Softuri educaționale pentru elevii cu CES

Dificultatea de învățare	**Softul educațional**	**Descrierea**
Tulburări de limbaj	**LOGOPEDIX şi Evalogos**	Sunt softuri specializate în logopedie, destinate tuturor copiilor cu dislexie, dislalie şi întârzieri de limbaj, fiind adaptabile atât pentru copiii preşcolari, învăţământul primar şi permiţând dezvoltarea conţinutului prin adăugarea de noi cuvinte, sunete, imagini, filme.
	Sebran's ABC	Conţine imagini în culori, o muzică plăcută şi jocuri captivante, cu ajutorul cărora copiii pot învăţa să scrie şi să citească. Programul este disponibil în diferite limbi, inclusiv română, engleză, franceză, spaniolă şi germană.
Tulburări de comportament /tulburări socio – afective	**SENSwitcher**	Programe concepute pentru a ajuta la predarea competenţelor în domeniul TIC pentru persoanele cu dificultăţi de învăţare multiple şi profunde şi pentru cei care vor să-şi dezvolte abilităţi de lucru cu dispozitivele de intrare şi de asistenţă pentru copii foarte mici, începători în lucrul cu calculatorul.
	Expresiile feţei	Aplicaţie Jawa ce permite modificarea expresiilor faciale ale modelelor prezentate cu ajutorul diverselor opţiuni sau alegând expresii predefinite, care este recomandat în tulburări de comportament şi tulburări afective şi de relaţionare (autism ș.a.).
	FacilitOffice	Produs propus elevilor cu dizabilităţi cognitive, senzoriale, neuro-motorii, dificultăţi de învăţare şi reprezintă un set de programe de procesare de text şi prezentări dintre cele mai comune, ce au ca scop ameliorarea autonomiei în adaptarea şcolară.
Deficienţa auditivă	**Soft educațional TARA**	Se adresează atât copiilor cu hipoacuzie cât și celor cu retard intelectual sau de limbaj. Softul cuprinde mai multe tipuri de limbaj: vorbit, scris și mimico-gestual și ajută copiii să dobândească abilități de adaptare la mediu, ajută la construirea de asocieri cognitive între sunet și reprezentarea imaginilor.
	DFB	Softul propus a fost conceput şi proiectat pentru nevoile persoanelor

	(Dattilologia Fonologica Bimanuale)	surde, în scopul de a îmbunătăţi dobândirea de competenţe lingvistice în ambele sensuri (înţelegere a mesajului emis şi ca emitent).
Deficienţa vizuală	**Sinteză vocală**	Cea mai bună interacţiune a nevăzătorilor cu aplicaţiile informatice este cititorul de ecran şi sinteză vocală.
	Magnifier (lupa)	Un utilitar de afişare care face ecranul calculatorului mai uşor de citit pentru persoanele cu deficienţe de vedere, prin crearea unei ferestre separate care afişează o porţiune mărită a ecranului.
	Balabolka	Soft de convertire a unui text în format audio.
Deficienţa psihomotorie	**eViacam**	Program care înlocuieşte funcţionalitatea locomotorie permiţând utilizatorului să mişte cursorul mouse-ului prin mişcarea capului. Funcţionează pe orice calculator cu o cameră web, fără accesorii suplimentare.
	Simon listens	Soft pentru persoanele cu dizabilități fizice, creat pentru a le da posibilitatea de a utiliza chat-ul, pentru a scrie e-mailuri, pentru a naviga pe internet, pentru a face internet-banking şi multe altele. Este un program open-source de recunoaştere a vorbirii ce permite înlocuirea mouse-ul şi a tastaturii.

Integrarea tehnologiei informației și comunicării în procesul incluziv de predare-învățare a elevilor cu CES este indiscutabilă, cu atât mai mult cu cât se așteaptă de la sistemul de învățământ să pregătească elevii pentru folosirea eficientă a calculatoarelor în viața de zi cu zi.

Bibliografie:

1. Dumitru-Daniel Volmer, *"Utilizarea softului educațional în activitățile elevilor cu dizabilități"*
2. Gherguț, A. "*Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie",* Editura Polirom, Iași, 2006;
3. Ilie Mihaela, Jugureanu Radu. "*Manual de instruire a profesorilor pentru utilizarea platformelor de eLearning*", Editura LITERA Internaţional, Bucureşti, 2008;

4. "*Educaţie incluzivă*": Suport de curs-Balan Vera, Bortă Liliana, Botnari Valentina; Ministerul Educaţiei, Culturii şi Cercetării al Republicii Moldova, Tipografia Bons Offices, Chişinău, 2017

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE - IZVOR DE DEZVOLTARE SOCIO EMOTIONALA

Prof.înv.primar, CIOINARU ANGELA IULIANA
ȚCOALA GIMNAZIALĂ, COMUNA CERAȚU

Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei… (Charles Augustin Saine-Beune)

Consecințele închiderii școlilor sunt în creștere. Pe lângă pierderile de învățare, închiderea școlilor a avut efecte negative asupra sănătății mintale a copiilor, le-a redus accesul la o sursă regulată de alimentație și a condus la sporirea riscului de abuz la care copiii sunt supuși.

Din ce în ce mai multe dovezi arată că pandemia de COVID-19 a generat niveluri crescute de anxietate și depresie în rândul copiilor și tinerilor, unele studii arătând că fetele, adolescenții și cei care trăiesc în mediul rural au șanse mai mari să se confrunte cu astfel de probleme.

Rolul terapeutic al activităţilor extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai uşor socializarea copiilor cu CES. În funcţie de specificul lor, aceste activităţi dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi şi abilităţi cognitive şi comportamentale, mult mai solide,pentru că, desfăşurându-se în afara cadrului tradiţional al sălii de clasă, ele permit contactuldirect cu realitatea socială.

Activităţile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiior şi drumeţiilor, permit dezvoltarea relaţiilor interpersonale şi o mai bună relaţionare a copiilor cu societatea; sporirea interesului de cunoaştere a frumuseţilor naturale şi de patrimoniu; formarea şi dezvoltarea unor sentimente de preţuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic

Participarea copiilor cu CES la activităţi cultural-artistice constituie puncte de referinţă, jaloane care-i duc spre autocunoaştere, matricea spirituală în care un copil îşi descoperă treptat propria sa identitate, rostul său în lume. Serbările de Crăciun, de 8 Martie sau 1 Iunie, permit socializarea şi valorizarea acestor copii.

Terapia prin teatru

Terapia prin teatru nu vindecă deficienţa, dar schimbând mediul pentru copil, efectul deficienţei este mai puţin evident. S-a demonstrat că arterapia creează la elevii cu dizabilităţi, puternice emoţii şi sentimente, dezvoltă autonomia personală şi favorizează socializarea. Pus în situaţia de a practica o diversitate de comportamente, de a se transpune în „pielea" unor dansatori, copilului i se solicită un anumit mod de comportare, i se oferă prilejul de a acţiona efectiv pe baza unor reguli de comportare civilizată, de a exersa în mod direct deprinderi, comportamente, relaţii sociale.

Deci, formarea personalităţii deficientului mintal se face în cadrul obiectivelor educative generale, comune tuturor elevilor, numai că mijloacele de realizare sunt diferite.

Experiența dascălilor depozitează o serie de cerințe existențiale personale si colective, însumând adevăruri utile evoluției noaste. De aceea spiritul uman trebuie cultivat, nu numai pentru faptul că de-a lungul procesului invățării si-a adus contribuția la marile schimbări petrecute in lume, ci și pentru că lectura se impune ca necesitate intelectuală.

Pe cât de importantă este lectura in modelarea personalității copilului, pe atat de multe alte tentații îi stau in cale in timpul liberi: filmul, jocurile electronice, internetul etc. Fiind conștienți de binefacerile deprinderii de a citi, elevii trebuie puternic motivați să aleagă lectura ca o activitate relaxantă si plăcută, fapt deloc usor in secolul nostru. În acest context profesorul trebuie să rămâna un etern creator si să inventeze mereu metode prin care să convingă elevii de utilitatea lecturii. Astfel ei vor putea observa cu timpul ca cititul poate deveni o plăcere, că se exprimă mai ușor si ca devin mai siguri de sine, participând activ la propria formare in cadrul lecțiilor.

In plus, participarea la activităţi extracurriculare are un impact pozitiv asupra adolescenţilor care provin din medii familiale precare. Mahoney (2000) a descoperit că implicarea în activităţi extracurriculare a mediat relaţia dintre problemele care ţin de interacţiunea defectuoasă între părinţi şi adolescenţi şi stările de depresie. Dintre adolescenţii care aveau relaţii defectuoase cu părinţii, cei care au participat în activităţi extracurriculare au

înregistrat stări depresive în mai mică măsură decât cei care nu au participat, şi aceasta s-a întâmplat cu preponderenţă în cazul celor care au perceput un nivel mai ridicat de susţinere din partea liderului activităţii.

Participarea la activităţi extracurriculare poate fi asociată cu scăderea delincvenţei în rândul adolescenţilor. Una din explicaţiile privind motivele corelaţiei negative dintre delincvenţă şi participarea la activităţi extracurriculare este că acestea din urmă au un caracter puternic prosocial, ceea ce încurajează adoptarea de norme comportamentale constructive. Modelul psiho-social- raportează handicapul de societate plasând problema handicapului la interacţiunea dintre persoane și diferitele segmente ale sistemului social, astfel că societatea este cea care trebuie sa se adapteze la persoanele care o compun, nu numai persoana să se adapteze societăţii. Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Educația este cea mai puternică armă prin care putem schimba lumea. – Nelson Mandela

INTEGRAREA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU ADHD

Prof. Orzan Adriana
Școala Gimnazială Nr.1 Poiana Mărului, Brașov

ADHD reprezintă abrevierea în limba engleză a "Attention Deficit Hyperactivity Disorder" (deficit de atenție cu tulburare hiperkinetică) și este una dintre cele mai frecvente afecțiuni psihiatrice întâlnite la copii și adolescenți. ADHD este o tulburare neurobiologică care afectează între 3% și 5 % din populația de copii și adolescenți a lumii. ADHD debutează în copilărie și poate persista și la vârsta adultă (în jur de 50% pot prezenta simptome și la vârsta adultă). Incidența cazurilor este mai mare la sexul masculin.

Cadrele didactice joacă un rol central în succesul sau eșecul elevilor, deoarece ei funcționează drept modele și au o mare influență asupra lor.

Profesorii au observat că elevii cu ADHD au și multe însușiri pozitive. Între timp, părinții se confruntă cu dificultăți acasă atunci când doresc să își ajute și să își sprijine copiii. Uneori, atât părinții cât și profesorii pot încerca un sentiment de frustrare, de oboseală și de dezamăgire și s-ar putea să li se pară dificil să găsească soluții. Însă integrarea copiilor cu ADHD reprezintă un obiectiv fundamental al învățământului de astăzi. Acești copii trebuie integrați și ajutați pentru ca potențialul lor să fie valorificat pe deplin.

Problema majoră este să identificăm acest copil la timp. Cum ne dăm seama că avem în clasă un copil cu ADHD ?

https://www.youtube.com/watch?v=QkiW1tPP02s&t=51s

Elevul nostru are un comportament diferit față de colegii lui. Ne gândim la posibilitatea ca acesta să aibă ADHD. Nu putem spune că un elev care se comportă diferit are ADHD decât dacă sunt prezente fie cel puțin 6 simptome pentru deficit de atenție, fie cel puțin 6 simptome pentru hiperactivitate și impulsivitate luate împreună, fie dacă sunt prezente simptome de tipul combinat, adică din cele două categorii numite anterior.

Reținem cel puțin 6 aspecte comportamentale:

- Se foiește în permanentă, se ridică și se plimbă prin clasa în timpul orei.

- Sfidează colegii și cadrele didactice.
- Se opune oricărei reguli, instrucțiuni sau sarcini date.
- Își amenință colegii, este crud cu aceștia.
- Se uită pe fereastră, se cațără, încearcă să sară pe geam.
- Nu îi este frică de nimeni, nici părinții, nici profesorii nu reprezintă pentru el autorități.
- Este agresiv, sare în permanentă la bătaie.

În acest caz, avem în față noastră un elev cu ADHD. Nu avem în clasă un elev bolnav sau un elev cu retard. Avem un elev hiperactiv, cu o energie imensă care trebuie consumată și cu un potențial care trebuie valorificat. Pentru început, vom enumera simptomele ADHD asupra activității și rezultatelor școlare ale elevului nostru:

- Uită caiete, cărți, nu își face temele.
- Nu ascultă instrucțiunile, răspunde înainte de a fi terminată întrebarea.
- Are conflicte cu colegii din cauza sfidării, permanentei opuneri.
- Nu respectă nicio regulă, niciun regulament școlar.

Se pune întrebarea ce putem face în acest caz ? Trebuie să găsim soluții, căci trebuie păstrată ordinea în clasă și trebuie să avansăm cu toții.

Copiii cu ADHD pierd foarte multe informații în timpul orelor, din cauză că atenția le este distrasă de diverși factori, de la zgomote, până la propriile gânduri. Le este greu să se concentreze asupra unor cerințe care presupun un efort mental susținut. Aparent par că te ascultă, dar de fapt există mereu ceva care îi face să nu rețină informația.

Cum putem să îi anihilăm manifestările negative care dăunează colectivului de elevi?

Iată câteva exemple de bune practici pentru sprijinirea elevului cu ADHD la școală și la lecții de către cadrul didactic.

- Implicarea elevului cu ADHD în lecție (joc de rol, învățarea prin cooperare, experimente).
- Orice lucru nou îl atrage.
- Îi place să fie pus în valoare, să "iasă în față".
- Elevul cu ADHD trebuie antrenat în activități în care excelează.
- Folosirea unui sistem de recompensare pentru comportamente sau acțiuni pozitive (steluțe, buline, puncte, care pot fi ulterior convertite în privilegii). I se va citi bucuria pe chip atunci când este lăudat sau când primește un punct pentru o acțiune dusă la bun sfârșit.

- În desfășurarea lecției trebuie să variem vocea, tonul, volumul și metodele de predare.

În cazul activității de citire, profesorul îi poate încuraja să pună degetul sau o riglă pentru a urmări rândurile. Și simpla prezență a cadrului didactic lângă el, îi va menține atenția concentrată.

- Încercarea de a le menține atenția prin întrebări și instrucțiuni scurte și clare, pauze de gândire, activități interesante.
- Întrebările trebuie să fie clar formulate și să nu conțină răspunsul așteptat.
- Menținem contactul vizual cu clasa!
- Evitarea etichetărilor: – fără "prost", "nesimțit", "nebun". Evităm critică în fața clasei.
- Oferim ajutor din timp, înainte că elevul să trăiască insuccesul!

În cazul activități de scriere, profesorii pot utiliza exerciții speciale pentru îmbunătățirea coordonării (aruncarea și prinderea mingii, mișcarea degetelor).

Copiii cu ADHD au tendința să gândească concret. Simt nevoia să atingă, să simtă, să ia parte la tot ceea ce înseamnă experiență concretă. De aceea, matematica se învață cel mai bine cu ajutorul jocurilor și al obiectelor, care o pot transforma într-o disciplină amuzantă.

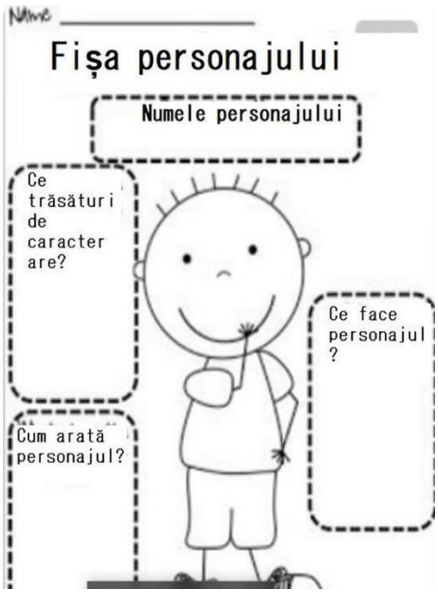
Folosim obiecte: cărți de joc, piese de domino, monede sau pur și simplu degetele, pentru a le capta atenția.

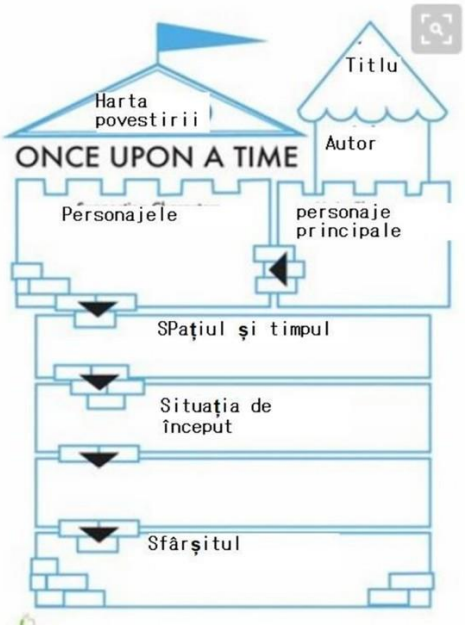
Folosim ilustrațiile: desenăm ceea ce exprimă cuvintele dintr-o problemă, pentru a-l ajuta pe copil să înțeleagă mai bine.

Model de bună practică ar mai putea fi și un text pornind de la o imaginea dat. De exemplu, să scrie un text scurt despre jocul copiilor din pictură dată.

Folosim organizatorii grafici

Nu putem vorbi în cazul unui copil cu ADHD numai despre "necazurile" pe care le produce această dizabilitate. Să privim și partea pozitivă!

Care sunt calitățile unui elev cu ADHD?

Este afectuos, creativ, intuitiv, altruist, vizionar, sensibil, original, exuberant, amuzant, inventiv. Oamenii care au astfel de calități și știu să le folosească în beneficiul lor, pot ajunge sus, sus de tot! Dacă credeți că oamenii celebri pe care îi cunoaștem astăzi s-au născut inteligenți și au crescut având comportamente normale, am putea fi surprinși să aflăm faptul că o parte dintre aceștia au suferit de ADHD în copilărie. Din moment ce ei au reușit având această problemă de sănătate și s-au dovedit a fi cei mai buni în domeniul lor, aceștia ar putea fi surse de inspirație perfectă pentru copiii și părinții care consideră această situație o problema.

Abraham Lincoln, Albert Einstein, Bill Gates, John F. Kennedy, Ludwig van Beethoven, Will Smith, Jim Carrey sunt exemple de personalități care au suferit de ADHD. Acest lucru nu i-a împiedicat să se remarce în anumite domenii ale vieții sociale și să fie cunoscuți pentru realizările lor pe tot mapamondul.

Adevărul este că suntem cu toții diferiți și, din aceasta cauză, fiecare dintre noi are talente diferite. Uneori, faptul că nu te poți adapta doare și creează probleme, dar, atunci când îți dai seama prin ce faci diferența și cum poți transforma defectele în calități, totul este privit într-o altă lumină.

Prin urmare, ADHD nu trebuie perceput ca o condamnare pe viață în plan social, intelectual sau profesional, ci ca un mod diferit de viață. Fiecare copil contează!

Activitatea de prevenție a abandonului școlar

Prof.Dickemann-Ioniță Georgeta
Prof.Dediu Cornelia
Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr.1,Municipiul Ploiești

Experienta mea didactica , analizele de conținut ale articolelor referitoare la educațieprecum și "evidența", care se reflectă în datele statistice, fie ale Institutului Național fie în rapoartele de activitate la nivel județean, referitoare la abadonul școlar, din ultimii ani, m-au făcut să reflectez : **Activitatea de prevenție a abandonului școlar a devenit doar o provocare cotidiană sau este un obiectiv de referință al sistemului educațional din România?**

Nu am să mă refer la prevenția abandonului doar în învățământul special, deorece în acest subsistem de învățământ, numărul elevilor care abandonează școala este foarte mic iar cauza principală o reprezintă alterarea stării de sănatate, aspect care face aproape imposibilă inserția școlară . Așadar am luat în considerare ,în prezenta lucrare, cu precădere, abandonul din școala de masă, lucru cu care se confruntă România în secolul XXI.Oare nu ne dă de gânditfaptulcăRomânia se clasează **pe locul 3**întopulstatelormembre ale UE **cu cel mai ridicat procentaj al abandonului** școlar.Peprimulloc se situeaza Malta (19,6%), urmata de Spania (19%) si Romania (18,5%). La polul opus se afla Croatia (2,8%), Lituania .

Este din ce în ce mai clar că prioritatea învățământului preuniversitar este de a transforma informația într-un instrument eficace de administrare a realităților sociale, economice, politice, ideologice în beneficiul concret al tânărului, care devine coautor al propriei deveniri, în cunoștință de cauză. Cu toate aceste încercări de modernizare a sistemului de învățământ, de creștere a accesibilității acestuia(prin politici sociale, educaționale, programe și proiecte educaționale) , fenomenul abandonului este încă prezent și chiar la cote ridicate.

Institutul Naţional de Statistică a publicat, la începerea anului şcolar 2016-2017, pliantul "Populaţia şcolară a României 2016"în care precizează faptul că în anul şcolar 2014-2015, în sistemul naţional de educaţie era înregistrată o populaţie de 3, 7 milioane de persoane. Însă aceasta reprezinta doar trei sferturi din totalul populaţiei cu vârstă preşcolară şi şcolară", În anul 2013/2014, rata abandonului şcolar în învăţământul primar şi gimnazial a fost de 1,5% (1,3% în învăţământul primar şi 1,9% în învăţământul gimnazial).

Conform datelor din lucrarea „Analiza sistemului de învățământ preuniversitar din România", de Otilia Apostu, rata abandonului din anul școlar 2012-2013 a fost de 1,4 % respectiv 24,4 mii elevi. În anul 2015 rata de părăsire timpurie a școlii a fost de 19,1 % , îndepărtându-ne de Rata națională fixate pentru 2020 de 11,3%.

Prin urmare, activitatea de prevenție a acestui fenomen se evidențiează ca un obiectiv atât al sistemului de învățământ, al societății în anasamblul ei cât și ca unul al fiecarui dascăl.

Cauzele abandonului şcolar sunt multiple: inadaptarea elevului la activitatea de învăţare realizată în mediul şcolar, extraşcolar, dificultatea școlii de a se adapta la factorii interni (biologici,psihologici) şi externi (socioeconomici, socioculturali), aspect întâlnit mai ales în zonele paupere din mediul rural. În concluzie , părăsirea timpurie a şcolii este rezultanta unei combinaţii de cauze interne (psihologice : imaturitatea şcolară, instabilitatea psiho-afectivă, tulburări decomportament etc.) şi externe (de natură socioeconomică: situaţia economico-financiară a familiei, lipsa îmbrăcămintei şi încălţămintei, condiţiile de locuit, dezagregarea familiei, lipsa ajutorului la învăţătură).

Întriada școală-familie-sistem de învățământ, profesorul joacă un rol determinant .Sistemul educational este unul deschis, care prin aplicarea prevederilor legislative oferă sprijin elevilor și familiilor acestora , facilitează participarea la cursurile școlare: decontarea transportului pentru elevii navetiști , acordarea de burse de merit, sociale , Programul EURO 200 , programul de tipul A Doua Șansă ,profesorii în mediul rural primesc un spor la salariu de zonă izolată,creșterea numarului pe programe din fonduri europene prin care s-au realizat activități și programe de diminuare a abandonului școlar.

Școala are un set de pârghii prin care se poate adapta la factorul uman în diversitatea manifestărilor sale. Astfel că programele remediale reprezintă o modalitate prin care elevii pot beneficia de sprijin în înțelegea și aprofundarea materiei(mai ales dacă acesta provine dintr-un mediu slab educogen). Orele de consiliere le putem transforma în ore de autocunoaștere și

intercunoaștere(mamă-tată copil, sau profesori- copil/elev).Beneficiul acestui proces se va reflecta în creșterea stimei de sine și a dorinței de participare la activitățile de tip școlar.

Familiile elevilor cu risc major de abandon școlar beneficiează de consiliere, suport de specialitatea pentru a înțelege relevanța educației. De asemenea familiile cu un nivel scăzut economico-financiar pot primi prin intemendiul consiliilor locale alocații complementare /duble.

Profesorul este vectorul care unește celelalte componente ale triadei. El îl descoperă pe elev nu doar ca nivel de achiziții ci și ca personalitate, imagine de sine, îl ajută să se cunoască și să își construiască competențele adaptative. Tot odată dascălul este cel care prin tactul său pedagogic poate sprijini familiile elevilor cu risc de abandon să își înțeleagă proprii copii , să confere educației un alt statut și să devină parte integrantă din procesul educațional al propriului copilși de ce nu chiar și al adulților înșiși.

Școala , prin acțiunile sale, trebuie să redevină cetatea valorilor , să se adapteze continuu la necesitățile de dezvoltare psihointelectuală ale elevilor.Cum? Sa recunosccă că nu este un process simplu ci unul de durată care nu implică doar aplicarea și respectarea legislației (care așa cum am afirmat anterior esteofertantă) ci trebuie să înceapă cu schimbarea mentalității. În primul rând în rândul cadrelor didactice, aceștia vor trebui să redefinească cuvântul profesor. Actul predării să conțină nu doar informații științifice din domeniul disciplinei ci și argumentul pentru care elevii “trebuie” să știe toate aceste lucruri. Profesorul/dascălul să învețe know- how-ul a ceea ce înseamnă persoană/personalitate/emoție/motivație.Toate acestea luate în considerare și acordându-le locul și procentul în strategiile didactice pot induce la elevii cu risc de abandon dragostea față de carte/cultură. Valorizați ceea ce are bun fiecare elev, și încercați să găsiți cheia motivației. Fără să identificăm acest lucru nu vom reuși decât să robotizăm actul predării, al evaluării.

În mod sigur activitatea de prevenție a abandonului școlar este o provocare și un obiectiv de referință al sistemului educativ din România. Prin urmare bunele practici diminuează abandonul școlar, prin interacțiunea și colaborarea dintre familie- școală –sistem educațional, interacțiuni centrate pe elev ca persoană, prin reconsiderarea rolului de dascăl , prin identificarea și utilizarea motivației intrinseci ale elevilor consider că putem face încă un pas spre diminuarea numărului de elevi cu risc de abandon școlar.

Bibliografie:

Bălănescu ,L, “Accesul la educațieal copiilor aflați în sărăcie extremă”,INSTITUTUL de CERCETARE a CALITĂȚII VIEȚII,2002

Erika, GYÖNÖS(2011) , Economie teoretică şi aplicată,Volumul XVIII (2011), No. 11(564), pp. 37-47 Abandonul şcolar: cauze şi efecte Universitatea „Transilvania” din Braşov

Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

INS: Care este rata abandonului școlar în România-Studiu național privind” Roluleducației și formării profesionale în lupta împotriva excluderii sociale”,elaborat de Organizația Salvați Copiii și UNICEF,ROMÂNIA 2000.

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

Enuță Giorgiana Claudia
Școala Gimnazială „Gheorghe Costescu” Aluniș
Aluniș-Prahova

Menirea firească a școlii nu e să dea învățătură, ci să deștepte cultivând destoinicirile intelectuale în inima copilului, trebuința de a învăța toată viața” (Ioan Slavici)

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, va iniția acțiuni care presupun: colaborarea cu părinții și consilierea acestora; implicarea directă (participant activ) în lucrul efectiv cu copiii, și nu în calitate de observator, încurajat si susținut permanent

Planul de acțiune îl putem realiza pentru o situație aflată la clasa a VII-a, unde există o fetiță, Cristina, diagnosticată cu cerințe educaționale speciale: grad de handicap mediu și dificultăți de învățare, *Tulburare mixtă a abilităților școlare.*

Tulburările specifice de învațare (TSI) reprezintă un concept-umbrelă pentru o largă varietate de dificultăți de învațare a cititului, scrisului, calculului și raționamentului matematic. Originea biologică a tulburarilor specifice de învațare ne arată că acestea au apărut cel mai probabil în urma interacțiunii dintre factorii genetici, congenitali și de mediu care afectează abilitatea creierului de a percepe și procesa eficient și cu acuratețe informația verbală și non-verbală.

Eleva este bine dezvoltată din punct de vedere fizic, cu probleme medii de sănătate, retrasă, unheori timidă, comunică foarte greu cu colegii și profesorii. Este luată în plasament. Mai are o soră care are aceleași probleme. Familia este monoparentală, cu 4 ani în urmă, tatăl familiei a decedat. Mama , impreună cu cele doua fiice naturale, majore , se preocupă de educația celor două surori.

În plan școlar, se observă din activitățile desfășurate că are un nivel scăzut al cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor și abilităților socio-emoționale și intelectuale. Are un ritm de lucru lent, dar se implică în activitățile de la clasă. O altă observație ar fi faptul că nu-și poate concentra atenția pe timp îndelungat în cadrul activităților. Lucrează ceea ce i se cere, dar are nevoie de mai mult timp pentru a rezolva sarcina. În urma celor constatate, am încercat să identificăm cauzele care au generat acest comportament și să stabilim un plan de intervenție pentru corectarea acestuia.

Plan de acțiune

1. Elev

a. Activități propuse:

- jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine („Scaunele muzicale'' „Poștașul")

-conținuturile activităților adaptate în funcție de dizabilitate (*PIP* sau *Plan de remediere*)

- activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu CES;

- formularea cerințelor într-un mod accesibil;

- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;

- organizarea unor momente frecvente de consolidare și exersare.

-atribuirea unei responsabilități pe care o poate îndeplini și care conduce la creșterea stimei de sine și dezvoltă simțul răspunderii, al responsabilității cu formularea instrucţiunilor într-un mod accesibil

-implicarea în proiecte educaţionale desfășurate la nivelul școlii și nu numai

b. Strategii de învățare

- tratarea și învățarea diferențiată;

- valorizarea activității în fiecare oră

-folosirea metodelor activ-participative și practice (jocul de rol, *Ciorchinele, Turul galeriei, Explozia stelara,etc*.);

-implicarea copilului în activități școlare și extrașcolare: lucrul în echipă, serbările școlare, concursurile, etc.

c. Resurse

-*materiale*: fișe de lucru adaptate;chestionare chestionare pentru stabilirea tipului de inteligență, stilului de învățare, identificarea nevoilor;material didactic adecvat și variat care să sprijine învățarea;planșe tematice afișate permanent în clasă; filme educaționale; resurse educaționale deschise; ppt; mijloace TIC. etc.

-*umane*: colaborarea cu profesorul de sprijin, psiholog, consilier școlar

d. Evaluare

- aprecieri verbale permanent

- fișe de observare a comportamentului, a progresului.

- evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații);

-portofolii cu produsele activităților

- autoevaluarea, dacă e cazul;

2.Părinți

a. Propuneri de activități

- consultări permanente cu mama elevei în vederea cunoașterii mai bine a elevului și a stabilirii unui plan comun de acțiune ;

-participare la activități cu invitați de specialitate-psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari

- implicare în activități comune părinți-elevi-profesori/diriginte: vizite, excursii, serbări

- lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță;

- implicarea în proiecte educative care să elimine/diminueze acțiunile de bullying.

b. Strategii de învățare: dezbateri; lectorate; workshop-uri, expoziții

c. Resurse

-*materiale*: afișe informative; pliante; reviste; prezentari tematice; filme

-*umane:* medici de specialitate, psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari

d. Evaluare: observarea sistematică, aplicarea de chestionare de nevoi sau de satisfactie, portofoliu; autoevaluare

3.Cadre didactice

a. Propuneri de activități

- colaborarea cu profesorul de sprijin/consilierul școlar (*PIP* sau *Plan de remediere*, după caz);

- predarea în echipă cu profesorul de sprijin

- simpozioane/conferințe/cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES

- plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă pentru a descoperi noi tehnici de învățare ce ar veni în sprijinul copiilor cu deficiențe

- ateliere de lucru în cadrul Comisiei metodice în vederea impartasirii de tehnici si metode aplicate si care dau rezultate

b. Strategii de învățare: dezbateri, interasistențe, workshop-uri, lucru în echipă; comunicare pozitivă și încurajarea rezultatelor; adaptare curriculară în parteneriat cu cadrele didactice de la clasă; documentarea.

c. Resurse

materiale: curriculum adaptat; plan de intervenție personalizat; listă cu lucrări de specialitate didactice adecvate; resurse digitale

d. Evaluare

- observația spontană și dirijată; fișe de lucru utilizate la diferite activități și adaptate pentru elevii cu CES; teste ; caietul cadrului didactic/dirigintelui, chestionare, portofolii cu produsele activităților.

CADRU NORMATIV:

1)Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-134220012017-privind-aprobarea-metodologiei-pentru

2)Ordin Nr.1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES. https://lege5.ro/Gratuit/geztqmrygqza/ordinul-nr-1985-1305-5805-2016-privind-aprobarea-

metodologiei-pentru-evaluarea-si-interventia-integrata-in-vederea-incadrarii-copiilor-cu-dizabilitati-in-grad-de-handicap-a-orientarii-scolare-si-profesionale

„Menirea firească a școlii nu e să dea învățătură, ci să deștepte cultivând destoinicirile intelectuale în inima copilului, trebuința de a învăța toată viața" (Ioan Slavici)

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ
COPIII CU ADHD

Prof. Despa Elena Anca

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Rudolf Steiner Hunedoara

Majoritatea specialiștilor au acceptat deficitul de atenție însoțit de tulburare hiperkinetică (ADHD) ca pe o afecțiune care apare în copilărie. Întâlnim frecvent cazuri în care ADHD face ca unii copii cu un coeficient de inteligență la nivel mediu sau peste mediu și cu o bună educație oferită de părinți, să aibă comportamente indezirabile și să întâmpine dificultăți de integrare și socializare la grădiniță.

Unii preșcolari sunt categorisiți în mod eronat ca fiind „hiperactivi". Există posibilitatea ca ei să nu aibă nicio problemă, cu excepția unei „agitații" si a lipsei simțului practic, care sunt normale la aceasta vârstă. Cei mai mulți părinți descoperă că copilul lor cu ADHD are o dezvoltare mai lentă față de alți copii în jurul vârstei de trei ani. La aceasta vârstă comportamentele care pun semne de întrebare cadrelor didactice și părinților sunt: toleranța redusă la frustrare, izbucniri imprevizibile, manifestări agresive față de ceilalți copii.

Integrarea este un proces de includere în grădinițele de masă, la activităţile educative formale şi non-formale, a acestor copii. Grădinița, este considerată ca fiind a doua instanță de socializare a copilului (familia fiind considerată prima instanță de socializare), iar integrarea acestuia reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în școală și viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini şi capacităţi favorabile acestui proces.

Educaţia incluzivă se referă la integrarea copiilor cu CES în structurile învăţământului de masă, mediu care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii şi o echilibrare a personalităţii acestora. Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale, presupune

aplicarea unor strategii de intervenţie psihopedagogică destinate prevenirii şi corectării comportamentelor indezirabile mediului şcolar şi social, consolidarea unor atitudini favorabile faţă de colectivul de preșcolari și cadrele didactice, din partea copilului. În cadrul activităţilor didactice, se va acorda o atenție deosebita procesului de evaluare care poate sprijini metodele şi tehnicile folosite unde, prin acordarea unor anumite recompense (în cazul nostru, valorizarea în fața colegilor sau obţinerea unor aprecieri verbale, etc.), pot fi stinse unele comportamente nedorite sau consolidate anumite comportamente pozitive. Cadrele didactice trebuie să facă o distincție clară între copiii care manifestă un comportament nepotrivit cauzat de sindromul ADHD și copiii care manifestă comportamente nesănătoase datorate lipsei unui sistem de valori și a respectului fața de cei din jur.

Hiperactivitatea specifică preşcolarilor şi şcolarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficienţe cerebrale, de faptul că impulsurile şi informaţiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienţei secreţiei neurotransmiţătorilor. Copilul hiperactiv este mai energic decât majoritatea copiilor cu dezvoltare normală în momente obişnuite din rutina zilnică: la masă, la somn, în timpul activităţilor. Cele mai multe probleme ale copilului hiperactiv sunt cauzate de hiperactivitate si impulsivitate. Copiii hiperactivi întâmpină dificultăți în a-şi concentra atenţia asupra detaliilor sau fac erori prin neglijenţă. Activitatea lor este dezordonată, lucrează neglijent, fără să se poată organiza. Aceşti copii prezintă dificultăţi în a-şi menţine atenţia asupra unor sarcini sau activităţi de joc. De cele mai multe ori, nu respectă instrucţiunile primite.

De regulă, copiii hiperactivi evită activităţile care necesită autoexigenţă, efort mental sau capacităţi organizatoare. Deprinderile de lucru sunt dezordonate, dezorganizate, iar materialele pierdute, împrăştiate sau mânuite neglijent. În timpul activităţilor, ei sunt uşor de distras de stimuli externi şi se opresc des din sarcinile primite găsindu-și alte preocupări. Uită ce sarcini sau responsabilități au primit, sunt în continuă mişcare, vorbesc mult, se ridică des în picioare, se răsucesc pe scaun, își răstoarnă farfuria cu mâncare, fac zgomot în timpul activităţilor. Impulsivitatea se manifestă prin dificultatea de a-și aștepta rândul, de a aștepta să li se adreseze o întrebare în întregime și oferirea unui răspuns înainte de a cunoaște conținutul acesteia.

Copilul cu ADHD necesită ajutor din partea părintilor si a cadrelor didactice pentru a-şi antrena și crește durata de concentrare a atenţiei. Un prim pas pentru realizarea acestui obiectiv este acceptarea condiţiei deosebite a copiilor care suferă de acest sindrom şi acordarea de sprijin constant materializat în recompense, laude şi aprecieri verbale în fața celorlalți, implicarea în jocuri care îl captează și în același timp îi antrenează atenția și coordonarea.

Aspecte pozitive ale ADHD

Majoriatea descrierilor ADHD se concentrează asupra aspectelor negative şi uită să menţioneze avantajele ADHD. Aspectele pozitive includ: creativitate, nivel ridicat de energie,

intuitivitate, căldură sufletească, atitudine încrezătoare (uneori prea accentuată), atitudine iertătoare (uneori prea accentuată), sensibilitate, capacitate de a-şi asuma riscuri (uneori prea mari), flexibilitate, loialitate, simţ al umorului dezvoltat.

Pentru obținerea unor rezultate pozitive este esențială crearea unui climat care să-i facă pe toți copiii să se simtă parte a unei comunități ce le oferă sprijin și îi acceptă. Pentru a crea această comunitate, cadrele didactice ar trebui:

- Să dețină strategii de management eficient al grupei și de intuire a unor măsuri de disciplină pozitivă;
- Să organizeze mediul ambient, activitățile de rutină și regulile într-o manieră preventivă;
- Să anticipeze ce anume poate provoca probleme comportamentale și să evite acele aspecte printr-o planificare atentă;
- Să învețe copilul cu ADHD să adopte atitudini și comportamente adecvate și dezirabile și să le întărească atunci când ele se manifestă.

Copiii se simt liberi să se exprime, se simt în siguranță din punct de vedere emoțional și nu se tem să încerce să învețe din propriile greșeli doar într-o grupă care acceptă și tolerează greșelile ca făcând parte din procesul de învățare. Când copiii cu ADHD simt anxietate, aceasta este urmată de obicei de retragere sau agresivitate. Anxietatea, teama și furia, micșorează atenția, concentrarea, stima de sine și măresc nivelul de hiperactivitate al acestor copii. Toți copiii merită să facă parte dintr-o grupă în care sunt acceptați și respectați de ceilalți. Comportamentele și atitudinile cadrului didactic reprezintă un model pentru grupă. Cadrul didactic care manifestă empatie devine un model pentru copii astfel încât, la rândul lor, vor dezvolta aceeași empatie și respect față de colegii lor.

Copiii cu ADHD au nevoie de materiale educaţionale structurate, de un mediu educaţional structurat, de relaţii structurate şi de o dinamică de grup. Aşteptările cadrului didactic, regulile, activităţile de rutină şi consecinţele:

- Trebuie să fie clare, corect definite şi explicate pe înțelesul copilului;
- Regulile se stabilesc împreună cu copiii și vor fi putine la număr pentru a fi ușor de reținut;
- Să fie aplicabile şi predictibile;
- Să fie exprimate în enunţuri pozitive;
- Să fie afişate sub forma unor poze sau bannere;
- Să fie repetate frecvent.

Sarcinile de lucru:

- Să fie structurate prin divizarea sarcinilor în fragmente posibil de parcurs;
- Să fie explicate prin oferirea unui model, instrucțiuni, și exemplificări clare.
- Activitățile grupei trebuie să fie structurate astfel încât să cuprindă perioade active și perioade de

liniște.

- Copiii trebuie pregătiți din timp cu privire la schimbările care vor apărea în rutina zilnică.

Gradul de severitate al simptomelor ADHD este răspunzător de nivelul de receptivitate sau lipsa acesteia pentru învăţare, a copilului. Când gravitatea simptomelor impulsivității, inatenției sau hiperactivității cresc, performanța copilului scade. În aceste situații, cadrele didactice trebuie:

- Să modifice aşteptările pe care le au din partea copilului în funcţie de severitatea simptomelor ADHD;
- Să adapteze sarcinile de lucru şi modul de desfășurare al activităților;
- Să conştientizeze faptul că această afecțiune nu permite copilului să proceseze noi informaţii, în unele momente;
- Să consolideze şi să exerseze pentru a-i fixa cunoştinţele anterioare;
- Să pregătească materiale din timp, înainte de a avea nevoie de ele, pentru a le putea oferi copilului când simptomele se agravează;

Idei pentru un management eficient al clasei:

- Cadrul didactic să așeze copiii hiperactivi în apropierea sa.
- Să ofere instrucţiuni clare în legătură cu deplasările permise prin clasă.
- Să evite să-i așeze pe copiii cu ADHD lângă ferestre sau spaţii aglomerate pentru a minimaliza influența factorilor perturbatori.
- Să se asigure că atunci când salută copiii dimineața, are contact vizual ferm cu aceștia.
- Când vorbește cu copilul îl privește în ochi pentru a întări ceea ce spune, nu în depărtare sau în pământ. Această modalitate de evitare poate fi interpretată ca o cedare.
- Să amenajeze pentru copilul hiperactiv un spaţiu liniştit, departe de factori perturbatori ai atenţiei.
- Să-i așeze pe copiii cu ADHD alături de copiii care pot reprezenta modele pozitive.
- Să stabilească obiective uşor realizabile şi măsurabile, care pot fi atinse într-un timp scurt. Să ofere recompense pentru sarcinile îndeplinite.
- Să ceară copiilor să repete instrucţiunile primite pentru a se asigura că aceștia au înţeles ce au de făcut.
- Să stabilească împreună cu copiii regulile grupei, pentru a se asigura că acestea vor fi respectate. Acestea să fie simple și afișate într-un loc vizibil pentru a putea fi consultate de câte ori e nevoie.
- Să-i învețe și să-i ajute pe copiii cu ADHD să-și organizeze timpul alocat pentru lucru, astfel încât să poată finaliza sarcina primită odată cu ceilalți copii

Bibliografie:
Vraşmaş,T.,(2004),”Şcoala şi educaţia pentru toţi”, Ed. Miniped, Bucureşti.
Ungureanu,D.,”Educaţia integrată şi şcoala incluzivă”, Editura de Vest, Timişoara
Bistriceanu , Corina, Sociologia familiei , Editura Fundaţiei România de Mâine , Bucureşti -2004
Şerdean, Ioan , Pedagogie Editura Fundaţiei România de Mâine , Bucureşti -2004
Maciuc Irina , Formarea continuă a cadrelor didactice ,Editura Omniscop , Craiova -1998
"Integrarea/includerea copiilor cu dizabilităţi" Cartea Albă Reninco
"Educaţia integrată a copiilor cu handicap"-Coordonare ştiinţifică:
Prof.univ.dr. Emil Verza, Prof.univ.dr. Emil Păun

Provocările școlii online- Secțiunea 2

Covaciu Gabriela-Școala Gimnazială ”Mihai Eminescu”, Liceul Tehnologic ”Toma Socolescu”, Ploiești

Primăvara lui 2020 a adus o schimbare bruscă în clasele noastre, care și-au mutat activitatea în mediul online, fără nicio pregătire prealabilă, în cele mai multe dintre cazuri. Acest lucru a presupus adaptare, căutare, informare, multă creativitate, implicare, colaborare.

Deși, o încercare timidă de a aduce tehnologia în clasele mele avusese loc, simțeam că nu eram pregătiți să trecem totul în format online. Inițial, am crezut că trebuie să urmez cursuri despre cum ar trebui să se desfășoare aceste activități. Așa cum lecțiile în sala de clasă, urmează o anumită metodologie, presupuneam că ar trebui să fie și în online. Căutând, am aflat că, într-adevăr, există o structură a lecțiilor: 10 minute – evocare, 20 minute- interacțiune online, 10 minute – lucru individual, 10 minute - reflecția. Mai presus de asta, mi-am zis că, dacă pot face lucruri minunate în sala de clasă, voi reuși să fac și în mediul virtual. Sigur, nimic nu se poate compara cu predarea față în față, când interacționăm în mod direct cu copiii, îi privim în ochi și citim pe fețele lor dacă au înțeles sau nu. Gesticulăm pentru a întări un fapt sau o idee. Trăim orice moment în mod real, pentru că acesta este mediul nostru, în care ne simțim naturali și umani, un mediu pe care știm cum să-l armonizăm nevoilor elevilor. În mediul online, lucrurile se schimbă, nu putem cuprinde clasa ca pe un întreg, așa cum eram obișnuiti.

Cu toate acestea, învățarea online este din ce în ce mai prezentă în societatea noastră, iar noi, trebuie să găsim acele modalități eficiente care să ne apropie, deși suntem departe unii de ceilalți. Și

atunci, ce funcționează?

Există o adevărată bogăție de conținut online la care ne putem referi, dar includerea unor materiale primare autentice este o cale grozavă prin care putem ancora învățarea. Sursele autentice, exemplele reale și cazurile luate din lumea naturală furnizează un context bogat și nuanțat, în comparație cu acele concepte ipotetice, fabricate, cărora le lipsește autenticitatea. Cerându-le elevilor cu dizabilități să analizeze și să interpreteze materialele primare și conținutul actual le dezvoltăm angajamentul și gândirea critică.

Vorbind despre mediile externe, este important de asemenea să furnizăm materialele într-o varietate de formate. Furnizarea unui conținut video, audio, citit sau interactiv, poate face cursul mai angajant și îmbunătățește accesibilitatea lui.

Elevii își pot demonstra angajamentul față de materialul de instruire, prin creerea unor produse similare, la fel de bogate. Lucrurile pe care le creează elevii ar trebui să includă oportunități de a lucra împreună și de a se exprima personal totodată.

Reflecția și meta-cogniția sunt esențiale pentru învățare, în orice mediu, iar în învățarea online, profesorii trebuie să-i ajute intenționat pe elevi să reflecteze..

Elevii trebuie să fie capabili să privească în viitor, pentru a înțelege modul în care munca pe care urmează să o facă se va baza pe ceea ce au făcut deja. Este posibil ca profesorii să nu dorească să-și împărtășească tot planul de lecție, dar fiecare elev ar trebui să aibă o înțelegere, un sens al modului în care ei toți încearcă să se dezvolte, să-și crească cunoașterea. Legăturile dintre materialele cursului s-ar putea să se piardă în formatul online, așa că trebuie declarate și redeclarate conexiunile dintre activități, în așa fel încât elevii să poată vedea cum se leagă toate împreună.

Premisele procesului instructiv-educativ online desfășurat cu copiii cu C.E.S. trebuie să îndeplinească trei condiții esențiale:

• Accesul – Este necesar ca toți participanții la procesul educațional, atât elevi, cât și profesori, să dispună de dispozitive tehnologice adecvate, de softuri relevante, dar și de acces propriu-zis la Internet.

• Competențele – Este necesar ca toți participanții să dețină competențele digitale de bază.

• Motivația – Convinge o persoană că o schimbare îi satisface o nevoie sau îi aduce o protecție ori un beneficiu în plus și schimbarea deja poate să înceapă. Toți participanții trebuie să înțeleagă argumentele și beneficiile acestui proces.

Mai mult, consider important să trecem în revistă și provocările sau limitările implementării procesului instructiv-educativ online desfășurat cu copiii cu C.E.S.:

• Implementarea sa necesită un grad mare de competență, coerență și inovație din partea profesorilor și managementului școlar.

• Implementarea necesită, totodată, o flexibilizare sau o schimbare fundamentală a

sistemului educațional și a mecanismelor sale de sprijin (legislație, resurse, dezvoltare profesională).

• Învățarea la distanță este mai potrivită pentru elevii mai mari (de vârstă), acolo unde ei pot avea autonomie și pot gestiona timpul, locul, ritmul și traseul procesului de învățare.

• Elevii de vârste mici au nevoie de sprijin pentru învățare. Mai mult, prin intermediul internetuluinu pot fi dezvoltate abilități motrice, sociale sau emoționale.

• Implică un grad sporit de încredere și o colaborare bună între elevi, cadre didactice și părinți. În situațiile în care acest tip de cooperare nu a fost îndeajuns exersată, procesul va fi anevoios.

În continuare, propun să explorăm particularitățile unui proces de predare online de succes. Acestea ne vor ajuta să înțelegem cum putem, în loc să replicăm în varianta digitală cursurile față în față, dimpotrivă, să le regândim și să le transformăm într-o formă flexibilă, utilă și chiar plăcută pentru elevi.

Așadar, procesul instructiv-educativ online desfășurat cu copiii cu C.E.S este important să fie:

Simplu-În primul rând, procesul ar trebui să fie unul cât mai simplu și previzibil. Având în vedere că nu ne aflăm în aceeași încăpere cu elevii, instrucțiunile trebuie să le oferim din timp, să fie cât mai explicite și cât mai ușor de găsit.

Cu implicarea părinților-Deoarece și părinții trec printr-un proces de adaptare, pentru a putea să îi susțină pe copii în învățare, este important să comunicăm cu ei într-o manieră simplă, detaliată și cât mai predictibilă.

Atractiv-Întreg procesul trebuie să fie prietenos cu utilizatorul – folosim o metaforă, un joc sau umorul pentru a transforma învățarea online în ceva atractiv. Construim sarcinile (în special cele care implică tehnologia) în așa fel încât ele să curgă și să fie facile pentru elevii noștri.

Captivant-Folosim imagini vizuale puternice, transformăm lecția într-o aventură sau într-o poveste, dăm de la început misiuni distractive copiilor (de ex. să identifice sintagma falsă dintr-o lecție, să găsească elementul ascuns din prezentare) și, cu siguranță, le vom capta și menține atenția mai ușor.

Cu participare activă-Pentru a participa activ și pentru a se implica cu încredere, copiii au nevoie de competențe digitale adecvate. Elevii au nevoie să exerseze cu instrumentele digitale folosite și să își dezvolte abilitățile.

Conținând materie adaptată-Cantitățile mari de informații nu sunt deloc potrivite pentru instruirea online, motiv pentru care este înțelept să împărțim conținutul unei lecții în fragmente mai mici și, totodată, să ne concentrăm pe ceea ce este esențial. Un conținut simplificat și adaptat va avea șanse mult mai mari să fie asimilat de copiii cu CES.

Interactiv și colaborativ-Lucrul în echipă, exercițiile practice și interactive facilitează

învățarea. Renunțăm la prelegeri, la lucrul individual sau la testările clasice și implicăm copiii cât mai mult. Un exemplu bun poate fi realizarea de proiecte sub formă de filme video, interviuri audio, planșe digitale, compuneri scrise, benzi desenate și așa mai departe.

Integrând feedback-Un feedback verbal merge dincolo de o simplă notă. El poate lua forma unui sfat, a unei recomandări de îmbunătățire sau chiar a unei încurajări. Acesta este cu atât mai vital în situațiile în care interacțiunea față în față lipsește. Încurajarea și valorizarea aspectelor pozitive vor crește motivația copiilor și le vor menține vie atenția pentru învățare un timp mai îndelungat .

Realizat prin colaborarea între cadre didactice-Petrecerea unui număr de 4-5 ore în fața unui ecran poate fi foarte obositoare pentru un copil cu dizabilități.

De aceea, este esențial să comunicăm și să colaborăm cu ceilalți colegi pentru a putea gestiona corect orarul de lucru. Putem, de pildă, să îmbinăm noțiuni ce pot fi comune anumitor materii (ex.desen și istorie, matematică și TIC) sau să stabilim, împreună cu colegii, să le oferim pauze mai lungi, teme de învățare personalizate, teme ce nu implică tehnologia sau chiar exerciții de mișcare.

Concluzia- Nu poți lua pur și simplu materialul pe care îl predai fizic în clasă și să îl transpui online. Trebuie să ne adaptăm instruirea pentru formatul online, alegându-ne cu grijă conținutul și apoi construind activități bogate, care să-i mențină pe elevii cu CES angajați în timp ce lucrează.

Pentru că vârsta elevilor cu care lucrez este una fragedă, predând și elevilor din învățământul primar, recunosc faptul că o parte a reușitei mele în activitatea online se datorează implicării părinților, care au reușit să stabilească o rutină pentru învățarea departe de școală și cărora le mulțumesc!

Familia pentru sprijinirea copiilor cu dizabilităţi – implicare, participare

Prof. dr. Sevastia DICU
CȚEI Băbeni, Vâlcea

Părinţii sunt parteneri in educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copilul lor, ei furnizând informaţiii despre specificul dizabilităţii școlarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează şi despre factorii de influenţă negative care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stresuri, stimuli negativi, care determină inhibarea/izolarea copiilor etc.). Ei sunt persoanele care cunosc cel mai bine copilul şi constituie o bună sursă de consultanţă pentru cei care lucrează cu copiii lor (cadre didactice, specialişti –medici, kinetoterapeuţi, defectologi, ergoterapeuţi etc.) şi sunt principalii susţinători ai copilului.

Părinţii trebuie să se implice în activitatea copilului în afara casei şi să-i încurajeze şi pe ceilalţi părinţi să se alăture.

Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copilului sunt fundamentale pentru reuşita participării la școală.

Știu că fiecare părinte se întreabă, dacă face suficient pentru copilul său, apropos de învățare și progresul lui școlar. Mai ales că trăiești aici, în România, unde școala nu îți dă nicio garanție pentru învățare temeinică.

Cunosc 6 tipuri de părinți pentru sistemul românesc. Cred că este important să știi cine ești, ce vrei, cum îți vezi viața și copilul - ca să nu ajungi să te întrebi cu frică, de atâtea ori, dacă este suficient ce faci. Sau să îți alegi conștient unul din rolurile următoare, fără permanente semne de întrebare despre ce ar fi mai nimerit să faci. Copiii au, mai degrabă, nevoie de constanță și claritate, decât de veșnicele noastre lamentări.

În România, în 17 de ani la catedră, eu m-am întâlnit cu următoarele roluri, apropos de gradul de implicare sau sprijin pe care îl dau părinții pe traseul școlar al copilului lor.

1. Părintele copilului meditat. Este părintele care urmărește formal ce se întâmplă la școală sau în mintea copilului lui. Dar care se asigură că înaintea momentelor-cheie, de trecere la un alt nivel școlar, copilul este meditat cum trebuie. Strict pentru examen, diplomă și ieșirea din sistem cu capul pe linia de plutire.

2. Părintele copilului judecat. Este părintele care rămâne atent la ce se întâmplă la școală și care se implică la teme și în verificarea progresului școlar. El are tendința de a-și împinge copilul de la spate cu grijă, dar și multă cicăleală și nemulțumire, cu jocuri de putere, mustruluiri și judecăți de tot felul despre ziua de mâine și ratare. Este părintele care merge cu sistemul, urmărind să țină pasul cu cerințele examenelor, speriat la rându-i și activat de propriile amintiri neplăcute la școală.

3. Părintele copilului antrenat. Este părintele care se asigură că traseul școlar e completat de activități extracurriculare care îi antrenează dezvoltarea și pe alte planuri. Părintele care urmărește atent ce se întâmplă la școală și care găsește resurse umane suplimentare pentru copilul său, în afara ofertei școlare - sport, arte, muzică, matematici distractive, cursuri și ateliere IT etc. Este părintele care vede hibele sistemului și care caută dezvoltarea minții copilului său, dincolo de cerințele examenelor. E tipul de head-hunter, iar învățarea copilului lui e un fel de firmă pe care o administrează uneori inspirat, alteori exagerat.

4. Părintele copilului performant. Este cel care propune un traseu paralel școlii, de tip concursuri și olimpiade, cu pregătiri separate, dincolo de programă, cu multă muncă și disciplină, în grupuri de lucru cu profesori care se ocupă de performanță. Este părintele care cultivă acest traseu de mic, asigurându-se că viața școlară înseamnă salt direct pe o linie de competențe extraordinare, capabile să depășească cerințele examenelor obișnuite.

5. Părintele copilului debarcat. Este părintele care alege să părăsească școala tradițională, căutând alternative liberale, școli umbrelă sau home schooling. Este părintele care crede în alegerile și interesele de moment ale copilului, care pune mai presus de examene și algoritmii de supraviețuire școlară, starea emoțională a copilului.
6. Părintele copilului abandonat sistemului. Părintele care nu poate, nu își permite, nu știe cum să se intereseze de viața școlară a copilului său. Aici sunt cei mai mulți dintre copiii ai căror familii se luptă din punct de vedere economic, mental și social - un procent uriaș de copii care merg la școală fără ca nimeni să fie cu adevărat responsabil pentru ce progres fac ei.
Fiecare dintre aceste roluri este jucat și în funcție de copil.

Le-am enumerat pentru că astea sunt în România, acum. Și pentru că cred că părinții tineri, aflați la început de drum, trebuie puși în gardă. Ei trebuie să aleagă conștient un rol, pentru că veșnica nesiguranță sau neliniște despre cine ar trebui să fie ei pentru copiii lor este mai dăunătoare în sine decât oricare dintre modelele de mai sus. (cu excepția modelului 6).
Copiii care au ambiție și care nu dau înapoi în fața unei provocări școlare trebuie să-și fi crescut această energie cumva. Sigur nu sunt așa fiindcă părinții lor i-au povățuit bine.
Toți părinții știu să dea povețe bune, să explice, să ceară, să arate pe unde e calea.
Ei trebuie să fi avut parte și de altceva. Ca să ai reziliență trebuie să te fi contaminat de starea de spirit a cuiva care merge înainte în ciuda greutăților. Trebuie să fi fost martorul acestei forțe - să o fi mirosit în aer, să o fi simțit în gesturi, cuvinte, atitudine. Motivația nu vine din nevoia de a fi mai bun, mai puternic, mai performant. Nu vine din ambiție. Nici din decizie.
Motivația vine din percepția de sine. Modelul cu care ne identificăm este energia care ne trage înainte/ înapoi sau care ne ține pe loc.
Modelele copiilor sunt, la început, părinții și educatorii lor. Ei trebuie să emane energie, direcție, chef de a face lucruri, de a urma un plan, un program, o țintă.

Școala și reușita fiecărui copil în clasă depind în mare măsură de percepția de sine a profesorilor și a copiilor. Cu cine se identifică ei? Ce energie îi caracterizează? Cum se simte ea? Cum se simt fizic pasiunea, curajul, perseverența? Ce stări trăiește corpul când mintea e concentrată, eficientă și agilă? Copiii ajung să aibă aceste ”stări” nu din povețe. Ci duplicându-le în oglindă de la adulții din jur.

Văd zilnic copii furați de partea superficială a culturii Instagram sau Tik Tok. Gesturi și expresii copiate, o fațadă jucată anume în rolurile sociale, îndoială mare despre propriul corp și disperarea de a aparține grupurilor conduse de ”experții” liberi pe telefoane. Cum rămânem și noi, părinții lor, încă influenceri ai vieților lor? Cum ne asigurăm că i-am dotat deja cu un filtru înțelept pentru toate celelalte filtre commercial

STRATEGII PEDAGOGICE ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE A LIMBII FRANCEZE, CU PROBLEME DE COMPORTAMENT, DE ATENȚIE, INTEGRAȚI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof. limba franceză ROGOZEA ELENA ANDREEA

LICEUL TEHNOLOGIC AGROMONTAN *ROMEO CONSTANTINESCU* VĂLENII DE MUNTE PRAHOVA

O strategie este un plan care presupune reguli esențiale pentru luarea de decizii eficiente în rezolvarea de probleme. Strategiile pedagogice și de organizare se adresează cadrelor didactice și pornesc de la folosirea optimă a abilităților în rezolvarea de probleme, în timp ce strategiile de învățare se adresează elevilor.

Strategiile pedagogice ar fi bine să combine o abordare a activității de învățare care să îl motiveze pe elev și să precizeze de la început nevoile particulare ale elevului. De exemplu: repetarea cerinței sau reformularea cerinței folosind propriile cuvinte; separarea cerinței etapă cu etapă; demonstrarea abilității solicitate sau a sarcinii de îndeplinit sau oferirea unui exemplu concret; utilizarea unei informații verbale, scrise sau vizuale (video pentru o poveste); elevii să poată să aleagă modalitatea de evaluare (proiect/ prezentare orală/ reprezentare vizuală ...), astfel îi motivăm și le punem în valoare punctele tari; predarea unui număr redus de informații ușor de asimilat; stabilirea unui timp suficient pentru a răspunde la întrebări/ a formula întrebări/răspunsuri; varietatea sarcinilor și a metodelor prin cerințe verbale sau vizual; utilizarea de cântece, cuvinte cu rimă, poezii; aplicabilitatea conținuturilor prin selectarea de activități practice (realizând o salată de fructe se aplică noțiunile legate de cantități, se repetă și se fixează denumirea fructelor, a culorilor, a numeralelor); fixarea numelor obiectelor, prin fișe pentru elevii cu memorie vizuală și prin obiecte concrete pentru elevii cu memorie tactilă; prin exerciții motrice pentru elevii cu memorie kinestezică.

Strategiile de învățare pentru elevii cu probleme ar fi de dorit să incite elevii la participarea lor activă prin metode bine alese de înțelegere și aplicare a informației, respectându-se nevoile elevului.

Un exemplu eficient este strategia de lectură, utilă studierii de la cerințe simple până la lectura unui text mediu. Elevul este încurajat să pună întrebări și să stabilească legături între elementele textului. Se începe cu descoperirea titlului, subtitlului, autorului, cuvintelor îngroșate, imaginilor. Se formulează întrebări despre subiectul textului: Cine?/ Ce?/Când?/Unde?/ Cum?/De ce? Se trece la citirea textului pe secțiuni (prin repetare după profesor, unde este cazul) și găsirea de răspunsuri la întrebări simple, folosind informația din text și întrebare. Se verifică răspunsurile pe baza textului.

Un alt exemplu este strategia de scriere, cu oferirea de informații-suport care să le ușureze sarcina de lucru: alegerea de răspunsuri privind tema textului/ număr de personaje, adevărat/fals cu justificare din text; completarea unui text cu cuvinte date pentru a se realiza rezumatul; ordonarea acțiunilor.

Strategiile de organizare joacă un rol esențial în stabilirea ordinii în realizarea unei sarcini. Dacă lipsește, elevul își poate manifesta frustrarea, dezinteresul, dar atunci când există organizare elevul este solicitat și va răspunde cu interes sarcinilor propuse ceea ce îl va pregăti să avanseze în viață. Se pot folosi strategii de organizare precum: foi de lucru cu cerințe clare; scrierea pe culori/sublinierea/ evidențierea cuvintelor-cheie; realizarea de reguli de urmat la oră; realizare de portofolii.

Ca o concluzie, consider că diversitatea, echitatea și incluziunea s-ar putea realiza prin acțiuni mici, simple care să îi implice activ pe acești elevi și să îi integreze fără a se face diferențe. Rezultatele vor apărea în timp. Din experiență personală am sesizat câteva motive pentru care echitatea, diversitatea și incluziunea sunt necesare în timpul orelor. În primul rând, se creează un sentiment de apartenență la elevi. Ei au nevoie să se simtă parte integrantă a comunității școlare, să vadă similitudinile dintre ei și colegii lor și legătura cu conținuturile care le sunt predate. Folosirea prenumelor elevilor în enunțuri, exerciții, probleme; participarea la o activitate, de exemplu, ce îmi place să mănânc, prin aducerea de alimente preferate și motivarea în fața clasei a alegerii făcute, sunt câteva din situațiile care îi fac pe elevi să se simtă conectați unii cu alții și cu conținutul învățat la ora respectivă. În al doilea rând, este vorba despre stimularea creativității. A permite elevilor să își împărtășească experiențe de viață favorizează achiziția unei mai bune înțelegeri a lumii în care trăiesc. Astfel, elevii pot să învețe să aprecieze diferitele experiențe și perspective ale colegilor. Curiozitatea le va fi stimulată și vor termina ora de franceză dorind să afle ți mai mult despre cum noțiunile de franceză se conectează cu viețile lor. Limba franceză devine un mijloc de explorare a lumii care îi înconjoară.

Consider că schimbarea de mâine începe azi. Elevii evoluează rapid într-o lume în continuă schimbare în care dacă dorim să ținem pasul trebuie să răspundem provocărilor și noi ca îndrumători și modelatori ai elevilor noștri, fie că aceștia sunt cu probleme de comportament, provin din medii defavorizate, au un ritm lent de învățare, suferă de o boală sau se dovedesc capabili de performanță. Trebuie să fim deschiși și pregătiți să lucrăm cu toți elevii, să îi cunoaștem pe cât de mult posibil, să îi judecăm mai puțin și să le oferim soluții ori de câte ori au nevoie. Este datoria noastră să îi pregătim pentru a face față realității prin activități diferențiate care garantează elevilor un acces echitabil la oportunitățile actuale și viitoare.

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE

Ainscow, M., Booth, T., Dyson, A., & Farrell, P. (2006). Improving schools, developing inclusion. London: Routledge.

Cornwall, J., & Graham-Matheson, L. (2012). Leading on inclusion: Dilemmas, debates and new perspectives (1st ed.). London: Routledge.

Learning Disabilities Workshop pe site Web **SNOW** : http://www.snow.idrc.ocad.ca/

Metode moderne utilizate în procesul instructiv-educativ pentru elevii cu CES

P*rofesor : Gavrilescu Dorica*
Colegiul Național „ Spiru Haret''

Motto:

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume."

(Din „Child's Appeal", Mamie Gene Cole)

Una dintre provocările societății contemporane o constituie, în primul rând, înțelegerea principiilor care stau la baza educației integrate. Fiecare copil are o personalitate unică și ca urmare a acestui fapt ea trebuie modelată astfel încât acesta să dobândească, competențe și abilități care să-i permit o dezvoltare armonioasă. Astfel considerăm că un rol important îl are în acest context funcția terapeutică. Comunicarea reprezintă actul terapeutic care ne dă posibilitatea să identificăm, cele mai eficiente metode care pot determina cerințele specifice ale elevilor cu CES. Vorbim firește de condiții de stimulare și sprijin, de adaptarea curriculumului la posibilitățile individuale,de flexibilitate didactică, de individualizarea educației, de programme individualizate de intervenție, integrareșcolară și socială. Aceste elemente aplicative pot duce la dezvoltarea capacităților fizice și psihice, pot stimula un potențial restant și deasemenea creea climatul afectiv necesar formării motivației pentru activitate. [9]

Pe de altă parte asistăm și la formarea abilităților de socializare și de dezvoltare a comportamentelor pozitive ale personalității unui copil, deoarece el este participant activ la procesul didactic de predare – învățare. Fiecare copil are o experiență, un stil de învățare,un ritm personal de dobândire a achiziţiior informaționale. De aceea plecăm de la ideea că fiecare copil poate învăța,

[9] Gherguţ, Alois – *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată,* Editura POLIROM, Iaşi, 2001.

dar fiecare în ritmul lui propiu. Sursele învăţării, vin în primul rând din relaţiile interumane şi din experienţa permanentă cu obiectele, cu acțiunile zilnice, cu semenii şi bineînțeles cu sine. Procesul de predare-învățare devine astfel, un act de cooperare, reflecție, problematizare și descoperire, la care participă atât profesorul, elevii și părinții. Un factor important în asistența copiilor cu CES îl constituie identificarea celor mai adecvate strategii educaționale. Un curriculum integrat trebuie să fie flexibil ,încât fiecare elev să avanseze într-un ritm propriu în funcție de capacitățile sale de învățare. Menționăm câtva dintre aspectele definitorii în acest demers - dezvoltarea trăsăturilor de personalitate din domeniul afectiv, motivațional, dezvoltarea deprinderilor de muncă individuală;dezvoltarea conduitei morale, religioase și a simțului estetic; dezvoltarea armonioasă a conduitelor psihomotrice,etc.

Firește în proiectarea curriculumului trebuie să se țină seama de tipul și gradul deficienței elevului.[10] De aceea considerăm că un rol important îl are elaborarea programelor educative individualizate. Trebuie să ținem seama de câteva elemente, precum- evaluarea nivelului actual de dezvoltare al copilului,evaluarea progreselor copiilor cu CES şi a realizării obiectivelor pe termen scurt, mediu şi lung, readaptarea programei în funcție de progresele copilului integrat, formularea obiectivelor și indicarea metodelor instructive și educative, etc. În cadrul lecțiilor se pot utiliza o serie de metode sau tehnici de lucru adaptate vârstei elevilor și nivelului lor de performanță. Firește ele vor fi aplicate individual sau în cadrul unor activități tematice pe grupe. Ca urmare a acestui fapt procesul educațional se poate constitui, pe următoarele abordări: învățarea interactivă; negocierea obiectivelor; demonstrația, aplicația și conexiunea inversă; sau evaluarea continuă ca răspuns al învățării.

Dintre metodele utilizate în cadrul lecțiilor de istorie le menționăm pe cele pe parcursul cărora am utilizat și un feedback permanent. Demonstrația cu substitute, bazată pe înlocuirea obiectelor naturale cu materiale confecționate sau preparate, este foarte răspândită, deoarece oferă oportunități mai la îndemâna cadrelor didactice. Substitutele redau fidel sau convențional obiectele sau fenomenele demonstrate în procesul predării. Există o mare varietate de astfel de substitute, cel mai frecvent aplicate fiind modelele, desenele, mulajele, hărțile, fotografiile etc. Astfel de exemplul la lecția Egiptul Antic elevii au colorat traseele caravanelor de mărfuri, au descoperit cu ajutorul hărții capitala țării, au desenat după un model dat floarea de lotus.Cele trei activități practice ne-au permis să adunăm informații despre activitățile comerciale, despre centrele economice și despre simbolurile țării. Deasemenea am introdus ca feedback activitatea ,,Fii tu faraonul''.Elevii trebuiau

[10] Ecaterina Adina Vrăsmaș- ***Introducere in educația cerințelor speciale,*** Editura Credis, București, 2007.

să extragă din cufărul comorii, un bilețel cu 2 activități pe care trebuiau să le rezolve pe parcursul a 4 ore în sala de clasă. La finalul evaluării elevii au realizat un poster pe care l-au prezentat în fața clasei. S-a urmărit dezvoltatrea abilității de citire și prezentare a unui discurs, dezvoltarea creativității, autoevaluarea.S-a format un parteneriat între elevi, care s-au ajutat reciproc învățând prin cooperare să-și organizeze ideile.Asumarea responsabilităților și acceptarea considerăm că rreprezintă baza ideală de exersarea abilităților de relaționare interpersonală.

O altă metodă utilizată este demonstrația prin mijloace tehnice.În cazul elevilor cu CES este important să ținem seama de câteva elemente definitorii. Luăm în considerație analiza sarcinilor, care pune accentul pe sarcina de lucru dată elevului, predarea țintită care se bazează pe determinarea comportamentului deficitar și deci necesită formularea de obiective adecvate în contextul dificutăților, darea de sarcini corespunzătoare și monitorizarea progresului zilnic și lucrul în grup care se bazează pe colaborarea dintre elevi și sprijinul reciproc, implicând diverse forme de lucru și discuții bazate pe activități comune și jocuri de rol. De exemplul dacă am utilizat ca resursă filmul istoric, pe baza acestuia elevii pot scrie un mic eseu de 10 minute sau pot organiza informațiile istorice sau pot reda pe baza unui desen o impresie în urma vizionării.

Foarte des este utilizată și metoda ciorchinelui. Ne ajută de regulă caracterul grafic al acestei metode care ne permite organizarea și integrarea informației pe parcursul învățării. Deseori este combinată cu învățarea prin descoperire. În cadrul metodei un rol important îl are găsirea conexiunilor dintre idei care presupune firește câteva etape. Două dintre ele pot determina atragerea atenției și stimula activitatea individuală. Astfel vom scrie pe tablă un cuvânt sau o temă care urmează să fie cercetată. Vom utiliza fie atlase, mici fișe de lucru, filme istorice etc. Elevii vor decide ce materiale de lucru vor folosi pentru a începe activitatea. În al doilea rând se vor nota toate ideile găsite sau care le vin în minte odată cu trasarea sarcinii de lucru. Vom constata că elevii își vor construi ciorchinele utilizând materiale diverse sau prezentând idei personalizate.

Modificarea procesului de predare-învățare-evaluare și de management al clasei de elevi în care sunt incluși copii cu CES vizează în primul rând adaptarea metodelor la cerințele educaționale ale acestora. Firește se schimbă și comportamentul didactic deoarece, este nevoie de creativitate în elaborarea de exemplu a unor fișe de activitate didactică. Vorbim de fapt, de realizarea unui proces educațional diferențiat, centrat pe necesitățile și capacitățile de învățare ale fiecărui copil, în care cadrul didactic se angajează să lucreze în cooperare cu psihologii școlari, cu părinții, etc. Pe de altă parte trebuie să se respecte în cadrul acestui proces principiile educației incluzive: accesul egal la educație, non-discriminare, individualizare, abilitare (reabilitarea, readaptarea) etc. În al doilea rând, schimbarea de comportament în clasă vizează atât cadrul didactic, cât și elevii.

Elevii trebuie ajutați să se acomodeze la cerințele educației incluzive, adică să accepte diversitatea, să colaboreze, să se respecte și să se ajute reciproc, să dea dovadă de toleranță etc. Deasemenea încurajarea sistematică, creșterea graduală a sarcinilor de lucru, urmărirea cu atenție a progresului școlar poate determina dezvoltarea competențelor și abilităților de socializare și de sistematizare a informațiilor. Dar în primul rând trebuie să înlocuim bariera de limbaj, de comunicare, astfel încât să înțelegem nevoile acestor elevi în clasă și nu numai. Deși au nevoi speciale din cauze dependente de voința lor, ei sunt egali în drepturi cu ceilalți elevi și trebuie să fie pregătiți pentru o societate plină de provocări și contradicții.

Referințe bibliografice :

1. Alois Gherguț, – *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată*, Editura POLIROM, Iaşi, 2001.

2. Popovici, Doru Vlad – *Elemente de psihologia integrării*, Editura Pro Humanitate, Bucureşti, 1999.

3. Vrăsmaș Ecaterina Adina - Introducere in educația cerințelor speciale, Editura Credis, București, 2007.

STRATEGII ŞI FORME DE INTEGRARE A COPIILOT CU CES

Prof. Luțu Mirela
Cruceru Felicia
Ţcoala Gimnazială Constantin Brâncoveanu,
Slatina, Olt

Integrarea şcolară este un proces de includere în şcolile de masă obişnuite, la activităţile educative formale şi nonformale, a copiilor consideraţi ca având cerinţe educative speciale. Considerând şcoala ca principala instanţă de socializare a copilului (familia fiind considerată prima instanţă de socializare), integrarea şcolară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanţă fundamental în facilitarea integrării ulterioare în viaţa comunitară prin formarea unor conduite şi atitudini, a unor aptitudini şi capacităţi favorabile acestui proces.
Cerinţele educative speciale desemnează acele nevoi speciale faţă de educaţie care sunt suplimentare, dar şi complementare obiectivelor generale ale educaţiei. Fără abordarea adecvată acestor cerinţe speciale nu se poate vorbi de egalizarea şanselor de acces, participarea şi integrarea şcolară şi socială.

În jurul nostru observăm în fiecare zi oameni diferiţi. Aceste diferenţe nu se referă doar la înălţime, forma fizică, conturul feţei, culoarea pielii, ci, mai ales la felul de manifestare al fiecăruia, la calitatea muncii sale. De asemenea, aceste diferenţe sunt constatate şi la nivel intelectual, nivel de care depinde în cea mai mare măsură reuşita sau nereuşita unei activităţi.
Crearea unui climat favorabil în colectivele de elevi de unde fac ei parte contribuie la dezvoltarea motivaţiei pentru învăţare. Este bine să se înveţe cu ceilalţi copii, şi nu separat de ei. Cultura psihopedagogică a cadrului didactic se compune din cunoştinţe de psihologie, pedagogie, metodică, dintr-un ansamblu de deprinderi şi priceperi practice solicitate de desfăşurarea acţiunii practice.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învățământul de masa presupune: a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;

- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;

- a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de 5 proiectare şi aplicare a programelor de integrare;

- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);

- a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;

- a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;

- a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;

- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;

- a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală. Pentru optimizarea intervenţiilor la elevii cu dizabilităţi, nu trebuie neglijată nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate. Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activităţile de terapie educaţională (terapia ocupaţională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viaţă cotidiană (asigurarea 283 îngrijirii propriului corp și a locuinţei, folosirea serviciilor din comunitate), cultivarea capacităţilor și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilităţi pot fi învăţaţi să realizeze diverse activităţi productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităţilor pentru petrecerea timpului liber. În calitate de profesor cu o clasă cu elevi cu CES, întotdeauna încerc să găsesc cele mai potrivite căi prin care să îmi însoţesc elevii către cunoaștere și integrare. Nu este simplu, dar cu dăruire, imaginaţie și multă răbdare se pot crea strategii eficiente care să îi sprijine în acest sens. Având ca reper lucrări de specialitate cu informaţii despre elemente de pedagogie și specificul dezvoltării psihoindividuale ale unui copil cu deficienţe, am realizat programe de intervenție și activităţi de învăţare adecvate nevoilor fiecăruia. Nu folosesc ca pe o "reţetă" metodele și procedeele didactice despre care am citit, ci le adaptez contextului. Am observat că scenariile didactice care cuprind metode și tehnici interactive sunt eficiente, mai ales în cazul elevilor cu CES care sunt integraţi în școlile de masă alături de colegi cu o dezvoltare tipică deoarece încurajează socializarea, spiritul de toleranţă și suport. Experienţa proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea și jocul, în

procesul educativ al elevilor cu CES, făcând mai atractive conţinuturile învăţării care nu mai sunt văzute ca un efort prea mare de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul acesta. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzoriomotor, intelectual, social, creativ, al conştiinţei de sine şi chiar terapeutic. Pentru integrarea și recuperarea elevilor cu cerinţe educative speciale este necesară tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă, astfel încât aceștia să cunoască, să înţeleagă lumea în care trăiesc și să aplice ceea ce au învăţat în diferite situaţii de viaţă.

VOLUNTARIATUL
- O ACTIVITATE DEMNĂ DE A FI PRACTICATĂ ȘI SPRIJINITĂ ÎN ȘCOALĂ

Prof. itinerant si de sprijin ENE SANDA MONICA
C.S.E.I. VALENII DE MUNTE

Voluntariatul este activitatea desfășurată din proprie inițiativă, de către o persoană care își dedică timpul, energia și talentul pentru a îi ajuta pe ceilalți.

Atunci când te gândești la motivele pentru care să practici o activitate de voluntariat, e bine să știi că nu este vorba doar despre impactul pe care îl ai asupra vieții celorlalți și comunității, ci și asupra parcursului tău personal și profesional. Voluntariatul este o lume care îți poate aduce nenumărate motive de bucurie, atunci când te aștepți mai puțin.

Voluntariatul este activitatea care ne ajută să ne asigurăm personal că lumea se îndreaptă în direcția dorită de noi. Deși mulți oameni definesc voluntariatul superficial spunând că aceasta reprezintă muncă neplătita a unor oameni, voluntariatul este ceva mult mai profund. În lume sunt milioane de oameni care au nevoie de ajutor într-un fel sau altul, fiecare dintre noi poate deveni un voluntar, putem să dăruim atât cât ne permitem și nu doar în ceea ce privește resursele materiale. Putem să dăruim deopotrivă lucruri materiale, dar și timp din timpul nostru, atunci când de exemplu ne dorim să petrecem timp cu persoane care nu au familii sau să oferim cunoștințe dobândite anterior de noi.

Voluntariatul presupune schimb de cunoștințe, idei, servicii, oportunități de a cunoaște oameni noi și de a lega tot felul de relații cu aceștia.Voluntariatul nu impune o anumită vârstă, putem să fim voluntari și în perioada copilăriei, adolescenței și la vârsta maturității sau vârste mai înaintate, singura limită fiind impusă de posibilitățile, disponibilitatea fiecăruia și voință. Voluntariatul rămâne o activitate interesantă, atractivă chiar și pentru copii, demnă de a fi desfășurată cu copiii și

de a fi promovată în societate ca exemplu de bună practică. Alegând să desfășori o activitate de voluntariat, demonstrezi că ești un om bun și participi într-un mod real la asigurarea unei lumi mai bune.

Voluntariatul înseamnă să socializăm, să-i ajutăm pe semenii noștri dând dovadă de compasiune, înțelegere, dragoste. Prin acțiunile de voluntariat putem obține abilități și cunoștințe noi, dar și competențe sociale. Voluntariatul rămâne o activitate demnă de a fi practicată și sprijinită în școală.

Din experiența profesională, pot afirma că a fi voluntar înseamnă să dai dovadă de compasiune, de răbdare și înțelegere, de grijă nemăsurată și de dragoste pentru cei pe care îi sprijinim; a fi voluntar înseamnă să fii uman și să ai valoare pentru că aceste calități sunt de neprețuit.

Activitatea de voluntariat îți dă posibilitatea să cunoști oameni din domenii variate, să colaborezi și să închei relații de prietenie cu ei, pentru a obține în viitor susținerea lor fără rezerve. În acest context, m-am implicat de ceva vreme în acest tip de activitate in calitate de coordonator al Strategiei Nationale de Actiuni Comunitare din Centrul Scolar de Educatie Incluziva, Orasul Valenii de Munte.

Am incheiat parteneriate cu scolile din oras: Liceul Tehnologic Agromontan ”Romeo Constantinescu” Valenii de Munte, Scoala Gimnaziala ”Ing.Gheorghe Panculescu” Valenii de Munte, Colegiul National ”Nicolae Iorga” Valenii de Munte- dar avem parteneriate si cu celelalte scoli din zona Vaii Teleajenului.

O colaborare deosebita avem si cu Universitatea Nationala de Arte din Bucuresti prin desfasurarea unor activitati utile elevilor din centrul nostru scolar (gravura, desen) - activitati care ajuta la cresterea stimei de sine, la comunicare, socializare, colaborare, ajutorare.

Cu siguranță, voluntariatul rămâne o activitate atractivă și demnă de a fi practicată și sprijinită de copii sau adulți, deoarece se desfășoară printr-un proces al flexibilității și al alegerii libere.
Cei care aleg să facă voluntariat au o gamă largă de avantaje, printre care experiența profesională acumulată, lărgirea rețelei profesionale, care te va ajuta să obții mai rapid un loc de muncă, și interacțiunea cu oameni având viziuni și experiențe diferite.

Așadar, voluntariatul te ajută să îți dezvolți o mulțime de abilități, să relaționezi mai bine și să gestionezi orice situație mai ușor.

Bibliografie

Cerghit, I.& Vlăsceanu, L. (coord.). Curs de pedagogie. Bucureşti: Editura Universităţii Bucureşti, 1988.
Creţu, C.Analiza dinamicii şi a dimensiunii calitative a programelor de formare continuă acreditate, destinate personalului din învăţământul preuniversitar, 2013.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Prof.înv.preșcolar Opariuc Diana Valentina
G.P.P. Prichindel Suceava

Dată:

Unitatea de învăţământ:

Educatoare:

Grupă: Mare

Efectiv: 6 copii

Locul desfăşurării activităţii: Sala de grupă

Aria curriculară: Activităţi de terapie cognitivă

Denumirea activităţii: Cunoaşterea mediului

Tema activităţii: Tainele toamnei

Tipul de activitate: Observare „Toamna”

Scopul activităţii:

- ☞ Consolidarea cunoştinţelor referitoare la aspectele de anotimp

Obiective operaţionale:

***cognitive:**

O_{1-} să descrie aspectele generale ale toamnei
O_2- să enumere schimbările survenite în natură
O_3– să denumească elementele specifice toamnei : fructe , legume , flori ,ect

***psiho-motrice:**

O_4 - mânuiască materialele puse la dispoziţie

*** afective:**

O_5 - să aprecieze frumosul din natură
O_6 - să se implice afectiv în activitate

Forma de realizare: frontal, individual

Strategii didactice:

- ☞ ***metode şi procedee:*** observaţia, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, meloterapia.
- ☞ ***materiale şi mijloace didactice:*** imagini reprezentative anotimpului toamna,

computer +cd cu tainele toamnei în imagini, figurine cu nori şi picături din ploaie, umbrele, frunze colorate, fructe şi legume specifice, crizanteme, casetofon, tablă magnetică.

☞ **Durata activităţii:** 20-25 minute

DEMERS DIDACTIC

Momentele activităţii	**Ob. oper.**	**Conţinutul activităţii**	**Metode și procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
1. Momentul organizatoric		-Aranjeaz spaţiul educaţional; - Organizez colectivul de copii; - Asigură un fond muzical adecvat;			
2. Captarea atenţiei		- Spun copiii că astăzi venind spre grădiniţă m-am întâlnit cu "Zâna Toamnă", care mi-a dat un cadou pentru ei, iar ea o să vină mai târziu să vadă dacă le-a plăcut cadoul.	- expunerea;		- observ comportamentul copiilor;
3. Reactualizarea cunoştinţelor anterioare		- Întreb copiii dacă sunt curioşi să vadă ce cadou au primit, dar pentru aceasta trebuie mai întâi să-mi răspundă la câteva întrebări?; - „În ce anotimp suntem noi?" -„Ce ştiţi despre acest anotimp?"	- conversaţia;		- evaluez răspunsurile copiilor;
4. Anunţarea temei şi a obiectivelor		- Anunţ copiii că astăzi la activitatea de "cunoaşterea mediului" vom observa ce se	- explicaţia;		

Momentele activităţii	**Ob. oper.**	**Conţinutul activităţii**	**Metode și procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
		întâmplă în anotimpul toamna, ce fructe şi legume se găsesc în acest anotimp, ce se întâmplă cu vremea, ce se întâmplă cu pomii, iar la finalul activităţii ne juca cu vom imagini ale ale toamnei.			
5. Desfăşurarea activităţii	O_1 O_2 O_3 O_4 O_5	- Prezint copiilor povestea toamnei printr-un film animat specific numit "Eu şi familia mea toamna"; - În timpul filmului accentuez ideile principale; - „Aţi văzut cum este vremea afara?" -„Aţi observat cum se îmbracă oamenii?" - „Uitaţi bunicul culege merele!" - „Vedeţi bunica pregăteşte legume pentru iarnă!" -„Uitaţi păsările pleacă spre alte tări?" - Întreb dacă le-a plăcut filmuleţul si îi anunţ că în continuare o să ne jucăm cu	- conversaţia; - explicaţia; ;	- calculator +cd cu poveste;	- observ comportamentul copiilor;

Momentele activităţii	Ob. oper.	Conţinutul activităţii	Metode și procedee	Mijloace didactice	Evaluare
		imagini ale toamnei;			
6. Obţinerea performanţei	O_3 O_6	- Folosesc metoda ciorchinelui si aşez imaginea principală cu tabloul toamnei pe tabla magnetică, iar copii vor veni pe rând sa ia cate o imagine de pe masă, să o denumească şi să o aşeze sub imaginea principală cu toamna (imagini cu fructe, legume flori, fenomene ale naturii specifice anotimpului toamna); - Copiii realizează ciorchinele; Supraveghez modul de lucru al fiecărui copil; - Dau indicaţii individuale şi îi ajut pe cei care nu reuşesc să se descurce singuri; - Îi încurajez să lucreze repede şi bine.	- exerciţiul; - meloterapia; - observaţia;	- lipici, şerveţele;	- observarea sistematică;
7. Feed-back		- Întreb copiii: - „Ce am făcut noi astăzi noi astăzi la activitatea de cunoaşterea mediului?”(am învăţat despre toamnă şi am	- conversaţia;		- evaluez răspunsurile copiilor;

Momentele activităţii	Ob. oper.	Conţinutul activităţii	Metode și procedee	Mijloace didactice	Evaluare
		aşezat imagini ale toamnei ca într-un ciorchine)			
8. Evaluarea	O_1 O_2	- Zâna Toamnă soseşte şi întreabă copii dacă le-a plăcut cadoul,pune câteva întrebări recapitulative (ce fructe de toamnă aţi aşezat voi pe tablă?, dar legume?, ce face norul acesta?, dar copilul acesta cum este îmbrăcat?) face aprecieri asupra lucrărilor şi a răspunsurilor primite; - Întrebă copiii dacă le-a plăcut activitatea de astăzi şi dacă vor ca Zâna Toamnă să îi mai viziteze?;	- conversaţia;		-aprecieri verbale;
9. Încheierea activităţii	O_6	- Recompensez copiii cu ecusoane în formă de zâmbete aduse de zână;	- conversaţia;		